ÚJ TESTAMENTUM

AZAZ
A MI URUNK JÉZUS KRISZTUSNAK
ÚJ SZÖVETSÉGE

MAGYAR NYELVRE FORDÍTOTTA
KÁROLI GÁSPÁR

VÁRADI-KÁROLI KIADÁS 2024

Váradi-Károli Biblia - Új Szövetség
©2021, 2024 Medveczky László és Medveczky Viktória

Amennyiben másként nincs jelölve, a mű szerzői, vagyoni jogainak jogosultja, illetve a felhasználási jogokkal rendelkező jogosultja, Medveczky László és Medveczky Viktória.

Minden jog fenntartva.

Ezt a kiadványt szerzői jog védi, ezért a szerzők írásbeli engedélye nélkül csak a következő feltételekkel lehet idézni belőle.

A név feltüntetése: Akár materiális, akár elektronikus úton előállított kiadványról legyen szó, az idézetnek tartalmaznia kell a „Váradi-Károli Biblia" jelölést az idézetek után. Amennyiben egy kiadvány, ill. elektronikus publikáció kizárólag a Váradi-Károli Bibliából idéz, ott elegendő kiadványonként, illetve publikációnként egyszer a forrás megjelölést alkalmazni. Amennyiben azonban több forrásból származó idézetek szerepelnek egy kiadványon belül, ott idézetenként fel kell tüntetni a „Váradi-Károli Biblia" jelölést.

A mű nyilvánosságra hozatala: A szerzők joga annak eldöntése, hogy művüket, művüknek részleteit, tartalmát nyilvánosságra hozzák. Ennek megfelelően, a teljes művet, vagy egy komplett bibliai könyvet (pl. Aggeus próféta könyve, Pál apostol Rómabeliekhez írt levele) tartalmazó kiadvány nyomtatott, vagy elektronikus közzététele kizárólag a szerzők előzetes írásos beleegyezésével engedélyezett.

A mű visszavonása: A szerzők jogosultak a már nyilvánosságra hozott műveket visszavonni, további felhasználásukat megtiltani.

A mű egységének védelme: A mű integritásához, a torzításmentességhez való jog alapján a szerzők megtiltják a hozzájárulásuk nélküli jogosulatlan változtatásokat. Ebbe a kategóriába tartozik például a fordítás, adaptáció, átszerkesztés, átformálás, kiegészítés, stb. tevékenységek.

A többszörözés/sokszorosítás joga: Nyomtatott formában tilos a Váradi-Károli Bibliát a szerzők előzetes írásos beleegyezése nélkül sokszorosítani. Elektronikus úton kizárólag a szerzők által készített PDF fájl sokszorosítható, a forrás megjelölésével, és kizárólag teljes egészében. A Váradi-Károli Biblia részletekben történő elektronikus sokszorosítása csak idézetként engedélyezett. Az idézet, illetve másolat terjedelme legfeljebb ötszáz bibliai vers lehet, az idézetek nem alkothatnak külön kiadványt, sem nem haladhatják meg a kiadvány (publikáció) teljes terjedelmének 50%-át. A személyes használatra történő kinyomtatás, illetve rögzítés elektronikus háttértárolón egy személy számára engedélyezett. Sokszorosítás kizárólag magán, illetve nem haszonszerzési vagy kereskedelmi (pl. gyülekezeti, oktatási) céllal engedélyezett. Minden más esetben a szerzők előzetes írásos engedélye szükséges a sokszorosításhoz.

Az átdolgozás joga: A Váradi-Károli Biblia bármely részének (a Biblia szövegének, valamint az egyéb írások együttesének) módosítása, fordítása, a szöveg hanganyagként való feldolgozása kizárólag a szerzők előzetes írásos engedélyével engedélyezett.

Az itt nem részletezett felhasználási esetekre az 1999. évi LXXVI. szerzői jogról szóló törvény az irányadó.

2021 Elektronikus kiadás ISBN: 978-615-82051-0-8

Summája a négy evangélistának 907
Máté írása szerint való evangélium 907
Márk írása szerint való evangélium 942
Lukács írása szerint való evangélium 964
János írása szerint való evangélium 1002
Apostoloknak cselekedeteiről 1030
Pál apostol Rómába írt levele 1067
Pál apostol Korinthusba írt első levele 1082
Pál apostol Korinthusba írt második levele 1097
Pál apostol Galatiabelieknek írt levele 1107
Pál apostol Efézusbeliekhez írt levele 1112
Pál apostol Filippibeliekhez írt levele 1117
Pál apostol Kolosséba írt levele 1121
Pál apostol Thessalonikába írt első levele 1124
Pál apostol Thessalonikába írt második levele 1128
Pál apostol Timótheushoz írt első levele 1130
Pál apostol Timótheushoz írt második levele 1134
Pál apostol Titusznak írt levele 1137
Pál apostol Filemonhoz írt levele 1139
A zsidókhoz írt levél 1140
Jakab apostol levele 1150
Péter apostol első levele 1154
Péter apostol második levele 1158
János apostol első levele 1161
János apostol második levele 1165
János apostol harmadik levele 1166
Júdás apostol levele 1166
János jelenések könyve 1168

Függelék

Nehány zsidó, görög, és latin igének, és egyéb idegen nyelvű neveknek magyarázata 1188

Néhány nehezen érthető régies szó magyarázata 1195

Az Újszövetség görög szövegeinek variánsai, és az ebből adódó különbségek 1196

SUMMÁJA A NÉGY EVANGÉLISTÁNAK

A négy evangélista megírja a Jézus Krisztusról, e világ üdvözítőjéről szóló történetet: a nemzetségét, fogantatását, születését, beszédét, cselekedeteit, szenvedését, halálát, eltemetését, feltámadását, és mennybemenetelét. Mely részeket egyik bővebben, másik rövidebben, vagy egyik egyiket, másik másikat beszéli el. Úgy, hogy ha szinte nem is azokkal az igékkel, de értelemmel mind a négyen egyezzenek. Mely dolog mindegyiknek beszámolóját bizonyossá és hihetőbbé teszi.

MÁTÉ EVANGÉLIUMA

Az Evangélium görög ige, és magyarul azt jelenti örömüzenet. És ezen az igén a Szentírásban az Isten kegyelmét értjük, bűnünk bocsánatának, és az örök életnek a Krisztusban lett kijelentése és hirdetése. Itt pedig az Evangélium igéjét vesszük a Krisztus dolgaiért; tudniillik hogyan lett emberré, mit szenvedett, mit cselekedett, és mit tanított, különösen hogyan ölетett meg a mi bűneinkért, és hogyan támadt fel a mi megigazulásunkért. Ki volt Máté, lásd a könyv 9. részének a 9. versében és 10. részének a 3. versében.

1 *Krisztus nemzetségének felsorolása. Fogantatásának és születésének története.*

1 Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről szóló könyv.
2 Ábrahám nemzette Izsákot; Izsák nemzette Jákobot; Jákob nemzette Júdát és testvéreit;
3 Júda nemzette Fárest és Zárát Támártól; Fáres nemzette Esromot; Esrom nemzette Arámot;
4 Arám nemzette Aminádábot; Aminádáb nemzette Naássont; Naásson nemzette Sálmónt;
5 Sálmón nemzette Boózt Ráhábtól; Booz nemzette Obedet Ruthtól; Obed nemzette Jessét;
6 Jesse nemzette Dávid királyt; Dávid király nemzette Salamont az Uriás *feleségétől*;
7 Salamon nemzette Roboámot; Roboám nemzette Abiját; Abija nemzette Asát;
8 Asa nemzette Josafátot; Josafát nemzette Jórámot; Jórám nemzette Hóziást;
9 Hóziás nemzette Jóathámot; Jóathám nemzette Ákházt; Ákház nemzette Ezékiást;
10 Ezékiás nemzette Manassét; Manassé nemzette Ámont; Ámon nemzette Jósiást;
11 Jósiás nemzette Jékóniást és testvéreit a babiloni fogságra vitelkor.
12 A babiloni fogságra vitel után pedig Jékóniás nemzette Saláthielt; Saláthiel nemzette Zorobábelt;
13 Zorobábel nemzette Abiudot; Abiud nemzette Eliákimot; Eliákim nemzette Azort;
14 Azor nemzette Sádokot; Sádok nemzette Akimot; Akim nemzette Eliudot;
15 Eliud nemzette Eleázárt; Eleázár nemzette Matthánt; Matthán nemzette Jákobot;
16 Jákob nemzette Józsefet, férjét Máriának, akitől született Jézus, akit Krisztusnak neveznek.
17 Az összes nemzetség tehát Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babiloni fogságra vitelig tizennégy nemzetség, és a babiloni fogságra viteltől Krisztusig tizennégy nemzetség.
18 A Jézus Krisztus születése pedig így volt: Mikor az Ő anyja Mária, eljegyeztetve Józsefnek, mielőtt egybekeltek volna, viselősnek találtatott a Szent Szellemtől.
19 József pedig az ő férje, mivelhogy igaz ember volt és nem akarta őt gyalázatba keverni, titkon akarta őt elbocsátani.
20 Mikor pedig ezeket elgondolta magában: íme, az Úr angyala álomban megjelent neki, *ezt* mondva: József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni Máriát a feleségedet, mert ami benne fogantatott a Szent Szellemtől van az.

1 Lk 1,31-32; Lk 3,23-28;
2 1Móz 21,3; 1Móz 25,26; 1Móz 29,35; 1Móz 49,10;
3 1Móz 38,27; 1Móz 38,29; Ruth 4,18; Ruth 4,19; 1Krón 2,5; 1Krón 2,9;
5 Ruth 4,21;
6 Ruth 4,22; 1Sám 16,1; 1Sám 17,12; 2Sám 12,24; 1Krón 2,15;
7 1Kir 11,43; 1Krón 3,10;
11 1Krón 3,15-16; 2Krón 36,1-8;
12 1Krón 3,17; Ezsd 3,2;
18 Lk 1,27; Lk 1,34;

21 Szül pedig fiút, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert Ő szabadítja meg az Ő népét annak bűneiből.
21 Lk 1,31; ApCsel 4,12;
22 Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjen amit az Úr mondott a próféta által, aki így szól:
23 Íme, egy szűz fogan méhében és szül fiút, és annak nevét Immanuelnek nevezik, ami azt jelenti: Velünk az Isten.
23 Ésa 7,14;
24 József pedig az álomból felébredve úgy tett ahogy az Úr angyala parancsolta neki, és magához vette feleségét.
25 És nem ismerte őt, amíg meg nem szülte az ő elsőszülött fiát; és annak nevét Jézusnak nevezte.
25 Lk 2,21;

Krisztust imádják a napkeleti bölcsek. Egyiptomba viszik, Heródes keresi, hogy a betlehemi gyermekek között megölethesse. Egyiptomból Galilea tartományába, Názáretbe hozzák.

1 Amikor pedig Jézus megszületett a júdeai Betlehemben, Heródes király idejében, íme napkeletről bölcsek jöttek Jeruzsálembe, *ezt* mondva:
1 Lk 2,4;
2 Hol van a zsidók királya aki megszületett? Mert láttuk az Ő csillagát napkeleten, és azért jöttünk, hogy imádjuk Őt.
3 Heródes király pedig *ezt* hallva, felkavarodott, és vele együtt az egész Jeruzsálem.
4 És egybegyűjtve minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódott tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?
5 Azok pedig mondták neki: Júdeának Betlehemében; mert így van megírva a prófétánál:
6 És te Betlehem, Júdának földje, semmiképpen sem vagy a legkisebb Júda fejedelmi *városai* között: mert belőled származik a fejedelem, aki legeltetni fogja az én népemet, az Izraelt.
6 Mik 5,2; Jn 7,42;
7 Ekkor Heródes titkon hivatva a bölcseket, szorgalmasan megtudakolta tőlük a csillag megjelenésének idejét.
8 És elküldve őket Betlehembe, mondta *nekik:* Elmenve szorgalmasan kérdezősködjetek a gyermek felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek neki.
9 Ők pedig meghallgatva a királyt, elindultak. És íme a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük ment mindaddig, amíg odaért és megállt a *hely* fölött ahol a gyermek volt.
10 És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendeztek.
11 És bemenve a házba, ott találták a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulva imádták Őt; és kincseiket kitárva, ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.
12 És mivel álomban megintettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton tértek vissza hazájukba.
13 Mikor pedig azok visszatértek, íme megjelent az Úr angyala Józsefnek álomban, és mondta: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és fuss Egyiptomba, és maradj ott amíg én mondom neked, mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket.
14 Ő pedig fölkelve vette a gyermeket és annak anyját éjjel, és Egyiptomba távozott.
15 És ott volt a Heródes haláláig, hogy beteljesedjen amit az Úr mondott a próféta által, aki így szólt: Egyiptomból hívtam ki az én fiamat.
15 Hós 11,1;
16 Ekkor Heródes látva, hogy a bölcsek megcsúfolták őt, szerfölött felháborodott, és kiküldve megöletett Betlehemben és annak egész környékén minden gyermeket, két esztendőstől és azon alul, az idő szerint, amelyet szorgalmasan kérdezett a bölcsektől.
17 Ekkor teljesedett be amit *az Úr* mondott Jeremiás próféta által, amikor így szólt:
18 Szó hallatszott Rámában: Sírás-rívás és sok keserves jajgatás. Rákhel siratta az ő fiait és nem akart megvigasztaltatni, mert nincsenek.
18 Jer 31,15;
19 Mikor pedig Heródes meghalt, íme az Úr angyala megjelent álomban Józsefnek Egyiptomban.
20 *Ezt* mondva: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és menj Izrael földjére: mert meghaltak akik a gyermek életét keresték.
21 Ő pedig felkelve vette a gyermeket és annak anyját, és elment Izrael földjére.
22 Mikor pedig hallotta, hogy Júdeában Arkhelaus uralkodik, Heródesnek, az ő atyjának helyén, nem mert odamenni, hanem minthogy álomban megintetett, Galilea vidékeire tért.
23 És odament, és a Názáretnek neve-
23 Ésa 11,1; Ésa 60,21; Zak 6,12;

zett városban lakott, hogy beteljesedjen amit a próféták mondtak, hogy nazarénusnak fogják nevezni.

3 *Keresztelő János prédikál és keresztel. Krisztust megkereszteli: az Atya Isten és a Szent Szellem bizonyságot tesz mellette.*

1 Mrk 1,4; Lk 3,3;
1 Azokban a napokban pedig eljött Keresztelő János, aki Júdea pusztájában prédikált.
2 És *ezt* mondta: Térjetek meg, mert közel van a mennyek országa.
3 Ésa 40,3; Mrk 1,3; Lk 3,4; Jn 1,23;
3 Mert ez az akiről Ésaiás próféta szólt, ezt mondva: Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úr útját, és egyengessétek az Ő ösvényeit.
4 Mrk 1,6;
4 Ennek a Jánosnak a ruhája pedig teveszőrből volt, és bőröv volt a dereka körül, elesége pedig sáska és erdei méz.
5 Ekkor kiment hozzá Jeruzsálem és az egész Júdea, és a Jordán egész környéke.
6 Mrk 1,5;
6 És bemerítkeztek általa a Jordán vizében, vallást téve bűneikről.
7 Mt 12,34; Mt 23,33; Lk 3,7;
7 Mikor pedig látta, hogy a farizeusok és sadduceusok közül sokan mennek hozzá, hogy bemerítkezzenek, mondta nekik: Mérges kígyók fajzatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az *Isten* elkövetkező haragjától megmeneküljetek?
8 Lk 3,8;
8 Teremjetek azért megtéréshez illő gyümölcsöket,
9 Jn 8,39;
9 És ne gondoljátok, hogy így szólhattok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy Isten ezekből a kövekből is támaszthat fiakat Ábrahámnak.
10 Mt 7,19; Jn 15,6;
10 A fejsze pedig most már a fák gyökerére van vetve. Azért minden fát amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.
11 Mrk 1,7; Lk 3,16; Jn 1,15; Jn 1,26; ApCsel 1,5; ApCsel 11,16; ApCsel 19,4;
11 Én ugyan vízzel merítelek be titeket megtérésre, de aki utánam jön erősebb nálam, akinek saruját hordozni sem vagyok méltó; Ő Szent Szellemmel és tűzzel merít be majd titeket.
12 Akinek szórólapát van a kezében és megtisztítja szérűjét, és gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.
13 Mrk 1,9; Lk 3,21;
13 Akkor eljött Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy bemerítkezzen általa.
14 János azonban visszatartotta Őt, *ezt* mondva: nekem kell általad bemerítkeznem, és Te jössz hozzám?
15 Jézus pedig felelve, mondta neki: Engedj most, mert így illik nekünk minden igazságot betöltenünk. Ekkor engedett neki.
16 Ésa 11,2; Ésa 42,1; Jn 1,32;
16 És Jézus bemerítkezve azonnal kijött a vízből; és íme az egek megnyíltak neki, és ő látta az Isten Szellemét lejönni mint egy galambot, és rászállni.
17 Ésa 42,1; Mt 12,18; Mt 17,5; Lk 9,35; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
17 És íme egy hang az égből mondta: Ez az én szerelmes fiam, akiben én megengeszteltettem.

4 *Krisztust kísérti az ördög. Kapernaumban lakik, és prédikálni kezd. Négy tanítványt választ, prédikál, betegeket gyógyít.*

1 Mrk 1,12; Lk 4,1;
1 Akkor Jézus a pusztába vitetett a Szellemtől, hogy megkísértse az ördög.
2 És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.
3 És mikor hozzáment a kísértő, mondta *neki*: Ha Isten Fia vagy, mondd hogy ezek a kövek változzanak kenyerekké.
4 5Móz 8,3; Lk 4,4;
4 Ő pedig felelt, és mondta: Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.
5 Akkor átvitte őt az ördög a szent városba, és odahelyezte a templom tetejére.
6 Zsolt 91,11-12;
6 És mondta neki: Ha Isten Fia vagy, vesd alá magadat, mert meg van írva: Az Ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.
7 5Móz 6,16;
7 Mondta neki Jézus: Viszont meg van írva: Ne kísértsd a te Uradat Istenedet.
8 Ismét vitte Őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét,
9 És mondta neki: Mindezeket neked adom, ha leborulva imádsz engem.
10 5Móz 6,13; 5Móz 10,20;
10 Ekkor mondta neki Jézus: Távozz el Sátán, mert meg van írva: A te Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj.
11 Ekkor elhagyta Őt az ördög. És íme angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki.
12 Mrk 1,14; Lk 4,14; Lk 4,16; Lk 4,31; Jn 4,43;
12 Mikor pedig meghallotta Jézus, hogy Jánost börtönbe vetették, visszatért Galileába;

13 És odahagyva Názáretet, elment és
a tengerparti Kapernaumban lakott, a
Zebulon és Naftali határain;
14 Hogy beteljesedjen amit Ésaiás pró-
féta mondott, így szólva:
15 Ésa 9,1-2; **15** Zebulon földje és Naftali földje a
tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok
Galileája,
16 A nép amely sötétségben ült, látott
nagy világosságot, és akik a halál föld-
jében és árnyékában ültek, azoknak vi-
lágosság támadt.
17 Mrk 1,15; **17** Ettől fogva kezdett Jézus prédikál-
ni, és ezt mondani: Térjetek meg, mert
közel van a mennyek országa.
18 Mrk 1,16; **18** Mikor pedig a galileai tenger mel-
lett járt Jézus, látott két testvért, Si-
mont, akit Péternek neveznek, és And-
rást, az ő testvérét, ahogy a tengerbe
hálót vetettek: mert halászok voltak.
19 És mondta nekik: Kövessetek en-
gem, és emberek halászaivá teszlek ti-
teket.
20 Azok pedig azonnal otthagyva a
hálókat, követték Őt.
21 És onnan továbbmenve, másik két
testvért látott, Jakabot, a Zebedeus fiát,
és Jánost, annak testvérét, ahogy a haj-
óban atyjukkal, Zebedeussal a hálói-
kat kötözgették; és hívta őket.
22 Azok pedig azonnal otthagyva a
hajót és atyjukat, követték Őt.
23 És bejárta Jézus az egész Galileát,
tanítva azok zsinagógáiban, és prédi-
kálva az *Isten* országának evangéliu-
mát, és gyógyítva a nép között minden
betegséget és minden erőtlenséget.
24 És elterjedt az Ő híre egész Szíriá-
ban: és hozzávitték mindazokat akik
rosszul voltak, a különféle beteg-
ségekben és kínokban sínylődőket,
démonizáltakat, holdkórosokat és gu-
taütötteket; és meggyógyította őket.
25 És nagy sokaság követte Őt
Galileából, és a Tízvárosból, és Jeru-
zsálemből, és Júdeából és a Jordánon
túlról.

5 *Kik a boldogok. Az apostolok sói és világossága e világnak. A hegyen épített város. Krisztus betölti a törvényt, és a parancsolatok igaz értelmét megmagyarázza.*

1 Mikor pedig látta *Jézus* a sokaságot,
felment a hegyre, és amint leült, hoz-
zámentek a tanítványai.
2 És megnyitva száját tanította őket, *ezt*
mondva:
3 Boldogok a szellemi szegények: mert
övék a mennyek országa. 3 Lk 6,20;
4 Boldogok akik sírnak: mert ők meg-
vigasztaltatnak. 4 Lk 6,21;
5 Boldogok a szelídek: mert ők örök-
ségül bírják a földet. 5 Zsolt 37,11;
6 Boldogok akik éhezik és szomjazzák
az igazságot: mert ők megelégíttetnek. 6 Zsolt 107,9; Ésa 55,1; Ámós 8,11-13;
7 Boldogok az irgalmasok: mert ők ir-
galmasságot nyernek.
8 Boldogok akiknek szívük tiszta: mert
ők meglátják az Istent. 8 Zsolt 15,2; Zsolt 24,4; Zsid 12,14; 1Ján 3,2-3;
9 Boldogok a békességre igyekezők:
mert őket az Isten fiainak mondják.
10 Boldogok akik háborúságot szen-
vednek az igazságért: mert övék a
mennyek országa. 10 2Kor 4,10; 2Tim 2,12; 1Pét 3,14;
11 Boldogok lesztek ha szidalmaznak
és háborgatnak titeket, és minden go-
nosz hazugságot mondanak ellenetek
énértem. 11 1Pét 4,14;
12 Örüljetek és örvendezzetek, mert a
ti jutalmatok bőséges a mennyekben:
mert így háborgatták a prófétákat is,
akik előttetek voltak. 12 Lk 6,23;
13 Ti vagytok a föld sója; ha pedig a só
megízetlenül, mivel sózzák meg? nem
jó azután semmire, hanem hogy ki-
dobják és eltapossák az emberek. 13 Mrk 9,50; Lk 14,34;
14 Ti vagytok a világ világossága. Nem
rejthető el a hegyen épített város.
15 Lámpást sem azért gyújtanak, hogy
a véka alá, hanem hogy a lámpatar-
tóba tegyék, és mindenkinek fénylik
akik a házban vannak. 15 Mrk 4,21; Lk 8,16; Lk 11,33;
16 Úgy világítson a ti fényetek az em-
berek előtt, hogy lássák a ti jó csele-
kedeteiteket, és dicsőítsék a ti Atyátokat,
aki a mennyben van. 16 1Pét 2,12;
17 Ne gondoljátok, hogy a törvény
vagy a próféták eltörlésére jöttem.
Nem *azért* jöttem, hogy eltöröljem, ha-
nem inkább hogy betöltsem.
18 Mert bizony mondom nektek, míg
az ég és a föld elmúlik, a törvényből
egy jóta vagy egyetlen pontocska el
nem múlik, amíg minden be nem tel-
jesedik. 18 Lk 16,17;
19 Valaki azért csak egyet is megront a
legkisebb parancsolatok közül, és úgy
tanítja az embereket, a legkisebb lesz
a mennyek országában; valaki pedig
cselekszi és úgy tanít, az nagy lesz a
mennyek országában. 19 Jak 2,10;

20 Mert mondom nektek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok *igazságánál*, semmiképpen sem mehettek be a mennyek országába.

21 Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert aki öl, méltó az ítéletre.

22 Én pedig azt mondom nektek, hogy mindaz aki ok nélkül haragszik az ő atyjafiára, méltó az ítéletre; aki pedig azt mondja az ő atyjafiának: Hitvány, méltó a főtörvényszékre; aki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyehenna tüzére.

23 Azért ha az ajándékodat az oltárra viszed, és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened:

24 Hagyd ott az oltár előtt az ajándékodat és menj el, békélj meg előbb a te atyádfiával, és azután gyere és vidd fel az ajándékodat.

25 Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, amíg az úton vagy vele, hogy ellenséged valamiképpen a bíró kezébe ne adjon téged, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöcbe ne vessen téged.

26 Bizony mondom neked: nem jössz ki onnan amíg meg nem fizetsz az utolsó fillérig.

27 Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne paráználkodj!

28 Én pedig azt mondom nektek, hogy valaki asszonyra tekint *gonosz* kívánsággal, már paráználkodott azzal az ő szívében.

29 Ha pedig a te jobb szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt és vesd el magadtól: mert jobb neked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy *az* egész tested a gyehennára vessék.

30 És ha a te jobb kezed botránkoztat meg téged, vágd le azt és vesd el magadtól: mert jobb neked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy *az* egész tested a gyehennára vessék.

31 Megmondták: valaki elbocsátja feleségét, adjon neki levelet az elválásról.

32 Én pedig azt mondom nektek: valaki elbocsátja feleségét paráznaság okán kívül, paráznává teszi azt; és aki elbocsátott asszonyt vesz el, paráználkodik.

33 Ismét hallottátok, hogy megmondták a régieknek: Ne esküdj hamisan, hanem teljesítsd az Úrnak *tett* esküidet.

34 Én pedig azt mondom nektek: Teljességgel ne esküdjetek: se az égre, mert az az Isten királyi széke;

35 Se a földre, mert az lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert az a nagy Király városa;

36 Se a fejedre ne esküdj, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé;

37 Hanem legyen a ti beszédetek: Igen igen; nem nem; ami pedig ezeken felül van, a gonosztól van.

38 Hallottátok, hogy meg lett mondva: Szemet szemért és fogat fogért.

39 Én pedig azt mondom nektek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem aki arcul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik *arcodat* is.

40 És aki törvénykezni akar veled, és elvenni az alsóruhádat, engedd oda neki a felsőt is.

41 És aki téged egy mérföldútra kényszerít, menj el vele kettőre.

42 Aki tőled kér, adj neki; és aki tőled kölcsön akar kérni, ne fordulj el *attól*.

43 Hallottátok, hogy meg lett mondva: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet.

44 Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal akik gyűlölnek titeket, és imádkozzatok azokért akik háborgatnak és kergetnek titeket.

45 Hogy legyetek a ti mennyei Atyátok fiai, aki felhozza az Ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.

46 Mert ha azokat szeretitek akik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Vagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekszik-e?

47 És ha csak a ti atyátokfiait köszöntitek, mit cselekszetek *másoknál* többet? Nemde a vámszedők is nem úgy cselekszenek?

48 Legyetek azért tökéletesek, ahogy a ti Atyátok a mennyben tökéletes.

6 Alamizsna, könyörgés, böjtölés, megbocsátás, emberi szorgalom elvetése és az Istenben való bizalom tanítása.

21 2Móz 20,13; 5Móz 5,17;
25 Lk 12,58; Ef 4,26;
27 2Móz 20,14; 5Móz 5,18;
28 Jób 31,1; Zsolt 119,37;
29 Mt 18,8-9; Mrk 9,43-48;
31 5Móz 24,1;
32 Mt 19,7; Mrk 10,4; Mrk 10,11; Lk 16,18; 1Kor 7,10;
33 2Móz 20,7; 3Móz 19,12; 5Móz 5,11;
34 Jak 5,12;
35 Zsolt 48,2; Ésa 66,1;
38 2Móz 21,24; 3Móz 24,20; 5Móz 19,21;
39 Péld 24,29; Lk 6,29; Róm 12,17; 1Kor 6,7; 1Thessz 5,15; 1Pét 3,9;
42 5Móz 15,8; Lk 6,35;
43 3Móz 19,18;
44 Lk 6,27; Lk 23,34; ApCsel 7,60; Róm 12,20; 1Kor 4,13; 1Pét 2,23;
46 Lk 6,32; Lk 14,12;

1 Vigyázzatok, hogy ne osztogassátok alamizsnátokat az emberek előtt, hogy lássanak titeket: mert különben nem lesz jutalmatok a ti mennyei Atyátoknál.

2 Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt, ahogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utcákon, hogy az emberektől dicséretet nyerjenek. Bizony mondom nektek: elvették jutalmukat.

3 Te pedig amikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a bal kezed, mit cselekszik a jobb kezed;

4 Hogy az alamizsnád titkon legyen; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyíltan.

5 És mikor imádkozol, ne légy olyan mint a képmutatók, akik a gyülekezetekben és az utcák szegletein fennállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom nektek, hogy elvették jutalmukat.

6 Te pedig amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozz a te Atyádhoz, aki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyíltan.

7 És mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg.

8 Ne legyetek hát ezekhez hasonlók, mert *jól* tudja a ti Atyátok mire van szükségetek, mielőtt kérnétek tőle.

9 Ti azért így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved;

10 Jöjjön el a Te országod; legyen meg a Te akaratod, mint a mennyben, úgy ezen a földön is.

11 A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.

12 És bocsásd meg a mi vétkeinket, ahogy mi is megbocsátunk azoknak akik ellenünk vétkeztek;

13 És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen!

14 Mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, nektek is megbocsát a ti mennyei Atyátok.

15 Ha pedig nem bocsátjátok meg az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.

16 Mikor pedig böjtöltök, ne legyen komor a nézésetek, olyan mint a képmutatóké akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek. Bizony mondom nektek, elvették jutalmukat.

17 Te pedig mikor böjtölsz, kend meg a fejed és mosd meg az arcod;

18 Hogy ne az emberek lássák böjtölésedet, hanem a te Atyád, aki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet neked nyíltan.

19 Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a rozsda és a moly megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják;

20 Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és ahol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják.

21 Mert ahol a ti kincsetek van, ott van a ti szívetek is.

22 A test lámpása a szem. Ha azért a szemed tiszta, az egész tested világos lesz.

23 Ha pedig a szemed gonosz, az egész tested sötét lesz. Ha azért a benned lévő világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség?!

24 Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és e világi gazdagságnak.

25 Azért azt mondom nektek: Ne aggodalmaskodjatok az életetek felől, mit egyetek és mit igyatok; sem a testetek felől, mibe öltözködjetek. Vajon nem több-e a lélek az eledelnél, és a test az öltözetnél?

26 Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak; és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat. Nem sokkal különbek vagytok-e azoknál?

27 Kicsoda pedig az közületek, aki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy arasszal?

28 Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, hogyan növekednek: nem munkálkodnak és nem fonnak;

2 Róm 12,8;
4 Lk 14,14;
6 2Kir 4,33; ApCsel 10,4;
7 1Kir 18,28; Ésa 1,15;
9 Lk 11,2;
13 Mt 26,41;
14 Mrk 11,25; Kol 3,13;
15 Mt 18,35; Jak 2,13;
16 Ésa 58,3; Mal 1,13; Mt 9,14; Mrk 2,18; Lk 5,33;
19 Péld 23,4; Zsid 13,5; Jak 5,1;
20 Lk 12,33; 1Tim 6,19;
22 Lk 11,34;
24 Lk 16,13;
25 Zsolt 37,5; Zsolt 55,23; Lk 12,22; Fil 4,6; 1Tim 6,8; 1Pét 5,7;
26 Jób 39,3; Zsolt 147,9;

29 De mondom nektek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.
30 Ha pedig a mező füvét, amely ma van és holnap kemencébe vetik, így ruházza az Isten; nem sokkal inkább titeket, ti kicsinyhitűek?
31 Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk?
32 Mert mindezeket a pogányok kérdezik. Mert *jól* tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van.
33 Hanem keressétek először Isten országát és az Ő igazságát, és ezek mind megadatnak nektek.
34 Ne aggodalmaskodjatok azért a holnap felől, mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég *minden* napnak a maga baja.

7 Az ember ne ítéljen. Ami szent, ne adja az ebeknek. Szüntelen könyörögjön. A törvény summája. Szoros és széles kapu. Hamis próféták. A kősziklán és a fövenyen épített ház.

1 Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek.
2 Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltettek, és amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek nektek.
3 Miért nézed pedig a szálkát amely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig amely a te szemedben van nem veszed észre?
4 Vagy hogyan mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott íme a te szemedben gerenda van?
5 Képmutató, vesd ki előbb a gerendát a szemedből, és akkor gondolj arra, hogy kivesd a szálkát atyádfia szeméből!
6 Ne adjátok azt ami szent az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal, és *nektek* fordulva, meg ne szaggassanak titeket.
7 Kérjetek és adatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik nektek.
8 Mert aki kér, mind kap; és aki keres, talál; és a zörgetőnek megnyittatik.
9 Vagy ki az az ember közületek, aki ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad neki?
10 És ha halat kér, vajon kígyót ad-e neki?
11 Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a fiaitoknak jó ajándékokat adni, menynyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, akik kérnek tőle?!
12 Amit akartok azért, hogy az emberek veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal, mert ez a törvény és a próféták.
13 Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, amely a veszedelemre visz, és sokan vannak akik azon járnak.
14 Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak akik megtalálják azt.
15 Őrizkedjetek pedig a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok.
16 Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Vajon a tövisről szednek-e szőlőt, vagy a bojtorjánról fügét?
17 Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem.
18 Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt.
19 Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.
20 Azért az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket.
21 Nem mindenki, aki ezt mondja nekem: Uram! Uram! megy be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyben lévő Atyám akaratát.
22 Sokan mondják majd nekem azon a napon: Uram! Uram! nem a Te nevedben prófétáltunk-e, és nem a Te nevedben űztünk-e démonokat, és nem cselekedtünk-e sok hatalmas dolgot a Te nevedben?
23 És akkor vallást teszek majd nekik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem ti gonosztevők.
24 Valaki azért hallja tőlem ezeket a beszédeket, és megcselekszi azokat, azt a bölcs emberhez hasonlítom, aki a kősziklára építette a házát:
25 És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba, de nem dőlt össze: mert a kősziklára építették.

33 1Kir 3,13; Zsolt 37,25; Zsolt 55,23;
1 Lk 6,37; Róm 2,1; 1Kor 4,3; 1Kor 4,5;
2 Mrk 4,24; Lk 6,38;
3 Lk 6,41-42;
5 Péld 18,17;
6 Péld 9,8; Péld 23,9;
7 Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 16,24; Jak 1,5-6; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;
8 Péld 8,17; Jer 29,12;
11 1Móz 6,5; 1Móz 8,21;
12 Lk 6,31;
13 Lk 13,24;
14 ApCsel 14,22;
15 5Móz 13,3; Jer 23,16; Mt 24,4; Róm 16,17; Ef 5,6; Kol 2,8; 1Ján 4,1;
17 Mt 3,10; Mt 12,33; Mrk 11,13; Lk 8,8;
21 Mt 25,11; Lk 6,46; Lk 13,25; ApCsel 19,13; Róm 2,13; Jak 1,22;
22 Jer 14,14; Jer 27,15; Lk 13,26;
23 Zsolt 5,5-6; Zsolt 6,9; Mt 25,12; Mt 25,41; Lk 13,25; Lk 13,27; Jn 10,14; Jn 10,27-30; 2Tim 2,19; Jel 22,15;
24 Jer 17,8; Lk 6,47; Róm 2,13; Jak 1,25;

26 Ezék 13,11; Róm 2,13; Jak 1,23;

26 És valaki hallja tőlem ezeket a beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonló lesz a bolond emberhez, aki a fövenyre építette házát:
27 És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba, és összeomlott: és nagy lett annak romlása.
28 És mikor elvégezte Jézus ezeket a beszédeket, álmélkodott a sokaság az Ő tudományán:

29 Mrk 1,22; Mrk 6,2; Lk 4,32;

29 Mert úgy tanította őket mint akinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók.

8 Egy bélpoklos meggyógyítása. Az ő hite. Pogányok hívása. A zsidók megvetése. Péter anyósának meggyógyítása. Egy írástudó Krisztust akarja követni. A tengeri vihart lecsendesíti. A kiűzött démonok a disznókba mennek.

1 Mikor leszállt a hegyről, nagy sokaság követte Őt.

2 Mrk 1,40; Lk 5,12;

2 És íme eljött egy bélpoklos, leborult előtte, *ezt* mondva: Uram, ha akarod megtisztíthatsz engem.
3 És Jézus kinyújtva kezét megérintette őt, *ezt* mondva: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltisztult annak poklossága.

4 3Móz 13,2; 3Móz 14,2; Lk 5,14;

4 És mondta neki Jézus: Vigyázz, senkinek se szólj. Hanem menj, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel az ajándékot, amelyet Mózes rendelt, bizonyságul nekik.

5 Lk 7,1;

5 Mikor pedig bement Jézus Kapernaumba, egy százados ment hozzá, kérve Őt,
6 És ezt mondva: Uram, a szolgám otthon gutaütötten fekszik és nagy kínokat szenved.
7 És mondta neki Jézus: Elmegyek és meggyógyítom őt.

8 Zsolt 107,20;

8 És felelve a százados, mondta: Uram, nem vagyok méltó, hogy a hajlékomba gyere, hanem csak szólj egy szót és meggyógyul a szolgám.
9 Mert én is hatalmasság alá vetett ember vagyok, és vannak alattam vitézek; és mondom egyiknek: Menj el, és elmegy; és a másiknak: Gyere, és eljön; és a szolgámnak: Tedd ezt, és megteszi.
10 Jézus pedig amikor ezt hallotta, elcsodálkozott, és mondta az Őt követőknek: Bizony mondom nektek, még Izraelben sem találtam ilyen nagy hitet.

11 Lk 13,29;

11 De mondom nektek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal a mennyek országában:

12 Mt 13,42; Mt 21,43; Mt 22,13; Mt 24,51; Lk 13,28;

12 Ennek az országnak fiai pedig kivettetnek a külső sötétségre: ahol sírás és fogak csikorgatása lesz.
13 És mondta Jézus a századosnak: Menj el, és legyen neked a hited szerint. És meggyógyult annak szolgája abban az órában.

14 Mrk 1,29; Lk 4,38;

14 És bemenve Jézus a Péter házába, látta, hogy annak anyósa fekszik és lázas.
15 És megérintette annak kezét és elhagyta őt a láz; és fölkelt, és szolgált nekik.
16 Az est beálltával pedig sok démonizáltat vittek hozzá, és egy szóval kiűzte a szellemeket, és meggyógyított minden beteget;

17 Ésa 53,4; 1Pét 2,24;

17 Hogy beteljesedjen amit Ésaiás próféta mondott, *így* szólva: Ő vette el a mi erőtlenségünket, és Ő hordozta a mi betegségünket.
18 Látva pedig Jézus a nagy sokaságot maga körül, parancsolta, hogy menjenek a túlsó partra.

19 Lk 9,57;

19 És hozzámenve egy írástudó, mondta neki: Mester, követlek téged akárhova mész.
20 És mondta neki Jézus: A rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak fészkük, de az ember Fiának nincs hová lehajtani a fejét.
21 Egy másik pedig a tanítványai közül mondta neki: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az atyámat.

22 1Tim 5,6;

22 Jézus pedig mondta neki: Kövess engem: hadd temessék el a halottak az ő halottaikat.

23 Mrk 4,35; Lk 8,22;

23 És mikor a hajóra szállt, követték Őt a tanítványai.
24 És íme nagy háborgás lett a tengeren annyira, hogy a hajót elborították a hullámok; Ő pedig aludt.
25 És a tanítványai hozzámenve felkeltették Őt, *ezt* mondva: Uram, ments meg minket, *mert* elveszünk.

26 Zsolt 107,29;

26 És mondta nekik: Mit féltek, óh kicsinyhitűek? Ekkor fölkelve megdor-

gálta a szeleket és a tengert, és nagy csendesség lett.
27 Az emberek pedig elcsodálkoztak, *ezt* mondva: Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engednek neki.
28 És amikor eljutott a túlsó partra, a gergesénusok tartományába, két démonizált ment elé a sírboltokból kijőve, igen kegyetlenek, annyira, hogy senki sem mert elmenni azon az úton.
29 És íme kiáltottak, *ezt* mondva: Mi közünk hozzád Jézus, Isten Fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?
30 Tőlük távol pedig egy nagy disznónyáj legelészett.
31 A démonok pedig kérték Őt, *ezt* mondva: Ha kiűzöl minket, engedd meg nekünk, hogy abba a disznónyájba mehessünk!
32 És mondta nekik: Menjetek. Azok pedig kimenve a disznónyájba mentek: és íme az egész disznónyáj a meredekről a tengerbe rohant, és odaveszett a vízben.
33 A pásztorok pedig elfutottak, és bemenve a városba hírül adtak mindent, azokat is amik a démonizáltakkal történtek.
34 És íme az egész város kiment Jézus elé; és mihelyt meglátták, kérték Őt, hogy távozzon az ő határukból.

9 A gutaütött meggyógyítása. Máté elhívása. Krisztus magát és a tanítványait menti a János tanítványaival szemben a böjtölést illetően. Egy asszonyt meggyógyít a vérfolyásból. Egy halott lányt feltámaszt. Két vakot meggyógyít. Démont űz. Prédikál mindenütt és betegeket gyógyít, és sajnálja a népet, hogy nincs igaz tanítójuk.

1 És hajóra szállva átkelt, és ment a maga városába.
2 És íme, hoztak hozzá egy ágyban fekvő gutaütött embert. És látva Jézus azok hitét, mondta a gutaütöttnek: Bízzál fiam! Megbocsáttattak neked a te bűneid.
3 És íme, némelyek az írástudók közül mondták magukban: Ez káromlást szól.
4 És Jézus látva a gondolataikat, mondta: Miért gondoltok gonoszt a szívetekben?
5 Mert mi könnyebb, ezt mondani: Megbocsáttattak neked a te bűneid; vagy ezt mondani: Kelj föl és járj?
6 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma a földön a bűnöket megbocsátani (ekkor mondta a gutaütöttnek): Kelj föl, vedd az ágyadat és menj haza.
7 És az felkelve hazament.
8 A sokaság pedig ezt látva elálmélkodott, és dicsőítette az Istent, hogy ilyen hatalmat adott az embereknek.
9 És mikor Jézus tovább ment onnan, látott egy embert a vámszedő helyen ülni, akinek Máté volt a neve, és mondta neki: Kövess engem! És az felkelve követte Őt.
10 És amikor Ő letelepedett a házban, íme sok vámszedő és bűnös jött oda, és letelepedtek Jézussal és az Ő tanítványaival az asztalhoz.
11 És látva ezt a farizeusok, mondták a tanítványainak: Miért eszik ez a ti Mesteretek a vámszedőkkel és bűnösökkel együtt?
12 Jézus pedig *ezt* hallva, mondta nekik: Nem az egészségeseknek van szüksége orvosra, hanem a betegeknek.
13 Elmenve pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hívogatni jöttem, hanem a bűnösöket a megtérésre.
14 Akkor a János tanítványai jöttek hozzá, *ezt* mondva: Miért hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a Te tanítványaid pedig nem böjtölnek?
15 És mondta nekik Jézus: Vajon szomorkodhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? de eljönnek a napok amikor elveszik tőlük a vőlegényt, és akkor böjtölni fognak.
16 Senki sem vet pedig új posztóból foltot az ócska ruhára, mert ami azt kitoldaná *még* elszakít a ruhából, és nagyobb szakadás lesz.
17 Új bort sem töltenek ó tömlőkbe; különben a tömlők szétszakadoznak, és a bor kiömlik, a tömlők is elvesznek; hanem az új bort új tömlőkbe töltik, és mindkettő megmarad.
18 Mikor ezeket mondta nekik, íme egy főember eljőve imádta Őt, *ezt* mondva: A lányom éppen most halt

28 Mrk 5,1; Lk 8,26;
34 ApCsel 16,39;
2 Mrk 2,3; Lk 5,18; ApCsel 9,33;
3 Zsolt 32,5; Ésa 43,25;
9 Mrk 2,14; Lk 5,27;
13 Hós 6,6; Mik 6,8; Mt 12,7; Mrk 2,17; Lk 5,32; Lk 19,10; 1Tim 1,15;
14 Mrk 2,18; Lk 5,33;
15 2Kor 11,2;
17 Mrk 2,22; Lk 5,37;
18 Mrk 5,22; Lk 8,41;

meg, de gyere, vesd rá a kezed és megelevenedik.
19 És felkelve Jézus követte őt tanítványaival együtt.
20 És íme egy asszony, aki tizenkét év óta vérfolyásban szenvedett, hátulról hozzámenve megérintette ruhája szegélyét.
21 Mert ezt mondta magában: Ha csak ruháját érintem is, meggyógyulok.
22 Jézus pedig megfordulva és rátekintve, mondta: Bízzál lányom, a te hited megtartott téged. És meggyógyult az asszony abban az órában.
23 És Jézus a főember házához érve, látva a sípolókat és a tolongó sokaságot,
24 Mondta nekik: Menjetek el innen, mert a lány nem halt meg, hanem alszik. És csúfolták Őt.
25 Mikor pedig a sokaságot eltávolították, bement, megfogta annak kezét, és a lány felkelt.
26 És elterjedt ez a hír abban az egész tartományban.
27 És mikor Jézus továbbment onnan, két vak követte Őt kiáltozva, és ezt mondva: Könyörülj rajtunk, Dávid fia!
28 Mikor pedig bement a házba, odamentek hozzá a vakok, és mondta nekik Jézus: Hiszitek-e, hogy én azt megcselekedhetem? Mondták neki: Igen, Uram.
29 Akkor megérintette a szemeiket, *ezt* mondva: Legyen nektek a ti hitetek szerint.
30 És megnyíltak azok szemei; és rájuk parancsolt Jézus, *ezt* mondva: Vigyázzatok, senki meg ne tudja!
31 De azok kimenve elterjesztették az Ő hírét abban az egész tartományban.
32 Mikor pedig azok elmentek, íme egy démonizált néma embert hoztak neki.
33 És a démont kiűzve, megszólalt a néma; és a sokaság csodálkozott, *ezt* mondva: Soha nem láttak ilyet Izraelben!
34 A farizeusok pedig *ezt* mondták: A démonok fejedelme által űzi ki a démonokat.
35 És körüljárta Jézus a városokat és a falvakat mind, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az Isten országának evangéliumát, és gyógyítva mindenféle betegséget és mindenféle erőtlenséget a nép között.
36 Mikor pedig látta a sokaságot, könyörületességre indult rajtuk, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok.
37 Akkor mondta a tanítványainak: Az aratni való sok, de a munkás kevés.
38 Kérjétek azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába.

20 3Móz 15,25; Mrk 5,25; Lk 8,43;
22 Mrk 5,34; Lk 8,48;
23 Mrk 5,38; Lk 8,51;
24 Jn 11,11;
30 Mt 12,16; Lk 5,14;
31 Mrk 7,36;
32 Mt 12,22; Lk 11,14;
34 Mt 12,24; Mrk 3,22; Lk 11,15;
35 Mrk 6,6; Lk 13,22;
36 Jer 23,1; Ezék 34,2; Mrk 6,34;
37 Lk 10,2; Jn 4,35;
38 2Thessz 3,1;

10

Krisztus tanítványainak nevei, akiknek erőt ad a csodatételekre és a parancsolatok hirdetésére. Figyelmezteti őket az üldözőik felől és vigasztalja azok ellen.

1 És előszólítva tizenkét tanítványát, hatalmat adott nekik a tisztátalan szellemek felett, hogy kiűzzék azokat, és gyógyítsanak minden betegséget és minden erőtlenséget.
2 A tizenkét apostol nevei pedig ezek: Első Simon, akit Péternek hívnak, és András, az ő testvére; Jakab, a Zebedeus fia, és János, az ő testvére;
3 Filep és Bertalan; Tamás és Máté, a vámszedő; Jakab, az Alfeus fia, és Lebbeus, akit Taddeusnak hívtak;
4 Simon a kananita, és Judás, az Iskariotes, aki el is árulta Őt.
5 Ezt a tizenkettőt küldte ki Jézus, és megparancsolta nekik, *ezt* mondva: Pogányok útjára ne menjetek, és szamaritánusok városába ne menjetek be;
6 Hanem menjetek inkább Izrael házának eltévelyedett juhaihoz.
7 Elmenve pedig prédikáljatok, *ezt* mondva: Elközelített a mennyek országa.
8 Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, démonokat űzzetek. Ingyen vettétek, ingyen adjátok.
9 Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se rézpénzt a ti erszényetekbe,
10 Se útitáskát, se két ruhát, se sarut, se pálcát, mert méltó a munkás az ő táplálékára.
11 Amely városba vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg ki méltó abban, és ott maradjatok amíg tovább mehettek.
12 Ha bementek a házba, köszöntsétek azt.
13 És ha méltó a ház, szálljon a ti bé-

1 Mrk 3,13; Lk 6,13; Lk 9,1;
6 ApCsel 3,26; ApCsel 13,26; ApCsel 13,46;
7 Lk 9,2;
8 Lk 10,9; ApCsel 8,18; ApCsel 8,20;
9 Mrk 6,8; Lk 9,3; Lk 22,35;
10 3Móz 19,13; 5Móz 24,14; 5Móz 25,4; Lk 10,7; 1Kor 9,4; 1Kor 9,14; 1Tim 5,18;
11 Mrk 6,10; Lk 9,4; Lk 10,8;

kességetek rá; ha pedig nem méltó, a ti békességetek rátok térjen vissza.
14 És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeteket, mikor kimentek abból a házból vagy városból, lábaitok porát *is* verjétek le.
15 Bizony mondom nektek: Az ítélet napján könnyebb lesz Szodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak.
16 Íme, én elbocsátalak titeket mint juhokat a farkasok közé; legyetek azért okosak mint a kígyók, és tiszták mint a galambok.
17 De óvakodjatok az emberektől, mert törvényszékekre adnak titeket, és az ő gyülekezeteikben megostoroznak titeket;
18 És helytartók és királyok elé visznek titeket énértem, bizonyságul maguknak és a pogányoknak.
19 De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, hogyan vagy mit szóljatok, mert megadatik nektek abban az órában, mit mondjatok.
20 Mert nem ti vagytok akik szóltok, hanem a ti Atyátok Szelleme az aki szól bennetek.
21 Halálra adja pedig testvér testvérét, atya gyermekét; magzatok szüleik ellen támadnak és megöletik őket.
22 És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért; de aki mindvégig megáll, az megtartatik.
23 Mikor pedig abban a városban üldöznek titeket, szaladjatok a másikba. Mert bizony mondom nektek: be sem járjátok Izrael városait, míg az ember Fia eljön.
24 Nem feljebbvaló a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az ő uránál.
25 Elég a tanítványnak, ha olyan mint a mestere, és a szolga mint az ő Ura. Ha a házigazdát Belzebubnak hívták, mennyivel inkább az ő háza népét?!
26 Azért ne féljetek tőlük. Mert nincs olyan rejtett dolog ami napfényre ne jönne, és olyan titok ami ki ne tudódna.
27 Amit nektek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok, és amit fülbe *súgva* hallotok, a háztetőkről hirdessétek.
28 És ne féljetek azoktól akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljetek inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában.
29 Nemde két verebecskét meg lehet venni egy kis fillérért? És egy sem esik azok közül a földre a ti Atyátok *akarata* nélkül!
30 Nektek pedig még a fejetek hajszálai is mind számlálva vannak.
31 Ne féljetek azért, ti sok verebecskénél drágábbak vagytok.
32 Valaki azért vallást tesz rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én Atyám előtt, aki a mennyben van;
33 Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én Atyám előtt, aki a mennyben van.
34 Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert.
35 Mert azért jöttem, hogy meghasonlást támasszak az ember és az ő atyja, a lány és az ő anyja, a meny és az ő anyósa közt;
36 És *hogy* az embernek ellensége *legyen* az ő háza népe.
37 Aki inkább szereti atyját és anyját, hogy nem engem, nem méltó hozzám; és aki inkább szereti fiát és lányát, hogy nem engem, nem méltó hozzám.
38 És aki föl nem veszi az ő keresztjét és *úgy* nem követ engem, nem méltó hozzám.
39 Aki megtalálja az ő életét, elveszti azt; és aki elveszti az ő életét énértem, megtalálja azt.
40 Aki titeket befogad, engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be aki engem küldött.
41 Aki befogadja a prófétát próféta nevében, próféta jutalmát veszi; és aki befogadja az igazat igaznak nevében, az igaz jutalmát veszi;
42 És aki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet a tanítvány nevében, bizony mondom nektek, el nem vesztheti jutalmát.

11 Krisztus prédikál a galileai városokban. Megfelel a János tanítványainak. Tanítja a népet Keresztelő János szolgálatáról. Panaszkodik a gonoszságokról, amivel Őt és Jánost megvetik és káromol-

14 Mrk 6,11; Lk 9,5; ApCsel 13,51; ApCsel 18,6;
15 Mrk 6,11; Lk 10,12;
16 Lk 10,3;
17 Mt 24,9; Lk 21,12; Jn 15,20; Jn 16,2; Jel 2,10;
18 ApCsel 24,1; ApCsel 25,4;
19 Mrk 13,11; Lk 12,11; Lk 21,14;
21 Mik 7,2; Mik 7,5; Lk 21,6;
22 Mt 24,13; Mrk 13,13; Lk 21,19; Jel 2,10; Jel 3,10;
23 Mt 2,13; Mt 4,12; Mt 12,15; ApCsel 8,1; ApCsel 9,25; ApCsel 14,6;
24 Lk 6,40; Jn 13,16; Jn 15,20;
25 Mt 12,24; Mrk 3,22; Lk 11,15; Jn 8,48;
26 Jób 12,22; Ésa 8,12; Jer 1,8; Mrk 4,22; Lk 8,17; Lk 12,2;
28 Jer 1,8; Lk 12,4;
30 1Sám 14,45;
32 Mrk 8,38; Lk 9,26; Lk 12,8; 2Tim 2,12;
34 Lk 12,51;
35 Mik 7,6;
36 Zsolt 41,10; Zsolt 55,13; Jn 13,18;
37 Lk 14,26;
38 Mt 16,24; Mrk 8,34; Lk 9,23; Lk 14,27;
39 Mt 16,25; Mrk 8,35; Lk 9,24; Lk 17,33; Jn 12,25;
40 Lk 10,16; Jn 13,20;
41 1Kir 17,10; 1Kir 18,4; 2Kir 4,8;
42 Mt 25,40; Mrk 9,41; Zsid 6,10;

ják. Néhány galileai város meg nem térését feddi. Vigasztalja magát azok hitetlensége ellen. Magához hívja a megtérőket.

1 És mikor elvégezte Jézus a tizenkét tanítványának *adott* utasítást, elment onnan, hogy tanítson és prédikáljon azok városaiban.

2 Lk 7,18; **2** János pedig mikor meghallotta a fogságban a Krisztus cselekedeteit, elküldve kettőt a tanítványai közül,

3 Mondta neki: Te vagy-e az aki eljön, vagy mást várjunk?

4 És felelve Jézus, mondta nekik: Menjetek el és jelentsétek Jánosnak amiket hallotok és láttok:

5 Ésa 29,18; Ésa 35,5; Ésa 61,1; Lk 4,18; **5** A vakok látnak és a sánták járnak; a poklosok megtisztulnak és a siketek hallanak; a halottak föltámadnak, és a szegényeknek az evangéliumot prédikálják;

6 És boldog aki énbennem meg nem botránkozik.

7 Lk 7,24; **7** Mikor pedig azok elmentek, szólni kezdett Jézus a sokaságnak Jánosról: Mit látni mentetek ki a pusztába? Nádszálat, amit a szél hajtogat?

8 Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhába öltözött embert? Íme, akik puha *ruhákat* viselnek, a királyok palotáiban vannak.

9 Hát mit látni mentetek ki? Prófétát? Bizony mondom nektek, prófétánál is nagyobbat!

10 Mal 3,1; Mrk 1,2; Lk 7,27; Jn 1,23; **10** Mert ő az, akiről meg van írva: Íme elküldöm az én követemet a Te arcod előtt, aki elkészíti előtted a Te utadat.

11 Bizony mondom nektek: az asszonyoktól születtek között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála.

12 Lk 16,16; **12** A Keresztelő János idejétől fogva pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt.

13 Mal 4,5; Lk 1,17; **13** Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak.

14 És ha be akarjátok venni, Illés ő, aki eljött.

15 Akinek van füle a hallásra, hallja.

16 Lk 7,31; **16** De kihez hasonlítsam ezt a nemzetséget? Hasonlatos a gyermekekhez, akik a piacon ülnek és kiáltoznak az ő társaiknak,

17 És *ezt* mondják: Sípoltunk nektek és nem táncoltatok; siralmas énekeket énekeltünk nektek és nem sírtatok.

18 Mt 3,4; Mrk 1,6; **18** Mert eljött János, aki nem eszik, nem iszik, és azt mondják: Démon van benne.

19 Eljött az ember Fia, aki eszik és iszik, és ezt mondják: Íme, a nagyétkű és részeges ember, a vámszedők és bűnösök barátja! De megigazíttatott a bölcsesség az ő fiaitól.

20 Lk 10,13; **20** Ekkor elkezdte szemükre hányni azoknak a városoknak, amelyekben legtöbb erőit tette, hogy nem tértek meg:

21 2Sám 13,19; 2Kir 6,30; 2Kir 19,1; **21** Jaj neked Korazin! Jaj neked Bethsaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban történtek volna azok az *isteni* erők, amelyek bennetek lettek, rég megtértek volna gyászruhában és hamuban.

22 Mt 10,15; **22** De mondom nektek: Tírusznak és Szidonnak könnyebb dolga lesz az ítélet napján, mint nektek.

23 Te is Kapernaum, aki az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz levetteti, mert ha Szodomában történtek volna azok az *isteni* erők, amelyek benned lettek, mind e mai napig megmaradt volna.

24 Mt 10,15; **24** De mondom nektek, hogy Szodoma földjének könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogy nem neked.

25 Jób 5,13; Ésa 29,14; Lk 10,21; 1Kor 1,19; 1Kor 2,7-8; **25** Abban az időben szólva Jézus, mondta: Hálákat adok neked Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted.

26 Igen, Atyám, mert így volt kedves előtted.

27 Mt 28,18; Lk 10,22; Jn 1,18; Jn 3,35; Jn 6,46; **27** Mindent nekem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és akinek a Fiú akarja megjelenteni.

28 Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugtatlak titeket.

29 Zsolt 45,5; Jer 6,16; **29** Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.

30 1Ján 5,3; **30** Mert az én igám gyönyörűséges, és az én terhem könnyű.

12 *A tanítványok búzafejeket szaggatnak. Krisztus Ura a szombatnak. A*

megszáradt kezűt meggyógyítja. Krisztus tiltja, hogy ne mondják meg ki Ő. Ésaiás bizonysága. Egy démonizált meggyógyul. Farizeusok káromlása. A jó és a rossz fa. Jónás példája. A Niniveiek. Séba királynéja. Kik az igazi szüleink.

1 Abban az időben a vetéseken haladt át Jézus szombatnapon; tanítványai pedig megéheztek és kezdték a kalászokat tépni és enni.
2 Látva pedig ezt a farizeusok, mondták neki: Íme a tanítványaid azt cselekszik amit nem szabad szombatnapon cselekedni.
3 Ő pedig mondta nekik: Nem olvastátok mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett ő és akik vele voltak?
4 Hogyan ment be az Isten házába és ette meg a szentelt kenyereket, amelyeket nem volt szabad megennie neki, sem azoknak akik vele voltak, hanem csak a papoknak?
5 Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy szombatnapon megtörik a papok a szombatot a templomban és nem vétkeznek?
6 Mondom pedig nektek, hogy a templomnál nagyobb van itt.
7 Ha pedig tudnátok, mi ez: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, nem kárhoztattátok volna az ártatlanokat.
8 Mert a szombatnak is Ura az ember Fia.
9 És távozva onnan, ment az ő zsinagógájukba.
10 És íme, volt *ott* egy elszáradt kezű ember. És megkérdezték Őt, *ezt* mondva: Szabad-e szombatnapon gyógyítani? hogy vádolhassák Őt.
11 Ő pedig mondta nekik: Kicsoda közületek az az ember, akinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt?
12 Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni.
13 Akkor mondta annak az embernek: Nyújtsd ki a kezed. És kinyújtotta, és olyan éppé lett mint a másik.
14 A farizeusok pedig kimenve tanácsot tartottak ellene, hogyan veszíthetnék el Őt.
15 Jézus pedig észrevéve ezt, eltávozott onnan. És nagy sokaság követte Őt, és Ő mindnyájukat meggyógyította;
16 És megfenyegette őket, hogy Őt ismertté ne tegyék;
17 Hogy beteljesedjen Ésaiás próféta mondása, aki így szólt:
18 Íme az én Szolgám akit választottam; az én szerelmesem, akiben az én lelkem megnyugszik; Szellememet adom bele, és ítéletet hirdet a pogányoknak.
19 Nem verseng és nem kiált; az utcákon senki nem hallja szavát.
20 A megrepedezett nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, míg diadalra nem viszi az ítéletet.
21 És az Ő nevében bíznak majd a pogányok.
22 Akkor egy vak és néma démontól megszállottat hoztak elé; és meggyógyította azt annyira, hogy a vak és néma mind beszélt, mind látott.
23 És elálmélkodott az egész sokaság, és mondta: Vajon nem ez-e Dávidnak a Fia?
24 A farizeusok pedig *ezt* hallva, mondták: Ez nem űzi ki a démonokat, hanem csak Belzebubbal, a démonok fejedelmével.
25 Jézus pedig tudva az ő gondolataikat, mondta nekik: Minden ország amely magával meghasonlik, elpusztul; és egy város vagy háznép sem állhat meg, amely meghasonlik magával.
26 Ha pedig a Sátán a Sátánt űzi ki, önmagával hasonlott meg; hogyan állhat meg tehát az ő országa?
27 És ha én Belzebub által űzöm ki a démonokat, a ti fiaitok ki által űzik ki? Azért ők maguk lesznek a ti bíráitok.
28 Ha pedig én Isten Szelleme által űzöm ki a démonokat, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
29 Vajon hogyan mehet be valaki a hatalmas házába és rabolhatja el annak kincseit, hacsak meg nem kötözi előbb a hatalmast, és akkor rabolja ki annak házát?
30 Aki velem nincs: ellenem van; és aki velem nem gyűjt: tékozol.
31 Azt mondom azért nektek: Minden bűnt és káromlást megbocsátanak az embereknek, de a *Szent* Szellem káromlását nem bocsátják meg az embereknek.

1 5Móz 23,25; Mrk 2,23; Lk 6,1;
2 2Móz 20,10;
4 2Móz 29,33; 3Móz 24,9; 1Sám 21,6;
5 4Móz 28,9;
6 2Krón 6,18;
7 Hós 6,6; Mik 6,8; Mt 9,13; Mt 23,23;
8 Mrk 2,28; Lk 6,5;
9 Mrk 3,1; Lk 6,6;
10 Lk 14,3;
11 2Móz 23,4; 5Móz 22,4;
12 1Móz 1,27;
14 Mrk 3,6; Jn 5,18; Jn 10,39; Jn 11,53;
15 Mt 10,23;
16 Mt 9,30; Lk 5,14;
18 Ésa 42,1; Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
22 Mt 9,32; Lk 11,14;
23 Jn 4,29;
24 Mt 9,34; Mrk 3,22; Lk 11,15;
31 Mrk 3,28; Lk 12,10; 1Ján 5,16;

32 Még aki az ember Fia ellen szól, annak is meg lesz bocsátva, de aki a Szent Szellem ellen szól: annak sem ezen, sem a másik világon nem lesz megbocsátva.
33 Vagy legyetek jó fák és teremjetek jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák és teremjetek romlott gyümölcsöt: mert gyümölcséről ismerik meg a fát.
34 Mérges kígyók fajzatai, hogyan szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? Mert a szív teljességéből szól a száj.
35 A jó ember az ő szívének jó kincseiből hozza elő a jókat; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincseiből hozza elő a gonoszokat.
36 De mondom nektek: Minden hivalkodó beszédért amit az emberek beszélnek, számot adnak majd az ítélet napján.
37 Mert a te beszédeidből igazíttatsz meg, és a te beszédeidből kárhoztatsz.
38 Ekkor feleltek *neki* némelyek az írástudók és farizeusok közül, *ezt* mondva: Mester, jelet akarnánk látni tőled.
39 Ő pedig felelve, mondta nekik: E gonosz és parázna nemzetség jelet kíván, és nem adatik neki jel, hanem csak a Jónás próféta jele.
40 Mert ahogyan Jónás három éjjel és három nap volt a cethal gyomrában, úgy az ember Fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában.
41 Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel ezzel a nemzetséggel és kárhoztatják ezt: mivelhogy ők megtértek a Jónás prédikálására; és íme nagyobb van itt Jónásnál.
42 Dél királyné asszonya felkel majd az ítéletkor ezzel a nemzetséggel együtt és kárhoztatja ezt: mert ő eljött a föld széléről, hogy hallhassa a Salamon bölcsességét; és íme nagyobb van itt Salamonnál.
43 Mikor pedig a tisztátalan szellem kimegy az emberből, víz nélküli helyeken jár, nyugalmat keresve, és nem talál:
44 Akkor ezt mondja: Visszatérek a házamba ahonnan kijöttem. És odamenve üresen, kisöpörve és fölékesítve találja *azt*.
45 Akkor elmegy és maga mellé vesz más hét szellemet, gonoszabbakat magánál, és bemenve ott laknak: és ennek az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél. Így lesz ezzel a gonosz nemzetséggel is.
46 Mikor pedig még szólt a sokasággnak, íme az anyja és a testvérei álltak odakinn, akarva szólni vele.
47 És mondta neki valaki: íme anyád és testvéreid odakinn állnak és szólni akarnak veled.
48 Ő pedig felelve, mondta a hozzá szólónak: Kicsoda az én anyám; és kik az én testvéreim?
49 És kinyújtva kezét a tanítványaira, mondta: íme az én anyám és az én testvéreim!
50 Mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nekem fitestvérem, nőtestvérem és anyám.

32 4Móz 15,30; 1Sám 2,25; 1Ján 5,16;
33 Mt 7,18;
34 Zsolt 40,11; Mt 3,7; Lk 6,45;
36 Préd 12,16; Ef 5,4;
37 2Sám 1,16; Lk 19,22;
38 Mt 16,1; Mrk 8,11; Lk 11,29; 1Kor 1,22;
40 Jón 2,1; Jón 2,11;
41 Jón 3,5; Lk 11,32;
42 1Kir 10,1; 2Krón 9,1; Lk 11,31;
43 Lk 11,24;
45 Zsid 6,4-5; Zsid 10,26; 2Pét 2,20;
46 Mrk 3,31; Lk 8,20;
50 2Kor 5,16; Gal 5,6; Gal 6,15; Kol 3,11;

13

Krisztus a tenger mellett a magvető, a vetett mag, a mustármag, a kovász, az elrejtett kincs, a kereskedő ember és a tengerbe vetett gyalom példáiban tanít a mennyek országáról.

1 Azon a napon kimenve Jézus a házból, leült a tenger mellett.
2 És nagy sokaság gyülekezett hozzá annyira, hogy a hajóba kényszerült menni leülni; az egész sokaság pedig a parton állt.
3 És sokat beszélt nekik példázatokban, *ezt* mondva: Íme a magvető kiment vetni,
4 És amikor vetett, némely mag az útfélre esett: és eljöttek a madarak, elkapdosták azt.
5 Némely pedig a köves helyre esett, ahol nem sok földje volt: és hamar kikelt, mivelhogy nem volt mélyen a földben.
6 De mikor a nap felkelt: elsült, és mivelhogy gyökere nem volt: elszáradt.
7 Némely pedig a tövisek közé esett, és a tövisek felnövekedve: megfojtották azt.
8 Némely pedig a jó földbe esett: és gyümölcsöt termett, némely százannyit, némely hatvanannyit, némely pedig harmincannyit.
9 Akinek van füle a hallásra, hallja.
10 A tanítványok pedig hozzámenve, mondták neki: Miért szólsz nekik példázatokon keresztül?
11 Ő pedig felelve, mondta nekik: Mert nektek meg van adva, hogy érthessé-

1 Mrk 4,1; Lk 8,4-5;
2 Lk 5,3;
10 Mrk 4,10; Lk 8,9;
11 Mt 11,25; 2Kor 3,14;

tek a mennyek országának titkait, azoknak pedig nincs megadva.
12 Mt 25,29; Mrk 4,24-25; Lk 8,18; Lk 19,26;
12 Mert akinek van, annak adatik és még inkább bővölködik; de akinek nincs, az is elvétetik tőle amije van.
13 Azért szólok velük példázatokon keresztül, mert látva nem látnak, és hallva nem hallanak, sem nem értenek.
14 Ésa 6,9; Mrk 4,12; Lk 8,10; Jn 12,40; ApCsel 28,26; Róm 11,8;
14 És beteljesedik bennük Ésaiás jövendölése, amely *ezt* mondja: Hallva halljatok és ne értsetek; és látva lássatok és ne ismerjetek:
15 Zsolt 119,70; Jer 33,6; Zak 7,11;
15 Mert megkövéredett a nép szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták, hogy valahogyan ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkel, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.
16 Lk 10,23; Jn 20,29; 1Pét 1,8;
16 A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és füleitek, hogy hallanak.
17 1Pét 1,10;
17 Mert bizony mondom nektek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni amiket láttok, és nem látták; és hallani amiket hallotok, és nem hallották.
18 Mrk 4,13; Lk 8,11;
18 Halljátok meg azért a magvető példázatát.
19 Mt 4,23;
19 Ha valaki hallja az igét a *mennyek* országáról és nem érti: eljön a gonosz és elkapja azt ami annak szívébe vetetett. Ez az, amely az útfélre esett.
20 Aki pedig a köves helyre vette a magot: ez az, aki hallja az igét és mindjárt örömmel fogadja;
21 De nincs benne gyökere, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal megbotránkozik.
22 Mt 19,23; Mrk 10,23; Lk 18,24; 1Tim 6,9;
22 Aki pedig a tövisek közé vette: ez az, aki hallja az igét, de e világ gondja és a gazdagság megtévesztése elfojtja az igét, és nem terem gyümölcsöt.
23 Aki pedig a jó földbe vette: ez az, aki hallja és érti az igét, aki gyümölcsöt is terem, és némely százannyit terem, némely hatvanannyit, némely pedig harmincannyit.
24 Más példázatot is adott eléjük, *ezt* mondva: Hasonló a mennyek országa az emberhez, aki jó magot vetett a földjébe;
25 De mikor az emberek aludtak, eljött az ellensége és konkolyt vetett a búza közé, és elment.
26 Mikor pedig felnövekedett a vetés és gyümölcsöt termett, akkor meglátszott a konkoly is.
27 A gazda szolgái pedig előállva, mondták neki: Uram, nem tiszta magot vetettél-e a te földedbe? Honnan van azért benne az a konkoly?
28 Ő pedig mondta nekik: Valamely ellenség cselekedte azt. A szolgák pedig mondták neki: Akarod-e, hogy elmenve összeszedjük azokat?
29 Ő pedig mondta: Nem. Mert amikor összeszeditek a konkolyt, azzal együtt netalán a búzát is kiszaggatjátok.
30 Hagyjátok, hogy együtt nőjön mind a kettő az aratásig, és az aratás idején azt mondom majd az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt és kössétek kévékbe, hogy megégessétek; a búzát pedig takarítsátok a csűrömbe.
30 Mt 3,12;
31 Más példázatot is adott eléjük, *ezt* mondva: Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet véve az ember, elvetett a mezejében;
31 Mrk 4,30; Lk 13,18;
32 Amely kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb a veteményeknél és fává lesz annyira, hogy rászállnak az égi madarak és fészket raknak ágain.
33 Más példázatot *is* mondott nekik: Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet véve az asszony, három mérce lisztbe kevert, amíg az egész meg nem kelt.
33 Lk 13,20-21;
34 Mindezeket példázatokban mondta Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül *semmit* nem szólt nekik,
34 Mrk 4,33;
35 Hogy beteljesedjen amit a próféta szólt, *ezt* mondva: Megnyitom a számat példázatokra; és kitárom amik e világ alapítása óta rejtve voltak.
35 Zsolt 78,2;
36 Ekkor elbocsátva a sokaságot, bement Jézus a házba. És a tanítványai hozzámentek, *ezt* mondva: Magyarázd meg nekünk a szántóföld konkolyáról való példázatot.
37 Ő pedig felelve mondta nekik: Aki a jó magot veti: az az ember Fia;
38 A szántóföld pedig a világ; a jó mag az *Isten* országának fiai; a konkoly pedig a gonosznak fiai.
39 Az ellenség pedig, aki a *konkolyt* vetette, az ördög; az aratás pedig a világ vége; az aratók pedig az angyalok.
39 Jóel 3,13; Jel 14,15;
40 Azért ahogy összegyűjtik a konkolyt és megégetik: úgy lesz ennek a világnak a végén.

41 Az ember Fia elküldi az angyalait, és az Ő országából összegyűjtik a botránkozásokat mind, és azokat is akik gonoszságot cselekszenek,
42 És bevetik őket a tüzes kemencébe: ott lesz sírás és fogcsikorgatás.
43 Akkor az igazak fénylenek mint a nap az ő Atyjuk országában. Akinek van füle a hallásra, hallja.
44 Ismét hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember megtalálva, elrejti azt; és örömében elmegy, és eladva mindenét amije van, megveszi azt a szántóföldet.
45 Ismét hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz, aki igazgyöngyöket keres;
46 Aki egy drágagyöngyre találva elment, és mindenét eladta amije volt, és megvette azt.
47 Szintén hasonló a mennyek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, amely mindenféle fajtát összefogott;
48 Melyet miután megtelt, a partra vontak a halászok, és leülve a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványakat pedig kihányták.
49 Így lesz a világ végén *is:* Eljönnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül.
50 És a tüzes kemencébe vetik őket; ott lesz sírás és fogcsikorgatás.
51 Mondta nekik Jézus: Megértettétek mindezeket? Mondták neki: Megértettük Uram.
52 Ő pedig mondta nekik: Azért minden írástudó, akit a mennyek országára megtanítottak, hasonló az olyan gazdához, aki ót és újat hoz elő az éléstárából.
53 És amikor elvégezte Jézus ezeket a példázatokat, elment onnan.
54 És hazájába érve, tanította őket az ő zsinagógájukban annyira, hogy álmélkodtak és ezt mondták: Honnan van ebben ez a bölcsesség és az isteni erők?
55 Nem ez az ácsmester fia? Nem az Ő anyját hívják Máriának, és az Ő testvéreit Jakabnak, Józsénak, Simonnak és Júdásnak?
56 És a nőtestvérei is nem mind nálunk vannak-e? Honnan vannak tehát ennél mindezek?
57 És megbotránkoztak Őbenne. Jézus pedig mondta nekik: Nincs próféta tisztesség nélkül, hanem csak az ő hazájában és házában.
58 Nem is tett ott sok csodát az ő hitetlenségük miatt.

42 Mt 8,12; Mt 22,13; Mt 24,51; Mt 25,30; Lk 13,28;
43 Dán 12,3; 1Kor 15,42;
44 Fil 3,7;
50 Mt 13,42;
53 Mrk 6,1; Lk 4,16;
54 Mrk 6,2;
55 Jn 6,42;
57 Mrk 6,4; Lk 4,24; Jn 4,44;

14 *Keresztelő Jánosnak a fejét veszik. Krisztus ötezer embert etet meg kenyérrel. Ő és Péter járnak a tengeren. Sok beteg meggyógyul Genezáret földjén.*

1 Abban az időben hírét hallotta Heródes negyedes fejedelem Jézusnak,
2 És mondta szolgáinak: Ez az a Keresztelő János; ő támadt fel a halálból, és azért működnek benne az erők.
3 Mert Heródes elfogatta Jánost, és megkötöztetve őt tömlöcbe vetette Heródiásért, az ő testvérének, Fülöpnek feleségéért.
4 Mert ezt mondta neki János: Nem szabad neked ővele élned.
5 De mikor meg akarta öletni, félt a sokaságtól, mert úgy tartották őt mint egy prófétát.
6 Hanem mikor a Heródes születése napját ünnepelték, táncolt a Heródiás lánya előttük, és megtetszett Heródesnek;
7 Azért esküvel fogadta, hogy amit kér megadja neki.
8 A *lány* pedig anyja rábeszélésére, *ezt* mondta: Add ide nekem egy tálban Keresztelő János fejét.
9 És megszomorodott a király, de esküjéért és a vendégek miatt *meg*parancsolta, hogy adják oda.
10 És elküldve, fejét vétette Jánosnak a tömlöcben.
11 És előhozták a fejét egy tálban és a lánynak adták; az pedig vitte az anyjának.
12 És eljöttek a tanítványai, elvitték a testet és eltemették azt; és elmenve megjelentették Jézusnak.
13 És mikor Jézus *ezt* meghallotta, elment onnan hajón egy puszta helyre egyedül. A sokaság pedig *ezt* hallva, gyalog követte Őt a városokból.
14 És kimenve Jézus nagy sokaságot látott, megszánta őket és azok betegeit meggyógyította.
15 Mikor pedig esteledett, hozzámentek a tanítványai, *ezt* mondva: Puszta hely ez, és az idő már elmúlt; bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek

1 Mrk 6,14; Lk 9,7;
3 Mrk 6,17; Lk 3,19;
4 3Móz 18,16;
5 Mt 21,26;
6 1Móz 40,20; Mrk 6,21;
7 Bír 11,30;
13 Mt 12,15; Mrk 6,31; Lk 9,10;
14 Mt 9,36; Jn 6,5;
15 Mrk 6,35; Lk 9,12;

el a falvakba és vegyenek maguknak élelmet.
16 Jézus pedig mondta nekik: Nem szükséges elmenniük; ti adjatok nekik enni.
17 Azok pedig mondták neki: Nincs itt csupán öt kenyerünk és két halunk.
18 Ő pedig mondta: Hozzátok azokat ide hozzám.
19 1Sám 9,13
19 És mikor megparancsolta a sokaságnak, hogy üljenek le a fűre, vette az öt kenyeret és két halat, és szemeit az égre emelve hálákat adott; és megszegve a kenyereket a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak.
20 És mindnyájan ettek és megelégedtek; és felszedték a maradék darabokat tizenkét tele kosárral.
21 Akik pedig ettek, mintegy ötezren voltak férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
22 Mrk 6,45; Jn 6,17;
22 És mindjárt kényszerítette Jézus a tanítványait, hogy szálljanak hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, amíg Ő elbocsátja a sokaságot.
23 Mrk 6,46; Jn 6,15;
23 És amint elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre magányosan imádkozni. Mikor pedig beesteledett, egyedül volt ott.
24 A hajó pedig már a tenger közepén volt a haboktól háborgatva; mivelhogy a szél szembe fújt.
25 Az éjszaka negyedik részében pedig hozzájuk ment Jézus a tengeren járva.
26 És mikor látták a tanítványok, hogy Ő a tengeren jár, megrémültek, *ezt* mondva: Ez kísértet; és a félelem miatt kiáltoztak.
27 De Jézus azonnal szólt hozzájuk, *ezt* mondva: Bízzatok; én vagyok, ne féljetek!
28 Péter pedig felelve neki, mondta: Uram, ha Te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.
29 Ő pedig mondta: Gyere! És Péter kiszállva a hajóból, járt a vizeken, hogy Jézushoz menjen.
30 De látva a nagy szelet, megrémült; és amikor kezdett merülni, kiáltott, *ezt* mondva: Uram, tarts meg engem!
31 Jézus pedig azonnal kinyújtva kezét megragadta őt, és mondta neki: Kicsinyhitű, miért kételkedtél?
32 És amikor beléptek a hajóba, elállt a szél.
33 A hajóban lévők pedig hozzámenve leborultak előtte, *ezt* mondva: Bizony, Isten Fia vagy!
34 És átkelve eljutottak Genezáret földjére.
34 Mrk 6,53;
35 És mikor megismerték Őt annak a helynek lakosai, szétküldtek abba az egész környékbe, és minden beteget hozzá hoztak;
36 És kérték Őt, hogy csak a ruhája peremét érinthessék. És akik érintették, mindnyájan meggyógyultak.

15 Az emberi tudomány megvettetik. Min kellene a farizeusoknak megbotránkozni. Mi teszi tisztátalanná az embert. A kánaánbeli asszony lánya meggyógyul, és több más beteg is. Csodatétel a hét kenyérrel.

1 Akkor írástudók és farizeusok jöttek Jézushoz Jeruzsálemből, *ezt* mondva:
1 Mrk 7,1;
2 Miért hágják át a tanítványaid a vének rendeléseit? Mert nem mossák meg a kezeiket mikor enni akarnak.
3 Ő pedig felelve mondta nekik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatát a ti rendeléseitek által?
4 2Móz 20,12; 2Móz 21,17; 3Móz 20,9; 5Móz 5,16; Péld 20,20; Ef 6,2;
4 Mert Isten parancsolta, ezt mondva: Tiszteld atyádat és anyádat, és: Aki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon.
5 Péld 28,24;
5 Ti pedig ezt mondjátok: Aki atyjának vagy anyjának ezt mondja: Áldozati ajándék *az* amivel megsegíthetlek, *az olyan* bűn nélkül való lesz, ha az ő atyját vagy anyját soha nem is tisztelte.
6 Mrk 7,13; 1Tim 4,3; 2Tim 3,2;
6 És erőtlenné tettétek az Isten parancsolatát a ti rendeléseitek által.
7 Képmutatók, igazán prófétált felőletek Ésaiás, *ezt* mondva:
8 Ésa 29,13; Ezék 33,31; Mrk 7,6;
8 Ez a nép szájával közelít hozzám és ajkával tisztel engem; szíve pedig távol van tőlem.
9 Mrk 7,6-7; Kol 2,18; Kol 2,20; Kol 2,22;
9 Pedig hiába tisztelnek engem, ha *olyan* tudományokat tanítanak, *amelyek* emberek parancsolatai.
10 Mrk 7,14;
10 És előszólítva a sokaságot, mondta nekik: Halljátok és értsétek meg:
11 ApCsel 10,15; Róm 14,17; Róm 14,20; Tit 1,15;
11 Nem az fertőzi meg az embert ami a szájon bemegy, hanem ami kijön a szájból, az fertőzi meg az embert.
12 Akkor hozzájárulva a tanítványai, mondták neki: Tudod-e, hogy a fari-

zeusok megbotránkoztak ezt a beszédet hallva?
13 Jn 15,2;
13 Ő pedig felelve mondta: Minden plánta, amelyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.
14 Ésa 42,19; Lk 6,39;
14 Hagyjátok őket; vakoknak vak vezetői ők: ha pedig vak vezeti a vakot, mind a ketten a verembe esnek.
15 Mrk 7,17;
15 Péter pedig felelve, mondta neki: Magyarázd meg nekünk ezt a példázatot.
16 Jézus pedig mondta: Ti is értelem nélkül vagytok-e még?
17 Mégsem értitek, hogy minden ami a szájon bemegy a gyomorba jut, és az árnyékszékbe vettetik?
18 Amik pedig a szájból jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőzik meg az embert.
19 1Móz 6,5; 1Móz 8,21; Péld 6,14; Jer 17,9;
19 Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyságok, káromlások.
20 Ezek fertőzik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzi meg az embert.
21 Mrk 7,24;
21 És elmenve onnan Jézus, Tírusz és Szidon vidékeire tért.
22 És íme, egy kananeus asszony jött ki abból a tartományból, kiáltott neki: Uram, Dávid fia, könyörülj rajtam! a lányomat gonoszul gyötri a démon.
23 Ő pedig egy szót sem felelt neki. És a tanítványai hozzámenve kérték Őt, *ezt* mondva: Bocsásd el őt, mert utánunk kiált.
24 Mt 10,6; ApCsel 13,46;
24 Ő pedig felelve mondta: Nem küldettem csak az Izrael házának elveszett juhaihoz.
25 Az asszony pedig odaérve imádta Őt, *ezt* mondva: Uram, légy segítségül nekem!
26 Ő pedig felelve mondta: Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
27 Az pedig mondta: Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, amik az uruk asztaláról aláhullanak.
28 Ekkor felelve Jézus, mondta neki: Óh asszony, nagy a te hited! Legyen neked a te akaratod szerint. És meggyógyult a lánya attól a pillanattól fogva.
29 Mrk 7,31;
29 És távozva onnan Jézus a Galilea tengere mellé ment; és felmenve a hegyre ott leült.
30 Ésa 29,18; Ésa 35,5; Mt 11,5; Lk 7,22;
30 És nagy sokaság ment hozzá, vittek magukkal sántákat, vakokat, némákat, csonkákat és sok egyebeket, és odahelyezték őket Jézus lábai elé; és meggyógyította őket
31 Úgy, hogy a sokaság álmélkodott, látva, hogy a némák beszélnek, a csonkák megépülnek, a sánták járnak, a vakok látnak: és dicsőítették Izrael Istenét.
32 Mrk 8,1;
32 Jézus pedig előszólítva a tanítványait, mondta: Szánakozom ezen a sokaságon, mert már három napja, hogy velem vannak és nincs mit enniük. Éhen pedig nem akarom őket elbocsátani, hogy valamiképpen ki ne dőljenek az úton.
33 És mondták neki a tanítványai: Honnan volna ebben a pusztában annyi kenyerünk, hogy megelégítsünk ilyen nagy sokaságot?
34 És mondta nekik Jézus: Hány kenyeretek van? Ők pedig mondták: Hét, és néhány halunk.
35 És parancsolta a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földön.
36 1Sám 9,13;
36 És vette a hét kenyeret és a halakat, és hálákat adva megtörte, és a tanítványainak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak.
37 És mindnyájan ettek és megelégedtek; és fölszedték a maradék darabokat hét tele kosárral.
38 Akik pedig ettek, négyezren voltak férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
39 És elbocsátva a sokaságot, beszállt a hajóba és elment Magdala határaiba.

16

A farizeusok jelet kérnek, akiknek kovászától óvakodni kell. Ki a Krisztus. A hit és annak vallása Istentől van. Az apostolok tisztsége. Krisztus a saját halálát jövendöli. Péter Sátánnak mondatik. Krisztust kell követni.

1 Mt 12,38; Mrk 8,11; Lk 11,29; Jn 6,30;
1 És hozzámenve a farizeusok és sadduceusok, kísértve kérték Őt, hogy mutasson nekik mennyei jelet.
2 Ő pedig felelve mondta nekik: Mikor este van azt mondjátok: Szép idő *lesz*, mert vörös az ég.
2 Lk 12,54;
3 Reggel pedig: Ma zivatar lesz, mert

az ég borús és vörös. Képmutatók, az
ég arcát meg tudjátok ítélni, az idők je-
leit pedig nem tudjátok?
4 Ez a gonosz és parázna nemzetség
jelet kíván; és nem adatik neki jel, ha-
nem csak a Jónás próféta jele. És ott-
hagyva őket elment.
5 És a tanítványai a túlsó partra menve
elfelejtettek kenyeret vinni *magukkal*.
6 Jézus pedig mondta nekik: Vigyáz-
zatok és őrizkedjetek a farizeusok és
sadduceusok kovászától.
7 Ők pedig tanakodtak maguk között,
ezt mondva: Nem hoztunk kenyeret
magunkkal.
8 Jézus pedig megértve ezt, mond-
ta nekik: Mit tanakodtok magatok kö-
zött, óh kicsinyhitűek, hogy nem hoz-
tatok kenyeret *magatokkal*?!
9 Mégsem értitek, nem is emlékeztek
az ötezer öt kenyerére, és *hogy* hány
kosarat töltöttetek meg?
10 Sem a négyezer hét kenyerére, és
hogy hány kosarat töltöttetek meg?
11 Hogyan nem értitek, hogy nem ke-
nyérről mondtam nektek, hogy őriz-
kedjetek a farizeusok és sadduceusok
kovászától!?
12 Ekkor értették meg, hogy nem ar-
ról szólt, hogy a kenyér kovászától, ha-
nem hogy a farizeusok és sadduceusok
tudományától őrizkedjenek.
13 Mikor pedig Jézus Cézárea Filippi
környékére ment, megkérdezte tanít-
ványait, *ezt* mondva: Engem, ember
Fiát, kinek mondanak az emberek?
14 Ők pedig mondták: Némelyek Ke-
resztelő Jánosnak, mások Illésnek; né-
melyek pedig Jeremiásnak, vagy egy-
nek a próféták közül.
15 Mondta nekik: Ti pedig kinek
mondtok engem?
16 Simon Péter pedig felelve, mondta:
Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.
17 És felelve Jézus, mondta neki: Bol-
dog vagy Simon, Jónának fia, mert
nem hústest és vér jelentette ezt meg
neked, hanem az én Atyám, aki a
mennyben van.
18 De én is mondom neked, hogy te
Péter vagy, és ezen a kősziklán építem
fel az én egyházamat, és a pokol kapui
sem vesznek rajta diadalt.
19 És neked adom a mennyek ország-
ának kulcsait: és amit megkötsz a föl-
dön, a mennyekben is kötve lesz; és
amit megoldasz a földön, a mennyek-
ben is oldva lesz.
20 Akkor megparancsolta tanítványai-
nak, hogy senkinek se mondják, hogy
Ő a Jézus Krisztus.
21 Ettől fogva kezdte Jézus jelenteni a
tanítványainak, hogy neki Jeruzsálem-
be kell menni, és sokat szenvedni a vé-
nektől, és a főpapoktól és az írástudók-
tól, és megöletni, és harmadnapon fel-
támadni.
22 És Péter fogta Őt, kezdte feddni, *ezt*
mondva: Mentsen Isten, Uram! Nem
eshet ez meg veled.
23 Ő pedig megfordulva mondta Pé-
ternek: Távozz tőlem Sátán; bántásom-
ra vagy nekem: mert nem gondolsz az
Isten dolgaira, hanem az emberi dol-
gokra.
24 Ekkor mondta Jézus a tanítványai-
nak: Ha valaki utánam akar jönni, ta-
gadja meg magát és vegye fel a ke-
resztjét, és kövessen engem.
25 Mert aki meg akarja tartani az éle-
tét, elveszti azt; aki pedig elveszti az
életét énértem, megtalálja azt.
26 Mert mit használ az embernek, ha
az egész világot megnyeri *is*, de a lel-
kében kárt vall? Vagy micsoda váltsá-
got adhat az ember a lelkéért?
27 Mert az ember Fia eljön az Ő Atyja
dicsőségében az Ő angyalaival, és ak-
kor megfizet mindenkinek a cselekе-
detei szerint.
28 Bizony mondom nektek: Azok kö-
zött akik itt állnak, vannak némelyek,
akik nem kóstolják meg a halált, amíg
meg nem látják az ember Fiát eljönni
az Ő országában.

17 *Krisztus fényes dicsősége a hegyen. Őt kell hallgatni. János és Illés. Egy kórságos meggyógyítása. Az apostolok hitetlensége. Krisztus jövendőt mond szenvedéséről és feltámadásáról. Megadja az adó-drachmát.*

1 És hat nap múlva magához vette Jé-
zus Pétert, Jakabot és ennek testvérét
Jánost, és felvitte őket magukban egy
magas hegyre.
2 És elváltozott előttük, és az arca ra-
gyogott mint a nap, ruhája pedig fehér
lett mint a fényesség.
3 És íme megjelent nekik Mózes és Il-
lés, akik beszéltek vele.

4 Jón 2,1; Mt 12,39; Lk 11,29;
6 Mrk 8,15; Lk 12,1;
9 Mt 14,17; Mrk 6,38; Lk 9,13; Jn 6,9;
10 Mt 15,34;
13 Mrk 8,27; Lk 9,18;
14 Mt 14,2;
16 Jn 6,69;
17 Mt 11,25;
18 Zsolt 118,22; Ésa 28,16; Ésa 33,20; Jn ,43; 1Kor 3,11;
19 Mt 18,18; Jn 20,23;
21 Mt 17,22; Mt 20,18; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,7;
23 2Sám 19,22;
24 Mt 10,38; Mrk 8,34; Lk 9,23; Lk 14,27;
25 Mt 10,39; Mrk 8,35; Lk 9,24; Lk 17,33; Jn 12,25;
26 Zsolt 49,8; Mrk 8,37; Lk 9,25;
27 Jób 34,11; Zsolt 62,13; Mt 24,30; Mt 25,31; Mt 26,64; Róm 2,6;
28 Mrk 9,1; Lk 9,27;
1 Mrk 9,2; Lk 9,28; 2Pét 1,17-18;

4 Péter pedig megszólalva mondta Jézusnak: Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot: neked egyet, Mózesnek egyet, Illésnek egyet.
5 Mikor ő még beszélt, íme fényes felhő borította be őket; és íme szózat szólt a felhőből, *ezt* mondva: Ez az én szerelmes Fiam, akiben én megnyugodtam: Őt hallgassátok.
6 És a tanítványok amint *ezt* hallották, arcra estek és igen megrémültek.
7 Jézus pedig hozzájuk menve megérintette őket, és mondta: Keljetek fel és ne féljetek!
8 Mikor pedig felemelték szemeiket, senkit sem láttak, hanem csak egyedül Jézust.
9 És mikor lejöttek a hegyről, megparancsolta nekik Jézus, *ezt* mondva: Senkinek se mondjátok el amit láttatok, amíg fel nem támad az ember Fia a halálból.
10 És megkérdezték Őt a tanítványai, *ezt* mondva: Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönnie?
11 Jézus pedig felelve mondta nekik: Bizony először Illés jön el, és mindent helyreállít;
12 De mondom nektek, hogy Illés már eljött és nem ismerték meg őt, hanem azt művelték vele amit akartak. Így az ember Fiának is szenvednie kell majd tőlük.
13 Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról szólt nekik.
14 És mikor a sokasághoz értek, egy ember jött hozzá, térdre esve előtte,
15 És mondva: Uram, könyörülj a fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; mivelhogy gyakran esik a tűzbe és gyakran a vízbe.
16 És elvittem őt a tanítványaidhoz, és nem tudták meggyógyítani őt.
17 Jézus pedig felelve mondta: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! Vajon meddig leszek veletek? Vajon meddig szenvedlek titeket? Hozzátok őt ide nekem.
18 És Jézus megdorgálta a démont és kiment belőle; és meggyógyult a gyermek attól az órától fogva.
19 Ekkor a tanítványok magukban Jézushoz menve, mondták neki: Mi miért nem tudtuk azt kiűzni?
20 Jézus pedig mondta nekik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom nektek: Ha akkora hitetek volna mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen nektek.
21 Ez a fajzat pedig nem megy ki csak könyörgés és böjtölés által.
22 Mikor pedig Galileában voltak, mondta nekik Jézus: Az ember Fia emberek kezébe adatik;
23 És megölik Őt, de harmadnapon föltámad. És fölöttébb megszomorodtak.
24 Mikor pedig eljutottak Kapernaumba, a kétdrakma-szedők Péterhez mentek és mondták neki: A ti mesteretek nem fizeti a kétdrakmát?
25 Mondta: Igen. És mikor bement a házba, megelőzte őt Jézus, *ezt* mondva: Mit gondolsz Simon? A föld királyai kiktől szednek vámot vagy adót? A fiaiktól vagy az idegenektől?
26 Mondta neki Péter: Az idegenektől. Mondta neki Jézus: Tehát a fiak szabadok.
27 De hogy őket meg ne botránkoztassuk, menj a tengerre, vesd be a horgot és vond ki az első halat, amely ráakad: és felnyitva a száját, egy státert találsz benne: azt kivéve, add oda nekik értem és érted.

18

Ki a nagyobb a mennyek országában. A botránkozások. Miért jött Krisztus. Az atyafiak megintése. A bűnök megbocsátása. A számonkérő királyról.

1 Abban az órában mentek a tanítványok Jézushoz, *ezt* mondva: Vajon ki nagyobb a mennyek országában?
2 És előhívott Jézus egy kisgyermeket, közéjük állította azt,
3 És mondta: Bizony mondom nektek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek mint a kisgyermekek, semmiképpen nem mentek be a mennyek országába.
4 Aki azért megalázza magát mint ez a kisgyermek, az a legnagyobb a mennyek országában.
5 És aki egy ilyen kisgyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be.
6 Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül akik énbennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet

5 5Móz 18,19; Ésa 42,1; Mt 3,17; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; ApCsel 3,22; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
9 Mrk 9,9; Lk 9,36;
10 Mal 4,5; Mt 11,14; Mrk 9,11;
14 Mt 9,18; Mrk 9,14-29; Lk 9,37-43;
19 Mrk 9,28;
20 Mt 21,21; Lk 17,6;
22 Mt 16,21; Mt 20,18; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 9,22; Lk 9,44; Lk 18,31;
25 Mt 22,21; Róm 13,7;
1 Mrk 9,34; Lk 9,46; Lk 22,24;
3 Mt 19,14; 1Kor 14,20; 1Pét 2,2;
4 1Pét 5,6;
5 Mrk 9,37; Lk 9,48; Jn 13,20;
6 Mrk 9,42; Lk 17,2;

kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék.
7 Jaj a világnak a botránkozások miatt! Mert szükség, hogy botránkozások legyenek; de jaj annak az embernek, aki által a botránkozás esik.
8 Ha pedig a te kezed vagy a te lábad botránkoztat meg téged, vágd le azokat és vesd el magadtól; jobb neked sántán vagy csonkán bemenned az életre, mint két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre.
9 És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; jobb neked fél szemmel bemenned az életre, mint két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.
10 Meglássátok, hogy e kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok, mert mondom nektek, hogy az ő angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én Atyám arcát, aki a mennyben van.
11 Mert az ember Fia azért jött, hogy megtartsa ami elveszett.
12 Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha van, és egy azok közül eltévelyedik: vajon a kilencvenkilencet nem hagyja-e ott, és a hegyekre menve nem keresi-e azt, amelyik eltévelyedett?
13 És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom nektek, inkább örvendezik azon, mint a kilencvenkilencen amely el nem tévelyedett.
14 Így a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elvesszen e kicsinyek közül.
15 Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg őt négyszemközt: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát;
16 Ha pedig nem hallgat rád, vegyél magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy két vagy három tanú vallomásával erősíttessen minden szó.
17 Ha nem hallgat azokra, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyülekezetre sem hallgat, legyen előtted olyan mint a pogány és a vámszedő.
18 Bizony mondom nektek: Amit megköttök a földön, a mennyben is kötve lesz; és amit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lesz.
19 Ismét mondom nektek, hogy ha ketten közületek egy akaraton lesznek a földön, mindent, amit csak kérnek, megadja nekik az én Atyám, aki a mennyben van.
20 Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.
21 Ekkor hozzámenve Péter, mondta: Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni, és megbocsátanom neki? még hétszer is?
22 Mondta neki Jézus: Nem mondom neked, *hogy* még hétszer is, hanem még hetvenszer hétszer is.
23 Azért hasonló a mennyek országa a királyhoz, aki számot akart vetni a szolgáival.
24 Mikor pedig számot kezdett vetni, elé hoztak egyet, aki tízezer talentummal volt adós.
25 Nem tudva pedig fizetni, parancsolta annak ura, hogy adják el azt, és a feleségét és gyermekeit, és mindenét amije volt, és fizessenek.
26 Leborulva azért előtte a szolga, könyörgött neki, *ezt* mondva: Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked.
27 Az úr pedig megszánva azt a szolgát, elbocsátotta őt, és az adósságot *is* elengedte neki.
28 Kimenve pedig az a szolga, találkozott eggyel az ő szolgatársai közül, aki száz dénárral volt neki adós; és megragadva azt, fojtogatta, *ezt* mondva: Fizesd meg nekem amivel tartozol.
29 Leborulva azért a szolgatársa a lábai elé, könyörgött neki, *ezt* mondva: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked.
30 De ő nem akarta; hanem elmenve börtönbe vetette őt, amíg meg nem fizeti amivel tartozik.
31 Mikor pedig látták az ő szolgatársai amik történtek, felettébb megszomorodtak; és elmenve mindent megjelentettek az ő uruknak amik történtek.
32 Akkor előhívatva őt az ő ura, mondta neki: Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem neked, mivelhogy könyörögtél nekem:
33 Nem kellett volna-e neked is könyörülnöd a te szolgatársadon, ahogy én is könyörültem rajtad?
34 És megharagudva az ő ura, átadta őt a hóhérok kezébe, amíg meg nem fizeti mind amivel tartozik neki.
35 Így cselekszik az én mennyei

7 Mt 26,24; Lk 17,1; ApCsel 2,23; ApCsel 4,27-28; 1Kor 11,19;
8 5Móz 13,6; Mt 5,29-30; Mrk 9,43;
10 Zsolt 34,8;
11 Lk 19,10;
12 Lk 15,4;
15 3Móz 19,17; Péld 17,10; Lk 17,3; Jak 5,19;
16 4Móz 35,30; 5Móz 17,6; 5Móz 19,15; Jn 8,17; 2Kor 13,1; Zsid 10,28;
17 1Kor 5,9; 2Thessz 3,14;
18 Mt 16,19; Jn 20,23;
20 Lk 24,15; Lk 24,36;
21 Lk 17,4;
22 Mt 6,14; Mrk 11,25; Kol 3,13;
25 Mt 5,25;
35 Mt 6,14; Mrk 11,26; Jak 2,13;

Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátjátok, ki-ki az ő atyjafiának, az ő vétkeiket.

19 *Krisztus megfelel a farizeusoknak a házassági elválásról való kérdésre. Tanítja a tanítványokat a házasság szükségességéről. Megáld egy-néhány gyermeket. Megválaszol egy ifjúnak az örök életről való kérdésre. Inti tanítványait a gazdagság veszedelméről. Ígéretet tesz azoknak, akik mindent elhagynak érte, amelyek kedvesek nekik ezen a világon.*

1 Mrk 10,1;

1 És történt, hogy amikor elvégezte Jézus ezeket a beszédeket, elment Galileából, és Júdea határaiba ment, a Jordánon túl;

2 És nagy sokaság követte Őt, és meggyógyította ott őket.

3 Mrk 10,2;

3 És hozzámentek a farizeusok, kísértve Őt, és ezt kérdezték tőle: Szabad-e az embernek a feleségét akármi okért elbocsátani?

4 1Móz 1,27;

4 Ő pedig felelve mondta nekik: Nem olvastátok, hogy a Teremtő kezdettől fogva férfivá és asszonnyá teremtette őket,

5 1Móz 2,24; 1Kor 6,16; Ef 5,31;

5 És *ezt* mondta: Azért elhagyja a férfi atyját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy hústestté.

6 1Kor 7,10;

6 Úgyhogy többé nem kettő, hanem egy hústest. Amit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza.

7 5Móz 24,1; Jer 3,1;

7 Mondták neki: Miért rendelte tehát Mózes, hogy válólevelet kell adni, és úgy bocsátani el az asszonyt?

8 Mondta nekik: Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte meg nektek, hogy feleségeiteket elbocsássátok; de kezdettől fogva nem így volt.

9 Mt 5,32; Mrk 10,11; Lk 16,18; 1Kor 7,10;

9 Mondom pedig nektek, hogy aki elbocsátja feleségét, hacsak nem paráznaság miatt, és mást vesz el, házasságtörő; és aki elbocsátottat vesz el, *az* is házasságtörő.

10 Mondták neki tanítványai: Ha így van a férfi dolga az asszonnyal, nem jó megházasodni.

11 1Kor 7,7; 1Kor 7,17;

11 Ő pedig mondta nekik: Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem akinek meg van adva.

12 Mert vannak heréltek, akik anyjuk méhéből születtek így; és vannak heréltek, akiket az emberek heréltek ki; és vannak heréltek, akik maguk herélték ki magukat a mennyek országáért. Aki beveheti, vegye be.

13 Mrk 10,13; Lk 18,15;

13 Ekkor kisgyermekeket hoztak hozzá, hogy vesse azokra kezeit és imádkozzon; a tanítványok pedig dorgálták azokat.

14 Mt 18,3; 1Kor 14,20; 1Pét 2,2;

14 Jézus pedig mondta: Hagyjatok békét ezeknek a kisgyermekeknek, és ne tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa.

15 És kezeit rájuk vetve, eltávozott onnan.

16 Mrk 10,17; Lk 18,18;

16 És íme jött hozzá egy ember, és mondta neki: Jó mester, mi jót cselekedjem, hogy örök életet nyerjek?

17 Ő pedig mondta neki: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.

18 2Móz 20,14; 5Móz 5,17; Róm 13,9;

18 Mondta neki: Melyeket? Jézus pedig mondta: Ezeket: Ne ölj; ne paráználkodj; ne lopj; hamis tanúbizonyságot ne tégy;

19 2Móz 20,12; 3Móz 19,17; Mt 22,39; Mrk 12,31; Gal 5,14; Jak 2,8;

19 Tiszteld atyádat és anyádat; és: Szeresd felebarátodat mint magadat.

20 Mondta neki az ifjú: Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva; mi fogyatkozás van még bennem?

21 Mt 6,19; Lk 12,33; Lk 16,9; 1Tim 6,19;

21 Mondta neki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el a vagyonodat és oszd ki a szegényeknek, és kincsed lesz *a* mennyben, és gyere és kövess engem.

22 Az ifjú pedig ezt a beszédet hallva, elment megszomorodva, mert nagy vagyona volt.

23 Péld 11,28; Mrk 10,23; Lk 18,24;

23 Jézus pedig mondta a tanítványainak: Bizony mondom nektek, hogy a gazdag nehezen megy be a mennyek országába.

24 Ismét mondom pedig nektek: Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.

25 A tanítványok pedig ezeket hallva, felettébb álmélkodtak, *ezt* mondva: Kicsoda üdvözülhet tehát?

26 Jób 42,2; Jer 32,17; Zak 8,6; Lk 1,37; Lk 18,27;

26 Jézus pedig rájuk tekintve, mondta nekik: Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.

27 Mt 4,20; Mrk 10,28; Lk 5,11; Lk 18,28;

27 Akkor felelve Péter, mondta neki: Íme, mi elhagytunk mindent és követtünk téged: mi lesz hát nekünk?

28 Jézus pedig mondta nekik: Bizony

mondom nektek, hogy ti akik követtetek engem, az újjászületéskor, amikor az ember Fia beül az ő dicsősége királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítélitek Izrael tizenkét nemzetségét.
28 Lk 22,30;
29 És aki elhagyta házait, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldjeit az én nevemért, mindaz száz annyit vesz, és örökség szerint nyer örök életet.
29 5Móz 33,9; Jób 42,12;
30 Sok elsők pedig utolsók lesznek, és *sok* utolsók elsők.
30 Mrk 10,31; Lk 13,30;

20 *Munkások a szőlőbe vitetnek. Gonosz szem. Krisztus szenvedését jövendöli. Zebedeus fiai. Pohár. Krisztus, mint a mi szolgánk. A két vak.*

1 Mert hasonló a mennyek országa a gazdaemberhez, aki jó reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon a szőlőjébe.
2 Leszerződve pedig a munkásokkal napi tíz pénzben, elküldte őket a szőlőjébe.
3 És kimenve három óra tájban, látott másokat a piacon hivalkodva állni.
4 És mondta nekik: Menjetek el ti is a szőlőbe és ami igazságos megadom nektek.
5 Azok pedig elmentek. Hat és kilenc óra tájban ismét kimenve, ugyanúgy cselekedett.
6 Tizenegy óra tájban is kimenve, talált másokat, akik hivalkodva álltak, és mondta nekik: Miért álltok itt egész nap henyélve?
7 Mondták neki: Mert senki sem fogadott fel minket. Mondta nekik: Menjetek el ti is a szőlőbe és ami igazságos megkapjátok.
8 Mikor pedig beesteledett, mondta a szőlő ura a vincellérjének: Hívd elő a munkásokat és add ki nekik a bért, az utolsóktól kezdve mind az elsőkig.
9 És jöttek a tizenegy órások, fejenként tíz-tíz pénzt vettek.
10 Jöttek azután az elsők, azt gondolták, hogy ők többet kapnak: de ők is tíz-tíz pénzt vettek fejenként.
11 Amint pedig fölvették, zúgolódtak a házigazda ellen,
12 *Ezt* mondva: Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlőkké tetted azokat velünk, akik a nap terhét és hőségét szenvedtük.
13 Ő pedig felelve mondta azok közül egynek: Barátom, nem cselekszem igazságtalanul veled; vagy nem tíz pénzben szerződtél-e velem?
14 Vedd ami a tiéd és menj el. Én pedig ennek az utolsónak is annyit akarok adni mint neked.
15 Vagy nem szabad-e nekem a magaméval azt tennem amit akarok? Vagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?
15 Róm 9,21;
16 Így lesznek az utolsók elsők, és az elsők utolsók, mert sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak.
16 Mt 19,30; Mt 22,14; Mrk 10,31; Lk 13,30;
17 És mikor felment Jézus Jeruzsálembe, útközben csupán a tizenkét tanítványt vette magához, és mondta nekik:
17 Mrk 10,32; Lk 18,31; Lk 24,7;
18 Íme, felmegyünk Jeruzsálembe, és az ember Fiát átadják a főpapoknak és írástudóknak; és halálra kárhoztatják Őt,
19 És a pogányok kezébe adják Őt, hogy megcsúfolják és megostorozzák, és keresztre feszítsék; de harmadnap feltámad.
19 Mt 27,2; Lk 23,1; Jn 18,28; Jn 18,31; ApCsel 3,23;
20 Ekkor hozzáment a Zebedeus fiainak anyja a fiaival együtt, leborulva és kérve tőle valamit.
20 Mrk 10,35;
21 Ő pedig mondta neki: Mit akarsz? Mondta neki: Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a Te országodban egyik jobb kezed felől, a másik bal kezed felől.
22 Jézus pedig felelve, mondta: Nem tudjátok mit kértek. Megihatjátok-e a poharat, amelyet én megiszom? és bemerítkezhettek-e abba a keresztségbe, amelybe én bemerítkezem? Mondták neki: Megtehetjük.
22 Lk 12,50; Róm 8,26;
23 És mondta nekik: Az én poharamat megisszátok ugyan, és a keresztségbe, amelybe én bemerítkezem, bemerítkezhettek; de az én jobb és bal kezem felől való ülést nem az én dolgom megadni, hanem *azoké lesz az*, akiknek az én Atyám elkészítette.
23 Mt 25,34;
24 És hallva ezt a tíz, felháborodott a két testvérre.
25 Jézus pedig előszólítva őket, mondta: Tudjátok, hogy a pogányok fejedelmei uralkodnak azokon, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk.
25 Mrk 10,42; Lk 22,25;
26 De ne így legyen köztetek; hanem
26 1Pét 5,3;

aki köztetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok;
27 Mt 23,11; Mrk 9,35; Mrk 10,43;
27 És aki köztetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok.
28 Lk 22,27; Jn 13,14; Ef 1,7; Fil 2,7; 1Tim 2,6; 1Pét 1,19;
28 Valamint az ember Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és az életét adja váltságul sokakért.
29 És mikor Jerikóból távoztak, nagy sokaság követte Őt.
29 Mrk 10,46; Lk 18,35;
30 És íme, két vak aki az út mellett ült, meghallva, hogy Jézus arra megy el, kiáltott, *ezt* mondva: Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!
31 A sokaság pedig dorgálta őket, hogy hallgassanak; de azok annál jobban kiáltottak, *ezt* mondva: Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!
32 És megállva Jézus, megszólította őket és mondta: Mit akartok, hogy cselekedjem veletek?
33 Mondták neki: *Azt* Uram, hogy megnyíljanak a szemeink.
34 Jézus pedig megszánva őket, megérintette a szemeiket; és szemeik azonnal megnyíltak; és követték Őt.

21 *Krisztus szamáron ülve bemegy Jeruzsálembe. A vásározókat kiűzi az imádság házából. A fügefa megszárad. János keresztsége. Kik cselekszik Isten akaratát. Fukarok és paráznák. Isten szőlője. A „Gazda fiát" megölik a szőlőművesek. Szegletkő.*

1 Mrk 11,1; Lk 19,29;
1 És mikor Jeruzsálemhez közeledtek, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak, akkor elküldött Jézus két tanítványt,
2 És mondta nekik: Menjetek ebbe a faluba amely előttetek van, és ott azonnal találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az ő vemhét; oldjátok el és hozzátok *ide* nekem.
3 És ha valaki valamit szól nektek, mondjátok, hogy az Úrnak van rájuk szüksége: és azonnal el fogja engedni őket.
4 Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjen a próféta mondása, aki így szólt:
5 Ésa 62,11; Zak 9,9; Jn 12,15;
5 Mondjátok meg Sion lányának: Íme, a te Királyod jön neked, alázatosan és szamáron ülve, és teherhordó szamár vemhén.
6 A tanítványok pedig elmentek és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik,
7 Elhozták a szamarat és annak vemhét, és felsőruháikat rájuk terítették, és ráültették azokra.
7 2Kir 9,13; Jn 12,15;
8 A sokaság legnagyobb része pedig felsőruháit az útra terítette; mások pedig a fákról gallyakat vagdaltak és az útra hintették.
9 Az előtte és utána menő sokaság pedig kiáltott, *ezt* mondva: Hozsanna a Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!
9 Zsolt 118,25-26;
10 És amikor bement Jeruzsálembe, megmozdult az egész város, *ezt* mondva: Kicsoda ez?
11 A sokaság pedig mondta: Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.
12 És bement Jézus az Isten templomába és kiűzte mindazokat, akik árultak és vásároltak a templomban; és a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit felforgatta.
12 5Móz 14,26; Mrk 11,15; Lk 19,45; Jn 2,14;
13 És mondta nekik: Meg van írva: Az én házam imádság házának mondják. Ti pedig latrok barlangjává tettétek azt.
13 1Kir 8,29; Ésa 56,7; Jer 7,11; Lk 19,46;
14 És mentek hozzá vakok és sánták a templomban; és meggyógyította őket.
15 A főpapok és írástudók pedig látva a csodákat amelyeket cselekedett, és a gyermekeket akik kiáltottak a templomban, és ezt mondták: Hozsanna a Dávid fiának; haragra gerjedtek,
15 Mrk 11,27;
16 És mondták neki: Hallod mit mondanak ezek? Jézus pedig mondta nekik: Hallom. Sohasem olvastátok: A gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicsőséget?
16 Zsolt 8,3;
17 És otthagyva őket kiment a városból Bethániába, és ott megszállt.
17 Mrk 11,12; Mrk 11,20;
18 Reggel pedig a városba visszajövet megéhezett.
19 És meglátva egy fügefát az út mellett, odament hozzá és nem talált azon semmit, hanem csak levelet; és mondta annak: Gyümölcs rajtad ezután soha örökké ne teremjen. És a fügefa azonnal elszáradt.
20 És látva ezt a tanítványok elcsodálkoztak, *ezt* mondva: Hogyan száradt el a fügefa olyan hirtelen?
21 Jézus pedig felelve, mondta nekik: Bizony mondom nektek, ha van hitetek és nem kételkedtek, nemcsak azt cselekszitek ami ezen a fügefán *esett*,
21 Mt 17,20; Lk 17,6;

hanem csak azt mondjátok ennek a
22 Mt 7,7; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 16,24; Jak 1,5; 1Ján 3,22: hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe, *az is* meglesz;
22 És amit könyörgésetekben kértek, mindazt meg is kapjátok ha hisztek.
23 És mikor bement a templomba, hozzámentek a főpapok és a nép vénei, amint tanított, *ezt* mondva: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta neked ezt a hatalmat?
23 2Móz 2,14; Mrk 11,27; Lk 20,1; ApCsel 4,7; ApCsel 7,27: **24** Jézus pedig felelve, mondta nekik: Én is kérdezek tőletek egy dolgot, amire ha megfeleltek nekem, én is megmondom nektek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.
25 A János keresztsége honnan volt? Mennyből vagy emberektől? Azok pedig tanakodtak magukban, *ezt* mondva: Ha *azt* mondjuk: mennyből, azt mondja majd nekünk: Miért nem hittetek tehát neki?
26 Mt 14,5; Mrk 6,20: **26** Ha pedig *azt* mondjuk: emberektől; félünk a sokaságtól, mert Jánost mindnyájan prófétának tartják.
27 És felelve Jézusnak, mondták: Nem tudjuk. Mondta nekik Ő is: Én sem mondom meg nektek micsoda hatalommal cselekszem ezeket.
28 De mit gondoltok ti? Volt egy embernek két fia, és odamenve az elsőhöz, mondta: Menj fiam, munkálkodj ma a szőlőmben.
29 Az pedig felelve, mondta: Nem megyek; de azután meggondolva magát, elment.
30 Ezék 33,31: **30** És odamenve a másodikhoz, hasonlóképpen szólt. Az pedig felelve mondta: Én *elmegyek* uram; de nem ment el.
31 A kettő közül melyik teljesítette az atya akaratát? Mondták neki: Az első. Mondta nekik Jézus: Bizony mondom nektek: A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában.
32 Mt 3,1: **32** Mert eljött hozzátok János az igazság útján, és nem hittetek neki; a vámszedők és a parázna nők pedig hittek neki; ti pedig akik ezt láttátok, azután sem tértetek meg, hogy hittetek volna neki.
33 Zsolt 80,9; Ésa 5,1; Jer 2,21; Jer 12,10; Mrk 12,1; Lk 20,9: **33** Más példázatot halljatok: Volt egy házigazda aki szőlőt plántált és körülvette azt sövénnyel, prést ásott le benne és tornyot építtetett, és kiadta azt munkásoknak és elutazott.
34 Mikor pedig a gyümölcs ideje elérkezett, elküldte szolgáit a munkásokhoz, hogy vegyék át az ő gyümölcsét.
35 És a munkások megfogva a szolgáit, némelyiket megverték, némelyiket megölték, némelyiket megkövezték.
35 2Krón 24,21: **36** Ismét küldött más szolgákat, többet mint előbb; és azokkal is úgy cselekedtek.
37 Utoljára pedig elküldte azokhoz a maga fiát, ezt mondva: A fiamat meg fogják becsülni.
38 De a munkások meglátva a fiút, mondták maguk közt: Ez az örökös; gyertek, öljük meg őt, és foglaljuk el az örökségét.
38 1Móz 37,18; Zsolt 2,1; Zsolt 2,8; Mt 26,3; Mt 27,1; Jn 11,53; Zsid 1,2: **39** És megfogva őt, kivetették a szőlőn kívül és megölték.
40 Mikor azért megjön a szőlő ura, mit cselekszik ezekkel a munkásokkal?
41 Mondták neki: Mint gonoszokat gonoszul elveszti őket; a szőlőt pedig kiadja más munkásoknak, akik beadják majd neki a maga idejében a gyümölcsöt.
42 Zsolt 118,22; Ésa 8,14; Ésa 28,16; Mrk 12,10; Lk 20,17; ApCsel 4,11; Róm 9,33; 1Pét 2,6: **42** Mondta nekik Jézus: Sohasem olvastátok az írásokban: Amely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet feje; az Úrtól lett ez, és csodálatos a szemeink előtt.
43 2Móz 32,10; Ésa 55,5; Mt 8,12: **43** Azért mondom nektek, hogy elveszik tőletek az Isten országát, és *olyan* népnek adják, amely megtermi annak gyümölcsét.
44 Ésa 8,15; Dán 2,34; Zak 12,3; Lk 20,18: **44** És aki erre a kőre esik, szétzúzatik; akire pedig ez esik rá, szétmorzsolja azt.
45 Lk 20,19: **45** És a főpapok és farizeusok hallva az Ő példázatait, megértették, hogy róluk szólt.
46 Lk 7,16; Jn 7,40: **46** És mikor meg akarták Őt fogni, féltek a sokaságtól, mert úgy tartották Őt mint prófétát.

22

Menyegző példája. Pogányok hívása. Menyegzői ruha. A császár adójáról kérdezik Krisztust. A halottak feltámadása. Nagyobb parancsolat. Az Isten és a felebarátaink szeretete. Kinek a fia Krisztus.

1 És megszólalva Jézus, ismét példázatokban beszélt nekik, *ezt* mondva:
2 Lk 14,7; Jel 19,7: **2** Hasonlatos a mennyek országa a királyhoz, aki a fiának menyegzőt szerzett.

3 És elküldte szolgáit, hogy meghívják azokat, akik a menyegzőre hivatalosak voltak; de nem akartak eljönni.
4 Ismét küldött más szolgákat, *ezt* mondva: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Íme, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hizlalt állataim le vannak vágva, és kész minden; gyertek el a menyegzőre.
5 De azok nem törődve vele, elmentek; az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe;
6 A többiek pedig megfogva a szolgáit, bántalmazták és megölték őket.
7 Mikor meghallotta *ezt* a király, megharagudott és elküldve hadait elvesztette azokat a gyilkosokat, és fölégette azok városait.
8 Akkor mondta a szolgáinak: A menyegző ugyan kész van, de a hivatalosok nem voltak méltók.
9 Menjetek azért a keresztutakra, és akiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőbe.
10 És kimenve azok a szolgák az utakra, begyűjtötték mind akiket csak találtak, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelt a menyegző vendégekkel.
11 Bemenve pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, látott ott egy embert, akinek nem volt menyegzői ruhája.
12 És mondta neki: Barátom, hogy jöttél ide, holott nincs menyegzői ruhád? Az pedig hallgatott.
13 Akkor mondta a király a szolgáknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek, és vessétek őt a külső sötétségre; ott lesz sírás és fogcsikorgatás.
14 Mert sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak.
15 Ekkor a farizeusok elmenve, tanácsot tartottak, hogy szóval ejtsék Őt tőrbe.
16 És elküldték hozzá tanítványaikat a Heródes pártiakkal, akik *ezt* mondták: Mester, tudjuk, hogy igaz vagy és az Isten útját igazán tanítod, és nem törődsz senkivel, mert emberek személyére nem nézel.
17 Mondd meg azért nekünk mit gondolsz: Szabad-e a császárnak adót fizetnünk vagy nem?
18 Jézus pedig ismerve az ő álnokságukat, mondta: Mit kísértetek engem, képmutatók?
19 Mutassátok nekem az adópénzt. Azok pedig odavittek neki egy dénárt.
20 És mondta nekik: Kié ez a kép és a felírás?
21 Mondták neki: A császáré. Akkor mondta nekik: Adjátok meg azért ami a császáré, a császárnak; és ami az Istené, az Istennek.
22 És *ezt* hallva elcsodálkoztak; és otthagyva Őt, elmentek.
23 Ugyanazon a napon mentek hozzá a sadduceusok, akik tagadják a feltámadást, és megkérdezték Őt,
24 *Ezt* mondva: Mester, Mózes azt mondta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támasszon magot testvérének.
25 Volt pedig nálunk hét testvér: és az első feleséget vett, meghalt; és mivel nem volt magzata, feleségét a testvérére hagyta;
26 Hasonlóképpen a második is, a harmadik is, mind a hetedikig.
27 Legutoljára pedig az asszony is meghalt.
28 A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindegyiké volt.
29 Jézus pedig felelve mondta nekik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Isten hatalmát.
30 Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek mint az Isten angyalai a mennyben.
31 A halottak feltámadásáról pedig nem olvastátok amit az Isten mondott nektek, így szólva:
32 Én vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákob Istene; az Isten nem *a* holtaknak, hanem *az* élőknek Istene.
33 És a sokaság *ezt* hallva csodálkozott az Ő tudományán.
34 A farizeusok pedig hallva, hogy a sadduceusokat elnémította, egybegyűltek;
35 És megkérdezte Őt közülük egy törvénytudó, kísértve Őt, és mondva:
36 Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?

13 Mt 8,12; Mt 13,42; Mt 24,51; Mt 25,30; Lk 13,28;
14 Mt 20,16;
15 Mrk 12,13; Lk 20,20;
21 Mt 17,25; Róm 13,7;
23 Mrk 12,18; Lk 20,27; ApCsel 23,8;
24 5Móz 25,5;
30 1Ján 3,2;
32 2Móz 3,6;
33 Mt 7,28;
34 Mrk 12,28;
35 Lk 10,25;

37 Jézus pedig mondta neki: Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.
38 Ez az első és nagy parancsolat.
39 A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat mint magadat.
40 E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.
41 Mikor pedig összegyülekeztek a farizeusok, kérdezte őket Jézus,
42 *Ezt* mondva: Hogyan vélekedtek ti a Krisztus felől? Kinek a fia? Mondták neki: A Dávidé.
43 Mondta nekik: Hogyan hívja tehát Őt Dávid szellemben Urának, *ezt* mondva:
44 Mondta az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől, amíg ellenségeidet lábaid alá vetem zsámolyul.
45 Ha tehát Dávid Urának hívja Őt, hogyan fia?
46 És senki egy szót sem felelhetett neki; sem pedig e naptól fogva többé senki sem merte Őt megkérdezni.

37 5Móz 6,5; 5Móz 10,12; 5Móz 30,6; Lk 10,27;
39 3Móz 19,18; Mrk 12,31; Róm 13,9; Gal 5,14; Ef 5,2; 1Thessz 4,9; Jak 2,8;
41 Mrk 12,35; Lk 20,41;
44 Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Zsid 1,13; Zsid 10,13;

23

Mennyire kell a farizeusokra hallgatni. Krisztus az egyedüli tanítónk. Jaj a képmutató farizeusoknak. A próféták öldöklői, a jeruzsálemiek megvettetnek.

1 Akkor szólt Jézus a sokaságnak és a tanítványainak,
2 Ezt mondva: Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek:
3 Azért amit parancsolnak nektek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjetek. Mert ők mondják, de nem cselekszik.
4 Mert ők nehéz és elhordozhatatlan terheket kötöznek egybe, és az emberek vállaira vetik; de ők az ujjukkal sem akarják azokat érinteni.
5 Minden dolgaikat pedig csak azért cselekszik, hogy lássák őket az emberek: mert megszélesítik a homlokszíjaikat, és megnagyobbítják a köntöseik peremét;
6 És szeretik a lakomákon a főhelyet, és a gyülekezetekben az elöl ülést.
7 És a piacokon való köszöntéseket, és hogy az emberek így hívják őket: Mester, Mester!
8 Ti pedig ne hívassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.
9 Atyátoknak se hívjatok senkit e földön, mert egy a ti Atyátok, aki a mennyben van.
10 Doktoroknak se hívassátok magatokat, mert egy a ti Doktorotok, a Krisztus.
11 Hanem aki a nagyobb köztetek, legyen a ti szolgátok.
12 Mert aki felmagasztalja magát, megalázzák; és aki magát megalázza, felmagasztalják.
13 De jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyek országát bezárjátok az emberek előtt, mert ti nem mentek be, *és* akik be akarnának menni, azokat sem engeditek be.
14 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek házát hosszú imádkozás színe alatt; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetésetek.
15 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek; és ha azzá lett, a gyehenna fiává teszitek őt kétszerte inkább magatoknál.
16 Jaj nektek vak vezérek, akik *ezt* mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, semmi az; de ha valaki a templom aranyára esküszik, tartozik az.
17 Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az arany vagy a templom amely szentté teszi az aranyat?
18 És: Ha valaki az oltárra esküszik, semmi az, de ha valaki a rajta lévő ajándékra esküszik, tartozik *az*.
19 Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az ajándék vagy az oltár, amely szentté teszi az ajándékot?
20 Aki azért az oltárra esküszik, esküszik arra, és mindazokra amik azon vannak.
21 És aki a templomra esküszik, esküszik arra, és Arra aki abban lakozik.
22 És aki az égre esküszik, esküszik az Isten királyi székére, és Arra aki abban ül.
23 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! Mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok amik nehezebbek a törvényben: az ítéletet, az irgalmasságot és a

2 Neh 8,4;
3 5Móz 17,19; Mal 2,6; Róm 2,19;
4 Ésa 10,1; Lk 11,46; ApCsel 15,10;
5 5Móz 6,8; 5Móz 22,12; Mt 6,5;
6 Mrk 12,38-39; Lk 11,43; Lk 20,46;
7 Jak 3,1;
9 Mal 1,6; 2Kor 6,18;
11 Mt 20,26;
12 Jób 22,29; Péld 29,23; Lk 14,11; Lk 18,14; Jak 4,6; Jak 4,10; 1Pét 5,5;
13 Lk 11,52;
14 Mrk 12,40; Lk 20,47; 2Tim 3,6; Tit 1,11;
19 2Móz 29,37;
21 1Kir 8,13; 2Krón 6,1-2;
22 2Krón 6,33; Ésa 66,1; Mt 5,34; ApCsel 7,49;
23 1Sám 15,22; Hós 6,6; Mik 6,8; Mt 9,13; Mt 12,7; Lk 11,42;

hűséget: pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni.
24 Vak vezérek, akik megszűritek a szúnyogot, a tevét pedig elnyelitek.
25 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! Mert megtisztítjátok a pohárnak és tálnak külsejét, pedig *azok* belül rakva ragadománnyal és mértéktelenséggel.
26 Vak farizeus, tisztítsd meg előbb ami a pohár és tál belsejében van, hogy ami kívül van is tiszta legyen.
27 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlók vagytok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépeknek látszanak, belül pedig holtak csontjaival és minden undoksággal rakva.
28 Éppen így ti is, kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belül rakva vagytok képmutatással és minden *Isten* törvénye ellen való bűnnel.
29 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! mert építitek a próféták sírjait, és ékesítitek az igazak síremlékeit.
30 És *ezt* mondjátok: Ha a mi atyáink korában éltünk volna, nem lettünk volna bűntársaik a próféták vérében.
31 Így hát magatok ellen tesztek bizonyságot, hogy fiai vagytok azoknak akik megölték a prófétákat.
32 Töltsétek be ti is a ti atyáitok mértékét!
33 Kígyók, mérges kígyók fajzatai, hogyan kerülhetitek ki a gyehenna büntetését?
34 Azért íme, prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök hozzátok: és azok közül *némelyeket* megöltök és megfeszítetek, *másokat* azok közül a zsinagógáitokban megostoroztok és városról városra üldöztök.
35 Hogy rátok szálljon minden igaz vér, amely kiömlött a földön, az igaz Ábel vérétől, Zakariásnak, a Barakiás fiának véréig, akit a templom és az oltár között megöltetek.
36 Bizony mondom nektek, mindezek bekövetkeznek erre a nemzetségre.
37 Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat akik hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a fiaidat, ahogy a tyúk egybegyűjti kiscsirkéit szárnya alá; és nem akartátok.
38 Íme, *azért* puszta lesz a ti házatok.
39 Mert mondom nektek: Mostantól fogva nem láttok engem mindaddig, amíg *ezt* nem mondjátok: Áldott aki az Úr nevében jön!

24

Jeruzsálem veszedelméről és a templom romlásáról, és a Krisztus eljövetelének jeleiről. Hamis Krisztusok. A szeretet meghidegülése. A választottak egybegyűjtése. Fügefa. Noé napjai. Özönvíz. Vigyázzunk. Hűséges és gonosz szolgák.

1 És kijött Jézus a templomból, *és* továbbment; és hozzámentek a tanítványai, hogy mutogassák neki a templom épületeit.
2 Jézus pedig mondta nekik: Nem látjátok mindezeket? Bizony mondom nektek: Nem marad itt kő kövön, melyet le nem rombolnak.
3 Mikor pedig az olajfák hegyén ült, hozzámentek a tanítványok magukban, és mondták: Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek? és micsoda jele lesz a Te eljövetelednek, és e világ végének?
4 És Jézus felelve mondta nekik: Vigyázzatok, hogy valaki el ne hitessen titeket,
5 Mert sokan jönnek majd az én nevemben, akik *ezt* mondják: Én vagyok a Krisztus; és sokakat elhitetnek.
6 Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről: vigyázzatok, hogy meg ne rémüljetek, mert mindezeknek meg kell lenniük. De ez még nem a vég.
7 Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen; és lesznek éhségek és döghalálok, és földindulások mindenfelé.
8 Mindez pedig a sok nyomorúság kezdete.
9 Akkor nyomorúságra adnak majd benneteket, és megölnek titeket; és gyűlöletesek lesztek minden nép előtt az én nevemért.
10 És akkor sokan megbotránkoznak, és elárulják egymást, és gyűlölik egymást.
11 És sok hamis próféta támad, akik sokakat elhitetnek.

25 Lk 11,39;
26 Tit 1,15;
27 ApCsel 23,3;
29 Lk 11,47;
31 ApCsel 7,51; 1Thessz 2,15;
33 Mt 3,7;
34 Mt 10,16; Mt 10,17; Lk 10,3; Lk 11,49; Jn 16,2; ApCsel 5,40; ApCsel 7,52;
35 1Móz 4,8; 2Krón 24,21; Zsid 11,4;
37 Zsolt 17,8; Zsolt 91,4; Mt 21,35-36; Lk 13,34;
38 Zsolt 69,26; Ésa 1,7; Jer 7,34; Mik 3,12; ApCsel 1,20;
39 Zsolt 118,26; Mt 21,9;
1 Mrk 13,1; Lk 21,5;
2 1Kir 9,7-8; Mik 3,12; Lk 19,44;
3 Mrk 13,1; Mrk 13,3; Lk 21,7; ApCsel 1,6;
4 Jer 29,8; Ef 5,6; Kol 2,18; 1Thessz 2,3; 1Ján 4,1;
5 Jer 14,14; Jer 23,25; Jn 5,43;
7 Ésa 19,2;
9 Mt 10,17; Lk 21,11-12; Jn 15,20; Jn 16,2; Jel 2,10;
11 2Pét 2,1;

12 2Tim 3,1;

13 Mt 10,22; Mrk 13,13; Lk 21,19; Jel 2,7; Jel 2,10; Jel 3,10;

15 Dán 11,31; Mrk 13,14; Lk 21,20;

20 ApCsel 1,12;

21 Dán 12,1;

23 Mrk 13,21; Lk 21,8;

24 5Móz 13,1; 2Thessz 2,11;

26 Lk 17,23;

28 Jób 39,33; Lk 17,37;

29 Ésa 13,10; Ezék 32,7; Jóel 2,31; Jóel 3,15; Mrk 13,24; Lk 21,25;

30 Dán 7,13; Mt 16,27; Mt 25,31; Mt 26,64; Mrk 13,26; Mrk 14,62; Lk 21,27; ApCsel 1,11; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;

12 És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül.
13 De aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözül.
14 És az *Isten* országának ezt az evangéliumát hirdetik majd az egész világon, bizonyságul minden népnek; és akkor jön el a vég.
15 Mikor azért látjátok majd, hogy az a pusztító utálatosság, amelyről Dániel próféta szólt, ott áll a szent helyen (aki olvassa, értse meg):
16 Akkor akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;
17 A ház tetején lévő ne jöjjön le, hogy házából valamit kivigyen;
18 És a mezőn lévő ne térjen vissza, hogy a ruháit elvigye.
19 Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokon a napokon.
20 Imádkozzatok, hogy a ti futásotok ne télen legyen, se szombatnapon:
21 Mert akkor nagy nyomorúság lesz, amilyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem is lesz soha.
22 És ha azok a napok meg nem rövidíttetnének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidíttetnek majd azok a napok.
23 Ha valaki ezt mondja akkor nektek: íme itt a Krisztus, vagy ott; ne higgyétek.
24 Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek annyira, hogy elhitessék, ha lehetne, a választottakat is.
25 Íme, eleve megmondtam nektek.
26 Azért ha azt mondják majd nektek: Íme a pusztában van; ne menjetek ki. Íme a belső szobákban; ne higgyétek.
27 Mert ahogy a villámlás napkeletről támad és ellátszik egész napnyugatig, úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.
28 Mert ahol a dög, oda gyűlnek a keselyűk.
29 Mindjárt pedig azoknak a napoknak a nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok lehullanak az égről, és az egek hatalmasságai megrendülnek.
30 És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az ember Fiát eljönni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel.
31 És elküldi az Ő angyalait nagy trombitaszóval, és egybegyűjtik az Ő választottait a négy szelek felől, az ég egyik végétől a másik végéig.
32 A fügefáról vegyétek pedig a példát: mikor az ága már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár:
33 Így ti is, mikor mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van: az ajtó előtt.
34 Bizony mondom nektek, el nem múlik ez a nemzetség amíg mindezek meg nem lesznek.
35 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.
36 Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, a mennyei angyalok sem, hanem csak az én Atyám egyedül.
37 De ahogy a Noé napjai*ban volt*, úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.
38 Mert ahogy az özönvíz előtti napokban ettek és ittak, házasodtak és férjhez mentek mindaddig a napig, amelyen Noé a bárkába ment.
39 És nem vettek észre semmit, míg el nem jött az özönvíz és mindnyájukat elragadta: úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.
40 Akkor ketten lesznek a mezőn: az egyik elragadtatik, a másik otthagyatik.
41 Két asszony őröl a malomban: az egyik elragadtatik, a másik otthagyatik.
42 Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok mely órában jön el a ti Uratok.
43 Azt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház ura, hogy az éjszakának melyik szakában jön el a tolvaj: vigyázna és nem engedné, hogy házába törjön.
44 Azért legyetek készen ti is, mert amely órában nem gondoljátok, abban jön el az ember Fia.
45 Kicsoda hát a hű és bölcs szolga, akit az ő ura gondviselővé tett az ő háza népén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt?
46 Boldog az a szolga, akit az ő ura mikor haza jön, ilyen munkában talál.
47 Bizony mondom nektek, hogy minden jószága fölött gondviselővé teszi őt.
48 Ha pedig az a gonosz szolga így

31 1Kor 15,52; 1Thessz 4,16;

32 Mrk 13,28; Lk 21,29;

35 Zsolt 102,27; Ésa 51,6; Mrk 13,31; Zsid 1,11;

36 Mrk 13,32; ApCsel 1,7;

37 1Móz 6,2; Lk 17,26; 1Pét 3,20; 2Pét 2,5;

38 1Móz 7,7;

40 Lk 17,34; 1Thessz 4,17;

42 Mt 25,13; Mrk 13,33; Lk 12,40; Lk 21,36;

43 Lk 12,39; 1Thessz 5,2; 2Pét 3,10; Jel 3,3; Jel 16,15;

45 Mt 25,21; Lk 12,42;

szólna a szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt;
49 És a szolgatársait verni kezdené, a részegesekkel pedig enni és inni *kezdene*:
50 Megjön annak a szolgának az ura amely napon nem várja, és amely órában nem gondolja,
51 És kettévágatja őt, és a képmutatók sorsára juttatja; ott lesz sírás és fogcsikorgatás.

25 *A tíz szűzről. A szolgáknak kiadott talentumokról. Isten ajándékaival jól és gonoszul élni. Utolsó ítélet. Ítélet a jókra és a gonoszokra.*

1 Akkor hasonló lesz a mennyek országa ahhoz a tíz szűzhöz, akik elővették lámpásaikat és kimentek a vőlegény elé.
2 Öt pedig eszes volt közülük, és öt bolond.
3 Akik bolondok voltak, mikor lámpásaikat elővették, nem vittek magukkal olajat;
4 Az eszesek pedig lámpásaikkal együtt olajat vittek az edényeikben.
5 Késve pedig a vőlegény, mindannyian elszunnyadtak és aludtak.
6 Éjfélkor pedig kiáltás lett: Itt jön a vőlegény! Menjetek ki elé!
7 Akkor felkeltek azok a szüzek mind, és elkészítették a lámpásaikat.
8 A bolondok pedig mondták az eszeseknek: Adjatok nekünk az olajotokból, mert a mi lámpásaink kialszanak.
9 Az eszesek pedig feleltek, *ezt* mondva: Netalán nem lenne elegendő nekünk és nektek; menjetek inkább az árusokhoz és vegyetek magatoknak.
10 Mikor pedig venni jártak, megérkezett a vőlegény; és akik készen voltak, bementek vele a menyegzőbe, és bezárult az ajtó.
11 Később pedig a többi szüzek is megjöttek, *ezt* mondva: Uram! Uram! nyisd meg nekünk.
12 Ő pedig felelve mondta: Bizony mondom nektek, nem ismerlek titeket.
13 Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, amelyen az ember Fia eljön.
14 Mert *éppen úgy van ez*, mint az az ember aki útra akarva kelni, előhívatta az ő szolgáit, és amije volt átadta nekik.
15 És adott az egyiknek öt talentumot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek a képessége szerint, és azonnal útra kelt.
16 Elmenve pedig, aki az öt talentumot kapta, kereskedett azokkal és szerzett másik öt talentumot.
17 Hasonlóképpen akié a kettő volt, az is nyert másik kettőt.
18 Aki pedig az egyet kapta, elment, elásta *azt* a földbe, és elrejtette urának pénzét.
19 Sok idő múlva pedig megjött a szolgák ura és számot vetett velük.
20 És eljött aki az öt talentumot kapta, hozott másik öt talentumot, *ezt* mondva: Uram, öt talentumot adtál nekem, íme másik öt talentumot nyertem azokon.
21 Az ura pedig mondta neki: Jól van jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te urad örömébe.
22 Eljött pedig az is aki a két talentumot kapta, és mondta: Uram, két talentumot adtál nekem, íme másik két talentumot nyertem azokon.
23 Mondta neki az ura: Jól van jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te urad örömébe.
24 Eljött pedig az is aki az egy talentumot kapta, és mondta: Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, aki ott is aratsz ahol nem vetettél, és ott is gyűjtesz ahol nem vetettél;
25 Azért félve, elmentem és elástam a talentumodat a földbe; íme, megvan ami a tiéd.
26 Az ura pedig felelve, mondta neki: Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok ahol nem vetettem, és ott is gyűjtök ahol nem vetettem;
27 El kellett volna tehát helyezned a pénzemet a pénzváltóknál, és én megjőve nyereséggel kaptam volna meg a magamét.
28 Vegyétek el azért tőle a talentumot és adjátok annak akinek tíz talentuma van.
29 Mert mindenkinek akinek van, adatik és megszaporíttatik; akinek pedig nincs, attól az is elvétetik amije van.
30 És a haszontalan szolgát vessétek a

51 Mt 8,12; Mt 13,42; Mt 22,13; Mt 25,30; Lk 13,28;
12 Mt 7,23; Lk 13,25;
13 Mt 24,42; Mrk 13,33; Mrk 13,35;
14 Lk 19,12;
21 Mt 24,45; Lk 12,42;
29 Mt 13,12; Mrk 4,25; Lk 8,18; Lk 19,26;
30 Mt 8,12; Mt 13,42; Mt 22,13; Mt 24,51; Lk 13,28;

külső sötétségre; ott lesz sírás és fogcsikorgatás.
31 Mikor pedig eljön az ember Fia az Ő dicsőségében, és vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az Ő dicsőségének királyi székébe.
32 És elé gyűjtetnek mind a népek, és elválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől.
33 És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.
34 Akkor *ezt* mondja a Király a jobb keze felől állóknak: Gyertek Atyám áldottai, örököljétek az országot amely számotokra készült a világ megalapítása óta.
35 Mert éheztem és ennem adtatok; szomjaztam és innom adtatok; jövevény voltam és befogadtatok engem;
36 Mezítelen *voltam* és felruháztatok; beteg voltam és meglátogattatok; fogoly voltam és eljöttetek hozzám.
37 Akkor felelnek majd neki az igazak, *ezt* mondva: Uram mikor láttuk, hogy éheztél és tápláltunk volna? vagy szomjaztál és innod adtunk volna?
38 És mikor láttuk, hogy jövevény voltál és befogadtunk volna? vagy meztelen voltál és felruháztunk volna?
39 Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál és hozzád mentünk volna?
40 És felelve a Király, *azt* mondja majd nekik: Bizony mondom nektek, amennyiben megcselekedtétek eggyel az én legkisebb atyámfiai közül, velem cselekedtétek meg.
41 Akkor szól majd az Ő bal keze felől állókhoz is: Távozzatok tőlem ti átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készíttetett.
42 Mert éheztem és nem adtatok ennem; szomjaztam és nem adtatok innom;
43 Jövevény voltam és nem fogadtatok be engem; meztelen *voltam* és nem ruháztatok fel engem; beteg és fogoly *voltam* és nem látogattatok meg engem.
44 Akkor ezek is felelnek majd neki, *ezt* mondva: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, vagy szomjaztál, vagy hogy jövevény, vagy meztelen, vagy beteg, vagy fogoly voltál, és nem szolgáltunk volna neked?
45 Akkor felel majd nekik, *ezt* mondva: Bizony mondom nektek, amennyiben nem cselekedtétek meg eggyel e legkisebbek közül, velem sem cselekedtétek meg.
46 És ezek elmennek majd az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre.

A papi fejedelmek tanácskoznak Krisztus ellen, akit egy asszony drága kenettel megken. Júdás elárulja Krisztust. A vacsora rendelete. Péter tagadása. A szomorú Krisztus. Csókkal elárultatik. Kajafáshoz vitetik. Megvallja, hogy Ő a Krisztus, halálra kárhoztatják, megköpdösik. Péter megtagadja.

26 1 És mikor mindezeket a beszédeket elvégezte Jézus, mondta a tanítványainak:
2 Tudjátok, hogy két nap múlva a páskha ünnepe lesz, és az ember Fiát elárulják, hogy megfeszítsék.
3 Akkor egybegyűltek a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap házába, akit Kajafásnak hívtak,
4 És tanácsot tartottak, hogy Jézust álnoksággal megfogják és megöljék.
5 De azt mondták: Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között.
6 És mikor Jézus Bethániában, a poklos Simon házánál volt,
7 Egy asszony ment hozzá, akinél drága kenet alabástrom szelencéje volt, és a fejére töltötte, ahogy az asztalnál ült.
8 Látva pedig ezt a tanítványai, boszszankodtak, *ezt* mondva: Mire való ez a tékozlás?
9 Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és a szegényeknek adhatták volna.
10 Mikor pedig ezt eszébe vette Jézus, mondta nekik: Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett velem.
11 Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek.
12 Mert hogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte *azt*.
13 Bizony mondom nektek: valahol az egész világon prédikálják az evangéliumot, amit ez velem cselekedett, azt is hirdetik az ő emlékezetére.
14 Akkor a tizenkettő közül egy, akit

31 Mt 16,27; Mt 19,28; Mt 26,64; Mrk 14,62; Lk 21,27; ApCsel 1,11; 1Thessz 4,16; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;
32 Ezék 34,17; Mt 13,49;
34 Mt 20,23; Mrk 10,40;
35 Ésa 58,7; Ezék 18,7; Zsid 13,2;
36 Ésa 58,7; 2Tim 1,16; Jak 2,15-16;
40 Péld 19,17; Mt 10,42; Mrk 9,41; Jn 13,20; 2Kor 9,6;
41 Zsolt 6,9; Ésa 30,33; Mt 7,23; Lk 13,25; Lk 13,27; Jel 19,20;
45 Jób 22,7; Péld 14,31; Péld 17,5; Zak 2,8;
46 Dán 12,2; Jn 5,29;
2 Mrk 14,1; Lk 22,1; Jn 13,1;
3 Zsolt 2,2; Jn 11,47; ApCsel 4,27;
7 Mrk 14,3; Lk 7,37; Jn 11,2; Jn 12,3;
11 5Móz 15,11; Mrk 14,7; Jn 12,8;
14 Mrk 14,10; Lk 22,4;

Iskariotes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz ment,
15 15 És mondta: Mit akartok nekem adni, Zak 11,12; és én kezetekbe adom Őt? Azok pedig harminc ezüst pénzt rendeltek neki.
16 És ettől fogva alkalmat keresett, hogy elárulja Őt.
17 17 A kovásztalan kenyerek első napján 2Móz 12,17; Mrk 14,12; pedig Jézushoz mentek a tanítványok, Lk 22,7; ezt mondva neki: Hol akarod, hogy elkészítsük neked ételedre a páskhát?
18 Ő pedig mondta: Menjetek el a városba, ahhoz a bizonyos emberhez, és *ezt* mondjátok neki: A Mester üzeni: Az én időm közel van; nálad tartom meg a páskhát tanítványaimmal.
19 És úgy cselekedtek a tanítványok, ahogy Jézus parancsolta nekik; és elkészítették a páskhabárányt.
20 20 Mikor pedig beesteledett, letelepedett a tizenkettővel, Mrk 14,17; Lk 22,14;
21 És amikor ettek, mondta: Bizony mondom nektek, közületek egy elárul engem. 21 Jn 13,21; ApCsel 1,17;
22 És felettébb megszomorodva kezdték mindannyian mondani neki: Én vagyok-e az, Uram?
23 23 Ő pedig felelve mondta: Aki velem Zsolt 41,10; együtt mártja kezét a tálba, az árul el Lk 22,21; engem. Jn 13,18;
24 Az ember Fia jóllehet elmegy ahogy meg van írva felőle, de jaj annak az embernek aki az ember Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.
25 Megszólalva Júdás is, aki elárulta őt, mondta: Én vagyok-e az, Mester? Mondta neki: Te mondod.
26 26 Mikor pedig ettek, vette Jézus a ke- Mrk 14,22; nyeret és hálákat adva megtörte, és Lk 22,19; adta a tanítványoknak, és mondta: Ve- 1Kor 11,23; gyétek, egyétek, ez az én testem.
27 És vette a poharat és hálákat adva, adta azoknak, *ezt* mondva: Igyatok ebből mindnyájan;
28 28 Mert ez az én vérem, az új szövet- 2Móz 24,8; ség vére, amely sokakért kiontatik bűnök bocsánatára.
29 Mondom pedig nektek, hogy mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből addig a napig, amikor újonnan iszom azt veletek az én Atyám országában.
30 30 És dicséretet énekelve kimentek az Mrk 14,26; olajfák hegyére. Lk 22,39; Jn 18,1;
31 Akkor mondta nekik Jézus: Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort és elszélednek a nyáj juhai. 31 Zak 13,7; Jn 16,32;
32 De föltámadásom után előttetek megyek majd Galileába. 32 Mrk 14,28; Mrk 16,7;
33 Péter pedig felelve mondta neki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is benned, én soha meg nem botránkozom. 33 Lk 22,33;
34 Mondta neki Jézus: Bizony mondom neked, ezen az éjszakán mielőtt 34 Jn 13,38; megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem.
35 Mondta neki Péter: Ha meg is kell halnom veled, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképpen szóltak a többi tanítványok is.
36 Akkor elment Jézus velük egy helyre, amelyet Gecsemánénak hívtak, és 36 Mrk 14,32; mondta a tanítványoknak: Üljetek le Lk 22,39; itt, amíg elmegyek és amott imádko- Jn 18,1; zom.
37 És maga mellé véve Pétert és Zebedeus két fiát, kezdett szomorkodni és igen gyötrődni.
38 Ekkor mondta nekik Jézus: Min- 38 denfelől szomorú az én lelkem mind- Jn 12,27; halálig! Maradjatok itt és vigyázzatok velem.
39 És egy kissé előre menve, arcra bo- 39 rult könyörögve és mondva: Atyám! Mt 20,22-23; ha lehetséges, múljék el tőlem ez a po- Lk 22,41; hár; de ne úgy legyen, ahogy én aka- Jn 6,38; rom, hanem ahogy Te.
40 Akkor a tanítványokhoz ment, és alva találta őket, és mondta Péternek: Így nem bírtatok vigyázni velem egy óráig sem!?
41 Vigyázzatok és imádkozzatok, 41 hogy kísértésbe ne essetek, mert bár a Gal 5,17; szellem kész, de a hústest erőtlen.
42 Ismét elment másodszor is és könyörgött, *ezt* mondva: Atyám! ha el nem múlhat tőlem ez a pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a Te akaratod.
43 És mikor visszatért, ismét alva találta őket, mert megnehezedtek a szemeik.
44 És otthagyva őket, ismét elment és imádkozott harmadszor is, ugyanazzal a beszéddel szólva.
45 Ekkor a tanítványaihoz ment, és mondta nekik: Immár aludjatok és nyugodjatok. Íme elközelített az óra,

és az ember Fia a bűnösök kezébe adatik.
46 Keljetek fel, menjünk! íme közelít aki engem elárul.
47 És még mikor beszélt, íme Júdás, egy a tizenkettő közül, eljött, és vele együtt sok nép fegyverekkel és fustélyokkal, a főpapoktól és a nép véneitől.
48 Aki pedig elárulta őt, jelet adott nekik, *ezt* mondva: Akit én majd megcsókolok, Ő az, fogjátok meg Őt.
49 És mindjárt Jézushoz lépve, mondta: Üdvöz légy Mester! és megcsókolta Őt.
50 Jézus pedig mondta neki: Barátom miért jöttél? Akkor hozzámenve kezeiket Jézusra vetették és megfogták Őt.
51 És íme, egyik azok közül akik Jézussal voltak, kinyújtva a kezét kirántotta szablyáját, és a főpap szolgáját megcsapva, levágta annak egyik fülét.
52 Akkor mondta neki Jézus: Tedd helyére szablyádat, mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniük.
53 Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, és adna mellém többet tizenkét sereg angyalnál?
54 De hogyan teljesednének be az írások, hogy így kell lenni?
55 Ugyanebben az órában mondta Jézus a sokaságnak: Mint valami latorra úgy jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal, hogy megfogjatok engem? Naponta nálatok ültem, tanítva a templomban, és nem fogtatok meg engem.
56 Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Ekkor elhagyták Őt a tanítványok mind, és elfutottak.
57 Azok pedig megfogva Jézust, vitték Kajafáshoz a főpaphoz, ahol az írástudók és a vének egybegyűltek.
58 Péter pedig követte Őt távolról egészen a főpap udvaráig; és bemenve ott ült a szolgákkal, hogy lássa a végét.
59 A főpapok pedig és a vének, és az egész tanács hamis bizonyságot kerestek Jézus ellen, hogy megölhessék őt;
60 És nem találtak. És noha sok hamis tanú jött elő: mégsem találtak. Utoljára pedig előjött két hamis tanú,
61 És mondta: Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt.
62 És fölkelve a főpap, mondta neki: Semmit sem felelsz? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?
63 Jézus pedig hallgatott. És felelve a főpap, mondta neki: Az élő Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nekünk, ha Te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?
64 Mondta neki Jézus: Te mondod. Sőt mondom nektek: Mostantól fogva meglátjátok az ember Fiát az Isten hatalmas jobbján ülni, és eljönni az ég felhőiben.
65 Ekkor a főpap megszaggatta a maga ruháit, és mondta: Káromlást szólt. Mi szükségünk van még bizonyságokra? Íme most hallottátok az Ő káromlását.
66 Mit gondoltok? Azok pedig feleltek, és mondták: Méltó a halálra.
67 Akkor szemébe köpdöstek, és arcul csapdosták Őt, némelyek pedig botokkal verték,
68 *Ezt* mondva: Prófétáld meg nekünk Krisztus, kicsoda az aki üt téged?
69 Péter pedig kinn ült az udvaron, és odament hozzá egy szolgálólány, és mondta: Te is a galileabeli Jézussal voltál.
70 Ő pedig mindenki hallatára megtagadta, *ezt* mondva: Nem tudom mit beszélsz.
71 Mikor pedig kiment a tornácra, meglátta őt egy másik *szolgálólány*, és mondta az ott lévőknek: Ez is a názáreti Jézussal volt.
72 És ismét esküvéssel megtagadta, hogy: Nem is ismerem ezt az embert.
73 Kevés idő múlva pedig az *ott* álldogálók mentek hozzá, és mondták Péternek: Bizony te is közülük való vagy, hiszen a te beszéded is elárul téged.
74 Ekkor átkozódni és esküdözni kezdett, hogy: Nem ismerem ezt az embert. És a kakas azonnal megszólalt.
75 És megemlékezett Péter a Jézus beszédéről, aki *ezt* mondta neki: Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem; és kimenve onnan keservesen sírt.

27 *Krisztust Pilátusnak adják. Júdás felakasztja magát. Krisztust Pilátus előtt vádolják. Barabást kérik. Pilátus kezét mossa. Krisztust tövissel megkoronázzák, megfeszítik, szidalmazzák. Szellemét kibocsátja. Sírba teszik. Vitézek őrzik.*

47 Mrk 14,43; Lk 22,47; Jn 18,3;
49 2Sám 20,9; Péld 27,6; Mrk 14,45-46;
52 1Móz 9,6; Jel 13,10;
54 Zsolt 22,7; Zsolt 69,2; Zsolt 69,10; Lk 24,25;
56 Jób 19,13; Zsolt 88,9;
57 Mrk 14,53; Lk 22,54; Jn 18,13;
59 Zsolt 35,11-12; Mrk 14,55; ApCsel 6,13;
61 Jn 2,19;
62 Mrk 14,60;
63 Ésa 53,7; Mt 27,12; Mt 27,14;
64 Zsolt 110,1; Dán 7,13; Mt 16,27; Mt 24,30; Mrk 14,62; Lk 22,69; ApCsel 1,11; Róm 14,10; 1Thessz 4,16; Jel 1,7;
66 3Móz 24,16;
67 Jób 16,10; Ésa 50,6; Jn 19,3;
68 Lk 22,64;
69 Mrk 14,67; Lk 22,56; Jn 18,17; Jn 18,25;
75 Mt 26,34; Mrk 14,30; Lk 22,61; Jn 13,38;

MÁTÉ 27.

1 Mikor pedig reggel lett, tanácsot tartottak mind a főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy megöljék Őt.
2 És megkötözve Őt, elvitték és átadták Őt Poncius Pilátusnak, a helytartónak.
3 Akkor látva Júdás, aki Őt elárulta, hogy elítélték Őt, megbánta *tettét* és visszavitte a harminc ezüstpénzt a főpapoknak és a véneknek,
4 *Ezt* mondva: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig mondták: Mi közünk hozzá? Te lásd.
5 Ő pedig eldobva az ezüstpénzeket a templomban, eltávozott; és elmenve felakasztotta magát.
6 A főpapok pedig felszedve az ezüstpénzeket, mondták: Nem szabad ezeket a templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára.
7 Tanácsot tartva pedig, megvásárolták azon a fazekas mezejét idegenek temetőjének.
8 Ezért hívják ezt a mezőt Vérmezőnek mind e mai napig.
9 Ekkor teljesedett be Jeremiás próféta mondása, aki így szólt: És vették a harminc ezüstpénzt, a megbecsültnek árát, akit Izrael fiai megbecsültek,
10 És adták azt a fazekas mezejéért, ahogy az Úr rendelte nekem.
11 Jézus pedig a helytartó előtt állt, és kérdezte Őt a helytartó, *ezt* mondva: Te vagy-e a zsidók királya? Jézus pedig mondta neki: Te mondod.
12 És mikor vádolták Őt a főpapok és a vének, semmit sem felelt.
13 Akkor mondta neki Pilátus: Nem hallod, milyen sok bizonyságot tesznek ellened?
14 És nem felelt neki egyetlen szóra sem, annyira, hogy a helytartó igen elcsodálkozott.
15 Ünnepenként pedig a helytartó egy foglyot szokott szabadon bocsátani a sokaság kedvéért, akit akartak.
16 Volt pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabásnak hívtak.
17 Mikor azért egybegyülekeztek, mondta nekik Pilátus: Melyiket akarjátok hogy elbocsássam nektek: Barabást, vagy Jézust, akit Krisztusnak hívnak?
18 Mert jól tudta, hogy irigységből adták Őt kézbe.
19 Ahogy pedig ő az ítélőszékben ült, küldött hozzá a felesége, *ezt* üzenve: Ne avatkozz annak az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.
20 A főpapok és vének pedig rábeszélték a sokaságot, hogy Barabást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el.
21 Felelve pedig a helytartó, mondta nekik: A kettő közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam nektek? Azok pedig mondták: Barabást.
22 Mondta nekik Pilátus: Mit cselekedjem hát Jézussal, akit Krisztusnak hívnak? Mindnyájan mondták neki: Feszítsék meg!
23 A helytartó pedig mondta: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig még inkább kiáltoztak, *ezt* mondva: Feszítsék meg!
24 Pilátus pedig látva, hogy semmi sem használ, hanem még nagyobb háborúság támad, vizet véve megmosta kezeit a sokaság előtt, *ezt* mondva: Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a vérétől; ti lássátok!
25 És felelve az egész nép, mondta: Az Ő vére rajtunk és a mi fiainkon.
26 Akkor elbocsátotta nekik Barabást; Jézust pedig megostoroztatva kezükbe adta, hogy megfeszítsék.
27 Akkor a helytartó vitézei elvitték Jézust az őrházba, és odagyűjtötték hozzá az egész csapatot.
28 És levetkőztetve Őt, bíbor palástot adtak rá.
29 És tövisből font koronát tettek a fejére és nádszálat a jobb kezébe; és térdet hajtva előtte, csúfolták Őt, *ezt* mondva: Üdvöz légy zsidók királya!
30 És mikor megköpdösték Őt, elvették a nádszálat és a fejéhez verdesték.
31 És miután megcsúfolták, levették róla a palástot és a maga ruháiba öltöztették; és elvitték, hogy megfeszítsék Őt.
32 Kifelé menve pedig találkoztak egy cirénei emberrel, akit Simonnak hívtak; ezt kényszerítették, hogy vigye az Ő keresztjét.
33 És mikor eljutottak arra a helyre, amelyet Golgotának, azaz koponya helyének neveznek,
34 Méreggel kevert ecetet adtak neki inni; és megízlelve, nem akart inni.
35 Miután pedig megfeszítették Őt, elosztották a ruháit, sorsot vetve *azok-*

1 Zsolt 2,2; Mrk 15,1; Lk 22,66; Lk 23,2; Jn 18,28;
2 ApCsel 3,13;
5 2Sám 17,23; ApCsel 1,18;
7 ApCsel 1,19;
9 Jer. 32,6-9; Zak 11,12;
11 Mrk 15,2; Lk 23,3; Jn 18,33;
13 Mt 26,62;
14 Ésa 53,7; ApCsel 8,32;
15 Mrk 15,6; Lk 23,17; Jn 18,39;
16 Mrk 15,7; Lk 23,19; Jn 18,40;
20 Mrk 15,11; Lk 23,18; Jn 18,40; ApCsel 3,14;
25 ApCsel 5,28; ApCsel 7,52; 1Thessz 2,15-16;
27 Mrk 15,16; Jn 19,2;
29 Zsolt 35,15-16; Zsolt 69,19-20; Ésa 53,3; Mt 20,19;
32 3Móz 4,21; Mt 16,24; Mrk 15,21; Lk 23,26; Zsid 13,11-12;
33 Mrk 15,22; Lk 23,33; Jn 19,17;
34 Zsolt 69,22;
35 Zsolt 22,19; Mrk 15,24; Lk 23,34; Jn 19,23;

ra; hogy beteljen a próféta mondása: Megosztoznak az én ruháimon, és az én köntösömre sorsot vetnek.
36 És leülve, ott őrizték Őt.
37 És feje fölé illesztették kárhoztatásának okát, odaírva: EZ JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.
38 Akkor megfeszítettek vele együtt két latort, egyiket jobb kéz felől, és a másikat bal kéz felől.
39 Az arra menők pedig szidalmazták Őt, fejüket hajtogatva,
40 És ezt mondva: Te, aki lerontod a templomot és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magad; ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!
41 Hasonlóképpen a főpapok is csúfolódva az írástudókkal és a vénekkel együtt, ezt mondták:
42 Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani. Ha Izrael királya, szálljon le most a keresztről, és majd hiszünk neki.
43 Bízott az Istenben, mentse meg most Őt ha akarja, mert azt mondta: Isten Fia vagyok.
44 Akiket vele együtt feszítettek meg, a latrok is ugyanazt hányták a szemére.
45 Hat órától kezdve pedig sötétség lett az egész földön, kilenc óráig.
46 Kilenc óra körül pedig nagy fennszóval kiáltott Jézus, *ezt* mondva: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engem?
47 Némelyek pedig az ott állók közül amint ezt hallották, mondták: Illést hívja ez.
48 És egy közülük azonnal odafutva egy szivacsot vett, és megtöltve ecettel és egy nádszálra tűzve inni adott neki.
49 A többiek pedig *ezt* mondták: Hagyd el, lássuk eljön-e Illés, hogy megszabadítsa Őt?
50 Jézus pedig ismét nagy fennszóval kiáltva, kiadta szellemét.
51 És íme a templom kárpitja tetejétől aljáig kettéhasadt; és a föld megindult, és a kősziklák megrepedeztek;
52 És a sírok megnyíltak, és sok szent teste, akik elaludtak, föltámadt.
53 És kijöttek a sírokból Jézus föltámadása után, és bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.
54 A százados pedig, és akik vele őrizték Jézust, látva a földindulást és amik történtek, igen megrémültek, *ezt* mondva: Bizony, Isten Fia volt ez!
55 Sok asszony volt pedig ott, akik távolról szemlélődtek, akik Galileából követték Jézust, szolgálva neki;
56 Ezek közt volt Mária Magdaléna, és Mária, a Jakab és József anyja, és a Zebedeus fiainak anyja.
57 Mikor pedig beesteledett, eljött egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak;
58 Ez Pilátushoz menve, kérte Jézus testét. Akkor parancsolta Pilátus, hogy adják át a testet.
59 És magához véve József a testet, begöngyölte azt tiszta gyolcsba,
60 És elhelyezte azt a maga új sírjába, amelyet a sziklába vágatott: és a sír szájára egy nagy követ hengerítve elment.
61 Ott volt pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, akik a sírral szemben ültek.
62 Másnap pedig, amely az *ünnepre* készülő nap után következik, egybegyűltek a főpapok és a farizeusok Pilátushoz,
63 *Ezt* mondva: Uram, emlékezünk, hogy az a hitető még életében azt mondta: Harmadnapra feltámadok.
64 Parancsold meg azért, hogy őrizzék a sírt harmadnapig, nehogy a tanítványai odamenve éjjel ellopják Őt, és azt mondják a népnek: Feltámadt a halálból; és az utolsó hitetés gonoszabb legyen az elsőnél.
65 Pilátus pedig mondta nekik: Van őrségetek, menjetek, őriztessétek ahogy tudjátok.
66 Ők pedig elmenve, a sírt őrizet alá helyezték, lepecsételve a követ az őrséggel.

28

Hogyan támadt fel a halálból Krisztus, és hogyan vált el a tanítványaitól.

1 A szombatok estéjén pedig, egyen a szombatokra virradóan, kiment Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt.
2 És íme nagy földindulás lett, mert az Úr angyala leszállt a mennyből és

37 Mrk 15,26; Lk 23,38; Jn 19,19;
38 Ésa 53,12;
39 Zsolt 22,8; Zsolt 69,21; Mrk 15,29; Lk 23,35;
40 Mt 26,61; Jn 2,19;
43 Zsolt 22,9;
45 Mrk 15,33; Lk 23,44;
46 Zsolt 22,2; Zsid 5,7;
48 Zsolt 69,22; Jn 19,29;
50 Lk 23,46;
51 2Krón 3,14; Mrk 15,38; Lk 23,45;
54 Mrk 15,39; Lk 23,47;
55 Zsolt 38,12; Mrk 15,40; Lk 8,2; Lk 23,49;
57 Mrk 15,42; Lk 23,50; Jn 19,38;
60 Mrk 15,46; Lk 23,53;
63 Mt 16,21; Mt 17,23; Mt 20,19; Mrk 8,31; Mrk 10,34; Lk 9,22; Lk 18,33; Lk 24,6;
1 Mrk 16,1; Lk 24,1; Jn 20,1;

odament, és elhengerítette a követ a *sír* szájáról, és ráült arra.
3 A tekintete pedig olyan volt mint a villámlás, és a ruhája fehér mint a hó.
4 Az őrzők pedig tőle való féltükben megrettentek, és olyanokká lettek mint a holtak.
5 Az angyal pedig megszólalva mondta az asszonyoknak: Ti ne féljetek, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.
6 Nincs itt, mert feltámadt ahogy megmondta. Gyertek, lássátok a helyet ahol az Úr feküdt.
7 És menjetek gyorsan és mondjátok meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halálból; és íme előttetek megy Galileába; ott meglátjátok Őt, íme megmondtam nektek.
8 És gyorsan eltávozva a sírtól, félelemmel és nagy örömmel futottak, hogy megmondják a tanítványainak.
9 Mikor pedig mentek, hogy megmondják a tanítványainak, íme szembe jött velük Jézus, *ezt* mondva: Legyetek üdvözölve! Azok pedig odamenve hozzá, megragadták a lábait és imádták Őt.
10 Akkor mondta nekik Jézus: Ne féljetek; menjetek el, mondjátok meg az én atyámfiainak, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem.
11 Mialatt pedig ők mentek, íme az őrségből némelyek bemenve a városba, megjelentettek a főpapoknak mindent ami történt.
12 És egybegyülekezve a vénekkel együtt, és tanácsot tartva, sok pénzt adtak a vitézeknek,
13 *Ezt* mondva: Mondjátok, hogy: A tanítványai odajöttek éjjel, ellopták Őt mikor mi aludtunk.
14 És ha ez a helytartó fülébe jut, mi elhitetjük őt, és kimentünk titeket a bajból.
15 Azok pedig fölvéve a pénzt, úgy cselekedtek ahogy megtanították őket. És elterjedt ez a hír a zsidók között mind e mai napig.
16 A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába, a hegyre ahová Jézus rendelte őket.
17 És mikor meglátták Őt, imádták Őt; némelyek pedig kételkedtek.
18 És hozzájuk menve Jézus, szólt nekik, *ezt* mondva: nekem van adva minden hatalom mennyen és földön.
19 Elmenve azért tanítsatok minden népeket, bemerítve őket az Atya, a Fiú és a Szent Szellem nevébe,
20 Tanítva őket, hogy megtartsák mindazt amit én parancsoltam nektek: és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!

3 Dán 7,9; ApCsel 1,10;
5 Mrk 16,6; Lk 24,4;
6 Mt 16,21; Mt 17,23; Mt 20,19; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,34; Lk 9,22; Lk 18,33; Lk 24,6;
7 Mt 26,32; Mrk 16,7;
8 Mrk 16,8; Jn 20,18;
9 Mrk 16,9; Jn 20,14;
10 ApCsel 1,3; ApCsel 13,31; 1Kor 15,5;
16 Mt 26,32; Mrk 14,28;
18 Zsolt 8,7; Mt 11,27; Lk 10,22; Jn 3,35; Jn 17,2; 1Kor 15,27; Ef 1,22; Zsid 2,8;
19 Mrk 16,15; Jn 15,16; Jn 20,21; ApCsel 10,42;
20 Jn 14,18;

MÁRK EVANGÉLIUMA

Márkról: A régi tanítók azt tartják, hogy ez a Márk az, aki Péter tanítványa és útitársa volt, akiről megemlékezett Péter az 1Pét.5,13.-ban.

1 *Keresztelő János keresztel és prédikál. Krisztus megkereszteltetik, és az ördög megkísérti. Négy tanítványt választ. Kapernaumban prédikál és ördögöket űz ki. Péter anyósát meggyógyítja a hidegelésből. Egy poklost megtisztít.*

1 A Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete,
2 Ahogy meg van írva a prófétáknál: Íme elküldöm az én követemet a Te arcod előtt, aki elkészíti előtted a Te utadat;
3 Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek az Ő ösvényeit:
4 Bemerített János a pusztában, és prédikálta a megtérés keresztségét a bűnök bocsánatára.
5 És kiment hozzá Júdea egész tartománya, és a jeruzsálembeliek is, és mindnyájan bemerítkeztek általa a Jordán vizében, bűneikről vallást téve.
6 János pedig teveszőrruhát és dereka körül bőrövet viselt, és sáskát és erdei mézet evett.
7 És prédikált, *ezt* mondva: Utánam jön, aki erősebb nálam, akinek nem va-

2 Mal 3,1; Mt 11,10; Lk 7,27;
3 Ésa 40,3; Mt 3,3; Lk 3,4; Jn 1,23;
4 Mt 3,1; Lk 3,3; Jn 3,23;
5 Mt 3,5; Lk 3,7;
6 3Móz 11,22; 2Kir 1,8; Mt 3,4;
7 Mt 3,11; Lk 3,16; Jn 1,27;

gyok méltó, hogy lehajolva saruja szíját megoldjam.
8 Én valóban vízzel merítettelek be titeket, de Ő Szent Szellemmel merít be titeket.
9 És azokban a napokban történt, hogy eljött Jézus a galileai Názáretből, és bemerítkezett János által a Jordánban.
10 És azonnal feljött a vízből, *és* látta az egeket megnyílni, és a Szellemet mint egy galambot leszállni rá;
11 És szózat lett az égből: Te vagy az én szerelmes fiam, akiben én megengeszteltettem.
12 És a Szellem azonnal elragadta Őt a pusztába.
13 És ott volt a pusztában negyven napig a Sátántól kísértve, és a vadállatokkal volt együtt; és az angyalok szolgáltak neki.
14 Miután pedig János tömlöcbe vetették, elment Jézus Galileába, prédikálva az Isten országának evangéliumát,
15 És mondta: Betelt az idő, és közel van az Isten országa; térjetek meg és higgyetek az evangéliumban.
16 Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látta Simont és Andrást, annak testvérét, ahogy a tengerbe hálót vetettek, mert halászok voltak.
17 És mondta nekik Jézus: Kövessetek engem és én azt teszem, hogy embereket halásszatok.
18 És azonnal elhagyva hálóikat, követték Őt.
19 És onnan egy kissé továbbmenve, látta Jakabot a Zebedeus fiát és annak testvérét Jánost, amint a hajóban azok is a hálókat kötözgették.
20 És azonnal hívta őket. És ők atyjukat Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, követték Őt.
21 Bementek Kapernaumba, és mindjárt szombatnapon bement a zsinagógába és tanított.
22 És elálmélkodtak a tudományán, mert úgy tanította őket mint akinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók.
23 Volt pedig azok zsinagógájában egy ember, akiben tisztátalan szellem volt, és felkiáltott,
24 És mondta: Ah! Mi dolgunk van nekünk veled, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy Te: az Isten Szentje.
25 És megdorgálta őt Jézus, *ezt* mondva: Némulj meg és menj ki belőle.
26 És a tisztátalan szellem megszaggatta őt, és fennszóval kiáltva kiment belőle.
27 És mindnyájan elálmélkodtak annyira, hogy egymás közt kérdezgették, *ezt* mondva: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan szellemeknek is, és engedelmeskednek neki?
28 És azonnal elment a híre Galilea egész környékére.
29 És azonnal kimenve a zsinagógából, a Simon és András házához mentek Jakabbal és Jánossal együtt.
30 A Simon anyósa pedig hideglelésben feküdt, és azonnal szóltak neki felőle.
31 És Ő odament, fölemelte azt annak kezét fogva; és azonnal elhagyta azt a hideglelés, és szolgált nekik.
32 Estefelé pedig amikor leszállt a nap, hozzá vittek minden betegest és démonizáltat;
33 És az egész város odagyűlt az ajtó elé.
34 És sokakat meggyógyított akik különféle betegségekben sínylődtek; és sok démont kiűzött, és nem hagyta szólni a démonokat, mert ismerték Őt.
35 Kora reggel pedig még szürkületkor fölkelt, kiment és elment egy puszta helyre, és ott imádkozott.
36 Simon pedig és a vele lévők utána siettek;
37 És amikor megtalálták Őt, mondták neki: Mindenki téged keres.
38 És Ő mondta nekik: Menjünk a közel lévő városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem.
39 És prédikált azok zsinagógáiban, egész Galileában, és démonokat űzött.
40 És jött hozzá egy bélpoklos, kérve Őt és leborulva előtte mondta neki: Ha akarod, megtisztíthatsz engem.
41 Jézus pedig könyörületességre indulva, kezét kinyújtva megérintette őt, és mondta neki: Akarom, tisztulj meg.
42 És ahogy ezt mondta, azonnal eltávozott tőle a poklosság és megtisztult.
43 És erősen megfenyegetve azonnal elküldte őt,
44 És mondta neki: Vigyázz, hogy senkinek semmit ne szólj, hanem menj, mutasd meg magad a papnak, és vidd

8 Ésa 44,3; Jóel 2,28; Mt 3,11; ApCsel 1,5; ApCsel 2,4; ApCsel 11,15; ApCsel 11,16; ApCsel 19,4;
10 Mt 3,16; Lk 3,21; Jn 1,32;
11 Zsolt 2,7; Ésa 42,1; Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
12 Mt 4,1; Lk 4,1;
14 Mt 4,12; Lk 4,14; Jn 4,43;
15 Ésa 56,1;
16 Mt 4,18;
17 Jer 16,16; Ezék 47,10;
18 Mt 19,27; Mrk 10,28; Lk 5,11; Lk 18,28;
19 Mt 4,21;
21 Mt 4,13; Lk 4,31;
22 Mt 7,28; Lk 4,32;
23 Lk 4,33;
29 Mt 8,14; Lk 4,38;
32 Mt 8,16; Lk 4,40;
35 Mt 14,23; Lk 4,42;
38 Ésa 61,1; Lk 4,18; Lk 4,43;
40 Mt 8,2; Lk 5,12;
44 3Móz 13,2; 3Móz 14,1;

fel a te tisztulásodért amit Mózes parancsolt, bizonyságul nekik.
45 Az pedig kimenve, kezdett sokat beszélni és terjeszteni a dolgot annyira, hogy nyilvánosan már be sem mehetett Jézus a városba, hanem kinn, puszta helyeken volt, és mindenfelől mentek hozzá.

2 *Egy gutaütött meggyógyítása. Máté elhívása. Böjtölések és nyomorúságok jövendölése. A tanítványok búzafejeket szaggatnak. Szent kenyerek.*

1 Mt 9,1; Lk 5,17;
1 Napok múlva pedig ismét bement Kapernaumba, és meghallották, hogy otthon van.
2 És azonnal annyira sokan összegyűltek, hogy még az ajtó elé sem fértek; és hirdette nekik az igét.
3 Mt 9,2; Lk 5,18;
3 És jöttek hozzá egy gutaütöttet hozva, akit négyen emeltek.
4 És mivel a sokaság miatt azzal nem férhettek hozzá, megbontották a ház tetejét ahol Ő volt, és rést törve leeresztették az ágyat amelyben a gutaütött feküdt.
5 Jézus pedig látva azok hitét, mondta a gutaütöttnek: Fiam, megbocsáttattak neked a te bűneid.
6 Voltak pedig ott némely írástudók, akik ott ültek, szívükben így okoskodva:
7 Zsolt 32,5; Zsolt 51,3; Ésa 43,25; Mik 7,18;
7 Mi dolog, hogy ez ilyen káromlásokat szól? Ki bocsáthatja meg a bűnöket, hanem csak egyedül az Isten?
8 És Jézus azonnal észrevette a szellemével, hogy azok magukban így okoskodnak, és mondta nekik: Miért gondoljátok ezeket a ti szívetekben?
9 Mi könnyebb, azt mondanom a gutaütöttnek: Megbocsáttattak a bűneid, vagy ezt mondanom: Kelj fel, vedd fel az ágyadat és járj?
10 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön a bűnöket megbocsátani; mondta a gutaütöttnek:
11 Mondom neked, kelj föl, vedd fel az ágyadat és menj haza.
12 Az pedig azonnal fölkelt és felvéve az ágyát, kiment mindenki láttára úgy, hogy mindenki álmélkodott és dicsőítette az Istent, ezt mondva: Sohasem láttunk ilyet!
13 És ismét kiment a tenger mellé; és az egész sokaság mind hozzá ment, és tanította őket.
14 Mt 9,9; Lk 5,27;
14 És amikor elment, meglátta Lévit, az Alfeus fiát, aki a vámszedő helyen ült, és mondta neki: Kövess engem. És az felkelve követte Őt.
15 És történt, hogy amikor Ő ennek házában asztalhoz ült, a vámszedők és bűnösök is sokan odaültek Jézussal és az Ő tanítványaival, mert sokan voltak, és követték Őt.
16 És amikor látták az írástudók és a farizeusok, hogy együtt eszik a vámszedőkkel és bűnösökkel, mondták a tanítványainak: Mi dolog, hogy a vámszedőkkel és a bűnösökkel eszik és iszik?
17 Mt 9,13; Mt 21,31; Lk 5,32; Lk 19,10; 1Tim 1,15;
17 És amikor ezt hallotta Jézus, mondta nekik: Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek; nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem hogy bűnösöket hívjak megtérésre.
18 Mt 9,14; Lk 5,33;
18 A János és a farizeusok tanítványai pedig böjtöltek. Odamentek azért és mondták neki: Mi az oka, hogy János és a farizeusok tanítványai böjtölnek, a Te tanítványaid pedig nem böjtölnek?
19 Ésa 62,5; 2Kor 11,2;
19 Jézus pedig mondta nekik: Böjtölhet-e a vőlegény násznépe amíg velük van a vőlegény? Ameddig a vőlegény velük van, nem böjtölhetnek.
20 De jönnek majd napok, amikor elvétetik tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak azokon a napokon.
21 Senki sem varr pedig új posztóból foltot ó ruhára: különben az új ami azt kitoldaná, magához szakít a régiből és nagyobb szakadás lesz.
22 Mt 9,17;
22 És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe: különben az új bor szétszakítja a tömlőket és a bor is kiömlik, a tömlők is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni.
23 5Móz 23,25; Mt 12,1; Lk 6,1;
23 És történt, hogy szombatnapon a vetések közt ment át, és a tanítványai mentükben a kalászokat kezdték szaggatni.
24 2Móz 20,10;
24 Ekkor mondták neki a farizeusok: íme, miért művelik azt szombatnapon amit nem szabad?
25 1Sám 21,6;
25 Ő pedig mondta nekik: Sohasem olvastátok mit tett Dávid mikor szükségben volt, és megéhezett társaival együtt?

26 Hogyan ment be az Isten házába az Abiátár főpap idejében, és ette meg a szent kenyereket, amelyeket nem szabad megenni csak a papoknak; és adott a társainak is?
27 És mondta nekik: A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért.
28 Azért az ember Fia a szombatnak is ura.

A megszáradt kéz meggyógyítása. Farizeusok szándéka. Krisztus sok beteget meggyógyít. Tanítványait elküldi prédikálni. Az írástudók káromlásai. Meghasonlott ország. Káromlás a Szent Szellem ellen. Kik a Krisztus szülei.

1 És ismét bement a zsinagógába, és volt ott egy megszáradt kezű ember.
2 És figyelték Őt, hogy meggyógyítja-e szombatnapon; hogy vádolhassák Őt.
3 Akkor mondta a megszáradt kezű embernek: Állj középre.
4 Azoknak pedig mondta: Szabad-e szombatnapon jót vagy rosszat tenni? Lelket menteni vagy megölni? De azok hallgattak.
5 És mikor haraggal nézte őket, bánkódva szívük keménysége miatt, mondta az embernek: Nyújtsd ki a kezed. És kinyújtotta, és meggyógyult a keze, és éppé lett mint a másik.
6 Akkor a farizeusok kimenve, a Heródes pártiakkal mindjárt tanácsot tartottak ellene, hogy elveszítsék Őt.
7 Jézus pedig elment tanítványaival a tenger mellé; és nagy sokaság követte Őt Galileából és Júdeából,
8 És Jeruzsálemből és Idumeából és a Jordánon túlról; és a Tírusz és a Szidon környékiek is amikor hallották, hogy milyen nagy dolgokat tett, nagy sokasággal jöttek hozzá.
9 És megmondta tanítványainak, hogy egy kis hajót tartsanak neki készen a sokaság miatt, hogy ne szorongassák Őt.
10 Mert sokakat meggyógyított, úgyhogy akiknek valami bajuk volt, rárohantak, hogy érinthessék Őt.
11 A tisztátalan szellemek is, mikor meglátták Őt, leborultak előtte és kiáltottak, *ezt* mondva: Te vagy az Isten Fia.
12 Ő pedig erősen fenyegette őket, hogy ne jelentsék ki Őt.
13 Azután felment a hegyre, és magához szólította *azokat* akiket akart; és odamentek hozzá.
14 És választott tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy kiküldje őket prédikálni,
15 És hatalmuk legyen betegeket gyógyítani és démonokat kiűzni:
16 Simont, akinek a Péter nevet adta;
17 És Jakabot, a Zebedeus fiát és Jánost, a Jakab testvérét; és a Boanerges nevet adta nekik, azaz mennydörgés fiai;
18 És Andrást és Filepet, Bertalant és Mátét, Tamást és Jakabot, az Alfeus fiát, Taddeust és a kananeai Simont,
19 És Iskariotes Júdást, aki el is árulta Őt. Azután hazamentek.
20 És ismét egybegyűlt a sokaság annyira, hogy még csak nem is ehettek.
21 Amint az övéi ezt meghallották, eljöttek, hogy megfogják Őt, mert azt mondták, hogy magán kívül van.
22 Az írástudók pedig akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták, hogy: Belzebub van vele, és a démonok fejedelme által űzi ki a démonokat.
23 Magához hívta azokat, és példázatokban mondta nekik: Sátán hogyan tud Sátánt kiűzni?
24 És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország.
25 És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.
26 És ha a Sátán önmaga ellen támadt és meghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van.
27 Nem rabolhatja el senki az erős kincseit, bemenve annak házába, csak ha előbb megkötözi az erőset és azután rabolja ki annak házát.
28 Bizony mondom nektek, hogy minden bűn megbocsáttatik az emberek fiainak, még a káromlások is mind, amelyekkel káromolnak:
29 De aki a Szent Szellem ellen szól káromlást, nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó;
30 Mert ezt mondták: Tisztátalan szellem van benne.
31 És megérkeztek a testvérei és az anyja, és kívül megállva beküldtek hozzá, *és* hívatták Őt.
32 Sokaság ült körülötte, és mondták

neki: íme anyád és testvéreid kinn keresnek téged.
33 Ő pedig felelte nekik, *ezt* mondva: Ki az én anyám, vagy kik az én testvéreim?
34 Azután körülnézett a körülötte ülőkön, és mondta: íme, az én anyám és az én testvéreim.
35 Mert aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem, nőtestvérem és az én anyám.

35 Jn 15,14; 2Kor 5,16-17;

A magvető példája és annak magyarázata. Tövisek. Lámpa. A földbe vetett mag. Mustármag. Krisztus alszik a hajóban.

4

1 És ismét tanítani kezdett a tenger mellett. És nagy sokaság gyűlt hozzá, úgyhogy Ő a hajóba lépve a tengeren ült, az egész sokaság pedig a tenger mellett a földön volt.
2 És sokat tanított őket példázatok által, és ezt mondta nekik tanításában:
3 Halljátok: Íme a magvető kiment vetni.
4 És vetés közben történt, hogy némely az út mellé esett: és eljöttek az égi madarak és megették azt.
5 Némely pedig a köves helyre esett, ahol nem sok földje volt: és hamar kikelt, mivel nem volt mélyen a földben.
6 Mikor pedig fölkelt a nap: elsült, és mert nem volt gyökere: elszáradt.
7 Némely pedig a tövisek közé esett: és felnövekedtek a tövisek és megfojtották azt, és nem adott gyümölcsöt.
8 Némely pedig a jó földbe esett: és növekedő és bővölködő gyümölcsöt adott, és némely harmincannyit hozott, némely hatvanannyit, némely pedig százannyit.
9 És mondta nekik: Akinek van füle a hallásra, hallja.
10 Mikor pedig egyedül volt, megkérdezték Őt a körülötte lévők a tizenkettővel együtt a példázatról.
11 Ő pedig mondta nekik: Nektek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, a kívül lévőknek pedig példázatokban adatnak mindenek,
12 Hogy nézve nézzenek és ne lássanak; és hallva halljanak és ne értsenek, hogy soha meg ne térjenek és bűneik meg ne bocsáttassanak.
13 És mondta nekik: Nem értitek ezt a példázatot? Akkor hogyan értitek meg majd a többi példázatot?
14 A magvető az igét hinti.
15 Akikben az útfélre esett a mag: azok, akiknek hintik az igét, de miután hallják, azonnal eljön a Sátán és elragadja a szívükbe vetett igét.
16 Akikben pedig kövesre esett a mag: ezek azok, akik miután hallják az igét, mindjárt örömmel fogadják,
17 De nincs bennük gyökere, hanem ideig valók; azután ha nyomorúság vagy háborúság támad az ige miatt, azonnal megbotránkoznak.
18 Akik pedig tövis közé vetik a magot: azok, akik az igét hallják,
19 De e világi gondok, és a gazdagság csalárdsága, és egyéb dolgok kívánságai közbejőve elfojtják az igét és gyümölcstelen lesz.
20 Akik pedig jó földbe vetették a magot: azok, akik hallják az igét és beveszik, és gyümölcsöt teremnek, némely harmincannyit, némely hatvanannyit, némely százannyit.
21 És mondta nekik: Vajon azért hozzák-e elő a lámpát, hogy véka alá tegyék, vagy az ágy alá? És nem azért-e, hogy a lámpatartóba tegyék?
22 Mert nincs semmi rejtett dolog amelynek meg nem kell jelentetnie, és olyan amely elrejtetne, hanem hogy nyilvánvalóvá legyen.
23 Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
24 És mondta nekik: Jegyezzétek meg amit hallotok: Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek nektek, sőt ráadást adnak nektek, akik halljátok.
25 Mert akinek van, annak adnak; és akinek nincs, attól azt is elveszik amije van.
26 És mondta: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe.
27 És alszik és fölkel, éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, maga sem tudja hogyan.
28 Mert a föld magától terem gyümölcsöt, először füvet, azután kalászt, azután teljes búzát a kalászban.
29 Mihelyt pedig a gabona gyümölcse megmutatkozik, azonnal sarlót ereszt rá, mert elérkezett az aratás.
30 És mondta: Mihez hasonlítsuk az

1 Mt 13,1; Lk 5,1; Lk 8,4;
10 Mt 13,10; Lk 8,9;
11 Mt 11,25; 2Kor 2,14; 2Kor 3,14;
12 Ésa 6,9; Mt 13,14; Lk 8,10; Jn 12,40; ApCsel 28,26; Róm 11,8;
14 Mt 13,19; Lk 8,11;
19 Mt 19,23; Mrk 10,23; Lk 18,24; 1Tim 6,9;
21 Mt 5,15; Lk 8,16; Lk 11,33;
22 Jób 12,22; Mt 10,26; Lk 8,17; Lk 12,2;
24 Mt 7,2; Lk 6,38;
25 Mt 13,12; Mt 25,29; Lk 8,18; Lk 19,26;
27 Préd 9,2;
30 Mt 13,31; Lk 13,18;

Isten országát? Vagy milyen példában példázzuk azt?
31 Olyan mint a mustármag, amely mikor a földbe vettetik, minden földi magnál kisebb,
32 De amikor elvettetik, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz, és nagy ágakat hajt úgy, hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.
33 És sok ilyen példázatban hirdette nekik az igét úgy, ahogy megérthették.
34 Példázat nélkül pedig nem szólt nekik; maguk közt azonban a tanítványoknak mindent külön megmagyarázott.
35 És mondta nekik azon a napon, amikor este lett: Menjünk át a túlsó partra.
36 Elbocsátva azért a sokaságot, elvitték Őt úgy, ahogy a hajóban volt; de más hajók is voltak vele.
37 Akkor nagy szélvihar támadt, a hullámok pedig becsaptak a hajóba annyira, hogy már-már megtelt.
38 Ő pedig a hajó hátsó részében a fejaljon aludt. És fölkeltették Őt, és mondták neki: Mester, nem törődsz vele, hogy elveszünk?
39 És felkelve megdorgálta a szelet, és mondta a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és nagy csendesség lett.
40 És mondta nekik: Miért vagytok ilyen félénkek? Hogy van, hogy nincs hitetek?
41 És nagy félelemmel féltek, és ezt mondták egymásnak: Kicsoda ez, hogy mind a szél, mind a tenger engedelmeskedik neki?

33 Mt 13,34;
35 Mt 8,23; Lk 8,22;
39 Jób 26,12; Zsolt 107,29; Ésa 51,10;

5 *Krisztus légiónyi démont űz ki. Jairussal elmegy annak leányát meggyógyítani. Meggyógyít egy asszonyt a vérfolyásból. Feltámasztja Jairus meghalt lányát.*

1 És a tenger túlsó partjára mentek, a gadarénusok földjére.
2 És ahogy kiment a hajóból, azonnal elé ment egy ember a sírboltokból, akiben tisztátalan szellem volt,
3 Akinek lakása a sírboltokban volt; és már láncokkal sem bírta őt senki sem lekötni.
4 Mert sokszor megkötözték őt béklyókkal és láncokkal, de ő szétszaggatta a láncokat és összetörte a béklyókat, és senki sem tudta őt megfékezni.
5 És mindenkor, éjjel és nappal a hegyeken és a sírboltokban volt, kiáltozva és kövekkel vagdosva magát.
6 Mikor pedig Jézust távolról meglátta, odafutott és elé borult,
7 És fennhangon kiáltva ezt mondta: Mi közöm nekem veled Jézus, a magasságos Isten Fia? Az Istenre kényszerítelek, ne kínozz engem.
8 (Mert ezt mondta neki: Menj ki az emberből tisztátalan szellem.)
9 És kérdezte tőle: Mi a neved? És felelte, *azt* mondva: Légió a nevem, mert sokan vagyunk.
10 És igen kérte Őt, hogy ne küldje ki őket arról a vidékről.
11 Volt pedig ott a hegynél egy nagy disznónyáj, amely legelt.
12 És a démonok mindnyájan kérték Őt, *ezt* mondva: Küldj minket a disznókba, hogy azokba menjünk be.
13 És Jézus azonnal megengedte nekik. A tisztátalan szellemek pedig kijöttek, és bementek a disznókba; és a nyáj a meredekről a tengerbe rohant. Mintegy kétezren voltak; és belefulladtak a tengerbe.
14 Akik pedig a disznókat őrizték, elfutottak és hírt vittek a városba és a falvakba. És kimentek, hogy lássák, mi az ami történt.
15 És Jézushoz mentek és látták, hogy a démonizált ott ül, fel van öltözve és eszénél van az, akiben a légió volt; és megrémültek.
16 Akik pedig látták, elbeszélték nekik, hogy mi történt a démonizálttal és a disznókkal.
17 És kezdték Őt kérni, hogy távozzon el a határukból.
18 Mikor pedig a hajóba beszállt, a volt démonizált kérte Őt, hogy vele lehessen.
19 De Jézus nem engedte meg neki, hanem mondta neki: Menj haza a tiéidhez és beszéld el nekik mely nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és hogyan könyörült rajtad.
20 El is ment, és kezdte hirdetni a Tízvárosban, milyen nagy dolgot cselekedett vele Jézus; és mindnyájan elcsodálkoztak.
21 És mikor Jézus ismét átment hajón

1 Mt 8,28; Lk 8,26;
7 Mt 16,16; Jn 20,31; ApCsel 8,37;
17 ApCsel 16,39;
18 Lk 8,38;
21 Lk 8,40;

a túlsó partra, nagy sokaság gyűlt hozzá; és a tenger mellett volt.
22 Mt 9,18; Lk 8,41; **22** És íme eljött a zsinagógafők egyike, név szerint Jairus, és meglátva Őt lábaihoz esett,
23 És igen kérte Őt, *ezt* mondva: Az én lánykám halálán van; gyere vesd rá a kezeidet, hogy meggyógyuljon és éljen.
24 El is ment vele *Jézus*, és nagy sokaság követte Őt, és összeszorították Őt.
25 3Móz 15,25; Mt 9,20; Lk 8,43; **25** És egy asszony aki tizenkét éve vérfolyásos volt,
26 És sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát elköltötte, de semmit sem javult, sőt inkább még roszszabbul lett,
27 Mikor Jézus felől hallott, a sokaságban hátulról kerülve megérintette a ruháját.
28 Mert ezt mondta: Ha csak ruháit érinthetem is, meggyógyulok.
29 És vérének forrása azonnal kiszáradt és megérezte testében, hogy kigyógyult bajából.
30 Lk 6,19; **30** Jézus pedig azonnal észrevette magán, hogy isteni erő áradt ki belőle, megfordult a sokaságban, és mondta: Kicsoda érintette a ruháimat?
31 És mondták neki a tanítványai: Látod, hogy a sokaság összeszorít téged, és azt kérdezed: Kicsoda érintett engem?
32 És körülnézett, hogy lássa azt aki ezt cselekedte.
33 Az asszony pedig tudva, hogy mi történt vele, félve és remegve odament, és elé borult, és elmondott neki mindent igazán.
34 Mt 9,22; Mrk 10,52; **34** Ő pedig mondta neki: Lányom a hited megtartott téged. Menj békével és gyógyulj meg a bajodból.
35 Lk 8,49; **35** Mikor még beszélt, odajöttek a zsinagóga fejétől, *ezt* mondva: Lányod meghalt; mit fárasztod tovább a Mestert?
36 Jézus pedig amint hallotta a beszédet amit mondtak, azonnal mondta a zsinagóga fejének: Ne félj, csak higgy.
37 És senkinek sem engedte, hogy vele menjen, csak Péternek és Jakabnak, és Jánosnak, a Jakab testvérének.
38 És a zsinagóga fejének házához ment és látta a zűrzavart, a sok siránkozót és jajgatót.
39 Jn 11,11; **39** És bemenve, mondta nekik: Mit zajongtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem alszik.
40 És nevették Őt. Ő pedig kiküldve valamennyit, maga mellé vette a gyermek atyját és anyját és a vele lévőket, és bement oda ahol a gyermek feküdt.
41 És megfogva a gyermek kezét, mondta neki: Talitha kúmi; ami megmagyarázva azt teszi: Lányka, neked mondom, kelj föl.
42 És a lánya azonnal fölkelt és járt. Mert tizenkét esztendős volt. És nagy csodálkozással csodálkoztak.
43 Ő pedig erősen megparancsolta nekik, hogy ezt senki meg ne tudja. És mondta, hogy adjanak annak enni.

Jézus a názáreti zsinagógában tanít. Elküldi a tanítványokat prédikálni. Heródes ítéletei Krisztusról. Keresztelő János fejvétele. Krisztus nyugalmat keres a pusztában, ott tanítja a népet és ott ötezer embert etet meg kenyérrel. Imádkozás a hegyen. Jár a tenger en. Lecsendesíti a szelet. Sok beteget meggyógyít.

1 Mt 13,53; Lk 4,16; **1** És kiment onnan, és ment az Ő hazájába, és követték Őt a tanítványai.
2 És mikor eljött a szombat, tanítani kezdett a zsinagógában; és sokan akik hallották Őt, elálmélkodtak, *ezt* mondva: Honnan vannak ennél ezek? És mely bölcsesség az ami adva van neki, hogy ilyen nagy *isteni* erők is történnek általa?
3 Jn 6,42; **3** Vagy nem ez az az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józsénak, Júdásnak és Simonnak pedig testvére? És nincsenek-e itt közöttünk a nőtestvérei is? És megbotránkoztak benne.
4 Mt 13,57; Lk 4,24; Jn 4,44; **4** Jézus pedig mondta nekik: Nincs próféta tisztesség nélkül, csak a maga hazájában, és a rokonai között, és a maga házában.
5 Mt 13,58; **5** Nem is tehetett ott semmi *isteni* erőt, csak néhány beteget gyógyított meg, rájuk vetve kezeit.
6 Mt 9,35; Lk 13,22; **6** És csodálkozott azok hitetlenségén. Azután körös-körül járta a falvakat, és tanított.
7 Mt 10,1; Lk 6,13; Lk 9,1; **7** Majd magához szólította a tizenkettőt, és kezdte őket kiküldeni kettesével, és hatalmat adott nekik a tisztátalan szellemeken.
8 És megparancsolta nekik, hogy az útra semmit ne vigyenek egy pálcán

kívül; se táskát, se kenyeret, se pénzt az erszényükben;
9 Hanem kössenek sarut, de két ruhát ne vegyenek fel.
10 És mondta nekik: Ahol valamely házba bementek, maradjatok ott mindaddig amíg továbbmentek onnan.
11 Akik pedig nem fogadnak titeket, sem nem hallgatnak rátok, onnan kimenve verjétek le a port lábaitokról, bizonyságul ellenük. Bizony mondom nektek: Szodomának vagy Gomorának tűrhetőbb lesz a dolga az ítélet napján, mint annak a városnak.
12 Kimenve azért prédikálták, hogy térjenek meg.
13 És sok démont űztek ki, és sok beteget megkentek olajjal, és meggyógyították *őket*.
14 És meghallotta ezeket Heródes király (mert nyilvánvalóvá lett a neve) és mondta: Keresztelő János támadt fel a halálból és azért működnek benne ezek az erők.
15 Némelyek azt mondták, hogy Ő Illés; mások meg azt mondták, hogy Próféta, vagy olyan mint egy a próféták közül.
16 Heródes pedig ezeket hallva, mondta: Akinek én fejét vétettem, az a János ez; ő támadt fel a halálból.
17 Mert maga Heródes fogatta el és vettette börtönbe Jánost, Heródiás miatt, Fülöpnek, a testvérének felesége miatt, mert azt vette feleségül.
18 Mert János azt mondta Heródesnek: Nem szabad neked a testvéred feleségével élned.
19 Heródiás pedig ólálkodott utána, és meg akarta őt ölni; de nem tehette:
20 Mert Heródes félt Jánostól, igaz és szent embernek ismerve őt, és oltalmazta őt; és hallgatva rá, sok dologban követte, és szívesen hallgatta őt.
21 De egy alkalmas nap jöttével, mikor Heródes a maga születése napján nagyjainak, vezéreinek és Galilea előkelő embereinek lakomát adott,
22 És ennek a Heródiásnak a lánya bement és táncolt, és megtetszett Heródesnek és a vendégeknek; mondta a király a lánynak: Kérj tőlem amit akarsz, és megadom neked.
23 És megesküdött neki, hogy: Bármit kérsz tőlem, megadom neked, még ha országom felét is.
24 Az pedig kimenve mondta az anyjának: Mit kérjek? Ez pedig mondta: Keresztelő János fejét.
25 És nagy sietve azonnal bement a királyhoz *és* kérte őt, *ezt* mondva: Akarom, hogy mindjárt add ide nekem egy tálban Keresztelő János fejét.
26 A király pedig noha igen megszomorodott, esküje és a vendégek miatt nem akarta őt elutasítani.
27 És azonnal hóhért küldve a király, megparancsolta, hogy hozzák el annak fejét.
28 Ez pedig elment, fejét vette annak a börtönben, és elhozta a fejét egy tálban és a lánynak adta; a lány pedig az anyjának adta azt.
29 A tanítványai pedig amikor ezt meghallották, eljöttek és elvitték a testét, és sírba tették.
30 És az apostolok összegyűltek Jézushoz és elbeszéltek neki mindent, azt is amiket cselekedtek, azt is amiket tanítottak.
31 Ő pedig mondta nekik: Gyertek el csupán ti magatok valamely puszta helyre, és pihenjetek meg egy kevéssé. Mert sokan voltak a jövő-menők, és még evésre sem volt alkalmas idejük.
32 És elmentek hajón egy puszta helyre magukban.
33 A sokaság pedig meglátta őket ahogy mentek, és sokan megismerték Őt; és minden városból egybefutottak oda gyalog, és megelőzték őket, és hozzá gyülekeztek.
34 És mikor kiment Jézus, nagy sokaságot látott és megszánta őket, mert olyanok voltak mint a pásztor nélkül való juhok. És kezdte őket sokra tanítani.
35 Mikor pedig már nagy idő volt, hozzámenve a tanítványai mondták: Puszta ez a hely, és most már nagy idő van:
36 Bocsásd el őket, hogy elmenjenek a körülfekvő majorokba és falvakba, és vegyenek maguknak kenyeret, mert nincs mit enniük.
37 Ő pedig felelve, mondta nekik: Adjatok nekik ti enni. És mondták neki: Elmenve vegyünk-e kétszáz pénz árú kenyeret, hogy enni adjunk nekik?
38 Ő pedig mondta nekik: Hány kenyeretek van? Menjetek és nézzétek

9 ApCsel 12,8;
11 Mt 10,14-15; Lk 9,5; Lk 10,12; ApCsel 13,51; ApCsel 18,6;
13 Jak 5,14;
14 Mt 14,1; Lk 9,7;
17 Mt 14,3; Lk 3,19; Lk 9,9;
18 3Móz 18,16; 3Móz 20,21;
20 Mt 14,5; Mt 21,26;
21 1Móz 40,20; Mt 14,6;
23 Bír 11,30;
27 Mt 14,10;
30 Lk 9,10; Lk 10,17; ApCsel 20,18-21;
31 Mrk 3,20;
32 Mt 14,13; Lk 9,10; Jn 6,1;
34 Jer 23,1; Ezék 34,2; Mt 9,36; Mt 14,14; Lk 9,11;
35 Mt 14,15; Lk 9,12; Jn 6,5;
38 Mt 14,17; Lk 9,13; Jn 6,9;

meg. És megtudva, mondták: Öt, és két halunk.
39 És parancsolta nekik, hogy ültessenek le mindenkit csoportonként a zöld pázsitra.
40 Letelepedtek azért szakaszonként, százával és ötvenével.
41 Ő pedig vette az öt kenyeret és a két halat, és az égre tekintve hálákat adott; és megszegte a kenyereket és tanítványainak adta, hogy tegyék azok elé; és a két halat is elosztotta mindnyájuk között.
42 Ettek azért mindnyájan és megelégedtek;
43 És maradékot is szedtek fel tizenkét tele kosárral, és a halakból is.
44 Akik pedig a kenyerekből ettek, mintegy ötezren voltak férfiak.
45 És azonnal kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előre a túlsó partra Bethsaida felé, amíg Ő a sokaságot elbocsátja.
46 Miután pedig elbocsátotta őket, föllment a hegyre imádkozni.
47 És mikor beesteledett, a hajó a tenger közepén volt, Ő pedig egymaga a szárazon.
48 És látta őket ahogy vesződnek az evezéssel, mert a szél szembe fújt velük; és az éj negyedik szakában hozzájuk ment a tengeren járva; és el akart haladni mellettük.
49 Azok pedig látva Őt a tengeren járni, kísértetnek vélték és felkiáltottak;
50 Mert mindnyájan látták Őt és megrémültek. De Ő azonnal megszólította őket, és mondta nekik: Bízzatok: én vagyok; ne féljetek.
51 Ekkor bement hozzájuk a hajóba, és elállt a szél; ők pedig annál inkább álmélkodtak magukban és csodálkoztak.
52 Mert nem okultak a kenyereken, mert a szívük meg volt keményedve.
53 És mikor átkeltek, eljutottak a Genezáret földjére és kikötöttek.
54 De mihelyt kiszálltak a hajóból, azonnal megismerték Őt,
55 És azt az egész környéket befutották, kezdték a betegeket ágyakon ideoda hordozni, amerre hallották, hogy Ő ott van.
56 És ahová bement a falvakba vagy városokba, vagy majorokba, a betegeket letették a piacokon és kérték Őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék. És valahányan csak érintették, meggyógyultak.

7 Krisztus megfeddi a farizeusok és írástudók tudományát, és isteni szolgálatukat. Egy démont űz ki a kannaneusbeli aszszony lányából. Meggyógyít egy siketet, aki nehezen beszélt.

1 És hozzá gyűltek a farizeusok és némelyek az írástudók közül, akik Jeruzsálemből jöttek.
2 És látva, hogy a tanítványai közül némelyek tisztátalan, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodtak.
3 Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelését követve, nem ettek, kivéve ha kezüket erősen megmossák;
4 És piacról sem esznek, ha meg nem mossák; és sok egyéb is van aminek megtartását átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és ágyaknak megmosását.
5 Azután megkérdezték Őt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a tanítványaid nem járnak a vének rendelése szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret?
6 Ő pedig felelve mondta nekik: Igazán jövendölt felőletek képmutatók felől Ésaiás próféta, ahogy meg van írva: Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívük pedig távol van tőlem.
7 Pedig hiába tisztelnek engem, ha olyan tudományokat tanítanak amelyek embereknek parancsolatai.
8 Mert az Isten parancsolatát elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok hasonló dolgot is cselekszetek.
9 És mondta nekik: Az Isten parancsolatát szépen félreteszitek, azért hogy a magatok rendelését tartsátok meg.
10 Mert Mózes azt mondta: Tiszteld atyádat és anyádat. És: Aki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal haljon meg.
11 Ti pedig azt mondjátok: Ha valaki ezt mondja atyjának vagy anyjának: Korbán (azaz: templomi ajándék) az amivel megsegíthetnélek: *az bűn nélkül való.*
12 És nem engeditek, hogy az atyjával vagy anyjával valami jót tegyen,

41 1Sám 9,13; Jn 17,1;
45 Mt 14,22; Jn 6,17;
46 Mt 14,23; Lk 6,12;
47 Mt 14,23; Jn 6,16;
53 Mt 14,34;
1 Mt 15,1;
6 Ésa 29,13; Ezék 33,31;
7 Mt 15,9; Kol 2,18; Kol 2,20; Tit 1,14;
10 2Móz 20,12; 2Móz 21,17; 3Móz 20,9; 5Móz 5,16; 5Móz 27,16; Péld 20,20; Ef 6,2;
11 Péld 28,24; Mt 15,5;

13 Eltörölve az Isten beszédét a ti rendelésetekkel, amelyet rendeltetek; és sok hasonlót is cselekszetek.
13 Mt 15,6; 1Tim 4,3; 2Tim 3,2;
14 És előszólítva az egész sokaságot, mondta nekik: Hallgassatok rám mindnyájan és értsétek meg:
14 Mt 15,10;
15 Nincs semmi az emberen kívül ami bemenve bele tisztátalanná tenné őt, hanem amik belőle jönnek ki, azok teszik tisztátalanná az embert.
15 ApCsel 10,15; Róm 14,17; Róm 14,20; Tit 1,15;
16 Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
17 És mikor bement *a* házba a sokaság közül, tanítványai megkérdezték Őt a példázat felől.
17 Mt 15,15;
18 És mondta nekik: Ti is ennyire tudatlanok vagytok-e? Nem értitek-e, hogy ami kívülről megy az emberbe, semmi sem teszi tisztátalanná őt?
19 Mert nem a szívébe megy be, hanem a hasába, és az árnyékszékbe kerül, amely minden eledelt megtisztít.
20 Mondta továbbá: Ami az emberből jön ki az teszi tisztátalanná az embert.
21 Mert onnan belülről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok,
21 1Móz 6,5; 1Móz 8,21; Péld 6,14; Jer 17,9;
22 Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmetlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:
23 Mindezek a gonoszságok belülről jönnek ki, és tisztátalanná teszik az embert.
24 És onnan fölkelve elment Tírusz és Szidon határaiba; és *a* házba *be*menve, nem akarta, hogy valaki észrevegye, de nem titkolhatta el magát.
24 Mt 15,21;
25 Mert hallott felőle egy asszony akinek lányában tisztátalan szellem volt, eljött és lábaihoz borult.
26 Ez az asszony pedig pogány volt, síro-föniciai származású. És kérte Őt, hogy űzze ki a lányából a démont.
27 Jézus pedig mondta neki: Engedd, hogy először a fiak elégedjenek meg. Mert nem jó a fiak kenyerét elvenni és az ebeknek vetni.
28 Az pedig felelt és mondta neki: Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból.
29 Erre mondta neki: E beszédért, menj: a démon kiment a te lányodból.
30 És hazamenve úgy találta, hogy a démon kiment, a lány pedig az ágyon feküdt.
31 Aztán ismét kiment Tírusz és Szidon határaiból, a galileai tengerhez ment a Tízváros határain át.
31 Mt 15,29;
32 És hoztak neki egy nehezen szóló siketet, és kérték Őt, hogy vesse rá a kezét.
32 Mt 9,32; Lk 11,14;
33 Ő pedig mikor kivitte azt a sokaság közül egyedül, az ujjait annak fülébe bocsátotta, és köpve érintette annak nyelvét,
34 És föltekintve az égre, fohászkodott, és mondta neki: Effata, azaz: Nyílj meg.
35 És azonnal megnyíltak annak fülei, és nyelvének kötele megoldódott és helyesen beszélt.
36 És megparancsolta nekik, hogy senkinek se mondják el; de minél inkább tiltotta, annál inkább híresztelték.
37 És szerfelett álmélkodtak, ezt mondva: Mindent jól cselekedett; a siketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.
37 1Móz 1,31;

8 Krisztus négyezer embert etet meg hét kenyérből. Nem akar a farizeusoknak jelet adni. Inti a tanítványait a farizeusok és a Heródes kovászától. Egy vaknak visszaadja a szeme világát. Megjelenti tanítványainak, hogy Ő a Krisztus, és elmondja nekik a rá következő szenvedéseit, halálát és feltámadását. Megfeddi Pétert, hogy az Ő szenvedésében nem fog kitartani. Inti a tanítványokat a tűrésre, és az evangélium tudománya miatt a kergetésre.

1 Azokban a napokban, mivelhogy igen nagy volt a sokaság és nem volt mit enniük, magához szólította Jézus a tanítványait, és mondta nekik:
1 Mt 15,32;
2 Szánakozom ezen a sokaságon, mert már három napja velem vannak és nincs mit enniük;
3 És ha éhen bocsátom haza őket, kidőlnek az úton, mert közülük némelyek messziről jöttek.
4 A tanítványai pedig feleltek neki: Honnan elégíthetné meg ezeket valaki kenyérrel itt a pusztában?
5 És megkérdezte őket: Hány kenyeretek van? Azok pedig mondták: Hét.
6 Akkor megparancsolta a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre. És véve a hét kenyeret, és hálákat adva

megszegte, és adta a tanítványainak, hogy eléjük tegyék. És a sokaság elé tették.
7 Volt egy kevés haluk is. És hálákat adva mondta, hogy tegyék eléjük azokat is.
8 Ettek azért és megelégedtek; és fölszedték a maradék darabokat hét kosárral.
9 Akik pedig ettek mintegy négyezren voltak; és elbocsátotta őket.
10 Mt 15,39; 10 És azonnal a hajóba szállt tanítványaival, és Dalmánuta vidékére ment.
11 Mt 12,38; Mt 16,1; Lk 11,29; Jn 6,30; 11 És kijöttek a farizeusok és kezdték Őt faggatni, mennyei jelet kívánva tőle, hogy kísértsék Őt.
12 Mt 16,4; 12 Ő pedig szellemében felfohászkodott, és mondta: Miért kíván jelet ez a nemzetség? Bizony mondom nektek: Nem adatik jel ennek a nemzetségnek.
13 És otthagyva őket ismét hajóba szállt, és a túlsó partra ment.
14 De elfelejtettek kenyeret vinni, és egy kenyérnél több nem volt velük a hajóban.
15 Mt 16,6; Lk 12,1; 15 És Ő intette őket, *ezt* mondva: Vigyázzatok, őrizkedjetek a farizeusok kovászától és a Heródes kovászától!
16 Ekkor egymás között tanakodva mondták: Nincs kenyerünk.
17 Mrk 6,52; 17 Jézus pedig észrevéve ezt, mondta nekik: Mit tanakodtok, hogy nincs kenyeretek? Mégsem látjátok be és nem értitek? Mégis kemény a szívetek?
18 Szemetek van *és* nem láttok? füleitek vannak *és* nem hallotok? és nem emlékeztek?
19 Mt 14,17; Mt 14,20; Mrk 6,38; Lk 9,13; Jn 6,9; 19 Mikor az öt kenyeret megszegtem az ötezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Mondták neki: Tizenkettőt.
20 Mt 15,36-37; 20 Mikor pedig a hetet a négyezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Azok pedig mondták: Hetet.
21 És mondta nekik: Hogy nem értitek hát?
22 Azután Bethsaidába ment; és egy vakot vittek hozzá és kérték Őt, hogy érintse azt.
23 Mrk 7,32-33; 23 Ő pedig megfogva a vak kezét, kivezette őt a falun kívül; és a szemeibe köpve és kezeit rátéve, megkérdezte őt, ha lát-e valamit?
24 Az pedig föltekintve mondta: Látom az embereket mint valami járkáló fákat.
25 Azután ismét rávetette kezeit annak szemeire és feltekintetett vele. És felépült, és látott messze és világosan mindent.
26 És hazaküldte, *ezt* mondva: Se a faluba be ne menj, se senkinek el ne mondd a faluban.
27 Mt 16,13; Lk 9,18; 27 És elment Jézus és a tanítványai Cézárea Filippi falvaiba; és útközben megkérdezte a tanítványait, mondva nekik: Kinek mondanak engem az emberek?
28 Mt 14,2; 28 Ők pedig feleltek: Keresztelő Jánosnak; és némelyek Illésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül.
29 Mt 16,16; Jn 6,69; 29 És Ő mondta nekik: Ti pedig kinek mondtok engem? Felelve pedig Péter, mondta neki: Te vagy a Krisztus.
31 Mt 16,21; Mt 17,22; Mt 20,18; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,7; 30 És rájuk parancsolt, hogy senkinek se szóljanak felőle.
31 És kezdte őket tanítani, hogy az ember Fiának sokat kell szenvedni, és megvettetni a vénektől, és a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapra feltámadni.
32 És ezt nyíltan mondta. Péter pedig magához vonva Őt, dorgálni kezdte.
33 2Sám 19,22; 33 És Ő megfordult és a tanítványaira tekintve megfeddte Pétert, *ezt* mondva: Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
34 Mt 10,38; Mt 16,24; Lk 9,23; Lk 14,27; 34 A sokaságot pedig a tanítványaival együtt magához szólítva, mondta nekik: Valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, és vegye fel a keresztjét, és kövessen engem.
35 Mt 10,39; Mt 16,25; Lk 9,24; Lk 17,33; Jn 12,25; 35 Mert valaki meg akarja tartani a lelkét, elveszti azt; valaki pedig elveszti a lelkét énértem és az evangéliumért, az megtalálja azt.
36 Mert mit használ az embernek ha az egész világot megnyeri, és a lelkét elveszti?
37 Zsolt 49,8; 37 Vagy mit adhat az ember váltságul a lelkéért?
38 Mt 10,32; Lk 9,26; Lk 12,8; 2Tim 2,12; 1Ján 2,23; 38 Mert valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az ember Fia is szégyellni fogja azt, mikor eljön az Ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal.

9 *Krisztus dicsőséges átváltozása. Őt kell hallgatni. Illés és Keresztelő János. Egy démonizált meggyógyíttatik. A hit mindent megtehet. Krisztus megmond-*

ja jövendő halálát. Ki legyen a nagyobb az apostolok között. Krisztus gyermeket vesz az ölébe. Botránkoztatni. Só, békesség.

1 Mt 16,28; Lk 9,27;

1 Azután mondta nekik: Bizony mondom nektek, hogy vannak némelyek az itt állók között, akik nem kóstolnak halált addig amíg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.

2 Mt 17,1; Lk 9,28;

2 És hat nap múlva magához vette Jézus Pétert, és Jakabot és Jánost, és csak őket magukban felvitte egy magas hegyre. És elváltozott előttük;

3 És a ruhája fényes lett, igen fehér mint a hó, amihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehéríthet.

4 És megjelent nekik Mózes Illéssel együtt, és beszéltek Jézussal.

5 Péter pedig megszólalva, mondta Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, neked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.

6 De nem tudta mit beszél, mert megrémültek.

7 5Móz 18,19; Ésa 42,1; Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Lk 3,22; Lk 9,35; Kol 1,13; 2Pét 1,17;

7 És felhő támadt mely befogta őket, és a felhőből szózat jött, *ezt* mondva: Ez az én szerelmes Fiam; Őt hallgassátok.

8 És mikor nagy hirtelen körülnéztek, senkit sem láttak többé maguk körül, csak egyedül Jézust.

9 Mt 17,9; Lk 9,36;

9 Mikor pedig leszálltak a hegyről, megparancsolta nekik, hogy senkinek se mondják el amit láttak, csak amikor az ember Fia a halálból feltámad.

10 És ezt a szót megtartották magukban, tudakozva egymás közt, mit jelent a halálból feltámadni?

11 Mal 4,5; Mt 11,14; Lk 1,17;

11 És megkérdezték Őt, *ezt* mondva: Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönnie?

12 Zsolt 22,7; Ésa 53,4; Dán 9,26;

12 Ő pedig felelve mondta nekik: Illés ugyan előbb eljőve helyreállít mindent; de ahogy meg van írva az ember Fiáról, hogy szükséges sokat szenvednie és megvettetnie.

13 Mal 4,5-6;

13 De mondom nektek, hogy Illés is eljött és azt cselekedték vele amit akartak, ahogy meg van írva felőle.

14 És mikor a tanítványokhoz ment, nagy sokaságot látott körülöttük, és írástudókat akik azokkal versengtek.

15 És az egész sokaság meglátva Őt, azonnal elálmélkodott, és hozzá sietve köszöntötték Őt.

16 Ő pedig megkérdezte az írástudókat: Mit versengtek ezekkel?

17 Mt 17,14; Lk 9,37-38;

17 És felelve egy a sokaságból, mondta: Mester, idehoztam hozzád a fiamat, akiben néma szellem van.

18 És ahol csak megragadja, szaggatja őt; ő pedig tajtékot túr, a fogait csikorgatja és elfonnyad. Mondtam hát tanítványaidnak, hogy űzzék ki azt, de nem tudták.

19 Ő pedig felelve neki, mondta: Óh hitetlen nemzetség, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt hozzám.

20 Mrk 1,26;

20 És hozzá vitték azt; és mihelyt meglátta Őt a szellem, azonnal szaggatta azt; és leesve a földre, tajtékot túrva fetrengett.

21 És megkérdezte az atyját: Menynyi ideje, hogy ez esett rajta? Az pedig mondta: Gyermeksége óta.

22 És gyakran vetette őt tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse őt; de ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk, könyörülve rajtunk.

23 Lk 17,6;

23 Jézus pedig mondta neki: Ha hiheted azt, minden lehetséges a hívőnek.

24 A gyermek atyja pedig azonnal kiáltva, könnyhullatással mondta: Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemen.

25 Jézus pedig mikor látta, hogy a sokaság még inkább összetódul, megdorgálta a tisztátalan szellemet, ezt mondva neki: Te néma és süket szellem, én parancsolom neked, menj ki belőle, és többé ne menj bele!

26 És kiáltott *a szellem* és erős szaggatással kiment; az pedig olyan lett mint egy halott, annyira hogy sokan azt mondták, hogy meghalt.

27 Jézus pedig megfogva kezét fölemelte; és az fölkelt.

28 Mt 17,19;

28 Mikor pedig bement a házba, *a* tanítványai megkérdezték Őt külön: Mi miért nem űzhettük ki azt?

29 Ő pedig mondta nekik: Ez a faj semmivel sem űzhető ki, csupán könyörgéssel és böjtöléssel.

30 Mt 17,22;

30 És onnan kimenve Galileán mentek át; és nem akarta, hogy valaki megtudja.

31 Mt 16,21; Mt 20,18; Mrk 8,31; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,7;

31 Mert tanította tanítványait, és ezt mondta nekik: Az ember Fiát az emberek kezébe adják és megölik Őt; de miután megölik, harmadnapon feltámad.

32 De ők nem értették ezt a mondást, és féltek Őt megkérdezni.

33 Mt 18,1; Lk 9,46; Lk 22,24;
33 És elment Kapernaumba. És odahaza megkérdezte őket: Mi felett vetekedtetek egymással az úton?

34 De ők hallgattak, mert egymás közt arról vetekedtek az úton, ki a nagyobb?

35 Mt 20,27; Mrk 10,43;
35 És leülve odaszólította a tizenkettőt, és mondta nekik: Ha valaki első akar lenni, legyen mindenek között utolsó és mindenki szolgája.

36 Mrk 10,16;
36 És megfogva egy gyermeket, közéjük állította azt; és ölébe véve azt, mondta nekik:

37 Mt 18,5; Lk 9,48; Jn 13,20;
37 Aki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt aki engem elbocsátott.

38 Lk 9,49;
38 János pedig felelt neki, *ezt* mondva: Mester, láttunk valakit aki a Te neveddel démonokat űz, aki nem követ minket; és eltiltottuk őt, mert nem követ minket.

39 Mt 12,27; 1Kor 12,3;
39 Jézus pedig mondta: Ne tiltsátok el őt, mert senki sincs aki erőt tesz az én nevemben, és mindjárt gonoszul szólhatna felőlem.

40 Mert aki nincs ellenünk, mellettünk van.

41 Mt 10,42;
41 Mert aki innotok ad egy pohár vizet az én nevemben, mivelhogy a Krisztuséi vagytok, bizony mondom nektek, el nem veszti az ő jutalmát.

42 Mt 18,6; Lk 17,2;
42 Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül akik bennem hisznek, jobb annak ha malomkövet kötnek a nyakára, és a tengerbe vetik.

43 5Móz 13,6; Mt 5,30; Mt 18,8;
43 És ha a te kezed botránkoztat meg téged, vágd le azt: jobb neked csonkán bemenned az életre, mint két kézzel menned a gyehennára, a megolthatatlan tűzre.

44 Ésa 66,24;
44 Ahol férgük meg nem hal, és tüzük el nem alszik.

45 És ha a te lábad botránkoztat meg téged, vágd le azt: jobb neked sántán bemenned az életre, mint két lábbal vettetned a gyehennára, a kiolthatatlan tűzre.

46 Ahol férgük meg nem hal, és tüzük el nem alszik.

47 És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt: jobb neked fél szemmel bemenned az Isten országába, mint két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.

48 Ahol férgük meg nem hal, és tüzük el nem alszik.

49 3Móz 2,13;
49 Mert mindenkit tűzzel sóznak meg, és minden áldozatot sóval sóznak meg.

50 Mt 5,13; Lk 14,34; Róm 12,18; Zsid 12,14;
50 Jó a só: de ha a só ízét veszti, mivel adtok ízt neki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással.

A feleség csak paráznaságáért hagyattatik el. Krisztus elé kisdedeket visznek. Egy gazdag kérdezi Krisztust, hogyan lehet örök élete. Az apostolok mindent elhagytak Krisztusért. Krisztus megjelenti halálát. A Zebedeus fiainak kérése. A vak Bartimeus meggyógyíttatik.

1 Mt 19,1;
1 Onnan pedig felkelve Júdea határaiba ment, a Jordánon túli részen át; és ismét sokaság gyűlt hozzá; Ő pedig szokása szerint ismét tanította őket.

2 És a farizeusok mentek hozzá, és megkérdezték tőle, ha szabad-e a férjnek a feleségét elbocsátani; kísértve Őt.

3 Ő pedig felelve mondta nekik: Mit parancsolt nektek Mózes?

4 5Móz 24,1; Jer 3,1; Mt 5,31;
4 Ők pedig mondták: Mózes megengedte, hogy válólevelet írjunk és elváljunk.

5 És Jézus felelve mondta nekik: A ti szívetek keménysége miatt írta nektek ezt a parancsolatot;

6 1Móz 1,27; 1Móz 5,2; Mt 19,4;
6 De a teremtés kezdete óta férfivá és asszonnyá teremtette őket az Isten.

7 1Móz 2,24; 1Kor 6,16; Ef 5,31;
7 Azért elhagyja az ember atyját és anyját, és ragaszkodik a feleségéhez,

8 És lesznek ketten egy hústestté! Azért többé nem kettő, hanem egy hústest.

9 1Kor 7,10;
9 Azért amit az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza.

10 És odahaza a tanítványai ismét megkérdezték Őt erről a dologról.

11 Mt 5,32; Mt 19,9; Lk 16,18; 1Kor 7,10;
11 Ő pedig mondta nekik: Aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el az ellen.

12 Ha pedig a feleség hagyja el a férjét és mással kel egybe, házasságtörést követ el.

13 Mt 19,13; Lk 18,15;
13 Ekkor gyermekeket hoztak hozzá, hogy megérintse őket; a tanítványok pedig feddték azokat akik hozták.

14 Mt 18,3; Mt 19,14; 1Kor 14,20; 1Pét 2,2;
14 Jézus pedig ezt látva, haragra gerjedt, és mondta nekik: Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsá-

tok el őket, mert ilyeneké az Isten országa.
15 Bizony mondom nektek: Aki nem úgy fogadja az Isten országát mint egy gyermek, semmiképpen sem megy be abba.
16 Aztán ölébe vette azokat, és kezét rájuk vetve megáldotta őket.
17 És mikor útnak indult, hozzáfutott egy ember, és letérdelve előtte kérdezte Őt: Jó Mester mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?
18 Jézus pedig mondta neki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy: az Isten.
19 A parancsolatokat tudod: Ne törj házasságot; ne ölj; ne lopj; hamis tanúbizonyságot ne tégy, kárt ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat.
20 Az pedig felelve mondta neki: Mester, mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.
21 Jézus pedig rátekintve megkedvelte őt, és mondta neki: Egy fogyatkozásod van; menj el, add el minden vagyonodat és add a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben; és gyere, kövess engem, felvéve a keresztet.
22 Az pedig elszomorodva ezen a beszéden, elment búsan, mert nagy vagyona volt.
23 Jézus pedig körültekintett, és mondta tanítványainak: Milyen nehezen mennek be az Isten országába akiknek gazdagságuk van!
24 A tanítványok pedig álmélkodtak a beszédén; de Jézus ismét felelve mondta nekik: Gyermekeim, milyen nehéz azoknak akik a gazdagságban bíznak az Isten országába bemenni!
25 Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.
26 Azok pedig még inkább álmélkodtak, mondva maguk közt: Kicsoda üdvözülhet tehát?
27 Jézus pedig rájuk tekintett, és mondta: Az embereknél lehetetlen, de nem az Istennél: mert az Istennél minden lehetséges.
28 És Péter kezdte mondani neki: Íme mi elhagytunk mindent és követtünk téged.
29 Jézus pedig felelt, és mondta: Bizony mondom nektek, senki sincs, aki elhagyta házát, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldjeit énértem és az evangéliumért,
30 Aki százannyit ne kapna most ebben az időben, házakat, fitestvéreket, nőtestvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövendő világon pedig örök életet.
31 Sok elsők pedig utolsók lesznek, és sok utolsók elsők.
32 Útban voltak pedig és Jeruzsálembe mentek fel; és előttük ment Jézus, ők pedig álmélkodtak, és követve Őt, féltek. És Ő a tizenkettőt ismét maga mellé véve kezdett nekik szólni azokról a dolgokról amik majd vele történnek,
33 *Ezt* mondva: Íme felmegyünk Jeruzsálembe, és az ember Fiát átadják a főpapoknak és az írástudóknak, és halálra kárhoztatják Őt, és a pogányok kezébe adják Őt;
34 És megcsúfolják Őt, és megostorozzák Őt, és megköpdösik Őt, és megölik Őt; de harmadnapon feltámad.
35 És hozzáment Jakab és János, a Zebedeus fiai, ezt mondva: Mester, szeretnénk, hogy amit kérünk tedd meg nekünk.
36 Ő pedig mondta nekik: Mit kívántok, hogy tegyek veletek?
37 Azok pedig mondták neki: Add meg nekünk, hogy egyikünk jobb kezed felől, másikunk pedig bal kezed felől üljön a Te dicsőségedben.
38 Jézus pedig mondta nekik: Nem tudjátok mit kértek. Megihatjátok-e a poharat, amelyet én megiszom; és bemerítkezhettek-e abba a keresztségbe, amelybe én bemerítkezem?
39 Azok pedig mondták neki: Megtehetjük. Jézus pedig mondta nekik: A poharat ugyan amelyet én megiszom, valóban megisszátok, és a keresztségbe, amelybe én bemerítkezem, bemerítteték;
40 De az én jobb kezem és bal kezem felől való ülést nem én adhatom meg, hanem azoké lesz az, akiknek el van készítve.
41 És hallva ezt a tíz tanítvány, haragudni kezdtek Jakabra és Jánosra.
42 Jézus pedig magához szólította őket, és mondta nekik: Tudjátok, hogy azok akiket a pogányok közt fejedel-

16 Mt 19,15; Mrk 9,36;
17 Mt 19,16; Lk 18,18;
19 2Móz 20,13; 2Móz 21,12; 5Móz 5,17; Róm 13,9;
21 Mt 6,19; Lk 12,33; 1Tim 6,17;
23 Péld 11,28; Mt 19,23; Lk 18,24;
24 Péld 18,11;
27 Jób 42,2; Jer 32,17; Zak 8,6; Lk 1,37;
28 Mt 4,20; Mt 19,27; Lk 5,11; Lk 18,28;
31 Mt 19,30; Mt 20,16; Lk 13,30;
32 Mt 16,21; Mt 17,22; Mt 20,18; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,7;
35 Mt 20,20;
38 Mt 20,22; Lk 12,50;
40 Mt 25,34;
41 Mt 20,24;
42 Mt 20,25; Lk 22,25;

meknek tartanak, uralkodnak felettük, és az ő nagyjaik hatalmaskodnak rajtuk.

43 1Pét 5,3;

43 De nem így lesz közöttetek; hanem aki nagy akar lenni köztetek, legyen *a* ti szolgátok;

45 Jn 13,14; Ef 1,7; Fil 2,7; Kol 1,14; 1Tim 2,6; Tit 2,14;

44 És aki közületek első akar lenni, legyen mindenkinek *a* szolgája:

45 Mert az ember Fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és váltságul adja az Ő életét sokakért.

46 Mt 20,29; Lk 18,35;

46 És Jerikóba érkeztek: és mikor Ő, és az Ő tanítványai, és a nagy sokaság Jerikóból kiment, a Timeus fia, a vak Bartimeus, ott ült az úton koldulva.

47 És amikor meghallotta, hogy ez a názáreti Jézus, kezdett kiáltani, *ezt* mondva: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!

48 És sokan feddték őt, hogy hallgasson; de ő annál jobban kiáltotta: Dávid Fia, könyörülj rajtam!

49 Akkor Jézus megállt és parancsolta, hogy hívják elő. És előhívták a vakot ezt mondva neki: Bízz! Kelj föl, hív téged.

50 Az pedig felső ruháját ledobta, és felkelve Jézushoz ment.

51 És felelve Jézus mondta neki: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig mondta neki: Mester, hogy lássak.

52 Mt 9,22; Mrk 5,34;

52 Jézus pedig mondta neki: Menj el, a te hited megtartott téged. És azonnal megjött a szeme világa, és követte Jézust az úton.

11 *Krisztus szamárháton megy Jeruzsálembe. Megátkoz egy fügefát. Megtisztítja a templomot. Tanítványait a hitre és egymás felé a megbocsátásra inti. Menti a templom tisztaságát.*

1 Mt 21,1; Lk 19,29;

1 És mikor Jeruzsálemhez közeledtek, Bethfagé és Bethánia felé az olajfák hegyénél, elküldött kettőt tanítványai közül,

2 És mondta nekik: Menjetek abba a faluba amely előttetek van; és amikor bejuttok abba, azonnal találtok egy megkötött vemhet, amelyen emberek közül nem ült senki; azt oldjátok el és hozzátok ide.

3 És ha valaki azt mondja nektek: Miért teszitek ezt? mondjátok: Az Úrnak van szüksége rá. És azonnal elbocsátja azt ide.

4 Elmentek azért és megtalálták a megkötött vemhet az ajtónál kívül, a kettős útnál, és eloldották azt.

5 Az ott állók közül pedig némelyek mondták nekik: Mit műveltek, hogy eloldjátok a vemhet?

6 Ők pedig úgy feleltek nekik, ahogy Jézus megparancsolta. És elbocsátották őket.

7 És odavitték a vemhet Jézushoz, és rávetették felsőruháikat; Ő pedig felült rá.

7 2Kir 9,13; Jn 12,14;

8 Sokan pedig felsőruháikat az útra terítették, mások pedig ágakat szegtek a fákról és az útra hányták.

9 Akik pedig előtte mentek, és akik követték, kiáltottak, *ezt* mondva: Hozsanna! Áldott aki az Úr nevében jön!

9 Zsolt 118,26;

10 Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, amely az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!

11 És bement Jézus Jeruzsálembe, és a templomba; és mindent körülnézve, mivelhogy az idő már késő volt, kiment Bethániába a tizenkettővel.

11 Mt 21,12; Mt 21,14; Lk 19,45; Jn 2,14;

12 És másnap mikor Bethániából kimentek, megéhezett.

12 Mt 21,18;

13 És meglátva messziről egy fügefát amely leveles volt, odament, ha talán találna valamit rajta: de odaérve ahhoz, semmit sem talált csak levelet, mert nem volt fügeérés ideje.

14 Akkor felelve Jézus, mondta a fügefának: Soha örökké ne egyen rólad gyümölcsöt senki. És hallották a tanítványai.

15 És Jeruzsálembe érkeztek. És Jézus bemenve a templomba, kezdte kiűzni azokat akik a templomban árultak és vásároltak; a pénzváltók asztalait, és a galambárusok székeit pedig felforgatta;

15 Mt 21,12; Lk 19,45; Jn 2,15;

16 És nem engedte, hogy valaki edényt vigyen a templomon keresztül.

17 És tanított, mondva nekik: Nincs-e megírva: Az én házam imádság házának nevezik minden nép között? Ti pedig rablók barlangjává tettétek azt.

17 1Kir 8,29; Ésa 56,7; Jer 7,11; Sof 3,4; Mt 21,13; Lk 19,46;

18 És meghallották az írástudók és a főpapok, és tanakodtak, hogy hogyan veszíthetnék el Őt. Mert féltek tőle, mivelhogy az egész sokaság álmélkodott az Ő tudományán.

18 Mrk 3,6; Jn 7,19; Jn 11,53;

19 És mikor beesteledett, kiment a városból.
20 Reggel pedig amikor elmentek a fügefa mellett, látták hogy gyökerestől kiszáradt.
21 És Péter visszaemlékezve mondta neki: Mester nézd, a fügefa amit megátkoztál, ki van száradva.
22 És Jézus felelve mondta nekik: Legyen hitetek Istenben.
23 Mert bizony mondom nektek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorj a tengerbe! és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik: meglesz neki amit mondott.
24 Azért mondom nektek: Amit imádságaitokban kértek, higgyétek hogy mindazt megnyeritek, és meglesz nektek.
25 És mikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg ha valaki ellen valami panaszotok van: hogy a ti Atyátok is, aki a mennyben van, megbocsássa nektek a ti vétkeiteket.
26 Ha pedig ti nem bocsátotok meg, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.
27 És ismét Jeruzsálembe mentek. Mikor pedig Ő körbejárt a templomban, hozzámentek a főpapok, és az írástudók és a vének.
28 És mondták neki: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta neked a hatalmat, hogy ezeket cselekedd?
29 Jézus pedig felelve mondta nekik: Én is kérdezek egy dolgot tőletek és feleljetek meg nekem, akkor megmondom nektek, hogy milyen hatalomnál fogva cselekszem ezeket:
30 A János keresztsége mennyből volt, vagy emberektől? Feleljetek nekem.
31 Azok pedig tanakodtak maguk közt, *ezt* mondva: Ha azt mondjuk: Mennyből, azt fogja mondani: Miért nem hittetek neki?
32 Ha pedig azt mondjuk: Emberektől, - féltek a néptől. Mert mindenki azt tartotta Jánosról, hogy valóban próféta volt.
33 Felelve tehát mondták Jézusnak: Nem tudjuk. Jézus is felelve mondta nekik: Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal cselekszem ezeket.

12 Szőlő példája. Krisztus a zsidóktól megvettetett kő. A császár adójáról. A sadduceusok tagadják a feltámadást. Első parancsolat. Isten és felebarátunk szeretete feljebbvaló az áldozatnál. Krisztus fia Dávidnak. Őrizkedni kell a farizeusoktól és írástudóktól. Szegény özvegyasszony.

1 És példázatokban kezdett nekik beszélni: Egy ember szőlőt ültetett, és körülkerítette, és prést ásott, és tornyot épített, és kiadta azt munkásoknak, és elutazott.
2 És a maga idejében szolgát küldött a munkásokhoz, hogy kapjon a munkásoktól a szőlő gyümölcséből.
3 Azok pedig megfogva azt, megverték és üresen küldték vissza.
4 És ismét küldött hozzájuk egy másik szolgát; azt pedig kővel megdobálva betörték a fejét, és meggyalázva visszaküldték.
5 És ismét másikat küldött; azt pedig megölték, és sok másokat; némelyeket megverve, némelyeket pedig megölve.
6 Minthogy pedig még egy egyetlen szerelmes fia is volt, utoljára azt is elküldte hozzájuk, ezt mondva: A fiamat meg fogják becsülni.
7 Azok a munkások azonban ezt mondták maguk között: Ez az örökös; gyertek öljük meg őt, és a miénk lesz az örökség.
8 És megfogva azt megölték, és a szőlőn kívül vetették.
9 Mit cselekszik hát a szőlő ura? Eljön és elveszti a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja.
10 Ezt az írást sem olvastátok? Amely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet fejévé.
11 Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt.
12 És igyekeztek Őt megfogni, de féltek a sokaságtól. Mert tudták, hogy a példázatot ellenük mondta. Azért elhagyva Őt, továbbmentek.
13 És küldtek hozzá némelyeket a farizeusok és a Heródes-pártiak közül, hogy megfogják Őt a beszédben.
14 Azok pedig odamenve mondták neki: Mester, tudjuk hogy igaz vagy és nem gondolsz senkivel, mert nem tekintesz *az* emberek személyére, hanem igazság szerint tanítod az Isten útját.

23 Mt 17,20; Mt 21,21; Lk 17,6; Jak 1,5-6;
24 Jer 29,12; Mt 7,7; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 15,16; Jn 16,24; Jak 1,5-6; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;
25 Mt 6,14; Kol 3,13;
26 Mt 18,35;
27 Mt 21,23; Lk 20,1;
28 2Móz 2,14; ApCsel 4,7; ApCsel 7,27;
32 Mt 14,5; Mrk 6,20;
1 Zsolt 80,9; Ésa 5,1; Jer 2,21; Jer 12,10; Mt 21,33; Lk 20,9;
7 1Móz 37,18; Zsolt 2,8; Jn 11,53;
10 Zsolt 118,22; Ésa 28,16; Mt 21,42; Lk 20,17; ApCsel 4,11; Róm 9,33; 1Pét 2,6;
13 Mt 22,15; Lk 20,20;

Kell-e a császárnak adót fizetni vagy nem? Fizessünk-e vagy ne fizessünk?
15 Ő pedig ismerve az ő képmutatásukat, mondta nekik: Mit kísértetek engem? Hozzatok nekem egy pénzt, hogy lássam.
16 Azok pedig hoztak. És mondta nekik: Kié ez a kép és a felírás? Azok pedig mondták neki: A császáré.
17 És felelve Jézus, mondta nekik: Adjátok meg a császárnak ami a császáré, és az Istennek ami az Istené. És elálmélkodtak rajta.
18 Akkor sadduceusok jöttek hozzá, akik azt mondják, hogy nincs feltámadás. És megkérdezték Őt, *ezt* mondva:
19 Mester, Mózes azt írta nekünk, hogy ha valakinek testvére meghalt és feleséget hagyott hátra, gyermekeket pedig nem hagyott, akkor a feleségét az ő testvére vegye el, és támasszon magot a fitestvérének.
20 Heten voltak tehát testvérek. És az első feleséget vett, de meghalt és nem hagyott magot.
21 És a második elvette az asszonyt, de meghalt és magot ő sem hagyott: a harmadik is hasonlóképpen;
22 És mind a hét elvette azt, és nem hagytak magot. Legutoljára az asszony is meghalt.
23 A feltámadáskor tehát, mikor feltámadnak, melyiküknek lesz a felesége? Mert mind a hétnek felesége volt.
24 Jézus pedig felelve mondta nekik: Vajon nem azért tévelyegtek-e, mert nem ismeritek az írásokat, sem az Isten hatalmát?
25 Mert mikor a halálból feltámadnak, sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek mint az angyalok a mennyekben.
26 A halottakról pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok a Mózes könyvében, a csipkebokornál, hogy hogyan szólt neki az Isten, *ezt* mondva: Én vagyok Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákob Istene.
27 Az Isten nem *a* holtaknak, hanem *az* élőknek Istene. Ti azért igen tévelyegtek.
28 Akkor hozzámenve egy az írástudók közül, aki hallotta a vetekedésüket, és tudva hogy jól megfelelt nekik, megkérdezte tőle: Melyik az első minden parancsolatok között?
29 Jézus pedig felelt neki: Minden parancsolatok között az első: Halld Izrael: A mi Urunk Istenünk egy Úr.
30 Szeresd azért a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat.
31 A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.
32 Akkor mondta neki az írástudó: Jól van Mester, igazán mondtad, hogy egy Isten van, és nincs kívüle más.
33 És szeretni Őt teljes szívből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni az embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál.
34 Jézus pedig látva, hogy bölcsen felelt, mondta neki: Nem vagy messze az Isten országától. És többé senki sem merte Őt megkérdezni.
35 És felelt Jézus és mondta, ahogy a templomban tanított: Hogyan mondják az írástudók, hogy a Krisztus Dávid Fia?
36 Hiszen Dávid maga mondta a Szent Szellem által: Mondta az Úr az én Uramnak: ülj az én jobb kezem felől, amíg a Te ellenségeidet zsámolyul vetem lábaid alá.
37 Tehát maga Dávid nevezi Őt Urának, hogyan fia hát neki? És a nagy sokaság örömmel hallgatta Őt.
38 Ő pedig mondta nekik a tanításában: Őrizkedjetek az írástudóktól, akik örömmel járnak hosszú köntösökben, és szeretik a piacokon való köszöntéseket.
39 És a gyülekezetekben az elöl ülést, és a lakomákon a főhelyeket:
40 Akik az özvegyek házát fölemésztik, és színből hosszan imádkoznak: ezek súlyosabb ítélet alá esnek.
41 És leülve Jézus a templomperselylyel szemben, nézte hogy a sokaság hogyan vet pénzt a perselybe. Sok gazdag pedig sokat vetett abba.
42 És egy szegény özvegyasszony is odajött, és két fillért, azaz egy negyedpénzt vetett bele.
43 Akkor előszólítva tanítványait, mondta nekik: Bizony mondom nektek, hogy ez a szegény özvegyasszony

17 Mt 17,25; Mt 22,21; Róm 13,7;
18 Mt 22,23; Lk 20,27; ApCsel 23,8;
19 5Móz 25,5-6;
25 Mt 22,30; 1Ján 3,2;
26 2Móz 3,6; Mt 22,31-32; ApCsel 7,32; Zsid 11,16;
28 Mt 22,34; Lk 10,25;
29 5Móz 6,4; 5Móz 10,12; Lk 10,27;
31 3Móz 19,18; Mt 22,39; Róm 13,9; Gal 5,14; Jak 2,8;
35 Mt 22,41; Lk 20,41;
36 Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Zsid 1,13; Zsid 10,13;
38 Mt 23,5-6; Lk 11,43; Lk 20,46;
40 Mt 23,14; Lk 20,47; 2Tim 3,6; Tit 1,11;
41 2Kir 12,9; Lk 21,1;
43 2Kor 8,12;

többet vetett mint a többiek, akik a perselybe vetettek.
44 Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetettek; ez pedig az ő szegénységéből mindenét bevetette, az ő egész megélhetését.

44 Lk 21,2-4;

13 *Jeruzsálem romlását jövendöli. Az evangélium miatt öldöklések következnek. Az evangéliumot prédikálni kell minden nemzetnek. Krisztus eljövetele az ítéletre. Vigyáznunk kell és imádkoznunk.*

1 Mikor pedig kiment a templomból, mondta neki egy a tanítványai közül: Mester nézd, milyen kövek és milyen épületek!
2 Jézus pedig felelve mondta neki: Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad kő kövön, amelyet le ne rombolnának.
3 Mikor pedig az olajfák hegyén ült, a templommal szemben, megkérdezték Őt magukban Péter, Jakab, János és András:
4 Mondd meg nekünk mikor lesznek ezek; és mi *lesz* a jel, amikor mindezek beteljesednek?
5 Jézus pedig felelve nekik, mondani kezdte: Vigyázzatok, hogy valaki el ne hitessen titeket.
6 Mert sokan jönnek majd az én nevemben, akik azt mondják: Én vagyok *a Krisztus*: és sokakat elhitetnek.
7 Mikor pedig hallani fogtok háborúkról és háborúk híreiről, meg ne rémüljetek, mert meg kell lenniük; de *ez* még nem a vég.
8 Mert nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad; és mindenfelé földindulások lesznek, és lesznek éhségek és háborúságok.
9 Nyomorúságok kezdetei ezek. Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert törvényszékeknek adnak át titeket, és gyülekezetekben vernek meg titeket, és helytartók és királyok elé állítanak énértem, bizonyságul ellenük.
10 De előbb hirdettetnie kell az evangéliumnak minden pogányok között.
11 Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok, hanem ami abban az órában adatik nektek, azt szóljátok, mert nem ti vagytok akik szóltok, hanem a Szent Szellem.
12 Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét; és magzatok támadnak szülők ellen és megöletik őket.
13 És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért; de aki mindvégig megmarad, az megtartatik.
14 Mikor pedig látjátok a pusztító utálatosságot amelyről Dániel próféta szólt, ott állni ahol nem kellene (aki olvassa értse meg), akkor akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;
15 A háztetőn lévő pedig le ne szálljon a házba, se be ne menjen, hogy házából valamit kivigyen;
16 És a mezőn lévő haza ne térjen, hogy ruháját elvigye.
17 Jaj pedig a terhes és a szoptató aszszonyoknak azokban a napokban.
18 Imádkozzatok, hogy a ti futásotok ne télen legyen.
19 Mert azok a napok olyan nyomorúságosak lesznek, amilyenek a teremtés kezdete óta, amelyet Isten teremtett, mind ez ideig nem voltak, és nem is lesznek.
20 És ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egyetlen hústest sem menekülne meg; de a választottakért akiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat.
21 Ha pedig akkor ezt mondja nektek valaki: Íme itt a Krisztus, vagy: íme amott, ne higgyétek.
22 Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és jeleket és csodákat tesznek, hogy elhitessék, ha lehet, *még* a választottakat is.
23 Ti pedig vigyázzatok; íme előre megmondtam nektek mindent.
24 De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik és a hold nem fénylik,
25 És az ég csillagai lehullanak, és a mennyekben lévő hatalmasságok megrendülnek.
26 És akkor meglátják az ember Fiát eljönni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.
27 És akkor elküldi az Ő angyalait, és egybegyűjti a választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig.

1 Mt 24,1; Lk 21,5;
2 1Kir 9,7-8; Mik 3,12; Lk 19,44;
3 Mt 24,3; Lk 21,7;
4 ApCsel 1,6;
5 Jer 29,8; Ef 5,6; 2Thessz 2,2-3; 1Ján 4,1;
6 Jer 14,14; Jer 23,21;
8 Ésa 19,2;
9 Mt 10,17; Mt 24,9; Lk 21,12; Jn 15,19; Jn 16,2; Jel 2,10;
11 Mt 10,19; Lk 12,11; Lk 21,14;
12 Ezék 38,21; Mik 7,6;
13 Mt 10,22; Mt 24,13; Lk 21,19; Jel 2,7; Jel 2,10;
14 Dán 11,31; Mt 24,15; Lk 21,20; Lk 21,21;
21 Mt 24,23; Lk 21,8;
22 5Móz 13,1; 2Thessz 2,11;
24 Ésa 13,10; Ezék 32,7; Jóel 2,31; Jóel 3,15; Mt 24,29; Lk 21,25; Jel 6,12;
26 Dán 7,10; Mt 16,27; Mt 24,30; Mrk 14,62; Lk 21,27; ApCsel 1,11; 1Thessz 4,16; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;

28 A fügefáról vegyétek pedig a példát. Amikor ága már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.
29 Úgy ti is mikor látjátok hogy ezek meglesznek, tudjátok meg hogy közel van, az ajtó előtt.
30 Bizony mondom nektek, hogy el nem múlik ez a nemzetség amíg mindezek meg nem lesznek.
31 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.
32 Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem a mennyei angyalok, sem a Fiú, hanem csak egyedül az Atya.
33 Óvjátok magatokat, vigyázzatok és imádkozzatok: mert nem tudjátok mikor jön el az az idő.
34 Úgy mint az az ember aki messze útra kelve, házát elhagyva és szolgáit felhatalmazva, és kinek-kinek a maga dolgát megszabva, az ajtónállónak is megparancsolta, hogy vigyázzon.
35 Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok mikor érkezik meg a ház ura, este vagy éjfélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel?
36 Hogyha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket alva.
37 Amiket pedig nektek mondok, mindenkinek mondom: Vigyázzatok!

28 Mt 24,32; Lk 21,29;
31 Zsolt 102,26-27; Ésa 40,8; Ésa 51,6; Zsid 1,11;
32 Mt 24,36; ApCsel 1,7;
33 Mt 24,42; Mt 25,13; Lk 12,40; Lk 21,36; 1Thessz 5,6;

14

Papok tanácskoznak Krisztus ellen. Egy asszony megkeni Krisztus testét. Húsvéti bárány elkészítése. Az Úr vacsorájának szerzése. Júdás csókkal elárulja és Krisztust megfogják. Krisztust Kajafás elé viszik. Péter megtagadja.

1 Két nap múlva pedig páskha volt, és a kovásztalan kenyerek ünnepe. A főpapok és az írástudók tanakodtak, hogy hogyan fogják meg álnoksággal és öljék meg Őt.
2 Mert azt mondták: Ne az ünnepen, hogy a nép fel ne zendüljön.
3 Mikor pedig Bethániában, a poklos Simon házánál volt, amint asztalhoz ült, egy asszony ment oda akinél alabástrom edény volt, valódi és igen drága nárdus olajjal; és feltörve az alabástrom edényt, kitöltötte *azt* az Ő fejére.
4 Némelyek pedig háborogtak maguk közt és mondták: Mire való volt az olajnak ez a tékozlása?
5 Mert el lehetett volna azt adni több mint háromszáz pénzért, és odaadni a szegényeknek. És zúgolódtak ellene.
6 Jézus pedig mondta: Hagyjatok békét neki; miért bántjátok őt? Jó dolgot cselekedett velem.
7 Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és amikor csak akarjátok jót tehettek velük; de én nem leszek mindenkor veletek.
8 Ő azt tette ami tőle telt: Előre megkente a testemet a temetésre.
9 Bizony mondom nektek: Valahol csak prédikálják ezt az evangéliumot az egész világon, amit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére.
10 Akkor Júdás, az Iskariotes, egy a tizenkettő közül, elment a főpapokhoz, hogy elárulja Őt azoknak.
11 Azok pedig ahogy meghallották, örvendeztek és ígérték, hogy pénzt adnak neki. Ő pedig kereste a jó alkalmat, hogyan árulhatná el Őt.
12 És a kovásztalan kenyerek ünnepének első napján, mikor a páskhabárányt vágták, mondták neki a tanítványai: Hol akarod, hogy elmenve elkészítsük ételedül a páskhabárányt?
13 Akkor elküldött kettőt a tanítványai közül, és mondta nekik: Menjetek el a városba, és egy ember jön elétek aki egy korsó vizet visz; kövessétek őt,
14 És ahová bemegy, mondjátok a házigazdának: A Mester kérdi: Hol van az a szállás, ahol megeszem a tanítványaimmal a páskhabárányt?
15 És ő mutat nektek egy nagy, berendezett és elkészített vacsoráló házat: ott készítsétek el nekünk.
16 Elmentek azért a tanítványai, és a városba értek, és úgy találták ahogy megmondta nekik, és elkészítették a páskhabárányt.
17 Mikor pedig este lett, odament a tizenkettővel.
18 És amikor leültek és ettek, mondta Jézus: Bizony mondom nektek, egy közületek elárul engem, aki velem eszik.
19 Ők pedig kezdtek szomorkodni és egyenként mondani neki: Én vagyok? A másik is: Én vagyok?
20 Ő pedig felelve mondta nekik: Egy a tizenkettő közül, aki velem együtt mártja a tálba.
21 Az ember Fia jóllehet elmegy, ahogy meg van írva felőle; de jaj annak

1 Mt 26,2; Lk 22,1; Jn 11,55; Jn 13,1;
3 Mt 26,6; Lk 7,37; Jn 11,2; Jn 12,3;
7 5Móz 15,11; Mt 26,11;
10 Mt 26,14; Lk 22,4;
12 2Móz 12,17; Mt 26,17; Lk 22,7;
17 Mt 26,20; Lk 22,14;
18 Zsolt 41,10; Jn 13,21; ApCsel 1,17;

az embernek aki által az ember Fia elárultatik; jobb lett volna annak az embernek, ha nem született volna.

22 Mt 26,26; Lk 22,19; 1Kor 11,23;
22 És mikor ők ettek, vette Jézus a kenyeret és hálákat adva megtörte, és nekik adta, *ezt* mondva: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.

23 És vette a poharat *és* hálákat adva nekik adta; és ittak abból mindnyájan;

24 És mondta nekik: Ez az én vérem, az új szövetség *vére*, amely sokakért kiontatik.

25 Bizony mondom nektek, nem iszom többé a szőlőtő gyümölcséből addig a napig, amikor mint újat iszom azt az Isten országában.

26 És dicséretet énekelve kimentek az olajfák hegyére.

27 Zak 13,7; Mt 26,31; Jn 16,32;
27 És mondta nekik Jézus: Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert meg van írva: Megverem a pásztort és elszélednek a juhok.

28 Mt 26,32; Mt 28,10; Mrk 16,7;
28 De feltámadásom után előttetek megyek Galileába.

29 Péter pedig mondta neki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem.

30 Mt 26,34; Lk 22,34; Jn 13,38;
30 És mondta neki Jézus: Bizony mondom neked, hogy ma, ezen az éjszakán, mielőtt a kakas kétszer szólna, háromszor tagadsz meg engem.

31 Jn 13,37;
31 Ő pedig annál inkább erősítette: Ha veled együtt kell is meghalnom, semmiképpen meg nem tagadlak téged. Hasonlóképpen szóltak a többiek is.

32 Mt 26,36; Lk 22,39; Jn 18,1;
32 És arra a helyre mentek amelynek Gecsemáné a neve; és mondta a tanítványainak: Üljetek le itt amíg imádkozom.

33 És maga mellé vette Pétert, és Jakabot és Jánost, és kezdett rettegni és gyötrődni;

34 És mondta nekik: Szomorú az én lelkem mindhalálig; maradjatok itt és vigyázzatok.

35 Lk 22,41;
35 És egy kevéssé előre menve a földre esett, és imádkozott, hogy ha lehetséges, múljon el tőle ez az óra;

36 Jn 6,38;
36 És mondta: Abba, Atyám! Minden lehetséges neked. Vidd el tőlem ezt a poharat; azonban ne az én akaratom *legyen meg,* hanem a tiéd.

37 Mt 26,40; Lk 22,45;
37 Azután visszatért és alva találta őket, és mondta Péternek: Simon, alszol? Nem bírtál egy óráig vigyázni?

38 Gal 5,17;
38 Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok; a szellem ugyan kész, de a hústest erőtlen.

39 És ismét elmenve imádkozott, ugyanazokkal a szavakkal szólva.

40 Amikor pedig visszatért, ismét alva találta őket, mert a szemeik megnehezedtek és nem tudták mit feleljenek neki.

41 Harmadszor is jött, és mondta nekik: Aludjatok most már és nyugodjatok. Elég; eljött az óra; Íme az ember Fiát a bűnösök kezébe adják.

42 Keljetek föl, menjünk: Íme közelít aki engem elárul.

43 Mt 26,47; Lk 22,47; Jn 18,3;
43 És mindjárt, még mikor Ő szólt, eljött Júdás, egy a tizenkettő közül, és vele együtt nagy sokaság, fegyverekkel és botokkal, a főpapoktól, az írástudóktól és a vénektől.

44 Az Ő árulója pedig jelet adott nekik, *ezt* mondva: Akit megcsókolok majd, Ő az; fogjátok meg azt, és vigyétek el biztonsággal.

45 2Sám 20,9; Mt 26,49;
45 És odajutva, azonnal hozzáment, és mondta: Mester! Mester! és megcsókolta Őt.

46 Azok pedig rávetették kezeiket, és megfogták Őt.

47 De egy az ott állók közül kivonta a szablyáját és a főpap szolgájához csapott, és levágta annak fülét.

48 Jézus pedig felelve mondta nekik: Mint egy rablóra, úgy jöttetek rám fegyverekkel és botokkal, hogy megfogjatok engem?!

49 Zsolt 22,7; Zsolt 69,9; Lk 24,25;
49 Naponta nálatok voltam a templomban tanítva, és nem fogtatok meg engem; de az írásoknak be kell teljesedniük.

50 Jób 19,13; Zsolt 88,9;
50 Akkor elhagyva Őt, mindnyájan elfutottak.

51 Egy ifjú pedig követte Őt, akinek testét csak egy gyolcsing takarta; és megfogták őt az ifjak.

52 De ő otthagyva az ingét, meztelenül elszaladt tőlük.

53 Mt 26,57; Lk 22,54; Jn 18,13; Jn 18,24;
53 És Jézust a főpaphoz vitték. És odagyűltek mindnyájan a főpapok, a vének és az írástudók.

54 Péter pedig távolról követte Őt, be egészen a főpap udvaráig: és ott ült a szolgákkal, és melegedett a tűznél.

55 Mt 26,59; ApCsel 6,13;
55 A főpapok pedig és az egész tanács bizonyságot kerestek Jézus ellen, hogy megölhessék Őt; de nem találtak.

56 Mert sokan tettek hamis tanúbi-

zonyságot ellene, de a bizonyságtételek nem voltak megegyezőek.
57 És némelyek fölkeltek és hamis tanúbizonyságot tettek ellene, *ezt* mondva:
58 Hallottuk amikor ezt mondta: Én lerontom ezt a kézzel csinált templomot, és három nap alatt mást építek, amely nem kézzel csináltatott.
59 De még így sem volt megegyező a bizonyságtételük.
60 Akkor a főpap odaállva középre, megkérdezte Jézust, *ezt* mondva: Semmit sem felelsz? Milyen bizonyságot tesznek ezek ellened?
61 Ő pedig hallgatott és semmit sem felelt. Ismét megkérdezte Őt a főpap, és mondta neki: Te vagy a Krisztus, az áldott *Isten* Fia?
62 Jézus pedig mondta: Én vagyok. És meglátjátok majd az ember Fiát a hatalom jobbján ülni, és eljönni az ég felhőivel.
63 A főpap pedig megszaggatva ruháit, mondta: Mi szükségünk van még tanúkra?
64 Hallottátok a káromlást. Hogy látszik *ez* nektek? Azok pedig mindnyájan halálra méltónak ítélték Őt.
65 És kezdték Őt némelyek köpdösni, és az arcát elfedni, és öklözni Őt, és mondani neki: Prófétálj! A szolgák pedig arcul csapdosták Őt.
66 Ahogy pedig Péter lent volt az udvarban, odajött egy a főpap szolgálólányai közül;
67 És meglátva Pétert ahogy melegedett, rátekintve mondta: Te is a názáreti Jézussal voltál!
68 Ő pedig megtagadta, *ezt* mondva: Nem ismerem, és nem is értem mit mondasz. És kiment a tornácra; és a kakas megszólalt.
69 A szolgálólány pedig meglátva őt, kezdte ismét mondani az ott állóknak: Ez közülük való.
70 Ő pedig ismét megtagadta. De kevés idő múlva az ott állók ismét mondták Péternek: Bizony közülük való vagy, mert galileabeli is vagy, és a beszéded *is* hasonló.
71 Ő pedig kezdett átkozódni és esküdözni, hogy: Nem ismerem azt az embert, akiről beszéltek.
72 És másodszor szólt a kakas. És Péternek eszébe jutott a beszéd, amelyet Jézus mondott neki, hogy mielőtt a kakas kétszer szólna, háromszor megtagadsz engem. És sírva fakadt.

15 Krisztust Pilátus előtt vádolják. Gyilkos mellé vetik, megostorozzák, kereszthalálra ítélik, csúfolják, megverik. Mi történik vele a megfeszítésre menetele alatt. Ott mit szenvedett. Milyen csodák történtek az Ő halála után. Mely szent asszonyok voltak ott jelen, és hogyan temették el.

1 És mindjárt reggel tanácsot tartva a főpapok a vénekkel és írástudókkal, és az egész tanács, megkötözve Jézust, elvitték és átadták Pilátusnak.
2 És megkérdezte Őt Pilátus: Te vagy a zsidók királya? Ő pedig felelve, mondta neki: Te mondod.
3 És erősen vádolták Őt a főpapok.
4 Pilátus pedig ismét megkérdezte Őt, *ezt* mondva: Semmit sem felelsz? Íme, mennyi tanúbizonyságot szólnak ellened!
5 Jézus pedig semmit sem felelt annyira, hogy Pilátus elcsodálkozott.
6 Ünnepenként pedig egy foglyot szokott elbocsátani nekik, akit éppen óhajtanak.
7 Volt pedig egy Barabás nevű, megkötöztetve azokkal a lázadókkal együtt, akik a lázadás alkalmával gyilkosságot követtek el.
8 És a sokaság kiáltva, arra kezdte kérni *Pilátust*, amit mindenkor megtett nekik.
9 Pilátus felelt nekik, *ezt* mondva: Akarjátok, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?
10 Mert tudta, hogy a főpapok irigységből adták Őt kezébe.
11 A főpapok azonban felindították a sokaságot, hogy inkább Barabást bocsássa el nekik.
12 Pilátus pedig felelve ismét mondta nekik: Mit akartok tehát, hogy cselekedjem ezzel, akit a zsidók királyának mondotok?
13 És azok ismét kiáltottak: Feszítsd meg Őt!
14 Pilátus pedig mondta nekik: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig annál jobban kiáltottak: Feszítsd meg Őt!
15 Pilátus pedig eleget akarva tenni a sokaságnak, elbocsátotta nekik Bara-

58 Mrk 15,29; Jn 2,19;
60 Mt 26,62;
61 Ésa 53,7; ApCsel 8,32;
62 Dán 7,13; Mt 16,27; Mt 24,30; Mt 25,31; Lk 21,27; ApCsel 1,11; 1Thessz 4,16; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;
65 Jób 16,10; Ésa 50,6; Jn 19,3;
66 Mt 26,58; Mt 26,69; Lk 22,55; Jn 18,16-17;
69 Mt 26,71; Lk 22,58; Jn 18,25;
72 Mt 26,34; Lk 22,61; Jn 13,38; Jn 18,27;

1 Zsolt 2,2; Mt 27,1; Lk 22,66; Lk 23,1; Jn 18,28; ApCsel 3,13;
2 Mt 27,11; Lk 23,3; Jn 18,33;
4 Mt 27,13; Jn 19,10;
6 Mt 27,15; Lk 23,17; Jn 18,39;
7 Mt 27,16; Lk 23,19; Jn 18,40;
11 Mt 27,20; Lk 23,18; Jn 18,40; ApCsel 3,14;
15 Mt 27,26; Jn 19,1;

bást, Jézust pedig megostoroztatva kezükbe adta, hogy megfeszítsék.

16 A vitézek pedig elvitték Őt az udvar belső részébe, ami az őrház; és összehívták az egész csapatot.

17 És bíborba öltöztették Őt, és tövisből font koronát tettek a fejére,

18 És elkezdték Őt köszönteni: Üdvöz légy zsidók királya!

19 És verték a fejét nádszállal, és köpdösték Őt, és térdet hajtva tisztelték Őt.

20 Mikor pedig kicsúfolták Őt, levették róla a bíbor ruhát, és a maga ruháiba öltöztették; és kivitték Őt, hogy megfeszítsék.

21 És kényszerítettek egy mellettük elmenőt, bizonyos cirénei Simont, aki a mezőről jött, Alexandernek és Rufusnak az atyját, hogy vigye az Ő keresztjét.

22 És vitték Őt a Golgota *nevű* helyre, amely megmagyarázva annyi mint: koponya helye.

23 És mirhás bort adtak neki inni; de Ő nem fogadta el.

24 És mikor megfeszítették Őt, elosztották a ruháit, sorsot vetve azokra, ki mit kapjon.

25 Három óra volt amikor megfeszítették Őt.

26 Kárhoztatásának oka pedig így volt fölé felírva: A ZSIDÓK KIRÁLYA.

27 Két rablót is megfeszítettek vele, egyet jobb és egyet bal keze felől.

28 És beteljesedett az írás, amely *azt* mondja: És a bűnösök közé számlálták.

29 Az arra elmenők pedig szidalmazták Őt, fejüket hajtogatva és mondva: Hah! Aki lerontod a templomot és három nap alatt fölépíted;

30 Szabadítsd meg magad, és szállj le a keresztről!

31 Hasonlóképpen pedig a főpapok is, csúfolódva egymás közt, ezt mondták az írástudókkal együtt: Másokat megtartott, magát nem bírja megtartani.

32 A Krisztus, Izrael királya, szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higgyünk. Akiket vele feszítettek meg, azok is szidalmazták Őt.

33 Mikor pedig eljött a hat óra, sötétség lett az egész földön kilenc óráig.

34 És kilenc órakor fennszóval kiáltott Jézus, *ezt* mondva: Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? Ami megmagyarázva annyi mint: Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engem?

35 Némelyek pedig meghallva ezt az ott állók közül, mondták: Íme, Illést hívja.

36 Egy ember pedig odafutott és egy szivacsot megtöltve ecettel, és azt nádszálra tűzve, inni adott neki, *ezt* mondva: Hagyjátok békén, lássuk eljön-e Illés, hogy levegye Őt.

37 Jézus pedig nagy fennszóval kiáltva kibocsátotta szellemét.

38 És a templom kárpitja tetejétől aljáig kettéhasadt.

39 És mikor látta a százados, aki vele szemben állt, hogy így kiáltva bocsátotta ki szellemét, mondta: Bizony, ez az ember Isten Fia volt!

40 Voltak pedig asszonyok is, akik távolról nézték, akik között volt Mária Magdaléna, és Mária, a kisebb Jakabnak és Józsénak anyja, és Salomé,

41 Akik mikor Galileában volt, akkor is követték Őt, és szolgáltak neki; és sok más asszony, akik vele mentek fel Jeruzsálembe.

42 És mikor már este lett, mivelhogy az ünnep estéje volt, azaz szombat előtt való nap,

43 Eljött az arimathiai József, egy tisztességes tanácsbeli, aki maga is várta az Isten országát; bement bátran Pilátushoz és kérte Jézus testét.

44 Pilátus pedig csodálkozott, hogy már meghalt volna; és magához hivatva a századost, megkérdezte tőle, hogy régen halt-e meg?

45 És megtudva a századostól, odaajándékozta a testet Józsefnek.

46 Ő pedig gyolcsot vásárolva, és levéve Őt, begöngyölte a gyolcsba, és elhelyezte egy sírboltba, amely kősziklából volt kivágva; és követ hengerített a sírbolt szájára.

47 Mária Magdaléna pedig és Mária, a József *anyja,* nézték hová helyezték.

16

Krisztus feltámadása hogyan bizonyíttatott be. Hogyan vált el tanítványaitól, és hogyan ment fel a mennybe.

1 Mikor pedig elmúlt a szombat, Mária Magdaléna, és Mária, a Jakab *anyja,* és Salomé, drága keneteket vásároltak, hogy elmenve megkenjék Őt.

Mt 27,27; **16**
Jn 19,2; **17**
Mt 27,32; Lk 23,26; **21**
Mt 27,33; Lk 23,33; Jn 19,17; **22**
Zsolt 22,19; Mt 27,35; Lk 23,34; Jn 19,23; **24**
Mt 27,37; Lk 23,38; Jn 19,19; **26**
Ésa 53,12; Lk 22,37; **28**
Zsolt 22,8; Zsolt 69,21; Zsolt 109,25; Mt 27,39; Lk 23,35; Jn 2,19; **29**
Mt 27,45; Lk 23,44; **33**
Zsolt 22,2; Mt 27,46; **34**
Zsolt 69,22; Jn 19,29; **36**
2Krón 3,14; Mt 27,51; Lk 23,45; **38**
Mt 27,54; Lk 23,47; **39**
Zsolt 38,12; Mt 27,55; Lk 23,49; Jn 19,25-27; **40**
Lk 8,2-3; **41**
Jn 19,31; **42**
Mt 27,57; Lk 23,50; Jn 19,38; **43**
Mt 12,40; Mt 26,12; Mt 27,60; Lk 23,53; **46**
Mt 28,1; Lk 24,1; Jn 20,1; **1**

2 És nagyon korán, egyen a szombatokon a sírbolthoz mentek napfelkeltekor.
3 És mondták maguk között: Kicsoda hengeríti el nekünk a követ a sírbolt szájáról?
4 És odatekintve látták, hogy a kő el van hengerítve, mert igen nagy volt.
5 És bemenve a sírboltba, láttak egy ifjút jobb felől ülni, fehér ruhába öltözve; és megrémültek.
6 Az pedig mondta nekik: Ne féljetek. A názáreti Jézust keresitek, akit megfeszítettek; feltámadt, nincs itt; Íme, a hely ahová helyezték Őt.
7 De menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megy Galileába; ott meglátjátok Őt, ahogy megmondta nektek.
8 És nagyon hamar kijöttek, és elfutottak a sírbolttól, mert félelem és álmélkodás fogta el őket; és senkinek semmit sem szóltak, mert féltek.
9 Mikor pedig reggel, a szombatok első *napján* feltámadt, megjelent először Mária Magdalénának, akiből hét démont űzött ki.
10 Ez elment és tudtára adta azoknak, akik vele voltak mikor azok keseregtek és sírtak.
11 Azok pedig mikor hallották, hogy él, és ő látta, nem hitték.
12 Ezután pedig közülük kettőnek jelent meg más alakban, útközben mikor a mezőre mentek.
13 Ezek is elmentek és megjelentették a többieknek; ezeknek sem hittek.
14 Azután mikor asztalnál ültek, megjelent magának a tizenegynek, és szemükre hányta az ő hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik látták Őt feltámadva,
15 És mondta nekik: Elmenve e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.
16 Aki hisz és bemerítkezik: üdvözül; aki pedig nem hisz: elkárhozik.
17 Azokat pedig akik hisznek, ilyen jelek követik: Az én nevemben démonokat űznek; új nyelveken szólnak;
18 Kígyókat vesznek föl; és ha valami halálosat isznak, nem árt meg nekik; betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak.
19 Az Úr azért miután szólt nekik, felvitetett a mennybe, és ült az Isten jobbjára.
20 Azok pedig kimenve, prédikáltak mindenütt; az Úr együtt munkálkodott velük és megerősítette a beszédüket a jelek által, amelyek követték azokat. Ámen!

5 Mt 28,2; Jn 20,12;
6 Mt 28,5; Lk 24,5;
7 Mt 26,32; Mt 28,10; Mrk 14,28; ApCsel 1,3; ApCsel 13,31; 1Kor 15,5;
8 Mt 28,8; Lk 24,9; Jn 20,18;
9 Lk 8,2; Jn 20,14; Jn 20,16;
12 Lk 24,13;
14 Lk 24,36; Jn 20,19; 1Kor 15,5;
15 Mt 28,19; Jn 15,16;
16 Jn 3,18; Jn 12,48;
17 Lk 10,17; ApCsel 2,4; ApCsel 5,16; ApCsel 8,7; ApCsel 10,46; ApCsel 19,6;
18 Lk 10,19; ApCsel 28,5; ApCsel 28,8;
19 Lk 24,50-51; ApCsel 1,9;
20 ApCsel 1,2; ApCsel 14,3; 1Tim 3,16; Zsid 2,4;

LUKÁCS EVANGÉLIUMA

Lukács antiókhiai orvos volt, azután Pál apostol hű útitársa, és az evangélium prédikálásában szolgatársa. A következőkben: ApCsel.20,6,13.-15. és 21,1-3. és 27. 28. fejezet végig. A Kol.4,14; 2Tim.4,11 és Filem.24.

1 *Elöljáróbeszéd. Zakariás és Erzsébet, akiknek fiú ígértetik, és ki lesz ez a fiú. Zakariás megnémul hitetlenségéért. Erzsébet várandós lesz. Gábriel megjelenti Máriának Krisztus születését, aki az Isten fia. Mária meglátogatja Erzsébetet. Mária éneke. Keresztelő János születése és feladata. Zakariás éneke.*

1 Mivelhogy sokan kezdték rendben megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését amelyek nálunk beteljesedtek,
2 Ahogyan nekünk átadták, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgái voltak az igének:
3 Tetszett nekem is, aki elejétől fogva mindennek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendben írjak neked, jó Theofilus,
4 Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, amelyekre taníttattál.
5 Heródesnek, Júdea királyának idejében volt egy Zakariás nevű pap, az Abia rendjéből; felesége pedig az Áron lányai közül való volt, és annak neve Erzsébet.

2 Jn 15,27; 1Jn 1,1-3;
5 1Krón 24,10;

6 És mind a ketten igazak voltak az Isten előtt, akik az Úr minden parancsolataiban és rendeléseiben feddhetetlenül jártak.
7 És nekik nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és *már* mind a ketten idős emberek voltak.
8 Történt pedig, hogy amikor *az* ő rendje szerint papi szolgálatot végzett az Isten előtt,
9 A papi tiszt rendje szerint rá került a sor, hogy bemenjen az Úr templomába jóillatot gerjeszteni.
10 És a nép egész sokasága kívül imádkozott a jóillatozás idején;
11 Megjelent pedig neki az Úr angyala, a füstölő oltár jobbja felől állva.
12 És láttára megrettent Zakariás, és félelem szállta meg őt.
13 Mondta pedig neki az angyal: Ne félj Zakariás, mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged, Erzsébet szül neked fiút, és az ő nevét Jánosnak nevezed.
14 És örömödre és vigasságodra lesz neked, és sokan fognak örvendezni az ő születésén;
15 Mert nagy lesz az Úr előtt, és bort és részegítő italt nem iszik; és még anyjának méhétől fogva betelik Szent Szellemmel.
16 És az Izrael fiai közül sokakat megtérít Urukhoz Istenükhöz.
17 És *Ő*előtte fog járni az Illés szellemével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz fordítsa, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy az Úrnak tökéletes népet készítsen.
18 És mondta Zakariás az angyalnak: Miről tudhatom én ezt meg? Mert én vén vagyok, és a feleségem *is* igen idős.
19 És felelve az angyal, mondta neki: Én Gábriel vagyok, aki az Isten előtt állok; és küldettem, hogy szóljak veled, és ezeket az örvendetes dolgokat jelentsem neked.
20 És íme megnémulsz és nem szólhatsz addig a napig amelyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédeimnek, amelyek beteljesednek az ő idejükben.
21 A nép pedig várta Zakariást és csodálkozott, hogy késik a templomban.
22 És amikor kijött, nem szólhatott nekik; eszükbe vették azért, hogy látást látott a templomban, mert ő *csak* integetett nekik és néma maradt.
23 És amikor leteltek az ő szolgálatának napjai, elment haza.
24 E napok után pedig fogadott méhében Erzsébet, az ő felesége, és elrejtőzött öt hónapig, *ezt* mondva:
25 Így cselekedett velem az Úr a napokban amelyekben *rám* tekintett, hogy elvegye a gyalázatomat az emberek között.
26 A hatodik hónapban pedig elküldetett Gábriel angyal az Istentől Galilea városába, amelynek Názáret a neve,
27 Egy szűzhöz, aki a Dávid házából való József nevű férfinak volt eljegyezve. A szűz neve pedig Mária.
28 És bemenve hozzá az angyal, mondta neki: Örülj te nagyon kedves! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.
29 Az pedig látva *az angyalt*, megdöbbent az ő beszédén, és elgondolkodott, *hogy* micsoda köszöntés ez?!
30 És mondta neki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél.
31 És íme fogansz méhedben és fiút szülsz, és nevezed az Ő nevét JÉZUSNAK.
32 Ez nagy lesz, és a Magasságos Fiának hívják; és az Úr Isten neki adja Dávidnak, az Ő atyjának királyi székét;
33 És uralkodik a Jákob házán mindörökké; és az Ő királyságának nem lesz vége!
34 Mondta pedig Mária az angyalnak: Hogyan lesz ez, hiszen én férfit nem ismerek?
35 És felelve az angyal mondta neki: A Szent Szellem száll rád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged; azért *az is* ami tőled születik, szent lesz, és az Isten Fiának hívják.
36 És íme Erzsébet, a te rokonod, ő is fiút fogant az ő vénségében; és ez *már* a hatodik hónapja neki, akit meddőnek hívtak:
37 Mert az Istennél semmi sem lehetetlen.
38 Mondta pedig Mária: Itt az Úr szolgálólánya: legyen nekem a te beszéded szerint. És elment tőle az angyal.
39 Fölkelt pedig Mária azokban a napokban, és nagy sietséggel ment a hegységbe, Júda városába;

9 2Móz 30,7; 3Móz 16,17; Zsid 9,6;
13 Lk 1,60;
14 Lk 1,58;
15 Bír 13,4;
16 Mal 4,6; Mt 11,14;
17 Mal 4,6; Mt 3,2; Mrk 9,12;
18 1Móz 17,17;
25 1Móz 30,23; Ésa 3,28;
27 Mt 1,18;
31 Ésa 7,14; Mt 1,21;
32 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 9,7; Ésa 54,5;
33 1Krón 22,10; Zsolt 45,7; Zsolt 89,37; Jer 23,5; Dán 7,14; Dán 7,27; Mik 4,7; Zsid 1,8;
37 Jób 42,2; Jer 32,17; Zak 8,6; Mt 19,26; Mrk 10,27; Lk 18,27;

40 És bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet.
41 És mikor hallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repesett a méhében; és Erzsébet betelt Szent Szellemmel;
42 És fennszóval kiáltott, *ezt* mondva: Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse.
43 És honnan van ez nekem, hogy az én Uram anyja jön hozzám?
44 Mert íme, mihelyt köszöntésed szava a füleimbe jutott, a magzat örvendezéssel kezdett repesni a méhemben.
45 És boldog az aki hitt: mert beteljesednek azok amiket az Úr mondott neki.
46 Akkor mondta Mária: Magasztalja az én lelkem az Urat,
47 És örvendez az én szellemem az én megtartó Istenemben.
48 Mert rátekintett az Ő szolgálólánya alázatos állapotára, mert íme mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek.
49 Mert nagy dolgokat cselekedett velem a Hatalmas; és szent az Ő neve!
50 És az Ő irgalmassága nemzedékről nemzedékre *van* azokon, akik félik Őt.
51 Hatalmas dolgot cselekedett karja ereje által, elszélesztette a szívük gondolatában felfuvalkodottakat.
52 Hatalmasokat döntött le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel.
53 Éhezőket töltött be javakkal, és a gazdagokat üresen küldte el.
54 Felvette Izraelnek, az Ő szolgájának ügyét, hogy megemlékezzen az Ő irgalmasságáról.
55 (Ahogy szólt a mi atyáinknak: Ábrahámnak és az ő magvának) mindörökké!
56 Mária pedig Erzsébettel maradt mintegy három hónapig; azután hazatért.
57 Erzsébet szülésének ideje pedig betelt és fiút szült.
58 És meghallották a szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy kegyelmességet cselekedett vele; és együtt örültek vele.
59 És nyolcadnapon eljöttek, hogy körülmetéljék a gyermeket; és atyja nevéről Zakariásnak akarták őt nevezni.
60 És felelt az anyja, és mondta: Nem, hanem Jánosnak nevezzék.
61 És mondták neki: Senki sincs a rokonságodban akit ezen a néven neveznek.
62 És intettek az atyjának, hogy minek akarja nevezni?
63 Az pedig táblát kérve, ezt írta: János a neve. És mindnyájan elcsodálkoztak.
64 És azonnal feloldódott a szája és a nyelve, és szólt, áldva az Istent.
65 És félelem szállt minden szomszédaikra; és Júdea egész hegyes tartományában elbeszélték mindezeket a dolgokat.
66 És szívére vette mindenki aki hallotta, *ezt* mondva: Vajon mi lesz a gyermekből? És az Úr keze volt vele.
67 És Zakariás, az atyja beteljesedett Szent Szellemmel és prófétált, *ezt* mondva:
68 Áldott az Úr, Izrael Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az Ő népét,
69 És felemelte az üdvösség szarvát nekünk, az Ő szolgájának, Dávidnak házában,
70 Ahogy szólt az Ő szent prófétáinak szája által, akik elejétől fogva voltak,
71 Hogy a mi ellenségeinktől megszabadítana, és mindazok kezéből akik gyűlölnek minket;
72 Hogy irgalmasságot cselekedjen a mi atyáinkkal, és megemlékezzen az Ő szent szövetségéről,
73 Az esküről amellyel megesküdött Ábrahámnak a mi atyánknak, hogy megadja nekünk,
74 Hogy megszabadulva ellenségeink kezéből, félelem nélkül szolgáljunk neki,
75 Szentségben és igazságban Őelőtte életünk minden napjában.
76 Te pedig kis gyermek, a magasságos *Isten* prófétájának hívnak, mert az Úr előtt jársz, hogy az Ő útjait elkészítsd;
77 És az üdvösség ismeretére megtanítsd az Ő népét, a bűnök bocsánata által.
78 A mi Istenünk nagy irgalmasságáért, amellyel meglátogatott minket a magasságból származó Csemete,
79 Hogy megjelenjen azoknak, akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek; hogy igazgassa lábainkat a békesség útjára!
80 A kis gyermek pedig növekedett és

45 Lk 11,28;
50 2Móz 20,6;
51 Zsolt 33,10; Ésa 51,9; Ésa 52,10; 1Pét 5,5;
52 1Sám 2,8; Zsolt 113,6;
53 Zsolt 34,11;
54 Ésa 30,18; Ésa 41,9; Ésa 54,5; Jer 31,2; Jer 31,20;
55 1Móz 17,19; 1Móz 22,18; Zsolt 132,12;
58 Lk 1,14;
59 1Móz 17,12; 3Móz 12,3;
60 Lk 1,13;
69 Zsolt 132,17;
70 Zsolt 72,12; Ésa 40,10; Jer 23,6; Jer 28,8; Jer 30,10; Dán 9,24; ApCsel 3,21;
73 1Móz 22,16; Zsolt 105,9; Jer 31,33; Zsid 6,13; Zsid 6,17;
74 Zsid 9,14;
75 1Pét 1,15;
76 Mal 4,5; Lk 1,17;
77 Lk 3,3;
78 Mal 4,2;
79 Ésa 9,2; Ésa 42,7; Ésa 43,8; Ésa 49,9; Ésa 60,1;
80 Lk 2,40;

erősödött szellemben; és a pusztában volt addig a napig, amelyen megmutatta magát Izraelnek.

2 Hogyan született Krisztus, és születése hogyan jelentetett ki. Körülmetélése. Felvitték a templomba, és ott Simeon és Anna hogyan tett róla bizonyságot. Hogyan és hol nevelkedett fel. Jeruzsálemben hogyan viselkedett a húsvét ünnepén, amikor tizenkét esztendős volt, és hogyan engedelmeskedett szüleinek.

1 És azokban a napokban Augustus császár parancsot adott ki, hogy mind az egész földet összeírják.
2 Ez az összeírás először akkor történt, mikor Szíriában Cirénius volt a helytartó.
3 Azért mindenki ment, hogy beírják, ki-ki a maga városába.
4 Felment pedig József is Galileából, Názáret városából Júdeába, a Dávid városába, melyet Betlehemnek neveznek, mert a Dávid házából és háznépe közül való volt;
5 Hogy beírják Máriával, akit neki jegyeztek feleségül, és várandós volt.
6 És történt, hogy mikor ott voltak, beteltek az ő szülésének napjai.
7 És szülte az ő elsőszülött fiát; és bepólyálta Őt, és a jászolba helyezte Őt, mert nem volt nekik helyük a vendégfogadó háznál.
8 És pásztorok voltak azon a vidéken, akik kinn a mezőn tanyáztak, és vigyáztak éjszaka a nyájuk mellett.
9 És íme az Úr angyala hozzájuk jött, és az Úr dicsősége körülvette őket: és nagy félelemmel megrettentek.
10 És mondta nekik az angyal: Ne féljetek, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, mely az egész nép öröme lesz:
11 Mert ma született nektek a Megtartó, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.
12 Ez pedig nektek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.
13 És hirtelen az angyallal mennyei seregek sokasága jelent meg, akik az Istent dicsérik, és ezt mondták:
14 Dicsőség a magasságos *mennyek*ben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!
15 És mikor elmentek tőlük az angyalok a mennybe, mondták a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el egészen Betlehemig és lássuk meg ezt a dolgot, amelyet az Úr megjelentett nekünk.
16 Sietve elmentek azért, és megtalálták Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket aki a jászolban feküdt.
17 És ezt látva pedig hirdették ami nekik a gyermek felől mondatott.
18 És mindenki aki hallotta, elcsodálkozott azokon amiket a pásztorok mondtak nekik.
19 Mária pedig mindezeket az igéket megtartotta, és szívében forgatta.
20 A pásztorok pedig visszatértek dicsőítve és dicsérve az Istent mindazok felől amiket hallottak és láttak, ahogy nekik megmondatott.
21 És mikor letelt a nyolc nap, hogy a kisgyermeket körülmetéljék, az Ő nevét Jézusnak nevezték, ahogy az angyal nevezte Őt, mielőtt anyja méhében fogant volna.
22 Mikor pedig leteltek *Mária* tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint, felvitték Őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak.
23 (Ahogy meg van írva az Úr törvényében, hogy: Minden elsőszülött fiút az Úrnak szenteljenek),
24 És hogy áldozatot adjanak aszerint, ahogy meg van mondva az Úr törvényében: Egy pár gerlicét, vagy két galambfiat.
25 És íme, volt Jeruzsálemben egy ember akinek Simeon volt a neve, és ez az ember igaz és istenfélő volt, aki várta Izrael vigasztalását, és a Szent Szellem volt rajta.
26 És kijelentetett neki a Szent Szellem által, hogy addig nem lát halált amíg meg nem látja az Úr Krisztusát.
27 És ő a Szellem indításából a templomba ment, és mikor a gyermek Jézust bevitték szülei, hogy érte a törvény szokása szerint cselekedjenek,
28 Akkor ő karjaiba vette Őt, és áldotta az Istent, és mondta:
29 Most bocsátod el Uram a Te szolgádat békességben, a Te beszéded szerint:
30 Mert látták szemeim a Te üdvösségedet,
31 Amelyet minden nép szeme láttára készítettél;
32 Világosságul a pogányok megvilá-

4 1Sám 16,4; Mik 5,2; Mt 1,1; Jn 7,42;
7 Mt 1,25;
13 Dán 7,10; Jel 5,11;
14 Ésa 57,19; Ef 2,17;
21 1Móz 17,12; 3Móz 12,3; Mt 1,21; Lk 1,31; Jn 7,22;
22 3Móz 12,6;
23 2Móz 13,2; 2Móz 22,29; 4Móz 3,13; 4Móz 8,16-17;
24 3Móz 12,8;
29 1Móz 46,30;
30 Zsolt 98,3; Ésa 52,10;
31 ApCsel 28,28;
32 Ésa 42,6; Ésa 49,6; ApCsel 13,47;

gosítására, és a Te népednek, az Izraelnek dicsőségére.
33 József pedig és az Ő anyja csodálkoztak azokon amiket felőle mondtak.
34 **34** És megáldotta őket Simeon, és mondta Máriának, az Ő anyjának: Íme ez vettetett sokak elestére és feltámadására Izraelben; és jegyül, akinek *sokan* ellene mondanak;
35 Sőt a te lelkedet is áthatja az éles tőr, hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.
36 És volt egy prófétaasszony, Anna, a Fánuel lánya, az Áser nemzetségéből (aki sok időt élt, miután szüzességétől fogva hét esztendeig élt férjével,
37 **37** És mintegy nyolcvannégy esztendős özvegy volt), aki nem távozott el a templomból, hanem böjtölésekkel és imádkozásokkal szolgált *Istennek* éjjel és nappal.
38 Ez is ugyanabban az órában odaállva hálát adott az Úrnak, és szólt felőle mindenkinek akik Jeruzsálemben a váltságot várták.
39 És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek Galileába, az ő városukba, Názáretbe.
40 **40** A kisgyermek pedig növekedett és erősödött szellemben, teljesedve bölcsességgel; és az Isten kegyelme volt rajta.
41 **41** A szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a páskha ünnepére.
42 És mikor tizenkét esztendős volt, fölmentek Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint;
43 És mikor elteltek a napok mikor ők visszatértek, a gyermek Jézus visszamaradt Jeruzsálemben; és nem vették észre, sem József sem az Ő anyja;
44 Hanem azt gondolva, hogy az úti társaságban van, egynapi járóföldet mentek, és keresték Őt a rokonok és az ismerősök között;
45 És mikor nem találták Őt, visszamentek Jeruzsálembe, hogy megkeressék.
46 És harmadnapra megtalálták Őt a templomban a doktorok között ülve, ahogy hallgatta és kérdezgette őket.
47 **47** És mindnyájan akik Őt hallgatták, elálmélkodtak az Ő értelmén és az Ő feleletein.
48 És meglátva Őt elcsodálkoztak, és mondta neki az anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Íme, atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.
49 Ő pedig mondta nekik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Vagy nem tudjátok, hogy nekem azokban kell foglalatosnak lennem amelyek az én Atyám dolgai?
50 De ők nem értették ezt a beszédet amit nekik szólt.
51 És lement velük, és Názáretbe ment, és engedelmes volt nekik. És az anyja szívében tartotta mindezeket a dolgokat.
52 Jézus pedig gyarapodott bölcsességben és teste állapotában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

Keresztelő János prédikál és keresztel, majd Heródes tömlöcbe viteti. Krisztus megkeresztelkedése. Az Ő ősei felsorolása.

1 Tiberius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Júdeában Poncius Pilátus volt a helytartó, és Galilea negyedes fejedelme Heródes, Iturea és Trakhónitis tartományának pedig negyedes fejedelme az ő testvére, Filep, Abiléné negyedes fejedelme meg Lisániás,
2 Annás és Kajafás főpapsága alatt, jött az Úr szava Jánoshoz, a Zakariás fiához a pusztában,
3 És ment a Jordán mellett lévő minden tartományba, prédikálva a megtérés keresztségét a bűnök bocsánatára;
4 Ahogy meg van írva Ésaiás próféta beszédeinek könyvében, aki *ezt* mondja: Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek az Ő ösvényeit.
5 Minden völgy betöltessen, minden hegy és halom megalacsonyíttasson, és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös utak simákká lesznek;
6 És meglátja minden hústest az Isten szabadítását.
7 Mondta azért a sokaságnak amely kiment hozzá, hogy bemerítkezzen általa: Viperák nemzetségei, kicsoda intett meg titeket, hogy a bekövetkező harag elől meneküljetek?
8 Teremjetek azért megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten

34 Ésa 8,14; Mt 21,44; ApCsel 28,22; Róm 9,32; 1Kor 1,23; 1Pét 2,9;
37 1Sám 1,22;
40 Lk 1,80;
41 2Móz 23,15; 2Móz 23,17; 3Móz 23,5; 5Móz 16,1;
47 Mt 7,28; Mrk 1,22; Lk 4,22; Lk 4,32; Jn 7,15;
50 Lk 9,45; Lk 18,34;
52 1Sám 2,26; Lk 1,80;
2 ApCsel 4,6;
3 Mt 3,1; Mrk 1,4;
4 Ésa 40,3; Mt 3,3; Mrk 1,3; Jn 1,23;
6 Zsolt 98,3; Ésa 52,10;
7 Mt 3,7; Mt 23,33;
8 Mt 3,9; Jn 8,39; ApCsel 13,26;

ezekből a kövekből is támaszthat fiakat Ábrahámnak.
9 Immár pedig a fejsze is a fák gyökerére van vetve: minden fát azért amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágnak és a tűzre vetnek.
10 És megkérdezte őt a sokaság, *ezt* mondva: Mit cselekedjünk tehát?
11 Ő pedig felelve, mondta nekik: Akinek két köntöse van, egyiket adja annak akinek nincs; és akinek van étele, hasonlóan cselekedjen.
12 És eljöttek a vámszedők is, hogy bemerítkezzenek, és mondták neki: Mester, mit cselekedjünk?
13 Ő pedig mondta nekik: Semmi többet ne vegyetek mint amit rendeltek nektek.
14 És megkérdezték őt a vitézek is, *ezt* mondva: Hát mi mit cselekedjünk? És mondta nekik: Senkit se háborgassatok, se ne patvarkodjatok, és elégedjetek meg *a* zsoldotokkal.
15 Mikor pedig a nép várt, és szívükben mind azon gondolkoztak János felől, hogy vajon nem ő-e a Krisztus;
16 János felelt mindeneknek, *ezt* mondva: Én ugyan bemerítelek titeket vízzel; de eljön, aki nálam erősebb, akinek nem vagyok méltó, hogy a saruja kötőjét megoldjam: az majd bemerít titeket Szent Szellemmel és tűzzel:
17 Akinek szórólapátja kezében van, és megtisztítja szérűjét; és a gabonát a csűrébe takarja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.
18 És még sok egyebekre is intve *őket*, prédikált a népnek.
19 Mikor pedig Heródes, a negyedes fejedelem, megfeddetett tőle Heródiásért, az ő testvérének, Filepnek feleségéért és mindazokért a gonoszságokért amiket Heródes cselekedett,
20 *Ez* még azzal tetézte mindezeket, hogy Jánost tömlöcbe vetette.
21 Történt pedig, hogy mikor az egész nép bemerítkezett, és Jézus is bemerítkezett és imádkozott, megnyílt az ég,
22 És leszállt rá a Szent Szellem testi ábrázatban mint egy galamb, és szózat lett *a* mennyből, ezt mondva: Te vagy az én szerelmes Fiam, benned lelem kedvem!
23 Maga Jézus pedig mintegy harminceszt endős volt mikor *tanítani* kezdett, aki ahogy állították, a József fia volt, *ez pedig* a Hélié,
24 *Ez* Mattáté, *ez* Lévié, *ez* Melkié, *ez* Jannáé, *ez* Józsefé,
25 *Ez* Matthatiásé, *ez* Ámosé, *ez* Naumé, *ez* Eslié, *ez* Naggaié,
26 *Ez* Maáté, *ez* Matthatiásé, *ez* Sémeié, *ez* Józsefé, *ez* Júdáé,
27 *Ez* Joannáé, *ez* Rhésáé, *ez* Zorobábelé, *ez* Saláthielé, *ez* Nérié,
28 Ez Melkié, *ez* Addié, *ez* Hosámé, *ez* Elmodámé, *ez* Éré,
29 *Ez* Jóséé, *ez* Eliézeré, *ez* Jórimé, *ez* Mattáté, *ez* Lévié,
30 *Ez* Simeoné, *ez* Júdáé, *ez* Józsefé, *ez* Jónáné, *ez* Eliákimé,
31 *Ez* Méleáé, *ez* Mainánė, *ez* Mattátáé, *ez* Nátáné, *ez* Dávidé,
32 *Ez* Jesséé, *ez* Obedé, *ez* Boózé, *ez* Sálmoné, *ez* Naássoné,
33 *Ez* Aminádábé, *ez* Arámé, *ez* Esroné, *ez* Fáresé, *ez* Júdáé.
34 *Ez* Jákobé, *ez* Izsáké, *ez* Ábrahámé, *ez* Táréé, *ez* Nákhoré,
35 *Ez* Sárukhé, *ez* Ragávé, *ez* Fáleké, *ez* Eberé, *ez* Saláé,
36 *Ez* Kajnáné, *ez* Arfaksádé, *ez* Semé, *ez* Noéé, *ez* Lámekhé,
37 *Ez* Mathuséláé, *ez* Énókhé, *ez* Járedé, *ez* Mahalaléelé, *ez* Kajnáné,
38 *Ez* Énósé, *ez* Sethé, *ez* Ádámé, *ez pedig* az Istené.

Krisztus kísértetéséről és böjtjéről. Tanít Názáretben. A prófétát megvetik hazájában. Egy démonizált meggyógyítása. Péter anyósa. Több beteget meggyógyít Krisztus, és a démonok megvallják a Krisztust Isten Fiának.

4 1 Jézus pedig Szent Szellemmel telve visszatért a Jordántól, és vitetett a Szellemtől a pusztába,
2 Negyven napig kísértve az ördög által. És nem evett semmit azokban a napokban, de mikor azok elmúltak, végül megéhezett.
3 És mondta neki az ördög. Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy változzon kenyérré.
4 Jézus pedig felelt neki, *ezt* mondva: Meg van írva, hogy nem csak kenyérrel él az ember, hanem az Isten minden igéjével.
5 Majd felvitte Őt az ördög egy nagy magas hegyre, megmutatta neki a föld

9 Mt 3,10; Mt 7,19;
10 ApCsel 2,37;
11 Jak 2,13; Jak 2,15; 1Ján 3,17;
16 Ésa 44,3; Jóel 2,28; Mt 3,11; Mrk 1,8; Jn 1,26; ApCsel 1,5; ApCsel 2,4; ApCsel 11,15; ApCsel 11,16; ApCsel 19,4;
17 Mt 3,12;
19 Mt 14,3; Mrk 6,18;
21 Mt 3,13; Mrk 1,9; Jn 1,32;
22 Ésa 42,1; Mt 17,5; Mrk 9,7; Lk 9,35; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
23 Mt 13,55; Jn 6,42;
34 1Móz 11,10-25;
38 1Móz 5,3;
1 Mt 4,1; Mrk 1,12;
2 2Móz 34,28; 1Kir 19,8;
4 5Móz 8,3; Mt 4,4;

minden országait egy szempillantásban,
6 És mondta neki az ördög: Neked adom mindezt a hatalmat és ezek dicsőségét, mert át van nekem adva, és annak adom akinek akarom;
7 Azért ha Te engem imádsz, mindez a tiéd lesz.
8 Felelve pedig Jézus, mondta neki: Távozz tőlem Sátán, mert meg van írva: A te Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj.
9 Azután Jeruzsálembe vitte Őt, és a templom tetejére állítva, mondta neki: Ha Isten Fia vagy, vesd le magad innen;
10 Mert meg van írva: Az Ő angyalainak parancsol felőled, hogy megőrizzenek téged;
11 És: Kezükben hordoznak téged, hogy meg ne üsd bármikor a lábad a kőbe.
12 Felelve pedig Jézus, mondta neki: Meg van mondva: Ne kísértsd a te Uradat Istenedet.
13 És miután az ördög elvégzett minden kísértést, eltávozott tőle egy időre.
14 Jézus pedig visszatért a Szellem erejével Galileába, és híre ment neki az egész környéken.
15 És Ő tanított azok zsinagógáiban, mindenkitől dicsőítve.
16 És Názáretbe ment ahol felneveltetett, és szokása szerint bement szombatnapon a zsinagógába, és felállt olvasni.
17 És Ésaiás próféta könyvét adták neki; és a könyvet feltárva arra a helyre nyitotta, ahol ez volt írva:
18 Az Úr Szelleme *van* rajtam, mert felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat,
19 Hogy hirdessem az Úr kedves esztendejét.
20 És behajtva a könyvet, átadta a szolgának és leült. És a zsinagógában mindenkinek *a* szeme rá volt függesztve.
21 Ő pedig szólni kezdett hozzájuk: Ma teljesedett be ez *az* Írás a ti hallásotokra.
22 És mindnyájan bizonyságot tettek felőle, és elálmélkodtak kedves beszédein, amelyek *a* szájából származtak, és mondták: Vagy nem a József fia-e ez?
23 És mondta nekik: Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nekem: Orvos, gyógyítsd meg magad! Amiket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat.
24 Mondta pedig: Bizony mondom nektek: Egy próféta sem kedves a maga hazájában.
25 És igazán mondom nektek, hogy Illés idejében sok özvegyasszony volt Izraelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgyhogy az egész tartományban nagy éhség volt;
26 Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Szidon Sareptájába, az özvegyasszonyhoz.
27 És az Elizeus prófétа idejében sok bélpoklos volt Izraelben, de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Szíriából való Naámán.
28 És beteltek mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották.
29 És felkeltek, és kiűzték Őt a városon kívül, és annak a hegynek szélére vitték Őt amelyen a városuk épült, hogy letaszítsák onnan.
30 Ő azonban közöttük átmenve eltávozott.
31 És lement Kapernaumba, Galilea városába, és tanította azokat szombatnapokon.
32 És csodálkoztak a tudományán, mert a beszédének hatalma volt.
33 És a zsinagógában volt egy tisztátalan démoni szellemtől megszállt ember, aki fennhangon kiáltott,
34 *Ezt* mondva: Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Jöttél, hogy elveszíts minket? Ismerlek téged ki vagy: az Isten Szentje!
35 És megdorgálta őt Jézus, *ezt* mondva: Némulj meg és menj ki az emberből! És a démon azt a középre vetve kiment belőle, és nem ártott neki semmit.
36 És félelem támadt mindenkiben, és egymással szóltak és beszéltek, *ezt* mondva: Mi dolog ez, hogy nagy méltósággal és hatalommal parancsol a tisztátalan szellemeknek, és kimennek?

8 5Móz 6,13; 5Móz 10,20; 1Sám 7,3;
10 Zsolt 91,11;
12 5Móz 6,16;
14 Mt 4,12; Mrk 1,14; Jn 4,43; ApCsel 10,37;
16 Neh 8,4-5; Mt 13,54; Mrk 6,1; Jn 4,43;
18 Ésa 42,7; Ésa 61,1-2; Mt 11,5;
22 Ésa 50,4; Mt 13,54; Mrk 6,2; Lk 2,47; Jn 6,42;
23 Mt 4,13;
24 Mt 13,57; Mrk 6,4; Jn 4,44;
25 1Kir 17,7; Jak 5,17;
27 2Kir 5,14;
31 Mt 4,13; Mrk 1,21;
32 Mt 7,29; Mrk 1,22;
33 Mrk 1,23;
34 Mk 1,24; Lk 1,35; Jak 2,19;

37 És elterjedt a hír felőle a környék minden helyén.
38 Azután a zsinagógából eltávozva a Simon házába ment. A Simon anyósa pedig nagy hideglelésben feküdt, és könyörögtek neki érte.
39 És *Jézus,* mellé állva megdorgálta a hideglelést, és az elhagyta őt; és ő azonnal felkelve szolgált nekik.
40 A nap lementével pedig mindenki, akiknek különféle betegeik voltak, hozzá vitték azokat; Ő pedig mindegyikőjükre rávetve kezeit, meggyógyította őket.
41 Sokakból pedig démonok is mentek ki, kiáltozva és mondva: Te vagy a Krisztus, az Isten Fia! De Ő megdorgálva nem engedte őket szólni, mert tudták, hogy Ő a Krisztus.
42 A nap felkeltekor pedig kiment, puszta helyre ment; de a sokaság felkereste Őt, és hozzámentek, és tartóztatták Őt, hogy ne menjen el tőlük.
43 Ő pedig mondta nekik: Más városoknak is hirdetnem kell nekem az Isten országát, mert azért küldettem.
44 És prédikált Galilea zsinagógáiban.

38 Mt 8,14; Mrk 1,29;
40 Mt 8,16; Mrk 1,32; Mrk 7,32; Mrk 8,23; Mrk 8,25;
41 Mrk 1,34; Mrk 3,11;
42 Mrk 1,35;

5 *Krisztus a hajóból tanít. Sok hal fogása. Bélpoklos meggyógyítása. Krisztus imádkozik a pusztában. A gutaütött meggyógyul. Bűnbocsánati hatalom. Máté elhívása. Az egészségesek. Menyegző fiai. Böjtölés. Ó és új posztóról és borról vett hasonlat.*

1 És történt, hogy amikor a sokaság hozzá tódult, hogy hallgassa az Isten beszédét, Ő a Genezáret tavánál állt;
2 És látott két hajót állni a vízen: a halászok pedig miután azokból kiszálltak, mosták a hálóikat.
3 És bement az egyik hajóba amely a Simoné volt, és kérte őt, hogy vigye egy kissé beljebb a földtől. És mikor leült, a hajóból tanította a sokaságot.
4 Mikor pedig megszűnt beszélni, mondta Simonnak: Evezz a mélyre és vessétek ki *a* hálóitokat fogásra.
5 És felelve Simon, mondta neki: Mester, jóllehet egész éjszaka fáradtunk, mégsem fogtunk semmit, de a Te parancsolatodra kivetem a hálót.
6 És mikor ezt megtették, halak nagy sokaságát kerítették be, és szakadozott a hálójuk.
7 Intettek azért társaiknak akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek és segítsenek nekik. Eljöttek és megtöltötték mind a két hajót annyira, hogy csaknem elsüllyedtek.
8 Látva pedig *ezt* Simon Péter, Jézus lábai elé esett, *ezt* mondva: Menj el tőlem, mert *én* bűnös ember vagyok, Uram!
9 Mert félelem fogta körül őt, és mindazokat akik vele voltak, a halfogás miatt amit fogtak;
10 Hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, a Zebedeus fiait, akik Simon társai voltak. És mondta Simonnak Jézus: Ne félj, mostantól fogva embereket fogsz.
11 És a hajókat a szárazra vonva elhagyták mindenüket, és követték Őt.
12 És történt, hogy mikor az egyik városban volt, íme *volt ott* egy poklossággal teljes ember: és mikor meglátta Jézust, arcra borulva kérte Őt, *ezt* mondva: Uram, ha akarod megtisztíthatsz engem!
13 *Jézus* pedig kinyújtva kezét megérintette azt, *ezt* mondva: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltávozott tőle a bélpoklosság.
14 És megparancsolta neki, hogy azt senkinek se mondja el; hanem menj el, mutasd meg magad a papnak, és vigyél áldozatot a megtisztulásodért, ahogy Mózes parancsolta, bizonyságul nekik.
15 A hír azonban annál inkább terjedt felőle; és nagy sokaság gyűlt egybe, hogy Őt hallgassák, és hogy meggyógyuljanak általa a betegségeikből.
16 De Ő félrevonult a pusztákba, és imádkozott.
17 És egyik napon történt, hogy Ő tanított: és ott ültek a farizeusok és a törvény tanítói, akik Galilea és Júdea minden faluiból és Jeruzsálemből jöttek: és az Úr hatalma volt vele, hogy gyógyítson.
18 És íme valami férfiak ágyon egy gutaütött embert hoztak, és igyekeztek azt bevinni és elé tenni.
19 De nem találva módot, hogy a sokaság miatt hogyan vigyék be őt, felhágtak a háztetőre, és a cseréphéjazaton át bocsátották le őt ágyastól Jézus elé, középre.
20 És látva azoknak hitét, mondta: Ember, megbocsáttattak neked a bűneid.

10 Jer 16,16; Ezék 47,9; Mt 4,19; Mrk 1,17;
11 Mt 4,20; Mt 19,27; Mrk 10,28; Lk 18,28;
12 Mt 8,2; Mrk 1,40;
14 3Móz 13,2; 3Móz 14,2; Mt 8,4;
18 Mt 9,2; Mrk 2,3; ApCsel 9,33;

21 Az írástudók pedig és a farizeusok elkezdtek tanakodni, *ezt* mondva: Kicsoda ez, aki *ilyen* káromlást szól? Ki bocsáthatja meg a bűnt, hanem csak egyedül az Isten?
22 Jézus pedig észrevéve a tanakodásukat, felelve mondta nekik: Mit tanakodtok a szívetekben?
23 Melyik könnyebb, azt mondani: Megbocsáttattak neked a bűneid; vagy azt mondani: Kelj fel és járj?
24 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön megbocsátani a bűnöket, (mondta a gutaütöttnek): Neked mondom: kelj fel, és fölvéve az ágyadat, menj haza!
25 És *az* rögtön felkelve azok szeme láttára, fölvette amin feküdt, és elment haza, dicsőítve az Istent.
26 És az álmélkodás elfogta mindnyájukat, és dicsőítették az Istent, és beteltek félelemmel, *ezt* mondva: Bizony csodadolgokat láttunk ma!
27 Ezek után pedig kiment, és látott egy Lévi nevű vámszedőt aki a vámnál ült, és mondta neki: Kövess engem!
28 És az mindent elhagyva felkelt és követte Őt.
29 És Lévi nagy lakomát készített neki a házánál; és *ott* a vámszedők és egyebek nagy sokasága volt, akik letelepedtek velük.
30 És az írástudók és farizeusok zúgolódtak köztük a tanítványai ellen, *ezt* mondva: Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és a bűnösökkel?
31 És felelve Jézus, mondta nekik: Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek.
32 Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre.
33 Azok pedig mondták neki: Mi az oka, hogy a János tanítványai gyakran böjtölnek és imádkoznak, valamint a farizeusokéi is; a Te tanítványaid pedig esznek és isznak?
34 Ő pedig mondta nekik: Vajon böjtöltetnétek-e a lakodalmasokat amíg velük van a vőlegény?
35 De eljönnek a napok amikor elveszik tőlük a vőlegényt, és akkor majd böjtölnek azokban a napokban.
36 És mondott nekik példabeszédet is: Senki nem toldja az új posztó foltot az ó posztóhoz, mert különben az újat is elszakítja, és az ó posztóhoz nem illik az újból való folt.
37 És senki sem tölti az új bort ó tömlőkbe, mert különben az új bor szétszakítja a tömlőket és a *bor* kiömlik, és a tömlők *is* elvesznek.
38 Hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni, és mind a kettő megmarad.
39 És senki aki ó *bort* iszik mindjárt újat nem kíván, mert azt mondja: Jobb az ó.

A tanítványok búzafejeket szaggatnak szombaton. A megszáradt kezű meggyógyíttatik. Krisztus imádkozik. Apostolok nevei. Betegek gyógyíttatnak. Kik a boldogok és boldogtalanok. Az ellenséget szeretni kell. Irgalmasnak kell lenni, nem helytelenül ítélni. A jó fa. Krisztus igéjét hallgatni és megtartani.

1 Történt pedig a *páskha* szombatját követő második szombaton, hogy a vetések között ment át, és a tanítványai szaggatták a gabonafejeket, és azokat kezeikkel kimorzsolva ettek.
2 Némelyek pedig a farizeusok közül mondták nekik: Miért cselekszitek azt amit szombatnapokon nem szabad cselekedni?
3 És felelve Jézus, mondta nekik: Nem olvastátok mit cselekedett Dávid mikor megéhezett, ő és akik vele voltak?
4 Hogyan ment be az Úr házába és vette el a szent kenyereket, és ette meg, és adott azoknak is akik vele voltak, amelyeket *pedig* nem szabad megenni, hanem csak a papoknak?
5 És mondta nekik: Az ember Fia ura a szombatnak is.
6 Történt pedig más szombaton is, hogy Ő a zsinagógába ment és tanított, és volt ott egy ember akinek a jobb keze száradt volt.
7 Az írástudók és farizeusok pedig leselkedtek utána, ha vajon gyógyít-e majd szombatnapon, hogy vádat találjanak ellene.
8 Ő pedig tudva azoknak gondolatait, mondta a száradt kezű embernek: Kelj fel és állj a középre! És az felkelve előállt.
9 Mondta azért nekik Jézus: valamit kérdezek tőletek: Szabad-e szombaton jót tenni vagy rosszat tenni? Lelket megtartani vagy elveszteni?

21 Zsolt 32,5; Ésa 43,25; Mt 9,3;
27 Mt 9,9; Mrk 2,14-15;
29 Mt 9,10; Mrk 2,15; Lk 15,1;
32 Mt 9,13; Lk 19,10; 1Tim 1,15;
33 Mt 9,14;
34 Ésa 54,5; Ésa 62,5; Jn 3,29; 2Kor 11,2; Ef 5,25-27;
37 Mt 9,17; Mrk 2,22;
1 5Móz 23,25; Mt 12,1; Mrk 2,23;
2 2Móz 20,10;
3 1Sám 21,6;
4 3Móz 24,9;
5 Mt 12,8; Mrk 2,28;
6 Mt 12,9; Mrk 3,1;

10 És körültekintve mindnyájukon, mondta az embernek: Nyújtsd ki a kezed! Az pedig úgy cselekedett, és keze olyan éppé lett mint a másik.
11 Azok pedig elteltek esztelenséggel, és beszélgettek egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal?
12 És azokban a napokban kiment a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban töltötte el.
13 És mikor megvirradt, szólította a tanítványait és kiválasztott azok közül tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezett:
14 Simont, akit Péternek is nevezett; és Andrást, annak testvérét; Jakabot és Jánost, Filepet és Bertalant;
15 Mátét és Tamást; Jakabot, az Alfeus fiát; és Simont, akit Zelotesnek neveztek;
16 Júdást, a Jakab *fiát;* és Iskariotes Júdást, aki áruló is volt;
17 És lement velük, megállt a síkságon, és a tanítványainak serege és a nép nagy sokasága egész Júdeából és Jeruzsálemből és Tírusnak és Szidonnak tengermelléki határából, akik jöttek, hogy hallgassák Őt és meggyógyíttassanak betegségeikből.
18 És akiket tisztátalan szellemek gyötörtek, meggyógyultak.
19 És az egész sokaság igyekezett érinteni Őt: mert erő származott belőle és mindenkit meggyógyított.
20 Ő pedig felemelve szemeit a tanítványaira, mondta: Boldogok *vagytok* ti szegények: mert tiétek az Isten országa.
21 Boldogok ti, akik most éheztek: mert megelégíttettek. Boldogok ti, akik most sírtok: mert nevetni fogtok.
22 Boldogok lesztek mikor gyűlölnek titeket az emberek, és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik a neveteket mint gonoszt, az ember Fiáért.
23 Örüljetek azon a napon és örvendezzetek, mert íme a ti jutalmatok bőséges a mennyben; hiszen hasonlóképpen cselekedtek a prófétákkal az ő atyáik.
24 De jaj nektek gazdagoknak: mert elvettétek a ti vigasztalásotokat.
25 Jaj nektek akik beteltetek: mert éhezni fogtok. Jaj nektek akik most nevettek: mert sírni és jajgatni fogtok.
26 Jaj nektek mikor minden ember jót mond rólatok: mert éppen így cselekedtek a hamis prófétákkal az ő atyáik.
27 De nektek mondom akik hallgattok: Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal akik titeket gyűlölnek,
28 Áldjátok azokat akik titeket átkoznak, és imádkozzatok azokért akik titeket háborgatnak.
29 Aki *egyik* arcodat megüti, fordítsd neki a másikat is; és attól aki felsőruhádat elveszi, ne vond meg alsóruhádat se.
30 Mindenkinek pedig aki kér tőled, adj; és attól aki elveszi a tiédet, ne kérd vissza.
31 És ahogy akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is úgy cselekedjetek azokkal.
32 Mert ha *csak* azokat szeretitek akik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat akik őket szeretik.
33 És ha *csak* azokkal tesztek jót akik veletek jót tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is ugyanazt cselekszik.
34 És ha *csak* azoknak adtok kölcsönt, akiktől remélitek hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.
35 Hanem szeressétek ellenségeiteket, és tegyetek jót, és adjatok kölcsönt, semmit nem várva érte; és a ti jutalmatok sok lesz, és a magasságos *Isten* fiai lesztek: mert Ő jótevő a hálátlanokkal és gonoszokkal.
36 Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas.
37 Ne ítéljetek és nem ítéltettek; ne kárhoztassatok és nem kárhoztattok; megbocsássatok, *és* nektek is megbocsátanak;
38 Adjatok *és* nektek is adnak; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkel mérnek nektek, amellyel ti mértek.
39 Példabeszédet is mondott nekik: Vajon a vak vezetheti-e a világtalant? vajon nem a verembe esnek-e mindketten?
40 Nem feljebb való a tanítvány a mesterénél, hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz mint a mestere.

10 1Kir 13,4-6;
12 Mt 14,23;
13 Mt 10,1; Mrk 3,13; Mrk 6,7; Lk 9,1;
17 Mt 4,25; Mrk 3,7;
19 Mrk 5,30;
20 Mt 5,3;
21 Ésa 61,3; Ésa 65,13; Ésa 66,10;
22 Mt 5,11; 1Pét 2,19; 1Pét 3,14; 1Pét 4,14;
23 ApCsel 5,41; ApCsel 7,51;
24 Ámós 6,1; Ámós 6,8;
25 Ésa 65,13; Jak 4,9; Jak 5,1;
27 2Móz 23,4; Péld 25,21; Mt 5,44; Róm 12,20; 1Kor 4,12;
28 Lk 23,34; ApCsel 7,60;
29 1Kor 6,7;
30 5Móz 15,7; Mt 5,42;
31 Mt 7,12;
32 Mt 5,46;
34 5Móz 15,8; Mt 5,42;
35 Mt 5,45;
37 Mt 7,1; Róm 2,1; 1Kor 4,5;
38 Péld 10,22; Péld 19,17; Mt 7,2; Mrk 4,24;
39 Ésa 42,19; Mt 15,14;
40 Mt 10,24; Jn 13,16; Jn 15,20;

41 Mt 7,3;
41 Miért nézed a szálkát ami a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig ami a saját szemedben van, nem veszed észre?

42 Példa 18,17;
42 Hogyan mondhatod a te atyádfiának: Atyámfia, hadd vessem ki a szálkát a szemedből, holott te, a te szemedben lévő gerendát nem látod. Te képmutató, vesd ki először a gerendát a szemedből és azután gondolj arra, hogy kivesd a szálkát ami a te atyádfia szemében van.

43 Mt 7,17; Mt 12,33;
43 Nem jó fa az amely romlott gyümölcsöt terem, és nem romlott fa az amely jó gyümölcsöt terem.

44 Mt 7,16;
44 Mert minden fát az ő tulajdon gyümölcséről ismernek meg: mert a tövisről nem szednek fügét, sem a szederindáról nem szednek szőlőt.

45 Péld 10,20-21; Mt 12,34; Mt 12,35;
45 A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jót; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincséből hoz elő gonoszt: mert a szíve teljességéből szól a szája.

46 Mal 1,6; Mt 7,21; Mt 25,11; Lk 13,25; Róm 2,13; Jak 1,22;
46 Miért mondjátok pedig nekem: Uram! Uram! ha nem teszitek amiket mondok?

47 Mt 7,24;
47 Valaki hozzám jön és hallgatja az én beszédeimet és azokat megtartja, megmondom nektek mihez hasonló.

48 Hasonló a házépítő emberhez aki leásott, és mélyre hatolt, és kősziklára vetett fundamentumot: mikor azután árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba, de azt meg nem mozdíthatta: mert kősziklán épült.

49 Aki pedig hallgatja de nem tartja meg, hasonló ahhoz az emberhez, aki *csak* a földön építette házát fundamentum nélkül: amibe beleütközve a folyóvíz, azonnal összeomlott, és nagy lett annak a háznak romlása.

7 A százados szolgájáról és nagy hitéről. Az özvegyasszony fia feltámad Nainban. János elküldi tanítványait Krisztushoz. János eledele. A bűnös asszony Krisztus lábát öntözi.

1 Mt 8,5;
1 Mikor pedig minden beszédeit a nép hallatára elvégezte, bement Kapernaumba.

2 Egy százados szolgája pedig aki annál nagy becsületben volt, gonosz betegség miatt már halálán volt.

3 Az pedig mikor hallott Jézus felől, hozzá küldte a zsidók véneit, kérve Őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg a szolgáját.

4 Azok pedig Jézushoz mentek, és igen kérték Őt, *ezt* mondva: Méltó, hogy megtedd neki;

5 Mert szereti a mi nemzetünket, és a zsinagógát *is* ő építtette nekünk.

6 Jézus tehát elment velük. Mikor azonban már nem messze volt a háztól, a százados hozzáküldte barátait, ezt üzenve neki: Uram, ne fáraszd magad, mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj;

7 Amiért is magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem *csak* szóval mondd és meggyógyul a szolgám.

8 Mert én is hatalom alatt lévő ember vagyok, és vitézek vannak alattam; és *ha* az egyiknek azt mondom: Menj el, elmegy; vagy a másiknak: Gyere, eljön; és *ha* szolgámnak *szólok:* Tedd ezt, azt teszi.

9 Jézus pedig ezeket hallva elcsodálkozott rajta; és hátrafordulva mondta az őt követő sokaságnak: Mondom nektek, ilyen hitet Izraelben sem találtam!

10 És a küldöttek visszatérve a házhoz, a beteg szolgát *már* egészségben találták.

11 És másnap történt, hogy a Nain nevű városba ment, és vele ment sok tanítványa, és nagy sokaság.

12 Mikor pedig a város kapujához közelített, íme egy halottat hoztak ki, egyetlen egy fiát az anyjának, és az özvegyasszony volt; és a városból nagy sokaság volt vele.

13 És látva őt az Úr, megkönyörült rajta, és mondta neki: Ne sírj.

14 ApCsel 9,40;
14 És odamenve megérintette a koporsót; a vivők pedig megálltak. És mondta: Ifjú, neked mondom, kelj fel!

15 És felült a halott, és szólni kezdett; és *az* anyjának adta őt.

16 Lk 1,68; Lk 24,19; Jn 4,19; Jn 6,14; Jn 7,40; Jn 9,17;
16 És elfogta mindazokat a félelem, és dicsőítették az Istent, *ezt* mondva: Nagy próféta támadt köztünk; és: Az Isten megtekintette az Ő népét.

17 És kiment róla ez a hír egész Júdeába, és a körülötte lévő minden tartományba.

18 Mt 11,2;
18 És mindezeket elmondták Jánosnak a tanítványai. És János szólítva kettőt a tanítványai közül,

19 Elküldött Jézushoz, *ezt* mondva: Te vagy-e az aki eljövendő, vagy mást várjunk?
20 Mikor azért azok a férfiak hozzámentek, mondták: Keresztelő János küldött minket hozzád, *ezt* mondva: Te vagy-e az aki eljövendő, vagy mást várjunk?
21 Abban az órában pedig sokakat meggyógyított betegségekből, csapásokból, tisztátalan szellemektől, és sok vaknak adta meg szeme világát.
22 És felelve Jézus, mondta nekik: Menjetek és mondjátok meg Jánosnak amiket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangéliumot prédikálják.
23 És boldog, valaki énbennem meg nem botránkozik.
24 Mikor pedig elmentek a János követei, kezdte mondani a sokaságnak János felől: Mit látni mentetek ki a pusztába? Szél ingatta nádszálat?
25 Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhákba öltözött embert? Íme, akik drága öltözetben és gyönyörűségben vannak, a királyok palotáiban vannak.
26 Hát mit látni mentetek ki? Prófétát? Bizony mondom nektek, prófétánál is nagyobbat.
27 Ez az akiről meg van írva: Íme elküldöm az én követemet a Te arcod előtt, aki elkészíti előtted a Te utadat.
28 Mert mondom nektek, hogy azok között akik asszonytól születtek, egy sincs nagyobb próféta Keresztelő Jánosnál; de aki legkisebb az Isten országában, nagyobb nála.
29 És mikor ezt hallotta az egész nép és a vámszedők, igazat adtak az Istennek, bemerítkezve a János keresztségébe;
30 A farizeusok pedig és a törvénytudók az Isten tanácsát megvetették magukra nézve, mivel nem merítkeztek be tőle.
31 Mondta pedig az Úr: Mihez hasonlítsam azért e nemzetség embereit? És mihez hasonlók?
32 Hasonlók a piacon ülő gyermekekhez, akik egymásnak kiáltanak, és ezt mondják: Sípoltunk nektek és nem táncoltatok; siralmas énekeket énekeltünk nektek és nem sírtatok.
33 Mert eljött Keresztelő János, aki kenyeret sem eszik, bort sem iszik, és ezt mondjátok: Démon van benne.
34 Eljött az ember Fia, aki eszik és iszik, és ezt mondjátok: íme a falánk és borivó ember, a vámszedők és bűnösök barátja.
35 De igazoltatott a bölcsesség minden fiaitól.
36 Kérte pedig Őt egy a farizeusok közül, hogy egyen vele; azért bemenve a farizeus házába, leült enni.
37 És íme, a városban egy asszony aki bűnös volt, mikor megtudta, hogy Ő a farizeus házában leült enni, hozott egy alabástrom *szelence drága* kenetet.
38 És megállva hátul a lábainál sírva, könnyeivel kezdte öntözni a lábait, és fejének hajával törölte meg, és csókolgatta a lábait, és megkente *drága* kenettel.
39 Mikor pedig ezt látta a farizeus aki Őt meghívta, mondta magában: Ez ha próféta volna, tudná ki és miféle asszony az, aki Őt érintette: hogy bűnös.
40 És felelve Jézus, mondta neki: Simon, van valami mondanivalóm neked. És az mondta: Mester, mondd.
41 Egy hitelezőnek két adósa volt: az egyik adós volt ötszáz pénzzel, a másik pedig ötvennel.
42 És mikor nem volt nekik miből megadni, mind a kettőnek elengedte. A kettő közül azért, mondd meg, melyik szereti őt jobban?
43 Felelve pedig Simon, mondta: Azt gondolom, hogy az akinek többet engedett el. És *Jézus* mondta neki: Igazán ítéltél.
44 És az asszonyhoz fordulva, mondta Simonnak: Látod ezt az asszonyt? Bejöttem a házadba, a lábaimnak nem adtál vizet: ez pedig könnyeivel öntözte a lábaimat, és fejének hajával törölte meg.
45 Engem nem csókoltál meg: ez pedig attól fogva, hogy bejöttem, nem szűnt meg a lábaimat csókolgatni.
46 Olajjal a fejemet nem kented meg: ez pedig *drága* kenettel kente meg a lábaimat.
47 Azért mondom neked: neki sok bűne bocsáttatott meg, mert igen szeretett; akinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.

19 5Móz 18,15-18; Jer 23,5-6; Dán 9,24-26;
22 Ésa 29,18; Ésa 35,5; Ésa 61,1;
24 Mt 11,7;
27 Mal 3,1; Mrk 1,2;
31 Mt 11,16;
33 Mt 3,4; Mt 11,10; Mrk 1,6; Lk 1,76; Jn 1,6; Jn 3,28;
36 Mt 26,6; Mrk 14,3; Jn 11,2; Jn 12,3;
39 Lk 15,2;

48 És mondta annak: Megbocsáttattak neked a te bűneid.
49 És akik együtt ültek vele az asztalnál, kezdték magukban mondani: Ki ez, hogy a bűnöket is megbocsátja?
50 Mondta pedig az asszonynak: A te hited megtartott téged. Menj el békességgel!

Krisztus prédikál. Az asszonyok vagyonukból szolgálnak neki. A magvetés példája és annak magyarázata. Meggyújtott gyertya. Krisztus anyja és atyjafiai. Lecsendesíti a szelet és a tengert. Démonizálat szabadít. A gadarénusok elküldik Krisztust az elveszett disznók miatt. Jairus lánya és egy asszony vérfolyása meggyógyíttatik.

1 És ezután történt, hogy Ő városonként és falunként járt, prédikálva és hirdetve az Isten országát, és vele a tizenkettő,
2 És némely asszonyok akiket tisztátalan szellemektől és betegségekből gyógyított meg, Mária, akit Magdalénának neveznek, akiből hét démon ment ki,
3 És Johanna, Khúzának, a Heródes gondviselőjének felesége, és Zsuzsanna, és sok más asszony, akik a vagyonukból szolgáltak neki.
4 Mikor pedig nagy sokaság gyűlt egybe, és minden városból mentek hozzá, példázat által mondta:
5 Kiment a magvető, hogy elvesse az ő magvát: és magvetés közben némely az útfélre esett és eltaposták, és az égi madarak megették azt.
6 És némely a kősziklára esett: és mikor kikelt, elszáradt, mert nem volt nedvessége.
7 Némely a tövis közé esett: és a tövisek vele együtt növekedve megfojtották azt.
8 Némely pedig a jó földbe esett: és mikor kikelt, százannyi hasznot hozott. Ezeket mondva, kiáltott: Akinek van füle a hallásra, hallja.
9 És megkérdezték Őt az Ő tanítványai, *ezt* mondva: Mi lehet ez a példázat?
10 Ő pedig mondta nekik: Nektek meg van adva, hogy az Isten országának titkait értsétek; másoknak példázatokban, hogy látva ne lássanak, és hallva ne értsenek.
11 A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde.
12 Az útfélen valók pedig azok: akik hallják, aztán eljön az ördög és kikapja az igét a szívükből, hogy ne higgyenek és ne üdvözüljenek.
13 És a kősziklán lévők azok: akik mikor hallják, örömmel veszik az igét, de ezeknek nincs gyökerük, akik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak.
14 És amelyik a tövis közé esett, ezek azok: akik mikor hallották, elmentek és az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörűségeitől megfojtatnak, és gyümölcsöt nem teremnek.
15 Amelyik pedig a jó földbe *esett* ezek azok: akik a hallott igét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel.
16 Senki pedig ha lámpást gyújt, nem fedi be azt valami edénnyel, sem az ágy alá nem rejti: hanem a lámpatartóba teszi, hogy akik bemennek lássák a világosságot.
17 Mert nincs olyan titok amely nyilvánvalóvá ne lenne; és nincs olyan elrejtett *dolog* amely ki ne tudódna, és világosságra ne jönne.
18 Meglássátok azért hogyan hallgatjátok: mert akinek van, annak adnak, és akinek nincs, még amijét gondolja is hogy van, elveszik tőle.
19 Jött pedig hozzá az Ő anyja és atyjafiai, de nem tudtak hozzá jutni a sokaság miatt.
20 És tudtára adták neki, *ezt* mondva: Anyád és atyádfiai kinn állnak, téged akarnak látni.
21 Ő pedig felelve mondta nekik: Az én anyám és az én atyámfiai ezek, akik az Isten beszédét hallgatják, és megcselekszik azt.
22 Egy napon történt pedig, hogy bement a hajóba Ő és a tanítványai; és mondta nekik: Menjünk a tó túlsó *part*jára. És elindultak.
23 De hajózásuk közben elszenderedett; és szélvész csapott le a tóra és megmerültek, és veszedelemben voltak.
24 És hozzámenve felkeltették Őt, *ezt* mondva: Mester, Mester, elveszünk! Ő pedig felkelve megdorgálta a szelet és a víz habjait; és megszűntek, és csendesség lett.

48 Mt 9,2;
49 Mt 9,3;
2 Mt 27,55-56; Mrk 16,9;
4 Mt 13,3; Mrk 4,2;
9 Mt 13,10; Mrk 4,10;
10 Ésa 6,9; Ezék 12,2; Mt 11,25; Mt 13,14; Mrk 4,12; Jn 12,40; ApCsel 28,26; Róm 11,8; 2Kor 3,5; 2Kor 3,14;
11 Mt 13,18; Mrk 4,13;
12 Péld 1,24-26; Zak 7,12; Jak 1,23-24;
13 Mt 13,20; Mrk 4,16;
14 Mt 19,23; Mrk 10,23; Lk 18,24; 1Tim 6,9;
15 Jób 23,11-12; Zsolt 1,1-3; Zsolt 119,11;
16 Mt 5,15; Mrk 4,21; Lk 11,33;
17 Jób 12,22; Mt 10,26; Mrk 4,22; Lk 12,2;
18 Mt 13,12; Mt 25,29; Mrk 4,25; Lk 19,26;
19 Mt 12,46; Mt 13,55; Mrk 3,31;
21 Jn 15,14; 2Kor 5,16;
22 Mt 8,23; Mrk 4,35-36;

25 És mondta nekik: Hol van a ti hitetek? És félelemmel csodálkoztak, *ezt* mondva egymásnak: Ugyan ki ez, hogy a szeleknek is, a víznek is parancsol, és engedelmeskednek neki?
25 Jób 26,12; Zsolt 107,25;

26 És a gadarénusok tartományaiba eveztek, mely Galileával szemben van.
26 Mt 8,28; Mrk 5,1;

27 És mikor Ő kiment a földre, elé jött a városból egy ember, akiben démonok voltak sok időtől fogva, sem ruhába nem öltözött, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban.

28 És mikor meglátta Jézust, felkiáltott és *lábai* elé esett neki, és fennszóval mondta: Mi közöm van nekem hozzád Jézus, felséges Isten Fia? Kérlek téged, ne gyötörj engem.

29 Mert azt parancsolta annak a tisztátalan szellemnek, hogy menjen ki az emberből. Mert gyakran elragadta őt, azért láncokkal és béklyókkal megkötözve őriztették; de elszaggatta a kötelékeket, és a démontól a pusztákba hajtatott.

30 Megkérdezte pedig őt Jézus, *ezt* mondva: Mi a neved? És ő mondta: Légió; mert sok démon ment bele.

31 És kérték Őt, hogy ne parancsolja nekik, hogy a mélységbe menjenek.

32 Volt pedig ott egy nagy disznónyáj, legelészve a hegyen; és kérték Őt, hogy engedje meg nekik, hogy azokba menjenek. És megengedte nekik.

33 És miután kimentek a démonok az emberből, bementek a disznókba; és a disznónyáj a meredekről a tóba rohant és megfulladt.

34 A pásztorok pedig látva ami történt, elfutottak, és elmenve hírül adták a városban és a falukban.

35 Kimentek azért megnézni mi történt; és mentek Jézushoz, és az embert akiből a démonok kimentek, felöltözve és eszénél találták Jézus lábainál ülve; és megrettentek.

36 Elbeszélték pedig nekik azok is akik látták, hogyan szabadult meg a démonizált.

37 És kérte Őt a gadarénusok körül lévő tartományok egész sokasága, hogy menjen el közülük, mert igen nagyon féltek: Ő pedig beülve a hajóba visszatért.
37 ApCsel 16,39;

38 Kérte pedig Őt az az ember akiből a démonok kimentek, hogy vele lehessen; de Jézus elbocsátotta őt, *ezt* mondva:
38 Mrk 5,18;

39 Térj vissza házadhoz, és beszéld el milyen nagy dolgokat tett veled az Isten. Elment azért, hirdetve az egész városban milyen nagy dolgokat cselekedett vele Jézus.

40 És mikor Jézus visszatért, a nép örömmel fogadta Őt, mert mindnyájan várták Őt.

41 És íme, eljött egy ember akinek Jairus volt *a* neve, aki a zsinagóga feje volt; és Jézus lábai előtt leesve kérte Őt, hogy menjen be a házába;
41 Mt 9,18; Mrk 5,22;

42 Mert volt neki egy egyetlen lánya, mintegy tizenkét esztendős, és az halálán volt. Mikor pedig Ő ment, a sokaság szorongatta Őt.

43 És egy asszony aki vérfolyásban volt tizenkét esztendeje, és bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki nem tudta meggyógyítani,
43 3Móz 15,25; Mt 9,20; Mrk 5,25;

44 Hátulról odalépett hozzá, megérintette ruhájának peremét, és azonnal elállt vére folyása.

45 És mondta Jézus: Ki az aki engem érintett? És mikor mindnyájan tagadták, mondta Péter és akik vele voltak: Mester, a sokaság nyom és szorongat Téged, és *azt* mondod: Ki az aki engem érintett?

46 Jézus pedig mondta: Érintett engem valaki, mert észrevettem, hogy erő származott ki tőlem.

47 Mikor pedig látta az asszony, hogy nem maradt titokban, reszketve előjött, és leesve előtte megjelentette neki az egész sokaság előtt, miért érintette Őt, és hogy azonnal meggyógyult.

48 És Ő mondta neki: Bízzál lányom, a hited megtartott téged; menj el békességgel!
48 Mt 9,22; Lk 17,19; Lk 18,42;

49 Mikor még a szó szájában volt, eljött egy ember a zsinagóga fejének *házától*, *ezt* mondva neki: Meghalt a lányod; ne fáraszd a Mestert!
49 Mrk 5,35;

50 Jézus pedig mikor ezt hallotta, felelt neki, *ezt* mondva: Ne félj, csak higgy, és megtartatik.

51 Bemenve pedig a házba, senkit nem bocsátott be, csak Pétert, Jakabot, Jánost és a lány atyját és anyját.

52 Mindnyájan sírtak és gyászolták azt; Ő pedig mondta: Ne sírjatok, nem halt meg, hanem alszik.
52 Jn 11,11;

53 És kinevették Őt, tudva hogy meghalt.
54 Ő pedig mindenkit kiküldött, és megfogva a *lány* kezét, kiáltott, *ezt* mondva: Leányzó, kelj fel!
55 És visszatért annak szelleme, és azonnal fölkelt; és Ő parancsolta, hogy adjanak neki enni.
56 És elálmélkodtak annak szülei; Ő pedig megparancsolta, hogy senkinek ne mondják ami történt.

9 *Az apostolokat elküldi prédikálni. Heródes vélekedése Krisztusról. Az öt kenyér csodája. Ki a Krisztus. Kinek-kinek magát megtagadni. Krisztust nem kell szégyellni. Egyedül Őt kell hallgatni. A démonizált meggyógyíttatik. Krisztus szenvedése. Ki legyen a nagyobb. A szamaritánusok nem fogadják Krisztust. Krisztust hogyan kell követni.*

1 Mt 10,1; Mrk 3,13; Mrk 6,7; Lk 6,13;
1 Miután pedig összehívta *Jézus* a tizenkét tanítványát, adott nekik erőt és hatalmat minden démon ellen, és betegségek gyógyítására.
2 Mt 10,7;
2 És elküldte őket, hogy prédikálják az Isten országát, és betegeket gyógyítsanak.
3 Mt 10,9; Mrk 6,8; Lk 22,35;
3 És mondta nekik: Semmit ne vigyetek az útra, se pálcákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt; se két-két ruhátok ne legyen.
4 És amelyik házba bementek, ott maradjatok, és onnan induljatok tovább.
5 Mt 10,14; Mrk 6,11; Lk 10,11; ApCsel 13,51; ApCsel 18,6;
5 És valakik nem fogadnak be titeket, kimenve abból a városból, még a port is verjétek le lábaitokról bizonyságul ellenük.
6 Kimenve azért bejárták a falukat, hirdetve az evangéliumot, és gyógyítva mindenütt.
7 Mt 14,1; Mrk 6,14;
7 Meghallotta pedig Heródes a negyedes fejedelem mindazokat, amik általa történtek: és zavarban volt, mert némelyek azt mondták, hogy János támadt fel a halálból;
8 Némelyek pedig, hogy Illés jelent meg; mások meg, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.
9 És mondta Heródes: Jánosnak én vettem fejét: kicsoda hát ez, akiről én ilyen dolgokat hallok? És igyekezett látni Őt.
10 Mt 14,13; Mrk 6,30;
10 Visszatérve pedig az apostolok, elbeszéltek neki mindent amit cselekedtek. És azokat maga mellé véve, elvonult magányosan a Bethsaida nevű város puszta helyére.
11 A sokaság pedig mikor *ezt* megtudta, követte Őt: és Ő örömmel fogadva őket, szólt nekik az Isten országáról, és akiknek gyógyulásra volt szükségük, azokat meggyógyította.
12 Mt 14,15; Mrk 6,35; Jn 6,5;
12 A nap pedig hanyatlani kezdett, és a tizenkettő hozzámenve mondta neki: Bocsásd el a sokaságot, hogy elmenve a körüllévő falvakba és majorokba megszálljanak, és élelmet találjanak, mert itt puszta helyen vagyunk.
13 Mt 14,16; Mrk 6,37; Jn 6,9;
13 Ő pedig mondta nekik: Adjatok nekik ti enni. Azok pedig mondták: Nincs nekünk több öt kenyerünknél és két halunknál; hacsak nem elmegyünk és mi veszünk eledelt az egész sokaságnak.
14 Mert voltak *ott* mintegy ötezren férfiak. Mondta pedig a tanítványainak: Ültessétek le őket csoportokba ötvenével.
15 És úgy cselekedtek, és leültették valamennyit.
16 1Sám 9,13;
16 Miután pedig vette az öt kenyeret és a két halat, a mennybe emelve szemeit megáldotta azokat és megszegte; és adta a tanítványoknak, hogy a sokaság elé tegyék.
17 Ettek azért és megelégedtek mindnyájan; és felszedték a darabokat amik maradtak tőlük, tizenkét kosárral.
18 Mt 16,13; Mrk 8,27;
18 És mikor Ő magában imádkozott, vele voltak a tanítványok; és megkérdezte őket, *ezt* mondva: Kinek mond engem a sokaság?
19 Mt 14,2;
19 Ők pedig felelve, mondták: Keresztelő Jánosnak; némelyek pedig Illésnek; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.
20 Jn 6,69;
20 És mondta nekik: Hát ti kinek mondotok engem? Felelve pedig Péter, mondta: Az Isten Krisztusának.
22 Mt 16,21; Mt 17,22; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 18,31; Lk 24,7;
21 Ő pedig megfenyegetve őket, megparancsolta, hogy ezt senkinek ne mondják;
22 Ezt mondva: Szükség az ember Fiának sokat szenvedni és megvettetni a vénektől, a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon feltámadni.
23 Mt 10,38; Mt 16,24; Mrk 8,34; Lk 14,27;
23 Mondta pedig mindenkinek: Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg

magát, és vegye fel a keresztjét mindennap, és kövessen engem.
24 Mert aki meg akarja tartani az életét, elveszti azt; aki pedig elveszti az életét énértem, az megtartja azt.
25 Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri *is,* magát pedig elveszti, vagy magában kárt vall?
26 Mert valaki szégyell engem és az én beszédemet, az ember Fia is szégyellni fogja azt, mikor eljön az Ő dicsőségével, és az Atyáéval, és a szent angyalokéval.
27 Igazán mondom nektek, hogy vannak az itt állók közül némelyek, akik a halált meg nem kóstolják amíg meg nem látják az Isten országát.
28 És mintegy nyolc nappal e beszédek után történt, hogy maga mellé vette Pétert, Jánost és Jakabot, és felment a hegyre imádkozni.
29 És imádkozása közben elváltozott az arca, és a ruhája fehér *és* fénylő lett.
30 És íme, két férfi beszélt vele, aki Mózes és Illés volt;
31 Akik dicsőségben megjelenve elbeszélték az Ő halálát, melyet Jeruzsálemben kell neki beteljesíteni.
32 Pétert pedig és a vele lévőket elnyomta az álom; de mikor felébredtek, látták az Ő dicsőségét, és azt a két férfit akik vele álltak.
33 És mikor azok eltávoztak tőle, mondta Péter Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lennünk: csináljunk azért három hajlékot, egyet neked, Mózesnek egyet, és egyet Illésnek; nem tudva mit mond.
34 És miközben ő ezeket mondta, felhő támadt és beárnyékolta azokat; ők pedig megrettentek mikor azok bementek a felhőbe.
35 És szózat jött a felhőből, *ezt* mondva: Ez az én szerelmes Fiam, Őt hallgassátok.
36 És mikor a szózat lett, csak magát Jézust találták. Ők pedig hallgattak, és semmit abból amit láttak, senkinek el nem mondtak azokban a napokban.
37 És másnap történt, amikor ők a hegyről leszálltak, sok nép ment elé.
38 És íme, egy a sokaság közül felkiáltott, *ezt* mondva: Mester, kérlek téged nézz a fiamra, mert nekem egyetlen egyem:
39 És íme a szellem megragadja őt, és hirtelen kiált; és annyira szaggatja őt, hogy tajtékot túr, és nehezen megy el tőle, szaggatva őt.
40 És kértem a tanítványaidat, hogy űzzék ki azt, de nem tudták.
41 Felelve pedig Jézus, mondta: Óh, hitetlen és elfajult nemzetség! Meddig leszek köztetek, és *meddig* tűrlek titeket? Hozd ide a fiad!
42 Amíg pedig az odament, közben a démon földhöz ütötte azt és megrángatta. De Jézus megdorgálta a tisztátalan szellemet, és meggyógyította a gyermeket, és az atyjának adta azt.
43 Mindnyájan elálmélkodtak az Isten nagyságos erején. Mikor pedig mindnyájan csodálkoztak mindazokon amiket Jézus cselekedett, mondta a tanítványainak:
44 Vegyétek füleitekbe ezeket a beszédeket: Mert az ember Fiát az emberek kezébe fogják adni.
45 De ők nem értették ezt a mondást, és el volt rejtve előlük, hogy ne értsék azt; és féltek Őt megkérdezni e mondás felől.
46 Az a gondolat támadt pedig bennük, hogy ki a nagyobb közöttük.
47 Jézus pedig látva szívük gondolatát, egy kisgyermeket megfogva, maga mellé állította azt,
48 És mondta nekik: valaki e kis gyermeket befogadja az én nevemben, engem fogad be; és valaki engem befogad, azt fogadja be aki engem elküldött; mert aki legkisebb mindnyájatok között, az nagy lesz.
49 Felelve pedig János, mondta: Mester, láttunk valakit aki a Te nevedben démonokat űz; és eltiltottuk őt, mivelhogy nem követ *téged* velünk.
50 És mondta neki Jézus: Ne tiltsátok el: mert aki nincs ellenünk, mellettünk van.
51 Történt pedig, mikor elközelített az idő, hogy Ő felvitessen, eltökélte magát, hogy Jeruzsálembe megy,
52 És követeket küldött az arca előtt; és *azok* elmenve bementek egy szamaritánus faluba, hogy *szállást* készítsenek neki.
53 De nem fogadták be Őt, mivelhogy Ő Jeruzsálembe ment.
54 Mikor pedig ezt látták a tanítványai, Jakab és János, *ezt* mondták: Uram, akarod-e, hogy mondjuk, hogy

24 Mt 10,39; Mt 16,25; Mrk 8,35; Lk 17,33; Jn 12,25;
26 Mt 10,33; Mrk 8,38; Lk 12,9; 2Tim 2,12; 1Ján 2,23;
27 Mt 16,28; Mrk 9,1;
28 Mt 17,1; Mrk 9,2;
35 5Móz 18,19; Ésa 42,1; Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; ApCsel 3,22; Kol 1,13; 2Pét 1,17;
37 Mt 17,14; Mrk 9,17;
44 Mt 17,22; Mrk 9,31;
45 Lk 2,50; Lk 18,34;
46 Mt 18,1; Mrk 9,33; Lk 22,24;
48 Mt 18,5; Mt 23,11; Mrk 9,37; Lk 10,16; Lk 14,11; Lk 18,14; Jn 13,20;
49 Mrk 9,38;
50 Mt 12,30; Lk 11,23;
51 Mrk 16,19; ApCsel 1,2; 1Tim 3,16;
53 Jn 4,9;
54 2Kir 1,10; 2Kir 1,12;

tűz szálljon le az égből és megemésszе ezeket, ahogy Illés is cselekedett?
55 De *Jézus* megfordulva megdorgálta őket, *ezt* mondva: Nem tudjátok milyen szellem van bennetek:
56 Mert az ember Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa. Elmentek azért más faluba.
57 Történt pedig mikor mentek, valaki mondta neki az úton: Követlek téged Uram, valahová mész!
58 És mondta neki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészkük; de az ember Fiának nincs hová lehajtania a fejét.
59 Mondta pedig másnak: Kövess engem. Az pedig mondta: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az atyámat.
60 Mondta pedig neki Jézus: Hadd temessék el a halottak a halottaikat: te pedig elmenve hirdesd az Isten országát.
61 Mondta pedig más is: Követlek téged Uram; de előbb engedd meg nekem, hogy búcsút vegyek azoktól, akik a házamban vannak.
62 És mondta neki Jézus: valaki az eke szarvára veti kezét és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.

10 *A hetven tanítvány kiküldése. Az apostolokat kell hallgatni, hogyan kell az embernek örülni. A kisdedeknek jelenik meg az evangélium. Kérdés az örök életről. Máriának jobb rész, mint Mártának.*

1 Ezek után pedig rendelt az Úr másokat is, hetvenet, és elküldte azokat kettesével az arca előtt, minden városba és helyre ahová Ő ment.
2 Mondta azért nekik: Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába.
3 Menjetek el: Íme, elbocsátalak titeket mint bárányokat a farkasok közé.
4 Ne hordozzatok erszényt, se táskát, se sarut; és az úton senkit ne köszöntsetek.
5 Amelyik házba bementek, először ezt mondjátok: Békesség ennek a háznak!
6 És ha ott valaki a békesség fia lesz, a ti békességetek azon marad; ha nem, rátok tér vissza.
7 Ugyanabban a házban maradjatok pedig, azt egyétek és igyátok, amit ők *adnak:* mert méltó a munkás az ő bérére. Ne járjatok házról házra.
8 És valamelyik városba bementek, és befogadnak titeket, azt egyétek amit elétek adnak:
9 És gyógyítsátok a betegeket akik ott lesznek, és mondjátok nekik: Elközelített hozzátok az Isten országa.
10 Valamelyik városba pedig bementek és nem fogadnak be titeket, annak utcáira kimenve ezt mondjátok:
11 Még a port is ami ránk ragadt a ti városotokból, itt köztetek letöröljük; de ez legyen tudtotokra, hogy az Isten országa elközelített hozzátok.
12 Mondom pedig nektek, hogy a szodomabeliek állapota tűrhetőbb lesz azon a napon, mint annak a városnak.
13 Jaj neked Korazin! Jaj neked Bethsaida! mert ha Túruszban és Szidonban lettek volna azok az *isteni* erők, melyek benned lettek, régen megtértek volna zsákban és hamuban ülve.
14 Hanem Tírusznak és Szidonnak tűrhetőbb állapota lesz az ítéletkor mint nektek.
15 És te Kapernaum, mely egészen az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz lealáztatni.
16 Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; és aki engem vet meg, azt veti meg aki engem elküldött.
17 Visszatért pedig a hetven *tanítvány* örömmel, *ezt* mondva: Uram, még a démonok is engednek nekünk a Te neved által!
18 Ő pedig mondta nekik: láttam a Sátánt mint villámlást lehullani az égből.
19 Íme adok nektek hatalmat, hogy a kígyókon és skorpiókon tapossatok, és az ellenség minden erején: és semmi sem árthat nektek.
20 De ne azon örüljetek, hogy a szellemek engednek nektek; hanem inkább azon örüljetek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben.
21 Abban az órában örvendezett Jézus szellemében, és mondta: Hálákat adok neked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek

56 Jn 3,17; Jn 12,47;
57 Mt 8,19;
59 Mt 8,21;
60 Mt 8,22;
61 1Kir 19,20;
62 Péld 26,11; Fil 3,14; Zsid 6,5-6; 2Pét 2,20;
2 Mt 9,37; Jn 4,35; 2Thessz 3,1;
3 Mt 10,16;
4 2Kir 4,29; Mt 10,9; Mrk 6,8; Lk 9,3; Lk 22,35;
5 Mt 10,12; Mrk 6,10;
7 3Móz 9,13; 5Móz 24,14; 5Móz 25,4; Mt 10,10; 1Kor 9,4; 1Kor 9,14; 1Kor 10,27; 1Tim 5,18;
10 Mt 10,14; Mrk 6,11; Lk 9,5;
11 ApCsel 13,51; ApCsel 18,6;
16 Mt 10,40; Mrk 9,37; Jn 13,20; 1Thessz 4,8;
18 Jel 12,8-9;
19 Mrk 16,18; ApCsel 28,5;
20 2Móz 32,32; Ésa 4,2; Dán 12,1; Fil 4,3;
21 Jób 5,12; Ésa 29,14; Mt 11,25; 1Kor 1,19; 1Kor 2,7-8; 2Kor 3,14;

és értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves előtted.

22 Zsolt 8,6; Jn 1,18; Jn 3,35; Jn 6,44; Jn 6,46; Jn 17,2; 1Kor 15,27; Fil 2,10; Zsid 2,8;

22 Mindent nekem adott az én Atyám: és senki sem tudja kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem *csak* a Fiú, és akinek a Fiú akarja megjelenteni.

23 Mt 13,16;

23 És a tanítványokhoz fordulva, mondta magukban: Boldog szemek amelyek látják azokat, amelyeket ti láttok.

24 1Pét 1,10;

24 Mert mondom nektek, hogy sok próféta és király kívánta látni amiket ti láttok, de nem látták; és hallani amiket hallotok, de nem hallották.

25 És íme, egy törvénytudó felkelt, kísértve Őt, és mondva: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem?

26 Ő pedig mondta annak: A törvényben mi van megírva? Hogyan olvasod?

27 3Móz 19,18; 5Móz 6,5; 5Móz 10,12; 5Móz 30,6; Róm 13,9; Gal 5,14; Jak 2,8;

27 Az pedig felelve, mondta: Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, és teljes lelkedből, és minden erődből, és teljes elmédből; és felebarátodat, mint magadat.

28 Mondta pedig annak: Jól feleltél; ezt cselekedd, és élsz.

29 Az pedig igazolni akarva magát, mondta Jézusnak: De ki az én felebarátom?

30 Jézus pedig felelve, mondta: Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók *kezé*be esett, akik azt kifosztották és megsebesítették, elmentek és otthagyták félholtan.

31 Történet szerint pedig egy pap ment le azon az úton, aki azt látva elkerülte.

32 Hasonlóképpen egy Lévita is, mikor arra a helyre ment, és *azt* látta, elkerülte.

33 Egy szamaritánus pedig az úton menve odaért ahol az volt: és mikor azt látta, könyörületességre indult.

34 És odamenve hozzá bekötözte annak sebeit, olajat és bort töltve azokba; és azt felhelyezve a tulajdon barmára, a vendégfogadó házhoz vitte, és gondját viselte neki.

35 Másnap pedig elmenőben, két pénzt kivéve a gazdának adta, és mondta neki: Viselj gondot rá, és valamit ezen felül ráköltesz, mikor visszatérek megadom neked.

36 E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak aki a rablók *kezébe* esett?

37 Az pedig mondta: Az, aki könyörült rajta. Mondta azért neki Jézus: Menj el, és te *is* úgy cselekedj.

38 Történt pedig, hogy mikor az úton mentek, Ő bement egy faluba; egy Márta nevű asszony pedig befogadta Őt házába.

39 És ennek volt egy Mária nevű testvére, aki Jézus lábainál leülve szintén hallgatta a beszédét. **39** ApCsel 22,3;

40 Márta pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállva azért, mondta: Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondd azért neki, hogy segítsen nekem.

41 Felelve pedig, mondta neki Jézus: Márta, Márta, szorgalmas vagy és sokra igyekszel:

42 De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, amely nem vétetik el tőle. **42** 5Móz 33,3; Zsolt 27,4;

11

Tanítja az apostolokat imádkozni. A néma démont kiűzi. A seregben egy asszony felemeli szavát. A zsidók jeleket kérnek. A farizeusoktól elhívják. A külső szentség mutogatását megfeddi.

1 És mikor Ő imádkozott egy helyen, *és* miután elvégezte, mondta neki egy a tanítványai közül: Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította a tanítványait.

2 Mondta pedig nekik: Mikor imádkoztok, *ezt* mondjátok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved. Jöjjön el a Te országod. Legyen meg a Te akaratod, miképpen a mennyben, azonképpen e földön is. **2** Mt 6,9;

3 A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként.

4 És bocsásd meg nekünk a mi bűneinket, mert mi is megbocsátunk mindenkinek, akik nekünk adósok. És ne vígy minket kísértésbe; de szabadíts meg minket a gonosztól.

5 És mondta nekik: Ki az közületek, akinek barátja van, és ahhoz megy éjfélkor, és ezt mondja neki: Barátom, adj nekem kölcsön három kenyeret,

6 Mert az én barátom hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie;
7 Az pedig onnan belülről felelve, ezt mondaná: Ne bánts engem: az ajtó már be van zárva, és a gyermekeim velem vannak a hálóban; nem kelhetek fel, és nem adhatok neked.
8 Mondom nektek, ha azért nem is fog felkelni és adni neki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkel, és ad neki amennyi kell.
9 Én is mondom nektek: Kérjetek és megadatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik nektek.
10 Mert aki kér: mind kap; és aki keres: az talál; és a zörgetőnek megnyittatik.
11 Melyik atya pedig az közületek akitől a fia kenyeret kér, *és* ő talán követ adna neki? vagy ha halat, vajon a hal helyett kígyót ad-e neki?
12 Vagy ha tojást kér, vajon skorpiót ad-e neki?
13 Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szent Szellemet azoknak, akik kérik tőle.
14 És démont űzött ki, amely néma volt. És mikor kiment a démon, megszólalt a néma; és csodálkozott a sokaság.
15 Némelyek pedig azok közül mondták: A Belzebub által, a démonok fejedelme által űzi ki a démonokat.
16 Mások meg, kísértve Őt, mennyei jelet kívántak tőle.
17 Ő pedig tudva azok gondolatát, mondta nekik: Minden ország amely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal ha *meghasonlik,* leomlik.
18 És a Sátán is ha meghasonlik magával, hogyan állhat meg az ő országa? mert azt mondjátok, hogy én a Belzebub által űzöm ki a démonokat.
19 És ha én a Belzebub által űzöm ki a démonokat, a ti fiaitok ki által űzik ki? Azért ők maguk lesznek a ti bíráitok.
20 Ha pedig Isten ujjával űzöm ki a démonokat, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
21 Mikor az erős fegyveres őrzi a palotáját, amije van, békességben van;
22 De mikor a nála erősebb eljön rá és legyőzi őt, minden fegyverét elveszi melyben bízott, és amit tőle zsákmányol, elosztja.
23 Aki velem nincs, ellenem van; és aki velem nem takar, tékozol.
24 Mikor a tisztátalan szellem kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresve; és mikor nem talál, *ezt* mondja: Visszatérek a házamba ahonnan kijöttem.
25 És *oda*menve kisöpörve és felékesítve találja azt.
26 Akkor elmegy, és vesz maga mellé másik hét szellemet, magánál gonoszabbakat, és bemenve ott laknak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél.
27 Mikor pedig ezeket mondta, fölemelve szavát egy asszony a sokaság közül, mondta neki: Boldog méh amely téged hordozott, és az emlők melyeket szoptál.
28 Ő pedig mondta: Sőt inkább boldogok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják azt.
29 Mikor pedig hozzá gyülekezett a sokaság, kezdte mondani: Ez *a* nemzetség gonosz, jelet kíván, de nem adatik neki jel, csak a Jónás próféta jele;
30 Mert ahogyan Jónás jelül volt a ninivebelieknek, úgy lesz az ember Fia is ennek a nemzetségnek.
31 A Dél királynője felkel majd az ítéletkor e nemzetség férfiaival, és kárhoztatja őket: mert ő eljött a föld széléről, hogy hallhassa a Salamon bölcsességét; és íme nagyobb van itt Salamonnál.
32 Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel e nemzetséggel és kárhoztatják ezt: mert ők megtértek Jónás prédikálására; és íme nagyobb van itt Jónásnál.
33 Senki pedig ha lámpást gyújt, nem teszi rejtett helyre, sem a véka alá, hanem a lámpatartóba, hogy akik bemennek, lássák a világosságot.
34 A test lámpása a szem: ha azért a szemed tiszta, az egész tested is világos lesz; ha pedig *a szemed* tisztátalan, a tested is sötét.
35 Figyelj azért, hogy a világosság amely benned van, sötétség ne legyen.
36 Azért ha az egész tested világos, és semmi részében sincs homályosság, olyan világos lesz egészen, mint mikor

9 Mt 7,7; Mt 21,22; Mrk 11,24; Jn 14,13; Jn 15,7; Jn 16,24; Jak 1,5-6; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;
11 Mt 7,9;
14 Mt 9,32; Mt 12,22;
15 Mt 9,34; Mt 12,24; Mrk 3,22;
16 Mt 16,1;
17 Mt 12,25; Mrk 3,24;
22 Kol 2,15;
23 Mt 12,30;
24 Jób 1,7; Mt 12,43; Mrk 5,10; 1Pét 5,8;
26 Jn 5,14; Zsid 6,4-5; Zsid 10,26; 2Pét 2,20;
28 Mt 7,21; Jn 6,29; Róm 2,13;
29 Jón 2,1; Jón 2,11;
31 1Kir 10,1; 2Krón 9,1; Mt 12,42;
32 Jón 3,5;
33 Mt 5,15; Mrk 4,21-22; Lk 8,16;
34 Mt 6,22;
35 Péld 16,25; Péld 26,12; Ésa 5,20-21; Róm 2,19-23;

a lámpás megvilágosít téged az ő világosságával.
37 Beszéd közben pedig kérte Őt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenve azért leült enni.
38 A farizeus pedig mikor *ezt* látta, elcsodálkozott, hogy ebéd előtt előbb nem mosdott meg.
39 Mondta pedig neki az Úr: Ti farizeusok jóllehet a pohár és tál külső részét megtisztítjátok, de a belsőtök rakva ragadománnyal és gonoszsággal.
40 Bolondok, aki azt teremtette ami kívül van, nem ugyanaz teremtette-e azt is ami belül van?
41 Inkább adjátok alamizsnául ami nálatok van; és minden tiszta lesz nektek.
42 De jaj nektek farizeusok! mert megadjátok a dézsmát a mentából, rutából és minden paréjból, de elhagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni.
43 Jaj nektek farizeusok! mert szeretitek az elől ülést a gyülekezetekben, és a piacokon való köszöntéseket.
44 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! mert olyanok vagytok mint a sírok, amelyek nem látszanak, és az emberek akik azokon járnak, nem tudják.
45 Felelve pedig egy a törvénytudók közül, mondta neki: Mester, mikor ezeket mondod minket is bántasz.
46 Ő pedig mondta: Jaj nektek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkel terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjatokkal sem érintitek azokat a terheket.
47 Jaj nektek! mert ti építitek a próféták sírjait; a ti atyáitok pedig megölték őket.
48 Tehát bizonyságot tesztek és jóváhagyjátok atyáitok cselekedeteit: mert azok megölték őket, ti pedig építitek sírjaikat.
49 Ezért mondta az Isten bölcsessége is: Küldök hozzájuk prófétákat és apostolokat; és azok közül *némelyeket* megölnek, és *némelyeket* elüldöznek;
50 Hogy számonkérjék e nemzetségtől minden próféta vérét mely e világ fundamentumának felvettetésétől fogva kiontatott,
51 Az Ábel vérétől fogva egészen a Zakariás véréig, aki elveszett az oltár és a templom között: bizony mondom nektek, számonkérik e nemzetségtől.
52 Jaj nektek törvénytudók! mert elvettétek a tudomány kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és akik be akartak menni, azokat meggátoltátok.
53 Mikor pedig ezeket mondta nekik, az írástudók és farizeusok kezdtek igen erősen ellene állni, és Őt sok dolog felől kikérdezni,
54 Ólálkodva utána, és igyekezve valamit kikapni a szájából, hogy vádolhassák Őt.

38 Mrk 7,3;
39 Mt 23,25; Tit 1,15;
41 Ésa 58,7; Dán 4,24; Lk 12,33;
42 1Sám 15,22; Hós 6,6; Mik 6,8; Mt 9,13; Mt 12,7; Mt 23,23;
43 Mt 23,6; Mrk 12,38; Lk 20,46;
44 Mt 23,27;
46 Ésa 10,2; Mt 23,4; ApCsel 15,10;
47 Mt 23,29;
49 Mt 10,16; Lk 10,3; Jn 16,2; ApCsel 7,51; Zsid 11,35;
51 1Móz 4,8; 2Krón 24,21; Zsid 11,4;
52 Mt 23,13;

A farizeusok kovásza. Kit kell félni. Krisztust megvallani. Egy gazdag példája, akinek majorsága bőséges volt. E földi szorgalmat el kell hagyni, és az Isten országát kell keresni. Krisztus eljövetele olyan mint a tolvajé éjjel. Háborúság az evangélium miatt.

12 1 És mikor sok ezerből álló sokaság gyűlt egybe annyira, hogy egymást letaposták, kezdte a tanítványainak mondani: Mindenekelőtt oltalmazzátok meg magatokat a farizeusok kovászától, amely a képmutatás;
2 Mert nincs olyan rejtett dolog amely napfényre ne jönne; és olyan titok amely ki ne tudódna.
3 Azért amit a sötétben mondtatok, a világosságban fog meghallatszani; és amit fülbe súgtatok a titkos szobákban, azt a házak tetején fogják hirdetni.
4 Nektek mondom pedig, barátaimnak: Ne féljetek azoktól akik a testet ölik meg, és azután többet nem árthatnak.
5 De megmondom nektek kitől féljetek: Féljetek attól aki miután megöl, arra is van hatalma, hogy a gyehennára vessen. Bizony mondom nektek, ettől féljetek.
6 Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? és egy sincs azok közül Istennél elfelejtve.
7 De nektek a fejetek hajszálai is mind számolva vannak. Ne féljetek azért, sok verébnél drágábbak vagytok.
8 Mondom pedig nektek: Valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az ember Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt;
9 Aki pedig megtagad engem az embe-

1 Mt 16,12; Mrk 8,15;
2 Jób 12,22; Mt 10,26; Mrk 4,22; Lk 8,17;
4 Ésa 51,7; Jer 1,8; Mt 10,28;
6 Mt 10,29;
7 1Sám 14,45; 2Sám 14,11; 1Kir 1,52; Lk 21,18;
8 Mt 10,32;
9 Mt 10,33; Mrk 8,38; Lk 9,26; 2Tim 2,12; 1Ján 2,23;

rek előtt, azt megtagadják az Isten angyalai előtt.

10 1Ján 5,16;
10 És ha valaki valamit mond az ember Fia ellen, megbocsáttatik annak; de annak aki a Szent Szellem ellen szól káromlást, meg nem bocsáttatik.

11 Mt 10,19; Mrk 13,11; Lk 21,14;
11 Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, hogyan vagy mit szóljatok a védelmetekre, vagy mit mondjatok;
12 Mert a Szent Szellem abban az órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.
13 Mondta pedig neki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget.
14 Ő pedig mondta neki: Ember, ki tett engem köztetek bíróvá vagy osztóvá?

15 1Tim 6,7;
15 Mondta azért nekik: Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget: mert nem a vagyonnal való bővölködésben van az ember élete.
16 És mondott nekik egy példázatot, *így* szólva: Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje.
17 Azért magában okoskodott, *ezt* mondva: Mit cselekedjem? Mert nincs hová takarnom a termésemet.
18 És mondta: Ezt cselekszem: Az én csűreimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom *jószágom* minden hasznát és a javaimat.

19 Préd 12,1; 1Kor 15,32; Jak 5,5;
19 És *ezt* mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javad van sok esztendőre eltéve; tedd magad kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködj!

20 Zsolt 39,7; Zsolt 52,7; Jer 17,11;
20 Mondta pedig neki az Isten: Bolond, ezen az éjjelen elkérik tőled a lelkedet; amiket pedig készítettél, kié lesznek?
21 Így van dolga annak aki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.

22 Zsolt 55,23; Mt 6,25; Fil 4,6; 1Tim 6,8; 1Pét 5,7;
22 Mondta pedig a tanítványainak: Azért mondom nektek, ne aggodalmaskodjatok a ti életetek felől, mit egyetek; se a ti testetek felől, mibe öltözködjetek.
23 Az élet több az ételnél, és a test az öltözetnél.

24 Jób 39,3; Zsolt 147,9;
24 Nézzétek meg a hollókat, hogy nem vetnek, sem nem aratnak; akiknek nincs tárházuk, sem csűrük; és az Isten eltartja őket: mennyivel drágábbak vagytok ti a madaraknál?

25 Kicsoda pedig az közületek, aki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy arasszal? **25** Mt 6,27;
26 Azért ha ami a legkisebb dolog, azt sem tehetitek, mit aggodalmaskodtok a többi felől?
27 Nézzétek meg a liliomokat, hogyan növekednek: nem fáradoznak és nem fonnak; de mondom nektek: Salamon minden ő dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy.
28 Ha pedig a füvet ami a mezőn van ma, és holnap kemencébe vettetik, így ruházza az Isten; mennyivel inkább titeket, ti kicsinyhitűek!
29 Ti se kérdezzétek, mit egyetek vagy mit igyatok; és ne kételkedjetek.
30 Mert mindezeket a világi pogányok kérdezik; a ti Atyátok pedig tudja, hogy nektek szükségetek van ezekre.

31 Zsolt 37,25; Mt 6,33; 1Tim 4,8;
31 Csak keressétek az Isten országát, és ezek mind megadatnak nektek.
32 Ne félj te kicsiny nyáj: mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.

33 Mt 6,20; Mt 19,21; Lk 16,9; 1Tim 6,19;
33 Adjátok el javaitokat, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak olyan erszényeket, melyek meg nem avulnak, elfogyhatatlan kincset a mennyekben, ahol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészti.
34 Mert ahol a ti kincsetek van, ott van a ti szívetek is.

35 Ef 6,14; 1Pét 1,13;
35 Legyenek derekaitok felövezve, és szövétnekeitek meggyújtva;
36 Ti meg legyetek hasonlók az olyan emberekhez akik az ő urukat várják, mikor jön meg a menyegzőről, hogy mihelyt megjön és zörget, azonnal megnyissák neki.
37 Boldogok azok a szolgák akiket az úr, mikor hazamegy, vigyázva talál: bizony mondom nektek, hogy felövezve magát, leülteti azokat, előjön és szolgál nekik. **38** Mt 24,42;
38 És ha megjön a második őrváltáskor, és ha a harmadik őrváltáskor jön meg, és úgy találja *őket,* boldogok azok a szolgák! **39** Mt 24,43; 1Thessz 5,2; 2Pét 3,10; Jel 3,3; Jel 16,15;
39 Ezt pedig jegyezzétek meg: hogy ha tudná a ház gazdája melyik órában jön el a tolvaj, vigyázna és nem engedné, hogy az ő házába törjön.
40 Ti is azért legyetek készek: mert amelyik órában nem gondolnátok, abban jön el az ember Fia. **40** Mt 24,44; Mt 25,13; Mrk 13,33; Lk 21,34; 1Thessz 5,6;

41 Mondta pedig neki Péter: Uram, nekünk mondod ezt a példázatot, vagy mindenkinek?
42 Mondta pedig az Úr: Kicsoda hát a hű és bölcs sáfár, akit az úr fejjé tett az ő háza népén, hogy adjon nekik élelmet a maga idejében?
43 Boldog az a szolga, akit az ő ura, mikor hazajön, ilyen munkában talál!
44 Bizony mondom nektek, hogy minden javain gondviselővé teszi őt.
45 Ha pedig az a szolga így szólna a szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; és kezdené verni a szolgákat és szolgálólányokat, és enni és inni, és részegeskedni:
46 Megjön annak a szolgának az ura amely napon nem várja, és amelyik órában nem gondolja, és elválasztja őt, és a hitetlenek sorsára juttatja.
47 És amelyik szolga tudta az ő ura akaratát és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetik meg;
48 Aki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbel büntetik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és akire sokat bíztak, többet kívánnak tőle.
49 Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok ha *az* immár meggerjedt?
50 De keresztségbe kell nekem bemerítkeznem; és mennyire szorongattatom amíg *az* beteljesedik.
51 Gondoljátok-e, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön? Nem; mondom nektek: sőt inkább meghasonlást.
52 Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban akik meghasonlanak, három kettő ellen, és kettő három ellen.
53 Meghasonlik az apa a fiú ellen, és a fiú az apa ellen; és az anya a lány ellen, és a lány az anya ellen; anyós a menye ellen, és a meny az anyósa ellen.
54 Mondta pedig a sokaságnak is: Mikor látjátok, hogy napnyugatról felhő támad, azonnal *ezt* mondjátok: Zápor eső jön; és úgy lesz.
55 És mikor *halljátok* fújni a déli szelet, *ezt* mondjátok: Hőség lesz; és *úgy* lesz.
56 Képmutatók, az ég és a föld kinézetéről tudtok ítéletet tenni; erről az időről pedig mi dolog, hogy nem tudtok ítéletet tenni?
57 És mi dolog, hogy ti magatoktól is meg nem ítélitek, mi az igaz?
58 Mikor pedig az ellenségeddel a fejedelem elé mész, igyekezz az úton megmenekülni tőle, hogy téged a bíró elé ne vonjon, és a bíró át ne adjon téged a poroszlónak, és a poroszló a tömlöcbe ne vessen téged.
59 Mondom neked, hogy nem jössz ki onnan amíg meg nem fizetsz mind az utolsó fillérig.

Mt 24,45; Mt 25,21; 1Kor 4,2; — 42
Jak 4,17; — 47
Mt 20,22; Mrk 10,38; — 50
Mik 7,6; Mt 10,34; — 51
Mt 16,2; — 54
Példa 25,8; Mt 5,25; — 58

13

Krisztus megtérésre int. A gyümölcstelen fügefa. Egy meggörnyedt asszony meggyógyítása. Jót tenni szombaton. Mustármag. Kovász. Szoros kapu. Jeruzsálem romlása.

1 Jöttek pedig némelyek ugyanabban az időben, akik hírt mondtak neki a galileabeliek felől, akiknek vérét Pilátus az ő áldozatukkal keverte.
2 És felelve Jézus, mondta nekik: Gondoljátok, hogy ezek a galileabeliek bűnösebbek voltak valamennyi galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték?
3 Nem; mondom nektek: sőt, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek.
4 Vagy az a tizennyolc akire rászakadt a torony Siloámban és megölte őket, gondoljátok, hogy bűnösebb volt minden *más* Jeruzsálemben lakó embernél?
5 Nem; mondom nektek: sőt, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek.
6 És ezt a példázatot mondta: volt egy embernek egy fügefája a szőlőjébe ültetve, és elment, hogy gyümölcsöt keressen azon és nem talált.
7 És mondta a vincellérnek: Íme három esztendeje járok gyümölcsöt keresni ezen a fügefán és nem találok: vágd ki azt, miért foglalja a földet is hiába?
8 Az pedig felelve mondta neki: Uram hagyj békét neki még ebben az esztendőben, amíg körös-körül megkapálom és megtrágyázom:
9 És ha gyümölcsöt terem, *jó;* ha pedig nem, vágd ki azt azután.
10 Tanított pedig szombat*nap*on egy zsinagógában.
11 És íme, volt *ott* egy asszony akiben betegségnek szelleme volt tizen-

nyolc esztendeje; meg volt görnyedve és nem tudott teljesen felegyenesedni.
12 És mikor látta őt Jézus, előhívta és mondta neki: Asszony, feloldattál a betegségedből!
13 És rátette kezeit, és azonnal felegyenesedett és dicsőítette az Istent.
14 A zsinagógafő pedig haragosan felelte, hogy szombat*napo*n gyógyított Jézus, mondta a sokaságnak: Hat nap van amelyen munkálkodni kell, azokon gyertek azért és gyógyíttassátok magatokat, és ne szombatnapon.
15 Felelt azért neki az Úr és mondta: Képmutató, szombat*napo*n nem oldja-e el mindegyikőtök az ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-e itatni?
16 Hát ezt az Ábrahám lányát akit a Sátán íme tizennyolc esztendeje megkötözött, nem kellett-e feloldani e kötélből szombatnapon?
17 És mikor ezeket mondta, megszégyenültek mindnyájan akik ellentmondtak neki; és az egész nép örült mindazokon a dicsőséges dolgokon, amelyek általa lettek.
18 Mondta pedig *Jézus:* Mihez hasonló az Isten országa? és mihez hasonlítsam azt?
19 Hasonló a mustármaghoz amit vesz az ember *és* elvet a kertjében; és felnevelkedett és nagy fává lett, és az égi madarak fészket raktak annak ágain.
20 És ismét mondta: Mihez hasonlítsam az Isten országát?
21 Hasonló a kovászhoz, amit vesz az asszony *és* három mérce lisztbe kevert, amíg az egész meg nem kelt.
22 És városokon és falvakon ment át, tanítva és Jeruzsálembe menve.
23 Mondta pedig neki valaki: Uram, vajon kevesen vannak-e akik üdvözülnek? Ő pedig mondta nekik:
24 Igyekezzetek bemenni a szoros kapun: mert sokan, mondom nektek, igyekeznek bemenni és nem mehetnek.
25 Mikor már a gazda felkel és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állni és az ajtót zörgetni, *ezt* mondva: Uram! Uram! nyisd meg nekünk; és ő felelve ezt mondja nektek: Nem tudom honnan valók vagytok;
26 Akkor kezditek mondani: Előttünk ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál;
27 De ezt mondja: Mondom nektek nem tudom honnan valók vagytok; távozzatok el tőlem mindnyájan akik hamisságot cselekszetek!
28 Ott lesz sírás és fogcsikorgatás mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve.
29 És jönnek napkeletről és napnyugatról, és északról és délről, és letelepednek az Isten országában.
30 És íme, vannak utolsók akik elsők lesznek, és vannak elsők akik utolsók lesznek.
31 Ugyanazon a napon jöttek hozzá némelyek a farizeusok közül, *ezt* mondva neki: Indulj és menj el innen, mert Heródes meg akar téged ölni.
32 És mondta nekik: Elmenve mondjátok meg annak a rókának: Íme démonokat űzök ki, gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem.
33 Hanem nekem ma és holnap és azután úton kell lennem, mert nem lehetséges, hogy egy próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.
34 Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat akik hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a fiaidat, ahogy a tyúk a kiscsirkéit a szárnyai alá; és ti nem akartátok!
35 Íme pusztán hagyatnak a házaitok; és bizony mondom nektek, hogy nem láttok engem amíg el nem jön *az idő* mikor *ezt* mondjátok: Áldott aki az Úr nevében jön!

14 *Vízkórságos meggyógyítása szombatnapon. A leülő vendégek alázatra intése. Kit kell vendégségbe hívnunk. Példa a nagy vacsoráról, hadról, toronyról, melyben megintetünk Krisztus engedelmességére és követésére.*

1 És az történt, hogy mikor a főfarizeusok közül egynek házához ment szombatnapon kenyeret enni, azok leselkedtek utána.
2 És íme, egy vízkóros ember volt előtte.
3 És felelve Jézus szólt a törvénytudók-

14 2Móz 20,9; 5Móz 5,13; Ezék 20,12;
15 2Móz 23,5; 5Móz 22,4; Lk 14,5;
18 Mt 13,31; Mrk 4,30;
20 Mt 13,33;
22 Mt 9,35; Mrk 6,6;
24 Mt 7,13;
25 Mt 7,21-22; Mt 25,11-12; Lk 6,46; Lk 13,27;
27 Zsolt 6,9; Mt 7,23; Mt 25,12; Mt 25,41;
28 Mt 8,11-12; Mt 13,42; Mt 24,51; Lk 16,23;
29 Ésa 2,2; Mal 1,11; Mt 8,11;
30 Mt 19,30; Mt 20,16; Mrk 10,31;
34 Zsolt 17,8; Zsolt 91,4; Mt 23,37;
35 Zsolt 69,26; Zsolt 118,26; Ésa 1,7; Jer 7,34; Mik 3,12; Mt 23,38; ApCsel 1,20;

nak és a farizeusoknak, *ezt* mondva: Szabad-e szombat*nap*on gyógyítani?
4 Azok pedig hallgattak. És Ő megfogva azt meggyógyította és elbocsátotta.
5 És felelve nekik, mondta: Ki az közületek akinek szamara vagy ökre verembe esik, és nem vonja ki azt azonnal szombatnapon?
6 És nem felelhettek Őellene semmit ezekre.
7 És egy példázatot mondott a hivatalosoknak, mikor észrevette hogyan válogatják a főhelyeket; *ezt* mondva nekik:
8 Mikor valaki lakodalomba hív, ne ülj a főhelyre, mert netalán nálad nagyobb tiszteletben álló embert is meghívott az,
9 És eljőve az aki mind téged, mind azt meghívta, ezt mondja majd neked: Engedd ennek a helyet! És akkor szégyennel az utolsó helyre fogsz ülni.
10 Hanem mikor meghívnak, menj el és ülj le az utolsó helyre, hogy mikor eljön az aki téged meghívott, ezt mondja neked: Barátom ülj feljebb! Akkor neked dicsőséged lesz azok előtt akik veled együtt ülnek.
11 Mert mindenki aki felmagasztalja magát, megaláztatik; és aki megalázza magát, felmagasztaltatik.
12 Mondta pedig annak is aki meghívta Őt: Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat, nehogy ők is visszahívjanak téged és visszafizessék neked.
13 Hanem mikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat:
14 És boldog leszel, mivelhogy nem fizethetik vissza neked, mert majd visszafizettetik neked az igazak feltámadásakor.
15 Hallva pedig ezeket egy azok közül akik *vele* együtt ültek, mondta neki: Boldog az aki kenyeret eszik az Isten országában.
16 Ő pedig mondta annak: Egy ember nagy vacsorát készített és sokakat meghívott;
17 És elküldte szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosoknak: Gyertek el, mert már minden kész!
18 És mindnyájan egyenlőképpen kezdték magukat mentegetni. Az első mondta neki: Szántóföldet vettem és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged ments ki engem!
19 És másik mondta: Öt iga ökröt vettem és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged ments ki engem!
20 A másik pedig mondta: Feleséget vettem és azért nem mehetek.
21 Mikor azért az a szolga hazament, megmondta ezeket az urának. Akkor megharagudva a gazda, mondta a szolgájának: Menj hamar a város utcáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide.
22 És mondta a szolga: Uram meglett ahogy parancsoltad, és mégis van hely.
23 Akkor mondta az úr a szolgának: Menj el az utakra és a sövényekhez, és kényszeríts bejönni *mindenkit,* hogy megteljen az én házam.
24 Mert mondom nektek, hogy senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat.
25 Nagy sokaság ment vele; és megfordulva mondta azoknak:
26 Ha valaki hozzám jön és meg nem gyűlöli atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.
27 És valaki nem hordozza a keresztjét és követ engem, nem lehet az én tanítványom.
28 Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde először leülve felszámítja a költséget, hogy van-e mivel elvégeznie?
29 Nehogy miután fundamentumot vetett és nem bírja elvégezni, csúfolni kezdje őt mindenki aki látja,
30 Ezt mondva: Ez az ember elkezdte az építést és nem bírta véghez vinni!
31 Vagy valamely király mikor háborúba megy, hogy egy másik királlyal megütközzön, nemde leülve először tanácskozik, hogy tízezerrel szembeszállhat-e azzal aki húszezerrel jött ellene?
32 Mert különben még mikor az távol van, követséget küldve megkérdezi a békefeltételeket.

5 2Móz 23,5; 5Móz 22,4; Lk 13,15;
10 1Sám 15,17; Péld 25,6-7; Mrk 9,35; Róm 12,10;
11 Jób 22,29; Péld 29,23; Mt 23,12; Lk 1,51; Lk 18,14; Jak 4,6; Jak 4,10; 1Pét 5,5;
12 Neh 8,10; Péld 3,28;
16 Ésa 25,6; Mt 22,2; Jel 19,7; Jel 19,9;
26 5Móz 13,6; 5Móz 33,9; Mt 10,37;
27 Mt 10,38; Mt 16,24; Mrk 8,34; Lk 9,23;

33 Hasonlóképpen azért: valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom.

34 Mt 5,13; Mrk 9,50;

34 Jó a só: de ha a só megízetlenül, mivel sózzák meg?

35 Sem a földre, sem a trágyára nem alkalmas: kivetik azt. Akinek van füle a hallásra, hallja.

15 *Krisztus három példában tanít, hogy az Isten a megtérő bűnösöket magához fogadja. Az elveszett juhról. Drakhmáról és a tékozló fiúról.*

1 Mt 9,10; Mrk 2,15; Lk 5,29;

1 Közeledtek pedig hozzá a vámszedők és a bűnösök mind, hogy hallgassák Őt.

2 És zúgolódtak a farizeusok és az írástudók, *ezt* mondva: Ez bűnösöket fogad magához és velük együtt eszik.

3 Ő pedig ezt a példázatot beszélte nekik, *ezt* mondva:

4 Mt 18,12;

4 Melyik ember az közületek akinek ha száz juha van, és egyet azok közül elveszít, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy az után amely elveszett, amíg meg nem találja azt?

5 És miután megtalálta, örömmel felveti a vállára.

6 1Pét 2,10;

6 És hazamenve egybehívja barátait és szomszédait, *ezt* mondva nekik: Örvendezzetek velem, mert megtaláltam a juhomat amely elveszett.

7 Lk 5,32;

7 Mondom nektek, hogy így *nagyobb* öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz *ember*en, akinek nincs szüksége megtérésre.

8 Vagy ha egy asszonynak tíz drakhmája van és egy drakhmát elveszt, nem gyújt-e lámpást és nem sepri-e ki a házat, és nem keresi-e gondosan amíg meg nem találja?

9 És ha megtalálta, egybehívja az asszonybarátait és szomszédait, *ezt* mondva: Örüljetek velem, mert megtaláltam a drakhmát melyet elvesztettem!

10 Hasonlóképpen, mondom nektek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös *ember* megtérésén.

11 Mondta pedig: Egy embernek volt két fia;

12 És mondta az ifjabbik az atyjának: Atyám, add ki a vagyonból rám eső részt! És az megosztotta köztük a vagyont.

13 Nem sok nap múlva azután a kisebbik fiú összeszedve mindenét, messze vidékre költözött: és ott eltékozolta vagyonát, mivelhogy nagy tékozlással élt.

14 Miután pedig mindent elköltött, nagy éhség támadt azon a vidéken, és ő kezdett szükséget látni.

15 Akkor elmenve elszegődött annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldte őt a mezeire disznókat legeltetni.

16 És kívánta megtölteni a gyomrát azzal a moslékkal amit a disznók ettek; és senki sem adott neki.

17 Mikor azután magába szállt, mondta: Atyámnak milyen sok bérese bővölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg!

18 Fölkelve elmegyek az atyámhoz és *ezt* mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és ellened.

19 És már nem vagyok méltó, hogy a fiadnak hívjanak; tegyél engem olyanná mint béreseid közül egy!

20 ApCsel 2,39; Ef 2,12; Ef 2,17;

20 És felkelve elment az atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátta őt az atyja és megesett rajta a szíve és odafutott, a nyakába esett és csókolgatta őt.

21 És mondta neki a fia: Atyám, vétkeztem az ég ellen és ellened; és már nem vagyok méltó, hogy a fiadnak hívjanak!

22 Az atyja pedig mondta a szolgáinak: Hozzátok ki a legszebb ruhámat és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére és sarut a lábaira!

23 És előhozva a hízott tulkot, vágjátok le és együnk és vigadjunk.

24 Mert ez az én fiam halott volt, és újra élő; elveszett volt, és megkerült. Kezdtek azért vigadni.

25 A nagyobbik fia pedig a mezőn volt: és mikor *haza*jött, közeledett a házhoz *és* hallotta a zenét és táncot.

26 És előszólítva egyet a szolgák közül, megtudakolta, hogy mik ezek?

27 Az pedig mondta neki: Az öcséd jött meg, és atyád levágatta a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte őt vissza.

28 Erre ő megharagudott és nem akart

bemenni. Az atyja azért kimenve kérlelte őt.
29 Ő pedig felelve mondta atyjának: íme, ennyi esztendeje szolgálok neked és parancsolatodat soha át nem hágtam: és nekem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy barátaimmal vigadjak.
30 Mikor pedig ez a te fiad megjött, aki paráznákkal emésztette föl a vagyonodat, levágattad neki a hízott tulkot.
31 Az pedig mondta neki: Fiam, te mindenkor énvelem vagy és mindenem a tiéd!
32 Vigadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred halott volt, és újra élő; és elveszett volt, és megkerült.

32 Ésa 35,10; ApCsel 16,34; Róm 15,9-13;

16

A bevádolt sáfár példája. Két úrnak szolgálni lehetetlen. Törvény és a próféták. A gazdagról és Lázárról.

1 Mondta pedig a tanítványainak is: volt egy gazdag ember akinek volt egy sáfára; és az bevádoltatott nála, hogy javait eltékozolja.
2 Hívta azért azt, és mondta neki: Mit hallok felőled? Adj számot a sáfárságodról, mert nem lehetsz tovább sáfár.
3 Mondta pedig magában a sáfár: Mit tegyek, mert az én uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok; koldulni szégyellek!
4 Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztanak, befogadjanak engem házaikba.
5 És magához hívatta urának minden egyes adósát, és mondta az elsőnek: Mennyivel tartozol az én uramnak?
6 Az pedig mondta: Száz bátus olajjal. És mondta neki: Vedd az írásodat, és leülve írj hamar ötvenet.
7 Azután mondta másnak: Te pedig mennyivel tartozol? Az pedig mondta: Száz kórus búzával. És mondta annak: Vedd az írásodat és írj nyolcvanat.
8 És dicsérte az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világ fiai eszesebbek a világosság fiainál a maguk nemében.
9 Én is mondom nektek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis gazdagságból, hogy mikor megfogyatkoztok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.
10 Aki hű a kevesen: a sokon is hű az; és aki a kevesen hamis: a sokon is hamis az.
11 Ha azért a hamis gazdagságon hűek nem voltatok, ki bízná rátok az igazi *gazdagságot?*
12 És ha a másén hűek nem voltatok, ki adja oda nektek ami a tiétek?
13 Egy szolga sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak.
14 Hallották pedig mindezeket a farizeusok is, akik fösvények voltak; és csúfolták Őt.
15 És mondta nekik: Ti vagytok akik az emberek előtt megigazítjátok magatokat, de az Isten ismeri a szíveteket: mert ami az emberek közt magasztos, az Isten előtt utálatos.
16 A törvény és a próféták *Keresztelő* Jánosig *voltak:* attól az időtől fogva az Isten országát hirdetik és mindenki erőszakkal tör abba.
17 Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, mint a törvényből egy pontocskának elesni.
18 Valaki elbocsátja feleségét és mást vesz el, paráználkodik; és valaki férjétől elbocsátott asszonyt vesz feleségül, paráználkodik.
19 Volt pedig egy gazdag ember, és bíborba és patyolatba öltözött, mindennap dúsan vigadozva:
20 És volt egy Lázár nevű koldus, aki az ő kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele.
21 És kívánt megelégedni a morzsalékokkal, amik a gazdag asztaláról hullottak; de az ebek is eljöttek és nyalták a sebeit.
22 Történt pedig, hogy meghalt a koldus és vitetett az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghalt pedig a gazdag is és eltemették.
23 És a pokolban felemelte a szemeit kínokban lévén, és távolról látta Ábrahámot, és Lázárt annak kebelében.
24 És ő kiáltva mondta: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az ujja hegyét vízbe és hűsítse meg a nyelvemet, mert kínoztatom e lángban.
25 Mondta pedig Ábrahám: Fiam emlékezz meg róla, hogy te elvetted java-

8 Ef 5,8; 1Thessz 5,5;

9 Mt 6,19; Mt 19,21; 1Tim 6,19;

13 Mt 6,24;

14 Mt 23,14;

15 1Sám 16,7; Zsolt 7,10;

16 Mt 11,12-13;

17 Zsolt 102,27; Ésa 40,8; Ésa 51,6; Mt 5,18; 1Pét 1,25;

18 Mt 5,32; Mt 19,9; Mrk 10,11; 1Kor 7,10;

24 Ésa 66,24; Mrk 9,44;

25 Jób 21,13;

idat az életedben, hasonlóképpen Lázár is az ő bajait: most pedig ez vigasztaltatik, te pedig kínoztatsz.
26 És mindezeken felül köztünk és köztetek nagy közbevetés van, úgyhogy akik akarnának innen hozzátok átmenni, nem mehetnek, sem azok onnan hozzánk át nem jöhetnek.
27 Mondta pedig az: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el őt atyám házához;
28 Mert van öt testvérem; hogy bizonyságot tegyen nekik, hogy ők is ide, e kínok helyére ne jöjjenek.
29 Mondta neki Ábrahám: Van Mózesük és prófétáik, hallgassák azokat.
30 Az pedig mondta: Nem úgy atyám Ábrahám; ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, megtérnek!
31 Ő pedig mondta neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.

29 Ésa 8,20; Ésa 34,16; Jn 5,39; ApCsel 17,11;

17

Botránkozások, megbocsátások, hit. Haszontalan szolgák. Tíz poklos meggyógyítása. Krisztus eljövetele. Lót felesége.

1 Mondta pedig a tanítványoknak: Lehetetlen dolog, hogy botránkozások ne essenek; de jaj annak aki által esnek.
2 Jobb annak ha egy malomkövet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vetik, mint hogy nem egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson.
3 Őrizzétek meg magatokat: ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, dorgáld meg őt; és ha megtér, bocsáss meg neki.
4 És ha egy napon hétszer vétkezik ellened, és egy napon hétszer tér hozzád, *ezt* mondva: Megbántam; bocsáss meg neki.
5 És mondták az apostolok az Úrnak: Növeld a hitünket!
6 Mondta pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna mint a mustármag, ezt mondanátok ennek az eperfának: Szakadj ki gyökerestől és plántáltass a tengerbe; és engedelmeskedne nektek.
7 Kicsoda pedig az közületek akinek ha van egy szolgája és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak mihelyt a mezőről megjön: Gyere elő, ülj asztalhoz?
8 Sőt nem ezt mondja-e neki: Készíts vacsorámra valót, és felövezve magad szolgálj nekem amíg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te?
9 Vajon megköszöni-e annak a szolgának, hogy azt tette amit parancsolt neki? Nem gondolom.
10 Hasonlóképpen ti is ha mindazokat megcselekedtétek amiket parancsoltak nektek, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgák vagyunk, mert amit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.
11 És mikor útban volt Jeruzsálem felé, Samária és Galilea között ment át.
12 És mikor bement egy faluba, tíz bélpoklos férfi jött elé, akik távol álltak meg:
13 És felemelték szavukat, *ezt* mondva: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!
14 És mikor látta őket, mondta nekik: Elmenve mutassátok meg magatokat a papoknak. És történt, hogy amíg odamentek, megtisztultak.
15 Egy pedig közülük mikor látta, hogy meggyógyult, visszatért dicsőítve az Istent nagy szóval;
16 És hálákat adva neki leborult a lábainál; és az samáriabeli volt.
17 Felelve pedig Jézus, mondta: Vagy nem tízen tisztultak-e meg? A kilence pedig hol van?
18 Nem tértek vissza, hogy dicsőséget adjanak az Istennek, csak ez az idegen?
19 És mondta neki: Kelj föl és menj el: a hited megtartott téged.
20 Mikor pedig megkérdezték a farizeusok, hogy mikor jön el az Isten országa, felelt nekik és mondta: Az Isten országa nem szemmel láthatóan jön el.
21 Sem azt nem mondják: íme itt, vagy íme ott *van,* mert az Isten országa bennetek van.
22 Mondta pedig a tanítványoknak: Eljön az idő, mikor kívántok látni egyet az ember Fiának napjai közül, és nem láttok.
23 És mondják majd nektek: íme itt, vagy íme ott *van;* de ne menjetek el és ne kövessétek:
24 Mert ahogy a felvillanó villámlás az ég *egyik* aljától az ég *másik* aljáig fénylik, úgy lesz az ember Fia is az Ő napján.
25 De előbb sokat kell neki szenvednie és megvettetnie e nemzetségtől.

1 Mt 18,7; Mrk 9,42;
3 3Móz 19,17; Péld 17,10; Mt 18,15; Jak 5,19;
4 Mt 18,21;
6 Mt 17,20; Mt 21,21; Mrk 11,23;
14 3Móz 13,2; 3Móz 14,2; Mt 8,4; Lk 5,14;
21 Mt 24,23; Mrk 13,21; Lk 21,7-8;
23 Mt 24,23; Mrk 13,21;
25 Mt 16,21; Mt 17,22; Mt 20,18; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,6-7;

26 1Móz 6,2; 1Móz 7,7; Mt 24,37-38; 1Pét 3,20;

26 És ahogy a Noé napjaiban lett, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is.
27 Ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek addig a napig amelyen Noé bement a bárkába, és eljött az özönvíz és mindeneket elvesztett.
28 Hasonlóképpen mint a Lót napjaiban is lett: ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek;

29 1Móz 19,24; 5Móz 29,23; Ésa 13,19; Jer 50,40; Hós 11,8; Ámós 4,11; Júd 7;

29 De amelyik napon Lót kiment Szodomából, tűz és kénkő esett az égből és mindenkit elvesztett:
30 Így lesz azon a napon melyen az ember Fia megjelenik.
31 Aznap aki a háztetőn lesz és a holmija a házban, ne szálljon le, hogy elvigye; és aki a mezőn, ugyanúgy ne forduljon hátra.

32 1Móz 19,26;

32 Emlékezzetek Lót feleségére!

33 Mt 10,39; Mt 16,25; Mrk 8,35; Lk 9,24; Jn 12,25;

33 Valaki igyekszik megtartani a lelkét, elveszti azt, és valaki elveszti azt, megeleveníti azt.
34 Mondom nektek, azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban; az egyik felragadtatik és a másik elhagyatik.

34 Mt 24,40-41; 1Thessz 4,17;

35 Két asszony őröl együtt; az egyik felragadtatik és a másik elhagyatik.
36 Ketten lesznek a mezőn; az egyik felragadtatik és a másik elhagyatik.

37 Jób 39,33; Mt 24,28;

37 És felelve mondták neki: Hol Uram? Ő pedig mondta nekik: ahol a test, oda gyűlnek a keselyűk.

18

A hamis bíró és az özvegyasszony példája. A farizeusról és a vámszedőről. Gyermekeké a mennyek országa. Mindent eladni és a szegényeknek adni. Az apostolok mindent elhagynak. Krisztus megmondja bekövetkező halálát, és a vak szeme világát megadja.

1 Róm 12,12; Ef 6,18; Kol 4,2; 1Thessz 5,17;

1 Mondott pedig nekik példázatot arról is, hogy mindig imádkozni kell és meg nem restülni;
2 *Ezt* mondva: Volt egy bíró egy városban, aki Istent nem félt és embert nem becsült.
3 Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elment ahhoz, *ezt* mondva: Állj bosszút értem az én ellenségemen.
4 Az pedig nem akarta egy ideig, de azután mondta magában: Bár Istent nem félek és embert nem becsülök;
5 De mert nekem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen rám járva ne gyötörjön engem.
6 Mondta pedig az Úr: Halljátok mit mond ez a hamis bíró!

7 Jel 6,10;

7 Hát az Isten nem áll-e bosszút a választottaiért akik hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűrő is iránt ük?
8 Mondom nektek, hogy bosszút áll értük hamar. De amikor az ember Fia eljön, vajon talál-e hitet e földön?
9 Némelyeknek pedig, akik elbizakodtak magukban, hogy ők igazak és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot is mondta:
10 Két ember ment fel a templomba imádkozni; az egyik farizeus és a másik vámszedő.

11 Ésa 1,15; Ésa 58,2; Jel 3,17-18;

11 A farizeus megállva így imádkozott magában: Isten! hálákat adok neked, hogy nem vagyok olyan mint más emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ez a vámszedő is.
12 Böjtölök két szombaton; dézsmát adok mindenből amit szerzek.
13 A vámszedő pedig távol állva még szemeit sem akarta az égre emelni, hanem verte *a* mellét *ezt* mondva: Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek!

14 Jób 22,29; Példd 29,23; Ésa 2,11; Mt 23,12; Lk 14,11; Jak 4,6; Jak 4,10; 1Pét 5,5;

14 Mondom nektek, ez megigazulva ment le a házához, inkább mint az: mert valaki felmagasztalja magát, megalázzák; és aki megalázza magát, felmagasztalják.

15 Mt 19,13; Mrk 10,13;

15 Vittek pedig hozzá kisgyermekeket is, hogy érintse azokat; mikor pedig a tanítványok ezt látták, megdorgálták azokat.

16 Mt 18,3; Mt 19,14; 1Kor 14,20; 1Pét 2,2;

16 De Jézus magához hívta őket, és mondta: Engedjétek, hogy a kisgyermekek hozzám jöjjenek és ne tiltsátok el őket: mert ilyeneké az Isten országa.
17 Bizony mondom nektek: Aki nem úgy fogadja az Isten országát mint egy kisgyermek, semmiképpen nem megy be abba.

18 Mt 19,16; Mrk 10,17;

18 És megkérdezte Őt egy főember, *ezt* mondva: Jó Mester mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?
19 Mondta pedig neki Jézus: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak az egy Isten.

20 2Móz 20,13; 5Móz 5,17; Róm 13,9; Ef 6,2; Kol 3,20;

20 A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodj; ne ölj; ne lopj; hamis tanúbizonyságot ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat.

21 Az pedig mondta: Mindezeket ifjúságomtól fogva megtartottam.
22 Jézus ezeket hallva mondta neki: Még egy fogyatkozás van benned: Add el mindenedet amid van és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; és gyere kövess engem.
23 Az pedig ezeket hallva igen megszomorodott, mert igen gazdag volt.
24 És mikor látta Jézus, hogy az igen megszomorodott, mondta: Milyen nehezen mennek be az Isten országába akiknek gazdagságuk van!
25 Mert könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.
26 Akik pedig ezt hallották, mondták: Ki üdvözülhet tehát?
27 Ő pedig mondta: Ami az embereknél lehetetlen, *az* lehetséges az Istennél.
28 És mondta Péter: Íme mi mindent elhagytunk és követtünk téged!
29 Ő pedig mondta nekik: Bizony mondom nektek, hogy senki sincs aki elhagyta házát, vagy szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért,
30 Aki sokszorta többet ne kapna ebben az időben, a következő világon pedig örök életet.
31 És maga mellé véve a tizenkettőt, mondta nekik: Íme felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik minden az ember Fián amit a próféták megírtak.
32 Mert a pogányok kezébe adják és megcsúfolják, és meggyalázzák és megköpdösik;
33 És megostorozva megölik őt; és harmadnapon feltámad.
34 Ők pedig ezekből semmit nem értettek, és a beszéd el volt rejtve előlük, és nem fogták fel a mondottakat.
35 Mikor pedig Jerikóhoz közeledett, egy vak ült az út mellett koldulva.
36 És mikor hallotta a mellette elmenő sokaságot, tudakozódott, hogy mi az?
37 Megmondták pedig neki, hogy a názáreti Jézus megy el arra.
38 És kiáltott, *ezt* mondva: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!
39 Akik pedig elöl mentek, dorgálták őt, hogy hallgasson, de ő annál inkább kiáltott: Dávid Fia, könyörülj rajtam!
40 És Jézus megállva parancsolta, hogy vigyék azt hozzá; és mikor közel ért megkérdezte őt,
41 *Ezt* mondva: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? Az pedig mondta: Uram, hogy az én szemem világa megjöjjön.
42 És Jézus mondta neki: Láss, a hited megtartott téged.
43 És azonnal megjött annak szeme világa és követte Őt, dicsőítve az Istent; az egész sokaság pedig *ezt* látva, dicsőséget adott az Istennek.

22 Péld 11,28; Mt 19,23; Mrk 10,23;
24 Péld 11,28; Mt 19,23; Mrk 10,23;
27 Jób 42,2; Jer 32,17; Zak 8,6; Lk 1,37;
28 Mt 4,20; Mt 19,27; Mrk 10,28; Lk 5,11;
29 5Móz 33,9;
30 Jób 42,12;
31 Zsolt 22,7; Ésa 53,7; Dán 9,26; Mt 16,21; Mt 17,22; Mt 20,17; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,32; Lk 9,22; Lk 24,7;
32 Mt 27,2; Lk 23,1; Jn 18,28; ApCsel 3,13;
35 Mt 20,29; Mrk 10,46;

19

Zákeust hívja. A szolgáknak gírákat adnak a kereskedésre. Jézus bemegy Jeruzsálembe, sírva megmondja a város veszedelmét. A vásározókat kiűzi a templomból.

1 És bemenve Jerikóba, átment rajta.
2 És íme, *volt ott* egy ember akit nevéről Zákeusnak hívtak; és az fővámszedő volt és gazdag.
3 És igyekezett Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatta, mivelhogy termete szerint kis ember volt.
4 És előre futva felmászott egy fügefára, hogy lássa Őt, mert arra kellett elmennie.
5 És mikor arra a helyre jutott, felnézve Jézus látta őt és mondta neki: Zákeus, hamar szállj le, mert ma nekem a te házadnál kell maradnom.
6 És sietve leszállt és örömmel fogadta Őt.
7 És mikor *ezt* látták, mindnyájan zúgolódtak, *azt* mondva: hogy bűnös emberhez ment be szállásra.
8 Zákeus pedig előállva mondta az Úrnak: Uram, íme minden vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négyannyit adok helyébe.
9 Mondta pedig neki Jézus: Ma lett üdvössége ennek a háznak, mert ő is Ábrahám fia.
10 Mert azért jött az ember Fia, hogy megkeresse és megtartsa ami elveszett.
11 És mikor azok hallották ezeket, folytatta és mondott egy példázatot, mivelhogy közel volt Jeruzsálemhez, és azok azt gondolták, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.
12 Mondta azért: Egy nemes ember elment messze tartományba, hogy or-

9 Lk 13,16;
10 Mt 10,6; Mt 15,24; Mt 18,11; ApCsel 13,46;
12 Mt 25,14; Mrk 13,34;

országot vegyen magának és azután visszatérjen.
13 Szólítva azért tíz szolgáját, adott nekik tíz gírát és mondta nekik: Kereskedjetek amíg megjövök.
14 Alattvalói pedig gyűlölték őt és követséget küldtek utána, *ezt* mondva: Nem akarjuk, hogy ő uralkodjon rajtunk.
15 És mikor megjött az ország vétele után, parancsolta, hogy a szolgáit akiknek a pénzt adta, hívják hozzá, hogy megtudja ki hogyan kereskedett.
16 Eljött pedig az első, *ezt* mondva: Uram, a te gírád tíz gírát nyert.
17 Ő pedig mondta neki: Jól van, jó szolgám; mivelhogy kevesen voltál hű, legyen birodalmad tíz városon.
18 És jött a második, *ezt* mondva: Uram, a te gírád öt gírát nyert.
19 Mondta pedig ennek is: Neked is legyen birodalmad öt városon.
20 És jött egy másik, *ezt* mondva: Uram, itt a gírád amit egy kendőben eltéve tartottam;
21 Mert féltem tőled, mivelhogy kemény ember vagy; elveszed amit nem *te* tettél el, és aratod amit nem *te* vetettél.
22 Mondta pedig annak: A te szádból ítéllek meg téged gonosz szolga. Tudtad, hogy én kemény ember vagyok, aki elveszem amit nem *én* tettem el, és aratom amit nem *én* vetettem;
23 Miért nem adtad azért az én pénzemet a *pénzváltók* asztalára, és én megjőve kamatostól kaptam volna azt viszsza?
24 És az ott állóknak mondta: Vegyétek el ettől a gírát, és adjátok annak akinek tíz gírája van.
25 És mondták neki: Uram, tíz gírája van!
26 *És ő mondta:* Mert mondom nektek, hogy mindenkinek akinek van, adnak; akinek pedig nincs, még amije van is elveszik tőle.
27 Sőt, az ellenségeimet is, akik nem akarták, hogy uralkodjam rajtuk, hozzátok ide és öljétek meg előttem!
28 És ezeket mondva elől ment, felmenve Jeruzsálembe.
29 És mikor közeledett Béthfágéhoz és Bethániához, a hegyhez amelyet Olajfák *hegyének* hívnak, elküldött kettőt a tanítványai közül,
30 *Ezt* mondva: Menjetek el a szemben lévő faluba, amelybe bemenve találtok egy megkötött vemhet, melyen soha egy ember sem ült: eloldva azt hozzátok ide.
31 És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? Ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van rá.
32 És elmenve a küldöttek úgy találták, ahogy mondta nekik.
33 És mikor a vemhet eloldották, mondták nekik annak gazdái: Miért oldjátok el a vemhet?
34 Ők pedig mondták: Az Úrnak van rá szüksége.
35 Elvitték azért azt Jézushoz: és felsőruháikat a vemhére vetve, Jézust ráhelyezték.
36 És mikor ment, felsőruháikat az útra terítették.
37 Mikor pedig már közeledett az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdte dicsérni az Istent fennszóval, mindazokért az *isteni* erőkért amelyeket láttak;
38 *Ezt* mondva: Áldott a Király, aki jön az Úr nevében! Békesség a mennyben és dicsőség a magasságban!
39 És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondták neki: Mester dorgáld meg a tanítványaidat!
40 És Ő felelve mondta nekik: Mondom nektek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.
41 És mikor közeledett, látva a várost, sírt azon.
42 *Ezt* mondva: Bárcsak megismerted volna te is, csak ezen a te mostani napodon is amik neked a békességedre *valók!* de most elrejtettek a szemeid elől.
43 Mert jönnek rád napok mikor ellenségeid palánkot építenek körülötted, és körülvesznek téged, és mindenfelől megszorítanak téged.
44 És a földre tipornak téged és a te fiaidat benned; és nem hagynak benned követ kövön, mivelhogy nem ismerted meg *a* meglátogatásod idejét.
45 És bemenve a templomba, kezdte kiűzni azokat akik adtak és vettek abban,
46 *Ezt* mondva nekik: Meg van írva: Az én házam imádság háza; ti pedig azt latrok barlangjává tettétek.
47 És mindennap tanított a templom-

22 2Sám 1,16; Mt 12,37;
26 Mt 13,12; Mt 25,29; Mrk 4,25; Lk 8,18;
29 Mt 21,1; Mrk 11,1;
35 2Kir 9,13; Jn 12,14;
38 Zsolt 118,26; Lk 2,14; Ef 2,14;
40 Hab 2,11;
44 1Kir 9,7-8; Mik 3,12; Mt 24,1-2; Mrk 13,2; Lk 21,6;
46 1Kir 8,29; Ésa 56,7; Jer 7,11; Mt 21,13; Mrk 11,17;
47 Mrk 11,18; Jn 7,19; Jn 8,37;

ban. A főpapok pedig és az írástudók, és a nép előkelői igyekeztek Őt elveszteni:
48 És nem találták el mit cselekedjenek, mert az egész nép rajta függött, *Őt* hallgatva.

20 *Megkérdezi honnan van a János keresztsége. A papok istentelenségét a szőlőnek és a művelőinek hasonlatosságában jelenti ki. A császárnak meg kell adni az adót. A feltámadást tagadó sadduceusok szája bedugatik. Krisztus hogyan fia Dávidnak.*

1 Mt 21,23; Mrk 11,27; ApCsel 4,7; ApCsel 7,27;

1 És azok közül a napok közül az egyiken történt, mikor Ő a népet tanította a templomban és az evangéliumot hirdette, előálltak a főpapok és az írástudók a vénekkel együtt,
2 És mondták neki így szólva: Mondd meg nekünk, micsoda hatalommal cselekszed ezeket? vagy ki az aki neked ezt a hatalmat adta?
3 Felelve pedig mondta nekik: Én is kérdezek egy dolgot tőletek; mondjátok meg azért nekem:
4 A János keresztsége mennyből volt, vagy emberektől?
5 Azok pedig tanakodtak maguk közt, *ezt* mondva: Ha *ezt* mondjuk: Mennyből; *azt* fogja mondani: Miért nem hittetek tehát neki?
6 Ha pedig *ezt* mondjuk: emberektől, az egész nép megkövez minket, mert meg van győződve, hogy János próféta volt.
7 Feleltek azért, hogy ők nem tudják honnan *volt*.
8 És Jézus mondta nekik: Én sem mondom meg nektek micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

9 Zsolt 80,9; Ésa 5,1; Jer 2,21; Jer 12,10; Mt 21,33; Mrk 12,1;

9 És kezdte a népnek ezt a példázatot mondani: Egy ember szőlőt plántált és kiadta azt munkásoknak, és hosszú időre elutazott.
10 És a maga idején elküldte szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak neki a szőlő gyümölcséből; a munkások pedig azt megverve üresen küldték el.
11 És még másik szolgát is küldött; de azok azt is megverve és meggyalázva, üresen küldték el.
12 És még harmadikat is küldött; de azok azt is megsebesítve kivetették.
13 Mondta azért a szőlő ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szerelmes fiamat, talán azt ha látják megbecsülik.
14 De mikor látták azt a munkások, tanakodtak egymás közt, *ezt* mondva: Ez az örökös; gyertek öljük meg őt, hogy a miénk legyen az örökség!
15 És kivetve őt a szőlőből, megölték. Mit cselekszik azért a szőlő ura azokkal?

14 1Móz 37,18; Zsolt 2,2; Zsolt 2,8; Mt 26,3; Mt 27,1; Jn 11,53; Zsid 1,2;

16 Elmegy és azokat a munkásokat elveszti, és a szőlőt másoknak adja. És mikor ezt hallották, mondták: Távol legyen *az!*
17 Ő pedig rájuk tekintve mondta: Mi az tehát ami meg van írva: Amely követ az építők megvetettek az lett a szeglet fejévé?
18 Valaki erre a kőre esik, szétzúzódik; akire pedig ez esik rá, szétmorzsolja azt.
19 És igyekeztek a főpapok és az írástudók rávetni kezeiket abban az órában; de féltek a néptől, mert megértették, hogy ellenük mondta ezt a példázatot.

16 Zsolt 118,22; Ésa 8,14; Ésa 28,16; Zak 3,9; Zak 4,7; Mt 21,42; Mrk 12,10; ApCsel 4,11; Róm 9,33; Ef 2,20; 1Pét 2,4; 1Pét 2,7;

18 Ésa 8,15; Dán 2,34; Zak 12,3;

20 Azért vigyázva rá, leselkedőket küldtek ki akik igazaknak tettették magukat, hogy *a* beszédében fogják meg Őt; hogy átadják a felsőbbségnek és a helytartó hatalmának.
21 Akik megkérdezték Őt, *ezt* mondva: Mester tudjuk, hogy Te helyesen beszélsz és tanítasz, és személyt nem válogatsz, hanem az Isten útját igazán tanítod:
22 Szabad-e nekünk adót fizetnünk a császárnak vagy nem?
23 Ő pedig észrevéve álnokságukat, mondta nekik: Mit kísértetek engem?
24 Mutassatok nekem egy pénzt; kinek a képe és felirata van rajta? És felelve mondták: A császáré.

20 Mt 22,16; Mrk 12,13;

25 Ő pedig mondta nekik: Adjátok meg azért a császárnak ami a császáré, és ami az Istené az Istennek.
26 És nem tudták Őt beszédében megfogni a nép előtt; és csodálkozva a feleletén elhallgattak.

25 Mt 17,25; Mt 22,21; Róm 13,7;

27 Hozzá menve pedig a sadduceusok közül némelyek akik tagadják, hogy van feltámadás, megkérdezték Őt,
28 *Ezt* mondva: Mester, Mózes megírta nekünk, ha valakinek a testvére meghal akinek felesége volt, és magzatok nélkül hal meg, hogy annak testvére

27 Mt 22,23; Mrk 12,18; ApCsel 23,8;

28 5Móz 25,5;

vegye el *annak* feleségét, és támasszon magot az ő testvérének.
29 Hét testvér volt azért: és az első feleséget véve meghalt magzatok nélkül;
30 A másik elvette azért annak feleségét, és az *is* magzatok nélkül halt meg;
31 Akkor a harmadik vette el azt; és hasonlóképpen mind a heten is; és nem hagytak magot és meghaltak.
32 Mindezek után pedig meghalt az asszony is.
33 A feltámadáskor azért kinek a felesége lesz közülük? mert mind a hétnek felesége volt.
34 És felelve mondta nekik Jézus: E világ fiai házasodnak és férjhez adatnak:
35 De akiket méltónak ítélnek, hogy azt a világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak:
36 Mert meg sem halhatnak többé: mert hasonlók az angyalokhoz; és az Isten fiai, mivelhogy a feltámadás fiai.
37 Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének és Izsák Istenének és Jákob Istenének mondja.
38 Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek *Istene:* mert mindenek élnek neki.
39 Felelve pedig némelyek az írástudók közül, mondták: Mester jól mondtad!
40 És többé semmit sem mertek tőle kérdezni.
41 Mondta pedig nekik: Hogyan mondják, hogy a Krisztus Dávid fia?
42 Holott maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében: Mondta az Úr az én Uramnak, ülj az én jobb kezem felől,
43 Amíg a Te ellenségeidet a Te lábaid alá teszem zsámolyul.
44 Dávid azért Urának mondja Őt, hogyan fia tehát neki?
45 És az egész nép hallatára mondta a tanítványainak:
46 Őrizzétek meg magatokat az írástudóktól, akik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piacokon a köszöntéseket, és a gyülekezetekben az első ülést, és a lakomákon a főhelyeket;
47 Akik az özvegyek házát felemésztik, és színből hosszan imádkoznak; ezek súlyosabb ítélet alá esnek.

36 1Ján 3,2;
37 2Móz 3,6; ApCsel 7,32; Zsid 11,16;
41 Mt 22,42; Mrk 12,35;
42 Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Zsid 1,13; Zsid 10,13;
46 Mt 23,5-6; Mrk 12,38-39; Lk 11,43;
47 Mt 23,14; Mrk 12,40; 2Tim 3,6; Tit 1,11;

21 *Szegény özvegyasszony adakozása. A templom romlásának és Jeruzsálem veszedelmének ideje. Milyen jelek lesznek az utolsó ítélet előtt.*

1 És mikor felnézett, látta, hogy a gazdagok hányják az ajándékaikat a perselybe.
2 Látott pedig egy szegény özvegyasszonyt is, hogy abba két fillért vetett.
3 És mondta: Igazán mondom nektek, hogy ez a szegény özvegy mindenkinél többet vetett:
4 Mert mindezek a fölöslegükből vetettek Istennek az ajándékokhoz: ez pedig az ő szegénységéből minden vagyonát amije volt, odavetette.
5 És mikor némelyek mondták a templomról, hogy szép kövekkel és ajándékokkal van felékesítve, mondta:
6 Ezekből amiket láttok, jönnek napok melyekben kő kövön nem marad, melyet le nem rombolnának.
7 Megkérdezték pedig Őt, *ezt* mondva: Mester mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel mikor mindezek meglesznek?
8 Ő pedig mondta: Vigyázzatok, hogy el ne hitessenek benneteket: mert sokan jönnek el az én nevemben akik ezt mondják: Én vagyok *a Krisztus*; és: Az idő elközelített; ne menjetek azért utánuk.
9 És mikor hallotok háborúkról és zendülésekről, ne féljetek, mert ezeknek előbb meg kell lenni, de nem *jön* mindjárt a vég.
10 Akkor mondta nekik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;
11 És mindenfelé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettenetes és nagy jelek lesznek az égből.
12 De mindezek előtt kezeiket rátok vetik és üldöznek *titeket,* adva a gyülekezetek elé és tömlöcökbe, és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért.
13 De ebből lesz nektek tanúbizonyságotok.
14 Tökéljétek el azért a szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, hogy mit feleljetek védelmetekre:
15 Mert én adok nektek szájat és bölcsességet, amely ellen egyetlen ellenségetek sem szólhat, sem nem állhat ellene.

1 2Kir 12,9; Mrk 12,41;
3 2Kor 8,12;
5 Mt 24,1; Mrk 13,1;
6 1Kir 9,7; Mik 3,12; Lk 19,44;
8 Jer 14,14; Jer 23,21; Jer 29,8; Mt 24,4; Ef 5,6; Kol 2,18; 2Thessz 2,2; 1Ján 4,1;
10 Ésa 19,2;
12 Mt 10,17; Mt 24,9; Mrk 13,9; Jn 16,2; ApCsel 4,3; ApCsel 5,18; ApCsel 12,4; ApCsel 16,24; ApCsel 25,23; Jel 2,10;
14 Mt 10,19; Mrk 13,11;
15 2Móz 4,12; Ésa 54,17; Mt 10,19; ApCsel 6,10;

16 Elárulnak titeket szülők és testvérek is, rokonok és barátok is; és megölnek *némelyeket* közületek.
17 És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért.
18 De fejeteknek egy hajszála sem vész el.
19 A ti béketűrésetek által nyeritek meg lelketeket.
20 Mikor pedig látjátok Jeruzsálemet hadseregektől körülvéve, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett az ő elpusztulása.
21 Akkor akik Júdeában *lesznek,* fussanak a hegyekre; és akik benne lesznek, menjenek ki abból; és akik a mezőben, ne menjenek be abba.
22 Mert azok a bosszúállás napjai, hogy beteljesedjenek mindazok amik megírattak.
23 Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a napokban, mert nagy szükség lesz e földön, és harag e népen.
24 És elhullanak fegyver éle által, és fogva vitetnek minden pogányok közé; és Jeruzsálemet megtapossák a pogányok, amíg betelik a pogányok ideje.
25 És lesznek jelek a napban, holdban és csillagokban; és a földön pogányok szorongása a tanácstalanság miatt, mikor a tenger és a hab zúgni fog,
26 Mikor az emberek elhalnak a félelem miatt és azok várása miatt, amik e föld kerekségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek.
27 És akkor meglátják az ember Fiát eljönni a felhőben, hatalommal és nagy dicsőséggel.
28 Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a fejeteket: mert elközeledett a váltságotok.
29 Mondott pedig nekik egy példázatot: Nézzétek meg a fügefát és minden fákat:
30 Mikor már hajtanak és *ezt* látjátok, magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár.
31 Így ti is mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.
32 Bizony mondom nektek, hogy ez a nemzetség el nem múlik amíg mindezek meg nem lesznek.
33 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.
34 De vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezedjen a szívetek tobzódás, részegség és e világ gondjai miatt, és váratlanul rátok ne jöjjön az a nap:
35 Mert mint egy tőr, úgy lep meg mindenkit akik az egész föld színén laknak.
36 Vigyázzatok azért minden időben, kérve, hogy méltók legyetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket amik bekövetkeznek, és megállhassatok az ember Fia előtt!
37 Naponta tanított pedig a templomban; éjszakára pedig kimenve a hegyen volt, melyet Olajfák *hegyének* neveznek.
38 És kora reggel hozzá ment az egész nép, hogy Őt hallgassa a templomban.

16 Mik 7,6; ApCsel 7,59; ApCsel 12,2;
17 Mt 10,22; Mrk 13,13;
18 1Sám 14,45; 2Sám 14,11; 1Kir 1,52; Mt 10,30;
20 Dán 9,27; Mt 24,15; Mrk 13,14;
22 Dán 9,26-27; Mt 24,15; Mrk 13,14;
24 Róm 11,25;
25 Ésa 13,10; Ezék 32,7; Jóel 2,31; Jóel 3,15; Mt 24,29; Mrk 13,24; Jel 6,12;
27 Dán 7,10; Mt 16,27; Mt 24,30; Mt 25,31; Mt 26,64; Mrk 13,26; Mrk 14,62; ApCsel 1,11; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;
28 Róm 8,23;
29 Mt 24,32; Mrk 13,28;
33 Zsolt 102,27; Ésa 51,6; Mt 24,35; Zsid 1,11;
34 Róm 13,13; 1Thessz 5,6; 1Pét 4,7;
35 1Thessz 5,2; 2Pét 3,10; Jel 3,3; Jel 16,15;
36 Mt 24,42; Mt 25,13; Mrk 13,33; Lk 12,40; 1Thessz 5,6;
37 Jn 8,2;

22

Júdás elárulja Krisztust. Krisztus a szent vacsorát adja. Ki legyen a nagyobb. Krisztus könyörög Péterért. Krisztus buzgón imádkozik a hegyen, vérrel verejtékezik. Péter fegyvert ránt Ura mellett. Krisztust csúfolják, verik, megvallja magát Isten fiának.

1 Közeledett pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe, melyet páskhának mondanak.
2 És a főpapok és az írástudók keresték a módot, hogyan öljék meg Őt, mert féltek a néptől.
3 Bement pedig a Sátán Júdásba akit Iskáriótesnek neveznek, és a tizenkettő számából volt;
4 Elment és megbeszélte a főpapokkal és a templomőrökkel, hogyan árulja el Őt nekik.
5 És azok örültek és leszerződtek, hogy pénzt adnak neki;
6 Ő pedig megígérte és jó alkalmat keresett, hogy a kezükbe adja Őt zenebona nélkül.
7 Eljött pedig a kovásztalan kenyerek napja, melyen meg kellett ölni a páskhabárányt;
8 És elküldte Pétert és Jánost, *ezt* mondva: Elmenve készítsétek el nekünk a páskhabárányt, hogy megegyük.
9 Ők pedig mondták neki: Hol akarod, hogy elkészítsük?

1 2Móz 12,15; Mt 26,2; Mrk 14,1;
2 Zsolt 2,2; Jn 11,47; ApCsel 4,27;
3 Mt 26,14; Mrk 14,10; Jn 13,27;
7 Mt 26,17; Mrk 14,12-13;

10 És Ő mondta nekik: Íme, mikor bementek a városba, szembe jön veletek egy ember aki egy korsó vizet visz; kövessétek őt abba a házba amibe bemegy.
11 És mondjátok a ház gazdájának: Ezt mondja neked a Mester: Hol van az a szállás, ahol megeszem a tanítványaimmal a páskhabárányt?
12 És ő mutat nektek egy nagy berendezett vacsoráló helyet, ott készítsétek el.
13 Elmenve pedig úgy találták, ahogy mondta nekik; és elkészítették a páskhabárányt.
14 És mikor eljött az idő, asztalhoz ült és vele együtt a tizenkét apostol.
15 És mondta nekik: Kívánva kívántam ezt a páskhabárányt megenni veletek, mielőtt szenvednék:
16 Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem abból amíg be nem teljesedik az Isten országában.
17 És véve a poharat, miután hálákat adott, mondta: Vegyétek ezt és osszátok el magatok közt:
18 Mert mondom nektek, hogy nem iszom a szőlőtőke gyümölcséből amíg el nem jön az Isten országa.
19 És miután vette a kenyeret, hálákat adva megszegte és nekik adta, *ezt* mondva: Ez az én testem amely értetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
20 Hasonlóképpen a poharat is, miután vacsorált, ezt mondva: Ez a pohár az új szövetség az én véremben, amely értetek ontatik ki.
21 De íme, annak a keze aki engem elárul, velem van az asztalon.
22 És az ember Fia jóllehet elmegy, ahogy elvégeztetett: de jaj annak az embernek aki által elárultatik!
23 És ők kezdték egymás között kérdezni, vajon ki lehet az közöttük aki ezt meg fogja tenni?
24 Támadt pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthető köztük nagyobbnak.
25 Ő pedig mondta nekik: A pogányokon uralkodnak az ő királyaik, és akiknek azokon hatalmuk van, jótevőnek hívják.
26 De ti ne úgy *legyetek*: hanem aki a legnagyobb köztetek, olyan legyen mint aki *a* legkisebb; és aki fő, mint aki szolgál.
27 Mert melyik nagyobb, az aki asztalnál ül, vagy aki szolgál? nem az aki asztalnál ül? De én olyan vagyok köztetek mint aki szolgál.
28 Ti vagytok pedig azok akik megmaradtatok velem az én kísértéseimben;
29 Én azért adok nektek, ahogyan az én Atyám adott nekem, országot,
30 Hogy egyetek és igyatok az asztalomnál az én országomban, és királyi székeken üljetek, ítélve az Izrael tizenkét nemzetségét.
31 Mondta pedig az Úr: Simon! Simon! íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon mint a búzát;
32 De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzon a te hited: te azért idővel megtérve erősítsd az atyádfiait.
33 Ő pedig mondta neki: Uram, veled kész vagyok mind tömlöcre, mind halálra menni!
34 És Ő mondta: Mondom neked Péter: Ma nem szól addig a kakas amíg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz engem.
35 És mondta nekik: Mikor elküldtelek benneteket erszény, táska és saru nélkül, volt-e valamiben fogyatkozásotok? Ők pedig mondták: Semmiben sem.
36 Mondta azért nekik: De most akinek erszénye van vegye elő, hasonlóképpen a táskát; és akinek nincs, adja el felsőruháját és vegyen szablyát.
37 Mert mondom nektek, hogy még ennek az írásnak be kell teljesülni rajtam, hogy: És a gonoszok közé számláltatott. Mert amik rám vonatkoznak is, elvégeztetnek.
38 Azok pedig mondták: Uram íme, van itt két szablya. Ő pedig mondta: Elég.
39 És kimenve, szokása szerint az Olajfák hegyére ment; és tanítványai is követték Őt.
40 És mikor azon a helyen volt, mondta nekik: Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.
41 És eltávozott tőlük mintegy kőhajításnyira; és térdre esve imádkozott,
42 *Ezt* mondva: Atyám ha akarod, távoztasd el tőlem ezt a poharat; de ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg!
43 És angyal jelent meg neki a mennyből, erősítve Őt.

14 5Móz 16,6-7; Mt 26,20; Mrk 14,17;
19 Mt 26,26; Mrk 14,22; 1Kor 11,23-24;
21 Mt 26,23; Mrk 14,18; Jn 13,21;
22 Zsolt 41,10; Jn 13,18; ApCsel 1,6;
25 Mt 20,25; Mrk 10,42;
26 Mt 18,3-5; Lk 9,48; 1Pét 5,3;
27 Mt 20,28; Jn 13,14; Fil 2,7;
29 Lk 12,32;
30 Mt 19,28; Jel 3,21;
31 1Pét 5,8;
34 Mt 26,34; Mrk 14,30; Jn 13,38;
35 Mt 10,9; Mrk 6,8; Lk 9,3;
37 Ésa 53,12; Mrk 15,28;
39 Mt 26,36; Mrk 14,32; Jn 8,1; Jn 18,1;
41 Mt 26,39; Mrk 14,35;
42 Jn 6,38;

44 Jn 12,27; Zsid 5,7;
44 És haláltusában lévén, buzgóságosabban imádkozott; és a verítéke olyan volt mint a nagy vércseppek amelyek a földre hullanak.
45 És miután fölkelt az imádkozástól, a tanítványaihoz ment és alva találta őket a szomorúság miatt,
46 És mondta nekik: Mit alszotok? Keljetek fel és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.
47 Mt 26,47; Mrk 14,43; Jn 18,3;
47 És mikor még beszélt, íme sokaság *jött,* amely előtt az ment akit Júdásnak neveznek, egy a tizenkettő közül: és közeledett Jézushoz, hogy megcsókolja Őt.
48 Jézus pedig mondta neki: Júdás, csókkal árulod el az ember Fiát?
49 Látva pedig azok akik körülötte *voltak,* ami következik, mondták neki: Uram, vágjuk-e őket fegyverrel?
50 Mt 26,51; Mrk 14,47;
50 És közülük valaki megvágta a főpap szolgáját, és levágta annak jobb fülét.
51 Felelve pedig Jézus, mondta: Elég eddig. És érintve annak fülét, meggyógyította azt.
52 Mt 26,55; Mrk 14,48;
52 Mondta pedig Jézus azoknak akik hozzá mentek, a főpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra úgy jöttetek szablyákkal és fustélyokkal?
53 Mikor mindennap veletek voltam a templomban, nem vetettétek rám kezeiteket; de ez a ti órátok és a sötétség hatalma.
54 Mt 26,57; Mrk 14,53; Jn 18,13; Jn 18,24;
54 Megfogva azért Őt elvezették, és elvitték a főpap házába. Péter pedig távol követte.
55 Mt 26,69; Mrk 14,54; Mrk 14,66; Jn 18,16; Jn 18,25;
55 És mikor tüzet gerjesztettek az udvar közepén, és ők együtt leültek, Péter is leült velük.
56 És meglátva őt egy szolgálólány ahogy a világosságnál ült, jól megnézve azt mondta: Ez is vele volt!
57 Ő pedig megtagadta Őt, *ezt* mondva: Asszony, nem ismerem Őt!
58 És egy kevéssel azután más látva őt, mondta: Te is azok közül való vagy! Péter pedig mondta: Ember, nem vagyok!
59 És úgy egy óra múlva más valaki erősítette, *ezt* mondva: Bizony ez is vele volt, mert Galileából való.
61 Mt 26,34; Mt 26,75; Mrk 14,72; Jn 13,38; Jn 18,27;
60 Mondta pedig Péter: Ember, nem tudom, mit mondasz! És azonnal, mikor ő még beszélt, megszólalt a kakas.
61 És hátrafordulva az Úr, Péterre tekintett. És megemlékezett Péter az Úr szaváról, ahogy mondta neki: Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem.
62 És kiment Péter és keservesen sírt.
63 Jób 16,10; Ésa 50,6; Mt 26,67; Mrk 14,65; Jn 19,3;
63 És azok a férfiak akik fogva tartották Jézust, csúfolták, verve Őt.
64 És *szemeit* betakarva arcul csapdosták Őt, és kérdezték Őt, *ezt* mondva: Prófétáld meg, ki az aki ver téged?
65 És sok egyéb dolgot mondtak neki, szidalmazva Őt.
66 Zsolt 2,2; Mt 27,1; Mrk 15,1; Jn 18,28;
66 És amint nappal lett, egybegyűlt a nép véneinek tanácsa, főpapok és írástudók: és vitték Őt az ő gyülekezetükbe,
67 *Ezt* mondva: Ha Te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk. Mondta pedig nekik: Ha mondom nektek nem hiszitek:
68 De ha kérdezlek is, nem feleltek nekem, sem el nem bocsátotok.
69 Dán 7,13-14; Mt 16,27; Mt 24,30; Mt 25,31; Mt 26,64; Mrk 14,62; ApCsel 1,11; 1Thessz 1,10; Jel 1,7;
69 Mostantól fogva ül az ember Fia az Isten hatalmának jobbja felől.
70 Mondták pedig mindnyájan: Te vagy tehát az Isten Fia? Ő pedig mondta nekik: Ti mondjátok, hogy én vagyok!
71 Azok pedig mondták: Mi szükségünk van még bizonyságra? Hiszen mi magunk hallottuk az Ő szájából.

23

Krisztust Pilátus előtt vádolják. Heródeshez küldik, csúfolják. Pilátus enged a zsidók kívánságának. Siratják az asszonyok. Megfeszítik. Szidja a gonosztevők egyike, aki hit által megtartatik. Meghal Krisztus. Eltemetik.

1 Mt 27,2; Mrk 15,1; Jn 18,28;
1 És fölkelve az ő egész sokaságuk, Pilátushoz vitték Őt.
2 Mt 17,25; Mt 22,21; Mrk 12,17; Lk 20,25; ApCsel 17,7; Róm 13,7;
2 És kezdték Őt vádolni, *ezt* mondva: Úgy találtuk, hogy ez félrevezeti a népet és tiltja a császár adójának fizetését, mert magát a király Krisztusnak mondja.
3 Pilátus pedig megkérdezte Őt, *ezt* mondva: Te vagy a zsidók királya? És Ő felelve neki mondta: Te mondod!
4 Mondta pedig Pilátus a főpapoknak és a sokaságnak: Semmi bűnt nem találok ebben az emberben.
3 Mt 27,11; Mrk 15,2; Jn 18,33;
5 De azok erősködtek, *ezt* mondva: Felzendíti a népet, tanítva egész Júdeában, elkezdve Galileától idáig.

6 Pilátus pedig Galileát hallva megkérdezte, vajon Ő galileai ember-e?
7 És mikor megtudta, hogy Ő a Heródes hatósága alá tartozik, Heródeshez küldte Őt, mivelhogy az is Jeruzsálemben volt azokban a napokban.
8 Heródes pedig Jézust látva igen megörült: mert már régóta kívánta Őt látni, mivelhogy sok dolgot hallott felőle, és remélte hogy majd valami csodát lát, amelyet Ő tesz.
9 Kérdezte pedig Őt sok beszéddel; de Ő semmit nem felelt neki.
10 *Ott* álltak pedig a főpapok és az írástudók, teljes igyekezettel vádolva Őt.
11 Heródes pedig a katonáival együtt semminek állítva és kicsúfolva Őt, miután felöltöztette fényes ruhába, visszaküldte Pilátushoz.
12 És azon a napon lettek barátok egymással Pilátus és Heródes, mert azelőtt ellenségeskedésben voltak egymással.
13 Pilátus pedig a főpapokat, főembereket és a népet egybegyűjtve,
14 Mondta nekik: Idehoztátok nekem ezt az embert, mint aki a népet félrevezeti: és íme én előttetek kivallatva, semmi olyan bűnt nem találtam ebben az emberben amivel vádoljátok Őt:
15 De még Heródes sem, mert titeket hozzá küldtelek, és íme Ő semmi halálra való dolgot nem cselekedett.
16 Megfenyítve azért elbocsátom Őt.
17 El kellett pedig bocsátania nekik ünnepenként egy *foglyot*.
18 De felkiáltott az egész sokaság, *ezt* mondva: Vidd el ezt, és bocsásd el nekünk Barabást!
19 Aki a városban történt valami lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöcbe.
20 Pilátus azért ismét felszólalt, el akarva bocsátani Jézust;
21 De azok ellene kiáltottak, *ezt* mondva: Feszítsd meg! Feszítsd meg Őt!
22 Ő pedig harmadszor *is* mondta nekik: Mert mi gonoszt tett ez? Semmi halálra való bűnt nem találtam benne; azért Őt megfenyítve elbocsátom!
23 Azok pedig nagy fennszóval sürgették, kérve, hogy feszítsék meg; és az ő szavuk és a főpapoké erőt vett.
24 És Pilátus megítélte, hogy legyen meg amit kértek.
25 És elbocsátotta nekik azt aki lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöcbe, akit kértek; Jézust pedig kiszolgáltatta az akaratuknak.
26 Mikor azért elvitték Őt, egy cirénei Simont megragadva, aki a mezőről jött, arra tették a keresztfát, hogy vigye Jézus után.
27 Őt pedig a nép és az asszonyok nagy sokasága követte, akik gyászolták és siratták Őt.
28 Jézus pedig hozzájuk fordulva mondta: Jeruzsálem lányai, ne sírjatok rajtam, hanem magatokon sírjatok és magzataitokon.
29 Mert íme, jönnek napok amelyeken ezt mondják: Boldogok a meddők, és amely méhek nem szültek, és az emlők amelyek nem szoptattak!
30 Akkor kezdik mondani a hegyeknek: Essetek ránk; és a halmoknak: Borítsatok el minket!
31 Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi lesz a száraz *fával?*
32 Vittek pedig két másikat is, *két* gonosztevőt vele, hogy megöljék.
33 Mikor pedig elmentek a helyre melyet Koponya *helyének* mondanak, ott megfeszítették Őt és a gonosztevőket, egyiket jobb kéz felől, a másikat bal kéz felől.
34 Jézus pedig mondta: Atyám! bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek. Elosztva pedig a ruháit, sorsot vetettek rájuk.
35 És a nép megállt nézni. Csúfolták Őt a főemberek is azokkal együtt, *ezt* mondva: Egyebeket megtartott, tartsa meg magát ha Ő a Krisztus, az Isten választottja.
36 Csúfolták pedig Őt a vitézek is, odamentek és ecettel kínálták Őt.
37 És ezt mondva neki: Ha Te vagy a zsidók királya, szabadítsd meg magad!
38 Volt pedig egy felirat is fölé írva görög, római és zsidó betűkkel: EZ A ZSIDÓK KIRÁLYA.
39 A felfüggesztett gonosztevők közül pedig az egyik szidalmazta Őt, *ezt* mondva: Ha Te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magad, minket is!
40 Felelve pedig a másik megdorgálta őt, *ezt* mondva: Az Istent sem féled te? Hiszen te ugyanaz alatt az ítélet alatt vagy!
41 És mi ugyan méltán, mert mi a cse-

7 Lk 3,1;
8 Lk 9,7;
12 ApCsel 4,27;
13 Mt 27,23; Mrk 15,14; Jn 18,38; Jn 19,4;
17 Mt 27,15; Mrk 15,6; Jn 18,39;
18 ApCsel 3,14;
24 Mt 27,26; Mrk 15,15; Jn 19,16;
26 Mt 27,32; Mrk 15,21;
30 Ésa 2,19; Hós 10,8; Jel 6,16; Jel 9,6;
31 Jer 25,29; Ezék 20,47; Dán 9,26; Mt 3,12; Jn 15,6; 1Pét 4,17;
32 Jn 19,18;
33 Mt 27,33; Mt 27,38; Mrk 15,22; Jn 19,18;
34 Zsolt 22,19; Mt 27,35; Mrk 15,24; Jn 19,23; ApCsel 7,60; 1Kor 4,12;
35 Mt 27,39; Mrk 15,29;
38 Mt 27,37; Mrk 15,26; Jn 19,19;

lekedetünk méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.
42 És mondta Jézusnak: Uram, emlékezz meg rólam mikor eljössz a Te országodban!
43 És mondta neki Jézus: Bizony mondom neked: Ma velem leszel a paradicsomban.
44 Volt pedig mintegy hat óra, és sötétség lett az egész tartományban kilenc óráig.
45 És meghomályosodott a nap, és a templom kárpitja középen kettéhasadt.
46 És kiáltva Jézus nagy szóval mondta: Atyám, kezeidbe *teszem le* a szellememet. És ezeket mondva meghalt.
47 Látva pedig a százados ami történt, dicsőítette az Istent *ezt* mondva: Bizony ez az ember igaz volt.
48 És az egész sokaság amely e dolog látására ment oda, látva azokat amik történtek, mellét verve megtért.
49 Az Ő ismerősei pedig mind, és az asszonyok akik Galileából követték Őt, távol álltak, nézve ezeket.
50 És íme egy ember akinek József volt a neve, tanácsbeli, jó és igaz férfi,
51 Aki nem volt részes azok tanácsában és cselekedetében, Arimathiából, a zsidók városából való, aki maga is várta az Isten országát;
52 Ez odamenve Pilátushoz elkérte Jézus testét.
53 És levéve azt, begöngyölte azt gyolcsba, és egy sziklába vágott sírboltba helyezte azt, melyben még senki sem feküdt.
54 És az az előkészület napja volt, és szombat virradt rá.
55 Az *Őt* követő asszonyok is pedig akik Galileából jöttek vele, megnézték a sírt és hogy hogyan helyezték el a testét.
56 Visszatérve pedig készítettek fűszereket és keneteket.
57 És szombaton nyugodtak a parancsolat szerint.

44 Mt 27,45; Mrk 15,33;
45 Mt 27,51; Mrk 15,38;
46 Zsolt 31,6; Mt 27,50; Mrk 15,37; Jn 19,30; ApCsel 7,59;
47 Mt 27,54; Mrk 15,39;
50 Mt 27,57; Mrk 15,43; Jn 19,38;
53 Mt 12,40; Mt 26,12; Mt 27,59; Mrk 15,46;
55 Lk 8,2;

24 *Hogyan támadt fel Krisztus a halottak közül, és feltámadása hogyan jelentetett ki először két angyal által a sírnál, azután Krisztus Önmaga által a két tanítványnak Emmausba menve. Azután a házban ahol a tanítványok bezárkózva voltak.*

1 Egyen pedig a szombatokon kora reggel a sírhoz mentek, vitték az elkészített drága keneteket és némely *más asszonyok is* velük.
2 És a követ a sírról elhengerítve találták.
3 És mikor bementek, nem találták az Úr Jézus testét.
4 És mikor ők emiatt megzavarodtak, íme két férfi állt mellékük fényes öltözetben:
5 És mikor ők megrémülve a földre hajtották arcukat, azok mondták nekik: Mit keresitek a holtak közt az élőt?
6 Nincs itt, hanem feltámadt: emlékezzetek rá, hogyan beszélt nektek mikor még Galileában volt,
7 *Ezt* mondva: Szükség az ember Fiának a bűnös emberek kezébe adatni és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni.
8 Megemlékeztek azért az Ő szavairól.
9 És visszatérve a sírtól elmondták mindezeket a tizenegynek, és mind a többieknek.
10 Mária Magdaléna, és Johanna, és Mária, a Jakab *anyja,* és más asszonyok voltak velük, akik ezeket mondták az apostoloknak.
11 De az ő szavuk csak üres beszédnek látszott azok előtt; és nem hittek nekik.
12 Péter azonban felkelt és elfutott a sírhoz, és behajolva látta, hogy csak a lepedők vannak ott; és elment magában csodálkozva e dolgon.
13 És íme, azok közül ketten mentek ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamatnyira volt, melynek Emmaus volt a neve.
14 És beszélgettek maguk közt mindazokról amik történtek.
15 És történt, hogy amint beszélgettek és egymástól kérdezősködtek, maga Jézus hozzájuk menve, velük együtt ment az úton.
16 De a szemeik visszatartóztattak, hogy Őt meg ne ismerjék.
17 Mondta pedig nekik: Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban? és *miért* vagytok szomorú ábrázattal?
18 Felelve pedig az egyik, akinek Kleofás a neve, mondta neki: Csak Te vagy-e jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod milyen dolgok történtek abban ezeken a napokon?

1 Mt 28,1; Mrk 16,1; Jn 20,1;
6 Mt 16,21; Mt 17,22-23; Mt 20,18-19; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33-34; Lk 9,22; Lk 18,31;
8 Jn 2,22;
9 Mt 28,8; Mrk 16,10;
12 Jn 20,3; Jn 20,6;
13 Mrk 16,12;
15 Mt 18,20; Lk 24,36;

19 És mondta nekik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondták neki: Amelyek a názáreti Jézuson *estek*, aki próféta volt, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten előtt és az egész nép előtt:
20 És hogyan adták Őt a főpapok és a mi főembereink halálos ítéletre, és megfeszítették Őt.
21 Pedig mi azt reméltük, hogy Ő az aki meg fogja váltani Izraelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek.
22 Hanem valami közülünk való aszszonyok is megdöbbentettek minket, akik jó reggel a sírnál voltak;
23 És mikor nem találták a testét, *haza*jöttek *azt* mondva, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt mondják, hogy Ő él.
24 És azok közül némelyek akik velünk voltak, elmentek a sírhoz és úgy találták, ahogy az asszonyok is mondták; Őt pedig nem látták.
25 És Ő mondta nekik: Óh, balgatagok és rest szívűek mindazok elhívésére amiket a próféták szóltak!
26 Vagy nem ezeket kellett-e szenvednie a Krisztusnak, és úgy bemenni az Ő dicsőségébe?
27 És elkezdve Mózestől és minden prófétáktól fogva, magyarázta nekik minden írásokban, amik felőle megírattak.
28 Elközelítettek pedig a faluhoz amelybe mentek; és Ő úgy tett mintha továbbmenne.
29 De kényszerítették Őt, *ezt* mondva: Maradj velünk mert már beesteledik, és a nap lehanyatlott! Bement azért, hogy velük maradjon.
30 És mikor leült velük, vette a kenyeret, megáldotta és megtörve nekik adta.
31 És megnyíltak a szemeik és megismerték Őt; de Ő eltűnt előlük.
32 És mondták egymásnak: Vajon nem gerjedezett-e a szívünk bennünk mikor szólt nekünk az úton, és mikor magyarázta nekünk az írásokat?
33 És felkelve abban az órában visszatértek Jeruzsálembe, és egybegyűlve találták a tizenegyet, és azokat akik velük voltak.
34 Akik ezt mondták: Az Úr bizony feltámadt és megjelent Simonnak!
35 És ezek is elbeszélték mi történt az úton, és hogyan ismerték fel ők a kenyér megszegéséről.
36 És mikor ezeket beszélték, megállt maga Jézus köztük és mondta nekik: Békesség nektek!
37 Megrémülve pedig és félve, azt hitték, hogy valami szellemet látnak.
38 És mondta nekik: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások?
39 Lássátok meg a kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem és lássatok, mert a szellemnek nincs húsa és csontja, ahogy látjátok, hogy nekem van!
40 És ezeket mondva megmutatta nekik kezeit és lábait.
41 Mikor pedig még nem hittek az öröm miatt, és csodálkoztak, mondta nekik: Van itt valami ennivalótok?
42 Ők pedig adtak neki egy darab sült halat és valami lépes mézet,
43 Melyeket elvett és előttük evett.
44 És mondta nekik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam nektek amikor még veletek voltam, hogy szükség beteljesedni mindazoknak amik megírattak felőlem a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokban.
45 Akkor megnyitotta az elméjüket, hogy értsék az írásokat.
46 És mondta nekik: Így van megírva, és így kellett szenvednie a Krisztusnak, és feltámadnia a halálból harmadnapon:
47 És prédikálni az Ő nevében a megtérést és a bűnök bocsánatát minden pogányok között, Jeruzsálemtől elkezdve.
48 Ti vagytok pedig ezeknek bizonyságai.
49 És íme, elküldöm rátok az én Atyám ígéretét; ti pedig maradjatok Jeruzsálem városában amíg fel nem ruháztattok mennyei erővel.
50 Kivitte pedig őket Bethániáig; és felemelve a kezeit megáldotta őket.
51 És történt, hogy amíg áldotta őket, elszakadt tőlük és felvitetett a mennybe.
52 Ők pedig imádva Őt visszatértek nagy örömmel Jeruzsálembe;
53 És mindenkor a templomban voltak, dicsérve és áldva az Istent. Ámen.

19 Lk 7,16; Jn 4,19; Jn 6,14;
21 ApCsel 1,6;
22 Mt 28,8; Mrk 16,10; Jn 20,18;
26 Ésa 50,6; Ésa 53,5; Fil 2,7; Zsid 12,2; 1Pét 1,11;
27 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 4Móz 21,6-9; 5Móz 18,15; Zsolt 132,11; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Ésa 53,1-12; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,25; Dán 9,26; Mik 7,20; Zak 9,9;
29 1Móz 19,3; ApCsel 16,15; Zsid 13,2;
34 1Kor 15,5;
36 Mrk 16,14; Jn 20,19; 1Kor 15,5;
41 Jn 21,10;
44 Mt 16,21; Mt 17,22; Mt 20,18; Mrk 8,31; Mrk 9,31; Mrk 10,33; Lk 9,22; Lk 18,31; Lk 24,6;
46 Zsolt 22,7; ApCsel 17,3;
47 ApCsel 2,4; ApCsel 13,38; 1Ján 2,12;
49 Jn 14,26; Jn 15,26; Jn 16,7; ApCsel 1,4;
50 ApCsel 1,12;
51 Mrk 16,19; ApCsel 1,9;

JÁNOS EVANGÉLIUMA

A János, aki ezt a könyvet írta, egyik volt Krisztus tizenkét apostola közül, és többek között Krisztusnak a legszeretettebb tanítványa volt, ahogyan ő maga kijelenti ebben a könyvben 21,20.24. Fia volt Zebedeusnak, és atyjafia a Heródestől megöletett idősebbik Jakabnak, ahogy írva van Mt.10,2-ben Mrk.3,17.-ben és ApCsel.12,2-ben, ami megmutatja állapotát. Domitiánus császár száműzetésbe küldi Pathmos szigetére, és ott írta meg a Mennyei Jelenésekről szóló könyvet, Jel.1,9-11. Domitiánus halála után pedig megérkezett Efézusba.(Euseb.hist.Eccl.lib.3.18) És miután látta a három első evangélista írását, és azok igazságáról bizonyságot tett, úgy írta ezt a könyvet, vagy evangéliumi történetet. Mivelhogy látta azt is, hogy azok egynéhány emlékezetre méltó dolgot elhagytak.(Euseb.lib.3. 24.fej.)

1 Péld 8,22; 1Ján 1,1; 1Ján 1,2;

2 Jn 17,5;

3 1Móz 1,3; Zsolt 33,6; Ef 3,9; Kol 1,16; Zsid 1,2;

4 Jn 5,26; Jn 8,12; Jn 9,5; Jn 12,46; 1Ján 5,11;

5 Jn 3,19;

6 Mal 3,1; Mt 3,1; Mrk 1,2; Mrk 1,4; Lk 3,3; Lk 7,27; Jn 1,33;

9 Jn 8,12; Jn 9,5; Jn 12,46;

10 Zsid 1,2; Zsid 11,3;

12 Ésa 56,5; Róm 8,15; Gal 3,26; 2Pét 1,4; 1Ján 3,1;

14 Ésa 7,14; Mt 1,16; Mt 17,2; Lk 1,31; Lk 2,7; Kol 1,19; Kol 2,9; 2Pét 1,17;

1 Isten és ember a Krisztus, élet és világosság. János bizonyságot tesz Őróla. Kik Isten fiai. Mózes törvénye. Krisztus kegyelme. János nem Krisztus. János keresztsége. Krisztus Isten báránya és Fia. Krisztus apostolokat és tanítványokat hív.

1 Kezdetben volt az Ige, és az Ige az Istennél volt, és Isten volt az Ige.
2 Ez kezdetben az Istennél volt.
3 Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett.
4 Őbenne volt az élet, és az élet volt az emberek világossága;
5 És ez a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.
6 Volt egy Istentől küldött ember, akinek János a neve.
7 Ez jött tanúbizonyságul, hogy bizonyságot tegyen erről a világosságról, hogy mindenki higgyen általa.
8 Nem ő volt ez a világosság, hanem *jött,* hogy bizonyságot tegyen arról a világosságról.
9 Ez volt az az igaz világosság, amely minden e világba jött embert megvilágosít.
10 A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg Őt.
11 Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be Őt.
12 Akik pedig befogadták Őt, hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak akik az Ő nevében hisznek;
13 Akik nem vérből, sem a hústest akaratából, sem a férfi indulatából, hanem Istentől születtek.
14 És az Ige hústestté lett és közöttünk lakott (és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egyetlen egyszülöttjének dicsőségét), aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.
15 János bizonyságot tett róla, és kiáltott, *ezt* mondva: Ez volt, akiről mondtam: Aki utánam jön, előttem lett, mert előbb volt nálam.
16 És az Ő teljességéből vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért.
17 Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem *pedig* és az igazság Jézus Krisztus által lett.
18 Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki *Őt.*
19 És ez a János bizonyságtétele, amikor a zsidók papokat és Lévitákat küldtek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda vagy te?
20 És megvallotta és nem tagadta; és megvallotta, hogy: Nem én vagyok a Krisztus.
21 És kérdezték őt: Micsoda tehát? Illés vagy te? És mondta: Nem vagyok. A próféta vagy te? És ő felelt: Nem.
22 Mondták azért neki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, akik minket elküldtek: Mit mondasz magadról?
23 Mondta: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úr útját, ahogy megmondta Ésaiás próféta.
24 És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak:
25 És megkérdezték őt és mondták neki: Miért merítesz be tehát ha nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?
26 Felelt nekik János, *ezt* mondva: Én vízzel merítek be; de köztetek van, akit ti nem ismertek.
27 Ő az aki utánam jön, aki előttem lett, akinek nem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam.
28 Ezek Béthabarában lettek a Jordánon túl, ahol János merített be.

15 Mt 3,11; Mrk 1,7; Lk 3,16; Jn 1,26; Jn 1,30;

16 Kol 2,10;

17 2Móz 20,1;

18 2Móz 33,20; 5Móz 4,12; Mt 11,27; Jn 6,46; 1Tim 6,16; 1Ján 4,12;

19 Jn 5,33;

20 Jn 3,28; ApCsel 13,25;

21 5Móz 18,18;

23 Ésa 40,3; Mt 3,3; Mrk 1,3; Lk 3,4;

25 5Móz 18,18;

26 Mt 3,11; Lk 3,16; ApCsel 1,5; ApCsel 11,16; ApCsel 19,4;

27 Mrk 1,7;

29 Másnap látta János Jézust hozzá menni és mondta: Íme, az Istennek az a Báránya, aki elveszi a világ bűneit!
30 Ez az akiről ezt mondtam: Utánam jön egy férfi aki előttem lett, mert előbb volt nálam.
31 És én nem ismertem Őt; de hogy megjelentsék Izraelnek, azért jöttem én, aki vízzel merítek be.
32 És bizonyságot tett János, *ezt* mondva: Láttam a Szellemet leszállni az égből mint egy galambot; és megnyugodott rajta.
33 És én nem ismertem Őt; de aki elküldött engem, hogy vízzel merítsek be, az mondta nekem: Akire látod a Szellemet leszállni és rajta megnyugodni, az az aki Szent Szellemmel merít be.
34 És én láttam és bizonyságot tettem, hogy ez az Isten Fia.
35 Másnap ismét *ott* állt János és kettő a tanítványai közül;
36 És ránézve Jézusra ahogy *ott* járt, mondta: Íme, az Isten Báránya!
37 És hallotta őt a két tanítvány ahogy szólt, és követték Jézust.
38 Jézus pedig hátrafordult és látta, hogy ők követik, mondta nekik:
39 Mit kerestek? Ők pedig mondták neki: Rabbi, (ami megmagyarázva azt teszi: Mester) hol laksz?
40 Mondta nekik: Gyertek és lássátok meg. Elmentek és meglátták hol lakik; és nála maradtak azon a napon: akkor pedig körülbelül tíz óra volt.
41 A kettő közül akik Jánostól *ezt* hallották és Őt követték, András volt az egyik, a Simon Péter testvére.
42 Ez először a maga testvérével találkozott, Simonnal, és mondta neki: Megtaláltuk a Messiást (ami megmagyarázva azt teszi: a Krisztus);
43 És Jézushoz vezette őt. Jézus pedig rátekintve mondta: Te Simon vagy, a Jóna fia; téged Kéfásnak fognak hívni (ami megmagyarázva: Kőszikla).
44 A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozott Fileppel és mondta neki: Kövess engem!
45 Filep pedig Bethsaidából, az András és Péter városából való volt.
46 Találkozott Filep Nátánaellel és mondta neki: Akiről Mózes írt a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, József fiát.
47 És mondta neki Nátánael: Názáretből támadhat-e valami jó? Mondta neki Filep: Gyere és lásd meg!
48 Látta Jézus Nátánaelt hozzá menni, és *ezt* mondta róla: Íme, egy igaz izraelita akiben nincs hamisság.
49 Mondta neki Nátánael: Honnan ismersz engem? Felelt Jézus és mondta neki: Mielőtt Filep hívott téged, láttalak téged ahogy a fügefa alatt voltál.
50 Felelt Nátánael és mondta neki: Rabbi, Te vagy az Isten Fia, Te vagy Izrael Királya!
51 Felelt Jézus és mondta neki: Hogy azt mondtam neked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél.
52 És mondta neki: Bizony, bizony mondom nektek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget, és az Isten angyalait, ahogy felszállnak és leszállnak az ember Fiára.

Krisztus borrá változtatja a vizet. A templomot megtisztítja és a tisztításban magát menti. Mi következett az Ő csodatetteire Jeruzsálemben.

1 És a harmadik napon menyegző volt a galileai Kánában; és ott volt Jézus anyja;
2 És Jézust is meghívták a tanítványaival együtt a menyegzőbe.
3 És mikor elfogyott a bor, Jézus anyja mondta neki: Nincs boruk.
4 Mondta neki Jézus: Mi dolgom van nekem veled asszony? Nem jött még el az én órám.
5 Mondta az anyja a szolgáknak: Valamit mond nektek, megtegyétek.
6 Ott pedig hat kőveder volt elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül mindegyikbe két-három métréta fért.
7 Mondta nekik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtöltötték azokat színig.
8 És mondta nekik: Most merítsetek és vigyetek a násznagynak. És vittek.
9 Amint pedig megízlelte a násznagy a borrá lett vizet, és nem tudta honnan van, (de a szolgák tudták, akik a vizet merítették), szólította a násznagy a vőlegényt,
10 És mondta neki: Minden ember a jó bort adja fel először és mikor megitta-

29 Ésa 53,5; Ésa 53,7; Jn 1,36; 1Kor 5,7;
32 Mt 3,16; Mrk 1,10; Lk 3,22;
33 Mt 3,11;
36 2Móz 12,3; Ésa 53,7; Jn 1,29; ApCsel 8,32;
43 Mt 16,18;
44 Jn 12,21;
46 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,18; 2Sám 7,12; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Ésa 53,1; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24; Mik 5,2; Zak 6,12-13; Zak 9,9; Jn 21,2;
52 1Móz 28,12;
6 Mrk 7,3;

sodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad.
11 Ezt az első csodát a galileai Kánában tette Jézus, és megmutatta az Ő dicsőségét; és hittek benne a tanítványai.
12 Azután lement Kapernaumba, Ő és az Ő anyja, és a testvérei és a tanítványai; és ott maradtak néhány napig,
13 Mert közel volt a zsidók páskhája és felment Jézus Jeruzsálembe.
14 És *ott* találta a templomban az ökrök, juhok és galambok árusait és a pénzváltókat, ahogy ültek:
15 És kötélből ostort csinálva kiűzte mindnyájukat a templomból, az ökröket is, a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kiöntötte, az asztalokat pedig feldöntötte;
16 És a galambárusoknak mondta: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyám házát kalmárság házává.
17 Megemlékeztek pedig a tanítványai, hogy meg van írva: A Te házadhoz való féltő szeretet emészt engem.
18 Feleltek azért a zsidók és mondták neki: Micsoda jelet mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed?
19 Felelt Jézus és mondta nekik: Rontsátok le ezt a templomot és három nap alatt felépítem azt.
20 Mondták azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és Te három nap alatt felépíted azt?
21 Ő pedig az Ő teste templomáról szólt.
22 Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékeztek a tanítványai, hogy ezt mondta nekik, és hittek az írásnak és a beszédnek amelyet Jézus mondott.
23 Amikor pedig Jeruzsálemben volt a páskha ünnepén, sokan hittek az Ő nevében, látva a jeleket amelyeket cselekedett.
24 Maga azonban Jézus nem bízta magát rájuk, amiatt, hogy mindnyájukat ismerte,
25 És mert nem szorult rá, hogy valaki bizonyságot tegyen az emberről, mert magától *is* tudta mi volt az emberben.

14 Mt 21,12; Mrk 11,15; Lk 19,45;
17 Zsolt 69,10;
18 Mt 12,38; Mt 16,1; Mrk 8,11; Lk 11,29; Jn 6,30;
19 Mt 26,61; Mt 27,40; Mrk 14,58; Mrk 15,29;
22 Lk 24,8;
25 1Sám 16,7; 1Krón 28,9; Zsolt 7,10; Zsolt 103,14; Jer 11,20; Jer 17,10; Jer 20,12; Jn 6,64;

3 *Krisztus beszélgetése Nikodémussal, melyben megmutatja az örök élet és kárhozat okait. Krisztus és János keresztelnek, egyszersmind János bizonyságot tesz Krisztusról a tanítványainak.*

1 Volt pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere:
2 Ez éjjel Jézushoz jött és mondta neki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem teheti ezeket a jeleket amelyeket Te teszel, csak ha az Isten van vele.
3 Felelt Jézus és mondta neki: Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.
4 Mondta neki Nikodémus: Hogyan születhet az ember ha vén? Vajon bemehet-e az anyja méhébe másodszor és megszülethet-e?
5 Felelt Jézus: Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki nem születik víztől és Szellemtől, nem mehet be az Isten országába.
6 Ami hústesttől született, hústest az; és ami Szellemtől született, szellem az.
7 Ne csodáld, hogy azt mondtam neked: Szükség nektek újonnan születnetek.
8 A szél fúj ahová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jön és hová megy: így van mindenki aki Szellemtől született.
9 Felelt Nikodémus és mondta neki: Hogyan lehetnek ezek?
10 Felelt Jézus és mondta neki: Te Izrael tanítója vagy és nem tudod ezeket?
11 Bizony, bizony mondom neked, amit tudunk azt mondjuk, és amit láttunk, arról teszünk bizonyságot; és a mi bizonyságtételünket nem fogadjátok el.
12 Ha a földiekről szóltam nektek és nem hisztek, hogyan hisztek ha a mennyeiekről szólok nektek?
13 És senki sem ment fel a mennybe, csak az aki a mennyből szállt alá, az ember Fia, aki a mennyben van.
14 És ahogyan felemelte Mózes a kígyót a pusztában, úgy kell az ember Fiának felemeltetnie.
15 Hogy valaki hisz Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.
16 Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.
17 Mert nem azért küldte az Isten az Ő Fiát e világra, hogy kárhoztassa e vi-

1 Jn 19,39;
2 Jn 7,50; Jn 9,16; Jn 9,33; Jn 19,39; ApCsel 10,38;
5 Tit 3,5;
6 Róm 8,5;
9 Jn 6,52;
11 Jn 3,32; Jn 7,16; Jn 8,28; Jn 12,49; Jn 14,24;
13 Jn 6,62; Ef 4,9;
14 4Móz 21,9; 2Kir 18,4; Jn 8,28; Jn 12,32;
15 Jn 3,36;
16 Lk 19,10; Jn 3,36; Róm 5,8; Róm 8,31; 1Ján 4,9; 1Ján 5,10;
17 Lk 9,56; Jn 9,39; Jn 12,47; 1Ján 4,14;

lágot, hanem hogy megtartasson e világ általa.

18 Aki hisz Őbenne el nem kárhozik; aki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében.

19 Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget mint a világosságot, mert az ő cselekedeteik gonoszak voltak.

20 Mert mindenki aki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy a cselekedeteit meg ne feddjék;

21 Aki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy a cselekedetei nyilvánvalókká legyenek, hogy Isten szerinti cselekedetek.

22 Ezután elment Jézus a tanítványaival Júdea földjére; és ott időzött velük és bemerített.

23 János pedig szintén bemerített Énonban, Sálimhoz közel, mert ott sok volt a víz. És odamentek és bemerítkeztek.

24 Mert János még nem vettetett a tömlöcbe.

25 Vetekedés támadt azért János tanítványai és a zsidók között a mosakodás felől.

26 És Jánoshoz mentek és mondták neki: Mester! Aki veled volt a Jordánon túl, akiről te bizonyságot tettél, íme bemerít és hozzá megy mindenki.

27 Felelt János és mondta: Az ember semmit sem vehet, csak ha a mennyből adják neki.

28 Ti magatok vagytok a bizonyságaim, hogy megmondtam: Nem én vagyok a Krisztus, hanem hogy előtte küldettem el.

29 Akinek jegyese van vőlegény az; a vőlegény barátja pedig aki ott áll és hallja Őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömöm immár betelt.

30 Neki növekednie kell, nekem pedig alászállnom.

31 Aki felülről jött, mindenek felett való. Aki a földről való az földi és földieket szól; aki a mennyből jött, mindenek felett van.

32 És arról tesz bizonyságot amit látott és hallott; és az Ő bizonyságtételét senki sem fogadja be.

33 Aki az Ő bizonyságtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz.

34 Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja, mert az Isten *annak* nem mértékkel adja a Szellemét.

35 Az Atya szereti a Fiút és a kezébe adott mindent.

36 Aki hisz a Fiúban, örök élete van; aki pedig nem hisz a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.

4 Krisztus a szamaritánus asszonnyal beszél és az igaz imádásról tanít. Megmondja, hogy Ő a Messiás. Mi az Ő eledele. A szamaritánusok hisznek benne. Egy királyi udvarból való főember fiát meggyógyítja.

1 Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és merít be mint János,

2 (Jóllehet Jézus maga nem merített be, hanem a tanítványai,)

3 Elhagyta Júdeát és ismét elment Galileába.

4 Samárián kellett pedig átmennie.

5 Ment azért Samária Sikár nevű városába, annak a teleknek szomszédságába amelyet Jákob adott a fiának, Józsefnek.

6 Ott volt pedig a Jákob forrása. Jézus azért az utazástól elfáradva, ahogy volt, leült a forráshoz. Mintegy hat óra volt.

7 Jött egy samáriabeli asszony vizet meríteni; mondta neki Jézus: Adj innom!

8 A tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek.

9 Mondta azért neki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre tőlem aki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal.

10 Felelt Jézus és mondta neki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és *hogy* ki az aki ezt mondja neked: Adj innom! te kérted volna Őt, és élő vizet adott volna neked.

11 Mondta neki az asszony: Uram nincs mivel merítened és a kút mély: hol vennéd az élő vizet?

12 Vagy Te nagyobb vagy a mi atyánk-

nál Jákobnál, aki adta nekünk ezt a kutat, és ebből ivott ő is, a fiai is és jószága is?
13 Felelt Jézus és mondta neki: Mindaz aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik:
14 Valaki pedig abból a vízből iszik amelyet én adok neki, soha örökké meg nem szomjazik; hanem az a víz amelyet én adok neki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz benne.
15 Mondta neki az asszony: Uram add nekem azt a vizet, hogy meg ne szomjazzam és ne jöjjek ide meríteni!
16 Mondta neki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és gyere ide!
17 Felelt az asszony és mondta: Nincs férjem. Mondta neki Jézus: Jól mondtad, hogy nincs férjem;
18 Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad.
19 Mondta neki az asszony: Uram látom, hogy Te próféta vagy.
20 Atyáink ezen a hegyen imádtak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely ahol imádni kell.
21 Mondta neki Jézus: Asszony hidd el nekem, hogy eljön az óra amikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem imádjátok az Atyát.
22 Ti azt imádjátok akit nem ismertek; mi azt imádjuk akit ismerünk: mert az üdvösség a zsidók közül támad.
23 De eljön az óra és az most van, amikor az igazi imádók szellemben és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya ilyen imádókat keres.
24 Az Isten szellem: és akik Őt imádják, szükség, hogy szellemben és igazságban imádják.
25 Mondta neki az asszony: Tudom, hogy Messiás jön (akit Krisztusnak mondanak); mikor az eljön, megjelent nekünk mindent.
26 Mondta neki Jézus: Én vagyok az, aki veled beszélek.
27 Eközben megjöttek a tanítványai, és csodálkoztak, hogy asszonnyal beszélt; mégsem mondta egyik sem: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?
28 Otthagyta azért az asszony a vedrét és elment a városba, és mondta az embereknek:
29 Gyertek lássatok egy embert, aki megmondott nekem mindent amit cselekedtem. Nem ez a Krisztus?
30 Kimentek azért a városból és odamentek hozzá.
31 Eközben pedig kérték Őt a tanítványok, *ezt* mondva: Mester egyél!
32 Ő pedig mondta nekik: Van nekem eledelem amit egyem, amit ti nem tudtok.
33 Mondták azért a tanítványok egymásnak: Hozott neki valaki enni?
34 Mondta nekik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem aki elküldött engem, és az Ő dolgát elvégezzem.
35 Ti nem azt mondjátok, hogy még négy hónap és eljön az aratás? Íme, mondom nektek: Emeljétek fel szemeiteket és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.
36 És aki arat, jutalmat nyer és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örüljön.
37 Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vető *és* más az arató.
38 Én annak az aratására küldtelek titeket amit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába álltatok.
39 Abból a városból pedig sokan hittek benne a szamaritánusok közül, annak az asszonynak a beszédéért aki bizonyságot tett, hogy: Mindent megmondott nekem amit cselekedtem.
40 Amint azért odamentek hozzá a szamaritánusok, kérték Őt, hogy maradjon náluk; és ott maradt két napig.
41 És sokkal többen hittek a maga beszédéért,
42 És azt mondták az asszonynak, hogy: Már nem a te beszédedért hiszünk: mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy bizonnyal ez a világ üdvözítője, a Krisztus.
43 Két nap múlva pedig kiment onnan és elment Galileába.
44 Mert Jézus maga tett bizonyságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.
45 Mikor azért bement Galileába, befogadták Őt a galileabeliek, mert látták mindazt amit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen, mert ők is elmentek az ünnepre.
46 Ismét a galileai Kánába ment azért Jézus, ahol a vizet borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, akinek a fia beteg volt.

13 Jn 6,58;
14 Jn 3,16; Jn 6,27; Jn 6,35; Jn 6,54; Jn 7,38;
19 Lk 7,16; Lk 24,19; Jn 6,14;
20 5Móz 12,5; 5Móz 12,11; 1Kir 9,3; 2Krón 7,12;
22 1Móz 12,3; 1Móz 18,18; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 2Kir 17,29; Zsid 7,14;
24 2Kor 3,17;
26 Jn 9,37;
35 Mt 9,37; Lk 10,2;
42 Jn 17,8;
44 Mt 13,57; Mrk 6,4; Lk 4,24;
46 Jn 2,1; Jn 2,11;

47 Mikor ez meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, elment hozzá és kérte Őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát, mert halálán volt.
48 Mondta azért neki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.
49 Mondta neki a királyi ember: Uram gyere, mielőtt a gyermekem meghal.
50 Mondta neki Jézus: Menj el, a fiad él. És hitt az ember a szónak amit Jézus mondott neki és elment.
51 Ahogy pedig már ment, elé jöttek a szolgái és hírt hoztak neki, azt mondva hogy: A fiad él.
52 Megtudakolta azért tőlük az órát amelyben megkönnyebbült; és mondták neki: Tegnap hét órakor hagyta el őt a láz;
53 Megértette azért az atya, hogy abban az órában amelyben azt mondta neki Jézus, hogy: a fiad él. És hitt ő és az ő egész háza népe.
54 Ezt a csodát tette ismét másodszor Jézus mikor Júdeából Galileába ment.

48 1Kor 1,22;

5 *Krisztus meggyógyít egy embert aki harmincnyolc esztendeje betegen feküdt. Menti magát a zsidók ellen, hogy szombaton gyógyította meg a beteget, és feddi az ő hitetlenségüket.*

1 Ezek után ünnepük volt a zsidóknak és felment Jézus Jeruzsálembe.
2 Van pedig Jeruzsálemben a Juh*kapu*nál egy tó, amelyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornáca van.
3 Ezekben feküdtek a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víz megmozdulását.
4 Mert időnként angyal szállt a tóra és felzavarta a vizet: aki tehát először lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akármilyen betegségben volt.
5 Volt pedig ott egy ember aki harmincnyolc esztendőt töltött betegségében.
6 Ezt amikor látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok ideje *úgy* van; mondta neki: Akarsz-e meggyógyulni?
7 Felelt neki a beteg: Uram nincs emberem, hogy amikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire odaérek más lép be előttem.

1 3Móz 23,2; 5Móz 16,1;

8 Mondta neki Jézus: Kelj fel, vedd fel az ágyadat és járj!
9 És azonnal meggyógyult az ember, és felvette az ágyát és járt. Aznap pedig szombat volt.
10 Mondták azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, nem szabad neked az ágyadat hordanod!
11 Felelt nekik: Aki meggyógyított engem az mondta nekem: Vedd fel az ágyadat és járj.
12 Megkérdezték azért őt: Ki az az ember aki mondta neked: Vedd fel az ágyadat és járj?
13 A meggyógyult pedig nem tudta, hogy ki az, mert Jézus félrevonult, mivel sokaság volt azon a helyen.
14 Ezek után találkozott vele Jézus a templomban és mondta neki: Íme meggyógyultál; többé ne vétkezz, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!
15 Elment az az ember és megmondta a zsidóknak, hogy Jézus az aki meggyógyította őt.
16 És emiatt üldözőbe vették a zsidók Jézust és meg akarták Őt ölni, hogy ezeket tette szombaton.
17 Jézus pedig felelt nekik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.
18 Emiatt aztán még inkább meg akarták Őt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját Atyjának mondta, egyenlővé téve magát az Istennel.
19 Felelt azért Jézus és mondta nekik: Bizony, bizony mondom nektek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hacsak nem látja cselekedni az Atyát, mert amiket Ő cselekszik, hasonlóképpen ugyanazokat cselekszi a Fiú is.
20 Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki amiket Ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd neki, hogy ti csodálkozzatok.
21 Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is akiket akar megelevenít.
22 Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta;
23 Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, ahogy az Atyát tisztelik. Aki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, aki elküldte Őt.
24 Bizony, bizony mondom nektek,

8 Mt 9,6; Mrk 2,11;
10 2Móz 20,10; 5Móz 5,14; Jer 17,21; Mt 12,2; Mrk 2,24; Lk 6,2;
14 Mt 12,45; Jn 8,11;
17 Jn 14,10;
18 Jn 7,19;
19 Ésa 54,5; Jn 5,30; Jn 8,38; Jn 9,4; Jn 10,30; Jn 14,9; Jn 17,5;
20 Jn 1,2; Jn 3,35; Jn 7,16; Jn 8,28; Jn 14,24;
22 Mt 11,27; Jn 3,35;
23 Jn 2,23;

hogy aki az én beszédemet hallja, és hisz annak aki engem elbocsátott: örök élete van, és nem megy a kárhozatra, hanem átment a halálból az életre.
25 Bizony, bizony mondom nektek, hogy eljön az idő, és az most van, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek.
26 Mert ahogyan az Atyának élete van önmagában, úgy adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában:
27 És hatalmat adott neki az ítélettételre is, mivelhogy ember Fia.
28 Ne csodálkozzatok ezen: mert eljön az óra, amelyben mindazok akik a koporsókban vannak, meghallják az Ő szavát,
29 És kijönnek; akik a jót cselekedték: az élet feltámadására; akik pedig a gonoszt tették: a kárhozat feltámadására.
30 Én semmit sem cselekedhetem magamtól; ahogy hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem, az Atyáét.
31 Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz.
32 Más az aki bizonyságot tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonyságtétel amellyel bizonyságot tesz rólam.
33 Ti elküldtetek Jánoshoz, és ő bizonyságot tett az igazságról.
34 De én nem embertől nyerem a bizonyságtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok.
35 Ő az égő és fénylő szövétnek volt, ti pedig csak egy ideig akartatok örülni az ő világosságában.
36 De nekem nagyobb bizonyságom van a Jánosénál: mert azok a dolgok amelyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok amelyeket én cselekszem, tesznek bizonyságot rólam, hogy az Atya küldött engem.
37 Aki elküldött engem, maga az Atya is bizonyságot tett rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem alakját nem láttátok.
38 Az Ő igéje sincs maradandóan bennetek: mert akit Ő elküldött, annak ti nem hisztek.
39 Kutassátok az írásokat; mert hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek: és ezek azok amelyek bizonyságot tesznek rólam;
40 És nem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen!
41 Dicsőséget emberektől nem veszek.
42 De ismerlek benneteket, hogy az Isten szeretete nincs meg bennetek:
43 Én az én Atyám nevében jöttem és nem fogadtatok be engem; ha más jönne a maga nevében azt befogadnátok.
44 Hogyan hihettek ti, akik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget amely csak Istentől van, nem keresitek?
45 Ne állítsátok, hogy én vádollak majd benneteket az Atyánál; van aki vádol titeket, Mózes, akiben ti reménykedtetek.
46 Mert ha hinnétek Mózesnek, nekem is hinnétek, mert ő rólam írt.
47 Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, hogyan hisztek az én beszédeimnek?

6 Krisztus öt kenyérrel ötezer embert etet meg. Jár a tengeren. Beszél a kapernaumiakkal, a mennyei kenyérről azt tanítja, hogy Ő az igaz mennyei kenyér, azaz, hogy Ő az aki a választottaknak a mennyországot az Ő halálával a keresztfán megnyerte. És hogy ez a mennyei kenyér csak hit által ehető.

1 Ezek után elment Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.
2 És nagy sokaság követte Őt, mert látták az Ő csodatetteit amelyeket a betegekkel tett.
3 Jézus pedig felment a hegyre és ott leült a tanítványaival.
4 Közel volt pedig a páskha, a zsidók ünnepe.
5 Mikor azért felemelte Jézus a szemeit és látta, hogy nagy sokaság jön hozzá, mondta Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek?
6 Ezt pedig azért mondta, hogy próbára tegye őt, mert Ő maga tudta mit akart cselekedni.
7 Felelt neki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindegyikük kapjon valami keveset.
8 Mondta neki egy a tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére:
9 Van itt egy gyermek akinek van öt

24 Lk 23,43; Jn 3,18; Jn 6,40; Jn 6,47; Jn 8,51;
25 Ef 2,1; Ef 2,5; 1Tim 5,6;
28 1Thessz 4,16;
29 Dán 12,2; Mt 25,34; Mt 25,46;
30 Jn 6,38;
31 Jn 8,14;
32 Ésa 42,1; Mt 3,17; Mt 17,5;
33 Jn 1,15; Jn 1,19; Jn 1,27;
36 Jn 10,25; 1Ján 5,9;
37 2Móz 33,20; 5Móz 4,12; Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; Jn 1,33; Jn 6,27; Jn 8,18; 1Tim 6,16; 2Pét 1,17; 1Ján 4,12;
39 5Móz 18,18; Ésa 34,16; Lk 16,29; Lk 24,27; Jn 1,46; ApCsel 17,11;
44 Jn 12,43;
46 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 28,14; 5Móz 18,18;
4 2Móz 12,18; 3Móz 23,5; 3Móz 23,7; 4Móz 28,16; 5Móz 16,1;
5 Mt 14,14; Mrk 6,34; Lk 9,13;
9 2Kir 4,43;

árpakenyere és két hala; de mi az ennyinek?
10 Jézus pedig mondta: Ültessétek le az embereket. Nagy fű volt pedig azon a helyen. Leültek azért a férfiak, szám szerint mintegy ötezren.
11 Jézus pedig vette a kenyereket és hálát adva a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a leülteknek; hasonlóképpen a halakból is, amennyit akartak.
12 Amikor pedig beteltek, mondta a tanítványainak: Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne vesszen.
13 Összeszedték azért és megtöltöttek tizenkét kosarat az öt árpakenyérből való darabokkal, amelyek megmaradtak az evők után.
14 Az emberek azért látva a csodát amit Jézus tett, mondták: Bizonnyal ez az a Próféta aki eljövendő e világra.
15 Jézus azért amint észrevette, hogy jönni akarnak és Őt elragadni, hogy királlyá tegyék, ismét elvonult egymaga a hegyre.
16 Mikor pedig esteledett, lementek a tanítványai a tengerhez,
17 És beszállva a hajóba, mentek a tengeren túlra, Kapernaumba. És már sötétség volt és Jézus nem ment hozzájuk.
18 És a tenger a nagy szélfújás miatt háborgott.
19 Mikor azért huszonöt vagy harminc futamatnyira beeveztek, meglátták Jézust ahogy a tengeren járt és a hajóhoz közeledett: és megrémültek.
20 Ő pedig mondta nekik: Én vagyok, ne féljetek!
21 Be akarták azért Őt venni a hajóba: és a hajó azonnal annál a földnél volt amelyre mentek.
22 Másnap a sokaság amely a tengeren túl állt, látva, hogy nem volt ott más hajó csak az az egy amelybe a Jézus tanítványai szálltak, és hogy Jézus nem ment be a tanítványaival a hajóba, hanem csak a tanítványai mentek el,
23 De jöttek *más* hajók Tiberiásból, közel ahhoz a helyhez ahol a kenyeret ették miután hálákat adott az Úr:
24 Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszálltak ők is a hajókba és elmentek Kapernaumba, keresve Jézust.
25 És megtalálva Őt a tengeren túl, mondták neki: Mester mikor jöttél ide?
26 Felelt nekik Jézus és mondta: Bizony, bizony mondom nektek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek azokból a kenyerekből és jóllaktatok.
27 Ne az eledelért munkálkodjatok amely elvész, hanem az eledelért amely megmarad az örök életre, amelyet az ember Fia ad majd nektek, mert Őt az Atya pecsételte el, az Isten.
28 Mondták azért neki: Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?
29 Felelt Jézus és mondta nekik: Az az Isten dolga, hogy higgyetek abban akit Ő küldött.
30 Mondták azért neki: Te micsoda jelet mutatsz tehát, hogy lássuk és higgyünk neked? Mit cselekszel?
31 A mi atyáink a mannátették a pusztában; ahogy meg van írva: Mennyei kenyeret adott enniük.
32 Mondta azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adta nektek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd nektek az igaz mennyei kenyeret.
33 Mert az Isten kenyere az, aki leszállt a mennyből és életet ad e világnak.
34 Mondták azért neki: Uram mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!
35 Jézus pedig mondta nekik: Én vagyok az életnek az a kenyere; aki hozzám jön, semmiképpen meg nem éhezik, és aki hisz bennem, meg nem szomjazik soha.
36 De mondtam nektek, hogy noha láttatok is engem, mégsem hisztek.
37 Minden amit nekem ad az Atya, hozzám jön; és azt aki hozzám jön, semmiképpen ki nem vetem.
38 Mert azért szálltam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát aki elküldött engem.
39 Az pedig az Atya akarata, aki elküldött engem, hogy amit nekem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam azt az utolsó napon.
40 Az pedig annak az akarata, aki elküldött engem, hogy mindaz aki látja a Fiút és hisz benne, örök élete legyen; és én feltámasszam azt az utolsó napon.
41 Zúgolódtak azért a zsidók ellene,

11 1Sám 9,13;
14 Lk 7,16; Lk 24,19; Jn 4,19;
16 Mt 14,23; Mrk 6,47;
27 Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; Jn 1,33; Jn 3,16; Jn 4,14; Jn 5,37; Jn 6,40; Jn 6,54; Jn 8,18; 2Pét 1,17;
29 1Ján 3,23;
30 Mt 12,38; Mt 16,1; Mrk 8,11; Lk 11,29; 1Kor 1,22;
31 2Móz 16,4; 2Móz 16,14; 4Móz 11,7; Zsolt 78,24; 1Kor 10,3;
35 Ésa 55,1; Jn 4,14; Jn 7,37;
38 Mt 26,39; Mrk 14,36; Lk 22,42; Jn 5,30;
39 Jn 10,28; Jn 17,12; Jn 18,9;
40 Jn 3,16; Jn 4,14; Jn 6,27; Jn 6,54;

hogy azt mondta: Én vagyok az a kenyér amely a mennyből szállt alá.
42 És mondták: Ez nem Jézus, a József fia, akinek ismerjük atyját és anyját? hogyan mondja hát Ő, hogy: A mennyből szálltam alá?
43 Felelt azért Jézus és mondta nekik: Ne zúgolódjatok egymás között!
44 Senki sem jöhet hozzám csak ha az Atya vonja azt, aki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.
45 Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Valaki azért az Atyától hallott és tanult, hozzám jön.
46 Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az aki Istentől van, az látta az Atyát.
47 Bizony, bizony mondom nektek: Aki énbennem hisz, örök élete van annak.
48 Én vagyok az élet kenyere.
49 Atyáitok a mannátették a pusztában és meghaltak.
50 Ez az a kenyér aki a mennyből szállt alá, hogy aki abból eszik meg ne haljon.
51 Én vagyok az az élő kenyér aki a mennyből szállt alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig amelyet én adok, az én hústestem amelyet én e világ életéért adok.
52 Tusakodtak azért a zsidók egymás között, *ezt* mondva: Hogyan adhatja ez nekünk a hústestét, hogy *azt* együk?
53 Mondta azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem esztek az ember Fiának hústestét és nem isszátok az Ő vérét, nincs élet bennetek.
54 Aki eszi az én hústestemet és issza az én véremet, örök élete van annak és én feltámasztom azt az utolsó napon.
55 Mert az én hústestem valóban étel, és az én vérem valóban ital.
56 Aki eszi az én hústestemet és issza az én véremet, az bennem lakozik és én is abban.
57 Ahogyan elküldött engem az az élő Atya, és én az Atya által élek: úgy az is aki engem eszik, él általam.
58 Ez az a kenyér aki a mennyből szállt alá; nem úgy, ahogy a ti atyáitokették a mannát és meghaltak: aki ezt a kenyeret eszi, él örökké.
59 Ezeket mondta a zsinagógában amikor tanított Kapernaumban.
60 Sokan azért akik hallották *ezeket* a tanítványai közül, mondták: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja Őt?
61 Tudva pedig Jézus magában, hogy emiatt zúgolódnak a tanítványai, mondta nekik: Titeket ez megbotránkoztat?
62 Hát ha meglátjátok az ember Fiát felszállni oda ahol előbb volt?!
63 A szellem az aki megelevenít, a hústest nem használ semmit: a beszédek amelyeket én szólok nektek, szellem és élet.
64 De vannak némelyek közöttetek akik nem hisznek. Mert elejétől fogva tudta Jézus, kik azok akik nem hisznek, és ki az aki elárulja Őt.
65 És mondta: Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, csak ha az én Atyámtól van megadva neki.
66 Ettől fogva sokan visszavonultak a tanítványai közül, és nem jártak többé vele.
67 Mondta azért Jézus a tizenkettőnek: Vajon ti is el akartok menni?
68 Felelt neki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök élet beszéde van nálad.
69 És mi elhittük és megismertük, hogy Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.
70 Felelt nekik Jézus: Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög.
71 Értette pedig Júdás Iskáriótest, Simon fiát, mert ez akarta Őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.

Krisztus titkon megy fel az ünnepre. A rokonai hitetlensége. Sok ítélet tőle. Krisztus tudománya Istentől van. A körülmetélkedés az atyáktól van. Igazán ítélni. Sokan hisznek Őbenne. A papi fejedelmek szolgái meg akarják fogni, megtérnek. A farizeusok vele és Nikodémussal feddődnek.

1 És ezek után Galileában járt Jézus, mert nem akart Júdeában járni, mivelhogy azon igyekeztek a júdeabeliek, hogy Őt megöljék.
2 Közel volt pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep.
3 Mondták azért neki az ő atyjafiai:

42 Mt 13,55; Mrk 6,3;
44 Énekek 1,4; Jn 6,65;
45 Ésa 54,13; Jer 31,33; Zsid 8,10; Zsid 10,16;
46 Mt 11,27; Lk 10,22; Jn 1,18; Jn 7,29; Jn 8,19;
47 Jn 3,16; Jn 3,36; 1Jn 2,25;
49 2Móz 16,4; 4Móz 11,7; Zsolt 78,24;
51 Jn 11,26; Zsid 10,5; Zsid 10,10;
52 Jn 3,9;
54 Jn 3,16; Jn 4,14; Jn 6,27; Jn 6,40;
58 Jn 3,13;
62 Mrk 16,19; Lk 24,51; Jn 3,13; ApCsel 1,9; Ef 4,8;
63 2Kor 3,6;
64 Jn 2,25; Jn 13,11;
65 Jn 6,44;
68 ApCsel 5,20;
69 Mt 16,16; Mrk 8,29; Lk 9,20; Jn 11,27;
70 Lk 6,13;
2 3Móz 23,34;

Menj el innen és menj Júdeába, hogy a tanítványaid is lássák a Te dolgaidat amiket cselekszel.
4 Mert senki sem cselekszik titkon semmit aki maga ismerté akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magad a világnak.
5 Mert az Ő atyjafiai sem hittek benne.
6 Mondta azért nekik Jézus: Az én időm még nem jött el; a ti időtök pedig mindig készen van.
7 Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl: mert én bizonyságot teszek róla, hogy az ő cselekedetei gonoszak.
8 Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre, mert az én időm még nem telt be.
9 Ezeket mondva pedig nekik, Galileában maradt.
10 Amint pedig felmentek az Ő atyjafiai, akkor Ő is felment az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon.
11 A zsidók azért keresték Őt az ünnepen, és mondták: Hol van Ő?
12 És a sokaságban nagy zúgás volt miatta. Némelyek azt mondták, hogy jó ember; mások pedig azt mondták: Nem, hanem a nép hitetője.
13 Mindamellett senki sem beszélt róla nyíltan a zsidóktól való félelem miatt.
14 Már az ünnep közepén azonban felment Jézus a templomba, és tanított.
15 És csodálkoztak a zsidók, *ezt* mondva: Hogyan tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!
16 Felelt nekik Jézus, és mondta: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé aki engem küldött.
17 Ha valaki cselekedni akarja az Ő akaratát, megismerheti erről a tudományról, vajon Istentől van-e, vagy én magamtól szólok?
18 Aki magától szól, a maga dicsőségét keresi; aki pedig annak dicsőségét keresi, aki küldte Őt, igaz az és nincs abban hamisság.
19 Nem Mózes adta-e nektek a törvényt? és közületek senki sem tartja meg a törvényt. Miért akartok engem megölni?
20 Felelt a sokaság és mondta: Démon van benned. Ki akar téged megölni?
21 Felelt Jézus, és mondta nekik: Egy dolgot cselekedtem és mindnyájan csodáljátok.
22 Azért Mózes adta nektek a körülmetélkedést (nem mintha Mózestől volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetélitek az embert.
23 Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon, rám haragszotok, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton?
24 Ne a látszat után ítéljetek, hanem igaz ítélettel ítéljetek!
25 Mondták azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez az akit meg akarnak ölni?
26 És íme nyíltan szól, és semmit sem szólnak neki. Talán bizony felismerték a főemberek, hogy valóban ez a Krisztus?
27 De jól tudjuk honnan való ez; mikor pedig eljön a Krisztus, senki sem tudja honnan való.
28 Kiáltott azért Jézus a templomban tanítva, és mondta: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok honnan való vagyok; és én nem magamtól jöttem, de igaz az aki elküldött engem, akit ti nem ismertek.
29 Én azonban ismerem Őt, mert tőle vagyok és Ő küldött engem.
30 Azért meg akarták Őt fogni; de senki sem vetette rá a kezét, mert még nem jött el az Ő órája.
31 A sokaság közül pedig sokan hittek benne; és azt mondták, hogy: A Krisztus mikor eljön, tehet-e majd több csodát azoknál amelyeket ez tett?
32 Meghallották a farizeusok ahogy a sokaság ezeket suttogta róla, és szolgákat küldtek a farizeusok és a főpapok, hogy megfogják Őt.
33 Mondta azért nekik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek aki elküldött engem.
34 Kerestek majd engem és nem találtok meg, és ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek.
35 Mondták azért a zsidók maguk között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg Őt? Vajon a görögök közé szóródottakhoz akar menni, és a görögöket tanítani?
36 Micsoda beszéd ez amit mondott: Kerestek majd engem és nem találtok meg; és ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?
37 Az ünnep utolsó nagy napján pe-

5 Mrk 3,21;
7 Jn 3,19; Jn 14,17; Jn 15,18;
8 Jn 8,20;
11 Jn 11,56;
12 Mt 21,46; Lk 7,16; Jn 6,14; Jn 7,40; Jn 9,16; Jn 10,19;
13 Jn 9,22; Jn 12,42; Jn 19,38;
16 Jn 3,11; Jn 8,28; Jn 12,49; Jn 14,10; Jn 14,24;
19 2Móz 20,1; 2Móz 24,3; Mt 12,14; Mrk 3,6; Jn 5,18; Jn 10,39; Jn 11,53; ApCsel 7,53;
20 Jn 8,48; Jn 8,52; Jn 10,20;
22 1Móz 17,10; 3Móz 12,3;
24 5Móz 1,16-17; Péld 24,23; Jak 2,1;
27 Mt 13,55; Mrk 6,3; Lk 4,22;
28 Jn 5,43; Jn 8,26; Jn 8,42; Róm 3,4;
29 Jn 10,15;
30 Mrk 11,18; Lk 19,47; Lk 20,19; Jn 7,19; Jn 8,20; Jn 8,37;
31 Jn 8,30;
33 Jn 16,16;
34 Jn 8,21; Jn 13,33;
37 3Móz 23,36; Ésa 55,1; Jn 6,35; Jel 22,17;

dig felállt Jézus és kiáltott, *ezt* mondva: Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyon.
38 Aki hisz bennem, ahogy az írás mondta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.
39 Ezt pedig a Szellemről mondta, akit vettek a benne hívők: mert még nem volt Szent Szellem; mivelhogy Jézus még nem dicsőíttetett meg.
40 Sokan azért a sokaság közül mikor hallották ezt a beszédet, ezt mondták: Bizonnyal ez az a Próféta.
41 Némelyek mondták: Ez a Krisztus. Mások pedig mondták: Csak nem Galileából jön el a Krisztus?
42 Nem az írás mondta-e, hogy a Dávid magvából, és Betlehemből, abból a városból jön el a Krisztus ahol Dávid volt?
43 Hasonlás lett azért miatta a sokaságban.
44 Némelyek pedig közülük meg akarták Őt fogni, de senki sem vetette rá a kezét.
45 Elmentek azért a szolgák a főpapokhoz és farizeusokhoz, és azok mondták nekik: Miért nem hoztátok el Őt?
46 Feleltek a szolgák: Soha ember úgy nem szólt mint ez az ember!
47 Feleltek azért nekik a farizeusok: Vajon ti is el vagytok hitetve?
48 Vajon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki?
49 De ez a sokaság amely nem ismeri a törvényt, átkozott!
50 Mondta nekik Nikodémus aki éjjel ment hozzá, aki egy volt azok közül:
51 Vajon a mi törvényünk kárhoztatja-e az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik?
52 Feleltek és mondták neki: Vajon te is galileus vagy? Tudakozódj és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta.
53 És mindnyájan hazamentek.

8 A paráznaságban talált asszony bűnei megbocsáttatnak. Krisztus e világ világossága. A farizeusok azt kérdezik, hol az Ő Atyja. Ábrahám fiai Isten fiai. Sátán a hazugság atyja. Ábrahám látta a Krisztus napját.

1 Jézus pedig elment az Olajfák hegyére.
2 Jó reggel azonban ismét ott volt a templomban, és az egész nép hozzá ment; és leült és tanította őket.
3 Az írástudók és a farizeusok pedig egy asszonyt vittek hozzá akit házasságtörésen kaptak, és középre állítva azt,
4 Mondták neki: Mester, ezt az asszonyt tetten érték mint házasságtörőt.
5 A törvényben pedig Mózes megparancsolta nekünk, hogy az ilyeneket kövezzék meg: Te azért mit mondasz?
6 Ezt pedig azért mondták, hogy megkísértsék Őt, hogy legyen mivel vádolniuk Őt. Jézus pedig lehajolva a földre írt az ujjával.
7 De mikor szorgalmazva kérdezték Őt, felegyenesedve mondta nekik: Aki közületek bűn nélkül való, az vesse rá először a követ.
8 És újra lehajolva, írt a földre.
9 Azok pedig *ezt* hallva, és a lelkiismeret által vádolva, egymás után kimentek a vénektől kezdve egészen az utolsóig; és egyedül Jézus maradt és az asszony középen állva.
10 Mikor pedig Jézus felegyenesedett és senkit sem látott az asszonyon kívül, mondta neki: Asszony, hol vannak azok akik vádolnak téged? Senki sem kárhoztatott téged?
11 Az pedig mondta: Senki, Uram! Jézus pedig mondta neki: Én sem kárhoztatlak: menj és többé ne vétkezz!
12 Ismét szólt azért hozzájuk Jézus, *ezt* mondva: Én vagyok e világ világossága: aki engem követ nem jár a sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.
13 Mondták azért neki a farizeusok: Te magadról teszel bizonyságot; a Te bizonyságtételed nem igaz.
14 Felelt Jézus és mondta nekik: Ha magam teszek is bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz, mert tudom honnan jöttem és hová megyek; ti pedig nem tudjátok honnan jövök és hová megyek.
15 Ti hústest szerint ítéltek, én nem ítélek senkit.
16 És ha én ítélek is, az én ítéletem igaz, mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, aki engem küldött.
17 A ti törvényetekben is meg van pedig írva, hogy két ember bizonyságtétele igaz.

38 Ésa 12,3;
39 Ésa 44,3; Jóel 2,28; ApCsel 2,17;
40 Mt 21,46; Lk 7,16; Jn 6,14;
41 Jn 1,47; Jn 4,42;
42 Zsolt 132,11; Mik 5,2; Mt 2,6;
44 Mrk 12,12; Jn 8,20;
48 Jer 5,4-5; Jn 12,42; 1Kor 1,20; 1Kor 2,8;
50 Jn 3,2; Jn 19,39;
51 2Móz 23,1; 3Móz 19,15; 5Móz 1,17; 5Móz 17,8; 5Móz 19,15;
5 3Móz 20,10; 5Móz 22,22;
6 Lk 11,53-54; Jer 17,13;
7 5Móz 17,7;
11 Jn 5,14;
12 Ésa 42,16; Jn 1,9; Jn 9,5; Jn 12,35-36;
14 Jn 5,31;
17 4Móz 35,30; 5Móz 17,6; 5Móz 19,15; Mt 18,16; 2Kor 13,1; Zsid 10,28;

18 Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; Jn 1,33; Jn 5,37; Jn 6,27;

18 Én vagyok aki bizonyságot teszek magamról, és bizonyságot tesz rólam az Atya, aki engem küldött.

19 Jn 14,9; Jn 16,3;

19 Mondták azért neki: Hol van a Te Atyád? Felelt Jézus: Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat; ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek.

20 Jn 7,30;

20 Ezeket a beszédeket mondta Jézus a kincstartó helyen, amikor a templomban tanított; és senki sem fogta meg Őt, mert még nem jött el az Ő órája.

21 Jn 7,34; Jn 13,33;

21 Ismét mondta azért nekik Jézus: Én elmegyek és kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni: ahová én megyek, ti oda nem jöhettek.

22 Mondták azért a zsidók: Vajon megöli magát, hogy azt mondja: Ahová én megyek ti oda nem jöhettek?

23 Jn 3,31;

23 És mondta nekik: Ti innen alulról valók vagytok, én onnan felülről való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való.

24 Jn 8,21;

24 Azért mondtam nektek, hogy a ti bűneitekben haltok meg: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bűneitekben.

25 Mondták azért neki: Ki vagy Te? És mondta nekik Jézus: Amit kezdetektől fogva mondok is nektek.

26 Jn 7,28; Jn 15,15; Róm 3,4;

26 Sok beszélni- és ítélnivalóm van felőletek: de igaz az, aki engem küldött; és én azokat beszélem a világnak amiket tőle hallottam.

28 4Móz 21,9; 2Kir 18,4; Jn 3,11; Jn 3,14; Jn 7,16; Jn 12,32; Jn 12,49; Jn 14,10; Jn 14,24;

27 Nem vették észre, hogy az Atyáról szólt nekik.

28 Mondta azért nekik Jézus: Mikor felmagasztaljátok az ember Fiát, akkor megismeritek, hogy én vagyok, és semmit sem cselekszem magamtól, hanem ahogy az Atya tanított engem, úgy szólok.

29 Jn 14,10; Jn 16,32;

29 És aki engem küldött, velem van. Nem hagyott engem egyedül az Atya, mert én mindenkor azokat cselekszem amelyek neki kedvesek.

30 Jn 7,31;

30 Amikor ezeket mondta sokan hittek benne.

31 Mondta azért Jézus a benne hívő zsidóknak: Ha ti megmaradtok az én beszédemben, valóban az én tanítványaim lesztek;

32 Róm 6,18; Gal 5,1; 1Pét 2,16;

32 És megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.

33 Mt 3,9;

33 Feleltek neki: Ábrahám magva vagyunk és nem szolgáltunk soha senkinek: hogyan mondod Te, hogy szabadok lesztek?

34 Felelt nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek, hogy mindenki aki bűnt cselekszik, szolgája a bűnnek.

34 Róm 6,20; 2Pét 2,19;

35 A szolga pedig nem marad mindörökké a házban: a Fiú marad *ott* mindörökké.

36 Róm 8,2;

36 Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.

37 Tudom, hogy Ábrahám magva vagytok; de meg akartok engem ölni, mert az én beszédemnek nincs helye nálatok.

38 Jn 3,11; Jn 7,16; Jn 12,49; Jn 14,10; Jn 14,24;

38 Én azt beszélem amit az én Atyámnál láttam; ti is azt cselekszitek azért amit a ti atyátoknál láttatok.

39 Róm 2,28; Róm 9,7;

39 Feleltek és mondták neki: A mi atyánk Ábrahám. Mondta nekik Jézus: Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek.

40 Jn 17,17;

40 De meg akartok engem ölni, olyan embert, aki az igazságot beszéltem nektek amelyet az Istentől hallottam. Ábrahám ezt nem cselekedte.

41 Ti a ti atyátok dolgait cselekszitek. Mondták azért neki: Mi nem parázna-ságból születtünk; egy atyánk van, az Isten.

42 Jn 5,43; Jn 7,29;

42 Mondta azért nekik Jézus: Ha az Isten volna az atyátok, szeretnétek engem: mert én az Istentől származtam és jöttem, mert nem is magamtól jöttem, hanem Ő küldött engem.

43 Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szavamat.

44 1Móz 3,1; 2Kor 11,3; 1Ján 3,8; Júd 6;

44 Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Az emberölő volt kezdettől fogva és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól, mert hazug ő, és hazugság atyja.

45 Mivel pedig én igazságot szólok, nem hisztek nekem.

46 Ki győzhetne meg engem közületek a bűnről? Ha pedig igazságot szólok, miért nem hisztek nekem?

47 Jn 6,37; Jn 10,26-27; 1Ján 4,6;

47 Aki az Istentől van, hallgatja az Isten beszédeit; ti azért nem hallgatjátok, mert nem az Istentől valók vagytok.

48 Jn 7,20; Jn 10,20;

48 Feleltek azért a zsidók és mondták neki: Nem jól mondjuk-e mi, hogy Te szamaritánus vagy és démon van benned?

49 Felelt Jézus: Nincs bennem démon; hanem tisztelem az Atyámat, és ti gyaláztok engem.
50 Pedig én nem keresem az én dicsőségemet: van aki keresi és megítéli.
51 Bizony, bizony mondom nektek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.
52 Mondták azért neki a zsidók: Most értettük meg, hogy démon van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is; és Te azt mondod: Ha valaki megtartja az én beszédemet, nem kóstol halált soha örökké.
53 Vagy nagyobb vagy-e Te a mi atyánknál, Ábrahámnál, aki meghalt? A próféták is meghaltak: Te kinek állítod magad?
54 Felelt Jézus: Ha én dicsőítem magamat, az én dicsőségem semmi: az én Atyám az aki dicsőít engem, akiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek,
55 És nem ismeritek Őt: de én ismerem Őt; és ha azt mondom, hogy nem ismerem Őt, hozzátok hasonlóan hazuggá leszek: de ismerem Őt, és az Ő beszédét megtartom.
56 Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is és örült.
57 Mondták azért neki a zsidók: Még ötven esztendős nem vagy, és Ábrahámot láttad?
58 Mondta nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.
59 Köveket ragadtak azért, hogy ráhajigálják; Jézus pedig elrejtőzött, és kiment a templomból átmenve közöttük; és így elment.

9 Krisztus a vakon született szemét megnyitja, akit kivetnek, miután a zsidók sokat vetekedtek vele. De Krisztus őt örök világosság ismereteivel ajándékozza meg.

1 És ahogy elment, látott egy embert aki születésétől fogva vak volt.
2 És kérdezték Őt a tanítványai, *ezt* mondva: Mester ki vétkezett, ez vagy ennek szülei, hogy vakon született?
3 Felelt Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy megnyilvánuljanak benne az Isten dolgai.
4 Nekem annak dolgait kell cselekednem, aki elküldött engem, amíg nappal van; eljön az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhat.
5 Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok.
6 Ezeket mondva a földre köpött, és a nyálából sarat csinált, és rákente a sarat a vak szemeire,
7 És mondta neki: Menj el, mosakodj meg a Siloám tavában (ami azt jelenti: Küldött). Elment azért és megmosakodott, és megjött látva.
8 A szomszédok azért és akik azelőtt látták azt, hogy vak volt, mondták: Nem ez az aki *itt* szokott ülni és koldulni?
9 Némelyek azt mondták, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Ő azt mondta, hogy: Én vagyok *az.*
10 Mondták azért neki: Hogyan nyíltak meg a szemeid?
11 Felelt az és mondta: Egy ember akit Jézusnak mondanak, sarat készített és rákente a szemeimre, és mondta nekem: Menj el a Siloám tavára és mosakodj meg; miután pedig elmentem és megmosakodtam, megjött *a* látásom.
12 Mondták azért neki: Hol van az? Mondta: Nem tudom.
13 Vitték őt, aki azelőtt vak volt, a farizeusokhoz.
14 Mikor pedig Jézus a sarat csinálta, és felnyitotta ennek szemeit, szombat volt.
15 Szintén megkérdezték a farizeusok is azért őt, hogyan jött meg a látása? Ő pedig mondta nekik: Sarat tett a szemeimre és megmosakodtam, és látok.
16 Mondták azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincs Istentől, mert nem tartja meg a szombatot. Mások mondták: Hogyan tehet bűnös ember ilyen jeleket? És hasonlás lett köztük.
17 Újra mondták a vaknak: Te mit szólsz róla, hogy megnyitotta a szemeidet? Ő pedig mondta: Hogy próféta.
18 Nem hitték azért a zsidók róla, hogy vak volt és megjött a látása, amíg elő nem hívták annak szüleit, akinek megjött a látása,
19 És megkérdezték azokat, *ezt* mondva: Ez a ti fiatok akiről azt mondjátok, hogy vakon született? Hogyan lát hát most?
20 Feleltek nekik annak szülei és

49 Jn 7,18;
51 Jn 5,24; Jn 11,25;
53 Zsid 11,13;
56 1Móz 17,17; Lk 10,24; Zsid 11,13;
59 Lk 4,29; Jn 10,31; Jn 10,39; Jn 11,8;
3 Jn 11,4;
4 Jn 5,19;
5 Ésa 42,6; Lk 2,32; Jn 1,9; Jn 8,12; Jn 12,35; Jn 12,46; ApCsel 13,47;
6 Mrk 8,23;
8 ApCsel 3,2;
14 Mt 12,1; Mrk 2,23; Lk 6,1; Jn 5,9;
16 Jn 3,2; Jn 7,12; Jn 9,33; Jn 10,19;
17 Lk 7,16; Lk 24,19; Jn 4,19; Jn 6,14;

mondták: Tudjuk, hogy ez a mi fiúnk, és hogy vakon született:
21 De hogyan lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem tudjuk: elég idős *már* ő; őt kérdezzétek; ő beszéljen magáról.
22 Ezeket mondták annak szülei, mivelhogy féltek a zsidóktól: mert a zsidók már megegyeztek, hogy ha valaki Krisztusnak vallja Őt, rekesszék ki a gyülekezetből.
23 Ezért mondták annak szülei, hogy: Elég idős, őt kérdezzétek.
24 Másodszor is szólították azért az embert aki vak volt, és mondták neki: Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.
25 Felelt azért az és mondta: Ha bűnös-e, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.
26 Újra mondták pedig neki: Mit csinált veled? Hogyan nyitotta meg a szemeidet?
27 Felelt nekik: Már mondtam nektek és nem hallottátok: miért akarjátok újra hallani? vagy ti is az Ő tanítványai akartok lenni?
28 Szidalmazták azért őt, és mondták: Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.
29 Mi tudjuk, hogy Mózessel beszélt az Isten: erről pedig azt sem tudjuk honnan való.
30 Felelt az ember, és mondta nekik: Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta.
31 Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket: csak ha valaki istenfélő és az Ő akaratát cselekszi, azt hallgatja meg.
32 Öröktől fogva nem hallatott, hogy vakon született szemeit valaki megnyitotta volna.
33 Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetne.
34 Feleltek és mondták neki: Te mindenestől bűnben születtél, és te tanítasz minket? És kivetették őt.
35 Meghallotta Jézus, hogy kivetették azt; és találkozva vele, mondta neki: Hiszel-e az Isten Fiában?
36 Felelt az és mondta: Ki az Uram, hogy higgyek benne?
37 Mondta pedig neki Jézus: Láttad is Őt, és aki beszél veled, az az.
38 Az pedig mondta: Hiszek Uram. És imádta Őt.
39 És mondta Jézus: Hogy ítéletet tegyek, azért jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak; és akik látnak, vakok legyenek.
40 És hallották ezeket némely farizeusok akik vele voltak, és mondták neki: Vajon mi is vakok vagyunk?
41 Mondta nekik Jézus: Ha vakok volnátok nem volna bűnötök; de azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad.

10

Krisztus a farizeusokat gonosz pásztoroknak mondja, magát pedig jónak, és sok erővel bizonyítja. Ezért meghasonlás támad. Krisztus kimenekedik azok kezei közül, akik köveket kapnak fel, és meg akarják fogni.

1 Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem máshonnan hág be, tolvaj az és rabló.
2 Aki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az.
3 Ennek az ajtónálló *ajtót* nyit; és a juhok hallják annak szavát; és a maga juhait nevükön szólítja és kivezeti őket.
4 És mikor kiereszti a juhait, előttük megy: és a juhok követik Őt, mert ismerik a hangját.
5 Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját.
6 Ezt a példázatot mondta nekik Jézus; de ők nem értették mi az amit szólt nekik.
7 Újra mondta azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek, hogy én vagyok a juhok ajtaja.
8 Mindazok akik előttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájuk a juhok.
9 Én vagyok az ajtó: ha valaki általam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd és legelőt talál.
10 A tolvaj nem másért jön, hanem hogy lopjon, és öljön, és pusztítson; én azért jöttem, hogy életük legyen és bővölködjenek.
11 Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.
12 A béres pedig, és aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a

farkast jönni és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.
13 A béres pedig *azért* fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra.
14 Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem *is* ismernek az enyéim,
15 Ahogyan ismer engem az Atya, én *is* ismerem az Atyát; és *az* életemet adom a juhokért.
16 Más juhaim is vannak nekem amelyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szavamra; és lesz egy akol *és* egy pásztor.
17 Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az életemet, hogy újra felvegyem azt.
18 Senki sem veszi azt el tőlem, hanem én teszem le azt magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az Atyámtól.
19 Újra hasonlás lett a zsidók közt e beszédek miatt.
20 És sokan mondták közülük: Démon van benne és bolondozik, miért hallgattok rá?
21 Mások mondták: Ezek nem démonizált beszédei. Vajon egy démon megnyithatja-e a vakok szemeit?
22 Jeruzsálemben pedig a templomszentelés ünnepe lett: és tél volt;
23 És Jézus a templomban, a Salamon tornácában járt.
24 Körülvették azért Őt a zsidók, és mondták neki: Meddig tartod még bizonytalanságban a lelkünket? Ha Te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyíltan!
25 Felelt nekik Jézus: Megmondtam nektek és nem hiszitek: a cselekedetek amelyeket az Atyám nevében cselekszem, azok tesznek bizonyságot rólam.
26 De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. Ahogy megmondtam nektek:
27 Az én juhaim hallják a szavamat, és én ismerem őket, és követnek engem:
28 És én örök életet adok nekik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket a kezemből.
29 Az én Atyám aki nekem adta *azokat*, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki *azokat* az én Atyám kezéből.
30 Én és az Atya egy vagyunk.
31 Ismét köveket ragadtak azért a zsidók, hogy megkövezzék Őt.
32 Felelt nekik Jézus: Sok jó dolgot mutattam nektek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért követtek meg engem?
33 Feleltek neki a zsidók, *ezt* mondva: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy Te ember létedre Istenné teszed magad.
34 Felelt nekik Jézus: Nincs megírva a törvényetekben: Én mondtam: istenek vagytok?
35 Ha azokat isteneknek mondta akikhez az Isten beszéde lett (és az írás fel nem bontható),
36 Arról mondjátok ti, akit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondtam: Az Isten Fia vagyok?!
37 Ha az Atyám dolgait nem cselekszem, ne higgyetek nekem;
38 Ha pedig azokat cselekszem, ha nekem nem hisztek is, higgyetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhiggyétek, hogy az Atya énbennem van, és én Őbenne vagyok.
39 Ismét meg akarták azért Őt fogni; de kiment a kezükből.
40 És újra elment túl a Jordánon, arra a helyre, ahol János először bemerített; és ott maradt.
41 És sokan mentek hozzá és mondták, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz amit János erről mondott, igaz volt.
42 És sokan hittek ott benne.

11 Krisztus jelenti, hogy Ő az élet és a feltámadás. A meghalt és eltemetett Lázárt feltámasztja. A papok tanácsában Kajafás megjövendöli, hogy egynek sokakért meg kell öletni. Megparancsolják, hogy ha valahol megtalálják, fogják el.

1 Volt pedig egy beteg, Lázár Bethániából, Máriának és az ő testvérének, Mártának falujából.
2 Az a Mária volt pedig az, aki megkente az Urat kenettel és a hajával törölte meg a lábait, akinek a testvére Lázár, beteg volt.

14 2Tim 2,19;
15 Mt 11,27; Lk 10,22; Jn 6,46; Jn 7,29;
16 1Móz 49,10; Ezék 37,22; Zak 2,11;
17 Ésa 53,12;
18 Jn 2,19;
19 Jn 7,12; Jn 9,16;
20 Jn 7,20; Jn 8,48; Jn 8,52;
21 2Móz 4,11; Zsolt 94,9; Zsolt 146,8;
23 1Kir 6,3; ApCsel 3,11; ApCsel 5,12;
25 Jn 5,36;
27 Jn 8,47;
28 Jn 6,39; Jn 17,12; Jn 18,9;
30 Ésa 54,5; Jn 5,19; Jn 14,9; Jn 17,5;
31 Jn 8,59; Jn 11,8;
33 Jn 5,18;
34 Zsolt 82,6;
36 Jn 5,17; Jn 6,27;
37 Jn 15,24;
38 Jn 14,11; Jn 17,21;
39 Lk 4,29; Jn 8,59;
40 Jn 1,28; Jn 3,23;
2 Mt 26,6; Mrk 14,3; Lk 7,37; Jn 12,3;

3 Hozzá küldtek azért a testvérek, *ezt* mondva: Uram, íme akit szeretsz beteg.
4 Jézus pedig amikor ezt hallotta, *ezt* mondta: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére van, hogy dicsőítsék általa az Isten Fiát.
5 Szerette pedig Jézus Mártát és annak nőtestvérét, és Lázárt.
6 Mikor azért meghallotta, hogy beteg, akkor két napig maradt azon a helyen ahol volt.
7 Ezután mondta tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába.
8 Mondták neki a tanítványok: Mester, most akartak téged megkövezni a zsidók és újra odamész?
9 Felelt Jézus: Vajon nem tizenkét órája van-e a napnak? Ha valaki nappal jár nem botlik meg, mert látja e világ világosságát.
10 De aki éjjel jár megbotlik, mert abban nincs világosság.
11 Ezeket mondta; és ezután mondta nekik: Lázár a mi barátunk alszik; de elmegyek, hogy felkeltsem őt.
12 Mondták azért a tanítványai: Uram ha alszik, meggyógyul.
13 Pedig Jézus annak haláláról beszélt, de ők azt hitték, hogy álom alvásáról szól.
14 Ekkor azért nyíltan mondta nekik Jézus: Lázár meghalt.
15 És örülök, hogy nem voltam ott, miattatok, hogy higgyetek. De menjünk el hozzá!
16 Mondta azért Tamás, akit Kettősnek mondanak, a tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele.
17 Elmenve azért Jézus, úgy találta, hogy az már négy napja volt a sírban.
18 Bethánia pedig közel volt Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira;
19 És a zsidók közül sokan mentek Mártához és Máriához, hogy vigasztalják őket a testvérük miatt.
20 Márta azért amint hallotta, hogy Jézus jön, elé ment; Mária pedig otthon ült.
21 Mondta azért Márta Jézusnak: Uram ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.
22 De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől, megadja neked az Isten.
23 Mondta neki Jézus: Feltámad a testvéred.
24 Mondta neki Márta: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon.
25 Mondta neki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz bennem, ha meghal is, él;
26 És aki csak él és hisz bennem, soha meg nem hal. Hiszed ezt?
27 Mondta neki: Igen Uram, én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus, az Isten Fia, aki e világra jövendő.
28 És mikor ezeket mondta, elment és titkon szólította a testvérét Máriát, *ezt* mondva: A Mester itt van és hív téged.
29 Mihelyt ez hallotta, felkelt hamar, és elment hozzá.
30 Jézus pedig nem ment még be a faluba, hanem azon a helyen volt, ahová Márta elé ment.
31 A zsidók azért akik otthon voltak vele és vigasztalták őt, látva hogy Mária hamar felkelt és kiment, utánamentek, ezt mondva: A sírhoz megy, hogy ott sírjon.
32 Mária azért ahogy odaért ahol Jézus volt, meglátva Őt a lábaihoz esett, *ezt* mondva neki: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.
33 Jézus azért amint látta, hogy az sír, és sírnak a vele jött zsidók *is,* elbúsult szellemében és igen megrendült.
34 És mondta: Hová helyeztétek őt? Mondták neki: Uram, gyere és lásd meg!
35 Könnyekre fakadt Jézus.
36 Mondták azért a zsidók: Íme, menynyire szerette őt!
37 Némelyek pedig mondták közülük: Nem megtehette volna ez, aki a vak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?
38 Jézus pedig újra felindulva magában, odament a sírhoz. Az pedig egy üreg volt és kő feküdt rajta.
39 Mondta Jézus: Vegyétek el a követ. Mondta neki a halott nőtestvére, Márta: Uram, már szaga van, hiszen negyednapos.
40 Mondta neki Jézus: Nem mondtam neked, hogy ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét?
41 Elvették azért a követ onnan ahol a halott feküdt. Jézus pedig felemelte szemeit az égre és mondta: Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál engem.

4 Jn 9,13; Jn 11,40;
8 Jn 8,59; Jn 10,31;
11 Mt 9,24; Mrk 5,39; Lk 8,52;
24 Dán 12,2; Lk 14,14; Jn 5,29;
25 Jn 1,4; Jn 3,16; Jn 3,36; Jn 5,24; Jn 6,47; Jn 14,6; 1Ján 5,10;
26 Jn 6,51;
27 Mt 16,16; Mrk 8,29; Lk 9,20; Jn 4,42; Jn 6,69;
35 Lk 19,41;
37 Jn 9,6;

42 Tudtam is én, hogy Te mindenkor meghallgatsz engem, csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhiggyék, hogy Te küldtél engem.
43 És mikor ezeket mondta, fennszóval kiáltotta: Lázár, jöjj ki!
44 És kijött a halott, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az arca kendővel volt leborítva. Mondta nekik Jézus: Oldozzátok el őt és hagyjátok menni.
45 Sokan hittek azért benne a zsidók közül akik Máriához mentek, és látták amiket cselekedett.
46 De némelyek azok közül elmentek a farizeusokhoz, és elbeszélték nekik amiket Jézus cselekedett.
47 Egybegyűjtötték azért a papi fejedelmek és a farizeusok a főtanácsot, és mondták: Mit cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát művel.
48 Ha így hagyjuk Őt, mindenki hinni fog benne: és eljönnek majd a rómaiak és elveszik tőlünk mind a helyünket, mind a népet.
49 Egy pedig közülük, Kajafás, aki főpap volt abban az esztendőben, mondta nekik: Ti semmit sem tudtok.
50 Meg sem gondoljátok, hogy jobb nekünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen.
51 Ezt pedig nem magától mondta: hanem mert abban az esztendőben főpap volt; jövendőt mondott, hogy Jézus meg fog halni a népért;
52 És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Isten elszéledt gyermekeit egybegyűjtse.
53 Attól a naptól azért azon tanakodtak, hogyan öljék meg Őt.
54 Jézus azért nem járt többé nyilvánosan a zsidók közt, hanem elment onnan vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodott a tanítványaival.
55 Közel volt pedig a zsidók páskhája: és sokan mentek fel Jeruzsálembe vidékről páskha előtt, hogy megtisztuljanak.
56 Keresték azért Jézust, és szóltak egymással a templomban állva: Mit gondoltok? hogy nem jön-e fel az ünnepre?
57 A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is megparancsolták, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy megfogják Őt.

12 Krisztus lábát megkeni Mária mikor Lázárnál vacsorál, ezért vádolja Júdás, de Krisztus védi Máriát. A papok Lázár vesztét kívánják. Jeruzsálembe menet sokan mennek Krisztus elé. A görögök látni kívánják Őt. Azok akik hisznek benne, de megvallani nem merik, azokat hitre inti.

1 Jézus azért hat nappal a páskha előtt ment Bethániába, ahol a meghalt Lázár volt, akit feltámasztott a halálból.
2 Vacsorát készítettek azért ott neki, és Márta szolgált fel; Lázár pedig egy volt azok közül, akik együtt ültek vele.
3 Mária azért elővéve egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkente Jézus lábait és megtörölte annak lábait a saját hajával; a ház pedig megtelt a kenet illatával.
4 Mondta azért egy a tanítványai közül, Iskariotes Júdás *a* Simon fia, aki elárulta Őt:
5 Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és *miért nem* adták a szegényeknek?
6 Ezt pedig nem azért mondta, mintha neki a szegényekre volna gondja, hanem mert tolvaj volt és nála volt az erszény, és hordozta amit abba tettek.
7 Mondta azért Jézus: Hagyj békét neki; az én temetésem idejére tartogatta ezt ő.
8 Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.
9 A zsidók közül azért nagy sokaság értesült arról, hogy Ő ott van: és odamentek nemcsak Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák, akit feltámasztott a halálból.
10 A papi fejedelmek pedig tanácskoztak, hogy Lázárt is öljék meg;
11 Mert a zsidók közül sokan őmiatta mentek oda és hittek Jézusban.
12 Másnap a nagy sokaság amely az ünnepre jött, hallva hogy Jézus Jeruzsálembe jön,
13 Pálmaágakat vett és kiment elé, és kiáltott: Hozsanna: Áldott az Izrael királya, aki az Úr nevében jön!
14 Jézus pedig találva egy szamarat, felült arra ahogy meg van írva:

15 Ésa 62,11; Zak 9,9; Mt 21,5;
15 Ne félj Sion lánya: Íme, Királyod jön szamár vemhén ülve.
16 Ezeket pedig nem értették eleinte a tanítványai: hanem mikor megdicsőíttetett Jézus, akkor emlékeztek vissza, hogy ezek felőle vannak megírva, és *hogy* ezeket tették vele.
17 A sokaság azért amely vele volt, mikor kihívta Lázárt a koporsóból és feltámasztotta őt a halálból, bizonyságot tett.
18 Azért is ment elé a sokaság, mivel hallotta, hogy ezt a csodát tette.
19 Jn 11,47;
19 Mondták azért a farizeusok egymás közt: Látjátok, hogy semmi hasznotok? Íme, a világ utána megy.
20 ApCsel 8,27;
20 Néhány görög is volt azok közt akik felmentek, hogy imádkozzanak az ünnepen:
21 Jn 1,44;
21 Ezek azért a galileai Bethsaidából való Filephez mentek, és kérték őt, *ezt* mondva: Uram, látni akarjuk Jézust.
22 Ment Filep és szólt Andrásnak, és viszont András és Filep szólt Jézusnak.
23 Jn 13,32; Jn 17,1;
23 Jézus pedig felelt nekik, *ezt* mondva: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessen az ember Fia.
24 1Kor 15,36;
24 Bizony, bizony mondom nektek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem.
25 Mt 10,39; Mt 16,25; Mrk 8,35; Lk 9,24; Lk 17,33;
25 Aki szereti a maga lelkét, elveszti azt; és aki gyűlöli a maga lelkét e világon, örök életre tartja meg azt.
26 Jn 14,3; Jn 17,24;
26 Aki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is: és aki nekem szolgál, megbecsüli azt az Atya.
27 Mt 26,37-39; Mrk 14,34; Lk 22,44;
27 Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától. De ezért jöttem erre az órára.
28 Atyám, dicsőítsd meg a Te neved! Szózat jött azért az égből: Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőítem.
30 Jn 11,42;
29 A sokaság azért amely *ott* állt és hallotta, azt mondta, hogy mennydörgött; mások mondták: Angyal szólt neki.
31 Jn 14,30; Jn 16,11; Ef 2,2; Kol 2,15;
30 Felelt Jézus és mondta: Nem értem lett ez a szó, hanem értetek.
31 Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme:
32 4Móz 21,9; 2Kir 18,4; Jn 3,14; Jn 8,28;
32 És én ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonzok.
33 Ezt pedig azért mondta, hogy megjelentse milyen halállal kell meghalnia.
34 Felelt neki a sokaság: Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad: hogyan mondod hát Te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember Fia?
35 Mondta azért nekik Jézus: Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok amíg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket: és aki a sötétségben jár, nem tudja hová megy.
36 Amíg megvan a világosságotok, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek. Ezeket mondta Jézus, és elmenve elrejtőzött előlük.
37 És noha Ő ennyi jelet tett előttük, mégsem hittek benne:
38 Hogy beteljesedjen az Ésaiás próféta beszéde amelyet mondott: Uram, ki hitt a mi beszédünknek? és az Úr karja kinek jelentetett meg?
39 Azért nem hihettek, mert ismét mondta Ésaiás:
40 Megvakította a szemeiket, és megkeményítette a szívüket; hogy szemeikkel ne lássanak és szívükkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.
41 Ezeket mondta Ésaiás amikor látta az Ő dicsőségét és beszélt felőle.
42 Mégis a főemberek közül is sokan hittek benne: de a farizeusok miatt nem vallották be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetből:
43 Mert inkább szerették az emberek dicséretét, mint az Isten dicséretét.
44 Jézus pedig kiáltott és mondta: Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban aki elküldött engem.
45 És aki engem lát, azt látja aki engem küldött.
46 Én világosságul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, aki bennem hisz.
47 És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt: mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam e világot, hanem hogy megtartsam e világot.
48 Aki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak aki őt kárhoztassa: a beszéd amelyet szóltam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.
49 Mert én nem magamtól szóltam; hanem az Atya, aki engem küldött, Ő pa-

34 2Sám 7,16; 1Krón 22,10; Zsolt 45,7; Zsolt 89,37; Zsolt 110,4; Ésa 9,6; Jer 23,6; Ezék 37,26; Dán 2,44; Dán 7,14; Dán 7,27; Mik 4,7; Zsid 1,8;
35 Jer 13,16; Jn 1,9; Jn 8,12; Jn 9,5; Jn 12,46; Ef 5,8; 1Thessz 5,4;
38 Ésa 53,1; Róm 10,16;
40 Ésa 6,9; Ezék 12,2; Mt 13,14; Mrk 4,12; Lk 8,10; ApCsel 28,26; Róm 11,8;
41 Ésa 6,1;
42 Jn 7,13; Jn 7,48; Jn 9,22;
43 Jn 5,44;
45 Jn 10,30; Jn 14,9;
46 Ésa 42,6; Ésa 49,6; Jn 1,9; Jn 8,12; Jn 9,5; Jn 12,35; ApCsel 13,47;
47 Jn 3,17; Jn 9,39;
48 Mrk 16,16; Jn 3,18; Jn 8,24;

rancsolta nekem, hogy mit mondjak és
49 5Móz 18,18; Jn 3,11; Jn 7,16; Jn 8,28; Jn 14,10; Jn 14,24; Jn 16,13; mit beszéljek.
50 És tudom, hogy az Ő parancsolata örök élet. Amiket azért én beszélek, úgy beszélem, ahogy az Atya mondta nekem.

13 *Krisztus tanítványai lábát mossa. Panaszkodik az Ő árulójáról, aki Őt megszólítja. Atyafiúi szeretetre inti tanítványait. Péter tagadásának esetét megjövendöli.*

1 Mt 26,2; Mrk 14,1; Lk 22,1; **1** A páskha ünnepe előtt pedig tudva Jézus, hogy eljött az Ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket.
2 Lk 22,3; Jn 13,27; **2** És vacsora közben amikor az ördög belesugallta már Iskariotes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el Őt,
3 Mt 11,27; Jn 3,35; Jn 16,28; **3** Tudva Jézus, hogy az Atya mindent a hatalmába adott neki, és hogy Ő az Istentől jött, és az Istenhez megy,
4 Felkelt a vacsorától, levette a felsőruháját, és egy kendőt véve körülkötötte magát.
5 Azután vizet töltött a medencébe és mosni kezdte a tanítványok lábait, és megtörölni a kendővel amivel körül volt kötve.
6 Ment azért Simon Péterhez; és az mondta neki: Uram, Te mosod meg az én lábaimat?
7 Mt 3,14; **7** Felelt Jézus és mondta neki: Amit én cselekszem te azt most nem érted, de ezután majd megérted.
8 Mondta neki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felelt neki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs hozzám.
9 Mondta neki Simon Péter: Uram ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!
10 Jn 15,3; **10** Mondta neki Jézus: Aki megfürdött, nincs másra szüksége mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.
11 Jn 6,64; **11** Tudta ugyanis, hogy ki árulja el Őt; azért mondta: Nem vagytok mindnyájan tiszták!
12 Mikor azért megmosta azok lábait és a felsőruháját felvette, újra leülve mondta nekik: Értitek, hogy mit cselekedtem veletek?
13 Ti engem így hívtok: Mester és Uram. És jól mondjátok mert az vagyok.
13 Mt 23,8; Mt 23,10; 1Kor 8,6; 1Kor 12,3; Fil 2,11; **14** Azért ha én, az Úr és a Mester megmostam a lábaitokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábait.
15 Mert példát adtam nektek, hogy ahogy én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjetek.
14 Gal 6,1-2; 15 1Pét 2,21; 1Ján 2,6; **16** Bizony, bizony mondom nektek: A szolga nem nagyobb az uránál; sem a követ nem nagyobb annál aki azt küldte.
16 Mt 10,24; Lk 6,40; Jn 15,20; **17** Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek ha cselekszitek ezeket.
18 Zsolt 41,10; Mt 26,23; 1Ján 2,19; **18** Nem mindnyájatokról szólok; én tudom kiket választottam el; hanem hogy beteljesedjen az írás: Aki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem.
19 Jn 14,29; Jn 16,4; **19** Most mondom meg nektek mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higgyétek majd, hogy én vagyok.
20 Mt 10,40; Lk 10,16; **20** Bizony, bizony mondom nektek: Aki befogadja ha valakit elküldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött.
21 Mt 26,21; Mrk 14,18; Lk 22,21; ApCsel 1,17; 1Ján 2,19; **21** Mikor ezeket mondta Jézus, igen nyugtalankodott szellemében és bizonyságot tett, és mondta: Bizony, bizony mondom nektek, hogy egy ti közületek elárul engem.
22 A tanítványok ekkor egymásra tekintettek bizonytalankodva, *hogy* kiről szól.
23 Jn 20,2; Jn 21,7; Jn 21,20; **23** Egy pedig a tanítványai közül a Jézus keblén nyugodott, akit szeretett Jézus.
24 Intett azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az akiről szól?
25 Az pedig a Jézus keblére hajolva, mondta neki: Uram ki az?
26 Felelt Jézus: Az akinek a bemártott falatot adom. És bemártva a falatot adta Iskariotes Júdásnak, a Simon fiának.
27 És akkor a falat után bement abba a Sátán. Mondta azért neki Jézus: Amit cselekszel, hamar cselekedd.
28 Ezt pedig senki sem értette a leültek közül, miért mondta neki.
29 Jn 12,6; **29** Némelyek ugyanis állították, mivelhogy az erszény Júdásnál volt, hogy azt mondta neki Jézus: Vedd meg amikre szükségünk van az ünnepre;

vagy hogy adjon valamit a szegényeknek.
30 Az pedig mihelyt a falatot elvette, azonnal kiment: éjszaka volt pedig.
31 Mikor azért kiment, mondta Jézus: Most dicsőíttetett meg az ember Fia, az Isten is megdicsőíttetett Őbenne.
32 Ha megdicsőíttetett Őbenne az Isten, az Isten is megdicsőíti Őt önmagában, és ezzel megdicsőíti Őt.
33 Fiaim egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de ahogy a zsidóknak mondtam, hogy: Ahová én megyek ti nem jöhettek; most nektek is mondom.
34 Új parancsolatot adok nektek: hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket úgy szeressétek egymást ti is.
35 Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretni fogjátok egymást.
36 Mondta neki Simon Péter: Uram hová mész? Felelt neki Jézus: Ahová én megyek most nem jöhetsz utánam; azután utánam jössz.
37 Mondta neki Péter: Uram miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted!
38 Felelt neki Jézus: Az életedet adod értem? Bizony, bizony mondom neked, nem szól addig a kakas, amíg háromszor meg nem tagadsz engem.

32 Jn 12,23; Jn 17,1;
33 Jn 7,34; Jn 8,21;
34 3Móz 19,18; Mt 22,39; Jn 15,12; Ef 5,2; 1Thessz 4,9; 1Pét 4,8; 1Ján 3,23; 1Ján 4,21;
35 1Ján 2,5; 1Ján 4,20;
36 Jn 21,18; 2Pét 1,14;
37 Mt 26,33; Mrk 14,29; Lk 22,33;
38 Mt 26,34; Mrk 14,30; Lk 22,34;

14

Krisztus vigasztalja tanítványait. Az Ő istenségét és halálának hasznát megmondja. A vigasztaló Szent Szellemet ígérve annak feladatát megmondja, és az Ő békességét ígéri.

1 Ne nyugtalankodjon a ti szívetek: hisztek Istenben, és higgyetek bennem is.
2 Az én Atyám házában sok lakóhely van; ha pedig nem *volna,* megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek.
3 És ha majd elmegyek és helyet készítek nektek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.
4 És hogy hová megyek én, tudjátok; az utat is tudjátok.
5 Mondta neki Tamás: Uram nem tudjuk hová mész; hogyan tudhatjuk azért az utat?
6 Mondta neki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam.
7 Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek Őt és láttátok Őt.
8 Mondta neki Filep: Uram mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!
9 Mondta neki Jézus: Annyi ideje veletek vagyok, és mégsem ismertél meg engem Filep? aki engem lát, látta az Atyát; hogyan mondod azért te: Mutasd meg nekünk az Atyát?
10 Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok és az Atya bennem van? A beszédeket amelyeket én mondok nektek, nem magamtól mondom; hanem az Atya aki bennem lakik, Ő cselekszi ezeket a dolgokat.
11 Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok és az Atya bennem van; ha pedig nem, magukért a cselekedetekért higgyetek nekem.
12 Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket amiket én cselekszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál, mert én az én Atyámhoz megyek.
13 És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsőíttessen az Atya a Fiúban.
14 Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt.
15 Ha engem szerettek, tartsátok meg az én parancsolataimat.
16 És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek, hogy veletek maradjon mindörökké.
17 Az igazságnak azt a Szellemét, akit a világ be nem fogadhat, mert nem látja Őt és nem ismeri Őt; de ti ismeritek Őt, mert nálatok lakik és bennetek marad.
18 Nem hagylak titeket árvákul; eljövök hozzátok.
19 Még egy kevés idő és e világ nem lát engem többé; de ti megláttok engem: mert én élek, ti is élni fogtok.
20 Azon a napon megtudjátok majd, hogy én az én Atyámban vagyok és ti énbennem, és én tibennetek.
21 Aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; aki pedig engem szeret, azt szereti az

3 Jn 12,26; Jn 17,24;
6 Jn 1,4; Jn 1,17; Jn 10,9; Jn 11,25; Zsid 9,8;
9 Jn 10,30;
10 Jn 5,17; Jn 7,16; Jn 8,28; Jn 10,38; Jn 12,49; Jn 14,24; Jn 16,13; Jn 17,21;
12 Mt 21,21; Lk 17,6; ApCsel 5,12; ApCsel 19,11;
13 Jer 29,12; Mt 7,7; Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 15,7; Jn 16,24; Jak 1,5; 1Ján 3,22;
15 Jn 14,21; Jn 14,23; Jn 15,10; 1Ján 5,3;
18 Mt 28,20;

én Atyám, én is szeretem azt és kijelentem magam annak.
22 Mondta neki Júdás (nem az Iskariotes): Uram mi dolog, hogy nekünk jelented ki magad és nem a világnak?
23 Felelt Jézus és mondta neki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk és annál lakozunk.
24 Aki nem szeret engem nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd amit hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé aki küldött engem.
25 Ezeket beszéltem nektek amíg veletek voltam.
26 A Vigasztaló pedig a Szent Szellem, akit az én nevemben küld az Atya, Ő mindenre megtanít majd titeket és eszetekbe juttatja mindazokat amiket mondtam nektek.
27 Békességet hagyok nektek; az én békességemet adom nektek: nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjon a szívetek, se ne féljen!
28 Hallottátok, hogy én azt mondtam nektek: Elmegyek és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához, mert az én Atyám nagyobb nálam.
29 És most mondtam meg nektek mielőtt meglenne: hogy amikor majd meglesz, higgyetek.
30 Nem sokat beszélek már veletek, mert jön e világ fejedelme: és nincs bennem semmije;
31 De, hogy megtudja e világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, ahogy az Atya parancsolta nekem. Keljetek fel, menjünk el innen.

24 Jn 3,34; Jn 5,38; Jn 7,16; Jn 8,28; Jn 12,49; Jn 14,10; Jn 16,13;
26 Lk 24,49; Jn 15,26; Jn 16,7; Jn 16,13; ApCsel 2,4;
27 Fil 4,7;
28 Jn 14,3;
29 Jn 13,19; Jn 16,4;
30 Jn 12,31; Jn 16,11; Ef 2,2;
31 Jn 10,18; Zsid 10,5;

15 *Szőlő és szőlővessző hasonlóságában mutatja meg Krisztus, hogyan teremjenek gyümölcsöt a tanítványok. Int a hű szeretetre, és a nyomorúságából vegyenek példát a tűrésre.*

1 Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves.
2 Minden szőlővesszőt amely bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig amely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.
3 Ti már tiszták vagytok a beszéd által amelyet szóltam nektek.
4 Maradjatok bennem, és én is bennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, csak ha a szőlőtőkén marad; úgy ti sem, csak ha bennem maradtok.
5 Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: Aki bennem marad, én pedig őbenne, az terem sok gyümölcsöt: mert nélkülem semmit sem cselekedhettek.
6 Ha valaki nem marad bennem, azt kivetik mint a szőlővesszőt, és megszárad; és egybegyűjtik ezeket és a tűzre vetik és megégnek.
7 Ha bennem maradtok és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjetek amit csak akartok, és meglesz nektek.
8 Abban dicsőíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjetek, és úgy legyetek nekem tanítványaim.
9 Ahogy az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg ebben az én szeretetemben.
10 Ha *az* én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben; ahogy én megtartottam az én Atyám parancsolatait: és megmaradok az Ő szeretetében.
11 Ezeket beszéltem nektek, hogy megmaradjon bennetek az én örömöm, és a ti örömötök beteljen.
12 Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.
13 Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki az életét adja a barátaiért.
14 Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek amiket én parancsolok nektek.
15 Nem mondalak többé titeket szolgáknak, mert a szolga nem tudja mit cselekszik az ő ura; titeket pedig barátaimnak mondtalak, mert mindazt amit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam nektek.
16 Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.

2 Mt 15,13;
3 Jn 13,10;
6 Ezék 15,2; Mt 3,10; Mt 7,19; Kol 1,23;
7 Jer 29,12; Mt 7,7; Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 16,24; Jak 1,5; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;
10 Jn 14,15; Jn 14,21; Jn 14,23; 1Ján 5,3;
12 3Móz 19,18; Mt 22,39; Jn 13,34; Ef 5,2; 1Thessz 4,9; 1Pét 4,8; 1Ján 3,23; 1Ján 4,21;
13 Róm 5,7; Ef 5,2; 1Ján 3,16;
14 Mt 12,50; 2Kor 5,16; Gal 5,6; Gal 6,15; Kol 3,11;
15 Jn 8,26;
16 Mt 28,19; Mrk 16,15; Jn 13,18; Ef 1,4; Kol 1,6;

17 Ezeket parancsolom nektek, hogy egymást szeressétek.
18 Ha gyűlöl titeket e világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt nálatok.
19 Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt ami az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ.
20 Emlékezzetek meg azokról a beszédekről amiket mondtam nektek: Nem nagyobb a szolga az ő uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd.
21 De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mert nem ismerik azt aki engem küldött.
22 Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nekik, nem volna bűnük: de most nincs mivel menteniük az ő bűnüket.
23 Aki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is.
24 Ha azokat a cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük amiket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat.
25 De *azért lett így,* hogy beteljesedjen a mondás amely meg van írva a törvényükben: Ok nélkül gyűlöltek engem.
26 Mikor pedig eljön majd a Vigasztaló, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Szelleme, aki az Atyától származik, az tesz majd rólam bizonyságot.
27 De ti is bizonyságot tesztek, mert kezdettől fogva velem vagytok.

16 *Krisztus a keresztről jövendöl a tanítványainak. Vigasztalót ígér nekik és az Ő feladatát megmondja. Az övéi nyomorúságát a gyermeket szülő nő fájdalmaihoz hasonlítja.*

1 Ezeket beszéltem nektek, hogy meg ne botránkozzatok.
2 A gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt eljön az idő, hogy aki öldököl titeket, mind azt gondolja, hogy szolgálatot tesz Istennek.
3 És ezeket cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem.
4 Ezeket beszéltem nektek, hogy amikor eljön az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam nektek. De ezeket kezdettől fogva nem mondtam nektek, mert veletek voltam.
5 Most pedig elmegyek ahhoz aki engem küldött; és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mész?
6 Hanem mert ezeket beszéltem nektek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket.
7 De én az igazat mondom nektek: Jobb nektek, hogy elmenjek: mert ha nem megyek el, nem jön el hozzátok a Vigasztaló: ha pedig elmegyek, elküldöm Őt hozzátok.
8 És Ő mikor eljön, megfeddi e világot bűn, igazság és ítélet tekintetében:
9 Bűn tekintetében, hogy nem hisznek bennem;
10 És igazság tekintetében, hogy én az én Atyámhoz megyek és többé nem láttok engem;
11 Ítélet tekintetében pedig, hogy e világ fejedelme megítéltetett.
12 Még sok mondanivalóm van nektek, de most el nem hordozhatjátok.
13 De mikor eljön Ő, az igazság Szelleme, elvezérel majd titeket minden igazságra. Mert nem magától szól, hanem azokat szólja amiket hall, és a bekövetkezendőket megjelenti nektek.
14 Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz és megjelenti nektek.
15 Mindaz ami az Atyáé, az enyém: azért mondtam, hogy az enyémből vesz és megjelenti nektek.
16 Egy kevés *idő* és nem láttok engem; és ismét egy kevés *idő* és megláttok majd engem: mert én az Atyához megyek.
17 Mondták azért a tanítványai közül egymásnak: Mi az amit nekünk mond: Egy kevés *idő* és nem láttok engem; és ismét egy kevés *idő* és megláttok majd engem; és: mert én az Atyához megyek?
18 Mondták azért: Mi az a kevés *idő* amiről szól? Nem tudjuk mit mond.
19 Megértette azért Jézus, hogy Őt akarják megkérdezni és mondta nekik: Arról tudakoztok egymástól, hogy azt mondtam: Egy kevés *idő* és nem láttok engem; és ismét egy kevés *idő* és megláttok majd engem?
20 Bizony, bizony mondom nektek,

hogy sírtok és jajgattok, e világ pedig örül: ti szomorkodtok, de a szomorúságotok örömre fordul.

21 Ésa 26,17;
21 Az asszony mikor szül, szomorúságban van, mert eljött az ő órája: de mikor megszüli a gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra.

22 Jn 20,20;
22 Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket és örülni fog a szívetek, és senki nem veszi el tőletek az örömötöket.

23 Jer 29,12; Mt 7,7; Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 15,17; Jak 1,5; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;
23 És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről. Bizony, bizony mondom nektek, hogy amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek.
24 Mostanáig semmit sem kértetek az Atyától az én nevemben: kérjetek és megkapjátok, hogy a ti örömötök teljes legyen.
25 Ezeket példázatokban mondtam nektek; de eljön az idő mikor nem példázatokban beszélek majd nektek, hanem nyíltan beszélek nektek az Atyáról.
26 Azon a napon az én nevemben kértek majd: és nem mondom nektek, hogy én kérni fogom az Atyát értetek;

27 Jn 17,8;
27 Mert maga az Atya szeret titeket, mert ti szerettetek engem és elhittétek, hogy én az Istentől jöttem ki.

28 Jn 13,3;
28 Kijöttem az Atyától és e világba jöttem: ismét elhagyom e világot és elmegyek az Atyához.
29 Mondták neki a tanítványai: Íme, most nyíltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz.

30 Jn 21,17;
30 Most tudjuk, hogy Te mindent tudsz és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: erről hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.

32 Zak 13,7; Mt 26,31; Mrk 14,27; Jn 8,29; Jn 14,10;
31 Felelt nekik Jézus: Most hiszitek?
32 Íme, eljön az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok, ki-ki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagyok egyedül mert az Atya velem van.

33 Ésa 9,6; Jn 14,27; Róm 5,1; Ef 2,13; Kol 1,20;
33 Azért beszéltem ezeket nektek, hogy békességetek legyen bennem. E világon nyomorúságotok lesz; de bízzatok: én legyőztem e világot.

17 *Könyörög Krisztus, hogy az Ő dicsőségének kinyilatkoztatása egyező legyen az Atya dicsőségével. Könyörög az apostolokért és a hívők egész seregéért.*

1 Ezeket beszélte Jézus; és felemelte szemeit az égre, és mondta: Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a Te Fiadat, hogy a Te Fiad is dicsőítsen téged; 1 Jn 12,23; Jn 13,32;
2 Ahogy Te hatalmat adtál neki minden hústesten, hogy örök életet adjon azoknak akiket neki adtál. 2 Zsolt 8,7; Mt 11,27; Mt 28,18; Lk 10,22; Jn 3,35; Jn 5,27; 1Kor 15,25; Fil 2,10; Zsid 2,8;
3 Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. 3 Ésa 53,11; Jer 9,23;
4 Én dicsőítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát amelyet rám bíztál, hogy elvégezzem. 4 Jn 4,34; Jn 13,32; Jn 14,13; Jn 19,30;
5 És most dicsőíts meg engem Atyám Temagadnál, azzal a dicsőséggel amellyel bírtam nálad e világ léte előtt. 5 Jn 1,1-2; Jn 10,30; Jn 14,9;
6 Megjelentettem a nevedet az embereknek akiket e világból nekem adtál: Tiéid voltak és nekem adtad azokat, és a Te beszédedet megtartották. 8 Jn 16,27;
7 Most tudták meg, hogy mindaz tőled van amit nekem adtál:
8 Mert a beszédeket amelyeket nekem adtál, nekik adtam; és ők befogadták és igazán megismerték, hogy én tőled jöttem ki és elhitték, hogy Te küldtél engem.
9 Én értük könyörgök; nem e világért könyörgök, hanem azokért akiket nekem adtál, mert a Tiéid.
10 És mindenem a Tiéid, és a Tiéid az enyémek: és megdicsőíttettem bennük. 10 Jn 16,15;
11 És nem vagyok többé e világon, de ők e világon vannak, én pedig hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a Te neved által akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek mint mi!
12 Mikor velük voltam e világon én megtartottam őket a Te nevedben; akiket nekem adtál megőriztem, és senki el nem veszett közülük, csak a veszedelem fia, hogy az írás beteljesüljön. 12 Zsolt 109,8; Ésa 8,18; Jn 6,39; Jn 10,28; Jn 18,9; Zsid 2,13;
13 Most pedig hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy az én örömöm teljes legyen náluk.
14 Én az Igédet nekik adtam; és a világ gyűlölte őket mert nem e világból valók, ahogy én sem e világból vagyok. 14 Jn 15,19;
15 Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.

16 Nem e világból valók, ahogy én sem e világból vagyok.
17 Szenteld meg őket a Te igazságoddal: A Te Igéd igazság.
18 Ahogy Te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra;
19 És én értük szentelem *oda* magamat, hogy ők is megszenteltekké legyenek *az* igazságban.
20 De nemcsak értük könyörgök, hanem azokért is akik az ő beszédükre hisznek majd bennem;
21 Hogy mindnyájan egyek legyenek; ahogy Te bennem Atyám, és én benned, hogy ők is egyek legyenek bennünk: hogy elhiggye e világ, hogy Te küldtél engem.
22 És én azt a dicsőséget amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egy vagyunk:
23 Én bennük és Te bennem: hogy tökéletesen eggyé legyenek, és hogy megismerje e világ, hogy Te küldtél engem, és szeretted őket, ahogy engem szerettél.
24 Atyám akiket nekem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok azok is velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet amelyet nekem adtál: mert szerettél engem e világ alapjának felvettetése előtt.
25 Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged; és ezek megismerik, hogy Te küldtél engem;
26 És megismertettem velük a Te nevedet, és megismertetem: hogy az a szeretet legyen bennük amellyel engem szerettél, és én *is* bennük *legyek.*

17 Jn 8,40;
18 Jn 20,21;
19 1Kor 1,2; 1Kor 1,30; 1Thessz 4,7;
21 Jn 10,38; Jn 14,11; Gal 3,28;
24 Jn 12,26; Jn 14,3;
25 Jn 15,21; Jn 16,3; Jn 16,27; Jn 17,8;

18 *Krisztus szenvedésének és halálának története. Először hogyan szenvedett a kertben. Másodszor, hogyan szenvedett a főpapnak, Kajafásnak házában. Harmadszor, hogyan szenvedett Pilátus tisztartó előtt.*

1 Mikor ezeket mondta Jézus, kiment az Ő tanítványaival együtt a Kedron patakján túl, ahol egy kert volt, amelybe bement Ő és a tanítványai.
2 Ismerte pedig azt a helyet Júdás is aki elárulta Őt; mivelhogy gyakran gyűlt oda Jézus a tanítványaival.
3 Júdás azért magához véve a *katonai* csapatot, és a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgákat, odament fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel.
4 Jézus azért tudva mindazt ami rá következik, előrement és mondta azoknak: Kit kerestek?
5 Feleltek neki: A názáreti Jézust. Mondta nekik Jézus: Én vagyok. *Ott* állt pedig velük Júdás is, aki elárulta Őt.
6 Mikor azért azt mondta nekik, hogy: Én vagyok; meghátráltak és földre estek.
7 Ismét megkérdezte azért őket: Kit kerestek? És azok mondták: A názáreti Jézust.
8 Felelt Jézus: Mondtam nektek, hogy én vagyok *az.* Azért ha engem kerestek, ezeket engedjétek el;
9 Hogy beteljesüljön a beszéd amelyet mondott: Azok közül akiket nekem adtál, senkit sem vesztettem el.
10 Simon Péter pedig akinek szablyája volt, kirántotta azt és megütötte a főpap szolgáját, és levágta annak jobb fülét. A szolga neve pedig Málkus volt.
11 Mondta azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a szablyádat; vagy nem kell-e kiinnom a poharat amelyet az Atya adott nekem?
12 A csapat azért és az ezredes, és a zsidók szolgái megfogták Jézust és megkötözték Őt,
13 És először Annáshoz vitték Őt, mert apósa volt *ez* Kajafásnak, aki abban az esztendőben főpap volt.
14 Kajafás volt pedig az aki tanácsolta a zsidóknak, hogy jobb hogy egy ember vesszen el a népért.
15 Simon Péter pedig és egy másik tanítvány követte Jézust. Ez a tanítvány pedig ismerős volt a főpappal, és bement Jézussal együtt a főpap házába,
16 Péter pedig kívül állt az ajtónál. Kiment azért az a másik tanítvány aki a főpappal ismerős volt, és szólt az ajtóőrző lánynak és bevitte Pétert.
17 Szólt azért Péterhez az ajtóőrző lány: Nem te is ennek az embernek a tanítványai közül való vagy? Mondta ő: Nem vagyok.
18 A szolgák pedig és a poroszlók *ott* álltak, szítva a tüzet mivelhogy hűvös volt, és melegedtek. *Ott* állt pedig Péter is velük együtt és melegedett.
19 A főpap azért kérdezte Jézust a tanítványairól és a tudományáról.

1 2Sám 15,23; 2Krón 30,14; Mt 26,36; Mrk 14,32; Lk 22,39;
3 Mt 26,47; Mrk 14,43; Lk 22,47;
9 Jn 6,39; Jn 10,28; Jn 17,12;
10 Mt 26,51; Mrk 14,47; Lk 22,50;
11 Mt 20,22; Mt 26,39;
13 Mt 26,57; Mrk 14,53; Lk 3,2; Lk 22,54;
14 Jn 11,50;
15 Mt 26,58; Mrk 14,54; Lk 22,54;
18 Mt 26,69; Mrk 14,67; Lk 22,55;

20 Jn 7,26;
20 Felelt neki Jézus: Én nyilván szóltam e világnak, én mindenkor a zsinagógában és a templomban tanítottam ahol a zsidók mindenhonnan összegyülekeznek, és titkon semmit sem szóltam.
21 Miért engem kérdezel? Kérdezd azokat akik hallották amit szóltam nekik: íme, ők tudják amiket nekik szóltam.
22 Jer 20,2; ApCsel 23,2;
22 Mikor pedig Ő ezeket mondta, egy a poroszlók közül aki ott állt, arcul ütötte Jézust, *ezt* mondva: így felelsz a főpapnak?
23 Felelt neki Jézus: Ha gonoszul szóltam tégy bizonyságot a gonoszságról; ha pedig jól, miért versz engem.
24 Mt 26,57; Mrk 14,53; Lk 22,54;
24 Elküldte Őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz.
25 Mt 26,71; Mrk 14,69; Lk 22,58;
25 Simon Péter pedig *ott* állt és melegedett. Mondták azért neki: Nem te is ennek a tanítványai közül vagy? Ő tagadta és mondta: Nem vagyok.
26 Mondta egy a főpap szolgái közül, rokona annak akinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e téged vele együtt a kertben?
27 Jn 13,38;
27 Ismét megtagadta azért Péter; és a kakas azonnal megszólalt.
28 Mt 27,1; Mrk 15,1; Lk 22,66; Lk 23,1; ApCsel 10,28; ApCsel 11,3;
28 Vitték azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Reggel volt. És ők nem mentek be a törvényházba, hogy meg ne fertőződjenek, hanem megehessék a páskhabárányt.
29 Kiment azért Pilátus hozzájuk és mondta: Milyen vádat hoztok ez ember ellen?
30 Feleltek és mondták neki: Ha ez nem volna gonosztevő, nem adtuk volna Őt a kezedbe.
31 Mondta azért nekik Pilátus: Vigyétek el Őt ti, és ítéljétek meg Őt a ti törvényeitek szerint. Mondták azért neki a zsidók: Nekünk senkit sem szabad megölnünk;
32 Mt 20,19; Mt 26,20; Lk 18,32-33; Jn 12,32;
32 Hogy beteljesedjen a Jézus szava amelyet mondott mikor jelentette, hogy milyen halállal kell majd meghalnia.
33 Mt 27,11; Mrk 15,2; Lk 23,3;
33 Ismét bement azért Pilátus a törvényházba és szólította Jézust, és mondta neki: Te vagy a Zsidók királya?
34 Felelt neki Jézus: Magadtól mondod ezt vagy mások mondták neked rólam?
35 Felelt Pilátus: Hát zsidó vagyok én? A Te néped és a papi fejedelmek adtak téged a kezembe: mit cselekedtél?
36 Jn 6,15; 1Tim 6,13;
36 Felelt Jézus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgáim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. De most az én országom nem innen való.
37 Mondta azért neki Pilátus: Király vagy csakugyan? Felelt Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról. Mindaz aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.
38 Mt 27,24; Lk 23,4;
38 Mondta neki Pilátus: Micsoda az igazság? És amint ezt mondta, újra kiment a zsidókhoz, és mondta nekik: Én nem találok benne semmi bűnt.
39 Mt 27,15; Mrk 15,6; Lk 23,17;
39 Szokás pedig nálatok, hogy elbocsássak nektek egyet a páskha ünnepen: akarjátok-e azért, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?
40 Mt 27,16; Mrk 15,7; Lk 23,19; ApCsel 3,14;
40 Kiáltottak azért ismét mindnyájan, *ezt* mondva: Nem ezt, hanem Barabást. Ez a Barabás pedig tolvaj volt.

19

Hogyan szenvedett még Krisztus Pilátus tiszttartó előtt. Hogyan szenvedett a Koponyák hegyén és hogyan temettetett el.

1 Mt 27,26; Mrk 15,15;
1 Akkor azért Pilátus elvitette Jézust és megostoroztatta.
2 És a vitézek tövisből koronát fonva a fejére tették, és bíbor köntöst adtak rá,
3 És mondták: Üdvöz légy zsidók királya! És arcul csapdosták Őt.
4 Majd ismét kiment Pilátus és mondta nekik: Íme, kihozom Őt nektek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bűnt.
5 Kiment azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve. És mondta nekik *Pilátus:* Íme az ember!
6 Mikor azért látták Őt a papi fejedelmek és a szolgák, kiáltoztak, *ezt* mondva: Feszítsd meg, feszítsd meg! Mondta nekik Pilátus: Vigyétek el ti Őt és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnt benne.
7 3Móz 24,16; Jn 5,18; Jn 10,33;
7 Feleltek neki a zsidók: Nekünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát.

8 Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémült;
9 És ismét bement a törvényházba és szólt Jézusnak: Honnan való vagy Te? De Jézus nem felelt neki.
10 Mondta azért neki Pilátus: Nekem nem szólsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon engedjelek?
11 Felelt Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam ha felülről nem adatott volna neked: nagyobb bűne van azért annak aki a kezedbe adott engem.
12 Ettől fogva igyekezett Pilátus Őt szabadon engedni; de a zsidók kiáltoztak, *ezt* mondva: Ha ezt szabadon engeded nem vagy a császár barátja; valaki magát királlyá teszi, ellene mond a császárnak!
13 Pilátus azért mikor hallotta e beszédet, kihozta Jézust és a törvénytevő székbe ült azon a helyen, amelyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának.
14 A páskhára készülés napja volt, és mintegy hat óra. És mondta a zsidóknak: Íme a királyotok!
15 Azok pedig kiáltoztak: Vidd el, vidd el, feszítsd meg Őt! Mondta nekik Pilátus: A királyotokat feszítsem meg? Feleltek a papi fejedelmek: Nem királyunk van hanem császárunk!
16 Akkor azért nekik adta Őt, hogy megfeszítsék. Átvették azért Jézust és elvitték.
17 És hordozva a keresztfáját ment az úgynevezett Koponya helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak:
18 Ahol megfeszítették Őt és vele másik kettőt, egyfelől és másfelől, középen pedig Jézust.
19 Pilátus pedig címet is írt és feltette a keresztfára. Ez volt pedig az írás: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.
20 Sokan olvasták azért e címet a zsidók közül, mert közel volt a városhoz az a hely ahol Jézust megfeszítették: és héberül, görögül és latinul volt *az* írva.
21 Mondták azért Pilátusnak a zsidók papi fejedelmei: Ne írd: A zsidók királya; hanem hogy Ő mondta: A zsidók királya vagyok.
22 Felelt Pilátus: Amit megírtam, megírtam.
23 A vitézek azért mikor megfeszítették Jézust, vették a ruháit és négy részre osztották, egy részt mindegyik vitéznek, és a köntösét. A köntös pedig varrástalan volt, felülről mindvégig szövött.
24 Mondták azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk rá sorsot, *hogy* kié legyen. Hogy beteljesedjen az írás amely ezt mondja: Megosztoztak ruháimon és a köntösömre sorsot vetettek. A vitézek tehát ezeket tették.
25 A Jézus keresztje alatt pedig ott állt az anyja és anyjának nőtestvére; Mária a Kleopás *felesége,* és Mária Magdaléna.
26 Jézus azért mikor látta, hogy *ott* áll az anyja és az a tanítvány akit szeretett, mondta az anyjának: Asszony, íme a te fiad!
27 Azután mondta a tanítványnak: Íme a te anyád! És ettől az órától magához fogadta azt az a tanítvány.
28 Ezután tudva Jézus, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjen az írás, mondta: Szomjazom.
29 Volt pedig ott egy ecettel teli edény. Azok azért egy szivacsot megtöltve ecettel, és izsópra téve *azt,* odavitték a szájához.
30 Mikor azért elvette Jézus az ecetet, mondta: Elvégeztetett! És lehajtva fejét kibocsátotta szellemét.
31 A zsidók pedig, hogy a testek szombaton át a keresztfán ne maradjanak, mivel ünnep estéje volt, (mert annak a szombatnak napja nagy *nap* volt) kérték Pilátust, hogy törjék meg azok lábszárait és vegyék le *őket.*
32 Eljöttek azért a vitézek és megtörték az elsőnek lábszárait és a másikét *is,* akit vele együtt feszítettek meg;
33 Mikor pedig Jézushoz értek és látták, hogy Ő már halott, nem törték meg a lábszárait;
34 Hanem egy a vitézek közül dárdával megdöfte az oldalát, és azonnal vér és víz jött ki *abból.*
35 És aki látta bizonyságot tett, és igaz az ő tanúbizonysága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higgyetek.
36 Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjen az írás: Az Ő csontját meg ne törjék.

12 ApCsel 17,7;
15 1Móz 49,10;
16 Mt 27,26; Mrk 15,20; Lk 23,24-25;
17 Mt 27,33; Mrk 15,22; Lk 23,33;
19 Mt 27,37; Mrk 15,26; Lk 23,38;
23 Mt 27,35; Mrk 15,24; Lk 23,34;
24 Zsolt 22,19;
25 Mt 27,55; Mrk 15,40; Lk 23,49;
28 Zsolt 69,22;
29 Mt 27,48; Mk 15,36;
30 Jn 17,4;
34 1Ján 5,6;
36 2Móz 12,46; 4Móz 9,12;

37 Zak 12,10;

38 Mt 27,57; Mrk 15,43; Lk 23,50; Jn 12,42;

39 Jn 3,1; Jn 7,50;

37 Máshol ismét így szól az írás: Néznek majd arra akit átszegeztek.
38 Ezek után pedig kérte Pilátust az arimathiai József (aki a Jézus tanítványa volt, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse Jézus testét. És megengedte Pilátus. Elment azért és levette Jézus testét.
39 Eljött pedig Nikodémus is (aki éjszaka ment először Jézushoz), hozva mirhából és aloéból való kenetet, mintegy száz fontot.
40 Vették azért Jézus testét és lepedőkbe göngyölték azt illatos szerekkel együtt, ahogy a zsidóknál szokás temetni.
41 Azon a helyen pedig ahol megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír amelybe még senkit sem helyeztek.
42 A zsidók készülődésének napja miatt azért, mivelhogy az a sír közel volt, abba helyezték Jézust.

20

Hogyan támadt fel Krisztus. Hogyan jelentette meg a tanítványoknak feltámadását. Először Mária Magdalénának. Azután az apostoloknak Tamást kivéve, és utána ismét az apostoloknak, de Tamásnak különösképpen.

1 Mt 28,1; Mrk 16,1; Lk 24,1;

2 Jn 13,23; Jn 21,7; Jn 21,20;

3 Lk 24,12;

5 Jn 19,40;

7 Jn 11,44;

1 Egyen pedig a szombatokon jó reggel, amikor még sötét volt, odament Mária Magdaléna a sírhoz és látta, hogy elvették a követ a sírról.
2 Futott azért, és Simon Péterhez és a másik tanítványhoz ment akit Jézus szeretett, és mondta nekik: Elvitték az Urat a sírból és nem tudjuk hová tették Őt.
3 Kiment azért Péter és a másik tanítvány, és a sírhoz mentek.
4 Együtt futottak pedig mindketten: de az a másik tanítvány hamar megelőzte Pétert és előbb ért a sírhoz;
5 És lehajolva látta, hogy ott vannak a lepedők; de nem ment be.
6 Megjött azután Simon Péter *is* nyomban utána, és bement a sírba: és látta, hogy a lepedők ott vannak.
7 És a kendő amely a fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.
8 Akkor aztán bement a másik tanítvány is aki először jutott a sírhoz, és látott és hitt.
9 Mert nem tudták még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.
10 Visszamentek azért a tanítványok az övéikhez.
11 Mária pedig kinn állt a sírnál sírva. Amíg azonban siránkozott, behajolt a sírba;
12 És látott két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól, ahol Jézus teste feküdt.
13 És mondták azok neki: Asszony mit sírsz? Mondta nekik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom hová tették Őt.
14 És mikor ezeket mondta, hátrafordult és látta Jézust *ott* állni, és nem tudta, hogy Jézus az.
15 Mondta neki Jézus: Asszony mit sírsz? kit keresel? Az pedig azt gondolva, hogy a kertész az, mondta neki: Uram ha te vitted el Őt, mondd meg nekem hová tetted Őt, és én elviszem Őt.
16 Mondta neki Jézus: Mária! Az megfordulva, mondta neki: Rabbóni! ami azt jelenti: Mester!
17 Mondta neki Jézus: Ne érints engem, mert még nem mentem fel az Atyámhoz, hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nekik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.
18 Elment Mária Magdaléna hirdetve a tanítványoknak, hogy látta az Urat és *hogy* ezeket mondta neki.
19 Mikor azért este volt a szombatoknak ugyanazon az egy *napján*, és mikor az ajtók zárva voltak ahol egybegyűltek a tanítványok a zsidóktól való félelem miatt, eljött Jézus és megállt középen és mondta nekik: Békesség nektek!
20 És ezt mondva megmutatta nekik a kezeit és az oldalát. Örvendeztek azért a tanítványok, hogy látták az Urat.
21 Ismét mondta azért nekik Jézus: Békesség nektek! Ahogy engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket.
22 És mikor ezt mondta, rájuk lehelt és mondta nekik: Vegyetek Szent Szellemet:
23 Akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; akiknek megtartjátok, megtartatnak.
24 Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Kettősnek hívtak, nem volt velük amikor eljött Jézus.

9 Zsolt 16,10; ApCsel 2,25; ApCsel 2,31; ApCsel 13,35;

11 Mt 28,1; Mrk 16,5; Lk 24,4;

14 Mt 28,9; Mrk 16,9;

17 Zsolt 22,23; Mt 28,10; Jn 16,28; Zsid 2,11;

18 Mt 28,8; Mrk 16,10; Lk 24,9;

19 Mrk 16,14; Lk 24,36; 1Kor 15,5;

20 Jn 16,22;

21 Ésa 61,1; Mt 28,19; Mrk 16,15; Lk 4,18; Jn 17,18;

23 Mt 16,19; Mt 18,18;

25 Mondták azért neki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig mondta nekik: Ha nem látom a kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és a kezem be nem bocsátom az oldalába, semmiképpen el nem hiszem.
26 És nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, Tamás is velük. Noha az ajtó zárva volt, bement Jézus és megállt középen és mondta: Békesség nektek!
27 Azután mondta Tamásnak: Hozd ide az ujjadat és nézd meg a kezeimet; és hozd *ide* a kezedet és bocsásd az oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő.
28 És felelt Tamás és mondta neki: Én Uram és én Istenem!
29 Mondta neki Jézus: Mivelhogy láttál engem Tamás és hittél: boldogok akik nem látnak és hisznek.
30 Sok más jelet is tett ugyan Jézus a tanítványai előtt, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben;
31 Ezek pedig azért írattak meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és hogy *ezt* híve életetek legyen az Ő neve által.

27 1Ján 1,1;
29 1Pét 1,8;
30 Jn 21,25;
31 Mrk 5,7; Jn 3,18; 1Jn 5,13;

21

Jézus a halászással foglalkozó apostoloknak megjelenik, akit a fogott halak csodájáról ismernek meg. A juhok gondját ajánlja Péternek és annak halálát megjövendöli.

1 Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; így jelent meg pedig:
2 Együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Kettősnek hívtak, és Nátánael a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és másik kettő *is* a tanítványai közül.
3 Mondta nekik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondták neki: Mi is elmegyünk veled. Elmentek és azonnal a hajóba szálltak; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.
4 Mikor pedig már reggeledett, megállt Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerték meg, hogy Jézus az.
5 Mondta azért nekik Jézus: Fiaim! Van valami ennivalótok? Feleltek neki: Nincs!
6 Ő pedig mondta nekik: Vessétek a hálót a hajó jobb oldala felől és találtok. Kivetették azért és kivonni már nem bírták azt a halak sokasága miatt.
7 Szólt azért az a tanítvány akit Jézus szeretett, Péternek: Az Úr az! Simon Péter azért amikor hallotta, hogy az Úr az, magára vette az ingét (mert meztelen volt), és bevetette magát a tengerbe.
8 A többi tanítvány pedig a hajón ment (mert nem messze voltak a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszolták a hálót a halakkal.
9 Mikor azért a partra szálltak, látták, hogy parázs van ott és azon felül hal és kenyér.
10 Mondta nekik Jézus: Hozzatok a halakból amiket most fogtatok.
11 Felszállt Simon Péter és kivonta a hálót a partra, ami tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi volt, nem szakadozott a háló.
12 Mondta nekik Jézus: Gyertek, ebédeljetek. A tanítványok közül pedig senki sem merte Őt megkérdezni: Ki vagy Te? Mert tudták, hogy az Úr az.
13 Eljött azért Jézus és vette a kenyeret és átadta nekik, és hasonlóképpen a halat is.
14 Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus a tanítványainak, miután feltámadt a halálból.
15 Mikor megebédeltek, mondta Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának *fia:* jobban szeretsz-e engem ezeknél? Mondta neki: Igen, Uram; Te tudod, hogy szeretlek téged! Mondta neki: Legeltesd az én bárányaimat!
16 Mondta neki ismét másodszor is: Simon, Jónának *fia,* szeretsz-e engem? Mondta neki: Igen, Uram; Te tudod, hogy szeretlek téged. Mondta neki: Legeltesd az én juhaimat!
17 Mondta neki harmadszor *is:* Simon, Jónának *fia,* szeretsz-e engem? Megszomorodott Péter, hogy harmadszor *is* mondta neki: Szeretsz-e engem? És mondta neki: Uram Te mindent tudsz; Te tudod, hogy szeretlek téged. Mondta neki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!
18 Bizony, bizony mondom neked, amikor ifjabb voltál, felövezted magad és oda mentél ahova akartál; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a kezedet és más övez fel téged, és oda visz ahová nem akarod.

2 Mt 4,21; Mrk 1,19; Jn 1,46;
6 Lk 5,4; Lk 5,6-7;
7 Jn 13,23; Jn 20,2;
10 Lk 24,41;
17 Jn 16,30;
18 Jn 13,36; ApCsel 12,3; 2Pét 1,14;

19 Ezt pedig azért mondta, hogy megjelentse milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent. És ezt mondva szólt neki: Kövess engem!
20 Péter pedig megfordulva látta, hogy követi az a tanítvány akit szeretett Jézus, aki vacsora közben is az Ő keblén nyugodott és mondta: Uram! ki az aki elárul téged?
21 Ezt látva Péter, mondta Jézusnak: Uram, vele mi *lesz?*
22 Mondta neki Jézus: Ha akarom, hogy ő megmaradjon amíg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!
23 Kiment azért ez a beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta neki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon amíg eljövök, mi közöd hozzá?
24 Ez az a tanítvány aki bizonyságot tesz ezekről, és aki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyságtétele igaz.
25 De van sok egyéb is amiket Jézus cselekedett, amelyeket ha egyenként megírnának, úgy vélem, hogy maga a világ sem foghatná be a könyveket amiket írnának. Ámen.

19 2Pét 1,14;
20 Jn 13,23; Jn 20,2; Jn 21,7;
24 Jn 19,35;
25 Jn 20,30;

APOSTOLOK CSELEKEDETEI

Ebben a könyvben azok az emlékezetes dolgok írattak le, melyek az apostolok közösségével, vagy némelyikükkel külön történt, mint Péter, János, Jakab és Pál, ezek mellett még más szent emberek, mint István, az alamizsnával bíró, és Fülöp, ez is alamizsnára gondot viselő és evangelista. Barnabás, Pál apostol útitársa az Isten gyülekezeteiben cselekedtek, és szenvedtek hamar az Úr mennybemenetele után. És először azt írják meg, hogyan cselekedtek és szenvedtek Jeruzsálemben, mielőtt onnan a gyülekezetet szétkergették. (9. rész) Azután Samáriában (8. rész) és ezután Damaszkuszban, Lyddában és Joppéban (9. rész). Ismét Cézáreában (10.-11. rész) és viszontagsággal Jeruzsálemben (12. és 15. rész). Végül leírja, amiket Pál sok helyen cselekedett és szenvedett (13. résztől a könyv végéig).

2 Mrk 16,19; Lk 9,51; Jn 20,21; 1Tim 3,16;
3 Mt 28,10; Mrk 16,7; Mrk 16,14; Jn 20,19; Jn 21,1; 1Kor 15,5;
4 Lk 24,48-49; Jn 7,39; Jn 14,26; Jn 15,26; Jn 16,7;
5 Ésa 44,3; Jóel 2,28; Mt 3,11; Mrk 1,8; Lk 3,16; Jn 1,26; ApCsel 2,4; ApCsel 11,15; ApCsel 11,16; ApCsel 19,4;

1 *A könyv előljáró beszéde. Az Úr mennybemenetelének története. Mátyást hogyan választják apostollá.*

1 Első könyvemet írtam Theofilus, mindazokról amiket Jézus kezdett cselekedni és tanítani,
2 Addig a napig amelyen fölvitetett, miután parancsolatokat adott a Szent Szellem által az apostoloknak, akiket választott magának.
3 Akiknek az Ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy Ő él, negyven napon át megjelenve nekik, és szólva az Isten országára tartozó dolgokról.
4 És összegyűjtve őket meghagyta nekik, hogy el ne menjenek Jeruzsálemből, hanem várják be az Atya ígéretét, amelyet *úgymond,* hallottatok tőlem:
5 Hogy János ugyan vízzel merített be, ti azonban Szent Szellemmel fogtok bemeríttetni nem sok nap múlva.
6 Mikor azért azok egybegyűltek, megkérdezték Őt, *ezt* mondva: Uram nem ebben az időben állítod-e helyre az országot Izraelnek?
7 Mondta pedig nekik: Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.
8 Hanem veszitek a Szent Szellem erejét, miután eljön rátok: és tanúim lesztek nekem úgy Jeruzsálemben mint egész Júdeában, és Samáriában, és a föld legvégső határáig.
9 És mikor ezeket mondta, a láttukra felemeltetett, és felhő fogadta be Őt szemeik elől.
10 És ahogy szemeiket az égre függesztették mikor Ő elment, íme két férfi állt meg mellettük fehér ruhában,
11 Akik szóltak is: galileabeli férfiak, mit álltok nézve a mennybe? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogy láttátok Őt felmenni a mennybe.
12 Akkor megtértek Jeruzsálembe a hegyről, melyet Olajfák *hegyének* hív-

6 Mt 24,3;
7 Mt 24,36;
8 Ésa 2,3; Lk 24,48; Jn 15,27; ApCsel 2,4; ApCsel 2,32;
9 Mrk 16,19; Lk 24,51;
10 Mt 28,3;
11 Dán 7,13; Mt 24,30; Mrk 13,26; Lk 21,27; 1Thessz 1,10; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;

nak, amely Jeruzsálem mellett van egy szombat*napi* járóföldre.
13 És mikor bementek, felmentek a felsőházba ahol szálláson voltak: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab az Alfeus fia, és Simon a zelóta, és Júdás a Jakab atyjafia.
14 Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak voltak az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézus anyjával, és az Ő atyjafiaival együtt.
15 És azokban a napokban felkelve Péter a tanítványok között, mondta (ott pedig mintegy százhúsz főnyi sokaság volt együtt):
16 Atyámfiai, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Szellem Dávid szája által Júdás felől, aki vezetőjük lett azoknak akik megfogták Jézust.
17 Mert közénk számláltatott és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét.
18 (Ő mezőt szerzett hamissága béréből; és lezuhanva elhasadt középen, és minden belső része kiomlott.
19 És *ez* tudtára lett mindazoknak akik Jeruzsálemben laknak; úgyhogy azt a mezőt tulajdon nyelvükön Akeldamának, azaz Vérmezőnek nevezték el.)
20 Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az ő lakóhelye puszta és ne legyen lakó abban. És: Az ő püspökségét más vegye el.
21 Szükség azért, hogy azok közül a férfiak közül, akik velünk egy gyülekezetben voltak minden időben amíg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt,
22 A János keresztségétől kezdve addig a napig melyen fölvitetett tőlünk, azok közül egy az Ő feltámadásának bizonysága legyen velünk együtt.
23 Azért előállítottak kettőt: Józsefet akit Barsabásnak hívnak, akinek a mellékneve Justus volt, és Mátyást.
24 És imádkozva mondták: Uram, Te aki mindenek szívét ismered, mutasd meg melyiket választottad e kettő közül,
25 Hogy részes legyen e szolgálatban és apostolságban, amelytől Júdás eltévelyedett, hogy a saját helyére jusson.
26 Sorsot vetettek azért rájuk, és a sors Mátyásra esett, és a tizenegy apostol közé számlálták.

2 Az apostolok Szent Szellemmel megtelve több nyelven szólnak. A rájuk fogott részegséget Péter megtagadja. Bizonyítja, hogy Jézus a Messiás. A megrettent hallgatókat bűnbánatra inti.

1 És mikor eljött a pünkösd napja, mindnyájan egy akarattal együtt voltak.
2 És lett nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szél zendülése, és eltöltötte az egész házat ahol ültek.
3 És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek, és ült mindegyikre azok közül.
4 És megteltek mindnyájan Szent Szellemmel és más nyelveken kezdtek szólni, ahogy a Szellem adta nekik szólni.
5 Jeruzsálemben pedig zsidók laktak, istenfélő férfiak, minden nép közül melyek az ég alatt vannak.
6 Miután pedig ez a zúgás lett, egybegyűlt a sokaság és megzavarodott, mert mindegyik a maga nyelvén hallotta őket szólni.
7 Álmélkodtak pedig mindnyájan és csodálkoztak, *ezt* mondva egymásnak: Nem galileaiak ezek mindnyájan akik szólnak?
8 Hogyan hallja hát *őket* mindenki közülünk a saját nyelvén, amelyben születtünk?
9 Párthusok, és médek, és elámiták, és akik lakunk Mezopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában,
10 Frigiában és Pamfiliában, Egyiptomban és Líbia tartományaiban, mely Ciréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok,
11 Krétaiak és arabok, halljuk, ahogy a mi nyelvünkön szólják az Isten nagyságos dolgait.
12 Mindnyájan álmélkodtak és zavarban voltak, egymásnak ezt mondva: Vajon mi akar ez lenni?
13 Mások pedig csúfolódva mondták: Édes bortól részegedtek meg.
14 Péter azonban előállva a tizenegygyel, felemelte szavát és szólt nekik: Zsidó férfiak és mindnyájan akik Jeruzsálemben laktok, legyen ez nektek

14 Mt 13,55;
15 Zsolt 41,10; Mt 26,23; Mt 26,47; Mrk 14,43; Jn 13,18; Jn 18,3;
17 Mt 10,4; Mrk 3,19; Lk 6,16;
18 2Sám 17,23; Mt 27,5;
19 Mt 27,8;
20 Zsolt 69,26; Zsolt 109,8;
21 ApCsel 6,3;
22 ApCsel 1,9;
23 ApCsel 6,6;
24 1Sám 16,7; 1Krón 28,9; 1Krón 29,17; Zsolt 7,10; Jer 11,20; Jer 17,10; Jer 20,12; ApCsel 15,8; Jel 2,23;
1 3Móz 23,15; 5Móz 16,9; ApCsel 1,14;
4 Mt 3,11; Mrk 1,8; Mrk 16,17; Lk 3,16; Jn 14,26; Jn 15,26; Jn 16,13; ApCsel 10,46; ApCsel 11,15; ApCsel 19,6;

tudtotokra és vegyétek füleitekbe az én beszédeimet!
15 Mert nem részegek ezek ahogy ti állítjátok; hiszen a napnak harmadik órája van;
16 Hanem ez az ami meg lett mondva Jóel próféta által:
17 És lesz az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Szellememből minden hústestre: és fiaitok és lányaitok prófétálnak, és ifjaitok látásokat látnak, és véneitek álmokat álmodnak.
18 És az én szolgáimra és az én szolgálólányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Szellememből, és prófétálnak.
19 És teszek csodákat az égben odafenn, és jeleket a földön idelenn, vért, tüzet és füst gőzölgését.
20 A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, mielőtt eljön az Úr nagy és fényes napja.
21 És az lesz, hogy mindaz aki az Úr nevét segítségül hívja, megmenekül.
22 Izraelita férfiak, halljátok meg ezeket a beszédeket: A názáreti Jézust, azt a férfit aki Istentől bizonyságot nyert előttetek erők, csodatettek és jelek által, melyeket általa cselekedett Isten köztetek, ahogy magatok is tudjátok.
23 Azt, aki Isten elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott *halálra,* megragadtátok, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megöltetek:
24 Akit az Isten feltámasztott a halál fájdalmait megoldva, mert lehetetlen volt neki attól fogva tartatnia.
25 Mert Dávid ezt mondja róla: Magam előtt láttam az Urat mindenkor, mert jobb kezem felől van, hogy meg ne tántorodjam.
26 Azért örvendezett az én szívem és vigadott az én nyelvem; még az én hústestem is reménységben nyugszik.
27 Mert nem hagyod az én lelkemet a sírban, és nem engeded, hogy a Te szented rothadást lásson.
28 Megjelentetted nekem az élet útjait; betöltesz engem örömmel a Te arcod előtt.
29 Atyámfiai, férfiak, nyilván szabad szólnom előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő meghalt és eltemettetett, és az ő sírja mind e mai napig nálunk van.
30 Mivel próféta volt, és tudta, hogy az Isten esküvéssel megesküdött neki, hogy majd az ő ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust hústest szerint, hogy az ő királyi székébe helyezze,
31 Előre látva *ezt,* szólt a Krisztus feltámadásáról, hogy az Ő lelke nem maradt a sírban, sem az Ő hústeste rothadást nem látott.
32 Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, aminek mi mindnyájan tanúbizonyságai vagyunk.
33 Azért az Isten jobbja által felmagasztalva, és a megígért Szent Szellemet megnyerve az Atyától, kitöltötte ezt, amit ti most láttok és hallotok.
34 Mert nem Dávid ment fel a mennyekbe; hiszen ő maga mondja: Mondta az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől,
35 Amíg a Te ellenségeidet lábaid alá vetem zsámolyul.
36 Bizonnyal tudja meg azért Izrael egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette Őt az Isten; azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek.
37 *Ezeket* pedig mikor hallották, megkeseredtek szívükben és mondták Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk atyámfiai, férfiak?
38 Péter pedig mondta nekik: Térjetek meg és merítkezzetek be mindnyájan a Jézus Krisztus nevébe a bűnök bocsánatára; és veszitek a Szent Szellem ajándékát.
39 Mert nektek lett az ígéret és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak akik messze vannak, valakiket csak elhív magának a mi Urunk Istenünk.
40 Sok egyéb beszéddel is buzgón kérte és intette őket, *ezt* mondva: Szakítsátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!
41 Akik azért örömmel vették a beszédét, bemerítkeztek; és azon a napon hozzájuk csatlakozott mintegy háromezer lélek.
42 És foglalatosak voltak az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyér megtörésében és a könyörgésekben.
43 Félelem támadt pedig minden lélekben, és az apostolok sok csodát és jelet tettek.
44 Mindnyájan pedig akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt;

17 Ésa 44,3; Ezék 11,19; Ezék 36,27; Jóel 2,28; Zak 12,10; Lk 2,36; Jn 7,38; ApCsel 10,45; ApCsel 21,9;
21 Jóel 2,32; Róm 10,13;
23 ApCsel 4,28; ApCsel 5,30;
24 ApCsel 10,40;
25 Zsolt 16,8;
29 1Kir 2,10; ApCsel 13,36;
30 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Lk 1,32; ApCsel 13,23; Róm 1,3; 2Tim 2,8;
31 Zsolt 16,10; ApCsel 13,35;
32 Jn 15,27; ApCsel 1,8;
33 ApCsel 1,4; ApCsel 5,31; ApCsel 10,45; Fil 2,9;
34 Zsolt 110,1; 1Kor 15,25; Ef 1,20; Zsid 1,13;
37 Zak 12,10; Lk 3,10; ApCsel 9,6; ApCsel 16,30;
39 Jóel 2,28; Ef 2,13;
43 Mrk 16,17; ApCsel 5,12;
44 5Móz 15,4; ApCsel 4,32;

45 És jószágukat és vagyonukat eladták és szétosztották azokat mindenkinek, ahogy kinek-kinek szüksége volt.
46 És mindennap egy akarattal kitartva a templomban, és házanként megtörve a kenyeret, ettek nagy örömmel és tiszta szívvel.
47 Dicsérték az Istent, és az egész nép előtt kedvességet találtak. Az Úr pedig mindennap szaporította a gyülekezetet az üdvözülőkkel.

3 Péter Jánossal együtt felmegy a templomba és meggyógyítják a sántát. Az erre a csodára összefutott népnek a Krisztus által adott üdvösség titkát megjelenti, hálátlanságukért vádolja őket és bűnbánatra hívja őket.

1 Péter és János pedig együtt felment a templomba az imádkozás órájára, kilencre.
2 És hoztak egy embert aki anyja méhétől fogva sánta volt, akit mindennap le szoktak tenni a templom kapujánál melyet Ékesnek neveznek, hogy alamizsnát kérjen azoktól akik bemennek a templomba.
3 Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, alamizsnát kért tőlük.
4 Péter pedig mikor szemeit rávetette Jánossal együtt, mondta: Nézz ránk!
5 Azért az figyelt rájuk, remélve, hogy valamit kap tőlük.
6 Péter pedig mondta: Ezüstöm és aranyam nincs nekem; hanem amim van, azt adom neked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!
7 És őt jobbkezénél fogva felemelte és azonnal megerősödtek a lábai és bokái.
8 És felszökve megállt és járt, és bement velük a templomba, járkált és szökdelt és dicsérte az Istent.
9 És látta őt az egész nép, hogy jár és dicséri az Istent:
10 És megismerték őt, hogy ő volt az aki alamizsnáért ült a templom Ékes kapujában; és megteltek csodálkozással és álmélkodással azon ami vele történt.
11 Mikor pedig ragaszkodott Péterhez és Jánoshoz az a sánta aki meggyógyult, az egész nép álmélkodva összefutott hozzájuk a tornácba, melyet Salamonénak neveznek.
12 Mikor pedig ezt látta Péter, mondta a népnek: Izrael férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek ránk mintha tulajdon erőnkkel vagy istenfélelmünkkel műveltük volna azt, hogy ez járjon?
13 Az Ábrahám, Izsák és Jákob Istene, a mi atyáink Istene megdicsőítette az Ő Fiát, Jézust, akit ti elárultatok és megtagadtatok Pilátus előtt, noha ő úgy ítélt, hogy elengedi.
14 Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadtátok, és kívántátok, hogy a gyilkos embert engedje el nektek,
15 Az élet fejedelmét pedig megöltétek, akit az Isten feltámasztott a halálból, aminek mi vagyunk bizonyságai.
16 És az Ő nevében való hit által erősítette meg az Ő neve ezt, akit láttok és ismertek; és a hit amely általa van, adta neki ezt az épséget mindnyájatok szeme láttára.
17 De most atyámfiai, tudom hogy tudatlanságból cselekedtetek, ahogy fejedelmeitek is.
18 Az Isten pedig amikről eleve megmondta minden prófétája szája által, hogy a Krisztus elszenvedi: így töltötte be.
19 Bánjátok meg azért és térjetek meg, hogy eltöröltessenek a bűneitek, hogy így eljöjjenek a felüdülés idei az Úr színétől.
20 És elküldje a Jézus Krisztust, aki nektek előre hirdettetett.
21 Akit az égnek kell magába fogadnia addig az ideig, amíg újjá teremtetnek mindenek, amikről szólt az Isten minden szent prófétája szája által elejétől fogva.
22 Mert Mózes ezt mondta az atyáknak: Prófétát támaszt nektek az Úr, a ti Istenetek *az* atyátokfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben amit csak szól nektek.
23 Úgy lesz pedig, hogy minden lélek aki nem hallgat arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.
24 De a próféták is mindnyájan, Sámueltől és a következőktől fogva akik csak szóltak, ezekről a napokról jövendöltek.
25 Ti vagytok a próféták és a szövetség fiai melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, *ezt* mondva Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a föld nemzetségei.

45 Ésa 58,7; ApCsel 4,35;
46 ApCsel 1,14; ApCsel 20,7;
47 ApCsel 5,14; ApCsel 11,21;
2 Jn 9,8; ApCsel 14,8;
6 ApCsel 4,10;
13 Mt 27,20; Mrk 15,11; Lk 23,18; Jn 18,40;
15 ApCsel 1,8; ApCsel 2,32;
18 Ésa 50,6; Ésa 53,5; Lk 24,27;
19 ApCsel 2,38;
21 Jer 28,8; Lk 1,70;
22 5Móz 18,15; 5Móz 18,18-19; Jn 1,46; ApCsel 7,37;
25 1Móz 22,18; Gal 3,8;

26 Az Isten az Ő feltámasztott Fiát, Jézust, nektek küldte el először, hogy megáldjon titeket, mindegyikőtöket megtérítve bűneitekből.

4 Pétert és Jánost fogságba viszik. Péter nyilvánosan megvallja Krisztust. Megparancsolják nekik, hogy ne prédikáljanak Krisztus nevében. A tanítványok könyörögnek az Istennek. Sokan eladják jószágukat, közöttük Barnabás is.

1 Amíg ők a néphez szóltak, odaléptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője, és a sadduceusok,
2 Neheztelve amiatt, hogy ők tanítják a népet, és hirdetik Jézusban a halálból való feltámadást;
3 És rájuk vetették kezüket, és őrizet alá vetették őket másnapig, mert már este volt.
4 Sokan pedig azok közül akik hallgatták az igét, hittek; és a férfiak száma mintegy ötezer lett.
5 Másnap pedig egybegyűltek azok fejedelmei, vénei és írástudói Jeruzsálembe,
6 És Annás a főpap, Kajafás, János és Sándor, és akik csak főpapi nemzetségbeliek voltak.
7 És mikor őket középre állították, kérdezték: Micsoda hatalommal vagy micsoda név által cselekedtétek ti ezt?
8 Akkor Péter Szent Szellemmel megtelve mondta nekik: Nép fejedelmei és Izrael vénei!
9 Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jó cselekedetről hallgattatunk ki, hogy mi által gyógyult meg ez:
10 Legyen tudtára mindnyájatoknak és Izrael egész népének, hogy a názáreti Jézus Krisztus neve által, akit ti megfeszítettetek, akit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez előttetek épségben.
11 Ez az a kő melyet ti építők megvetettetek, amely a szeglet fejévé lett.
12 És nincs senkiben másban üdvösség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, amely által nekünk meg kellene tartatnunk.
13 Mikor pedig látták Péter és János szólásban való bátorságát, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoztak; meg is ismerték őket, hogy Jézussal voltak.
14 Mikor azonban látták, hogy amelyik ember meggyógyult, velük együtt ott áll, semmit sem bírtak ellenük szólni.
15 Mikor pedig kiküldték őket a gyűlésből, tanácskoztak maguk közt, *ezt* mondva:
16 Mit cselekedjünk ezekkel az emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lett általuk, mindazoknak akik Jeruzsálemben laknak tudtukra van, és nem tagadhatjuk le.
17 De hogy ne terjedjen tovább a nép között, fenyegetéssel fenyegessük meg őket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben.
18 Azért beszólítva őket megparancsolták nekik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak Jézus nevében.
19 Péter és János pedig felelve mondták nekik: Vajon igaz dolog-e Isten előtt rátok hallgatnunk inkább, hogy nem Istenre; ítéljétek meg!
20 Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.
21 Azok pedig nem találva semmi módot hogyan büntessék meg őket, még megfenyegetve elbocsátották őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítették az Istent azért ami történt.
22 Mert több volt negyven esztendősnél az az ember, akin a gyógyításnak ez a csodája lett.
23 Mikor pedig elbocsáttattak, az övéikhez mentek és elbeszélték amiket a főpapok és a vének mondtak nekik.
24 Ezek pedig mikor hallották, egy szívvel-lélekkel felemelték szavukat az Istenhez és mondták: Urunk, Te vagy az Isten, aki teremtetted a menynyet és a földet, a tengert és minden azokban lévő dolgot.
25 Aki Dávidnak, a Te szolgádnak szája által ezt mondtad: Miért zúgolódtak a pogányok és gondoltak a népek hiábavalókat?
26 Felálltak a föld királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az Ő Krisztusa ellen.
27 Mert bizony egybegyűltek a Te szent Fiad, a Jézus ellen, akit felkentél, Heródes és Poncius Pilátus, a pogányokkal és Izrael népével,

7 2Móz 2,14; Mt 21,23; ApCsel 7,27;
11 Zsolt 118,22; Ésa 28,16; Mt 21,42; Mrk 12,10; Lk 20,17; Róm 9,33; 1Pét 2,7;
12 Mt 1,21; ApCsel 10,43; 1Tim 2,5;
16 Zsolt 109,27; Lk 6,10-11; Jn 11,47;
19 ApCsel 5,29;
21 ApCsel 3,7-8; ApCsel 5,26;
23 ApCsel 12,12;
25 Zsolt 2,1;
26 Zsolt 83,2-8;
27 Mt 26,3; Mrk 14,1; Lk 22,2; Jn 11,47;

28 Hogy véghezvigyék amikről a Te kezed és a Te tanácsod eleve elvégezte, hogy megtörténjenek.
29 Most azért Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre: és add a Te szolgáidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a Te beszédedet,
30 A Te kezedet kinyújtva gyógyításra; és hogy jelek és csodák történjenek a Te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által.
31 És miután könyörögtek, megmozdult a hely ahol egybegyűltek; és beteltek mindnyájan Szent Szellemmel, és az Isten beszédét bátorsággal szólták.
32 A hívők sokaságának pedig szívelelke egy volt; és senki semmi vagyonát nem mondta magáénak, hanem nekik mindenük közös volt.
33 És az apostolok nagy erővel tettek bizonyságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem volt mindnyájukon.
34 Mert szűkölködő sem volt közöttük senki, mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladva azokat, elhozták az eladottak árát,
35 És letették az apostolok lábainál: azután elosztották az egyesek közt, ahogy kinek-kinek szüksége volt.
36 József is, akit az apostolok Barnabásnak neveztek el (ami megmagyarázva: Vigasztalás Fia), lévita, származása szerint ciprusi.
37 Mivelhogy neki mezeje volt, eladva azt, a pénzt elhozta és az apostolok lábainál letette.

30 Mrk 16,17-18;
31 ApCsel 16,26;
32 ApCsel 2,44; 1Pét 3,8;
35 Ésa 58,7;

5 *Az Anániás és Safira hazugságának büntetése. Csodatettek. Péter árnyéka. Az apostolok fogsága és kiszabadulása az angyal által. Tanítanak a templomban és ezért a tanács elé viszik őket. Péter válasza. Gamáliel tanácsa.*

1 Egy ember azonban, név szerint Anániás, Safirával a feleségével, eladta birtokát.
2 És félretett az árából felesége tudtával, és valami részét elvitte, az apostolok lábai elé letette.
3 Mondta pedig Péter: Anániás, miért foglalta el a Sátán a szívedet, hogy hazudj a Szent Szellemnek és a mező árából félretegyél?
4 Nemde megmaradva neked maradt volna meg, és eladva nem a te hatalmadban volt? Miért cselekedted ezt a dolgot a szívedben? Nem embereknek hazudtál hanem az Istennek.
5 Hallva pedig Anániás ezeket a szavakat, lerogyott és meghalt; és mindenkiben nagy félelem támadt akik ezeket hallották.
6 Az ifjak pedig felkeltek, begöngyölték őt, kivitték és eltemették.
7 Történt aztán mintegy három órai szünet múlva, hogy a felesége bement, nem tudva mi történt.
8 Mondta pedig neki Péter: Mondd meg nekem, ennyiért adtátok-e el a földet? Ő pedig mondta: Igen, ennyiért.
9 Péter pedig mondta neki: Miért egyeztetek meg, hogy az Úr Szellemét megkísértsétek? Íme, a küszöbön vannak azok lábai akik férjedet eltemették, és kivisznek téged.
10 És azonnal összerogyott lábainál és meghalt; bementek pedig az ifjak, holtan találták őt, és kivitték, eltemették a férje mellé.
11 És nagy félelem támadt az egész gyülekezetben és mindazokban, akik ezeket hallották.
12 Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lett a nép között; és mindnyájan egy akarattal a Salamon tornácában voltak.
13 Egyebek közül pedig senki sem mert közéjük csatlakozni: hanem a nép magasztalta őket;
14 Hívők pedig mind többen csatlakoztak az Úrhoz, úgy férfiak, mint aszszonyok sokasága.
15 Annyira, hogy az utcákra hozták ki a betegeket és letették ágyakon és hordágyakon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülük,
16 És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, hozva betegeket és tisztátalan szellemektől gyötörteket: akik mind meggyógyultak.
17 De felkelve a főpap és mind akik vele voltak, azaz a sadduceusok felekezete, beteltek irigységgel,
18 És rávetették kezüket az apostolokra, és a közönséges tömlöcbe tették őket.
19 Hanem az Úr angyala éjszaka megnyitotta a tömlöc ajtaját, kihozta őket és mondta:

12 Mrk 16,17-18; ApCsel 2,43;
16 Mrk 16,17-18; ApCsel 8,7; ApCsel 16,18; ApCsel 19,12;
19 ApCsel 12,7; ApCsel 16,26;

20 Menjetek el, és felállva hirdessétek a templomban a népnek ennek az életnek minden beszédét!
21 Azok pedig *ezt* hallva, bementek jó reggel a templomba és tanítottak. A főpap pedig elment, és a vele lévők egybehívták a gyűlést, és Izrael fiainak egész tanácsát, és küldtek a tömlöcbe, hogy előhozzák azokat.
22 Mikor azonban a poroszlók odamentek, nem találták őket a tömlöcben; visszatértek tehát *és* megjelentették,
23 *Ezt* mondva: A tömlöcöt ugyan nagyon erősen bezárva találtuk, és az őröket kívül az ajtó előtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ott benn senkit sem találtunk.
24 Mikor pedig hallották e szavakat, a főpap, a templom felügyelője és a papi fejedelmek, zavarban voltak azok miatt, mi lehet ez?
25 Eljött pedig valaki, *és* hírül adta nekik *ezt* mondva: Íme, azok a férfiak akiket a tömlöcbe vetettetek, a templomban állnak és tanítják a népet.
26 Akkor elment a felügyelő a poroszlókkal, *és* előhozta őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket.
27 Előhozták őket *és* a tanács elé állították; és megkérdezte őket a főpap,
28 *Ezt* mondva: Nem megparancsoltuk-e nektek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És íme, betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és ránk akarjátok hárítani annak az embernek vérét.
29 Felelt pedig Péter és az apostolok, és mondták: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.
30 A mi atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve megöltetek.
31 Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjával, hogy adjon Izraelnek megtérést és bűnök bocsánatát.
32 És mi vagyunk az Ő bizonyságai ezekről amiket mondunk, és a Szent Szellem is, akit Isten adott azoknak akik engedelmeskednek neki.
33 Azok pedig ezeket hallva, fogukat csikorgatták és arról tanácskoztak, hogy megölik őket.
34 Felkelt azonban a tanácsban egy farizeus, név szerint Gamáliel, az egész nép előtt tisztelt törvénytudó, parancsolta, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat.
35 És mondta azoknak: Izrael férfiai, vigyázzatok magatokra ezekkel az emberekkel szemben, mit akartok cselekedni!
36 Mert ez idő előtt felkelt Theudás azt mondva, hogy ő valaki, akihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; őt megölték, és mindnyájan akik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek.
37 Ezután felkelt a galileai Júdás az összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elveszett; és mindazok akik őt követték, szétszóródtak.
38 Mostanra nézve is mondom nektek, álljatok el ezektől az emberektől és hagyjatok békét nekik: mert ha emberektől van ez a tanács, vagy ez a dolog, semmivé lesz;
39 Ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak is találtassatok.
40 Engedtek azért neki; és miután előszólították az apostolokat, megverték *őket és* megparancsolták, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsátották őket.
41 Ők azért örömmel mentek el a tanács elől, hogy méltókká lettek arra, hogy az Ő nevéért gyalázatot szenvedjenek.
42 És mindennap a templomban és házanként nem szűntek meg tanítani és hirdetni Jézus Krisztust.

6 Az apostolok egyházi szolgákat választanak, hét férfit akik közül a hittel teljes Istvánt elfogják, és Mózes törvényének megrontásával vádolják.

1 Azokban a napokban pedig mikor szaporodtak a tanítványok, a görög zsidók közt panaszkodás támadt a héberek ellen, hogy a közülük való özvegyasszonyokat mellőzik a mindennapi szolgálatban.
2 Azért a tizenkettő egybegyűjtve a tanítványok sokaságát, mondták: Nem helyes, hogy mi elhagyjuk az Isten igéjét és az asztalok körül szolgáljunk.
3 Válasszatok azért atyámfiai magatok közül hét férfit, akiknek *jó* bizonyságuk van, akik Szent Szellemmel és böl-

26 Mt 21,26; ApCsel 4,21;
28 ApCsel 4,18;
29 ApCsel 4,19;
30 5Móz 21,23; ApCsel 3,15; ApCsel 10,39; ApCsel 13,29; 1Pét 2,24;
31 ApCsel 2,33; ApCsel 3,15; Fil 2,9;
32 Jn 15,27; ApCsel 2,4;
36 ApCsel 21,38;
38 Péld 21,30; Ésa 8,10;
39 ApCsel 9,5; ApCsel 23,9;
41 Mt 5,12;
2 2Móz 18,17;
3 5Móz 1,13; ApCsel 1,21; ApCsel 16,2; 1Tim 3,7;

csességgel teljesek, akiket erre a foglalatosságra beállítsunk.
4 Mi pedig foglalatosok maradunk a könyörgésben és az igehirdetés szolgálatában.
5 És tetszett ez a beszéd az egész sokaságnak: és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szent Szellemmel teljes férfi volt, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt és Párménást, és Nikolaust aki Antiókhiából való prozelitus volt;
6 Akiket az apostolok elé állítottak és miután imádkoztak, kezeiket rájuk tették.
7 És az Isten igéje növekedett; és nagyon sokasodott a tanítványok száma Jeruzsálemben, és a papok közül is nagyon sokan engedelmeskedtek a hitnek.
8 István pedig teljes lévén hittel és *isteni* erővel, nagy csodákat és jeleket cselekedett a nép között.
9 Előálltak azonban némelyek, ahhoz a zsinagógához tartozók közül amelyet a szabadosokénak, cirénebeliekének, alexandriabeliekének és a Ciliciából és Ázsiából valókénak neveztek, akik Istvánnal vetekedtek.
10 De nem állhattak ellene a bölcsességnek és a Szellemnek amely által szólt.
11 Akkor felbujtottak valami embereket akik *azt* mondták: Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.
12 És felzendítették a népet, a véneket és az írástudókat, és rárohanva magukkal ragadták őt, és a tanács elé vitték;
13 És hamis tanúkat állítottak akik *azt* mondták: Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen:
14 Mert hallottuk ahogy azt mondta, hogy az a názáreti Jézus lerontja ezt a helyet, és megváltoztatja a ceremóniákat amiket Mózes adott nekünk.
15 És a tanácsban ülők mindnyájan a szemüket rávetve, *olyannak* látták az arcát mint egy angyal arcát.

7 István beszéde, amellyel megmutatja, hogy Isten kegyelméből választotta és hívta el az atyákat még Mózes születése előtt. Fölsorolja Isten jótéteményeit Izrael népéhez és ezek hálátlanságát. Istvánt megkövezik. Könyörög ellenségeiért.

1 Mondta pedig a főpap: Vajon így vannak-e ezek?
2 Ő pedig mondta: Férfiak, atyámfiai és atyák, halljátok meg! A dicsőség Istene megjelent a mi atyánknak Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában volt, mielőtt Háránban lakott,
3 És mondta neki: Menj ki a földedből és a nemzetséged közül, és gyere arra a földre amit mutatok neked.
4 Akkor kiment a Káldeusok földjéből és Háránban lakott: és onnan, miután meghalt az atyja, kihozta őt erre a földre amin most ti laktok:
5 És nem adott neki abban örökséget, egy lábnyomnyit sem; jóllehet azt ígérte, hogy neki adja azt birtokul és az ő magvának utána, holott nem volt neki gyermeke.
6 Az Isten pedig úgy szólt, hogy az ő magva zsellér lesz idegen földön és szolgálat alá vetik azt, és nyomorgatják négyszáz esztendeig.
7 De azt a népet amelynek szolgálnak én megbüntetem, mondta az Isten: és ezek után kijönnek és szolgálnak nekem ezen a helyen.
8 És adta neki a körülmetélés szövetségét: és így nemzette Izsákot, és körülmetélte őt nyolcadnapon; és Izsák Jákobot, és Jákob a tizenkét pátriárkát.
9 A pátriárkák pedig irigységből eladták Józsefet Egyiptomba; de Isten vele volt,
10 És megszabadította őt minden nyomorúságából, és adott neki kedvességet és bölcsességet a fáraó előtt, Egyiptom királya előtt, aki őt Egyiptom fölé és az ő egész háza fölé kormányzóul állította.
11 Éhség következett pedig Egyiptom és Kánaán egész földjére és nagy nyomorúság; és atyáink nem találtak eledelt.
12 Mikor pedig Jákob meghallotta, hogy Egyiptomban van gabona, először elküldte a mi atyáinkat.
13 És második alkalommal felismerték testvérei Józsefet, és a fáraó megtudta a József nemzetségét.
14 És József elküldve magához hívatta atyját, Jákobot, és egész hetvenöt lélekből álló nemzetségét.

5 ApCsel 11,24; ApCsel 21,8;
6 ApCsel 8,17; ApCsel 13,3; 1Tim 4,14; 1Tim 5,22; 2Tim 1,6;
7 ApCsel 19,20;
10 2Móz 4,12; Ésa 54,17; Lk 21,15;
11 Mt 26,59;
3 1Móz 12,1;
5 1Móz 12,7; 1Móz 13,15;
6 1Móz 15,13; 1Móz 15,16; 2Móz 12,40; Gal 3,17;
7 1Móz 15,16; 2Móz 3,12;
8 1Móz 17,10; 1Móz 21,2; 1Móz 25,24; 1Móz 29,32; 1Móz 30,5; 1Móz 35,23;
9 1Móz 37,4; 1Móz 37,28; Zsolt 105,17;
10 1Móz 41,40;
11 1Móz 41,54; Zsolt 105,16;
12 1Móz 42,1;
13 1Móz 45,4;

15 Lement azért Jákob Egyiptomba, és meghalt ő és a mi atyáink;
16 És elvitetett Sikembe és a sírba helyeztetett, amit Ábrahám vett ezüstpénzen, Emmórnak, a Sikem *atyjának* fiaitól.
17 Mikor pedig elközeledett az ígéret ideje amit Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnövekedett a nép és megsokasodott Egyiptomban,
18 Mindaddig amíg más király nem támadt, aki nem ismerte Józsefet.
19 Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánt, nyomorgatta a mi atyáinkat, hogy magzataikat kitegye, hogy ne maradjanak életben.
20 Akkor született Mózes, és ékes volt az Isten előtt. Ezt három hónapig atyja házában tartották.
21 Mikor pedig kitették, a fáraó lánya felvette és felnevelte őt a saját fiaként.
22 És tanították Mózest az egyiptombeliek minden bölcsességére; és hatalmas volt beszédben és cselekedetben.
23 Mikor pedig negyvenéves korát betöltötte, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izrael fiait.
24 És mikor látta, hogy egyiket bántalmazzák, megoltalmazta, és az egyiptomi embert megölve, bosszút állt azért akit bántalmaztak.
25 És azt gondolta, hogy az atyjafiai megértik, hogy az Isten az ő keze által ad nekik szabadulást; de azok nem értették meg.
26 Másnap meg olyankor jelent meg köztük mikor összevesztek, és békességre intette őket, *ezt* mondva: Férfiak, ti testvérek vagytok, miért bántalmazzátok egymást?
27 De az aki felebarátját bántalmazta, elutasította őt magától, *ezt* mondva: Kicsoda tett téged fejedelemmé és bíróvá rajtunk?
28 Csak nem akarsz engem *is* megölni, ahogy megölted tegnap az egyiptomit?
29 E beszédre aztán Mózes elfutott és jövevény lett a Midián földjén, ahol két fia született.
30 És negyven esztendő elteltével, megjelent neki a Sinai hegy pusztájában az Úr Angyala, csipkebokor tüzes lángjában.
31 Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozott a látáson. Mikor pedig odament, hogy megszemlélje, az Úr szava lett hozzá:
32 Én vagyok atyáid Istene, Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákob Istene. Mózes pedig megrémült és nem merte megnézni.
33 Az Úr pedig mondta neki: Oldozd le sarudat lábaidról, mert a hely amelyen állsz, szent föld.
34 Látva láttam az én népem nyomorúságát mely Egyiptomban van, és meghallgattam fohászkodásukat, és azért szálltam le, hogy megszabadítsam őket; most azért gyere, elküldelek téged Egyiptomba.
35 Ezt a Mózest akit megtagadtak, *ezt* mondva: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldte Angyal keze által, aki megjelent neki a csipkebokorban.
36 Ez hozta ki őket, csodákat és jeleket téve Egyiptom földjében, és a Vörös tengeren, és a pusztában negyven esztendeig.
37 Ez az a Mózes aki Izrael fiainak ezt mondta: Prófétát támaszt nektek az Úr a ti Istenetek, a ti atyátokfiai közül, mint engem: azt hallgassátok.
38 Ez az aki *ott* volt a gyülekezetben a pusztában, a Sinai hegyen vele beszélő angyallal és a mi atyáinkkal: aki élő igéket vett, hogy nekünk adja;
39 Akinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszították magukról, és szívükben Egyiptom felé fordultak,
40 Ezt mondva Áronnak: Csinálj nekünk isteneket akik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, aki kihozott minket Egyiptom földjéből, nem tudjuk mi történt vele.
41 És borjúképet csináltak azokban a napokban, és áldozatot vittek a bálványnak, és gyönyörködtek kezeik csinálmányaiban.
42 Az Isten pedig elfordult és adta őket az ég seregének szolgálatára: ahogy meg van írva a próféták könyvében: Vajon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-e nekem negyven esztendeig a pusztában, Izrael háza?
43 Sőt inkább hordoztátok a Molok sátrát, és a ti isteneteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, amiket csináltatok,

15 1Móz 46,5; 1Móz 49,33;
16 1Móz 23,16; 1Móz 50,13; 2Móz 13,19; Józs 24,32;
17 2Móz 1,7; Zsolt 105,24;
20 2Móz 2,2; 2Móz 6,20; 4Móz 26,59; 1Krón 23,13; Zsid 11,23;
23 2Móz 2,11;
24 2Móz 2,11;
26 2Móz 2,13;
27 2Móz 2,14; Mt 21,23; ApCsel 4,7; ApCsel 7,35;
30 2Móz 3,2;
32 2Móz 3,6; Mt 22,32; Zsid 11,16;
33 Józs 5,15;
36 2Móz 7,1-25; 2Móz 8,1-32; 2Móz 9,1-35; 2Móz 10,1-29; 2Móz 11,1-10; 2Móz 13,1-22; 2Móz 14,1-31; 2Móz 16,1; 5Móz 1,3;
37 5Móz 18,15; 5Móz 18,18; Mt 17,5; Jn 1,46; ApCsel 3,22;
38 2Móz 19,3; Gal 3,19;
40 2Móz 32,1;
42 Ámós 5,25;
43 Ámós 5,26-27;

hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilonon túl.
44 A bizonyság sátra a mi atyáinknál volt a pusztában, ahogy parancsolta az aki mondta Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja amelyet látott.
45 Melyet atyáink átvéve, be is hoztak Józsuéval a pogányok birodalmába, akiket kiűzött az Isten atyáink színe elől egészen a Dávid napjaiig;
46 Aki kegyelmet talált az Isten előtt és könyörgött, hogy Jákob Istene sátrának helyét megtalálja.
47 Salamon pedig házat épített neki.
48 De a Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, ahogy a próféta mondja:
49 A menny nekem ülőszékem, a föld pedig lábaim zsámolya; micsoda házat építhettek nekem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugalmam helye?
50 Nem az én kezem csinálta-e mindezeket?
51 Keménynyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor a Szent Szellem ellen igyekeztek, mint atyáitok, ti ugyanúgy.
52 A prófétáknak közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? és megölték azokat akik eleve hirdették az igaz eljövetelét: akinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek;
53 Akik a törvényt angyalok rendelésére vettétek, és nem tartottátok meg.
54 Mikor pedig ezeket hallották, dühösködtek szívükben és fogaikat csikorgatták ellene.
55 Mivel pedig teljes volt Szent Szellemmel, a mennybe függesztve szemeit, látta Isten dicsőségét, és Jézust az Isten jobbja felől állni,
56 És mondta: Íme, látom az egeket megnyílni, és az ember Fiát az Isten jobbján állni.
57 Felkiáltva pedig nagy fennszóval, bedugták füleiket és egy akarattal rárohantak;
58 És a városból kiűzve megkövezték: a tanúbizonyságok pedig felsőruháikat lerakták egy Saulus nevű ifjú lábaihoz.
59 Megkövezték azért Istvánt, aki imádkozott és ezt mondta: Uram Jézus, vedd magadhoz az én szellememet!
60 Térdre esve pedig nagy fennszóval kiáltotta: Uram, ne tulajdonítsd nekik ezt a bűnt! És ezt mondva elaludt.

8 Miközben Istvánt siratják a hívők, Saulus az egyházat pusztítja. Fülöp Samáriában Krisztust prédikálja. Simon mágus fösvénységét kárhoztatják. Fülöp a szerecsen komornyikot megkeresztelti.

1 Saulus pedig szintén javasolta az ő megöletését. És abban az időben nagy üldözés támadt a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan eloszlottak Júdea és Samária tájaira, az apostolokat kivéve.
2 Istvánt pedig kivitték istenfélő férfiak, és nagy sírást tettek felette.
3 Saulus pedig pusztította az egyházat házról házra járva, és férfiakat és asszonyokat elővonszolva tömlöcbe vetette.
4 Azok azért eloszlottak, és szerte jártak hirdetve az igét.
5 És Filep lement Samária városába, és prédikálta nekik a Krisztust.
6 A sokaság pedig egy szívvel-lélekkel figyelt azokra amiket Filep mondott, hallva és látva a jeleket amiket cselekedett.
7 Mert sokakból, akikben tisztátalan szellemek voltak, nagy hangon kiáltva kimentek; sok gutaütött és sánta pedig meggyógyult.
8 És nagy öröm volt abban a városban.
9 Egy Simon nevű ember pedig már azelőtt gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt, és elámította Samária népét, magát valami nagynak állítva:
10 Akire mindnyájan figyeltek kicsinytől nagyig, *ezt* mondva: Ez az Isten nagy ereje!
11 Azért figyeltek pedig rá, mert sok időn át az ördögi mesterségekkel elámította őket.
12 De miután hittek Filepnek, aki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére tartozó örvendetes dolgokat hirdette, bemerítkeztek mind férfiak, mind asszonyok.
13 És Simon maga is hitt, és bemerítkezve Fileppel tartott; és *amikor* látta, hogy jelek és nagy erők lesznek, álmélkodott.
14 Mikor pedig meghallották Jeruzsálemben az apostolok, hogy Samária

44 2Móz 25,40; Zsid 8,5;
45 Józs 3,14;
46 1Sám 16,1; 2Sám 7,2; 1Krón 17,1; Zsolt 89,20; Zsolt 132,5; ApCsel 13,22;
47 1Kir 6,1; 1Krón 17,12;
48 1Kir 8,27; ApCsel 17,24;
49 2Krón 6,33; Ésa 66,1; Mt 5,34; Mt 23,22;
50 1Móz 1,4;
51 Neh 9,16-17; Jer 6,10;
53 2Móz 19,3; 2Móz 24,3; Jn 7,19; Gal 3,19; Zsid 2,2;
58 1Kir 21,13; Lk 4,29; ApCsel 22,20;
59 Zsolt 31,6; Lk 23,46;
60 Mt 5,44; Lk 23,34; 1Kor 4,12;

1 ApCsel 11,19; ApCsel 22,20;
2 1Móz 23,2; 1Móz 50,10; 2Sám 3,31;
3 ApCsel 9,1; ApCsel 22,4; ApCsel 26,9; 1Kor 15,9; Gal 1,13; 1Tim 1,13;
4 Mt 10,23; ApCsel 11,19;
7 Mrk 16,17; ApCsel 5,16; ApCsel 16,18; ApCsel 19,11;
9 ApCsel 13,6;

bevette az Isten igéjét, elküldték azokhoz Pétert és Jánost;
15 Akik mikor lementek, könyörögtek értük, hogy vegyenek Szent Szellemet:
16 Mert azok közül még senkire nem szállt rá, csak be voltak merítve az Úr Jézus nevébe.
17 Akkor kezeiket rájuk vetették, és vettek Szent Szellemet.
18 Mikor pedig látta Simon, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szent Szellem, megkínálta őket pénzzel,
19 *Ezt* mondva: Adjátok nekem is ezt a hatalmat, hogy valakire kezeimet vetem, vegyen Szent Szellemet.
20 De Péter mondta neki: A pénzed veled együtt vesszen el, mivel azt gondoltad, hogy az Isten ajándéka pénzen megvehető.
21 Nincs neked részed, sem örökséged e dologban, mert a te szíved nem tiszta az Isten előtt.
22 Térj meg azért ebből a gonoszságodból, és kérd az Istent, ha talán megbocsátja neked szíved gondolatát.
23 Mert látom, hogy te keserűséges méregben és álnokság kötelében vagy.
24 Felelve pedig Simon, mondta: Könyörögjetek ti értem az Úrnak, hogy semmi azokból amiket mondtatok, rám ne jöjjön.
25 Azok azért miután bizonyságot tettek és hirdették az Úr igéjét, megtértek Jeruzsálembe, és a szamaritánusok sok falujában prédikálták az evangéliumot.
26 Az Úr angyala pedig szólt Filepnek, *ezt* mondva: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra amely Jeruzsálemből Gázába megy le. Járatlan ez.
27 És felkelve elment. És íme egy etióp férfi, Kandakénak, az etiópok királyasszonyának hatalmas komornyikja, aki az ő egész kincstárának felügyelője volt, aki feljött Jeruzsálembe imádkozni;
28 És visszatérőben volt, és a szekerén ült és Ésaiás prófétát olvasta.
29 Mondta pedig a Szellem Filepnek: Menj oda és csatlakozz ehhez a szekérhez!
30 Filep azért odafutott, és hallotta ahogy Ésaiás prófétát olvasta. És mondta: Vajon érted-e amit olvasol?
31 Ő pedig mondta: Hogyan érthetném, hacsak valaki meg nem magyarázza nekem? És kérte Filepet, hogy lépjen fel és üljön mellé.
32 Az írás helye pedig amelyet olvasott, ez volt: Mint juh vitetett a mészárszékre, és mint a bárány a nyírója előtt néma, úgy nem nyitotta fel a száját.
33 Megaláztatásában az Ő ítélete elvétetett, a nemzetségét pedig kicsoda sorolja fel? mert elvétetik a földről az élete.
34 Felelt pedig a komornyik Filepnek és mondta: Kérlek téged, kiről mondja ezt a próféta? Magáról vagy más valakiről?
35 Akkor Filep megnyitotta száját, és elkezdve ezen az íráson hirdette neki Jézust.
36 Mikor pedig mentek az úton, egy vízhez értek; és mondta a komornyik: Itt a víz: mi gátol, hogy bemerítkezzem?
37 Filep pedig mondta: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Az pedig felelve mondta: Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.
38 És megállította a szekeret, és leszálltak mindketten a vízbe, Filep és a komornyik; és bemerítette őt.
39 Mikor pedig feljöttek a vízből, az Úr Szelleme elragadta Filepet és többé nem látta őt a komornyik, mert *tovább*ment az ő útján örömmel.
40 Filep pedig Azótusban találtatott; és szerte járva hirdette az evangéliumot minden városnak amíg Cézáreába ért.

9 Saulust Damaszkuszba menet ledönti az Úr. Ananiást küldi, hogy megkeresztelje Pált. A zsidók szándékai; a kőfalon leereszkedve megmenekül. Péter meggyógyítja a gutaütött Eneást, a halott Tábitha asszonyt feltámasztja.

1 Saulus pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úr tanítványai ellen, elment a főpaphoz,
2 Leveleket kért tőle Damaszkuszba a zsinagógákhoz, hogy ha talál némelyeket akik ennek az útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe.
3 És ahogy ment, *az* történt, hogy Damaszkuszhoz közeledett, és nagy hirtelenséggel fény sugározta őt körül a mennyből:

17 ApCsel 6,6; ApCsel 13,3; ApCsel 19,6; 1Tim 4,14; 1Tim 5,22; 2Tim 1,6;
20 Mt 10,8;
24 4Móz 21,7;
27 Jn 12,20;
32 Ésa 53,7;
35 Lk 24,45;
36 ApCsel 10,47;
1 ApCsel 8,3; ApCsel 22,4; ApCsel 26,9; 1Kor 15,9; Gal 1,13; 1Tim 1,13;
3 ApCsel 22,6; ApCsel 26,13; 1Kor 15,8; 2Kor 12,2;

4 És ő leesve a földre szózatot hallott, amely ezt mondta neki: Saul, Saul, miért kergetsz engem?
5 És mondta: Kicsoda vagy Uram? Az Úr pedig mondta: Én vagyok Jézus akit te kergetsz: nehéz neked az ösztöke ellen rugdosnod.
6 Remegve és ámulva mondta: Uram mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig *mondta* neki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják neked mit kell cselekedned.
7 A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallották ugyan a szót de senkit sem láttak.
8 Felkelt Saulus a földről; de mikor felnyitotta szemeit, senkit sem látott, azért kézen fogva vezették be őt Damaszkuszba.
9 És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott.
10 Volt pedig egy tanítvány Damaszkuszban, név szerint Ananiás, és mondta annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig mondta: Itt vagyok Uram!
11 Az Úr pedig *mondta* neki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utcába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű tárzusi embert, mert íme imádkozik.
12 És látta *Saulus* látásban, hogy egy Ananiás nevű férfi bement hozzá és kezét rávetette, hogy lásson.
13 Felelt pedig Ananiás: Uram, sok embertől hallottam erről a férfiról, milyen sok gonoszságot tett a szentjeidel Jeruzsálemben:
14 És itt *is* hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze akik segítségül hívják a neved.
15 Mondta pedig neki az Úr: Menj el, mert ő nekem választott edényem, hogy hordozza a nevem a pogányok, és királyok, és Izrael fiai előtt.
16 Mert én megmutatom neki, menynyit kell neki az én nevemért szenvednie.
17 Elment azért Ananiás és bement a házba, és kezeit rávetve mondta: Saul, atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, aki megjelent neked az úton melyen jöttél, hogy szemeid megnyíljanak és beteljesedj Szent Szellemmel.
18 És azonnal mintegy pikkely esett le a hályog a szemeiről, és mindjárt visszanyerte látását; felkelt és bemerítkezett;
19 És miután evett, megerősödött. És Saulus a damaszkuszi tanítványokkal volt néhány napig.
20 És azonnal prédikálta a zsinagógákban a Krisztust, hogy Ő az Isten Fia.
21 Álmélkodtak pedig mindnyájan akik hallották, és mondták: Nem ez az aki pusztította Jeruzsálemben azokat, akik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy fogva vigye őket a főpapokhoz?
22 Saulus pedig annál inkább erőt vett, és zavarba hozta a Damaszkuszban lakó zsidókat, bebizonyítva, hogy ez a Krisztus.
23 Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartottak, hogy megöljék őt:
24 De megtudta Saulus az ő leselkedésüket. És őrizték a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy megöljék őt;
25 A tanítványok azért fogták őt éjjel és leengedték a kőfalon, leeresztve egy kosárban.
26 Mikor pedig Saulus Jeruzsálembe ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan féltek tőle, nem hitték, hogy ő tanítvány.
27 Barnabás azonban maga mellé vette őt, az apostolokhoz vitte és elbeszélte nekik, hogyan látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és hogyan tanított Damaszkuszban nagy bátorsággal a Jézus nevében.
28 És ki- és bejáratos volt köztük Jeruzsálemben:
29 És nagy bátorsággal tanítva az Úr Jézus nevében, beszélt, sőt vetekedett a görög zsidókkal; azok pedig igyekeztek megölni őt.
30 Megtudva azonban az atyafiak, levitték őt Cézáreába, és elküldték őt Tárzusba.
31 A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samáriában békességük volt; épültek az Úr félelmében, és a Szent Szellem vigasztalásában előremenve sokasodtak.
32 Történt pedig, hogy Péter mikor mindnyájukat bejárta, lement a Liddában lakó szentekhez is.
33 Ott pedig egy Éneás nevű embert talált, aki nyolc esztendeje ágyban feküdt, aki gutaütött volt.

5 ApCsel 5,39;
6 Lk 3,10; ApCsel 2,37; ApCsel 16,30;
7 Dán 10,7;
11 ApCsel 21,39; ApCsel 22,3;
13 ApCsel 9,1; 1Kor 15,9; Gal 1,13; 1Tim 1,13;
15 ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Róm 1,1; Gal 1,15; Gal 2,8; Ef 3,8; 1Tim 2,7; 2Tim 1,11;
16 ApCsel 21,11; 2Kor 11,23;
17 ApCsel 22,12;
24 2Kor 11,32;
25 Józs 2,15; 1Sám 19,12;
26 ApCsel 22,17;
27 ApCsel 11,25;

34 És mondta neki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkelt.
35 És látták őt mindnyájan akik Liddában és Sáronban laktak, akik megtértek az Úrhoz.
36 Joppéban pedig volt egy nőtanítvány, név szerint Tábitha, amelyet megmagyarázva Dorkásnak, *azaz zergének* mondanak: ez gazdag volt jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott.
37 Történt pedig azokban a napokban, hogy megbetegedett és meghalt: és miután megmosták őt, kiterítették a felházban.
38 Mivelhogy Lidda Joppéhoz közel volt, a tanítványok meghallva, hogy Péter ott van, két férfit küldtek hozzá, kérték, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.
39 Felkelt azért Péter és elment velük. Mihelyt odaért, felvezették őt a felházba: és elébe álltak az özvegyasszonyok mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, amiket Dorkás csinált amíg velük együtt volt.
40 Péter pedig mindenkit kiküldött *és* térdre esve imádkozott; a *holt*testhez fordult és mondta: Tábitha, kelj fel! Az pedig felnyitotta szemeit; meglátta Pétert és felült.
41 És az *a* kezét nyújtotta neki, felemelte őt; és beszólítva a szenteket és az özvegyasszonyokat, eléjük állította őt elevenen.
42 És tudtára lett az egész Joppénak; és sokan hittek az Úrban.
43 És ő több napig Joppéban maradt egy Simon nevű tímárnál.

10 *Kornélius az angyal megbízásából magához hívatja Pétert. Ő is látásban meg lett intve, hogy a pogány nemzeteket ne utálja. Péter elmegy Kornélius házához és az ő háza népének az evangéliumot prédikálja. Ezek Szent Szellemet vettek és megkeresztelkedtek.*

1 Volt pedig Cézáreában egy Kornélius nevű férfi, százados az úgynevezett itáliai seregből.
2 Jámbor és istenfélő egész háza népével együtt, aki sok alamizsnát osztogatott a népnek, és szüntelen könyörgött Istennek.
3 *Ez* látta látásban világosan, a napnak mintegy kilencedik órája körül, hogy az Isten angyala bement hozzá és mondta neki: Kornélius!
4 Ő pedig szemeit ráfüggesztette és megrémülve mondta: Mi az Uram? Az pedig mondta neki: A könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elé emlékeztetőül.
5 Most azért küldj Joppéba embereket és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek;
6 Ő egy Simon *nevű* tímárnál van szálláson, akinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja neked mit kell cselekedned.
7 Amint pedig elment az angyal aki Kornéliussal beszélt, szólított kettőt a szolgái közül, és egy istenfélő vitézt azok közül akik rendelkezésére álltak.
8 És elmondva nekik mindent, elküldte őket Joppéba.
9 Másnap pedig amíg azok mentek és közeledtek a városhoz, hat óra tájban felment Péter a ház felső részére imádkozni.
10 Megéhezett azonban és enni akart: amíg azonban azok ételt készítettek, *elméjében* elragadtatás szállt rá;
11 És látta, hogy az ég megnyílt és leszállt hozzá valami edény mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre:
12 Melyben mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak voltak.
13 És szózat szólt hozzá: Kelj fel Péter, öld és egyél!
14 Péter pedig mondta: Semmiképpen sem Uram, mert sohasem ettem semmi közönségest vagy tisztátalant.
15 És ismét szózat *szólt* hozzá másodszor is: Amiket az Isten megtisztított te ne mondd tisztátalanoknak.
16 Ez pedig három ízben történt; és ismét felvitetett az edény az égbe.
17 Ahogy pedig Péter magában tűnődött mi lehet az a látás amelyet látott; íme, a férfiak akiket Kornélius küldött, tudakozódtak a Simon házáról; *és* odaérkeztek a kapuhoz,
18 És bekiáltva megkérdezték: vajon Simon akit Péternek neveznek, ott van-e szálláson?

9 2Kir 4,33; Mt 6,6; 1Tim 2,8;
14 3Móz 11,4; 5Móz 14,7;
15 Mt 15,11; Róm 14,17; Róm 14,20; 1Tim 4,4; Tit 1,15;

19 És amíg Péter a látásról gondolkodott, mondta neki a Szellem: Íme három férfi keres téged:
20 Kelj fel, menj le, és minden kételkedés nélkül menj el velük: mert én küldtem őket.
21 Lement azért Péter a férfiakhoz akiket Kornélius küldött hozzá, *és* mondta: Íme, én vagyok akit kerestek; miért jöttetek?
22 Ők pedig mondták: Kornélius százados, igaz és istenfélő férfi, aki mellett a zsidók egész népe jó bizonyságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged a házához és halljon tőled valami dolgokról.
23 Behívta azért őket és szállására fogadta. Másnap pedig Péter elment velük, és a joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt mentek vele.
24 És másnap eljutottak Cézáreába. Kornélius pedig várta őket; egybegyűjtötte rokonait és jó barátait.
25 És ahogy Péter bement, Kornélius elé ment, lábaihoz borult és imádta *őt.*
26 Péter azonban felemelte őt, *ezt* mondva: Kelj fel; én magam is ember vagyok.
27 És beszélgetve vele belépett, és sokakat egybegyűlve talált;
28 És mondta nekik: Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nekem az Isten megmutatta, hogy senkit se mondjak közönséges vagy tisztátalan embernek:
29 Azért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívattam. Azt kérdem azért, miért hívtatok engem?
30 És Kornélius mondta: Négy napja, eddig az óráig böjtöltem, és kilenc órakor imádkoztam a házamban; és íme egy férfi állt meg előttem fényes ruhában,
31 És mondta: Kornélius, meghallgattatott az imádságod, és alamizsnáid emlékezetben vannak Isten előtt.
32 Küldj el azért Joppéba és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: ő miután eljön, szól neked.
33 Azért azonnal hozzád küldtem; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat amiket Isten parancsolt neked.
34 Péter pedig megnyitva száját, *ezt* mondta: Bizony látom, hogy nem személyválogató az Isten;
35 Hanem minden nemzetben kedves előtte aki Őt féli, és igazságot cselekszik.
36 Azt az igét melyet elküldött Izrael fiainak, békességet hirdetve Jézus Krisztus által (aki mindeneknek Ura).
37 Ti ismeritek azt a dolgot ami egész Júdeában lett, Galileától kezdve, az után a keresztség után amit János prédikált,
38 A názáreti Jézust; hogyan kente fel Őt az Isten Szent Szellemmel és hatalommal, aki szerte járt, jót tett és meggyógyított mindenkit akik az ördög hatalma alatt voltak, mert az Isten volt vele.
39 És mi vagyunk bizonyságai mindazoknak amiket mind a zsidók tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; akit fára feszítve megöltek.
40 Ezt az Isten harmadnapon feltámasztotta, és megadta, hogy Ő nyilvánosan megjelenjen,
41 Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyságoknak, nekünk, akik együtt ettünk és együtt ittunk vele, miután feltámadt halottaiból.
42 És megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk bizonyságot, hogy Ő az Istentől rendelt bírája élőknek és holtaknak.
43 Erről a próféták mind bizonyságot tesznek, hogy bűnei bocsánatát veszi az Ő neve által mindenki, aki hisz Őbenne.
44 Mikor még szólta Péter ezeket az igéket, leszállt a Szent Szellem mindazokra akik hallgatták ezt a beszédet.
45 És elálmélkodtak a zsidóságból való hívek, mindazok akik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szent Szellem ajándéka.
46 Mert hallották, hogy ők nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Akkor felelt Péter:
47 Vajon eltilthatja-e valaki a vizet, hogy ezek be ne merítkezzenek, akik vették a Szent Szellemet mint mi is?
48 És parancsolta, hogy merítkezzenek

20 ApCsel 15,7;
26 ApCsel 14,14-15; Jel 19,10; Jel 22,9;
28 2Móz 23,32; 2Móz 34,15; 5Móz 7,2; Jn 4,9; Jn 18,28; ApCsel 11,3; ApCsel 15,8; Ef 3,6;
30 Mt 28,3; Mrk 16,5; Lk 24,4;
34 5Móz 10,17; 2Krón 19,7; Jób 34,19; Róm 2,11; Gal 2,6; Ef 6,9; Kol 3,25; 1Pét 1,17;
35 Ésa 56,6;
36 Ésa 9,6; Ésa 52,7; Jn 16,33; Róm 5,1; Kol 1,20;
37 Ésa 9,1-2; Mt 4,12; Mrk 1,14; Mrk 1,38-39; Lk 4,14;
38 Zsolt 45,8; Ésa 61,1; Lk 4,18;
40 Mrk 16,14; Lk 24,34; Jn 20,19; ApCsel 2,24; 1Kor 15,5;
42 Mt 28,19; Mrk 16,15; Jn 15,16; ApCsel 5,20; ApCsel 17,31;
43 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,15; Zsolt 132,11; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24; Mik 7,20; ApCsel 15,9;
44 ApCsel 8,17;
46 Mrk 16,17; ApCsel 2,4;
47 ApCsel 8,36; ApCsel 11,17;

be az Úr nevébe. Akkor kérték őt, hogy maradjon náluk néhány napig.

11 *Péter a Kornéliussal való esetét menti, és cselekedetei okát megadja. Barnabás Pállal Antiókhiába megy, ahol először nevezték a tanítványokat keresztényeknek. Agabus az eljövendő éhségről prófétál.*

1 Meghallották azonban az apostolok és a Júdeában lévő atyafiak, hogy a pogányok is bevették az Isten beszédét.
2 Mikor azért felment Péter Jeruzsálembe, vetekedtek vele a zsidóságból valók,
3 *Ezt* mondva: Körülmetéletlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük.
4 Elkezdve pedig Péter megmagyarázta nekik rendre, *ezt* mondva:
5 Én Joppé városában imádkoztam; és láttam elragadtatásban egy látást, valami alászálló edényt mint egy nagy lepedőt, négy sarkánál fogva leeresztve az égből; és egészen hozzám szállt:
6 Melyre a szemem ráemeltem, és megértettem; és láttam a földi négylábú állatokat, a vadakat és a csúszómászókat és az égi madarakat.
7 Hallottam pedig szót *is* amely ezt mondta nekem: Kelj fel Péter, öld és egyél!
8 Mondtam azonban: Semmiképpen sem Uram, mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba.
9 Felelt pedig nekem a szózat másodszor az égből: Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
10 Ez pedig háromszor történt; és ismét felvonatott az egész az égbe.
11 És íme, azonnal három férfi érkezett a házhoz amelyben voltam, akik Cézáreából küldettek hozzám.
12 Mondta pedig nekem a Szellem, hogy menjek el velük minden kételkedés nélkül. Eljött pedig velem ez a hat atyafi is; és bementünk annak az embernek a házába:
13 És elbeszélte nekünk, hogyan látta ahogy az angyal megállt a házában és ezt mondta neki: Küldj embereket Joppéba és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek;
14 Ő olyan igéket fog hozzád szólni, amelyek által megtartatsz te és az egész házad népe.
15 Mikor pedig elkezdtem szólni, leszállt a Szent Szellem rájuk, ahogy kezdetben ránk is.
16 Megemlékeztem pedig az Úrnak arról a mondásáról amikor azt mondta: János ugyan vízzel merített be, ti azonban Szent Szellemmel fogtok bemerítetni.
17 Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nekik mint nekünk is, akik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent akadályozhattam volna?
18 Ezek hallatára azután megnyugodtak és dicsőítették az Istent, *ezt* mondva: Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre!
19 Azok tehát akik eloszlottak az üldözés miatt mely Istvánért támadt, eljutottak Föníciáig, Ciprusig és Antiókhiáig, senkinek nem prédikálták az igét csak a zsidóknak.
20 Voltak azonban közöttük némely ciprusi és cirénei férfiak, akik mikor Antiókhiába bementek, szóltak a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust.
21 És az Úr keze velük volt; és a hívők nagy sokasága tért meg az Úrhoz.
22 Eljutott pedig a hír róluk a jeruzsálemi gyülekezet fülébe; és kiküldték Barnabást, hogy menjen el egészen Antiókhiáig.
23 Aki mikor odaért és látta az Isten kegyelmét, örvendezett; és intette mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban.
24 Mert ő jámbor és Szent Szellemmel és hittel teljes férfi volt. És nagy sokaság csatlakozott az Úrhoz.
25 Elment pedig Barnabás Tárzusba, hogy felkeresse Saulust; rátalált és elvitte őt Antiókhiába.
26 És ők egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és nagy sokaságot tanítottak; és a tanítványokat először Antiókhiában nevezték keresztyéneknek.
27 Ebben az időben próféták mentek Jeruzsálemből Antiókhiába.
28 Felkelve pedig egy azok közül, név szerint Agabus, megjelentette a Szellem által, hogy az egész föld kerekségén nagy éhség lesz; amely meg is lett Klaudius császár idejében.

3 2Móz 23,32; 2Móz 34,15; 5Móz 7,2; Jn 18,28;
5 ApCsel 10,9;
8 3Móz 11,4; 5Móz 14,7;
12 ApCsel 10,19; ApCsel 15,7;
16 Ésa 44,3; Jóel 2,28; Mt 3,11; Mrk 1,8; Lk 3,16; Jn 1,26; ApCsel 1,5; ApCsel 2,4; ApCsel 19,4;
17 ApCsel 15,9;
19 ApCsel 8,1; ApCsel 8,4;
21 ApCsel 2,47; ApCsel 5,14;
23 ApCsel 13,43; ApCsel 14,22;
24 ApCsel 4,36; ApCsel 6,5;
25 ApCsel 9,27;
28 ApCsel 21,10;

29 A tanítványok pedig elhatározták, hogy aszerint amint kinek-kinek módjában áll közöttük, küldenek valamit segítségül a Júdeában lakó atyafiaknak:
30 Amit meg is cselekedtek, elküldve a vénekhez Barnabás és Saulus keze által.

30 ApCsel 12,25;

12 *Jakabot a János atyjafiát megölik. Pétert tömlöcbe vetik és onnan egy angyal kihozza. Heródest az angyal „megveri”. A gyülekezet állapota Jeruzsálemben. Barnabás és Saulus ismét Antiókhiába megy.*

1 Abban az időben pedig Heródes király elkezdett kegyetlenkedni némelyekkel, a gyülekezetből valók közül.
2 Megölette pedig Jakabot, János testvérét, fegyverrel.
3 És látva, hogy ez tetszik a zsidóknak, elfogatta Pétert is. (Akkor voltak a kovásztalan kenyerek napjai.)
4 Akit mikor elfogatott, tömlöcbe vetett és átadta négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék őt; páskha után akarva őt a nép elé vezettetni.
5 Péter azért a fogságban őriztetett; a gyülekezet pedig szüntelen könyörgött érte az Istennek.
6 Mikor pedig Heródes őt elő akarta vezettetni, azon az éjszakán Péter két vitéz között aludt, megkötözve két lánccal; és őrök őrizték az ajtó előtt a tömlöcöt.
7 És íme az Úr angyala eljött és világosság fénylett a tömlöcben: és meglökve Péter oldalát felkeltette őt, *ezt* mondva: Kelj föl hamar! És leestek a láncok kezeiről.
8 És mondta neki az angyal: Övezd fel magad és kösd fel saruidat. És úgy cselekedett. És mondta neki: Vedd magadra felsőruhádat és kövess engem!
9 És kiment és követte őt; és nem tudta, hogy valóság az ami történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát.
10 Mikor pedig átmentek az első és a második őrsön, a vaskapuhoz értek ami a városba visz; ami magától megnyílt előttük: és kimenve, egy utcán előrementek; és azonnal eltávozott tőle az angyal.
11 És Péter magához térve mondta: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az Ő angyalát, és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidók népének egész várakozásától.
12 És miután ezt megértette, elment Máriának, a János anyjának házához, akit Márknak neveznek; ahol sokan voltak egybegyűlve és könyörögtek.
13 És mikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálólány ment oda, hogy hallgatózzon:
14 És megismerte Péter szavát, örömében nem nyitotta meg a kaput, hanem befutott és hírül adta, hogy Péter áll a kapu előtt.
15 Azok pedig mondták neki: Elment az eszed. Ő azonban erősítette, hogy úgy van. Azok pedig mondták: Az ő angyala az.
16 Péter pedig szüntelen zörgetett: mikor azért felnyitották, meglátták őt és elálmélkodtak.
17 Miután pedig kezével hallgatást intett nekik, elbeszélte nekik, hogyan hozta ki őt az Úr a tömlöcből. És mondta: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenve elment más helyre.
18 Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támadt a vitézek között: mi történt hát Péterrel.
19 Heródes pedig mikor előkérte őt és nem találta, kivallatta az őröket; és parancsolta, hogy végezzék ki őket. És lement Júdeából Cézáreába és ott időzött.
20 Heródes pedig ellenséges indulattal volt a tírusziak és szidoniak iránt; de azok egy akarattal eljöttek hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyerve, békességet kértek, mivelhogy az ő tartományuk a királyéból élelmeztetett.
21 Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székébe ülve nyilvánosan szólt hozzájuk.
22 A nép pedig felkiáltott: Isten szava ez és nem emberé.
23 És azonnal megverte őt az Úr angyala, azért, hogy nem az Istennek adta a dicsőséget; és a férgektől megemésztve meghalt.
24 Az Isten igéje pedig növekedett és sokasodott,
25 Barnabás és Saulus pedig visszatértek Jeruzsálemből, betöltve szolgálatukat, maguk mellé vették Jánost is akinek mellékneve Márk volt.

1 Mt 4,21;
4 Jn 21,18;
7 ApCsel 5,19; ApCsel 16,26;
10 ApCsel 16,26;
11 Dán 6,22;
12 ApCsel 4,23;
17 ApCsel 13,16; ApCsel 19,33; ApCsel 21,40;
24 Ésa 55,11; ApCsel 6,7;

13 *Pált és Barnabást a Szent Szellem kiválasztja magának. Páfusban Elimás mágust megvakítják. Innen a pisidiai Antiókhiába mentek és prédikálták az evangéliumot, aminek a zsidók irigységből ellene mondtak. A pogányok hisznek. Pált üldözik.*

1 Voltak pedig Antiókhiában az *ott* lévő gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, akit Nigernek hívtak, és a Cirénei Lucius és Manaen, aki Heródessel, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett, és Saulus.
2 Mikor azért azok szolgáltak az Úrnak és böjtöltek, mondta a Szent Szellem: Válasszátok el nekem Barnabást és Saulust a munkára, amelyre elhívtam őket.
3 Akkor miután böjtöltek és imádkoztak, és kezeiket rájuk vetették, elbocsátották *őket.*
4 Ők azért mikor kibocsáttattak a Szent Szellemtől, lementek Szeleuciába; és onnan eleveztek Ciprusba.
5 És mikor Salamisba értek, hirdették az Isten beszédét a zsidók zsinagógáiban: és János is velük volt és szolgált nekik.
6 És bejárták a szigetet egészen Páfusig, találkoztak egy ördöngös hamis próféta zsidóval, akinek Barjézus *volt* a neve;
7 Aki Sergius Paulus tiszttartóval, ezzel az okos emberrel volt. Ez magához hívatta Barnabást és Saulust, kívánta hallani az Isten beszédét.
8 Elimás a mágus azonban, (mert így magyarázzák a nevét) ellenkezett velük, igyekezve a tiszttartót elfordítani a hittől.
9 De Saulus, aki Pál is, megtelve Szent Szellemmel, erősen ránézett,
10 És mondta: Ó te minden álnoksággal és minden gonoszsággal teljes ördögfi, minden igazság ellensége; nem szűnsz-e meg az Úr igaz útjait elfordítani?
11 Most azért íme, az Úr keze van ellened, és vak leszel és nem látod a napot egy ideig. És azonnal homály és sötétség szállt rá; és kerengve keresett vezetőket.
12 Akkor a tiszttartó mikor látta a történt dolgot, hitt, elálmélkodva az Úr tudományán.
13 Elhajózva pedig Páfusból Pál és kísérői, Pergába, Pámfilia városába mentek. János azonban elvált tőlük, és visszatért Jeruzsálembe.
14 Ők pedig Pergából továbbmentek, eljutottak Antiókhiába, Pisidia *városába,* és bemenve szombatnapon a zsinagógába, leültek.
15 És a törvény és a próféták felolvasása után hozzájuk küldtek a zsinagóga elöljárói, *ezt* mondva: Atyánkfiai, férfiak, ha van valami intő beszédetek a néphez, szóljatok.
16 Pál azért felkelt, kezével intett, és mondta: Izrael férfiai, és ti akik félitek az Istent, halljátok meg.
17 Ennek a népnek, Izraelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és fölemelte a népet mikor Egyiptom földjén jövevények voltak, és kihozta őket onnan hatalmas karja által.
18 És közel negyven esztendeig tűrte az erkölcsüket a pusztában.
19 És miután eltörölt hét népet a Kánaán földjén, azok földjét sorsvetéssel elosztotta nekik.
20 És azután mintegy négyszázötven esztendeig adott bírákat Sámuel prófétáig;
21 Azután pedig királyt kértek maguknak, és adta nekik az Isten Sault, a Kis fiát, a Benjamin nemzetségéből való férfit negyven esztendeig.
22 És mikor őt elvetette, támasztotta nekik Dávidot királyul; akiről bizonyságot is tett és mondta: Találtam szívem szerint való férfit, Dávidot a Jesse fiát, aki minden akaratomat véghez viszi.
23 Ennek magvából támasztott Isten ígérete szerint Izraelnek szabadítót: Jézust;
24 Miután előbb János az Ő eljövetele előtt a megtérés keresztségét prédikálta Izrael egész népének.
25 És mikor be akarta végezni János az ő tisztét, mondta: Kinek gondoltok engem? Nem én vagyok *az,* hanem íme, utánam jön akinek nem vagyok méltó lábai saruját megoldani.
26 Atyámfiai, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai és akik köztetek félik az Istent: az üdvösség beszéde nektek küldetett.

1 ApCsel 14,26;
2 Mt 9,38; ApCsel 9,15; ApCsel 22,21; Róm 1,1; Róm 10,15; Gal 1,15; Gal 2,8; Ef 3,8; 1Tim 2,7; 2Tim 1,11; Zsid 5,4;
3 ApCsel 6,6; ApCsel 8,15; ApCsel 14,26; ApCsel 19,6;
5 ApCsel 12,25;
6 ApCsel 8,9; ApCsel 19,13;
8 2Móz 7,11; 2Tim 3,8;
13 ApCsel 15,38;
16 ApCsel 12,17; ApCsel 19,33; ApCsel 21,40;
17 2Móz 1,1;
18 2Móz 16,35; 4Móz 14,34; Zsolt 95,10;
19 Józs 14,2;
20 Bír 2,16; Bír 3,9;
21 1Sám 8,5; 1Sám 9,16; 1Sám 10,1; Hós 13,11;
22 1Sám 13,14; 1Sám 16,12; Zsolt 89,20; ApCsel 7,45;
24 Mt 3,1; Mrk 1,2; Lk 3,2; Jn 3,23;
25 Mt 3,11; Jn 1,20;
26 Mt 10,6; ApCsel 3,26; ApCsel 13,46;

27 Mert akik Jeruzsálemben laknak és azok fejei, mivelhogy őt fel nem ismerték, a próféták szavait is, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték.
28 És bár semmi halálra való okot nem találtak, kérték Pilátustól, hogy ölesse meg.
29 És mikor mindazokat elvégezték amik felőle megírattak, a fáról levéve sírba helyezték.
30 De az Isten feltámasztotta Őt halottaiból:
31 És Ő megjelent több napon át azoknak, akik együtt jöttek fel vele Galileából Jeruzsálembe, akik neki bizonyságai a nép előtt.
32 És mi hirdetjük nektek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nekünk, az ő fiaiknak feltámasztva Jézust:
33 Ahogy a második zsoltárban is meg van írva: Én Fiam vagy Te; Én ma szültelek téged.
34 Hogy pedig feltámasztotta Őt halottaiból úgy, hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, azt így mondta: Nektek adom a Dávid biztos szent *javait*.
35 Azért mondja másutt is: Nem engeded, hogy a Te Szented rothadást lásson.
36 Mert Dávid miután a saját idejében szolgált az Isten akaratának, elaludt és helyeztetett az ő atyáihoz, és rothadást látott.
37 De akit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.
38 Azért legyen nektek tudtotokra, atyámfiai, férfiak, hogy ez által hirdettetik nektek a bűnök bocsánata:
39 És mindenből amiből a Mózes törvénye által meg nem igazíttathattatok, ez által mindenki aki hisz, megigazul.
40 Meglássátok azért, hogy rátok ne jöjjön amit a próféták megmondtak:
41 Lássátok meg ti megvetők, és csodálkozzatok és semmisüljetek meg, mert én *olyan* dolgot cselekszem a ti időtökben, *olyan* dolgot, melyet nem hinnétek ha valaki elmondaná nektek.
42 Mikor pedig kimentek a zsidók zsinagógájából, kérték a pogányok, hogy a következő szombaton nekik prédikálják ezeket a beszédeket.
43 Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfélő prozelitusok közül követték Pált és Barnabást; akik szólva hozzájuk, biztatták őket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelmében.
44 A következő szombaton azután majdnem az egész város egybegyűlt az Isten igéjének hallgatására,
45 Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, beteltek irigységgel, és ellene mondtak azoknak amiket Pál mondott, ellenkezve és káromlást szólva.
46 Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal szólva mondták: Szükséges volt, hogy először nektek hirdessük az Isten igéjét; de mivelhogy ti megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, íme a pogányokhoz fordulunk.
47 Mert így parancsolta nekünk az Úr: Rendeltelek téged világosságul a pogányoknak, hogy légy üdvösségükre a föld végéig.
48 A pogányok pedig hallották ezeket, örvendeztek és magasztalták az Úr igéjét; és akik csak örök életre választattak, hittek.
49 Terjedt pedig az Úr igéje az egész tartományban.
50 A zsidók azonban felindították az istenfélő és tisztességbeli asszonyokat és a város elöljáróit, és üldözést támasztottak Pál és Barnabás ellen, és kiűzték őket határukból.
51 Azok pedig lábuk porát lerázva ellenük, elmentek Ikóniumba.
52 A tanítványok pedig beteltek örömmel és Szent Szellemmel.

14

Pált és Barnabást kivetik Ikóniumból. Listrában Pál meggyógyít egy sántát. Megtiltja az áldozattételt. Ugyanott a zsidóktól indíttatva megkövezik. Innen sok gyülekezetet eljárva megérkeznek Antiókhiába.

1 Történt pedig Ikóniumban, hogy ők együtt mentek be a zsidók zsinagógájába és prédikáltak, annyira, hogy mind zsidóknak, mind görögöknek nagy sokasága lett hívővé.
2 Akik azonban a zsidók közül nem hittek, felindították és megharagították a pogányok lelkét az atyafiak ellen.
3 Azért sok időt töltöttek *ott* bátran prédikálva az Úrban, aki bizonyságot

27 Jn 16,3; ApCsel 3,17; 1Kor 2,8; 1Tim 1,13;
28 Mt 27,20; Mrk 15,11; Lk 23,18; Jn 19,6;
30 Mt 28,6; Mrk 16,6; Lk 24,6;
31 Mrk 16,14; Jn 20,19; Jn 21,1; ApCsel 1,3; 1Kor 15,5;
32 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,15; 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24-25;
34 Ésa 55,3;
35 Zsolt 16,10; ApCsel 2,27;
36 1Kir 2,10; ApCsel 2,29;
38 Lk 24,47; 1Ján 2,12;
39 Róm 3,28; Róm 8,3; Róm 10,4; Gal 2,16; Zsid 7,19;
41 Ésa 28,14; Hab 1,5;
43 ApCsel 11,23; ApCsel 14,22;
46 2Móz 32,10; Ésa 55,5; Mt 8,12; Mt 10,6; Mt 21,43; ApCsel 3,26; ApCsel 13,26; Róm 10,19;
47 Ésa 42,6; Ésa 49,6; Lk 2,32;
50 2Tim 3,11;
3 Mrk 16,20; ApCsel 19,11; Zsid 2,4;

tett az Ő kegyelmének beszéde mellett, és adta, hogy jelek és csodák történjenek a kezeik által.
4 De a város sokasága meghasonlott; és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett voltak.
5 És mikor a pogányok és zsidók az ő főembereikkel együtt támadást indítottak, hogy bántalmazzák és megkövezzék őket,
6 Ők megtudták, és elfutottak Likaónia városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülötte lévő tartományba,
7 És ott prédikálták az evangéliumot.
8 És Listrában ült egy lábaival tehetetlen ember, aki anyja méhétől fogva sánta volt, és soha nem járt.
9 Ez hallotta Pált beszélni: aki szemeit rászegezte és látta, hogy van hite, hogy meggyógyuljon,
10 Mondta nagy fennszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt.
11 A sokaság pedig mikor látta amit Pál cselekedett, felkiáltott likaóniai nyelven, *ezt* mondva: Az istenek jöttek le hozzánk emberhez hasonlóan!
12 És Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak hívták, mert ő volt a szóvivő.
13 Jupiter papja pedig akinek *temploma* a városuk előtt volt, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akart.
14 Mikor azonban *ezt* meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszaggatva a sokaság közé futottak kiáltva,
15 És *ezt* mondva: Férfiak, miért teszitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló indulatú emberek vagyunk, és azt az örvendetes üzenetet hirdetjük nektek, hogy e hiábavalóságoktól az élő Istenhez térjetek, aki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban lévőket:
16 Aki az elmúlt időkben minden pogányt hagyott a maga útján haladni:
17 Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyság nélkül, mert jótevőnk volt, adott nekünk a mennyből esőt és termő időket, és betöltötte a szívünket eledellel és örömmel.
18 És ezeket mondva, nagy nehezen lecsendesítették a sokaságot, hogy ne áldozzon nekik.
19 Jöttek azonban Antiókhiából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot eláltatva megkövezték Pált, és kivonszolták a városból azt gondolva, hogy meghalt.
20 De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelt, bement a városba; és másnap Barnabással elment Derbébe.
21 És miután hirdették az evangéliumot annak a városnak és sokakat tanítottak, visszamentek Listrába, Ikoniumba és Antiókhiába.
22 Erősítették a tanítványok lelkét, intve, hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon át kell nekünk az Isten országába bemennünk.
23 Miután pedig választottak nekik gyülekezetenként véneket, imádkozva böjtölésekkel együtt, az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek.
24 És Pisidián átmenve Pamfiliába mentek.
25 És miután Pergában hirdették az igét, lementek Attáliába;
26 És onnan elhajóztak Antiókhiába, ahonnan az Isten kegyelmére bízták őket arra a munkára, melyet elvégeztek.
27 Mikor pedig megérkeztek és egybehívták a gyülekezetet, elbeszélték milyen nagy dolgokat cselekedett az Isten velük, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.
28 Ott azután nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal.

15 *Néhányan a törvény igáját akarják az antiókhiaiak nyakába vetni. Az apostolok Jeruzsálembe gyűlve tanácsot tartanak erről, hogy mit kellene tenniük, és levélben megjelentik. Pál elválik Barnabástól, és meglátogatja az ázsiai gyülekezeteket.*

1 Némelyek pedig akik Júdeából jöttek le, így tanították az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem üdvözülhettek.
2 Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lett azok ellen, azt végezték, hogy Pál és Barnabás, és néhányan mások közülük menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében.
3 Ők tehát kikísérve a gyülekezettől, átmentek Fönícián és Samárián, el-

6 Mt 10,23; ApCsel 8,1;
8 ApCsel 3,2;
10 Ésa 35,6;
11 ApCsel 28,6;
15 1Móz 1,1; Zsolt 33,6; Zsolt 124,8; Zsolt 146,6; ApCsel 10,26; Jel 14,7; Jel 19,10; Jel 22,9;
16 Zsolt 81,12;
17 Róm 1,19;
19 2Kor 11,25;
22 Mt 10,38; Mt 16,24; Lk 24,26; ApCsel 11,23; ApCsel 13,43; 2Tim 3,12;
26 ApCsel 13,1;
1 1Móz 17,10; 3Móz 12,3; Gal 5,2;

beszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szereztek az összes atyafinak.

4 Gal 2,1-2;

4 Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a gyülekezet, az apostolok és a vének fogadták őket, és *ők* elbeszélték milyen nagy dolgokat cselekedett velük az Isten.

5 Előálltak azonban némely hívők a farizeusok szerzetéből valók közül, *azt* mondva, hogy körül kell metélni őket és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét tartsák meg.

6 Egybegyűltek azért az apostolok és a vének, hogy e dologról végezzenek.

7 ApCsel 10,20; ApCsel 11,12;

7 És mikor nagy vetekedés támadt, felkelve Péter, mondta nekik: Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régtől fogva kiválasztott *engem* közülünk, hogy a pogányok az én számból halljá az evangélium beszédét és higgyenek.

8 1Krón 28,9; 1Krón 29,17; Zsolt 7,10; Jer 11,20; Jer 17,10; Jer 20,12;

8 És a szíveket ismerő Isten bizonyságot tett mellettük, mert nekik adta a Szent Szellemet, ahogy nekünk is;

9 ApCsel 10,43-44;

9 És semmi különbséget sem tett köztünk és azok között, a hit által tisztítva meg azok szívét.

10 Mt 23,4;

10 Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába olyan igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk?

11 Ef 2,8; Tit 3,4;

11 Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hisszük, hogy megtartatunk, ahogy azok is.

12 Elhallgatott azért az egész sokaság; és hallgatták Barnabást és Pált, ahogy elbeszélték, mennyi jelet és csodát tett az Isten általuk a pogányok között.

13 Miután pedig ők elhallgattak, felelt Jakab, *ezt* mondva: Atyámfiai, férfiak, hallgassatok meg engem!

14 Simeon elbeszélte, hogyan gondoskodott először az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az Ő nevének,

15 És ezzel egyeznek a próféták mondásai, ahogy meg van írva:

16 Ámós 9,11-12;

16 Ezek után megtérek és felépítem Dávid leomlott sátrát; és omladékait helyreállítom és ismét felállítom azt:

17 Hogy megkeresse az emberek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, akiket az én nevemről neveznek. Ezt mondja az Úr, aki mindezeket megcselekszi.

18 Tudja az Isten öröktől fogva minden Ő cselekedeteit.

19 Azért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, akik a pogányok közül térnek meg az Istenhez;

20 1Móz 9,4; 2Móz 20,3; 1Kor 8,1; 1Kor 10,20; 1Thessz 4,3;

20 Hanem írjuk meg nekik, hogy őrizkedjenek a bálványok förtelmességeitől, a paráznaságtól, a fúlva holt állattól és a vértől.

21 Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városonként megvannak a hirdetői, mivelhogy a zsinagógákban minden szombaton olvassák.

22 Akkor tetszett az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel együtt, hogy férfiakat válasszanak ki maguk közül és elküldjék Antiókhiába Pállal és Barnabással Júdást, akinek mellékneve Barsabás, és Silást, akik az atyafiak között főemberek voltak.

23 Megírva azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének és az atyafiak, az Antiókhiában, Szíriában és Ciliciában lévő, a pogányok közül való atyafiaknak, üdvözletünk!

24 Gal 2,4;

24 Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek kimentek közülünk *és* megháborítottak titeket beszédeikkel, *és* feldúlták a lelketeket azt mondva, hogy metélkedjetek körül és a törvényt tartsátok meg; akiknek nem adtunk parancsot:

25 Tetszett nekünk, miután egy értelemre jutottunk, hogy férfiakat válaszszunk ki és elküldjük hozzátok szeretteinkkel, Barnabással és Pállal,

26 ApCsel 13,50; ApCsel 14,19;

26 Olyan emberekkel, akik életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért.

27 Elküldtük azért Júdást és Silást, akik élőszóval szintén tudtotokra adják ugyanezeket.

28 Mert tetszett a Szent Szellemnek és nekünk, hogy semmi több terhet ne vessünk rátok ezeken a szükséges dolgokon kívül,

29 1Móz 9,4; 2Móz 20,3; 3Móz 17,14; 1Kor 8,1; 1Thessz 4,3;

29 Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fúlva holt állattól és a paráznaságtól; melyektől ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségben!

30 Azok azért elbocsátva, elmentek Antiókhiába; és egybegyűjtve a sokaságot, átadták a levelet.

31 És mikor elolvasták, örvendeztek az intésen.

32 Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel intették az atyafiakat és erősítették.
33 Miután pedig bizonyos időt eltöltöttek, elbocsátották őket az atyafiak békességgel az apostolokhoz.
34 De Silásnak tetszett ott maradni.
35 Pál és Barnabás is Antiókhiában időztek, tanítva és prédikálva sokan másokkal *együtt* az Úr igéjét.
36 Egynéhány nap múlva pedig mondta Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg az atyánkfiait minden városban melyben hirdettük az Úr igéjét; hogyan vannak.
37 És Barnabás azt tanácsolta, hogy vegyék maguk mellé Jánost, akit Márknak hívnak.
38 Pál azonban azt tartotta méltónak, hogy aki elszakadt tőlük Pamfiliától fogva, és nem ment velük a munkára, azt ne vegyék maguk mellé.
39 Meghasonlás támadt azért, úgyhogy elszakadtak egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózott Ciprusba;
40 Pál pedig Silást választva maga mellé, elment az Isten kegyelmére bízva az atyafiaktól.
41 És bejárta Szíriát és Ciliciát, erősítve a gyülekezeteket.

37 ApCsel 12,12; ApCsel 12,25; Kol 4,10; 2Tim 4,11; Fil 1,24;

16 *Pál maga mellé veszi Timótheust útitársul és körülmetéli. Ázsiába nem mehetnek. Macedóniába indíttatnak látomás által. Filippi városában Lídiát oktatják a hitre. Jövendőmondó szellemet űz ki, amiért vesszővel verik meg és Silással együtt tömlöcbe vetik. Földindulással kinyílik a tömlöc. A tömlöctartó keresztény-nyé lesz. Pált és Silást az urak kérelmére elbocsátják.*

1 Eljutott pedig Derbébe és Listrába: És íme, volt ott egy Timótheus nevű tanítvány, egy hívő zsidó asszonynak, de görög atyának fia;
2 Akiről jó bizonyságot tettek a Listrában és Ikóniumban lévő atyafiak.
3 Ezt Pál magával akarta vinni; vette és körülmetélte őt a zsidókért, akik azokon a helyeken voltak: mert mindnyájan ismerték az ő atyját, hogy görög volt.
4 És ahogy átmentek a városokon, meghagyták nekik, hogy tartsák meg a rendeléseket amiket a Jeruzsálemben lévő apostolok és vének végeztek.
5 A gyülekezetek azért erősödtek a hitben, és gyarapodtak számban naponként.
6 Eljárták pedig Frigiát és Galácia tartományát, mivelhogy eltiltotta őket a Szent Szellem, hogy Ázsiában hirdessék az igét,
7 Misia felé mentek és igyekeztek Bithiniába jutni; de nem engedte őket a Szellem.
8 Áthaladva azért Misián, lementek Tróásba.
9 És azon az éjszakán látás jelent meg Pálnak: egy macedón férfi állt *előtte,* kérte őt és ezt mondta: Gyere át Macedóniába, és légy segítségül nekünk!
10 Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekeztünk elmenni Macedóniába, megértve, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliumot.
11 Elhajóztunk azért Tróásból, egyenesen Sámothrákéba mentünk és másnap Neápolisba;
12 Onnan pedig Filippibe, mely Macedónia azon részének első gyarmatvárosa. És ebben a városban töltöttünk néhány napot.
13 És szombatnapon kimentünk a városból egy folyóvíz mellé, ahol az imádkozás szokott lenni; leültünk és beszélgettünk az egybegyűlt asszonyokkal.
14 És egy Lídia nevű Thiatira városbeli bíborárus asszony, aki félte az Istent, hallgatott *ránk.* Ennek az Úr megnyitotta szívét, hogy figyeljen azokra amiket Pál mondott.
15 Mikor pedig bemerítkezett háza népével együtt, kért minket, *ezt* mondva: Ha az Úr hívőjének ítéltetek engem, gyertek az én házamhoz és maradjatok *ott.* És unszolt minket.
16 Történt pedig, hogy mikor imádkozásra mentünk, egy szolgálólányka jött elénk, akiben jövendőmondás szelleme volt, aki az ő urainak nagy hasznot hajtott jövendőmondásával.
17 Ez követve Pált és minket, kiáltott *ezt* mondva: Ezek az emberek a magasságos Isten szolgái, akik az üdvösség útját hirdetik nektek.
18 Ezt pedig több napon át művelte. Pál azonban bosszankodott és hát-

2 ApCsel 6,3;
3 1Kor 9,20; Gal 2,3;
4 ApCsel 15,20;
8 2Kor 2,12;
15 1Móz 19,3; 1Móz 33,11; Bír 19,21; Lk 24,29; Zsid 13,2;
16 1Sám 28,7; ApCsel 19,24;
18 Mrk 16,17;

rafordulva mondta a szellemnek: Parancsolom neked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle. És kiment abban az órában.

19 Látva pedig annak urai, hogy keresetük reménysége elveszett, megfogták Pált és Silást, a piacra vonták az elöljárók elé.

20 Odavezették őket a bírákhoz és mondták: Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a városunkat,

21 És olyan szertartásokat hirdetnek amiket nem szabad nekünk befogadnunk, sem cselekednünk, mivelhogy rómaiak vagyunk.

22 És *velük* együtt feltámadt ellenük a sokaság. A bírák pedig letépetve ruháikat, megvesszőztették *őket.*

23 És miután sok ütést mértek rájuk, tömlöcbe vetették *őket és* megparancsolták a tömlöctartónak, hogy gondosan őrizze őket.

24 Aki ilyen parancsolatot véve, a belső tömlöcbe vetette őket és lábaikat kalodába szorította.

25 Éjféltájban pedig Pál és Silás imádkozva, énekkel dicsőítették az Istent. A foglyok pedig hallgatták őket.

26 És hirtelen nagy földindulás lett annyira, hogy megrendültek a tömlöc fundamentumai; és azonnal megnyílt minden ajtó és mindnyájuk bilincsei feloldódtak.

27 Fölkelt pedig a tömlöctartó és látta, hogy nyitva vannak a tömlöc ajtajai; kivonva fegyverét meg akarta magát ölni, azt gondolva, hogy elszöktek a foglyok.

28 Pál azonban nagy fennszóval kiáltott, *ezt* mondva: Semmi kárt ne tégy magadban, mert mindnyájan itt vagyunk!

29 Az pedig fényt kért, beugrott és remegve borult Pál és Silás elé,

30 Kihozta őket, és mondta: Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?

31 Azok pedig mondták: Higgy az Úr Jézus Krisztusban és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!

32 És hirdették neki az Úr igéjét, és mindazoknak akik a házánál voltak.

33 És az magához vette őket az éjszakának abban az órájában, megmosta az ütésektől; és azonnal bemerítkezett ő és az övéi mindnyájan.

34 És bevitte őket házába, asztalt terített nekik, és egész háznépével együtt örvendezett, hogy hitt az Istennek.

35 Mikor pedig megvirradt, a bírák elküldték a poroszlókat, *ezt* mondva: Bocsásd el azokat az embereket.

36 A tömlöctartó pedig tudtára adta ezeket a szavakat Pálnak: A bírák ideküldtek, hogy bocsássalak el titeket: most azért induljatok, menjetek el békességgel!

37 Pál pedig mondta nekik: Megveszszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és tömlöcbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy, hanem jöjjenek ők maguk és vezessenek ki minket.

38 A szolgák pedig megmondták a bíráknak ezeket a beszédeket; és azok megijedtek mikor meghallották, hogy rómaiak,

39 Odamentek és kérlelték őket: kivezették, és kérték, hogy menjenek ki a városból.

40 Kijöttek a tömlöcből, bementek Lídiához; és mikor látták az atyafiakat, vigasztalták őket, és eltávoztak.

17

Pál Thessalonikában prédikál. A zsidók támadják és kergetik még Béreában is. Innen Athénba megy és vitatkozik a filozófusokkal, prédikál nekik az ismeretlen Istenről.

1 Miután pedig átmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába érkeztek ahol a zsidóknak zsinagógájuk volt.

2 Pál pedig ahogy szokása volt, bement hozzájuk, és három szombaton át vetekedett velük az írásokból,

3 Megmagyarázva és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, akit én hirdetek nektek.

4 És némelyek azok közül hittek és csatlakoztak Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélő görögök közül nagy sokaság, és az előkelő asszonyok közül nem kevesen.

5 De a zsidók akik nem hittek, felindultak az irigységtől, és maguk mellé vettek a piaci népségből némely gonosz férfiakat, csődületet támasztottak

és felháborították a várost; és a Jáson házát megostromolva, igyekeztek őket kihozni a nép közé.

6 ApCsel 16,20;

6 Mikor pedig nem találták őket, Jásont és némely atyafiakat vonszoltak a város elöljárói elé, kiáltozták, hogy ezek azok akik a világot felforgatják: itt is megjelentek;

7 Lk 23,2; Jn 19,12;

7 Akiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekszenek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust.

8 Fel is indították a sokaságot és a város elöljáróit, akik hallották ezeket.

9 De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részéről, elbocsátották őket.

10 ApCsel 9,25;

10 Az atyafiak pedig azonnal, azon az éjszakán elküldték Pált Silással együtt Béreába; akik mikor odamentek, elmentek a zsidók zsinagógájába.

11 Ésa 34,16; Lk 16,29; Jn 5,39;

11 Ezek pedig nemesebb lelkűek voltak a thessalonikaiaknál, úgymint akik bevették az igét teljes készséggel, naponta tudakozva az írásokat, hogy úgy vannak-e ezek.

12 Sokan hittek azért közülük; sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen.

13 1Thessz 2,14;

13 Mikor azonban megtudták a Thessalonikából való zsidók, hogy Béreában is prédikálta Pál az Isten igéjét, elmentek és a sokaságot ott is felháborították.

14 De akkor mindjárt elküldték az atyafiak Pált, hogy utazzon a tenger felé; Silás és Timótheus azonban ott maradtak.

15 ApCsel 18,5;

15 Akik pedig elkísérték Pált, elvitték őt egészen Athénig; és parancsot adott Silásnak és Timótheusnak, hogy minél hamarabb menjenek hozzá, *és* elmentek.

16 Athénben pedig mikor azokat várta Pál, szelleme háborgott benne, látva, hogy a város bálványokkal van tele.

17 Vetekedett azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piacon mindennap azokkal akiket ott talált.

18 Némelyek pedig az epikureus és sztoikus filozófusok közül összeakadtak vele. És némelyek mondták: Mit akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg: Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdette nekik.

19 Megragadták őt és az Areopágusra vitték, ezt mondva: Vajon megérthetjük-e mi az az új tudomány amit hirdetsz?

20 Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek.

21 Az athéniek pedig mindnyájan, és az ott lakó jövevények semmi másban nem voltak foglalatosok, csak valami újság beszélésében és hallgatásában.

22 Előállt pedig Pál az Areopágus közepén és mondta: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket.

23 Mert mikor bejártam és szemléltem a ti szentélyeiteket, találkoztam egy oltárral is melyre ez volt ráírva: Ismeretlen Istennek. Akit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én nektek.

24 1Móz 1,1; 2Krón 6,30; Zsolt 33,6; Zsolt 124,8; Zsolt 146,6; Ésa 66,1; ApCsel 7,48; ApCsel 14,15; Jel 14,7;

24 Az Isten, aki teremtette e világot és mindazt ami abban van, mivelhogy Ő mennynek és földnek Ura, kézzel csinált templomokban nem lakik.

25 Sem emberek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szűkölködne, holott Ő ad mindeneknek életet, leheletet és mindent;

25 1Móz 2,7; Jób 35,6-7;

26 És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakjanak a föld egész színén, meghatározva eleve rendelt idejüket és lakásuk határait;

26 5Móz 32,8;

27 Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatják Őt és megtalálhatják, jóllehet bizony nincs messze egyikünktől sem:

28 Mert Őbenne élünk, mozgunk és vagyunk; ahogyan a költőitek közül is mondták némelyek: Mert az Ő nemzetsége is vagyunk.

29 Ésa 40,18;

29 Mivelhogy azért az Isten nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonló az Istenség.

30 Lk 24,47;

30 E tudatlanság idejét azért elnézi az Isten, de most parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy térjenek meg:

31 ApCsel 10,42;

31 Mivelhogy rendelt egy napot, amelyen megítéli majd e föld kerekségét igazságban egy férfi által, akit arra rendelt; bizonyságot téve mindenkinek azáltal, hogy feltámasztotta Őt halottaiból.

32 Mikor pedig a halottak feltámadá-

sáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondták: Majd még meghallgatunk téged erről.
33 És így Pál kiment azok közül.
34 Némely férfiak azonban csatlakoztak hozzá, és hittek; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és velük mások.

18 *Korinthusban a pogányokat tanítja Pál, és az Úr vigasztalja. Gallió előtt vádolják, de hiába. Innen először Szíriába megy, azután Efézusba, majd a galatai és frígiai egyházakat erősíti a hitben. Akvila megtanítja Apollóst, és ő nagy haszonnal prédikál.*

1 Ezután Pál eltávozott Athénből és Korinthusba ment.
2 És mikor egy Akvila nevű pontusi származású zsidóra talált, aki nem régen jött Itáliából, és feleségére Priscillára (mivelhogy Klaudius megparancsolta, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozott.
3 És mivel ugyanaz volt a mestersége, náluk maradt és dolgozott, mert mesterségük szerint sátorcsinálók voltak.
4 Minden szombaton pedig a zsinagógában vetekedett, és igyekezett mind a zsidókat, mind a görögöket meggyőzni.
5 Mikor pedig megérkezett Macedóniából Silás és Timótheus, szorongatta a szellem Pált és bizonyságot tett a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.
6 Mikor pedig azok ellenszegültek és káromlásokat szóltak, ruháit megrázva mondta nekik: Véretek a fejetekre; én tiszta vagyok; mostantól fogva a pogányokhoz megyek.
7 Átment onnan és egy Justus nevű istenfélő ember házához ment, akinek a háza szomszédos volt a zsinagógával.
8 Krispus pedig, a zsinagóga feje, hitt az Úrban egész háza népével együtt; sok korinthusbeli is, akik hallgatták, hittek és bemerítkeztek.
9 Mondta pedig az Úr látás által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass:
10 Mert én veled vagyok és senki sem támad rád, hogy ártson neked, mert nekem sok népem van ebben a városban.
11 És ott lakott egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten igéjét.
12 Mikor pedig Gallió volt Akhája tiszttartója, a zsidók egy akarattal rátámadtak Pálra és a törvényszék elé vitték őt,
13 *Ezt* mondva: Ez a törvény ellen való istentiszteletre beszéli rá az embereket.
14 Mikor pedig Pál meg akarta nyitni a száját, mondta Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami hamisságról vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket:
15 De ha beszédről, nevekről és a ti törvényetekről van kérdés, magatok lássátok, mert én ezekben nem akarok bíró lenni.
16 És elűzte őket a törvényszék elől.
17 A görögök pedig mindnyájan megragadták Sosthenest, a zsinagóga fejét, és verték a törvényszék előtt; de Gallió semmit sem gondolt velük.
18 Pál pedig miután még több napig ott maradt, elbúcsúzott az atyafiaktól, Szíriába hajózott, és vele együtt Priscilla és Akvila, miután Kenkreában megnyírta fejét, mert fogadalma volt.
19 Eljutott pedig Efézusba és azokat otthagyta; ő maga pedig bement a zsinagógába *és* vetekedett a zsidókkal.
20 Mikor pedig azok kérték, hogy több ideig maradjon náluk, nem állt rá,
21 Hanem búcsút vett tőlük, *ezt* mondva: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nekem a következő ünnepet töltenem, de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózott Efézusból.
22 És miután Cézáreába érkezett, felment és köszöntötte a gyülekezetet, majd lement Antiókhiába.
23 És miután *ott* bizonyos időt eltöltött, elment, eljárva renddel Galácia tartományát és Frigiát, a tanítványokat mind megerősítve.
24 Érkezett pedig Efézusba egy Apollós nevű zsidó, alexandriai származású, ékesen szóló férfi, aki tudós volt az írásokban.
25 Ez meg volt tanítva az Úr útjára; és szellemben buzgó lévén, szólta és tanította nagy szorgalommal az Úr tudományát, jóllehet csak a János keresztségét tudta.
26 És ez kezdett nagy bátorsággal szól-

2 Róm 16,3; 1Kor 16,19; 2Tim 4,19;
3 ApCsel 20,34; 1Kor 4,12; 2Kor 11,9; 2Kor 12,13; 1Thessz 2,9; 2Thessz 3,8;
5 ApCsel 17,15;
6 Mt 10,14; ApCsel 13,51;
8 1Kor 1,14;
9 ApCsel 23,11;
14 ApCsel 25,11;
18 4Móz 6,18; ApCsel 21,23;
21 1Kor 4,19; Zsid 6,3; Jak 4,15;
24 ApCsel 19,1; 1Kor 1,12;

ni a zsinagógában. Akit mikor Akvila és Priscilla meghallott, maguk mellé vették és tökéletesebben kifejtették előtte az Isten útját.

27 1Kor 3,6;

27 Mikor pedig Akhájába akart átmenni, buzdítva *őt* az atyafiak, írtak a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Aki mikor odajutott, sokat használt azoknak, akik a kegyelem által hittek:

28 Mert hatalmasan meggyőzte a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból, hogy Jézus a Krisztus.

19 *Pál Efézusban a megkeresztelkedettekre teszi a kezét és Szent Szellemet vesznek. Pál tanít és csodákat tesz. A démonűző zsidókat a démon megveri és megsebesíti. A démoni könyveket megégetik. Demeter támadást indít az efézusi Diána tisztességéért.*

1 1Kor 1,12;

1 Történt pedig közben, amíg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál bejárva a felsőbb tartományokat, Efézusba érkezett: és mikor némely tanítványokra talált,

2 Mondta nekik: Vajon vettetek-e Szent Szellemet, miután hívőkké lettetek? Azok pedig mondták neki: Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy van Szent Szellem.

3 És mondta nekik: Mire merítkeztetek be tehát? Azok pedig mondták: A János keresztségére.

4 Mt 3,11; Mrk 1,4; Lk 3,16; Jn 1,26; ApCsel 1,5; ApCsel 11,16;

4 Mondta pedig Pál: János a megtérés keresztségével merített be, azt mondva a népnek, hogy aki utána jön abban higgyenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.

5 Mikor pedig *ezt* hallották, bemerítkeztek az Úr Jézus nevébe.

6 ApCsel 8,17; ApCsel 11,15;

6 És mikor Pál rájuk vetette kezét, a Szent Szellem rájuk szállt; és nyelveken szóltak és prófétáltak.

7 A férfiak pedig összesen mintegy tizenketten voltak.

8 Bement a zsinagógába és bátorsággal szólt, három hónapon át vetekedett és igyekezett meggyőzni őket az Isten országára tartozó dolgokról.

9 2Tim 1,15;

9 Mikor pedig némelyek megkeményítették magukat és nem hittek, gonoszul szóltak az *Úr* útjáról a sokaság előtt, eltávozott azoktól és elszakította a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus iskolájában prédikálva.

10 Ez pedig két esztendeig tartott, annyira, hogy mindazok akik Ázsiában laktak, mind zsidók, mind görögök, hallgatták az Úr Jézus igéjét.

11 Róm 15,25; Gal 2,1;

11 És különleges csodákat cselekedett az Isten Pál keze által:

12 Annyira, hogy a betegekhez is elvitték a testéről a keszkenőket vagy kötényeket, és eltávoztak azoktól a betegségek, és a gonosz szellemek kimentek belőlük.

13 Elkezdték pedig a lézengő zsidó ördögűzők közül némelyek az Úr Jézus nevét hívni azokra, akikben gonosz szellemek voltak, *ezt* mondva: Kényszerítünk titeket a Jézusra, akit Pál prédikál.

14 Voltak pedig Skévának, egy zsidó főpapnak fiai heten, akik ezt tették.

15 Felelt pedig a gonosz szellem, és mondta: Jézust ismerem, Pálról is tudok; de ti kik vagytok?

16 És rájuk ugrott az az ember akiben a gonosz szellem volt, és legyőzve őket, hatalmat vett rajtuk annyira, hogy meztelen és megsebesülve szaladtak ki abból a házból.

17 Ez pedig tudtára lett mindenkinek, mind zsidóknak, mind görögöknek akik Efézusban laktak, és félelem szállt mindnyájukra és magasztalták az Úr Jézus nevét.

18 Mt 3,6;

18 És a hívők közül sokan eljöttek, megvallva és megjelentve cselekedeteiket.

19 Sokan pedig azok közül akik ördögi mesterségeket gyakoroltak, könyveiket összehordták és mindenki láttára megégették. És összeszámlálták azok árát, és ötvenezer ezüstnek találták.

20 Ésa 55,11;

20 Így az Úr igéje erősen növekedett és hatalmat vett.

21 Róm 15,25; Gal 2,1;

21 Ezután Pál szellemben elvégezte magában, hogy Macedóniát és Akháját bejárva Jeruzsálembe megy, *ezt* mondva: Ottlétem után Rómát is meg kell látnom.

22 Elküldött Macedóniába kettőt azok közül akik neki szolgáltak, Timótheust és Erástust, ő maga pedig egy ideig Ázsiában maradt.

23 2Kor 1,8;

23 Támadt azonban abban az időben nem csekély háborúság az *Úr* útjáért.

24 ApCsel 16,16;

24 Mert egy Demeter nevű ötvös, ezüstből Diána templomokat csinálva,

a mesteremberekneknem csekély nyereséget adott;
25 Akiket egybegyűjtött a hasonló mesteremberekkel együtt, és mondta: Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jólétünk.
26 Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét eláltatta és elfordította, mert azt mondja, hogy nem istenek azok amiket kézzel csinálnak.
27 Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkremegy, hanem hogy a nagy istenasszony, Diána templomát is semmibe veszik és elvész az ő nagysága, akit egész Ázsia és a világ tisztel.
28 Mikor pedig *ezeket* hallották és megteltek haraggal, kiáltottak, *ezt* mondva: Nagy az efézusi Diána!
29 És betelt az egész város háborúsággal; és egy akarattal a színházba rohantak megfogva Gájust és Aristárkhust, akik Macedóniából valók, és Pál útitársai voltak.
30 Pál pedig mikor a nép közé akart menni, nem eresztették őt a tanítványok.
31 És az ázsiai főpapok közül is némelyek, akik barátai voltak, küldtek hozzá *és* kérték, hogy ne menjen a színházba.
32 Már most ki egyet, ki mást kiáltozott, mert a népgyűlés összezavarodott, és a többség nem tudta miért gyűltek össze.
33 A sokaság közül pedig előállították Alekszándert, akit a zsidók tuszkoltak előre. Alekszánder pedig intett kezével és védekezni akart a nép előtt.
34 De amikor felismerték, hogy zsidó, egy kiáltás tört ki mindnyájukból, mintegy két óra hosszáig kiáltozva: Nagy az efézusi Diána!
35 Miután pedig a városi jegyző lecsendesítette a sokaságot, mondta: Efézusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az ember aki ne tudná, hogy Efézus városa a nagy Diána istenasszonynak és a Jupitertől esett képnek templomőrzője?
36 Mivelhogy azért ezeknek senki ellene nem szólhat, szükség, hogy lecsendesedjetek és semmi vakmerő dolgot ne cselekedjetek.
37 Mert idehoztátok ezeket az embereket, akik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak.
38 Ha tehát Demeternek és a hozzá tartozó mesteremberekneknek valaki ellen panaszuk van, vannak törvényszékek és vannak tiszttartók: pereljenek egymással.
39 Ha pedig egyéb dolgok felől van valami panaszotok, a törvényes népgyűlésen intézzék el.
40 Mert félő, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mert nincs semmi ok amivel számot tudnánk adni ezért a csődületért. És ezeket mondva feloszlatta a gyűlést.

26 Zsolt 115,4; Jer 10,3;

29 ApCsel 20,4; ApCsel 27,2; Kol 4,10;

20

Pál útja Macedóniába és Görögországba. Az ő útitársai. Eutikust a halálból feltámasztja. Pál intése az efézusi vénekhez. Pál imádsága és búcsúja.

1 Miután megszűnt a háborúság, magához hívta Pál a tanítványokat, búcsút vett tőlük és elindult, hogy Macedóniába menjen.
2 Miután pedig bejárta azokat a tartományokat, és bő beszéddel intette őket, Görögországba ment.
3 És ott töltött három hónapot. És mivelhogy a zsidók lest vetettek neki ahogy Szíriába készült hajózni, úgy végezte, hogy Macedónián át tér viszsza.
4 Ázsiáig kísérte pedig őt a béreai Sopater, a thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhus és Sekundus, és a derbei Gájus és Timótheus; ázsiabeliek pedig Tikhikus és Trofimus.
5 Ezek előrementek és megvártak minket Troásban.
6 Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után kieveztünk Filippiből, és hozzájuk mentünk Troásba öt nap alatt; ahol hét napot töltöttünk.
7 A szombatok egyikén pedig a tanítványok egybegyűltek a kenyér megszegésére, Pál prédikált nekik, mivelhogy másnap el akart menni; és a tanítást megnyújtotta éjfélig.
8 Elegendő szövétnek volt pedig abban a felházban ahol egybegyűltek.
9 Egy Eutikhus nevű ifjú pedig az ablakban ült, mély álomba merült: és mivelhogy Pál sok ideig prédikált, el-

1 1Tim 1,3;

4 ApCsel 16,1; ApCsel 19,29; ApCsel 21,29; ApCsel 27,2; 1Kor 1,14; Ef 6,21; Kol 4,7; Kol 4,10; 2Tim 4,12; 2Tim 4,20; Tit 3,12;

nyomta az álom és leesett a harmadik emeletről, és holtan vették föl.
10 Pál pedig lement, ráborult és magához ölelve mondta: Ne háborogjatok, mert a lelke benne van.
11 Azután fölment, és megszegte a kenyeret és evett, és sokáig, egészen virradatig beszélgetett, és úgy indult el.
12 Felhozták pedig az ifjút elevenen, és igen nagyon megvigasztalódtak.
13 Mi pedig előrementünk a hajóra, Assosba eveztünk, ott akartuk felvenni Pált, mert így rendelkezett, ő maga gyalog akart jönni.
14 Mikor pedig Assosban összetalálkozott velünk, felvéve őt Mitilénébe mentünk.
15 Onnan eleveztünk és másnap eljutottunk Khius ellenébe; a következőn pedig áthajóztunk Sámusba; és Trogilliumban megszállva, másnap Milétusba mentünk.
16 Mert elvégezte Pál, hogy elhajózik Efézus mellett, hogy ne kelljen neki Ázsiában időt tölteni, mert sietett, hogy ha lehetne, pünkösd napjára Jeruzsálemben legyen.
17 Milétusból azonban Efézusba küldött, és magához hívatta a gyülekezet véneit.
18 Mikor pedig hozzámentek, mondta nekik: Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, hogyan viseltem magam köztetek az egész idő alatt,
19 Szolgálva az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértések közt, melyek rajtam a zsidók utánam való leselkedése miatt estek;
20 Hogy semmit sem vonakodtam attól ami hasznos, hogy hirdessem nektek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként,
21 Bizonyságot téve mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felől.
22 És most íme, én a Szellemtől kényszerítve megyek Jeruzsálembe, nem tudva, hogy ott mik következnek rám.
23 Kivéve, hogy a Szent Szellem városonként bizonyságot tesz, azt mondva: hogy rám fogság és nyomorúság következik.
24 De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nekem, csakhogy örömmel elvégezhessem a futásomat, és azt a szolgálatot, melyet az Úr Jézustól vettem, hogy bizonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.
25 És most íme tudom, hogy egyikőtök sem látja többé az arcomat, akik közt átmentem, prédikálva az Isten országát.
26 Azért bizonyságot teszek előttetek a mai napon, hogy én mindenek vérétől tiszta vagyok.
27 Mert nem vonakodtam, hogy hirdessem nektek az Isten teljes akaratát.
28 Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra, amelyben a Szent Szellem vigyázókká tett titeket az Isten egyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.
29 Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jönnek közétek gonosz farkasok, akik nem kedveznek a nyájnak.
30 Sőt magatok közül is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat maguk után vonják.
31 Azért vigyázzatok, megemlékezve arról, hogy én három esztendeig éjjel és nappal nem szűntem meg könnyhullatással inteni mindenkit.
32 És most, atyámfiai, ajánllak titeket az Istennek és az Ő kegyelmessége igéjének, aki felépíthet és örökséget adhat nektek minden megszenteltek közt.
33 Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam:
34 Sőt magatok tudjátok, hogy a magam szükségeiről és a velem valókról ezek a kezek gondoskodtak.
35 Mindenestől megmutattam nektek, hogy így munkálkodva kell az erőtlenekről gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert Ő mondta: Jobb adni mint venni.
36 És mikor ezeket mondta, térdre esve imádkozott mindazokkal együtt.
37 Mindnyájan pedig nagy sírásra fakadtak; és Pál nyakába borulva csókolgatták őt.
38 Különösen azon a szaván keseregtek, amelyet mondott, hogy többé az ő arcát nem fogják látni. Azután elkísérték őt a hajóra.

10 1Kir 17,21; 2Kir 4,34;
16 ApCsel 18,21; ApCsel 21,4; ApCsel 21,12;
18 Mrk 6,30; ApCsel 18,19; ApCsel 19,10;
21 Mt 3,2; Mrk 1,15; Lk 24,47;
24 ApCsel 21,13; Gal 1,1; Tit 1,4;
28 Ef 1,7; Kol 1,14; 1Pét 1,19; 1Pét 5,2; Jel 5,9;
29 2Pét 2,1;
30 Zsolt 41,10; Mt 16,21; ApCsel 1,17; 1Ján 2,19;
33 1Kor 9,12; 2Kor 11,9; 2Kor 12,13;
34 ApCsel 18,3; 1Kor 4,12; 1Thessz 2,9; 2Thessz 3,8;
36 ApCsel 21,5;

21 *Pál Jeruzsálembe tart, Cézáreában Fülöp evangelista háznépének nem enged. Agabus megjövendöli Pál fogságát, aki Jeruzsálembe jut és ott megfogják a templomban. Lisiás tiszttartó elveszi őt a zsidóktól.*

1 Amint pedig tőlük elszakadtunk, elindultunk, *és* egyenesen haladva Kóusba érkeztünk, másnap pedig Rodoszba, és onnan Patarába.
2 És mikor találtunk egy hajót ami átment Föníciába, beültünk abba és elhajóztunk.
3 És miután megláttuk Ciprust és elhagytuk azt bal kézre, Szíriába eveztünk és Tíruszban kötöttünk ki: mert a hajó ott rakta ki a terhét.
4 És ott maradtunk hét napig, miután megtaláltuk a tanítványokat, akik mondták Pálnak a Szellem által, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.
5 Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, elindultunk és elutaztunk; kikísértek bennünket mindnyájan feleségestől, gyermekestől egészen a városon kívülre. És a tenger partján térdre esve imádkoztunk.
6 És elbúcsúztunk egymástól, *és* beültünk a hajóba, azok pedig visszatértek az övéikhez.
7 Mi pedig a hajózást befejezve, Tíruszból eljutottunk Ptolemaisba; és köszöntöttük az atyafiakat, és náluk maradtunk egy napig.
8 Másnap pedig elment Pál és mi, akik vele voltunk, és Cézáreába érkeztünk; és bementünk a Filep evangélista házába, aki a hét diakónus közül való volt, és nála maradtunk.
9 Ennek pedig volt négy szűz lánya, akik prófétáltak.
10 Mialatt pedig több napig ott maradtunk, lejött egy Júdeából való próféta, név szerint Agabus.
11 És mikor hozzánk jött, vette Pálnak az övét és megkötözve a maga kezeit és lábait, mondta: Ezt mondja a Szent Szellem: A férfit, akié ez az öv, így kötözik meg a zsidók Jeruzsálemben és a pogányok kezébe adják.
12 Mikor pedig ezeket hallottuk, kértük mind mi, mind a helyiek, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.
13 De Pál felelt: Mit műveltek sírva és a szívem keserítve? mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálemben az Úr Jézus nevéért.
14 Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk, *ezt* mondva: Legyen meg az Úr akarata.
15 E napok után pedig összekészülődtünk és felmentünk Jeruzsálembe.
16 Jöttek velünk együtt a tanítványok közül is Cézáreából, akik elvezettek bizonyos ciprusi Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz, hogy ott legyen szállásunk.
17 Mikor azért Jeruzsálembe értünk, örömmel fogadtak minket az atyafiak.
18 Másnap pedig Pál velünk együtt bement Jakabhoz; és a vének mindnyájan ott voltak.
19 És köszöntötte őket, és egyenként elbeszélte amiket az Isten a pogányok között a szolgálata által cselekedett.
20 Azok pedig *ezt* hallva, dicsőítették az Urat; és mondták neki: Látod atyámfia, milyen sok ezren vannak zsidók akik hívőkké lettek; és mindnyájan buzgók a törvény mellett:
21 Felőled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat akik a pogányok között vannak, Mózestől való elszakadásra tanítod, azt mondva, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a *zsidó* szokások szerint ne járjanak.
22 Mit tegyünk azért? Mindenesetre össze kell gyülekezni a sokaságnak, mert meghallják, hogy idejöttél.
23 Tedd azt azért amit mondunk neked: Van köztünk négy férfi, akik fogadalmat vettek magukra;
24 Ezeket vedd magad mellé, tisztulj meg velük és költs rájuk, hogy megnyírassák fejüket: és megtudja mindenki, hogy semmi sincs azokban amiket felőled hallottak; hanem magad is úgy jársz, hogy megtartod a törvényt.
25 A pogányokból lett hívőknek pedig mi írtunk, azt végezve, hogy ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak oltalmazzák magukat a bálványoknak áldozott hústól, a vértől, a fúlva holt állattól és a paráznaságtól.
26 Akkor Pál maga mellé vette azokat a férfiakat, és másnap velük megtisztulva bement a templomba, bejelentette a tisztulás napjainak elteljesedését, amíg mindegyikükért elvégzik az áldozatot.
27 Mikor pedig a hét nap már eltelő-

4 ApCsel 20,23; ApCsel 21,12;
8 ApCsel 6,5; ApCsel 8,29;
9 Jóel 2,28; ApCsel 2,17;
10 ApCsel 11,28;
11 ApCsel 20,23; ApCsel 21,33;
13 ApCsel 20,24;
14 Mt 6,10; Lk 11,2; Lk 22,42;
25 1Móz 9,4; 2Móz 20,3; ApCsel 15,23; 1Kor 8,1;
26 ApCsel 24,6;

ben volt, az Ázsiából való zsidók meglátták őt a templomban, felindították az egész sokaságot és rávetették kezüket,
28 *Ezt* kiáltva: Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember aki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezenfelül még görögöket is behozott a templomba és megfertőzte ezt a szent helyet.
29 Mert látták vele azelőtt a városban az efézusi Trofimust, akiről azt vélték, hogy Pál bevitte a templomba.
30 Megmozdult azért az egész város és összecsődült a nép: és Pált megragadva kivonszolták a templomból: és mindjárt bezárták az ajtókat.
31 Mikor pedig meg akarták őt ölni, feljutott a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült.
32 Aki azonnal vitézeket és századosokat vett maga mellé és lefutott hozzájuk. Azok pedig mikor meglátták az ezredest és a vitézeket, megszűntek Pált verni.
33 Akkor odaért az ezredes, elfogatta őt és parancsolta, hogy kötözzék meg két lánccal; és tudakolta, hogy kicsoda és mit cselekedett.
34 De ki egyet, ki mást kiáltott a sokaság között; és mikor nem érthette meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, parancsolta, hogy vigyék el őt a várba.
35 Mikor pedig a lépcsőkhöz ért, az történt, hogy a vitézek vitték őt a néptömeg erőszaktétele miatt;
36 Mert a nép sokasága követte ezt kiáltozva: Öld meg őt!
37 És mikor már a várba akarták bevinni Pált, mondta az ezredesnek: Vajon szabad-e nekem valamit szólnom hozzád? Az pedig mondta: Tudsz görögül?
38 Hát nem te vagy az az egyiptomi, aki napokkal ezelőtt fellázította és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfit?
39 Mondta pedig Pál: Én ugyan tárzusi zsidó ember vagyok, Cilicia nem ismeretlen városának polgára; de kérlek téged, engedd meg nekem, hogy szóljak a néphez.
40 Mikor azután az megengedte, Pál a lépcsőkön állva intett kezével a népnek: és mikor nagy csendesség lett, megszólalt zsidó nyelven, *ezt* mondva:

29 ApCsel 20,4; 2Tim 4,20;
33 ApCsel 21,11;
36 Lk 23,18; Jn 19,15; ApCsel 22,22;
39 ApCsel 9,11 ApCsel 9,30;

22 *Pál bizonyságot tesz a hitéről, egy ideig hallgatják, azután meg akarják ölni. A tiszttartó meg akarja vesszőztetni, de mivel rómainak vallja magát, ezért megmenekül a vesszőzéstől.*

1 Atyámfiai, férfiak és atyák, hallgassátok meg az én beszédemet, amellyel most előttetek mentem magam.
2 Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájuk, még inkább elcsendesedtek. És mondta:
3 Én zsidó ember vagyok, a ciliciai Tárzusban születtem, fölneveltettem pedig ebben a városban a Gamáliel lábainál, az atyák törvényének pontossága szerint taníttattam, buzgó lévén az Istenhez, mint most ti mindnyájan vagytok:
4 És ezt a tudományt üldöztem mindhalálig, megkötözve és tömlöcbe vetve mind férfiakat, mind asszonyokat.
5 Ahogyan a főpap is bizonyságom nekem és a vének egész tanácsa; akiktől leveleket is vettem az atyafiakhoz, és Damaszkuszba mentem, hogy az ottaniakat is fogva hozzam Jeruzsálembe, hogy bűnhődjenek.
6 Történt pedig, hogy amint mentem és Damaszkuszhoz közeledtem, déltájban nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság sugárzott körül engem.
7 És leestem a földre, és szót hallottam amely mondta nekem: Saul, Saul, miért kergetsz engem?
8 Én pedig feleltem: Kicsoda vagy Uram? És mondta nekem: Én vagyok a názáreti Jézus, akit te kergetsz.
9 Akik pedig velem voltak, a világosságot ugyan látták és megrémültek; de annak szavát aki velem szólt, nem hallották.
10 Én pedig mondtam: Mit cselekedjem Uram? Az Úr pedig mondta nekem: Kelj fel és menj el Damaszkuszba; és ott megmondják neked mindazt ami el van rendelve neked, hogy végy hez vidd.
11 Mikor pedig nem láttam annak a világosságnak dicsősége miatt, a velem valóktól kézen fogva vezettetve Damaszkuszba mentem.
12 Egy bizonyos Ananiás pedig aki a törvény szerint istenfélő férfi, akiről az ott lakó zsidók mind jó bizonyságot tesznek,

3 ApCsel 5,34; ApCsel 9,11; ApCsel 21,39; 2Kor 11,22;
4 ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 26,9; 1Kor 15,9; Gal 1,13; 1Tim 1,13;
6 ApCsel 9,3; 1Kor 15,8; 2Kor 12,2;
9 Dán 10,7;
12 ApCsel 9,17;

13 Hozzám jött, mellém állt és mondta nekem: Saul, atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én abban a szempillantásban ránéztem.
14 Ő pedig mondta: Atyáink Istene választott téged, hogy megismerd az Ő akaratát, és meglásd azt az Igazat, és szót hallj az Ő szájából.
15 Mert tanúbizonysága leszel neki minden embernél, azokról amiket láttál és hallottál.
16 Most azért mit késlekedsz? Kelj fel és merítkezz be és mosd le a bűneidet, segítségül hívva az Úr nevét.
17 Mikor pedig visszatértem Jeruzsálembe és imádkoztam a templomban, elragadtatásba estem,
18 és láttam Őt ahogy ezt mondta nekem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálemből: mert nem veszik be a te tanúbizonyságtételedet felőlem.
19 És én mondtam: Uram, ők maguk tudják, hogy én tömlöcbe vetettem és vertem zsinagógánként azokat, akik hittek benned:
20 És mikor mártírodnak, Istvánnak vérét kiontották, én is ott álltam és helyeseltem az ő megöletését, és őriztem azoknak köntösét akik megölték őt.
21 És mondta nekem: Menj el, mert én messze küldelek téged a pogányok közé.
22 Hallgatták őt eddig a szóig; de most felemelték szavukat, *ezt* mondva: Töröld el a föld színéről az ilyet, mert nem illik neki élni.
23 Mikor pedig azok kiabáltak és köntösüket elhányták, és port szórtak a levegőbe,
24 Parancsolta az ezredes, hogy vigyék őt a várba, *azt* mondva, hogy korbácsütésekkel vallassák ki őt, hogy megtudhassa miért kiabáltak úgy rá.
25 Amikor azonban lekötötték őt a szíjakkal, mondta Pál az ott álló századosnak: Vajon szabad-e nektek római embert, akit nem ítéltek el, megostorozni?
26 Miután pedig ezt meghallotta a százados, elment és megjelentette az ezredesnek, *ezt* mondva: Vigyázz mit akarsz cselekedni, mert ez az ember római.
27 Hozzáment azért az ezredes és mondta neki: Mondd meg nekem ha te római vagy? Ő pedig mondta: Az *vagyok*.
28 És felelt az ezredes: Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig mondta: Én pedig *bele* is születtem.
29 Mindjárt eltávoztak azért tőle akik vallatni akarták őt. Sőt az ezredes is megijedt mikor megértette, hogy római, és hogy megkötöztette őt.
30 Másnap pedig meg akarva tudni a bizonyos valóságot, miben vádolják a zsidók, eloldatta őt bilincseiből és megparancsolta, hogy a főpapok az ő egész tanácsukkal együtt menjenek hozzá; és levezetve Pált, eléjük állította.

17 ApCsel 9,28;
18 Mt 10,14;
19 ApCsel 22,4;
20 ApCsel 7,58; ApCsel 8,1;
21 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; Gal 1,15; Gal 2,8; Ef 3,8; 1Tim 2,7; 2Tim 1,11;
22 ApCsel 21,36;

23

Mialatt Pál védi magát, Ananiás megütteti. A vádlók között meghasonlás lesz. Pált vigasztalja az Isten. A zsidók fenyegetését megértette a hadnagy, és Pált Félix tiszttartóhoz küldi egy levéllel.

1 Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, mondta: Atyámfiai, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig.
2 Ananiás főpap pedig megparancsolta azoknak akik mellette álltak, hogy üssék szájon.
3 Akkor Pál mondta neki: Megver az Isten téged te kimeszelt fal! És te leülsz engem a törvény szerint megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek?
4 Az ott állók pedig mondták: Az Isten főpapját szidalmazod?
5 Pál pedig mondta: Nem tudtam atyámfiai, hogy főpap. Mert meg van írva: Néped fejedelmére gonoszt ne mondj!
6 Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részük a sadduceusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiáltott a tanács előtt: Atyámfiai, férfiak, én farizeus vagyok, farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom.
7 Amint pedig ezt mondta, meghasonlás támadt a farizeusok és a sadduceusok között, és a sokaság megoszlott.
8 Mert a sadduceusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem szellem; a farizeusok pedig mind a kettőt vallják.

1 ApCsel 24,16;
2 1Kir 22,24; Jer 20,2; Jn 18,22;
3 5Móz 17,9;
5 2Móz 22,28;
6 ApCsel 24,21; ApCsel 26,6; Fil 3,5;
8 Mt 22,23; Mrk 12,18; Lk 20,27;

9 Támadt azért nagy kiáltozás: és felkelve az írástudók a farizeusok pártjából, tusakodtak, *ezt* mondva: Semmi rosszat nem találunk ebben az emberben; ha pedig szellem szólt neki vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen.
10 Mikor pedig nagy hasonlás támadt, félt az ezredes, hogy Pált szétszaggatják; parancsolta, hogy a sereg jöjjön le, ragadja ki őt közülük és vigye el a várba.
11 A következő éjszakán pedig mellé állt az Úr, és ezt mondta: Bízzál Pál! Mert ahogy bizonyságot tettél a felőlem való dolgokról Jeruzsálemben, úgy kell neked Rómában is bizonyságot tenned.
12 Mikor pedig nappal lett, a zsidók közül némelyek összeszövetkezve, átok alatt kötelezték el magukat, *ezt* mondva, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig amíg meg nem ölik Pált.
13 Többen voltak pedig negyvennél akik ezt az összeesküvést szőtték.
14 Ezek elmentek a főpapokhoz és a vénekhez, és mondták: Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem ízlelünk addig amíg meg nem öljük Pált.
15 Most azért jelentsétek be az ezredesnek a tanáccsal együtt, hogy holnap hozza le őt hozzátok, mintha az ő dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig mielőtt ő ideérne, készek vagyunk megölni őt.
16 Meghallva azonban Pál nőtestvérének fia a cselvetést, elment, bement a várba, és tudtára adta Pálnak.
17 Pál pedig magához hívatott egyet a századosok közül, és mondta: Ezt az ifjút vezesd az ezredeshez, mert jelenteni akar neki valamit.
18 Az azért maga mellé vette őt, vitte az ezredeshez és mondta: A fogoly Pál magához hivatott engem, kérte, hogy ezt *az* ifjút vezessem hozzád, mert mondani akar neked valamit.
19 Az ezredes pedig kézen fogva őt, félrevonult külön és tudakolta: Micsoda az amit jelenteni akarsz nekem?
20 Az pedig mondta: A zsidók elvégezték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben akarnának tudni tőle.
21 Te azért ne engedj nekik: mert közülük negyvennél több férfi leselkedik utána, akik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig amíg meg nem ölik őt. És már készen vannak, várakozva az üzenetedre.
22 Az ezredes tehát elbocsátotta az ifjút *és* meghagyta neki: hogy el ne mondd senkinek, hogy ezeket megjelentetted nekem.
23 És magához hivatott kettőt a századosok közül, és mondta: Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Cézáreába, és hetven lovast, és kétszáz parittyást, az éjszaka harmadik órájától fogva.
24 És hogy barmokat is adjanak melléjük, hogy Pált felültetve békességgel vigyék Félix tiszttartóhoz.
25 Levelet is írt, melynek tartalma ez volt:
26 Klaudius Lisiás a nemes Félix tiszttartónak üdvöt!
27 Ezt a férfit akit a zsidók megfogtak és meg akartak ölni; odamenve a sereggel kiszabadítottam, megértve hogy római.
28 Meg akartam pedig tudni az okát, miért vádolják őt, levittem őt a tanácsuk elé.
29 És úgy találtam, hogy őt az ő törvényük kérdései felől vádolják, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs.
30 Minthogy pedig nekem megjelentették, hogy a zsidók e férfi után ólálkodnak, azonnal hozzád küldtem, meghagyva vádlóinak is, hogy ami dolguk van ellene, előtted mondják meg. Légy jó egészségben!
31 A vitézek tehát, ahogy megparancsolták nekik, felvették Pált *és* elvitték azon az éjszakán Antipatrisba.
32 Másnap pedig hagyták a lovagokat továbbmenni vele, visszatértek a várba.
33 Azok pedig eljutottak Cézáreába és átadták a levelet a tiszttartónak, Pált is elébe állították.
34 Mikor pedig elolvasta a tiszttartó és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Ciliciából,
35 Mondta: Majd kihallgatlak mikor *a* vádlóid is eljönnek. És parancsolta, hogy a Heródes palotájában őrizzék őt.

ApCsel 25,25; ApCsel 26,31;
ApCsel 18,9;
ApCsel 23,21; ApCsel 23,29-30;
ApCsel 21,33;
ApCsel 23,12;

24 *Tertullus vádlása ellen menti magát Pál. A tiszttartónak és feleségének Krisztust prédikálja. Miután Félix nem kapott pénzt, ezért Pált fogva hagyja és az ő tisztjét átadja Festusnak.*

1 ApCsel 23,2;

1 Öt nap múlva azután lement Ananiás főpap a vénekkel és egy Tertullus nevű prókátorral, akik panaszt tettek a tiszttartónál Pál ellen.
2 Mikor pedig előszólították őt, Tertullus vádolni kezdte, *ezt* mondva:
3 Nagyságos Félix, teljes hálaadással ismerjük el, hogy általad nagy békességet nyerünk, és gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek e népre nézve, minden tekintetben és mindenütt.
4 De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden kegyelmességed szerint.
5 Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember, és hasonlást támaszt a föld kerekségén lévő valamennyi zsidó közt, és a nazarénusok felekezetének feje,
6 ApCsel 21,28; **6** Aki a templomot is meg akarta fertőzni. Meg is fogtuk őt, és a mi törvényünk szerint akartuk megítélni.
7 De Lisiás, az ezredes, nagy karhatalommal odajött *és* kivette őt a kezünkből.
8 És azt parancsolta, hogy a vádlói jöjjenek hozzád. Tőle te magad ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekről amikkel mi vádoljuk őt.
9 Helybenhagyták pedig a zsidók is, mondogatva, hogy úgy vannak ezek.
10 Felelt pedig Pál, miután intett neki a tiszttartó a szólásra: Mivelhogy tudom, hogy te sok esztendő óta vagy e nép bírája, bátorságosabban védekezem a magam ügyében,
11 Mert megtudhatod, hogy nincs több tizenkét napnál, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe.
12 ApCsel 25,8; ApCsel 28,17; **12** És a templomban sem találtak engem, hogy valakivel vetekedtem volna, vagy hogy a népet egybezendítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban.
13 Rám sem bizonyíthatják azokat amikkel most engem vádolnak.
14 Erről pedig vallást teszek neked, hogy én aszerint az út szerint, melyet felekezetnek mondanak, úgy szolgálok az én atyáim Istenének, mint aki hiszek mindazokban amik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva.
15 Reménységem van az Istenben, hogy amit ezek maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind igazaknak, mind hamisaknak.
16 ApCsel 23,1; **16** Ebben gyakorlom pedig magam, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor.
17 ApCsel 11,29; Róm 15,25; **17** Sok esztendő múlva pedig eljöttem, hogy az én népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat.
18 ApCsel 21,27; **18** Ezek közben találtak engem megtisztulva a templomban; nem sokasággal, sem pedig háborúságtámasztásban, némely Ázsiából való zsidók,
19 Akiknek ide kellett volna jönni eléd és vádolni, ha valami panaszuk volna ellenem.
20 Vagy ezek maguk mondják meg, vajon találtak-e bennem valami hamis cselekedetet, mikor én a tanács előtt álltam;
21 ApCsel 23,6; ApCsel 28,20; **21** Hacsak nem ez *az* egy szó tekintetében, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása felől vádoltatom én tőletek e mai napon.
22 Mikor pedig ezeket hallotta Félix, elhalasztotta dolgukat, mivelhogy tüzetesebb tudomása volt e szerzet dolgai felől, és mondta: Mikor Lisiás ezredes lejön, dönteni fogok ügyetekben.
23 ApCsel 27,3; ApCsel 28,16; **23** És megparancsolta a századosnak, hogy Pált őrizzék, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgáljon neki vagy elmenjen hozzá.
24 Néhány nap múlva pedig Félix megjelenve feleségével Drusillával együtt, aki zsidó asszony volt, maga elé hívatta Pált és hallgatta őt a Krisztusban való hit felől.
25 Mikor pedig ő megigazulásról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről szólt, megrémülve mondta Félix: Most menj el; de amikor alkalmam lesz, magamhoz hívatlak téged.
26 Egyszersmind pedig azt is remélte, hogy Pál pénzt ad neki, hogy szabadon bocsássa őt: ezért gyakrabban is magához hívatta őt, beszélgetett vele.
27 ApCsel 25,14; **27** Mikor pedig két esztendő eltelt, Félix utóda Porcius Festus lett; és a zsi-

dóknak kedveskedni akarva Félix, Pált fogságban hagyta.

25 *Festus, Félix után elfoglalja a tisztjét, és előhozatja Pált. Pál a császárra apellál. Fesztus, Pál dolgát megjelenti Agrippa királynak és ő maga is igyekszik Pál ügyét meglátni.*

1 Festus tehát miután bement a tartományba, három nap múlva felment Jeruzsálembe Cézáreából.
2 Panaszt tettek pedig neki a főpap és a zsidók főemberei Pál ellen, és kérték őt,
3 Hogy kedvezzen nekik *Pál* ellen, hogy hozassa át őt Jeruzsálembe; lest vetve, hogy megölhessék őt az úton.
4 Festus azonban azt felelte, hogy Pált Cézáreában őrzik, ő maga pedig csakhamar el fog menni:
5 Akik azért köztetek, úgymond, főemberek, jöjjenek velem; ha valami gonoszság van abban a férfiban, emeljenek vádat ellene.
6 Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lement Cézáreába, másnap ítélőszékébe ült és előhozatta Pált.
7 Mikor pedig megjelent, körülállták a zsidók akik lementek Jeruzsálemből, sok és súlyos vádat hozva fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani;
8 Mert ő a maga mentségére ezt felelte: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem.
9 Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akart, felelve Pálnak, mondta: Akarsz-e Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekről előttem?
10 Pál azonban mondta: A császár ítélőszéke előtt állok, itt kell nekem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, ahogy te is jól tudod.
11 Mert ha vétkes vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban amikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra apellálok!
12 Akkor Festus tanácsával értekezve, felelt: A császárra apelláltál, a császár elé fogsz menni!
13 Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezett Cézáreába, hogy köszöntsék Festust.
14 Mikor pedig több napig időztek ott, Festus előadta a királynak a Pál dolgát, *ezt* mondva: Van itt egy férfi akit Félix hagyott fogva.
15 Akiről, mikor Jeruzsálembe mentem, jelentést tettek a főpapok és a zsidók vénei, ítéletet kérve ellene.
16 Akiknek azt feleltem, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielőtt a vádlottat szembe nem állítják vádlóival és alkalmat nem nyer a vád felől való mentségére.
17 Mikor azért ők idegyűltek, minden haladék nélkül másnap az ítélőszékbe ülve előhozattam azt a férfit,
18 Aki ellen mikor vádlói előálltak, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül amiket én sejtettem:
19 Hanem valami vitás kérdéseik voltak vele az ő tulajdon babonaságuk felől, és bizonyos meghalt Jézus felől, akiről Pál azt állította, hogy él.
20 Én pedig bizonytalanságban lévén az erről való vitára nézve, kérdeztem, vajon akar-e Jeruzsálembe menni és ott megítéltetni ezekről.
21 Pál azonban apellálva, hogy ő Augustus döntésére tartasson fenn, parancsoltam, hogy tartsák fogva amíg a császárhoz nem küldhetem.
22 Agrippa pedig mondta Festusnak: Szeretném magam is hallani azt az embert. Ő pedig mondta: Holnap meg fogod őt hallani.
23 Másnap tehát eljött Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenve a kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város főfőpolgáraival együtt, Festus parancsolatára előhozták Pált.
24 És mondta Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan akik velünk együtt itt vagytok! Látjátok őt, aki miatt a zsidók egész sokasága megkeresett engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kellene tovább élnie.
25 Én pedig bár megértettem, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen ő maga apellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm őt.
26 Akiről nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam őt elétek, és kiváltképpen eléd Agrippa

8 ApCsel 24,12; ApCsel 28,17;
11 ApCsel 18,14;
14 ApCsel 24,27;
16 5Móz 17,4;
25 ApCsel 23,9; ApCsel 23,29; ApCsel 26,31;

király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni.
27 Mert esztelen dolognak látszik nekem, hogy aki foglyot küld, az ellene való vádakat is meg ne jelentse.

26 Pál, Agrippa előtt ifjúságától fogva az életét és hivatalát olyan méltósággal beszéli el, hogy valamennyire még a király szívét is meghajtsa, de az urak minden végzés nélkül elmennek.

1 Agrippa pedig mondta Pálnak: Megengedjük neked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtva kezét, védőbeszédet tartott:
2 Agrippa király! Boldognak tartom magam, hogy mindazokról amikkel a zsidóktól vádoltatom, előtted fogok védekezni e mai napon;
3 Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!
4 Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, amely kezdetétől népem közt Jeruzsálemben folyt le, a zsidók mindnyájan tudják.
5 Akik tudják rólam kezdettől fogva (ha bizonyságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunk legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.
6 Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért állok itt ítélet alatt:
7 Melyre a mi tizenkét nemzetségünk éjjel és nappal buzgón szolgálva reméli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól.
8 Micsoda? Hihetetlennek tűnik nektek, hogy Isten halottakat támaszt fel?
9 Én bizonyára elvégeztem magamban, hogy a názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem.
10 Amit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vettettem, a főpapoktól való felhatalmazást megnyerve. Sőt mikor megölettek, szavazatommal hozzájárultam.
11 És minden zsinagógában gyakran büntetve őket, káromlásra kényszerítettem; és felettébb dühösködve ellenük, egészen az idegen városokig kergettem *őket*.
12 E dologban éppen útban voltam Damaszkusz felé a főpapoktól vett felhatalmazással és engedéllyel,
13 Délben láttam az úton, király, hogy mennyből a nap fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem, és azokat akik velem együtt haladtak.
14 Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, szózatot hallottam amely szólt hozzám, és ezt mondta zsidó nyelven: Saul, Saul, miért kergetsz engem? Nehéz neked az ösztöke ellen rugdosnod.
15 Én pedig mondtam: Kicsoda vagy Uram? És mondta: Én vagyok Jézus, akit te kergetsz.
16 De kelj fel és állj lábaidra: mert azért jelentem meg neked, hogy téged szolgává és bizonysággá tegyelek mindazokban amiket láttál, *és* mindazokban amelyekben meg fogok jelenni neked;
17 Megszabadítva téged e néptől és a pogányoktól, akik közé most küldelek,
18 Hogy megnyisd szemeiket, hogy *a* sötétségből világosságra és a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneik bocsánatát és a megszenteltettek közt osztályrészt nyerjenek a bennem való hit által.
19 Azért Agrippa király, nem voltam engedetlen a mennyei látás iránt;
20 Hanem először a damaszkuszbelieknek és jeruzsálembelieknek, majd Júdea egész tartományában és a pogányoknak hirdettem, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg az Istenhez, a megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedve.
21 Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogva a templomban.
22 De Istentől segítséget véve, mind e mai napig állok, bizonyságot téve mind kicsinek, mind nagynak, semmit sem mondva azokon kívül, amelyekről megmondták mind a próféták, mind Mózes, hogy be fognak teljesedni:
23 Hogy a Krisztusnak szenvednie kell, hogy mint a halottak feltámadásából első, világosságot fog hirdetni e népnek és a pogányoknak.
24 Mikor pedig ezeket mondta a maga mentségére, Festus nagy fennszóval mondta: Bolond vagy te Pál! A sok tudomány őrültségbe visz téged.
25 Ő pedig mondta: Nem vagyok bo-

6 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,15; 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24; Mik 7,20;

9 ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 22,4; 1Kor 15,9; Gal 1,13; 1Tim 1,13;

13 ApCsel 9,3;

18 Ésa 60,1;

20 ApCsel 9,19; ApCsel 9,28; ApCsel 22,17; ApCsel 22,21;

21 ApCsel 21,30;

lond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédeket szólok.
26 Mert tud ezekről a király akihez bátorságosan is szólok: mert éppen nem gondolom, hogy ezek közül előtte bármi is ismeretlen volna, mert nem valami zugban lett dolog ez.
27 Hiszel-e Agrippa király a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.
28 Agrippa pedig mondta Pálnak: Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.
29 Pál pedig mondta: Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is akik ma engem hallgatnak, *és* olyanok lennétek amilyen én is vagyok, e bilincseket kivéve.
30 És mikor ő ezeket mondta, felkelt a király és a tiszttartó, és Bernicé és akik velük együtt ültek;
31 És visszavonultukban beszélgettek egymással, *ezt* mondva: Semmi halálra vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember.
32 Agrippa pedig mondta Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem apellált volna.

26 Jn 18,20; ApCsel 2,22;
29 1Kor 7,7;
31 ApCsel 23,9; ApCsel 25,25;

27 *Pál Rómába megy, és ezalatt az útitársaival hajótörést szenved. Mindnyájuk életét azonban megtartották a veszedelemtől és kimenekedtek.*

1 Mikor pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadták mind Pált, mind némely egyéb foglyokat egy Július nevű századosnak a császári seregből.
2 Beültünk azért egy Adramittiumból való hajóba, az Ázsia mentén fekvő helyeket akarva behajózni; elindultunk és velünk volt a macedóniai Aristárkhus, aki Thessalonikából való.
3 És másnap megérkeztünk Szidonba. És Július emberséggel bánva Pállal, megengedte, hogy elmenjen barátaihoz és gondoskodásukban részesüljön.
4 Onnan elindultunk és Ciprus alatt eveztünk el, mivelhogy a szelek ellenkezők voltak.
5 És a Cilicia és Pámfilia mellett lévő tengeren átevezve eljutottunk a liciai Mirába.
6 És mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket.
7 Több napon át azonban lassan hajóztunk, és nehezen érkeztünk Knidushoz, mivel nem engedett bennünket *odajutni* a szél, elhajóztunk Kréta alatt, Salmóné mellett,
8 És nagy üggyel-bajjal elhajózva mellette, egy helyre jutottunk amit Szépkikötőknek neveznek, amelyhez közel volt Lásea városa.
9 Mivel pedig sok idő múlt el, és a hajózás már veszedelmes volt, mert a böjt is elmúlt már, intette Pál őket,
10 Ezt mondva nekik: Férfiak, látom, hogy nyomorúsággal, és nemcsak a tehernek és a hajónak, hanem a mi életünknek is kárával lesz a hajózás.
11 De a százados inkább hitt a kormányosnak és a hajótulajdonosnak, mint annak amit Pál mondott.
12 Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozta, hogy hajózzanak el onnan is, ha valahogyan eljutva kitelelhetnének Fénixben, Kréta kikötőjében, amely délnyugat és északnyugat felé néz.
13 Mivel pedig lassan déli szél kezdett fújni, azt gondolták, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindultak és közelebb hajóztak el Kréta mellett.
14 Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, amit Euroklüdon szélnek neveznek.
15 Mikor pedig a hajó elragadtatott és nem bírt a széllel szembe menni, nekieresztve *azt,* tova vitettünk.
16 Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk amit Klaudának hívnak, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csónakot.
17 Melyet miután felvontak, védőeszközöket alkalmaztak, alul megövezve a hajót; és mivel féltek, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátották a vitorlát és úgy vitettek.
18 Mikor pedig a szélvésztől nagyon hányattattunk, másnap kihányták a hajóterhet;
19 És harmadnap tulajdon kezeinkkel hánytuk ki a hajó felszerelését.
20 Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszottak, és nem kis vihar szorongatott, továbbá

2 2Kor 11,25;
3 ApCsel 24,23; ApCsel 28,16;

minden reménységünk elvétetett életben maradásunk felől.
21 Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállt köztük, és mondta: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy nekem engedelmeskedve ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt:
22 De mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek, mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó.
23 Mert az éjjel mellém állt az Istennek egy angyala, akié vagyok, akinek szolgálok is,
24 Ezt mondva: Ne félj Pál! A császár elé kell neked vitetned. És íme, az Isten ajándékba adta neked mindazokat akik veled hajóznak.
25 Azért jó reménységben legyetek férfiak! Mert hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, ahogy megmondta nekem.
26 Egy szigetre kell nekünk kivetődnünk.
27 Mikor pedig eljött a tizennegyedik éjszaka, mióta ide s tova hányattattunk az Adrián, éjféltájban észrevették a hajósok, hogy valami szárazföld közelít hozzájuk.
28 Lebocsátották a vízmérő ónt és húsz ölnyinek találták, majd egy kevéssé tovább menve ismét lebocsátották a vízmérő ónt, és tizenöt ölnyinek találták.
29 És mivel féltek, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajó hátsó részéből négy vasmacskát kivetve, kívánták, hogy nappal legyen.
30 A hajósok pedig mikor el akartak menekülni a hajóból, és a csónakot lebocsátották a tengerre, annak színe alatt mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának leereszteni,
31 Mondta Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok.
32 Akkor a vitézek elvágták a csónak köteleit és hagyták azt kiesni.
33 Addig pedig amíg nappal lenne, intette Pál mindnyájukat, hogy egyenek, *ezt* mondva: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz.
34 Azért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a javatokra szolgál. Mert egy hajszál sem esik le közületek senkinek a fejéről.
35 Mikor pedig ezeket mondta és kenyeret vett kezébe, hálákat adott Istennek mindnyájuk előtt, megtörte és enni kezdett.
36 Mikor már mindnyájan jó reménységben voltak, szintén vettek magukhoz táplálékot.
37 A hajóban pedig lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan voltunk.
38 Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyítették kihányva a gabonát a tengerbe.
39 Mikor pedig megvirradt, nem ismerték fel a szárazföldet; hanem egy tengeröblöt sajdítottak, melynek sima partja van, melyre elvégezték, hogy kihajtják a hajót ha bírják.
40 A vasmacskákat azért körös-körül elvagdalva a tengerben hagyták, egyszersmind eloldva a kormányrudak köteleit és felvonva a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeztek a part felé haladni.
41 De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az első része ugyan megakadva mozdíthatatlan maradt, a hátsó része azonban szakadozott a habok ereje miatt.
42 A vitézeknek pedig az volt tanácsa, hogy vágják le a foglyokat, hogy senki el ne szaladhasson, miután kiúszott.
43 De a százados meg akarva tartani Pált, eltiltotta őket ettől a szándéktól és megparancsolta, hogy akik tudnak úszni, először azok szökdössenek a tengerbe, és meneküljenek ki a szárazföldre.
44 A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. És így mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

28 *A barbárok embersége a hajótöröttek felé. Pál a vipera kígyót minden ártalom nélkül felveszi. Publiust és másokat meggyógyít. Melitáról (Málta) Rómába jutnak. Pál a zsidókkal a maga ügyét megbeszéli. Két évig tanítja az evangéliumot.*

1 És miután szerencsésen megmenekültek, akkor tudták meg, hogy Melitának nevezik azt a szigetet.
2 A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekedtek velünk: mert tüzet gerjesztve, befogadtak mindnyá-

26 ApCsel 28,1;
34 Mt 10,30; Mt 15,32;
35 1Sám 9,13; Jn 6,11; 1Tim 4,3;
41 2Kor 11,25;
1 ApCsel 27,26;

junkat a rajtunk való záporért és hidegért.
3 Mikor pedig Pál sok venyigét szedett és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászott és a kezére ragadt.
4 Mikor pedig látták a barbárok a kezéről függeni a mérges kígyót, mondták egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember akit nem hagy élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult.
5 De miután lerázta a kígyót a tűzbe, semmi baja sem lett.
6 Azok pedig azt várták, hogy meg fog dagadni, vagy nagy hirtelenséggel holtan rogy le. Mikor azonban sokáig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmüket, istennek mondták őt.
7 Annak a helynek környékén voltak pedig a sziget főemberének, név szerint Publiusnak a birtokai, aki befogadott minket, és három napig nagy emberségesen vendégül látott.
8 Történt pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben és vérhasban betegen feküdt. Akihez bement Pál, és miután könyörgött, kezeit rátéve meggyógyította őt.
9 Miután azért ez megtörtént, mások is, akik betegek voltak a szigeten, eljöttek hozzá és meggyógyultak.
10 Akik nekünk nagy tisztességet is tettek, és mikor elindultunk, elláttak a szükséges dolgokkal.
11 Három hónap múlva tudniillik egy alexandriai hajón elindultunk, ami a szigeten telelt, aminek címere Kásztor és Pollux volt.
12 És Szirakúzába eljutva, ott maradtunk három napig.
13 Onnan körülkerülve eljutottunk Régiumba, egy nap múlva déli szél támadt és másnap megérkeztünk Puteóliba.
14 Ahol mikor atyafiakat találtunk, kértek minket, hogy maradjunk náluk hét napig; és úgy mentünk Rómába.
15 Onnan is az atyafiak amikor hallottak rólunk, elénk jöttek Appii Forumig és Tres Tabernaeig. És mikor Pál meglátta őket, hálákat adott az Istennek és bátorságot vett.
16 Mikor pedig Rómába jutottunk, a százados átadta a foglyokat a testőrsereg fővezérének. Pálnak azonban megengedték, hogy külön lakjon az őt őrző vitézzel.
17 Történt pedig, hogy három nap múlva magához hívatta Pál a zsidók közt lévő főembereket. Mikor pedig egybegyűltek, mondta nekik: Atyámfiai férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen vagy atyáink szokásai ellen, mégis foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe.
18 Akik miután kihallgattak, el akartak engem bocsátani, mivelhogy bennem semmi halálra méltó vétek nincs.
19 De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszeríttettem a császárra apellálni, nem mintha a népem ellen volna valami vádam.
20 Ezért hívattalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek, mert Izrael reménységéért vettek körül e lánccal.
21 Azok pedig mondták neki: Mi rólad sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül akik idejöttek, nem jelentett vagy szólt rólad valami rosszat.
22 Akarnánk azért hallani tőled, micsoda értelemben vagy, mert e felekezetről tudjuk, hogy mindenütt ellene mondanak.
23 Kitűztek tehát neki egy napot *és* többen eljöttek hozzá a szállására; akiknek nagy bizonyságtétellel szólt az Isten országáról, igyekezve meggyőzni őket a Jézusról való dolgokról, a Mózes törvényéből és a prófétákból, reggeltől fogva egészen estig.
24 És némelyek hittek a beszédének, mások nem hittek.
25 Mivel pedig maguk közt nem egyeztek meg egymással, eloszlottak, miután Pál ez egy szót mondta: Jól szólt a Szent Szellem Ésaiás prófétája által a mi atyáinknak, *ezt* mondva:
26 Menj el a néphez és mondd: Hallva halljatok és ne értsetek; és látva lássatok és ne értsétek!
27 Mert megkövéredett e nép szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják: hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.
28 Legyen azért nektek tudtotokra, hogy a pogány népeknek küldetett az

5 Mrk 16,18; Lk 10,19;
6 ApCsel 14,11;
8 Mt 8,14;
16 ApCsel 24,23; ApCsel 27,3;
17 ApCsel 24,12; ApCsel 25,8;
20 ApCsel 23,6; ApCsel 24,21;
23 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,15; 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24; Mik 7,20;
24 ApCsel 17,4;
26 Ésa 6,9; Ezék 12,2; Mt 13,14; Mrk 4,12; Lk 8,10; Jn 12,40; Róm 11,8;
28 Ésa 49,6; Lk 2,30-32;

Istennek ez az üdvözítése, és ők meg is hallgatják.
29 És mikor ezeket mondta, elmentek a zsidók maguk közt sokat vetekedve.
30 Pál pedig két egész esztendeig maradt a tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadta akik hozzá mentek,
31 Prédikálva az Isten országát és tanítva az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül.

31 ApCsel 5,42; ApCsel 8,12;

PÁL APOSTOL RÓMÁBA ÍRT LEVELE

Ebben a levélben az apostolnak ez a célja: a zsidókat és a pogányokat akarja tanítani, hogy ők nyavalyás és bűnös emberek. És hogy nem a saját cselekedeteik által, hanem a Jézus Krisztusban való hit által kell megigazulniuk. (1. 2. 3. 4. részekben) Ismét tanít, hogy honnan származzon az ilyen hit.(9. 10. 11. részekben) És mi legyen ennek a hitnek a cselekedete és a gyümölcse (az 5. 6. 7. 8. részekben). Ezek után int mindenféle keresztyéni jóságos cselekedetekre, tisztességes erkölcsökre és jó életre (a 12. 13. 14. 15. részekben). És végezetül köszönti a Rómában lévő hívek gyülekezetét (a 16. részben).

1 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; Gal 1,15;

2 1Móz 3,15; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; 5Móz 18,15; 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 4,1; Ésa 7,14; Ésa 9,6; Ésa 40,10; Jer 23,5; Jer 33,14; Ezék 34,23; Ezék 37,24; Dán 9,24; Mik 7,20;

3 Mt 1,1; Lk 1,32; ApCsel 2,30; ApCsel 13,23; 2Tim 2,8;

4 Ésa 9,6; Ésa 44,6; Ésa 54,5; Jn 2,19; Róm 9,5; 1Ján 5,20;

7 1Kor 1,2; Ef 1,1;

1 *Az apostol először a rómabeliekhez való nagy szeretetét jelenti, főképpen abban, hogy az evangéliumot kívánja nekik prédikálni, mely által van a hitből való megigazulás az Isten előtt. Azután, hogy ezt bizonyítsa, bűnössé teszi az Isten széke előtt mind e világon lévő pogányokat, és megmutatja, hogy vétkeztek Isten ellen, maguk ellen és felebarátaik ellen.*

1 Pál, Jézus Krisztus szolgája, elhívott apostol, elválasztva Isten evangéliumá*nak prédikálására.*
2 Melyet régen megígért a prófétái által a szentírásokban,
3 Az Ő Fiáról, aki Dávid magvából lett hústest szerint,
4 Aki hatalmasan Isten Fiának bizonyíttatott a szentség Szelleme szerint, a halálból való feltámadás által; a mi Urunk Jézus Krisztusról,
5 Aki által vettük a kegyelmet és az apostolságot a hit engedelmességére, minden pogányok között, az Ő nevéért;
6 Akik között vagytok ti is, Jézus Krisztus hivatalosai:
7 Mindazoknak akik Rómában vagytok, Isten szerelmeseinek, hivatalos szenteknek: Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
8 Először hálát adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van;
9 Mert bizonyságom nekem az Isten, akinek szellemem szerint szolgálok az ő Fiának evangéliumában, hogy szüntelen megemlékezem rólatok,
10 Imádkozásaimban mindenkor könyörögve, hogy talán valamikor jó szerencsés út adódna nekem Isten akaratából, hogy hozzátok mehessek;
11 Mert kívánlak látni titeket, hogy valami szellemi ajándékot közölhessek veletek a ti megerősítésetekre,
12 Azaz, hogy együtt felbuzduljunk nálatok egymás hite által, a tiétek és az enyém által.
13 Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok atyámfiai, hogy én gyakran elvégeztem magamban, hogy elmegyek hozzátok (de mindeddig megakadályoztattam), hogy köztetek is nyerjek valami szellemi gyümölcsöt, mint a többi pogányok közt is.
14 Mind a görögöknek, mind a barbároknak, mind a bölcseknek, mind a tudatlanoknak tartozom ezzel.
15 Azért ami rajtam áll, kész vagyok nektek is akik Rómában vagytok, az evangéliumot prédikálni.
16 Mert nem szégyellem a Krisztus evangéliumát, mert Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére, zsidónak először meg görögnek.
17 Mert az Isten igazsága jelenik meg abban hitből hitbe, ahogy meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.
18 Mert nyilván van az Isten haragja *a* mennyből, az emberek minden hi-

9 Róm 9,1; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Thessz 2,5; 2Tim 1,3;

10 Róm 15,23; Róm 15,32;

11 Róm 15,29; 1Thessz 3,10;

13 1Thessz 2,18;

14 1Kor 9,16;

16 Zsolt 40,10; 1Kor 1,18; 1Kor 15,2; 2Tim 1,8;

17 Hab 2,4; Jn 3,36; Róm 3,21; Gal 3,11; Fil 3,9; Zsid 10,38;

tetlensége és hamissága ellen, akik az igazságot hamissággal feltartóztatják.

19 Mert ami az Istenről tudható, nyilvánvaló bennük, mert az Isten megjelentette nekik:

20 Mert ami Istenben láthatatlan, tudniillik az Ő örökkévaló hatalma és Istensége, e világ teremtésétől fogva az Ő alkotásaiból megértve meglátszik; úgyhogy ők menthetetlenek.

21 Mert bár az Istent megismerték, azonban mint Istent nem dicsőítették Őt, sem neki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szívük megsötétedett.

22 Magukat bölcseknek vallva, ostobákká lettek;

23 És az örökkévaló Isten dicsőségét felcserélték a mulandó emberek, és madarak, és négylábú állatok, és csúszómászó állatok képmásával.

24 Azért adta őket az Isten szívük kívánságaiban tisztátalanságra, hogy egymás testét megszeplősítsék;

25 Akik az Isten igazságát hazugsággá változtatták, és a teremtett dolgokat tisztelték és szolgálták a Teremtő helyett, aki mindörökké áldott. Ámen.

26 Ezért adta őket az Isten tisztátalan indulatokra, mert az ő asszonyaik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre:

27 Hasonlóképpen a férfiak is elhagyva a természet szerint való együtt hálást az asszonnyal, egymásra gerjedtek bujaságukban, férfiak férfiakkal fertelmeskedve, és az ő tévelygésük méltó jutalmát elvéve önmagukban.

28 És ahogy nem méltatták az Istent arra, hogy ismeretükben megtartsák, úgy odaadta őket az Isten kifordult gondolkozásra, hogy illetlen dolgokat cselekedjenek;

29 Akik teljesek minden hamissággal, paráznasággal, gonoszsággal, kapzsisággal, rosszasággal; rakva irigységgel, gyilkossággal, versengéssel, álnoksággal, rossz erkölccsel;

30 Súsárlók, rágalmazók, Isten gyűlölői, dölyfösek, kevélyek, dicsekedők, rosszban mesterkedők, szüleiknek engedetlenek,

31 Ostobák, szövetség megrontói, szeretet nélkül valók, engesztelhetetlenek, irgalmatlanok.

32 Akik jóllehet az Isten igazságát ismerik, hogy akik ilyeneket cselekszenek méltók a halálra, mégis nemcsak cselekszik azokat, hanem egyet is értenek az ezeket cselekvőkkel.

Először a képmutatókat kárhoztatja a pogányok között. Azután a zsidó nemzetséget kárhoztatja.

2 **1** Azért menthetetlen vagy, óh ember, aki mást kárhoztatsz: mert amiben mást kárhoztatsz, önmagadat kárhoztatod; mivel ugyanazokat műveled te, aki kárhoztatsz.

2 Tudjuk pedig, hogy az Isten ítélete igazság szerint van azokon, akik ilyeneket cselekszenek.

3 Vagy azt gondolod, óh ember, aki kárhoztatod azokat akik ilyeneket cselekszenek és te is azokat cselekszed, hogy te elkerülöd az Isten ítéletét?

4 Vagy megveted az Ő jóságának, béketűrésének és hosszútűrésének gazdagságát, nem tudva, hogy az Isten jósága téged megtérésre indít?

5 De te a te keménységed és megtéretlen szíved szerint gyűjtesz magadnak haragot a harag napjára, és az Isten igaz ítélete megjelenésének napjára.

6 Aki megfizet mindenkinek a cselekedetei szerint:

7 Azoknak akik a jó cselekedetben való állhatatossággal dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek: *megfizet* örök élettel;

8 Azoknak pedig akik versengők és akik nem engednek az igazságnak, hanem engednek a hamisságnak: *megfizet* búsulással és haraggal.

9 Nyomorúság és szorongatás minden gonoszt cselekedő ember lelkének, zsidónak először meg görögnek;

10 Dicsőség pedig, tisztesség és békesség minden jót cselekedőnek, zsidónak először meg görögnek:

11 Mert Isten előtt nincs személyválogatás.

12 Mert akik törvény nélkül vétkeztek, törvény nélkül vesznek el: és akik a törvény alatt vétkeztek, törvény által ítéltetnek meg,

13 (Mert nem azok igazak Isten előtt akik a törvényt hallgatják, hanem azok fognak megigazulni akik a törvényt betöltik.

14 Mert mikor a pogányok, akiknek törvényük nincs, természettől a törvény dolgait cselekszik, akkor ők, törvényük nem lévén, önmaguknak törvényük:
15 Mint akik megmutatják, hogy a törvény cselekedete be van írva a szívükbe, együtt bizonyságot tesz arról *a* lelkiismeretük és gondolataik, amelyek egymást kölcsönösen vádolják vagy mentegetik.)
16 Azon a napon, amelyen az Isten megítéli az emberek titkait az én evangéliumom szerint a Jézus Krisztus által.
17 Íme téged zsidónak neveznek, és a törvényben megnyugszol, és Istennel dicsekszel.
18 És ismered az Ő akaratát, és választást tudsz tenni azok között amelyek különböznek *attól,* mivelhogy a törvényből megtaníttattál;
19 És azt hiszed magadról, hogy te a vakok vezetője, a sötétségben lévők világossága,
20 Az oktalanok tanítója, a tudatlanok mestere vagy, bírva a törvényben az ismeret és igazság formáját.
21 Aki azért mást tanítasz, magadat nem tanítod-e? aki azt prédikálod, hogy ne lopj, lopsz-e?
22 Aki azt mondod, ne paráználkodj, paráználkodsz-e? aki utálod a bálványokat, szentségtörő vagy-e?
23 Aki a törvényben dicsekszel, a törvény megrontása által az Istent gyalázod-e?
24 Mert az Isten nevét miattatok káromolják a pogányok között, ahogy meg van írva.
25 Mert használ ugyan a körülmetélkedés, ha a törvényt megtartod; de ha a törvényt áthágod, a te körülmetélkedésed körülmetéletlenséggé lett.
26 Ha tehát a körülmetéletlen pogány megtartja a törvény parancsolatait, az ő körülmetéletlensége nem körülmetélkedésnek számít-e?
27 És a természettől fogva körülmetéletlen ember, ha megtartja a törvényt, megítél téged, aki a betű és körülmetélkedés mellett is a törvények megrontója vagy.
28 Mert nem az a zsidó aki külsőleg az; sem nem az a körülmetélés ami a hústesten külsőleg van:
29 Hanem az a zsidó aki belsőleg az; és a szívnek szellemben, nem betű szerinti körülmetélése *az igazi körülmetélés;* amelynek dicsérete nem emberektől, hanem Istentől van.

3 Megmondja miben méltóságosabb a zsidó nemzetség másnál és miben nem. Azt mondja pedig, hogy ő magukra nézve egyebeknél nem méltóságosabbak, és bizonyítja a közönséges romlást a szentírásból. Ahonnan azt bizonyítja, hogy az Isten előtt való megigazulás kegyelemből van.

1 Milyen tekintetben különb hát a zsidó? vagy micsoda haszna van a körülmetélkedésnek?
2 Minden tekintetben sok. Mindenekelőtt, hogy az Isten rájuk bízta az Ő beszédeit.
3 De hát, hogy ha némelyek nem hittek? Vajon azoknak hitetlensége nem teszi-e hiábavalóvá az Isten hűségét?
4 Távol legyen. Sőt inkább az Isten legyen igaz, minden ember pedig hazug, ahogy meg van írva: Hogy igaznak ítéltess a te beszédeidben, és győzedelmes légy, amikor vádolnak téged.
5 Ha pedig a mi igazságtalanságunk az Isten igazságát mutatja meg, mit mondjunk? Vajon igazságtalan-e az Isten, hogy minket büntet? Emberi módon szólok.
6 Távol legyen! Mert akkor hogyan ítéli meg az Isten a világot?
7 Mert ha az Isten igazsága az én hazugságom által gyarapodott az Ő dicsőségére, miért kárhoztattatom még én is mint bűnös?
8 Sőt, inkább miért nem cselekszünk rosszat, hogy *abból* jó származzon? — ahogy minket rágalmaznak, és ahogy némelyek mondogatják, hogy mi így beszélünk; akiknek kárhozatuk igaz.
9 Micsoda tehát? Különbek vagyunk *másoknál*? Semmiképpen nem. Mert az előbb megmutattuk nyilván, hogy zsidók és görögök mindnyájan bűn alatt vannak;
10 Ahogy meg van írva, hogy nincs csak egy igaz is;
11 Nincs aki megértse, nincs aki keresse az Istent.
12 Mindnyájan elhajlottak, együtt ha-

16 Mt 25,31;
17 Róm 9,4;
24 Ésa 52,5; Ezék 36,23;
28 Jn 8,39; Róm 9,7;
29 5Móz 10,16; Jer 4,4; Fil 3,2-3; Kol 2,11;
2 Zsolt 147,19; Róm 9,4;
3 4Móz 23,19; Róm 9,6; 2Tim 2,13;
4 Zsolt 51,5; Zsolt 116,11; Jn 3,33;
9 Gal 3,22;
10 Zsolt 14,3; Zsolt 53,4;

szontalanokká lettek; nincs aki jót cselekedjen, nincs csak egy is.
13 Zsolt 5,10; Zsolt 140,4;
13 Nyitott sír az ő torkuk; nyelvükkel álnokságot szólnak; áspis kígyó mérge van ajkaik alatt.
14 Zsolt 10,7;
14 Szájuk telve átkozódással és keserűséggel.
15 Péld 1,16; Ésa 59,7;
15 Lábaik gyorsak a vérontásra.
16 Útjaikon romlás és nyomorúság van.
17 És a békesség útját nem ismerik.
18 Zsolt 36,2;
18 Nincs istenfélelem a szemük előtt.
19 Tudjuk pedig, hogy amit a törvény mond, azoknak mondja akik a törvény alatt vannak, hogy minden száj bedugasson, és ez az egész világ bűnös legyen Isten előtt.
20 Róm 7,7; Gal 2,16; Zsid 7,18;
20 Azért a törvény cselekedeteiből egy hústest sem igazul meg Őelőtte: mert a bűn ismerete a törvény által van.
21 Róm 1,17; Fil 3,9;
21 Most pedig törvény nélkül jelent meg az Isten igazsága, amelyről tanúbizonyságot tesz a törvény és a próféták;
22 Isten igazsága *megjelent* a Jézus Krisztusban való hit által mindazokhoz és mindazokon, akik hisznek. Mert nincs különbség,
23 Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül.
24 Ésa 53,5;
24 Megigazulva ingyen az Ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által,
25 2Kor 5,19; Kol 1,20; Zsid 4,16; 1Ján 2,2; 1Ján 4,10;
25 Akit az Isten eleve rendelt engesztelő áldozatul, az Ő vérében való hit által, hogy megmutassa az Ő igazságát az előbb elkövetett bűnök megbocsátásában.
26 Amiket az Isten elszenvedett, hogy az Ő igazságát bebizonyítsa e mostani időben, hogy igaznak ismerjék Őt, és megigazítsa azt, aki a Jézus hitéből való.
27 Hol van tehát a dicsekedés? Kirekesztetett. Mely törvény által? A cselekedetek *törvénye* által? Nem, hanem a hit törvénye által.
28 ApCsel 13,38; Róm 8,3; Gal 2,16; Zsid 7,25;
28 Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.
29 Vajon Isten csak a zsidóké? nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is.
30 Mert egy az Isten, aki megigazítja a zsidót hitből és a pogányt hit által.
31 A törvényt tehát hiábavalóvá teszszük a hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt megerősítjük.

4 *Az apostol sok erősséggel bebizonyítja, hogy a bűnből való megigazulás csak kegyelemből van, Krisztusért, hit által.*

1 Mit mondjunk tehát, hogy Ábrahám a mi atyánk nyert volna hústest szerint?
1 Ésa 51,2;
2 Mert ha Ábrahám cselekedetekből igazult meg, van mivel dicsekedjen, de nem az Isten előtt.
3 Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és az tulajdoníttatott neki igazságul.
3 1Móz 15,6; Gal 3,6; Jak 2,23;
4 Annak pedig aki munkálkodik, a bér nem tulajdoníttatik kegyelemből, hanem tartozás szerint;
5 Ellenben annak aki nem munkálkodik, hanem hisz abban aki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdoníttatik igazságul.
6 Ahogy Dávid is boldognak mondja azt az embert, akinek az Isten igazságot tulajdonít cselekedetek nélkül.
7 Boldogok akiknek megbocsáttattak a hamisságaik, és akiknek elfedeztettek a bűneik.
8 Boldog ember az, akinek az Úr bűnt nem tulajdonít.
8 Zsolt 32,2;
9 Ez a boldogság tehát *csak* a körülmetélkedésre, vagy a körülmetéletlenségre is *szól*? Mert azt mondjuk, hogy Ábrahámnak a hit tulajdoníttatott igazságul.
10 Hogyan tulajdoníttatott tehát? Körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotában? Nem körülmetélt, hanem körülmetéletlen állapotában.
11 És a körülmetélkedés jegyét körülmetéletlenségében *tanúsított* hite igazságának pecsétjéül nyerte: hogy atyja legyen mindazoknak, akik körülmetéletlen létükre hisznek, hogy azoknak is tulajdoníttasson az igazság;
11 1Móz 17,11;
12 És *hogy* atyja *legyen* a körülmételteknek is, azoknak akik nemcsak körülmetélkednek, hanem követik is a mi atyánknak, Ábrahámnak körülmetéletlenségében *tanúsított* hitének nyomdokait.
13 Mert nem a törvény által adatott az ígéret Ábrahámnak, vagy az ő magvának, hogy e világ örököse lesz, hanem a hit igazsága által.

14 Gal 3,18;
14 Mert ha azok az örökösök, akik a törvényből vannak, hiábavalóvá lett a hit, és haszontalanná az ígéret:
15 Jn 15,22; Róm 5,20; Róm 7,8; Gal 3,19;
15 Mert a törvény haragot nemz: mert ahol nincs törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincs.
16 Ésa 51,2;
16 Azért hitből, hogy kegyelemből *legyen;* hogy erős legyen az ígéret az egész magnak; nemcsak a törvényből valónak, hanem az Ábrahám hitéből valónak is, aki mindnyájunknak atyánk,
17 1Móz 17,4;
17 (Ahogy meg van írva, hogy sok nép atyjává tettelek téged) az előtt az Isten előtt, akiben hitt, aki a holtakat megeleveníti, és azokat amelyek nincsenek, előszólítja mint meglévőket.
18 1Móz 15,5; Zsid 11,12;
18 Aki *a* remény*telen*ség ellenére reménykedve hitte, hogy sok nép atyjává lesz, aszerint ahogy megmondatott: Így lesz a te magod.
19 És hitében erős lévén, nem gondolt az ő már elhalt testére, mintegy százesztendős lévén, sem Sárának elhalt méhére;
20 Jn 8,56; Zsid 11,11; Zsid 11,18;
20 Az Isten ígéretében sem kételkedett hitetlenséggel, hanem erős volt a hitben, dicsőséget adva az Istennek,
21 Zsolt 115,3;
21 És teljesen elhitte, hogy amit Ő ígért, meg is cselekedheti.
22 Azért is tulajdoníttatott neki igazságul.
23 Róm 15,4;
23 De nemcsak őérte íratott meg, hogy tulajdoníttatott neki *igazságul,*
24 Hanem értünk is, akiknek tulajdoníttatik, azoknak tudniillik akik hisznek Abban, aki feltámasztotta a mi Urunkat, Jézust a halálból,
25 Aki a mi bűneinkért adatott *halálra,* és feltámadt a mi megigazulásunkért.

5 Kétszeres erősséggel bizonyítja, hogy hit által van Krisztusért a megigazulás. Első erősség a hit erejéből van. A második arról, mit hozott a világnak Ádám, és mit Krisztus, tudniillik az bűnt, halált, ez pedig igazságot és életet.

1 Ésa 32,17; Jn 16,33; Ef 2,13;
1 Megigazulva azért hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által,
2 Jn 10,9; Jn 14,6; 1Kor 15,1; Ef 2,18; Ef 3,12; Zsid 3,6; Zsid 10,19;
2 Aki által van a menetelünk is hitben ahhoz a kegyelemhez amelyben állunk, és dicsekedünk az Isten dicsőségének reménységében.
3 Jak 1,3;
3 Nemcsak ezzel, hanem dicsekedünk a háborúságokban is, tudva, hogy a háborúság békességes tűrést nemz,
4 A békességes tűrés pedig próbatételt, a próbatétel pedig reménységet,
5 A reménység pedig nem szégyenít meg: mert az Isten szerelme kitöltetett a szívünkbe a Szent Szellem által, aki nekünk adatott.
6 Ef 2,1; Fil 2,13; Zsid 9,15; 1Pét 3,18;
6 Mert Krisztus, mikor még erőtlenek voltunk, a maga idején meghalt a gonoszokért.
7 Bizonyára *az* igazért *is* alig hal meg az ember; ám a jótevőért talán csak meg merne halni valaki.
8 Zsid 9,15; 1Pét 3,18;
8 Az Isten pedig a hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk.
9 Miután azért most megigazultunk az Ő vére által, sokkal inkább megtartatunk a harag ellen Őáltala.
10 Mert ha, mikor ellenségei voltunk, megbékéltettünk Istennel a Fia halála által, sokkal inkább megtartatunk az Ő élete által miután megbékéltettünk vele.
11 Nemcsak ez pedig, hanem dicsekedünk is az Istenben a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által most e megbékélést nyertük.
12 1Móz 2,17; 1Móz 3,6; Róm 6,23; 1Kor 15,21; Jak 1,15;
12 Azért ahogy egy ember által jött be e világra a bűn, és a bűn által a halál, és úgy a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenki vétkezett;
13 Mert a törvényig volt a bűn e világon; a bűn azonban nincs beszámítva, ha nincs törvény.
14 De a halál uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, akik nem az Ádám esetéhez hasonlóan vétkeztek, aki annak az elkövetkezőnek előképe volt.
15 De a kegyelmi ajándék nem úgy *van* mint a bűneset; mert ha annak az egynek esete miatt sokan meghaltak, az Isten kegyelme és a kegyelemből való ajándék, amely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra.
16 És az ajándék sem úgy *van,* mint az egy bűnös által; mert az ítélet egy miatt *lett* kárhoztató, de a kegyelmi ajándék pedig sok bűnből *van* megigazulásra.
17 Mert ha egynek bűnesete által a halál uralkodott az egy ember által: sokkal inkább uralkodnak az életben az

egy Jézus Krisztus által azok, akik a kegyelem és az igazság ajándékának bőségében részesülnek.
18 Bizonyára azért, ahogy egynek bűnesete által minden emberre *elhatott* a kárhozat: úgy egynek igazsága által minden emberre *elhatott* az élet megigazulása.
19 Mert ahogy egy ember engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: úgy egynek engedelmessége által sokan igazakká lesznek.
20 A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjen; de ahol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bőségesebb:
21 Mert ahogy a bűn uralkodott a halálra, úgy a kegyelem is uralkodjon igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által.

Ezelőtt a megigazulásról szólt, itt már azonban a megszentelésről, ami nélkül Krisztust senki fel nem öltözheti. A keresztség példájából tanít, innen intéseket ad az élet tisztaságára.

1 Mit mondunk tehát? Megmaradjunk-e a bűnben, hogy a kegyelem annál nagyobb legyen?
2 Távol legyen: akik meghaltunk a bűnnek, hogyan élnénk még abban?
3 Vagy nem tudjátok, hogy akik bemerítkeztünk Jézus Krisztusba, az Ő halálába merítkeztünk be?
4 Eltemettettünk azért vele együtt a keresztség által a halálba: hogy amint feltámasztatott Krisztus a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.
5 Mert ha az Ő halálának hasonlósága szerint Őbeléoltatva vele eggyé lettünk, bizonyára az Ő feltámadásának *hasonlósága szerint* is *vele* eggyé leszünk.
6 Tudva azt, hogy a mi óemberünk vele megfeszíttetett, hogy megerőtlenüljön a bűn teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek:
7 Mert aki meghalt, megszabadult a bűntől.
8 Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük hogy élünk isŐvele.
9 Mivelhogy tudjuk, hogy Krisztus, aki feltámadt a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik,
10 Mert hogy meghalt, a bűnnek halt meg egyszer; hogy pedig él, az Istennek él.
11 Így gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által.
12 Ne uralkodjon ezért a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjetek neki az ő kívánságaiban:
13 Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat a hamisság fegyveréül a bűnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint akik a halálból életre keltetek, és a ti tagjaitokat az igazság fegyveréül az Istennek.
14 Mert a bűn nem uralkodik rajtatok, mert nem vagytok a törvény alatt, hanem kegyelem alatt.
15 Mit is tehát? Vétkezzünk, mert nem vagyunk a törvény alatt, hanem a kegyelem alatt? Távol legyen.
16 Vagy nem tudjátok, hogy akinek odaszánjátok magatokat szolgákul az engedelmességre, annak vagytok szolgái akinek engedelmeskedtek: vagy a bűnnek a halálra, vagy az engedelmességnek az igazságra?
17 De hála az Istennek, hogy *jóllehet* a bűn szolgái voltatok, de szívetek szerint engedelmeskedtetek e tudomány formájának, melyet átadtam.
18 Megszabadítva pedig a bűntől, az igazság szolgáivá lettetek.
19 Emberi módon szólok a ti hústestetek erőtlensége miatt. Azért ahogyan a tagjaitokat szolgákul adtátok a tisztátalanságnak és a hamisságnak a hamisságra: úgy adjátok most a tagjaitokat szolgákul az igazságnak a szent életre.
20 Mert mikor a bűn szolgái voltatok, az igazságtól szabadok voltatok.
21 Micsoda gyümölcsét vettétek azért akkor azoknak, amiket most szégyelltek? mert azok vége halál.
22 Most pedig miután megszabadultatok a bűn alól és Isten szolgáivá lettetek: annak gyümölcsét vettétek, a szent életet, amelynek vége örök élet.
23 Mert a bűn zsoldja a halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet a mi Urunk Jézus Krisztusban.

20 Lk 7,47; Jn 15,22; Róm 4,15; Róm 7,8; Gal 3,19;
3 Gal 3,27;
4 Róm 8,11; Ef 4,23; Fil 3,10-11; Kol 2,12; Kol 3,1-3; Kol 3,10; Zsid 12,1; 1Pét 2,2;
5 Róm 8,11; Kol 3,1;
6 Gal 2,20; Gal 5,24; Fil 3,10; 1Pét 4,1-2;
7 1Pét 4,1;
8 2Tim 2,11;
9 Jel 1,18;
10 2Kor 5,21; Zsid 9,26-28; 1Pét 2,24;
13 Lk 1,74; Róm 12,1; Gal 2,20; Zsid 9,14; 1Pét 4,2;
16 Jn 8,34; 2Pét 2,19;
18 Jn 8,32; Gal 5,1; 1Pét 2,16;
20 Jn 8,34;
23 1Móz 2,17; Róm 5,12; 1Kor 15,21; Jak 1,15; 1Pét 1,3;

7 Példával mutatja meg, hogyan legyen szabadságunk a törvénytől. A törvény haszna. A szellem és a hústest tusakodása, vagy az elmének és a külső tagoknak.

1 Vagy nem tudjátok-e atyámfiai, mert törvényismerőkhöz szólok, hogy a törvény csak addig uralkodik az emberen amíg él?

2 1Kor 7,2; 1Kor 7,10; 1Kor 7,39:
2 Mert a férjes asszony, amíg él a férj, ehhez van kötve törvény szerint, de ha meghal a férj, felszabadul *az asszony* a férj törvénye alól.

3 Mt 5,32:
3 Azért tehát a férje életében paráznának mondják ha más férfihoz megy; ha azonban meghal a férje, szabaddá lesz a törvénytől, úgyhogy nem lesz parázna ha más férfihoz megy.

4 Gal 2,19; 1Pét 4,1;
4 Azért atyámfiai, ti is meghaltatok a törvénynek a Krisztus teste által, hogy máséi legyetek, azéi, aki a halálból feltámasztatott, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek.

5 Mert mikor a hústestben voltunk, a bűnök indulatai a törvény által dolgoztak a mi tagjainkban, hogy a halálnak gyümölcsözzenek;

6 Róm 2,29; 2Kor 3,6; Gal 3,13;
6 Most pedig megszabadultunk a törvénytől, miután meghaltunk annak, aki által lekötve tartattunk; hogy szolgáljunk a szellem újságában és nem a betű óságában.

7 2Móz 20,17; 5Móz 5,21; Róm 3,20; Zsid 7,18;
7 Mit mondunk tehát? A törvény bűn? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, csak a törvény által, mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánd.

8 Jn 15,22; Róm 4,15; Róm 5,20; Gal 3,19;
8 De a bűn alkalmat véve, a parancsolat által nemzett bennem minden kívánságot, mert a törvény nélkül halott a bűn.

9 Én pedig éltem régen a törvény nélkül: de a parancsolat eljöttével megelevenedett a bűn, én pedig meghaltam;

10 És az a parancsolat amely életre adatott, nekem halálomra van.

11 Mert a bűn alkalmat véve, a parancsolat által megcsalt engem, és megölt általa.

12 1Tim 1,8:
12 Azért a törvény szent, és a parancsolat szent, igaz és jó.

13 Tehát a jó nekem halálos lett? Távol legyen: sőt inkább a bűn *lett nekem halálos,* hogy felismertessen a bűn, amely a jó által nekem halált szerez, hogy igen naggyá legyen *bennem* a bűn ama parancsolat által.

14 Ésa 52,3:
14 Mert tudjuk, hogy a törvény szellemi; de én hústesti vagyok, a bűn alá rekesztve.

15 Gal 5,17;
15 Mert amit cselekszem, nem helyeslem: mert nem azt teszem amit akarok, hanem amit gyűlölök, azt cselekszem.

16 Ha pedig azt cselekszem amit nem akarok, megegyezem a törvénnyel, hogy jó.

17 Most azért már nem én cselekszem azt, hanem a bennem lakó bűn.

18 1Móz 6,5; 1Móz 8,21:
18 Mert tudom, hogy nem lakik énbennem, azaz a hústestemben jó, mert az akarás megvan bennem a jóra, de a jó véghezvitelét nem találom.

19 Mert nem a jót cselekszem, amit akarok; hanem a gonoszt cselekszem, amit nem akarok.

20 Ha pedig én azt cselekszem, amit nem akarok, már nem én teszem azt, hanem a bennem lakó bűn.

21 Megtalálom azért magamban, aki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt: hogy a bűn hozzám van ragadva.

22 Ef 3,16:
22 Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint;

23 Gal 5,17:
23 De látok egy másik törvényt a tagjaimban, amely ellenkezik az elmém törvényével, és rabul ad engem a bűn törvényének, amely a tagjaimban van.

24 Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?

25 Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által. Azért jóllehet én az elmémmel az Isten törvényének, de hústestemmel a bűn törvényének szolgálok.

8 Megmondja milyen orvosságunk van a mi hústestünkben megmaradt bűnök ellen, amikről az előző részben szól. Innen alkalmat vesz sok erősségekkel a hústest indulatainak megöldöklésére. Utóbb, szól a keresztről és az abban való vigasztalásokról.

1 Nincs azért most már semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, akik nem hústest szerint járnak, hanem Szellem szerint.

2 Jn 8,36; Róm 6,18; Róm 6,22; Gal 5,1:
2 Mert a Jézus Krisztusban való élet szellemének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől.

3 Mert ami a törvénynek lehetetlen volt, mert erőtlen volt a hústest miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátva a bűn hústestének hasonlóságában és a bűnért, kárhoztatta a bűnt az Ő hústestében,
4 Hogy a törvény igazsága beteljesüljön bennünk, akik nem hústest szerint járunk, hanem Szellem szerint.
5 Mert akik hústestiek, a hústest dolgaira gondolnak; akik pedig Szellem szerint járnak, a Szellem dolgaira.
6 Mert a hústest gondolata halál; a Szellem gondolata pedig élet és békesség.
7 Mert a hústest gondolata ellenségeskedés Isten ellen: mert az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti.
8 Akik pedig hústestben vannak, nem lehetnek kedvesek Istennek.
9 De ti nem vagytok hústestben, hanem szellemben, ha ugyan az Isten Szelleme lakik bennetek. Akiben pedig nincs a Krisztus Szelleme, az nem az övé.
10 De ha Krisztus bennetek *van,* jóllehet a test halott a bűn miatt, ellenben a szellem élet az igazság által.
11 De ha annak a Szelleme lakik bennetek aki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, aki feltámasztotta Krisztust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is a bennetek lakozó Szelleme által.
12 Azért atyámfiai, nem vagyunk adósok a hústestnek, hogy hústest szerint éljünk:
13 Mert ha hústest szerint éltek, meghaltok; de ha a test cselekedeteit a Szellemmel megölitek, éltek.
14 Mert akiket Isten Szelleme vezérel, azok Isten fiai.
15 Mert nem a szolgaság szellemét vettétek ismét a félelemre, hanem a fiúság Szellemét vettétek, aki által kiáltjuk: Abbá, Atyám!
16 Ez a Szellem bizonyságot tesz a mi szellemünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk.
17 Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak: ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt megdicsőüljünk.
18 Mert azt tartom, hogy amelyeket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely megjelenik rajtunk.
19 Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.
20 Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett, nem önként, hanem azért, aki *azokat* az alá vetette,
21 Azzal a reménységgel, hogy maga a teremtett világ is megszabadul a romlandóság rabságától az Isten fiai dicsőségének szabadságára.
22 Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt fohászkodik és vajúdik mind ez ideig.
23 Nemcsak *azok* pedig, hanem mi magunk, a Szellem zsengéjének birtokosai, mi magunk is fohászkodunk magunkban, várva a fiúságot, a testünk megváltását.
24 Mert reménység által tartatunk meg; a reménység pedig ha látszik, nem reménység, mert amit lát valaki, miért reméli is *azt?*
25 Ha pedig amit nem látunk azt reméljük, békességes tűréssel várjuk.
26 Ugyanígy pedig a Szellem is segítségére van a mi erőtlenségünknek. Mert azt amit kérnünk kell, ahogy kellene, nem tudjuk; de maga a Szellem esedezik értünk kimondhatatlan fohászkodásokkal.
27 Aki pedig a szíveket vizsgálja, tudja mi a Szellem gondolata, mert Isten szerint esedezik a szentekért.
28 Tudjuk pedig, hogy azoknak akik Istent szeretik, minden a javukra van, mint akik *az Ő* végzése szerint hivatalosak.
29 Mert akiket öröktől fogva ismert, eleve el is rendelte, hogy azok a Fia képmásához hasonlóak legyenek, hogy Ő legyen elsőszülött a sok atyafi között.
30 Akiket pedig eleve elrendelt, azokat el is hívta; és akiket elhívott, azokat meg is igazította; akiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.
31 Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?
32 Aki a tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem Őt mindnyájunkért odaadta, hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?
33 Kicsoda vádolja az Isten választottait? Isten az, aki megigazít;
34 Kicsoda az aki kárhoztat? Krisztus

3 ApCsel 13,39; Róm 3,28; 2Kor 5,21; Gal 2,16; Gal 3,13; Zsid 7,18;
5 1Kor 2,14;
9 1Kor 3,16;
11 Róm 6,4-5; 1Kor 6,14; 2Kor 4,14; Ef 2,5; Kol 2,13;
14 Gal 5,18;
15 Ésa 56,5; 1Kor 2,12; Gal 3,26; Gal 4,5-6; 2Tim 1,7;
16 2Kor 1,22; 2Kor 5,5; Ef 1,13; Ef 4,30; 1Jn 5,10;
17 2Tim 2,11-12;
18 Mt 5,12; 2Kor 4,10; 2Kor 4,17; Fil 3,20; 1Pét 4,13; 1Ján 3,1-2;
23 Lk 21,28;
26 Mt 20,22; Jak 4,3;
29 Kol 1,18;
31 4Móz 14,8;
32 1Móz 22,12; Ésa 53,5; Jn 3,16;
33 Ésa 50,8;
34 Zsid 7,25;

az, aki meghalt, sőt aki fel is támadt, aki az Isten jobbján van, aki esedezik is értünk:
35 Kicsoda szakít el minket a Krisztus szerelmétől? nyomorúság vagy szorongatás, vagy üldözés, vagy éhség, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver?
36 Ahogy meg van írva: Teérted ölnek *minket* mindennap, olyanok vagyunk mint a vágójuhok.
37 De mindezekben felettébb diadalmaskodunk az által, aki minket szeretett,
38 Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következők,
39 Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el minket az Isten szerelmétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban van.

36 Zsolt 44,23; 1Kor 4,9; 2Kor 4,11;

1 Róm 1,9; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Thessz 2,5; 1Thessz 5,27;

3 2Móz 32,32; Róm 10,1; Róm 11,14;

4 5Móz 7,6; Róm 2,17; Róm 3,2; Ef 2,12;

5 Jer 23,6; Jn 1,1; ApCsel 20,28; Róm 1,4; Zsid 1,8-10;

6 4Móz 23,19; Jn 8,39; Róm 2,28; Róm 3,3; 2Tim 2,13;

7 1Móz 21,12; Gal 3,29; Gal 4,23; Zsid 11,18;

8 Gal 4,28;

9 1Móz 18,10;

10 1Móz 25,21;

9

A hústest fiai meg vannak különböztetve az ígéret fiaitól, és tanítja, hogy az ígéret fundamentumát hogyan vegyék.

1 Igazságot szólok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonyságot a Szent Szellem által,
2 Hogy nagy az én szomorúságom és szüntelen az én szívem fájdalma;
3 Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, *elszakítva* a Krisztustól az én atyámfiaiért, akik rokonaim hústest szerint;
4 Akik izraeliták, akiké a fiúság, és a dicsőség, és a szövetségek, meg a törvényadás, és az istentisztelet, és az ígéretek;
5 Akiké az atyák, és akik közül való hústest szerint a Krisztus, aki mindenek felett örökké áldandó Isten. Ámen.
6 De nem lehet pedig, hogy meghiúsult legyen az Isten beszéde. Mert nem mindnyájan izraeliták azok akik Izraeltől valók;
7 Sem nem mindnyájan fiak, akik az Ábrahám magvából valók. Hanem Izsákban neveztetik a te magod.
8 Azaz nem a hústest fiai az Isten fiai, hanem az ígéret fiait tekinti magnak.
9 Mert az ígéret beszéde ez: Ebben az időben eljövök és Sárának fia lesz.
10 Nemcsak *ez* pedig, hanem Rebeka is, aki egytől fogant méhében, Izsáktól, a mi atyánktól:
11 Mert mikor még *a gyermekek* meg sem születtek, sem semmi jót vagy gonoszt nem cselekedtek, hogy az Isten kiválasztásának végzése megmaradjon, nem cselekedetekből, hanem az elhívótól,
12 Megmondta neki, hogy: A nagyobb szolgál a kisebbnek.
13 Ahogy meg van írva: Jákobot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem.
14 Mit mondunk tehát: Vajon nem igazságtalanság-e *ez* az Istentől? Távol legyen!
15 Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, akin könyörülök, és kegyelmezek annak, akinek kegyelmezek.
16 Ezért tehát nem azé aki akarja, sem nem azé aki fut, hanem a könyörülő Istené.
17 Mert azt mondja az írás a fáraónak, hogy: Azért támasztottalak téged, hogy megmutassam benned az én hatalmamat, és hogy hirdessék a nevemet az egész földön.
18 Ezért akin akar, könyörül, és akit akar, megkeményít.
19 Mondhatnád azért nekem: Miért fedd hát *engem?* Mert az Ő akaratának kicsoda áll ellen?
20 Sőt inkább kicsoda vagy te, óh ember, hogy Isten ellen szólsz? Vagy mondja-e a készítmény a készítőnek: Miért csináltál engem így?
21 Vagy nincs-e a fazekasnak hatalma az agyagon, hogy ugyanabból a gyuradékból némely edényt tisztességre, némelyet pedig becstelenségre csináljon?
22 Ha pedig az Isten meg akarja mutatni a haragját, és megismertetni az Ő hatalmát, nagy béketűréssel elszenvedte a harag edényeit, amelyek pusztulásra készültek,
23 És hogy megismertesse az Ő dicsősége gazdagságát az irgalom edényein, amelyeket előre elkészített a dicsőségre, *mit szólhatsz ellene?*
24 Minket is, akiket el is hívott, nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is,
25 Ahogy Hóseásnál is mondja: Hívom a nem én népemet én népemnek; és a nem szeretettet szeretettnek.

12 1Móz 25,23;

13 Mal 1,2;

14 5Móz 32,4; 2Krón 19,7; Jób 34,10;

15 2Móz 33,19;

17 2Móz 9,16;

20 Ésa 45,9; Jer 18,6;

21 2Tim 2,20;

25 Hós 2,22;

26 És lesz, hogy azon a helyen ahol ezt mondták nekik: Ti nem az én népem vagytok, ott az élő Isten fiainak fogják őket hívni.
27 Ésaiás pedig ezt kiáltja Izrael felől: Ha Izrael fiainak száma *annyi* lenne is mint a tenger fövenye, a maradék tartatik meg.
28 Mert a dolgot bevégzi és rövidre metszi igazságban; mivel rövidesen végez az Úr e földön.
29 És ahogy Ésaiás előre megmondta: Ha a Seregek Ura nem hagyott volna nekünk magot, olyanokká lettünk volna mint Szodoma, és Gomorához lettünk volna hasonlók.
30 Mit mondunk hát? Azt, hogy a pogányok akik az igazságot nem követték, az igazságot elnyerték, mégpedig a hitből való igazságot;
31 Izrael ellenben, mely az igazság törvényét követte, nem jutott el az igazság törvényére.
32 Miért? Azért mert nem hitből *keresték,* hanem a törvény cselekedeteiből. Mert beleütköztek a megütközés kövébe,
33 Ahogy meg van írva: Íme, megütközés követ és botránkozás szikláját teszem Sionba; és aki hisz benne, meg nem szégyenül.

26 Hós 1,10; 1Pét 2,10;
27 Ésa 10,22;
29 1Móz 19,24; Ésa 1,9; Ésa 13,19; Jer 50,40; Ezék 16,46;
31 Róm 10,2; Róm 11,7;
33 Zsolt 2,12; Zsolt 118,22; Péld 16,20; Ésa 8,14; Ésa 28,16; Jer 17,7; Mt 21,42; 1Pét 2,6;

10 *Elismeri az apostol, hogy a zsidóknak nagy buzgóságuk van az Isten törvényéhez, de azt mondja, hogy tudatlanságból van, mert a törvény Krisztusra igazít, ezért egybeveti a törvény és a hit igazságát. Ezután ismét szól a pogányok igazságáról.*

1 Atyámfiai, szívem szerint kívánom, és Istentől könyörgöm az Izrael üdvösségét.
2 Mert bizonyságot teszek róluk, hogy Isten iránti buzgóság van bennük, de nem megismerés szerint.
3 Mert az Isten igazságát nem ismerve, és az ő tulajdon igazságukat igyekezve érvényesíteni, az Isten igazságának nem vetették magukat alá.
4 Mert a törvény vége Krisztus: minden hívő igazságára.
5 Mert Mózes a törvényből való igazságról *azt* írja, hogy: aki azokat cselekszi, él azok által.
6 A hitből való igazság pedig így szól: Ne mondd a te szívedben: Ki megy fel a mennybe? (azaz, hogy a Krisztust lehozza;)
7 Vagy: Ki száll le a mélységbe? (azaz, hogy a Krisztust a halálból felhozza.)
8 De mit mond? Közel hozzád a beszéd, a szádban és a szívedben van: azaz a hitnek az a beszéde, amelyet mi prédikálunk.
9 Mert ha a száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta Őt a halálból: megtartatsz.
10 Mert szívvel hiszünk az igazságra, szájjal pedig vallást teszünk az üdvösségre.
11 Mert azt mondja az írás: Valaki hisz Őbenne, meg nem szégyenül.
12 Mert nincs különbség zsidó meg görög között, mert ugyanaz az Ura mindeneknek, aki gazdag mindenekhez akik segítségül hívják Őt.
13 Mert mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét: megmenekül.
14 Hogyan hívják azért segítségül *azt,* akiben nem hisznek? Hogyan hisznek pedig *abban,* akiről nem hallottak? Hogyan hallanának pedig prédikáló nélkül?
15 Hogyan prédikálnak pedig, ha el nem küldetnek? Ahogy meg van írva: Milyen szépek a békesség hirdetők lábai, akik jókat hirdetnek!
16 De nem mindenki engedelmeskedett az evangéliumnak. Mert Ésaiás azt mondja: Uram! Ki hitt a mi beszédünknek?
17 Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által.
18 De mondom: Vagy nem hallották? Sőt inkább az egész földre elhatott az ő hangjuk, és a lakóföld véghatáráig az ő beszédük.
19 De mondom: Vagy nem ismerte Izrael? Először Mózes mondja: Én felingerellek titeket egy nem néppel, értelmetlen néppel haragítalak meg titeket.
20 Ésaiás pedig bátorsággal ezt mondja: Megtaláltak engem azok, akik nem kerestek; nyilvánvaló lettem azoknak, akik nem kérdezősködtek felőlem.
21 Az Izraelről pedig ezt mondja: Egész napon kiterjesztettem kezeimet az engedetlenkedő és ellentmondó néphez.

2 ApCsel 22,3; Róm 9,31; Gal 4,17;
4 Mt 5,17; ApCsel 13,38; 2Kor 3,13; Gal 3,24;
5 3Móz 18,5; Ezék 20,11; Gal 3,12;
6 5Móz 30,12;
11 Ésa 28,16; Róm 9,33;
12 ApCsel 15,9; Róm 3,22;
13 Jóel 2,32; ApCsel 2,21;
15 Ésa 52,7; Náh 1,15;
16 Ésa 53,1; Jn 12,38;
18 Zsolt 19,5;
19 5Móz 32,21;
20 Ésa 65,1;
21 Ésa 65,2;

11 *Megmondja az apostol, hogy Isten nem vetette el mindenestől az ő népét, a zsidókat. Azután azt mondja, hogy a pogányok a zsidók romlásából épültek, azért inti a pogányokat, hogy a zsidók ellen fel ne fuvalkodjanak.*

1 Jer 31,37; 2Kor 11,22; Fil 3,5;

1 Mondom tehát: Vajon elvetette-e Isten a népét? Távol legyen; mert én is izraelita vagyok, az Ábrahám magvából, Benjámin nemzetségéből való.

2 Nem vetette el Isten az Ő népét, melyet öröktől fogva ismert. Vagy nem tudjátok mit mond az írás Illésről? hogyan szól Istenhez Izrael ellen, *ezt* mondva:

3 1Kir 19,10;

3 Uram! A Te prófétáidat megölték és oltáraidat lerombolták; és csak egyedül én maradtam, és engem is halálra keresnek.

4 1Kir 19,18;

4 De mit mond neki az isteni felelet? Meghagytam magamnak hétezer férfit, akik nem hajtottak térdet a Baálnak.

5 Róm 9,27;

5 Így azért most is van maradék az Ő kegyelméből való választása szerint.

6 5Móz 9,4;

6 Hogyha pedig kegyelemből, akkor nem cselekedetekből: különben a kegyelem nem volna többé kegyelem. Hogyha pedig cselekedetekből, akkor nem kegyelemből: különben a cselekedet nem volna többé cselekedet.

7 Róm 9,31;

7 Micsoda tehát? Amit Izrael keres, azt nem nyerte meg, a választottak ellenben megnyerték; a többiek pedig megkeményíttettek:

8 Ésa 6,9; Ésa 29,10; Ezék 12,2; Mt 13,14; Mrk 4,12; Lk 8,10; Jn 12,40; ApCsel 28,26;

8 Ahogy meg van írva: Az Isten a kábultság szellemét adta nekik; szemeket, hogy ne lássanak; füleket, hogy ne halljanak, mind e mai napig.

9 Zsolt 69,23;

9 Dávid is ezt mondja: Legyen az ő asztaluk tőrré, hálóvá, botránkozássá és megtorlássá.

10 Sötétüljenek meg az ő szemeik, hogy ne lássanak, és az ő hátukat mindenkorra görbítsd meg.

11 Ezért mondom: Vagy azért ütköztek-e meg, hogy elvesszenek? Távol legyen; hanem az ő elesésük folytán *lett* az üdvösség a pogányoké, hogy irigységre ingerelje őket.

12 Ha pedig az ő elesésük a világ gazdagsága, és az ő veszteségük a pogányok gazdagsága, mennyivel inkább az ő teljességük?

13 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Gal 1,16; Gal 2,8; Ef 3,8; 1Tim 2,7; 2Tim 1,11;

13 Mert nektek mondom, a pogányoknak, amennyiben én a pogányok apostola vagyok, az én szolgálatomat dicsőítem:

14 Ha valami módon felingerelhetném az én atyámfiait, és megtarthatnék közülük némelyeket.

15 Mert ha az ő elvettetésük e világ megbékélése, micsoda *lesz* a felvételük, ha nem élet a halálból?

16 Ha pedig a zsenge szent, akkor az egész is az; és ha a gyökér szent, az ágak is *azok*.

17 Jer 11,16;

17 Ha pedig némely ágak kitörettek, te pedig vadolajfa létedre beoltattál azok helyébe, és részese lettél az olajfa gyökerének és zsírjának;

18 Ne kevélykedj az ágak ellen: ha pedig kevélykedsz, nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.

19 Azt mondod azért: Kitörettek *az* ágak, hogy engem oltsanak be.

20 Úgy van: hitetlenség miatt törettek ki, te pedig hit által állsz; fel ne fuvalkodj, hanem félj;

21 Mert ha az Isten a természet szerint való ágaknak nem kedvezett, majd neked sem kedvez.

22 Lásd meg azért az Isten kegyelmességét és keménységét: azok iránt akik elestek, keménységét; irántad pedig kegyelmességét, ha megmaradsz a kegyelemben; mert ha nem, te is kivágatsz.

23 2Kor 3,16;

23 Sőt azok is, ha meg nem maradnak a hitetlenségben, beoltatnak, mert az Isten ismét beolthatja őket.

24 Mert ha te a természet szerint való vadolajfából kivágattál, és természet ellenére beoltattál a szelíd olajfába: mennyivel inkább beoltatnak ezek a természet szerint valók az ő saját olajfájukba.

25 Lk 21,24;

25 Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiai ezt a titkot, hogy magatokat bölcsnek ne tartsátok, hogy a megkeményedés Izraelre nézve *csak* részben történt, ameddig a pogányok teljessége bemegy.

26 Zsolt 14,7; Ésa 27,9; Ésa 59,20; Jer 31,31-34; 2Kor 3,16; Zsid 8,8; Zsid 10,16;

26 És így az egész Izrael megtartatik, ahogy meg van írva: Eljön Sionból a Szabadító, és elfordítja Jákobtól a bűneit:

27 És ez nekik az én szövetségem, mikor eltörlöm az ő bűneiket.

28 Ezért az evangéliumra nézve ugyan ellenségek értetek; de a választásra nézve szerelmesek az atyákért.

29 Mert megbánhatatlanok az Isten ajándékai és az Ő elhívása.
30 Mert ahogy ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig irgalmasságot nyertetek az ő engedetlenségük miatt:
31 Így most ők is engedetlenkedtek, hogy ők is kegyelmet nyerjenek a veletek tett kegyelem által;
32 Mert az Isten mindeneket engedetlenség alá rekesztett, hogy mindeneken könyörüljön.
33 Óh Isten bölcsességének és tudományának mélységes gazdagsága! Milyen kikutathatatlanok az Ő ítéletei, és kinyomozhatatlanok az Ő útjai!
34 Mert ki ismerte meg az Úr értelmét? vagy ki volt neki tanácsosa?
35 Vagy ki adott neki előbb, hogy annak visszafizesse azt?
36 Mert Őtőle, Őáltala és Őrá nézve vannak mindenek. Neki legyen dicsőség mindörökké. Ámen.

12 *Inti az apostol a híveket sokféle jóságos cselekedetre, hogy megmutassa azt, hogy az igazulás kegyelemből van, Krisztusért, hit által, annál inkább tartozunk hálaadással, melyet jó cselekedetekkel kell megmutatnunk.*

1 Kérlek azért titeket atyámfiai az Isten irgalmasságaira, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket.
2 És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elmétek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Isten jó, kedves és tökéletes akarata.
3 Mert a nekem adott kegyelem által mondom mindenkinek köztetek, hogy feljebb ne bölcselkedjen mint ahogy kell bölcselkedni; hanem józanon bölcselkedjen, ahogy az Isten adta kinekkinek a hit mértékét.
4 Mert ahogy egy testben sok tagunk van, minden tagnak pedig nem ugyanaz a cselekedete van:
5 Úgy sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai *vagyunk.*
6 Minthogy azért különböző ajándékaink vannak a nekünk adott kegyelem szerint, akár prófécia, a hit szabálya szerint *teljesítsük;*
7 Akár szolgálat, a szolgálatban; akár tanító, a tanításban;
8 Akár intő, az intésben; az adakozó, szelídségben; az elöljáró, szorgalommal; a könyörülő, vidámsággal *tegye.*
9 A szeretet képmutatás nélkül legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz.
10 Atyafiúi szeretettel egymás iránt hajlandók legyetek; a tiszteletadásban egymást megelőzők *legyetek.*
11 Az igyekezetben ne *legyetek* restek; szellemben buzgók *legyetek;* az Úrnak szolgáljatok.
12 A reménységben örvendezők; a háborúságban tűrők; a könyörgésben állhatatosak;
13 A szentek szükségeire adakozók *legyetek;* a vendégszeretetet gyakoroljátok.
14 Áldjátok azokat akik titeket kergetnek; áldjátok és ne átkozzátok.
15 Örüljetek az örülőkkel, és sírjatok a sírókkal.
16 Egymás iránt ugyanazzal az értelemmel legyetek; ne kevélykedjetek, hanem az alázatosakhoz szabjátok magatokat. Ne legyetek bölcsek csak a magatok értelme szerint.
17 Senkinek gonoszért gonosszal ne fizessetek. A tisztességre gondotok legyen minden ember előtt.
18 Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljetek.
19 Magatokért bosszút ne álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet *Isten* bosszúállásának, mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr.
20 Azért ha éhezik az ellenséged, adj ennie; ha szomjazik, adj innia; mert ha ezt teszed, eleven szenet gyűjtesz a fejére.
21 Ne győzzön le a gonosz, hanem inkább a gonoszt jóval győzd le.

13 *A fejedelemségekhez való engedelmességre int. Azután az atyafiúi szeretetre és a szent életre.*

1 Minden lélek engedelmeskedjen a felső hatalmasságoknak, mert nincs

32 Gal 3,22;
33 Zsolt 36,7;
34 Ésa 40,13; 1Kor 2,16;
35 Jób 41,11;
36 Péld 16,4; 1Kor 8,6;
1 Róm 6,13; Róm 6,16; 1Pét 2,5;
2 Ef 5,17; 1Thessz 4,3; 1Ján 2,15;
3 Róm 1,5; 1Kor 12,11; Ef 4,7;
4 1Kor 12,27; Ef 1,23; Ef 4,16; Ef 5,23; Kol 1,24;
5 1Kor 12,4; 2Kor 10,13; 1Pét 4,10;
6 1Kor 12,4;
7 1Kor 12,10; 1Pét 4,10-11;
8 5Móz 15,7; Mt 6,1-3; 2Kor 9,7;
9 Zsolt 97,10; Ámós 5,15;
10 Ef 4,2; Fil 2,3; Zsid 13,1; 1Pét 1,22; 1Pét 2,17; 1Pét 5,5;
12 Lk 18,1; Róm 15,13; Ef 6,18; Kol 4,2; 1Thessz 5,16; 1Thessz 5,17; Zsid 10,36; Zsid 12,1; Jak 5,7;
13 1Kor 16,1; Zsid 13,2; 1Pét 4,9;
14 Mt 5,44; 1Kor 4,12;
16 Péld 3,7; Ésa 5,21; Róm 15,5; 1Kor 1,10; Fil 2,2; Fil 3,16; 1Pét 3,8;
17 Péld 20,22; Mt 5,39; 1Kor 6,7; 2Kor 8,21; 1Thessz 5,15; 1Pét 2,12;
18 Mrk 9,50; Zsid 12,14;
19 5Móz 32,35; Mt 5,39; Lk 6,29; Zsid 10,30;
20 Péld 25,21; Mt 5,44;

hatalmasság, hanem Istentől: és amely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek.
2 Azért aki a hatalmasság ellen támad, az Isten rendelése ellen támad; akik pedig ellene támadnak, ítéletet szereznek önmaguknak.
3 Mert a fejedelmek nem a jó, hanem a rossz cselekedet rettegésére vannak. Akarod-e, hogy ne félj a hatalmasságtól? Cselekedd a jót és dicséreted lesz attól.
4 Mert Isten szolgája ő a te javadra. Ha pedig a gonoszt cselekszed, félj, mert nem ok nélkül viseli a fegyvert: mert Isten szolgája, bosszúálló a haragra annak aki gonoszt cselekszik.
5 Azért szükséges engedelmeskedni, nem csak a harag miatt, hanem a lelkiismeretért is.
6 Mert azért fizettek adót is, mert Isten szolgái, akik ugyanabban a szolgálatban foglalatoskodnak.
7 Adjátok meg azért mindenkinek amivel tartoztok: akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet.
8 Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak *azzal,* hogy egymást szeressétek; mert aki szereti a másikat, a törvényt betöltötte.
9 Mert ez: Ne paráználkodj, ne ölj, ne orozz, hamis tanúbizonyságot ne szólj, ne kívánj, és ha valami más parancsolat van, ez az ige foglalja egybe: Szeresd felebarátodat mint magadat.
10 A szeretet nem illeti gonosszal a felebarátot. Ezért a törvény betöltése a szeretet.
11 Ezt pedig cselekedjétek, tudva az időt, hogy ideje most már az álomból felébrednünk, mert most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívőkké lettünk.
12 Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelített; vessük el azért a sötétség cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit.
13 Mint nappal, ékesen járjunk, nem tobzódásokban és részegségekben, nem bujálkodásokban és feslettségekben, nem versengésben és irigységben:
14 Hanem öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust, és a hústestet ne tápláljátok a kívánságaiban.

1 Példl 8,15; Dán 4,32; Tit 3,1; 1Pét 2,13;
7 Mt 22,21;
8 Gal 5,14; 1Tim 1,5;
9 2Móz 20,14; 3Móz 19,18; 5Móz 5,17; Mt 19,18; Mt 22,39; Mrk 12,31; Gal 5,14; Jak 2,8;
11 Ef 5,14; 1Thessz 5,6;
12 Kol 3,8; 1Thessz 5,5;
13 Lk 21,34; 1Kor 6,10; Ef 5,5; Fil 4,8; 1Thessz 4,12; 1Thessz 5,6; Jak 3,14;
14 Gal 3,27; 1Pét 2,11;

14 *Az apostol ebben a részben megtanítja, hogy mihez tartsák magukat a keresztények az olyan dolgokban, amelyek a keresztényi szabadságban vannak.*

1 A hitben erőtlent fogadjátok be, de nem vitatkozásokban való versengésekre;
2 Mert némely azt hiszi, hogy mindent megehet; a *hitben* erőtlen pedig zöldséget eszik.
3 Aki eszik, ne vesse meg azt, aki nem eszik; és aki nem eszik, ne kárhoztassa azt, aki eszik. Mert az Isten befogadta őt.
4 Te kicsoda vagy, hogy kárhoztatod a más szolgáját? Az ő tulajdon urának áll vagy esik. De meg fog állni, mert az Isten képes arra, hogy megállítsa.
5 Némely az egyik napot különbnek tartja a másiknál: a másik pedig minden napot *egyformának* tart. Mindenki a maga értelme felől legyen meggyőződve.
6 Aki ügyel a napra, az Úrért ügyel: és aki nem ügyel a napra, az Úrért nem ügyel. Aki eszik, az Úrért eszik, mert hálákat ad az Istennek: és aki nem eszik, az Úrért nem eszik, és hálákat ad az Istennek.
7 Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának:
8 Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.
9 Mert azért halt meg, és támadt fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon, mind élőkön uralkodjon.
10 Te pedig miért kárhoztatod a te atyádfiát? vagy te is miért veted meg a te atyádfiát? Hiszen mindnyájan odaállunk majd a Krisztus ítélőszéke elé.
11 Mert meg van írva: Élek én, mondja az Úr, mert nekem hajol meg minden térd, és minden nyelv vallást tesz Istennek.
12 Azért hát mindegyikünk maga ad számot magáról az Istennek.
13 Azért ne ítéljük meg egymást többé: hanem inkább abban legyen ítéletetek, hogy atyátokfiának ne szerezzetek megütközést vagy megbotránkozást.
14 Tudom, és meg vagyok győződve az Úr Jézus által, hogy semmi sem tisztátalan önmagában: hanem bármi an-

3 Kol 2,16;
4 Jak 4,12;
5 Gal 4,10; Kol 2,16;
6 1Kor 10,31; 1Tim 4,3;
7 2Kor 5,15; Gal 2,20; 1Thessz 5,10; 1Pét 4,2;
10 Mt 25,31; 2Kor 5,10;
11 Ésa 45,23; Fil 2,10;
12 Zsolt 62,13; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Róm 2,6; 1Kor 3,8; 2Kor 5,10; Gal 6,5; Jel 2,23; Jel 22,12;
13 1Kor 10,32; 2Kor 6,3;
14 Mt 15,11; ApCsel 10,15; 1Kor 8,4; 1Tim 4,4;

nak tisztátalan, aki tisztátalannak tartja.

15 1Kor 8,11; **15** De ha az atyádfia a te ételed miatt megszomorodik, akkor te már nem szeretet szerint cselekszel. Ne veszítsd el az ételeddel akiért Krisztus meghalt.

16 Ne káromolják azért azt, ami nektek jó.

17 1Kor 8,8; **17** Mert az Isten országa nem étel és ital, hanem igazság, békesség és a Szent Szellemben való öröm.

18 Mert aki ezekben szolgál a Krisztusnak, kedves Istennek, és az emberek előtt megpróbált.

19 Azért tehát törekedjünk azokra, amik a békességre és az egymás épülésére valók.

20 Tit 1,15; **20** Ne rontsd le az ételért az Isten munkáját. Minden tiszta ugyan, de rossz annak az embernek aki botránkozással eszi.

21 1Kor 8,13; **21** Jó nem enni húst és nem inni bort, sem semmit nem *tenni*, amiben a te atyádfia megütközik, vagy megbotránkozik, vagy megerőtlenül.

22 Neked hited van: tartsd meg magadban Isten előtt. Boldog aki nem kárhoztatja magát abban amit helyesel.

23 Tit 1,15; **23** Aki pedig kételkedik ha eszik, kárhoztatva van, mert nem hitből *eszik*. Ami pedig hitből nincs, bűn az.

15 *Inti a híveket az apostol, hogy akik erkölcseikben erőtlenek, azokat eltűrjék, szenvedjék, és úgy éljenek, hogy egymás által épüljenek, leírja ennek okát. Magasztalja az ő apostolságát. Menti magát, hogy nem mehetett Rómába, kívánja a szentek könyörgését.*

1 1Kor 9,22; Gal 6,1; **1** Tartozunk pedig mi, az erősek, hogy az erőtlenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk.

3 Zsolt 69,10; Ésa 53,4-5; **2** Mindegyikünk tudniillik az ő felebarátjának kedveskedjen, annak javára, épülésére.

3 Mert Krisztus sem önmagának kedveskedett, hanem ahogy meg van írva: A téged gyalázók gyalázásai hullottak rám.

4 Róm 4,23-24; **4** Mert amelyek régen megírattak, a mi tanulságunkra írattak meg: hogy békességes tűrés által és az írások vigasztalása által reménységünk legyen.

5 Róm 12,16; 1Kor 1,10; Fil 2,2; Fil 3,16; 1Pét 3,8; **5** A békességes tűrés és vigasztalás Istene pedig adja nektek, hogy egyenlő akarattal legyetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint:

6 Hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek az Istent, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyját.

7 Azért fogadjátok be egymást, ahogy Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére.

8 Mondom pedig, hogy Jézus Krisztus szolgája volt a zsidóknak az Isten igazságáért, hogy megerősítse az atyáknak tett ígéreteket;

9 2Sám 22,50; Zsolt 18,50; **9** És a pogányok pedig irgalmasságáért dicsőítsék Istent, ahogy meg van írva: Ezért vallást teszek rólad a pogányok között, és dicséretet énekelek a Te nevednek.

10 5Móz 32,43; **10** És ismét azt mondja: Örüljetek pogányok az Ő népével együtt.

11 Zsolt 117,1; **11** És ismét: Dicsérjétek az Urat minden pogányok, és magasztaljátok Őt minden népek.

12 Ésa 11,10; Jel 5,5; Jel 22,16; **12** És viszont Ésaiás így szól: Lesz a Jessének gyökere, és aki felkel, hogy uralkodjon a pogányokon; Őbenne reménykednek a pogányok.

13 A reménység Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hitben, hogy bővölködjetek a reménységben a Szent Szellem ereje által.

14 Meg vagyok pedig győződve atyámfiai én magam is felőletek, hogy teljesek vagytok minden jósággal, betöltve minden ismerettel, képesek vagytok egymást is inteni.

15 De bátrabban írtam pedig nektek atyámfiai, részben mintegy emlékeztetve titeket az Istentől nekem adott kegyelem által,

16 Hogy legyek a Jézus Krisztus szolgája a pogányok között, munkálkodva az Isten evangéliumában, hogy a pogányok áldozata kedves legyen, *és* a Szent Szellem által megszentelt.

17 Van azért mivel dicsekedjem a Jézus Krisztus által, az Istenre tartozó dolgokban.

18 Mert nem merek szólni semmiről, amit nem Krisztus cselekedett volna általam a pogányok engedelmességre hozásában, szóban és cselekedetekben.

19 Jelek és csodák ereje által, az Isten Szellemének ereje által annyira, hogy

én Jeruzsálemtől és környékétől fogva Illyriáig betöltöttem a Krisztus evangéliumát.
20 Ezért tisztességbeli dolog, hogy ne ott prédikáljam az evangéliumot, ahol a Krisztus neve van, hogy ne másnak az alapjára építsek:
21 Hanem ahogy meg van írva: Akiknek nem szóltak róla, azok meglátják; és akik nem hallottak róla, megértik.
22 Ezért gyakran meg is akadályoztattam, hogy hozzátok menjek.
23 Most pedig, mivel nincs már helyem e tartományokban, és sok esztendeje vágyódom, hogy elmenjek hozzátok:
24 Ha Hispániába megyek, elmegyek hozzátok. Mert remélem, hogy átutazóban meglátlak titeket és elkísértek oda; ha előbb részben betelek veletek.
25 Most pedig Jeruzsálembe megyek a szenteknek szolgálni.
26 Mert tetszett Macedóniának és Akhájának, hogy a jeruzsálembeli szentek szegényei részére valamit adakozzanak.
27 Mert tetszett ez nekik, és tartoznak *is* nekik. Mert ha a pogányok azok szellemi javaiban részesültek, tartoznak nekik viszont szolgálni a hústestiekben.
28 Ezt azért miután elvégzem, és átadom nekik ezt a gyümölcsöt, rajtatok keresztül megyek el Hispániába.
29 Tudom pedig, hogy mikor hozzátok megyek, a Krisztus evangéliumának teljes áldásával megyek.
30 Kérlek pedig titeket atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Szellem szerelmére, hogy velem együtt tusakodjatok értem Isten előtt az imádkozásokban,
31 Hogy megszabaduljak azoktól, akik engedetlenek Júdeában, és hogy a szolgálatom Jeruzsálemben kedves legyen a szentek előtt;
32 Hogy örömmel menjek hozzátok az Isten akaratából, és veletek együtt megújuljak.
33 A békesség Istene legyen mindnyájatokkal! Ámen.

21 Ésa 52,15;
22 Róm 1,13; 1Thessz 2,18;
23 Róm 1,10; Róm 15,32; 1Thessz 3,10; 2Tim 1,4;
25 ApCsel 19,21; ApCsel 24,17;
27 1Kor 9,11; Gal 6,6;
29 Róm 1,11;
30 2Kor 1,11;
31 2Thessz 3,2;
32 Róm 1,10; Róm 15,23;

16 *Ajánlja a rómabeli szenteknek Fébét, és azokat köszönti mind a maga, mind a többi szent nevében. Azután inti őket, hogy távoztassák el a hamis tanítványokat. Utoljára, Istentől kíván nekik minden jót.*

1 Ajánlom pedig nektek Fébét, a mi nővérünket, aki a kenkhréabeli gyülekezet szolgálója:
2 Hogy fogadjátok őt az Úrban szentekhez illően, és legyetek mellette, ha valami dologban rátok szorul. Mert ő is sokak pártfogója volt, nekem magamnak is.
3 Köszöntsétek Priscillát és Akvilát, akik munkatársaim Krisztus Jézusban.
4 Akik az én életemért a saját nyakukat tették le; akiknek nemcsak én mondok köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is.
5 És köszöntsétek azt a gyülekezetet, amely a házukban van. Köszöntsétek az én szerelmetes Epenétusomat, aki Akhája zsengéje a Krisztusban.
6 Köszöntsétek Máriát, aki sokat munkálkodott körülöttünk.
7 Köszöntsétek Andronikust és Juniát, az én rokonaimat és fogolytársaimat, akik híresek az apostolok között, akik nálam is előbb voltak a Krisztusban.
8 Köszöntsétek Ampliást, aki szerelmesem az Úrban.
9 Köszöntsétek Orbánt, munkatársunkat a Krisztusban, és Stakhist, az én szerelmesemet.
10 Köszöntsétek Apellest, aki a Krisztusban megpróbáltatott. Köszöntsétek az Aristóbulus *háznépéből valókat.*
11 Köszöntsétek Heródiont, a rokonomat. Köszöntsétek a Nárcissus *háznépéből* azokat, akik az Úrban vannak.
12 Köszöntsétek Trifénát és Trifósát, akik munkálkodnak az Úrban. Köszöntsétek a szerelmetes Persist, aki sokat munkálkodott az Úrban.
13 Köszöntsétek Rufust, aki kiválasztott az Úrban, és az ő anyját, aki nekem is anyám.
14 Köszöntsétek Ásinkritust, Flégont, Hermást, Pátrobást, Merkuriust, és az atyafiakat, akik velük vannak.
15 Köszöntsétek Filológust és Juliát, Néreust és a nővérét, és Olimpást és minden szenteket, akik velük vannak.
16 Köszöntsétek egymást szent csókolással. Köszöntenek titeket a Krisztus gyülekezetei.
17 Kérlek pedig titeket atyámfiai, vigyázzatok azokra, akik szakadáso-

3 ApCsel 18,2; ApCsel 18,26;
16 1Kor 16,20; 2Kor 13,12; 1Thessz 5,26; 1Pét 5,14;
17 Mt 18,17; Kol 2,8; 2Thessz 3,6; 2Tim 3,5; Tit 3,10; 2Ján 1,10;

kat és botránkozásokat okoznak, akik más tudományra tanítanának azon kívül amelyet tanultatok; és azoktól távozzatok el.
18 Mert az ilyenek nem a mi Urunk Jézus Krisztusnak szolgálnak, hanem az ő hasuknak; és nyájas beszéddel meg hízelgéssel elcsalják az egyszerű emberek szívét.
19 Mert a ti engedelmességetek mindenekhez eljutott. Örülök azért nektek; de akarom, hogy bölcsek legyetek a jóban, ártatlanok a rosszban.
20 A békesség Istene pedig megrontja a Sátánt a lábaitok alatt hamar. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme veletek. Ámen.
21 Köszönt titeket Timótheus, az én munkatársam, és Lucius, Jáson és Sosipáter, az én rokonaim.
22 Köszöntelek titeket az Úrban én, Tertius, aki ezt a levelet írtam.
23 Köszönt titeket Gájus, aki nekem és az egész gyülekezetnek házigazdája. Köszönt titeket Erástus, a város kincstartója, és Kvártus atyafi.
24 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájatokkal. Ámen.
25 Annak pedig, aki megerősíthet titeket az én evangéliumom és a Jézus Krisztus hirdetése szerint, annak a titoknak a kijelentéséből, amely örök időtől fogva el volt rejtve,
26 Most pedig megjelentetett a próféták írásai által, az örök Isten parancsolatából, a hit engedelmességére, minden pogányoknak megmagyarázva,
27 Az egyedül bölcs Istennek dicsőség a Jézus Krisztus által mindörökké. Ámen.

18 Ezék 13,18; Fil 3,19; 2Pét 2,10-15;
19 Mt 10,16; 1Kor 14,20;
21 ApCsel 13,1; ApCsel 16,1; ApCsel 17,5; ApCsel 20,4; Fil 2,19; Kol 1,1; 1Thessz 3,2; 1Tim 1,2;
23 ApCsel 19,22; 2Tim 4,20;
25 Ef 1,9; Ef 3,9; Ef 3,20; Kol 1,26; 2Tim 1,10; Tit 1,2; 1Pét 1,20;

PÁL APOSTOL KORINTHUSBA ÍRT ELSŐ LEVELE

Miután Korinthusban néhány gonosz szokás és tévelygés indult el a gyülekezetben, azokat az apostol elhagyatná és eltörölné. Először az ott lévőket az egyenességre inti az 1. 2. 3. 4. részekben. Azután, hogy a paráznasági bujaságban semmi közösségük ne legyen, és azt, aki a saját mostohaanyjával fertelmeskedett, rekesszék ki, az 5. 6. részekben. Emellett meghagyja, hogy a házasságot, mint Isten rendelését, tisztességben tartsák, és hogy a bálványoknak áldozott dolgokban semmi részük ne legyen, a 8. 9. 10. részekben. Tanít az Úrvacsoráról a 11. részben, és a Szent Szellem külön-külön ajándékairól a 12. részben. Az atyafiúi szeretetről a 13. részben. Az egyházi fenyítésről a 14. részben. A halottak feltámadásáról a 15. részben. Végül a júdeabeli szegények alamizsnájáról a 16. részben.

1 *Először hálákat ad az Istennek a szellemi ajándékokért, melyekkel Isten meglátogatta a korinthusbelieket. Azután inti őket, hogy ne legyenek közöttük hasonlások a tanítók miatt, mert azt mondja, hogy az evangélium prédikálására nem kívánja Isten az emberi bölcsesség ékesszólását.*

1 Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából elhívott apostola, és Sosthenes, az atyafi.
2 Az Isten gyülekezetének, amely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek, mindazokkal együtt, akik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják minden helyen, a magukén és a miénk:
3 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
4 Hálát adok az én Istenemnek mindenkor értetek az Isten kegyelméért, amely nektek adatott a Krisztus Jézusban,
5 Mivelhogy mindenben meggazdagodtatok Őbenne, minden beszédben és minden ismeretben,
6 Ahogy megerősíttetett bennetek a Krisztusról való bizonyságtétel
7 Annyira, hogy semmi kegyelmi ajándék nélkül nem szűkölködtök, várva a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését,
8 Aki meg is erősít titeket mindvégig feddhetetlenségben, a mi Urunk Jézus Krisztus napjára.

2 Jn 17,19; ApCsel 15,9; Róm 1,7; Ef 1,1; 1Thessz 4,7; 2Tim 2,22;
3 Róm 1,7; 2Kor 1,2; Ef 1,2; 1Pét 1,2;
5 Kol 1,9;
7 Fil 3,20; Tit 2,13;
8 1Thessz 3,13; 1Thessz 5,23;

9 Hű az Isten, aki elhívott titeket az Ő Fiának, a mi Urunk Jézus Krisztusnak közösségébe.
10 Kérlek azonban titeket atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyformán szóljatok és ne legyenek köztetek szakadások, de legyetek teljesen egyek ugyanazon értelemben és ugyanazon véleményben.
11 Mert megtudtam felőletek atyámfiai a Kloé embereitől, hogy versengések vannak köztetek.
12 Azt értem pedig, hogy mindegyikőtök ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé.
13 Vajon részekre osztatott-e a Krisztus? Vajon Pál feszíttetett-e meg értetek, vagy a Pál nevére merítkeztetek-e be?
14 Hálákat adok az Istennek, hogy senkit sem merítettem be közületek, kivéve Krispust és Gájust,
15 Hogy valaki azt ne mondja, hogy a magam nevére merítettem be.
16 Bemerítettem azonban Stefana háznépét is, ezenkívül nem tudom, hogy valaki mást bemerítettem volna.
17 Mert nem azért küldött engem a Krisztus, hogy bemerítsek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem; de nem a szólás bölcsességével, hogy a Krisztus keresztje hiábavaló ne legyen.
18 Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak akik elvesznek; de nekünk, akik megtartatunk, Isten ereje.
19 Mert meg van írva: Elvesztem a bölcsek bölcsességét és az értelmesek értelmét elvetem.
20 Hol a bölcs? hol az írástudó? hol e világ vitázója? Nem tette-e bolondsággá Isten e világ bölcsességét?
21 Mert miután az Isten bölcsességében nem ismerte meg e világ a bölcsesség által az Istent, tetszett az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket.
22 Mert egyfelől a zsidók jelet kívánnak, másfelől a görögök bölcsességet keresnek.
23 Mi pedig a megfeszített Krisztust prédikáljuk, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot;
24 De maguknak a hivatalosoknak, mind zsidóknak, mind görögöknek, Krisztust, az Isten hatalmát és Isten bölcsességét.
25 Mert az Isten bolondsága bölcsebb az embereknél, és az Isten erőtlensége erősebb az embereknél.
26 Mert látjátok az elhívásotokat, atyámfiai, hogy nem sokan vagytok bölcsek hústest szerint, nem sokan hatalmasak, nem sokan nemesek;
27 Hanem e világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket; és e világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket;
28 És e világ senkijeit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse:
29 Hogy ne dicsekedjen előtte egy hústest sem.
30 De tőle vagytok ti a Krisztus Jézusban, aki Istentől lett nekünk bölcsesség és igazság, szentség és váltság:
31 Hogy, ahogy meg van írva: Aki dicsekedik, az Úrban dicsekedjen.

2

Az evangéliumi tanítást az evangéliumi tudomány bölcsességének mondja.

1 Én is, mikor hozzátok mentem atyámfiai, nem mentem, hogy nagy ékesszólással vagy bölcsességgel hirdessem nektek az Isten bizonyságtételét.
2 Mert elvégeztem magamban, hogy ne tudjak köztettek másról, mint a Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettről.
3 És én erőtlenséggel, félelemmel és nagy rettegéssel voltam köztetek.
4 És az én beszédem és az én prédikálásom nem emberi bölcsesség hitető beszédeiben állt, hanem inkább a szellem és *isteni* erő megmutatásában:
5 Hogy a ti hitetek ne emberi bölcsességen, hanem Isten erején álljon.
6 Bölcsességet pedig a tökéletesek között szólunk; de nem e világ bölcsességét, sem e világ elvesző fejedelmeinek bölcsességét;
7 Hanem Isten titkos bölcsességét szóljuk, azt az elrejtettet, amelyet Isten e világ előtt elrendelt a mi dicsőségünkre;

9 Jer 32,40; Jn 15,5; 1Kor 10,13; Gal 2,20; 1Thessz 5,24; 1Ján 1,3;
10 Róm 12,16; Róm 15,5; 2Kor 13,11; Fil 2,2; Fil 3,16; 1Pét 3,8;
12 ApCsel 18,24; 1Kor 3,4; 1Kor 16,12;
14 ApCsel 18,8; Róm 16,23;
16 1Kor 16,15; 1Kor 16,17;
17 1Kor 2,1; 1Kor 2,4; 2Pét 1,16;
18 Róm 1,16;
19 Jób 5,13; Ésa 29,14;
20 Ésa 33,18;
21 Mt 11,25; Lk 10,21;
22 Mt 12,38; Mt 16,1; Jn 4,48;
23 Mt 11,6; Jn 6,60; Jn 6,66;
24 Kol 2,3;
26 Jn 7,48; Jak 2,5;
30 Jer 23,5; Jn 17,19;
31 Ésa 65,16; Jer 9,23-24; 2Kor 10,17;
1 1Kor 1,17; 1Kor 2,4;
3 ApCsel 18,1; ApCsel 18,3; 2Kor 10,10;
4 1Kor 1,17; 1Kor 2,1; 2Pét 1,16;
5 2Kor 4,7;
6 Jób 28,21; 1Kor 15,24; Jak 3,15;
7 Róm 16,25; 1Kor 4,1;
8 Mt 11,25; Jn 7,48; Jn 16,3; ApCsel 3,17; ApCsel 13,27; 2Kor 3,14; 1Tim 1,13;

8 Melyet e világ fejedelmei közül senki sem ismert, mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg soha a dicsőség Urát:
9 De ahogy meg van írva: Amiket szem nem látott, fül nem hallott és az ember szíve meg sem gondolt, amiket Isten készített az Őt szeretőknek.
10 Nekünk azonban az Isten kijelentette az Ő Szelleme által: mert a Szellem mindeneket vizsgál, még az Isten mélységeit is.
11 Mert kicsoda tudhatja az emberek közül azt, ami az emberben van, ha nem az ember szelleme, amely benne van? Így az Isten dolgait sem ismeri senki, csak az Isten Szelleme.
12 Mi pedig nem e világ szellemét vettük, hanem az Istenből való Szellemet; hogy megismerjük azokat, amiket Isten ajándékozott nekünk.
13 Melyeket prédikáljuk is, nem olyan beszédekkel amelyekre az emberi bölcsesség tanít, hanem amelyekre a Szent Szellem tanít; szellemiekhez szellemieket szabva.
14 Lelki ember pedig nem foghatja meg az Isten Szellemének dolgait: mert bolondságok neki; meg sem értheti, mert szellemileg ítéltetnek meg.
15 A szellemi ember azonban mindent megítél, de őt senki sem ítéli meg.
16 Mert ki ismerte az Úr akaratát, hogy taníthatná Őt? Bennünk pedig Krisztus értelme van.

3 Hogyan tanítson alázatosságban, és hogyan legyen méltóságos az egyházi szolgálat, abban hogyan kell építeni, és hogy nem kell emberekben dicsekedni.

1 Én sem szólhattam pedig nektek atyámfiai, mint szellemieknek, hanem mint hústestieknek, mint a Krisztusban kisdedeknek.
2 Tejnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna el, sőt még most sem bírjátok el:
3 Mert még hústestiek vagytok; mert amikor irigykedés, versengés és viszály van köztetek, vajon nem hústestiek vagytok-e és nem ember szerint jártok-e?
4 Mert mikor egyik ezt mondja: Én Pálé vagyok; a másik meg: Én Apollósé; nem hústestiek vagytok-e?
5 Hát kicsoda Pál és kicsoda Apollós ha nem szolgák, akik által hívőkké lettetek, és pedig ahogy kinek-kinek az Úr adta.
6 Én plántáltam, Apollós öntözött; de az Isten adta a növekedést.
7 Azért sem aki plántál, nem valami, sem aki öntöz; hanem a növekedést adó Isten.
8 A plántáló pedig és az öntöző egyek; de mindegyik a maga jutalmát veszi a maga munkája szerint.
9 Mert Isten munkatársai vagyunk: Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok.
10 Az Istennek nekem adott kegyelme szerint, mint bölcs építőmester, fundamentumot vetettem, de más épít rá. Mindenki vigyázzon hogyan épít rá.
11 Mert más fundamentumot senki sem vethet azon kívül, amely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus.
12 Ha pedig valaki erre a fundamentumra aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, pozdorját épít;
13 Mindenkinek a munkája nyilvánvaló lesz: mert a nap megmutatja, mert tűzben jelenik meg; és hogy kinek milyen a munkája, azt a tűz próbálja meg.
14 Ha valakinek a munkája, amelyet ráépített, megmarad, jutalmát veszi.
15 Akinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy mint a tűzön keresztül.
16 Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Szelleme lakik bennetek?
17 Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Isten temploma szent, ezek vagytok ti.
18 Senki se csalja meg magát. Ha valaki bölcsnek látja magát köztetek e világon, bolond legyen, hogy bölccsé lehessen.
19 Mert e világ bölcsessége bolondság az Isten előtt. Mert meg van írva: Megfogja a bölcseket az ő ravaszságukban.
20 És ismét: Ismeri az Úr a bölcsek gondolatait, hogy hiábavalók.
21 Azért senki ne dicsekedjen emberekkel. Mert minden a tiétek.
22 Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár

9 Ésa 64,4;
10 Mt 13,11; 2Kor 3,18;
11 Péld 27,19; Jer 17,9;
12 Róm 8,15;
13 1Kor 1,17; 1Kor 2,4; 2Pét 1,16;
15 Péld 28,5;
16 Ésa 40,13; Róm 11,34;
2 Zsid 5,12; 1Pét 2,2;
3 1Kor 1,11; Gal 5,19; Jak 3,16;
4 1Kor 1,12;
5 ApCsel 18,24; 1Kor 1,12; 1Kor 16,12;
6 ApCsel 18,26; ApCsel 19,1;
8 Zsolt 62,13; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Róm 2,6; Róm 14,12; 2Kor 5,10; Gal 6,5; Jel 2,23; Jel 22,12;
9 2Kor 6,1; Ef 2,20; Kol 2,7; 1Pét 2,5;
11 Ésa 28,16; Mt 16,18;
13 Ésa 8,20; Ésa 48,10; Jer 23,29; 1Pét 1,7; 1Pét 4,12;
16 1Kor 6,19; 2Kor 6,16; Zsid 3,6; 1Pét 2,5;
18 Péld 3,7; Ésa 5,21;
19 Jób 5,13;
20 Zsolt 94,11;

jelenvalók, akár következendők, minden a tiétek.
23 Ti pedig Krisztusé, Krisztus pedig Istené.

4 *Mi az evangélium igaz hirdetőjének feladata, saját maga alázatos példájában írja meg, és Timótheust ajánlja.*

1 Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait.
2 Amit pedig egyébként a sáfároktól megkívánnak az, hogy mindegyiket hűségesnek találják.
3 Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti ítéljetek meg, vagy emberi *ítélet*nap; sőt magam sem ítélem meg magamat.
4 Mert semmit sem tudok magamra, de nem ezáltal vagyok megigazulva; hanem az Úr az aki engem megítél.
5 Azért idő előtt semmit se ítéljetek, amíg el nem jön az Úr, aki világosságra hozza a sötétség titkait és megjelenti a szívek tanácsait, és akkor mindenkinek az Istentől lesz a dicsérete.
6 Ezeket pedig atyámfiai, példában szabtam magamra és Apollósra értetek, hogy rajtunk tanuljátok meg, hogy annak felette ami írva van, nem jó bölcselkedni; hogy senki se fuvalkodjon fel az egyikért a másik ellen.
7 Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis amit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekszel mintha nem kaptad volna?
8 Most már beteltetek, most már meggazdagodtatok, nélkülünk uralkodásra jutottatok; bár csakugyan uralkodásra jutottatok volna, hogy mi is veletek együtt uralkodhatnánk.
9 Mert úgy vélem, hogy az Isten minket, az apostolokat, utolsókul állított mint halálra szántakat: mert látványossága lettünk a világnak, úgy angyaloknak mint embereknek.
10 Mi bolondok vagyunk a Krisztusért, ti pedig bölcsek a Krisztusban; mi erőtlenek, ti pedig erősek; ti dicsőségesek, mi pedig gyalázatosak.
11 Mind ez ideig éhezünk, szomjazunk, meztelenkedünk, bántalmaztatunk és bujdosunk,
12 Fáradozunk, tulajdon kezünkkel munkálkodva; ha szidalmaznak, jót kívánunk; ha háborúságot szenvedünk, békességgel tűrjük;
13 Ha gyaláznak, könyörgünk: szinte e világ szemetjévé lettünk, mindenek söpredékévé egész mostanig.
14 Nem azért írom ezeket, hogy megszégyenítselek titeket, hanem intelek titeket mint szerelmes gyermekeimet.
15 Mert ha tízezer tanítómesteretek lenne is a Krisztusban, de nem sok atyátok; mert én szültelek titeket a Krisztus Jézusban az evangélium által.
16 Kérlek azért titeket, legyetek az én követőim.
17 Azért küldtem hozzátok Timótheust, aki nekem szeretett és hű fiam az Úrban, aki eszetekbe juttatja nektek az én útjaimat a Krisztusban, ahogy mindenütt, minden gyülekezetben tanítok.
18 De mintha el se mennék hozzátok, úgy felfuvalkodtak egyesek.
19 Pedig hamarosan elmegyek hozzátok, ha az Úr akarja; és megismerem a felfuvalkodottaknak nem a beszédét, hanem az erejét.
20 Mert nem beszédben áll az Isten országa, hanem erőben.
21 Mit akartok? Vesszővel menjek hozzátok, vagy szeretettel és a szelídség szellemével?

5 *A mostohaanyjával fertelmeskedőt kireszteli a gyülekezetből.*

1 Általában hallatszik köztetek paráznaság, még olyan paráznaság is, amilyet a pogányok között sem említenek: hogy valaki az atyja feleségét elvegye.
2 És ti pedig felfuvalkodtatok, és nem keseredtetek meg inkább, hogy kivetnétek magatok közül, aki ezt a dolgot cselekedte.
3 Mert én ugyan testben távollévő, de szellemben jelenlévő, már elvégeztem mintha jelen lennék, hogy azt aki ezt cselekedte,
4 Ti és az én szellemem a mi Urunk Jézus Krisztus nevében egybegyűlve, a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmával
5 Átadjuk az ilyet a Sátánnak a hústest veszedelmére, hogy a szellem megtartasson az Úr Jézus ama napján.
6 Nem jó a ti dicsekedésetek. Vagy nem tudjátok-e, hogy egy kis kovász az egész tésztát megkeleszti?

1 Mt 24,45; 2Kor 6,4; Kol 1,25; Tit 1,7;
2 Lk 12,42;
4 2Móz 34,7; Jób 9,2; Zsolt 143,2;
5 Dán 7,10; Mt 7,1; Róm 2,1; Jel 20,12;
6 Péld 3,7; Róm 12,3;
7 Jn 3,27; Jak 1,17;
9 Zsolt 44,23; Róm 8,36; 2Kor 4,11; Zsid 10,33;
10 1Kor 2,3;
11 ApCsel 23,2;
12 Mt 5,44; Lk 6,28; Lk 23,34; ApCsel 7,60; ApCsel 18,3; ApCsel 20,34; Róm 12,14; 1Thessz 2,9; 2Thessz 3,8;
14 1Thessz 2,11;
15 ApCsel 18,11; Gal 4,19; Fil 1,10; 2Tim 4,3; Jak 1,18;
16 1Kor 11,1; Fil 3,17; 1Thessz 1,6; 2Thessz 3,9;
19 ApCsel 18,21; Zsid 6,3; Jak 4,15;
20 1Kor 2,4; 1Thessz 1,5; 2Pét 1,16;
1 3Móz 18,8; 5Móz 27,20;
3 2Kor 13,2; Kol 2,5; 1Thessz 2,17;
5 1Tim 1,20;
6 Gal 5,9;

7 Tisztítsátok ki azért a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, ahogy kovász nélkül valók vagytok: mert hiszen a mi páskhabárányunk, a Krisztus, megáldoztatott értünk.
8 Azért ne régi kovásszal ünnepeljünk, sem rosszaság és gonoszság kovászában, hanem tisztaság és igazság kovásztalanságában.
9 Azt írtam nektek levelemben, hogy paráznákkal ne társalogjatok.
10 De nem általában e világ paráznáival, vagy fösvényeivel, vagy rablóival, vagy bálványimádóival, mert hiszen így ki kellene mennetek e világból.
11 Most azért azt írom nektek, hogy ne társalogjatok azzal, ha valakit atyafinak neveznek, de parázna, vagy fösvény, vagy bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy részeges, vagy ragadozó. Az ilyennel egyáltalán együtt se egyetek.
12 Mert mi közöm ahhoz, hogy a kívül valókról is ítéletet tegyek? vagy ti nem a belül lévők fölött tesztek ítéletet?
13 A kívül valókat pedig majd az Isten ítéli meg. Vessétek ki azért a gonosz embert magatok közül.

7 Ésa 53,7; Jn 1,29; 1Kor 15,3;
8 2Móz 12,3; 2Móz 12,15; 5Móz 16,3;
9 5Móz 7,2; Mt 18,17; 2Kor 6,14; Ef 5,11; 2Thessz 3,14;
11 4Móz 12,14; Mt 18,17; 2Thessz 3,14; 2Ján 1,10;
13 5Móz 13,5;

A hitetlenek előtt ne kezdjenek el peresekedni. A keresztény szabadságról. A paráznaság ellen.

1 Merészel valaki közületek, ha peres dolga van a másikkal, az igaztalanok előtt törvénykezni, és nem a szentek előtt?
2 Nem tudjátok, hogy a szentek ítélik meg e világot? És ha általatok lesz megítélve a világ, méltatlanok vagytok-e a legkisebb dolgokban ítélkezni?
3 Nem tudjátok, hogy angyalokat fogunk ítélni, nemhogy e világi életünk szükségére való dolgokat?
4 Azért ha életszükségre való dolgokról van törvénykezésetek, akiket a gyülekezetben semmibe vesznek, azokat ültessétek le.
5 Megszégyenítésetekre mondom: Hát nincs köztetek egy bölcs ember sem, aki ítéletet tehetne az atyjafiai között?
6 Hanem atyafi az atyafival törvénykezik, mégpedig hitetlenek előtt?
7 Ezért minden kétség nélkül nagy gyarlóság bennetek, hogy törvénykeztek egymással. Miért nem szenvedtek inkább a bosszúságot? Miért nem tűritek inkább a kárt?
8 Sőt, ti okoztok bosszúságot és kárt, mégpedig atyátokfiainak.
9 Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Isten országát? Ne tévelyegjetek; se paráznák, se bálványimádók, se házasságtörők, se fiúmegrontók, se férfiakkal tisztátalankodók,
10 Se tolvajok, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se rablók nem örökölhetik Isten országát.
11 Ilyenek voltatok pedig néhányan, de megmosattattatok, de megszenteltettetek, de megigazíttattatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Szelleme által.
12 Minden szabad nekem, de nem minden használ; minden szabad nekem, de én nem adatom senki hatalma alá.
13 Az eledelek a hasnak, és a has az eledeleknek *rendeltetett*. Az Isten pedig mind ezt, mind azokat eltörli. A test azonban nem a paráznaságnak *rendeltetett*, hanem az Úrnak, és az Úr a testnek.
14 Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta, minket is feltámaszt az Ő hatalma által.
15 Nem tudjátok, hogy a ti testeitek a Krisztus tagjai? Elszakítva hát a Krisztus tagjait, parázna tagjaivá tegyem? Távol legyen.
16 Vagy nem tudjátok, hogy aki a paráznához ragaszkodik, egy test vele? Mert ketten lesznek, úgymond, egy hústestté.
17 Aki pedig az Úrhoz ragaszkodik, egy szellem vele.
18 Meneküljetek a paráznaságtól. Minden bűn amit az ember cselekszik, a testen kívül van, de aki paráználkodik, a maga teste ellen vétkezik.
19 Vagy nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Szellem temploma, amelyet Istentől vettetek, és nem vagytok a magatokéi?
20 Mert áron vétettetek meg; dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és szellemetekben, amelyek az Istenéi.

10 Gal 5,19; Ef 5,5; Jel 22,15;
11 Ef 2,2; Kol 3,7; Tit 3,3; Zsid 10,22;
12 1Kor 10,23;
14 Róm 8,11; 2Kor 4,14;
16 1Móz 2,24; Mt 19,5; Mrk 10,8; Ef 5,31;
19 1Kor 3,16; 2Kor 6,16; Ef 2,21; Zsid 3,6; 1Pét 2,5;
20 1Kor 7,23; Gal 3,13; Zsid 9,12; 1Pét 1,18;

A házasságról, szüzességről, özvegységről tanít és mondja, hogy ki-ki amiben van, azzal legyen megelégedve. A szü-

7 Péld 20,22; Mt 5,39; Róm 12,17; 1Thessz 5,15; 1Pét 3,9;

zességet mire tartsák, és kiknek kell megházasodnia.

1 Amik felől pedig írtatok nekem, jó a férfinak nem érinteni asszonyt.
2 De a paráznaság miatt minden férfinak tulajdon felesége legyen, és minden asszonynak tulajdon férje.
3 A férj adja meg a feleségének a köteles jóakaratot; hasonlóan a feleség is a férjének.
4 A feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; hasonlóan a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége.
5 Ne fosszátok meg egymást, hacsak nem egyenlő akaratból bizonyos ideig, hogy ráérjetek a böjtölésre és az imádkozásra, azután ismét térjetek egymáshoz, hogy a Sátán meg ne kísértsen titeket, mivelhogy meg nem tartóztathatjátok magatokat.
6 Ezt pedig engedményként mondom, nem parancsolat szerint.
7 Mert szeretném, ha minden ember úgy volna mint én; de mindenkinek tulajdon kegyelmi ajándéka van Istentől, egynek így, másnak pedig úgy.
8 A nem házasoknak és az özvegyasszonyoknak mondom, hogy jó nekik ha úgy maradhatnak mint én is.
9 De ha nem tudják magukat megtartóztatni, házasságban éljenek: mert jobb házasságban élni, mint égni.
10 Azoknak pedig akik házasságban vannak, hagyom nem én, hanem az Úr, hogy az asszony el ne váljon a férjétől.
11 Hogyha pedig elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön meg a férjével; és a férj se bocsássa el a feleségét.
12 Egyebeknek pedig én mondom, nem az Úr: Ha valamely atyafinak hitetlen felesége van és az vele akar lakni, ne bocsássa el azt.
13 És amely asszonynak hitetlen férje van, és ez vele akar lakni, ne bocsássa el azt.
14 Mert meg van szentelve a hitetlen férj a feleségében, és meg van szentelve a hitetlen asszony a férjében, mert különben a gyermekeitek tisztátalanok volnának, most pedig szentek.
15 Ha pedig a hitetlen elválik, ám váljon el; nem vettetett szolgaság alá a keresztyén férfi vagy a keresztyén asszony az ilyen dolgokban. De békességre hívott minket az Isten.
16 Mert mit tudod te asszony, hogy megmentheted-e a férjedet; vagy mit tudod te férfi, hogy megmentheted-e a feleségedet?
17 Csak ahogy kinek-kinek adta az Isten, ahogy kit-kit elhívott az Úr, úgy járjon. És minden gyülekezetben így rendelkezem.
18 Körülmetélten hivatott el valaki? ne fedezze el azt; körülmetéletlenül hivatott el valaki? ne metélkedjen körül.
19 A körülmetélkedés semmi, a körülmetéletlenség is semmi; hanem Isten parancsolatainak megtartása.
20 Ki-ki amely hivatásban elhívatott, abban maradjon.
21 Szolgai állapotban hívattattál el? Ne gondolj vele, sőt ha szabad is lehetsz, inkább élj *azzal*.
22 Mert az Úrban elhívott szolga az Úr szabadosa; hasonlóképpen aki szabadságban elhívott, a Krisztus szolgája.
23 Nagy áron vétettetek meg, ne legyetek emberek szolgái.
24 Ki-ki amiben elhívatott, atyámfiai, abban maradjon meg az Isten előtt.
25 A hajadonok felől nincs ugyan parancsolatom az Úrtól, de tanácsot adok, úgy mint aki irgalmat nyertem az Úrtól, hogy hitelre méltó legyek.
26 Úgy ítélem azért, hogy jó ez a jelen szükség miatt, hogy tudniillik jó az embernek úgy maradni.
27 Feleséghez köttettél? Ne keress elválást. Megszabadultál a feleségedtől? Ne keress feleséget.
28 De ha veszel is feleséget, nem vétkezel; és ha férjhez is megy a hajadon, nem vétkezik; de az ilyeneknek háborúságuk lesz a hústestben. Én pedig kedveznék nektek.
29 Ezt pedig azért mondom, atyámfiai, mert az idő igen rövidre van szabva, annyira, hogy akiknek van is feleségük, úgy legyenek mintha nem volna.
30 És akik sírnak, mintha nem sírnának; és akik vigadnak, mintha nem vigadnának; akik vesznek, mintha semmijük sem volna.
31 És akik élnek e világgal, mintha nem élnének: mert elmúlik e világ ábrázata.
32 Azt akarnám pedig, hogy gond nélkül legyetek. Aki házasság nélkül van,

3 1Pét 3,7;
5 Jóel 2,16;
7 Mt 19,12; ApCsel 26,29; 1Kor 4,7; 1Kor 12,11;
9 1Tim 5,14;
10 Mal 2,14; Mt 5,32; Mt 19,9; Mrk 10,11; Lk 16,18;
16 1Pét 3,1;
20 Ef 4,1; Fil 1,27; Kol 1,10; 1Thessz 2,12; 1Thessz 4,11;
23 1Kor 6,20; Zsid 9,12; 1Pét 1,18;
31 Ésa 40,6; Jak 1,10; Jak 4,14; 1Pét 1,24; 1Ján 2,17;
32 1Tim 5,5;

arra visel gondot ami az Úré, hogyan kedveskedhessen az Úrnak;
33 Aki pedig feleséget vett, a világiakra visel gondot, hogyan kedveskedhessen a feleségének.
34 Különbözik egymástól az asszony és a szűz. Aki nem ment férjhez, az Úr dolgaira visel gondot, hogy szent legyen mind testében, mind szellemében; aki pedig férjhez ment, e világiakra visel gondot, hogyan kedveskedhessen a férjének.
35 Ezt pedig a hasznotokra mondom, nem hogy tőrbe csaljalak titeket, hanem hogy illendően és állhatatosan ragaszkodjatok az Úrhoz háboríthatatlanul.
36 De ha valaki szégyennek tartja az ő hajadon lányára, ha virágzó idejét múlja, és úgy kell történnie: amit akar azt cselekedje, nem vétkezik, menjen férjhez.
37 Aki pedig szilárdan áll a szívében és nem kényszeríti a szükség, hanem hatalma van a tulajdon akarata fölött és azt végezte el szívében, hogy megtartja hajadon lányát, jól teszi.
38 Azért aki férjhez adja, az is jól cselekszi, de aki nem adja férjhez, még jobban teszi.
39 Az asszonyt törvény köti amíg férje él, de ha férje meghal, szabadon férjhez mehet akihez akar, csakhogy az Úrban.
40 De boldogabb ha úgy marad, az én véleményem szerint; pedig hiszem, hogy bennem is Isten Szelleme van.

39 Róm 7,2;
40 1Thessz 4,8;

8 A bálványoknak áldozott dolgokról, és az atyafiúi szeretetről. Egy Isten és egy Úr. A keresztényi szabadsággal nem kell élni az erőtlenek botránkozására.

1 A bálványáldozatokról pedig tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismeretünk. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít.
2 Ha pedig valaki azt hiszi, hogy tud valamit, még semmit sem ismer úgy, ahogy ismernie kell.
3 De ha valaki az Istent szereti, azt Ő ismeri.
4 Tehát a bálványáldozati hús evése felől tudjuk, hogy a bálvány semmi e világon, és nincs más Isten, hanem csak egy.
5 Mert ha vannak is úgynevezett istenek, akár az égben, akár a földön, ahogy van sok isten és sok úr;
6 Azonban nekünk egy Istenünk van: az Atya, akitől a mindenség *van*, mi is Őbenne; és egy Urunk: a Jézus Krisztus, aki által a mindenség *van*, és mi is Őáltala.
7 De nem mindenkiben van meg ez az ismeret; sőt némelyek a bálvány felől való lelkiismeretük szerint mind a mai napig mint bálványáldozatot eszik, és az ő lelkiismeretük, mivelhogy erőtlen, megfertőződik.
8 Pedig az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten előtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek.
9 De meglássátok, hogy ez a ti szabadságotok botránkozására ne legyen az erőtleneknek.
10 Mert ha valaki meglát téged, akinek ismereted van, hogy a bálványtemplomnál vendégeskedsz, annak lelkiismerete, mivelhogy erőtlen, vajon nem bátorodik-e fel arra, hogy megegye a bálványáldozatot?
11 És a te ismereted miatt elvész a te erőtlen atyádfia, akiért Krisztus meghalt.
12 Így aztán mikor az atyafiak ellen vétkeztek, és az ő erőtlen lelkiismeretüket megsértitek, a Krisztus ellen vétkeztek.
13 Ezért ha az étel megbotránkoztatja az atyámfiát, inkább soha sem eszem húst, hogy az atyámfiát meg ne botránkoztassam.

4 5Móz 4,39; 1Kor 10,19; Ef 4,6;
6 Mal 2,10; Jn 13,13; Róm 11,36; 1Kor 12,3; Ef 4,6; Fil 2,11;
7 1Kor 10,28;
8 Róm 14,17;
9 Gal 5,13;
11 Róm 14,15;
13 Róm 14,21; 2Kor 11,29;

9 Az egyházi szolgák táplálására való jutalmat meg kell adni, noha Pál ingyen is prédikált; mindeneknek minden lett és tusakodott a koronáért.

1 Nem vagyok-e apostol? Nem vagyok-e szabad? Nem láttam-e Jézus Krisztust, a mi Urunkat? Nem az én munkám vagytok-e ti az Úrban?
2 Ha egyebeknek nem vagyok apostoluk, de nektek bizony az vagyok, mert az én apostolságom pecsétje az Úrban ti vagytok.
3 Ez az én védelmem azok ellen, akik vizsgálnak engem.

1 ApCsel 9,3; ApCsel 9,17; ApCsel 22,14; ApCsel 22,18; ApCsel 23,11; 1Kor 4,15; 1Kor 15,8; 2Kor 12,2;

4 Nincs-e arra jogunk, hogy együnk és igyunk?
5 Nincs-e arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is, és az Úr atyjafiai és Kéfás?
6 Vagy csak nekem és Barnabásnak nincs jogunk, hogy ne dolgozzunk?
7 Kicsoda katonáskodik a maga zsoldján? Kicsoda plántál szőlőt és nem eszik annak gyümölcséből? Vagy kicsoda legeltet nyájat és nem eszik a nyáj tejéből?
8 Vajon emberi módon mondom-e ezeket? vagy nem ezeket mondja-e a törvény is?
9 Mert a Mózes törvényében meg van írva: Ne kösd fel a nyomtató ökör száját. Vagy az ökrökre van-e az Istennek gondja?
10 Vagy nem értünk mondja-e általában? Mert értünk íratott meg, hogy aki szánt, reménység alatt kell szántania, és aki reménységben csépel, az ő reménységében kell részesnek lennie.
11 Ha mi nektek a szellemieket vetettük, nagy dolog-e ha mi a ti hústesti javaitokat aratjuk?
12 Ha mások részesülnek ebben a szabadságban, miért nem inkább mi? De mi nem éltünk e szabadsággal; hanem mindent eltűrünk, hogy ne gördítsünk valami akadályt a Krisztus evangéliuma elé.
13 Nem tudjátok, hogy akik a szent dolgokban munkálkodnak, a szenthelyből élnek, és akik az oltár körül forgolódnak, az oltárral együtt veszik el részüket?
14 Így rendelte az Úr is, hogy akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek.
15 De én ezek közül eggyel sem éltem. Nem azért írtam azonban ezeket, hogy velem is így történjen, mert jobb nekem meghalnom, hogysem valaki hiábavalóvá tegye a dicsekedésemet.
16 Mert ha az evangéliumot hirdetem, nem dicsekedhetem, mert szükség kényszerít engem. Jaj ugyanis nekem, ha az evangéliumot nem hirdetem.
17 Mert ha akaratom szerint teszem ezt, jutalmam van; ha pedig akaratom nélkül, sáfársággal lettem megbízva.
18 Micsoda tehát az én jutalmam? Hogy prédikálásommal ingyenessé tegyem a Krisztus evangéliumát, hogy ne éljek vissza a szabadságommal az evangélium hirdetésénél.
19 Mert én noha mindenkivel szemben szabad vagyok, mindenki szolgájává tettem magamat, hogy a többséget megnyerjem.
20 És a zsidóknak zsidóvá lettem, hogy zsidókat nyerjek meg; a törvény alatt lévőknek mint törvény alatt lévő, hogy a törvény alatt lévőket megnyerjem;
21 A törvény nélkül lévőknek törvény nélkülivé, (noha nem vagyok törvény nélkül Isten előtt, hanem Krisztus törvénye alá vetett,) hogy törvény nélkül lévőket nyerjek meg.
22 Az erőtleneknek erőtlenné lettem, hogy az erőtleneket megnyerjem. Mindeneknek mindenné lettem, hogy mindenestől megtartsak némelyeket.
23 Ezt pedig az evangéliumért teszem, hogy részestárs legyek abban.
24 Nem tudjátok, hogy akik versenypályán futnak, jóllehet mindnyájan futnak, de egy veszi el a jutalmat? Úgy fussatok, hogy azt elvegyétek.
25 Aki pedig a pályafutásban tusakodik, mindenben önmegtartóztató; azok ugyan azért, hogy veszendő koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant.
26 Én azért úgy futok mint nem bizonytalanra; úgy harcolok mint aki nem levegőt vagdos;
27 Hanem megsanyargatom a testemet és szolgává teszem; hogy amíg másoknak prédikálok, magam valahogy méltatlanná ne legyek.

10 Ismét szól a bálványoknak áldozott dolgokról és a hamis isteni szolgálatról. Azután tilt a bálványoknak áldozott hús megbotránkoztató evéséről.

1 Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok, atyámfiai, hogy atyáink mindnyájan a felhő alatt voltak és mindnyájan átmentek a tengeren;
2 És mindnyájan Mózesre merítkeztek be a felhőben és a tengerben;
3 És mindnyájan egy szellemi eledelt ettek;
4 És mindnyájan egy szellemi italt ittak, mert ittak a szellemi kőszikláből,

4 1Kor 9,14; 1Thessz 2,6; 2Thessz 3,9;
5 Mt 8,14;
7 Jn 21,15; 1Kor 3,6-8; 2Kor 10,4; 1Pét 5,2;
9 5Móz 25,4; 1Tim 5,18;
11 Róm 15,27; Gal 6,6;
12 ApCsel 20,33; 2Kor 11,9; 2Kor 12,13;
13 5Móz 18,1;
14 3Móz 19,13; 5Móz 24,14; 5Móz 25,4; Mt 10,10; Lk 10,7; 1Tim 5,18;
16 Róm 1,14;
20 ApCsel 16,3; ApCsel 18,18; ApCsel 21,23;
21 Gal 2,3;
22 Róm 15,1; 1Kor 10,33; Gal 6,1;
24 Gal 2,2; Gal 5,7; Fil 2,16; 2Tim 4,7; Zsid 6,18;
25 2Tim 2,4; 2Tim 4,8; 1Pét 1,4; 1Pét 5,4;
1 2Móz 13,21; 2Móz 14,22; 4Móz 9,18; 5Móz 1,33; Józs 4,23; Neh 9,12; Neh 9,19; Zsolt 78,13; Zsolt 78,14; Zsolt 105,39;
3 2Móz 16,15;
4 2Móz 17,6; 4Móz 20,11; Zsolt 78,15;

amely követte őket, ez a kőszikla pedig a Krisztus volt.
5 De azok többségét nem kedvelte az Isten, mert elhullottak a pusztában.
6 Ezek pedig példáink lettek, hogy mi ne kívánjunk gonosz dolgokat, ahogyan azok kívántak.
7 Se bálványimádók ne legyetek, mint azok közül némelyek, ahogy meg van írva: Leült a nép enni és inni, és felkeltek játszani.
8 Se pedig ne paráználkodjunk, mint azok közül paráználkodtak némelyek, és elestek egy napon huszonháromezren.
9 Se a Krisztust ne kísértsük, ahogy közülük kísértették némelyek, és elvesztek a kígyók miatt.
10 Se ne zúgolódjatok, ahogyan közülük zúgolódtak némelyek, és elvesztek a pusztító által.
11 Mindezek pedig például estek rajtuk; megírattak pedig a mi intésünkre, akikhez e világ idejének vége elérkezett.
12 Azért aki azt gondolja, hogy áll, figyeljen, hogy el ne essen.
13 Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten aki nem hagy titeket feljebb kísérteni, mint *ahogy* elbírnátok; sőt a kísértéssel együtt a kimenekedést is megadja, hogy elbírjátok.
14 Azért szerelmeseim, kerüljétek a bálványimádást.
15 Mint okosokhoz szólok, ítéljétek meg ti amit mondok.
16 A hálaadás pohara amit megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-e? A kenyér amit megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-e?
17 Mert egy kenyér és egy test vagyunk sokan; mert mindnyájan egy kenyérből részesedünk.
18 Tekintsétek meg a hústest szerint való Izraelt! Akik az áldozatokat eszik, vajon nincs-e közük az oltárhoz?
19 Mit mondok tehát? Hogy a bálvány valami, vagy hogy a bálványáldozat valami?
20 Sőt, hogy amit a pogányok áldoznak, démonoknak áldozzák és nem Istennek; nem akarom pedig, hogy ti a démonokkal legyetek közösségben.
21 Nem ihatjátok az Úr poharát és a démonok poharát; nem lehettek az Úr asztalának és a démonok asztalának részesei.
22 Vagy haragra ingereljük az Urat? vagy erősebbek vagyunk nála?
23 Minden szabad nekem, de nem minden használ; minden szabad nekem, de nem minden épít.
24 Senki ne keresse ami az övé, hanem mindenki azt ami a másé.
25 Mindent amit a mészárszékben árulnak megegyetek, semmit sem tudakozódva a lelkiismeret miatt.
26 Mert az Úré a föld és annak teljessége.
27 Ha pedig valaki meghív titeket a hitetlenek közül és el akartok menni, mindent amit elétek hoznak megegyétek, semmit sem tudakozódva a lelkiismeret miatt.
28 De ha valaki ezt mondja nektek: Ez bálványáldozati hús, ne egyétek meg amiatt aki megjelentette, és a lelkiismeretért; mert az Úré a föld és annak teljessége.
29 De nem a tulajdon lelkiismeretet értem, hanem a másikét. Mert miért kárhoztassa az én szabadságomat a másik lelkiismerete?
30 Ha pedig én hálaadással veszek részt, miért káromoltatom azért amiért én hálákat adok?
31 Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekszetek, mindent az Isten dicsőségére tegyetek.
32 Meg ne botránkoztassátok se a zsidókat, se a görögöket, se az Isten gyülekezetét.
33 Ahogy én is mindenkinek mindenben kedvében járok, nem keresve a magam hasznát hanem a sokaságét, hogy megtartassanak.

11 *Az isteni szolgálatban lévő illendő dolgokról szól, és abban mindenki tisztességes magaviseletéről. Az úrvacsora becsületes és illendő kiadásáról.*

1 Legyetek az én követőim, ahogy én is a Krisztus *követője vagyok*.
2 Dicsérlek pedig titeket atyámfiai, hogy mindenben megemlékeztek rólam, és ahogy meghagytam nektek, rendeléseimet megtartjátok.
3 Akarom pedig, hogy *ezt* tudjátok, hogy minden férfi feje a Krisztus; az

5 4Móz 26,65;
6 4Móz 11,4; 4Móz 11,33; Zsolt 106,14;
7 2Móz 32,6;
8 4Móz 25,1; 4Móz 25,9; Zsolt 106,29;
9 4Móz 21,5-6; Zsolt 106,14;
10 2Móz 16,2; 2Móz 17,2; 4Móz 14,36; Zsolt 106,25; Zsid 3,17;
11 Róm 15,4; 1Kor 9,10; Fil 4,5; Zsid 10,25;
13 1Kor 1,8; 1Thessz 5,24; Zsid 12,4; 2Pét 2,9;
17 Róm 12,5; 1Kor 12,27;
19 1Kor 8,4;
20 3Móz 17,7; 5Móz 32,17;
23 1Kor 6,12;
24 1Kor 13,5; Fil 2,4;
26 2Móz 19,5; Zsolt 24,1; Zsolt 50,12;
27 Lk 10,7; 1Kor 8,7;
30 Róm 14,6; 1Tim 4,3;
31 Kol 3,17;
32 Róm 14,13;
33 1Kor 9,22;
1 1Kor 4,16; Fil 3,17; 1Thessz 1,6; 2Thessz 3,9;
3 Jn 14,28; 1Kor 3,23; 1Kor 15,27; Ef 5,23;

asszony feje pedig a férfi; a Krisztus feje pedig az Isten.
4 Minden férfi aki befedett fővel imádkozik vagy prófétál, megcsúfolja a fejét.
5 Minden asszony pedig aki befedetlen fővel imádkozik vagy prófétál, megcsúfolja a fejét, mert egy és ugyanaz, mintha megnyíratott volna.
6 Mert ha az asszony nem fedi be fejét, nyiratkozzon is meg, hogy ha pedig éktelen dolog asszonynak megnyiratkozni, vagy megborotváltatni, fedje be a fejét.
7 Mert a férfinak nem kell befednie a fejét, mivel ő az Isten képe és dicsősége; de az asszony a férfi dicsősége.
8 Mert nem a férfi van az asszonyból, hanem az asszony a férfiból.
9 Mert nem a férfi teremtetett az asszonyért, hanem az asszony a férfiért.
10 Ezért kell az asszonynak *a férfi* hatalmi *jelét* viselni a fején az angyalok miatt.
11 Azonban sem a férfi nincs asszony nélkül, sem az asszony férfi nélkül az Úrban.
12 Mert ahogy az asszony a férfiból van, úgy a férfi is az asszony által, az egész pedig az Istentől.
13 Ítéljétek meg magatokban: illendő dolog-e asszonynak fedetlen fővel imádni az Istent?
14 Vagy maga a természet is nem arra tanít-e titeket, hogy ha a férfi nagy hajat visel, csúfsága az neki?
15 Az asszonynak pedig ha nagy haja van, ékesség az neki, mert a haj fátyolként adatott neki.
16 Ha pedig valakinek tetszik versengeni, nekünk olyan szokásunk nincs, sem az Isten gyülekezeteinek.
17 Ezt pedig tudtotokra adom, hogy nem dicsérlek titeket: hogy nem haszonnal, hanem kárral gyűltök egybe.
18 Mert először is, mikor egybegyűltök a gyülekezetben, hallom, hogy szakadások vannak köztetek; és valami részben hiszem is.
19 Mert szükség, hogy szakadások is legyenek köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek köztetek.
20 Mikor tehát egybegyűltök egy helyre, nem az úrvacsorát eszitek:
21 Mert mindenki a saját vacsoráját veszi elő az evésnél; és egyik éhezik, másik pedig részeg.
22 Hát nincsenek házaitok az evésre és ivásra? Vagy az Isten gyülekezetét vetitek meg, és azokat szégyenítitek meg akiknek nincs mit enniük? Mit mondjak nektek? Dicsérjelek titeket ebben? Nem dicsérlek.
23 Mert én az Úrtól vettem, amit elétek is adtam nektek: hogy az Úr Jézus azon az éjszakán melyen elárulták, vette a kenyeret,
24 És hálákat adva megtörte és ezt mondta: Vegyétek, egyétek! Ez az én testem amely értetek megtöretik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
25 Hasonlóképpen vette a poharat is miután vacsorált, ezt mondva: Ez a pohár az az új testamentum az én vérem által; ezt cselekedjétek, valahányszor isszátok az én emlékezetemre.
26 Mert valahányszor eszitek ezt a kenyeret és isszátok ezt a poharat, az Úr halálát hirdessétek amíg eljön.
27 Azért aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen.
28 Próbálja meg magát azért az ember, és úgy egyen abból a kenyérből, és úgy igyon abból a pohárból,
29 Mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mert nem becsüli meg az Úr testét.
30 Ezért van köztetek sok erőtlen és beteg, és elaludtak sokan.
31 Mert ha mi ítélnénk meg magunkat, nem ítéltetnénk el.
32 De mikor ítéltetünk, az Úrtól tanítatunk, hogy e világgal együtt el ne kárhoztattassunk.
33 Azért atyámfiai, mikor egybegyűltök az evésre, egymást megvárjátok.
34 Ha pedig valaki éhezik, otthon egyen, hogy ne ítéletre gyűljetek egybe. A többire nézve majd rendelkezem, amikor hozzátok megyek.

6 4Móz 5,18; 5Móz 22,5;
7 1Móz 1,26-27; 1Móz 5,1; 1Móz 9,6; Kol 3,10;
8 1Móz 2,22-23;
16 1Tim 6,4;
19 Mt 18,7; Lk 17,1; ApCsel 20,30; 1Ján 2,19;
23 Mt 26,26; Mrk 14,22; Lk 22,19;
26 Jn 14,3; ApCsel 1,11;
27 4Móz 9,10; 4Móz 9,13; Jn 6,51; Jn 6,63-64; Jn 13,27; 1Kor 10,21;
28 2Kor 13,5;
30 Mt 27,52; 1Thessz 4,13;
31 Zsolt 32,5; Péld 18,17;

12

Hogyan kell az Istentől adatott szellemi ajándékokkal élni. Az egymás között lévő egyenességre és atyafiúi szeretetre int.

1 A szellemi *ajándékokra* nézve pedig nem akarom atyámfiai, hogy tudatlanok legyetek.

2 Tudjátok, hogy pogányok voltatok, vitetve, ahogy vezettek *titeket* a néma bálványokhoz.
3 Azért tudtotokra adom nektek, hogy senki aki Isten Szelleme által szól, nem mondja Jézust átkozottnak; és senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szent Szellem által.
4 A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, de ugyanaz a Szellem.
5 A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr.
6 És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, aki cselekszi mindezt mindenkiben.
7 Mindenkinek azonban haszonra adatik a Szellem kijelentése.
8 Némelyiknek ugyanis a bölcsesség beszéde adatik a Szellem által; másiknak pedig a tudomány beszéde ugyanattól a Szellemtől;
9 Némelynek a hit, ugyanaz a Szellem által; másnak pedig a gyógyítás ajándékai egyazon Szellem által;
10 Némelyiknek a csodatevő erők munkái; némelyiknek meg a prófétálás; némelyiknek pedig a szellemek megítélése; másiknak a nyelvek nemei; másnak pedig a nyelvek magyarázása;
11 De mindezeket egy és ugyanaz a Szellem cselekszi, osztogatva mindenkinek külön, ahogy akarja.
12 Mert ahogy a test egy, és annak sok tagja van: az egy test tagjai pedig noha sokan vannak, mégis egy test; így van a Krisztus is.
13 Mert hiszen egy Szellem által mi mindnyájan egy testbe meríttettünk be, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy ital által lettünk egy szellemé.
14 Mert a test sem egy tag, hanem sok.
15 Ha ezt mondaná a láb: mivelhogy nem vagyok kéz, ezért nem vagyok a testből; vajon nem a testből van-e azért?
16 És ha a fül ezt mondaná: mivelhogy nem vagyok szem, nem vagyok a testből; vajon nem a testből van-e azért?
17 Ha az egész test szem, hol a hallás? ha az egész hallás, hol a szaglás?
18 De most az Isten egyenként elhelyezte a tagokat a testben, mindegyiket, ahogy akarta.
19 Ha pedig az egész egy tag volna, hol volna a test?
20 Így azonban sok tag *van* ugyan, de egy test.
21 Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: Nincs rád szükségem; vagy a fej a lábaknak: Nem kelletek nekem.
22 Sőt sokkal inkább, amelyek a test legerőtlenebb tagjainak látszanak, azok igen szükségesek:
23 És amelyeket a test kevésbé tisztelt tagjainak tartunk, azoknak nagyobb tisztességet teszünk; és amelyek éktelenek bennünk, azok nagyobb ékességben részesülnek;
24 Amelyek pedig ékesek bennünk, azoknak nincs erre *az ékességre* szükségük. De az Isten szerkesztette egybe a testet, hogy amelynek kevesebb tisztessége van, annak nagyobb tisztességet ad,
25 Hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem a tagok egyenlően gondoskodjanak egymásról.
26 És akár szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztesség éri az egyik tagot, vele együtt örülnek a tagok mind.
27 Ti pedig a Krisztus teste vagytok és tagjai rész szerint.
28 És pedig némelyeket rendelt az Isten az egyházban először apostolokul, másodszor prófétákul, harmadszor tanítókul; azután csodatévő erőket, azután gyógyítás ajándékait, gyámolítókat, vezetőket, nyelvek nemeit.
29 Vagy mindnyájan apostolok-e? Vagy mindnyájan próféták-e? Vagy mindnyájan tanítók-e? Vagy mindnyájan csodatévő erők-e?
30 Vagy mindnyájuknak van-e gyógyításra való ajándéka? Vagy mindnyájan szólnak-e nyelveken? Vajon mindnyájan magyaráznak-e?
31 Igyekezzetek pedig a hasznosabb ajándékokra. És ezenfelül még egy kiválóbb utat mutatok nektek.

13 *Az atyafiúi szeretet és annak dicsérete.*

1 Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.
2 És ha jövendőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is,

3 Mrk 9,39; Jn 13,13; 1Kor 8,6;
4 Róm 12,6; 1Pét 4,10;
11 Róm 12,3; Róm 12,6; 1Kor 7,7; 2Kor 10,13; Ef 4,7;
12 Róm 12,4-5; Ef 4,16;
13 Gal 3,28;
27 Róm 12,5; Ef 1,23; Ef 4,12; Ef 5,23; Kol 1,24;
28 Ef 2,20; Ef 4,11;
2 Mt 7,22; Mt 17,20; Mt 21,21; Mrk 11,23; Lk 17,6; Róm 12,7;

úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincs bennem, semmi vagyok.
3 És ha vagyonomat mind feletetem is, és ha testemet a tűzre adom is, szeretet pedig nincs bennem, semmi hasznom abból.
4 A szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.
5 Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed hamar haragra, nem gondol gonoszt,
6 Nem örül a hamisságnak, de örül az igazságnak;
7 Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.
8 A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövendőmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek; vagy akár ismeret, eltöröltetik.
9 Mert rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás:
10 De mikor eljön a tökéletes teljesség, akkor a rész szerint való eltöröltetik.
11 Mikor gyermek voltam, úgy szóltam mint gyermek, úgy gondolkodtam mint gyermek, úgy értettem mint gyermek: miután pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat.
12 Mert most tükör által homályosan látunk, de akkor pedig szemtől szembe; most rész szerint van bennem az ismeret, de akkor úgy ismerek majd, ahogy én is megismertettem.
13 Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, ez a három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.

4 Péld 10,12; 1Pét 4,8;
5 1Kor 10,24; Fil 2,4;
6 2Ján 1,4;
12 2Kor 3,18;

14 *A szellemi ajándékok rendjéről, és azokkal hogyan kell élni, különösen az atyafiúi szeretetről, és a különböző nyelvekkel való jó élésről szól.*

1 Kövessétek a szeretetet, kívánjátok a szellemi *ajándékokat,* de leginkább, hogy prófétáljatok.
2 Mert aki nyelveken szól, nem embereknek szól, hanem az Istennek; mert senki sem érti, noha Szellemben beszél titkos dolgokat.
3 Aki pedig prófétál, embereknek beszél épülésre, intésre és vigasztalásra.
4 Aki nyelveken szól, magát építi; de aki prófétál, a gyülekezetet építi.
5 Szeretném ugyan, ha mindnyájan szólnátok nyelveken, de inkább, hogy prófétálnátok; mert nagyobb a próféta mint a nyelveken szóló, kivéve ha megmagyarázza, hogy a gyülekezet épüljön.
6 Ha már most, atyámfiai, hozzátok megyek, és nyelveken szólok, mit használnak nektek ha nem szólok hozzátok vagy kijelentésben, vagy ismeretben, vagy prófétálásban, vagy tanításban?
7 Hiszen ha az élettelen hangszerek, akár fuvola, akár citera, nem adnak megkülönböztethető hangokat, hogyan ismerjük meg amit fuvoláznak vagy citeráznak?
8 Mert ha a trombita bizonytalan zengést tesz, kicsoda készül a harcra?
9 Úgy ti is ha érthető nyelven nem beszéltek, hogyan értik meg amit szóltok? Csak a levegőbe fogtok beszélni.
10 Példa mutatja, olyan sokféle szólás van a világon és azok közül egy sem érthetetlen.
11 Hogyha azért nem tudom a szó értelmét, idegen leszek a beszélőnek, és a beszélő is idegen előttem.
12 Úgy ti is, mivel szellemi ajándékokat kívántok, a gyülekezet építésére igyekezzetek, hogy gyarapodjatok.
13 Azért aki nyelveken szól, imádkozzon hogy meg is magyarázhassa.
14 Mert ha nyelven imádkozok, a szellemem imádkozik, de értelmem gyümölcstelen.
15 Hogy van hát? Imádkozom a szellemmel, de imádkozom az értelemmel is; énekelek a szellemmel, de énekelek az értelemmel is.
16 Mert ha szellemmel mondasz áldást, az ott lévő tudatlan hogyan fog a te hálaadásodra Ámént mondani, mikor nem tudja mit beszélsz?
17 Mert jóllehet, te szépen mondasz áldást, de más nem épül abból.
18 Hálát adok az én Istenemnek, hogy mindnyájatoknál inkább tudok nyelveken szólni;
19 De a gyülekezetben inkább akarok öt szót szólni értelemmel, hogy egyebeket is tanítsak, mint tízezer szót nyelveken.
20 Atyámfiai, ne legyetek gyermekek értelemben; hanem a gonoszságban le-

15 Ef 5,19; Kol 3,16;
20 Mt 18,3; Mt 19,14; Ef 4,14; 1Pét 2,1-2;

gyetek gyermekek, értelemben pedig érettek legyetek.

21 5Móz 28,49; Ésa 28,11;

21 A törvényben meg van írva: Idegen nyelveken és idegen ajkakkal szólok e népnek, és így sem hallgatnak rám, azt mondja az Úr.

22 A nyelvek ezért jelül vannak, nem a hívőknek hanem a hitetleneknek; a prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek.

23 Azért ha az egész gyülekezet összegyűlik és mindnyájan nyelveken szólnak, bemennek a tudatlanok vagy hitetlenek, vajon nem azt mondják-e, hogy bolondságot cselekszetek?

24 De ha mindnyájan prófétálnak és bemegy egy hitetlen vagy tudatlan, azt mind megfeddik, mind megítélik,

25 És így az ő szívének titkai nyilvánvalókká lesznek; és így arcra borulva imádja az Istent és hirdeti, hogy bizonnyal az Isten lakik bennetek.

26 Hogy van hát atyámfiai? Mikor egybegyűltök, mindegyikőtöknek van zsoltára, tudománya, nyelve, kijelentése, magyarázata. Minden épülésre legyen.

27 Ha valaki nyelveken szól, kettő vagy legfeljebb három legyen, mégpedig egymás után; és egy pedig magyarázza meg:

28 Ha pedig nincs magyarázó, hallgasson a gyülekezetben; hanem magának szóljon és az Istennek.

29 A próféták pedig ketten vagy hárman beszéljenek; és a többiek ítéljék meg.

30 De ha egy másik ott ülő vesz kijelentést, az első hallgasson.

31 Mert egyenként mindnyájan prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon és mindenki vigasztalást vegyen;

32 És a prófétaszellemek engednek a prófétáknak;

33 Mert az Isten nem a zűrzavarnak, hanem a békességnek *Istene;* ahogy a szentek minden gyülekezetében.

34 1Móz 3,16; Ef 5,22; Kol 3,18; 1Tim 2,12; Tit 2,5; 1Pét 3,1;

34 A ti asszonyaitok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincs megengedve nekik, hogy szóljanak; hanem engedelmesek legyenek, ahogy a törvény is mondja.

35 Ha pedig tanulni akarnak valamit, kérdezzék meg otthon a férjüket, mert éktelen dolog asszonynak szólni a gyülekezetben.

36 Vagy tőletek indult ki az Isten beszéde, vagy csak hozzátok jutott el?

37 Ha valaki azt hiszi, hogy ő próféta vagy szellemi ember, ismerjen rá, hogy amiket nektek írok, az Úr rendeletei azok.

38 Aki pedig tudatlan, legyen tudatlan.

39 Azért atyámfiai törekedjetek a prófétálásra, és a nyelveken szólást se tiltsátok.

40 Minden ékesen és jó rendben legyen.

15

Hogyan vannak olyanok Krisztusban, akik a test feltámadásában kételkednek; annak bizonyosságát állítja, és okát, módját is elmondja.

1 Eszetekbe juttatom továbbá atyámfiai az evangéliumot amit hirdettem nektek, melyet be is fogadtatok, melyben álltok is,

1 Gal 1,11;

2 Amely által üdvözültök is, ha megtartjátok amilyen beszéddel hirdettem nektek, hacsak nem hiába hittetek.

2 Róm 1,16; 1Kor 1,21;

3 Mert azt adtam elétek mindenekelőtt, amit én is úgy vettem, hogy a Krisztus meghalt a mi bűneinkért az írások szerint;

3 Ésa 53,7; Dán 9,24; Dán 9,26; 1Kor 5,7; 1Pét 2,24;

4 És hogy eltemettetett; és hogy feltámadt a harmadik napon az írások szerint;

4 Zsolt 16,10; Ésa 53,8; Ésa 53,9; Jón 2,1; Mt 12,40;

5 És hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettőnek;

5 Lk 24,34; Jn 20,19; ApCsel 10,41;

6 Azután megjelent több mint ötszáz atyafinak egyszerre, akik közül a legtöbben a mai napig élnek, némelyek azonban elaludtak;

7 Azután megjelent Jakabnak; azután mind az apostoloknak;

8 ApCsel 9,3; ApCsel 9,17; ApCsel 23,11; 1Kor 9,1; 2Kor 12,2;

8 Legutoljára pedig mindenek között mint egy idétlennek, nekem is megjelent.

9 Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, aki nem vagyok méltó, hogy apostolnak nevezzenek, mert háborgattam az Isten egyházát.

9 ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 22,4; ApCsel 26,9; Gal 1,13; Ef 3,8; 1Tim 1,13;

10 De Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok; és az Ő hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló; sőt többet munkálkodtam mint azok mindnyájan: de nem én, hanem az Isten velem lévő kegyelme.

10 2Kor 11,23; 2Kor 12,11;

11 Akár én azért, akár azok, így prédikálunk, és így hittetek.

12 Ha azért úgy hirdetjük, hogy Krisztus a halálból feltámadt, hogyan mondják némelyek köztetek, hogy nincs halottak feltámadása?
13 Mert ha nincs halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel.
14 Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.
15 Sőt, az Isten hamis bizonyságtevőinek is találtatunk, mert az Istenről ilyen bizonyságot tettünk, hogy Ő feltámasztotta a Krisztust; akit nem támasztott fel, ha csakugyan nem támasztatnak fel a halottak.
16 Mert ha a halottak nem támasztatnak fel, a Krisztus sem támasztatott fel.
17 Ha pedig a Krisztus nem támasztatott fel, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok.
18 Akkor azok is elvesztek akik a Krisztusban elaludtak.
19 Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.
20 De Krisztus feltámadt a halálból: *és* első zsengéje lett azoknak akik elaludtak.
21 Mert mivel ember által van a halál, szintén ember által van a halottak feltámadása is.
22 Mert ahogy Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy a Krisztusban is mindnyájan megeleveníttetnek.
23 Minden ember pedig a maga rendje szerint. Első zsenge a Krisztus; azután akik a Krisztuséi, az Ő eljövetelekor.
24 Aztán a vég, mikor átadja az országot az Istennek és Atyának; amikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt.
25 Mert addig kell neki uralkodnia, amíg ellenségeit mind lábai alá nem veti.
26 Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.
27 Mert mindent az Ő lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alá van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül aki neki mindent alávetett.
28 Mikor pedig minden alá vettetett, akkor maga a Fiú is alávettetik annak, aki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenben.
29 Különben mit cselekszenek azok, akik a halottakért merítkeznek be, ha a halottak teljességgel fel nem támasztatnak? Miért is merítkeznek be a halottakért?
30 Mi is miért veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban?
31 Mindennap meghalok. A veletek való dicsekedésre *mondom,* amely van nekem a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.
32 Ha csak emberi módon harcoltam Efézusban a fenevadakkal, mi a hasznom abból ha a halottak fel nem támadnak? Együnk és igyunk, mert holnap meghalunk!
33 Ne tévelyegjetek. Jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok.
34 Ébredjetek fel az igazságra és ne vétkezzetek, mert némelyek nem ismerik Istent; megszégyenítésetekre mondom.
35 De mondhatná valaki: Hogyan támadnak fel a halottak? és milyen testtel jönnek ki?
36 Balga, amit te vetsz, nem elevenedik meg, hanem meghal.
37 És amit elvetsz, nem azt a testet veted el, amely majd kikel, hanem puszta magot, talán búzáét vagy más egyébét.
38 De az Isten testet ad annak ahogy akarta, és pedig mindenféle magnak a saját testét.
39 Nem minden hústest ugyanaz a hústest, hanem más az emberek hústeste, más a barmok hústeste, más a halaké, más a madaraké.
40 És vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsősége, más a földieké.
41 Más a nap dicsősége és más a hold dicsősége és más a csillagok dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.
42 Éppen így a halottak feltámadása is. Elvetik romlandóban, feltámad romolhatatlanban;
43 Elvetik gyalázatosságban, feltámad dicsőségben; elvetik erőtlenségben, feltámad erőben.
44 Elvetik a lelki testet, feltámad a szellemi test. Van lelki test, és van szellemi test is.
45 Így is van megírva: Lett az első ember, Ádám, élő lélekké; az utolsó Ádám pedig megelevenítő szellemmé.
46 De nem a szellemi az első, hanem a lelki, azután a szellemi.

20 Kol 1,18; 1Pét 1,3; Jel 1,5;
21 1Móz 2,17; 1Móz 3,6; Róm 5,12; Róm 5,18; Róm 6,23;
24 1Kor 2,6;
25 Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; Ef 1,20; Kol 3,1; Zsid 1,13; Zsid 10,12;
27 Zsolt 8,7; Mt 11,27; Mt 28,18; Ef 1,22; Zsid 2,8;
32 Ésa 22,13; Ésa 56,12;
35 Ezék 37,3;
36 Jn 12,24;
42 Dán 12,3; Mt 13,43;
45 1Móz 2,7;

47 Az első ember földből való, földi; a második ember, az Úr, mennyből való.
48 Amilyen a földi, olyanok a földiek is; és amilyen a mennyei, olyanok a mennyeiek is.
49 És ahogy hordtuk a földi ábrázatát, hordani fogjuk a mennyei ábrázatát is.
50 Azt pedig állítom atyámfiai, hogy hústest és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romlhatatlanságot.
51 Íme titkot mondok nektek. Mindnyájan ugyan nem alszunk el, de mindnyájan elváltozunk,
52 Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra; mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk.
53 Mert szükség, hogy ez a romlandó *test* romolhatatlanságot öltsön magára, és e halandó *test* halhatatlanságot öltsön magára.
54 Mikor pedig ez a romlandó *test* romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül az ige amely meg van írva: Elnyeletett a halál diadalra.
55 Halál, hol a te fullánkod? Sír, hol a te diadalod?
56 A halál fullánkja pedig a bűn; a bűn ereje pedig a törvény.
57 De hála az Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által.
58 Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodva az Úr dolgában mindenkor, mivel tudjátok, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.

49 2Kor 4,11;
50 Jn 1,13;
51 1Thessz 4,17;
52 Mt 24,31; 1Thessz 4,16;
53 2Kor 5,4;
54 Ésa 25,8; Hós 13,14; Zsid 2,14;
57 Jn 16,33; 1Ján 5,5;

16

Inti a korinthusbelieket, hogy a jeruzsálembeli szenteknek adjanak alamizsnát; azután Timótheust ajánlja nekik.

1 Ami a szentek részére való alamizsnát illeti, ahogy Galácia gyülekezeteinek rendeltem, ti is úgy cselekedjetek.
2 A szombatok egyikén mindegyikőtök tegye félre magánál amit sikerül összegyűjtenie, hogy ne akkor történjen a gyűjtés amikor odamegyek.
3 Mikor pedig megérkezem, akiket javasoltok leveleitek által, azokat küldöm el, hogy elvigyék Jeruzsálembe az ajándékotokat.
4 Ha pedig méltó lesz hogy én is elmenjek, velem együtt jönnek.
5 Elmegyek pedig hozzátok mikor Macedónián átmegyek: mert Macedónián át megyek,
6 Nálatok azonban talán ottmaradok, vagy ott is telelek, hogy ti kísérjetek el ahová megyek.
7 Mert nem akarlak titeket éppen csak átmenet közben látni, de remélem, hogy valami ideig nálatok maradok, ha az Úr engedi.
8 Efézusban pedig pünkösdig maradok.
9 Mert nagy kapu nyílt meg előttem és hasznos, az ellenség is sok.
10 Ha megérkezik Timótheus, meglássátok hogy bátorságos maradása legyen nálatok, mert az Úr dolgát cselekszi mint én is.
11 Senki azért őt meg ne vesse: hanem bocsássátok el őt békességgel, hogy hozzám jöhessen, mert várom őt az atyafiakkal együtt.
12 Ami pedig Apollós atyafit illeti, igen kértem őt, hogy menjen el hozzátok az atyafiakkal együtt: de sehogyan sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy amikor jó alkalma lesz.
13 Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, cselekedjetek férfiként, legyetek erősek!
14 Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!
15 Kérlek pedig titeket, atyámfiai, *hiszen* tudjátok, hogy Stefanás háznépe Akhája zsengéje *a hitben*, és ők a szenteknek való szolgálatra adták magukat;
16 Hogy ti is engedelmeskedjetek az ilyeneknek, és mindenkinek aki velük szolgál és fárad.
17 Örvendezek pedig a Stefanás, Fortunátus és Akhaikus eljövetelének, mert a hiányotokat ezek betöltötték.
18 Mert megnyugtatták a szellememet és a tiéteket is. Megbecsüljétek azért az ilyeneket.
19 Köszöntenek titeket Ázsia gyülekezetei; sokszor köszöntenek titeket az Úrban Akvila és Priscilla, a házuknál lévő gyülekezettel együtt.
20 Köszöntenek titeket az atyafiak mindnyájan. Köszöntsétek egymást szent csókkal.

2 ApCsel 11,29; 2Kor 8,4; 2Kor 9,1;
5 2Kor 1,15;
20 Róm 16,16; 2Kor 13,12; 1Thessz 5,26; 1Pét 5,14;

21 A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval.
22 Ha valaki nem szereti az Úr Jézus Krisztust, legyen átkozott! Maran atha.
23 Az Úr Jézus Krisztus kegyelme veletek!
24 Az én szeretetem mindnyájatokkal a Jézus Krisztusban! Ámen.

PÁL APOSTOL KORINTHUSBA ÍRT MÁSODIK LEVELE

Az apostol célja ebben a levélben, hogy a korinthusbeli hamis tanítók ellen az ő apostoli tisztét megmutassa és bebizonyítsa. Ezért még ennél is keményebb írással fenyegeti őket, ha magukat meg nem jobbítják. Inti ezért a gyülekezetet, hogy azt a fertelmes paráznát, hogy ha megtért a bűnéből, ismét vegyék be maguk közé, a 2. részben, és őrizzék meg magukat a paráznák és hitetlenek közösségétől, és ne társalogjanak velük, a 6. részben. Végül ír a szegényeknek való alamizsna (vagyis adakozás) felől, a 8. és 9. részekben.

1 *Pálnak és a korinthusbelieknek nyomorúságáról és vigasztalásáról ír, és leginkább arról, hogyan szenvedett Ázsiában és miért. Pál magaviselete, és leírja miért nem ment ismét Korinthusba.*

1 Fil 1,1;

1 Pál, Jézus Krisztus apostola az Isten akaratából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezetének amely Korinthusban van, minden szentekkel együtt akik egész Akhájában vannak:

2 Róm 1,7; 1Kor 1,3; Ef 1,2; 1Pét 1,2;

2 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

3 Ef 1,3; 1Pét 1,3;

3 Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalmasság Atyja, és minden vigasztalás Istene;

4 2Kor 7,6;

4 Aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk bármely nyomorúságba *esteket* azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket.

5 Zsolt 34,19; Zsolt 94,19;

5 Mert ahogy bőséggel kijutott nekünk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bőséges a mi vigasztalásunk is Krisztus által.

6 2Kor 4,17;

6 De akár nyomorgattatunk is, a ti vigasztalásotokért és üdvösségetekért *van az,* ami *vigasztalás* lesz ugyanazoknak a szenvedéseknek tűrésében amiket mi is szenvedünk; akár megvigasztaltatunk, a ti vigasztalásotokért és üdvösségetekért *van az*. És a mi reménységünk pedig erős felőletek.

7 Mert tudjuk, hogy ahogy társaink vagytok a szenvedésben, úgy a vigasztalásban is.

8 ApCsel 19,23;

8 Mert nem akarjuk, hogy ne tudjátok atyámfiai a mi nyomorúságunkat amely Ázsiában esett rajtunk, hogy felettébb nagyon, erőnk felett megterheltettünk annyira, hogy életünk felől is kétségbeestünk:

9 Jer 17,5; Jer 17,7;

9 Sőt, magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bízzunk magunkban, hanem Istenben, aki feltámasztja a holtakat:

10 1Kor 15,31;

10 Aki ilyen nagy halálból megszabadított és szabadít minket: akiben reménykedünk, hogy ezután is meg fog szabadítani;

11 Róm 15,30; 2Kor 4,15; Fil 1,19;

11 Ti is velünk együtt munkálkodtok értünk a könyörgésben, hogy a sokak által nekünk adott kegyelmi ajándékért, sokan adjanak hálát értünk.

12 Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonysága, hogy isteni őszinteséggel és tisztasággal, nem hústesti bölcsességgel, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világon, leginkább pedig köztetek.

13 Mert nem mást írunk nektek, hanem amit olvastok, vagy jól is ismertek, és remélem, hogy ismerni is fogtok mindvégig;

14 Fil 2,16; 1Thessz 2,19;

14 Ahogy némi részben meg is ismertétek, hogy mi a ti dicsekedésetek vagyunk, ahogy ti is a miénk az Úr Jézus napján.

15 1Kor 16,5;

15 És ezzel a bizodalommal akartam előbb hozzátok menni, hogy ez egy második jótétemény legyen nálatok;

16 És köztetek átmenni Macedóniá-

ba, és Macedóniából ismét visszatérni hozzátok, hogy ti kísérjetek el Júdeába.
17 Mikor azért ezt gondoltam, vajon könnyelműen cselekedtem-e? vagy amit akarok hústest szerint akarom-e, hogy nálam az igen igen és a nem nem legyen?
18 De igaz az Isten, hogy a mi beszédünk hozzátok nem volt igen és nem.
19 Mert az Isten Fia, Jézus Krisztus, akit prédikáltunk köztetek, én és Silvánus és Timótheus, nem volt igen és nem, hanem igen volt Őbenne.
20 Mert Isten valamennyi ígérete igen Őbenne *és* Ámen Őbenne, az Isten dicsőségére általunk.
21 Aki pedig megerősít minket a Krisztusban veletek együtt és felken minket, az Isten az;
22 Aki el is pecsételt minket és a Szellem zálogát adta a mi szíveinkbe.
23 Én pedig az Istent hívom bizonyságul az én lelkemre, hogy azért nem mentem el eddig Korinthusba, *hogy* titeket kíméljelek.
24 Nem hogy uralkodjunk a ti hiteteken, hanem mert segítői vagyunk a ti örömötöknek; mert hitben álltok.

18 Mt 5,37; Jak 5,12;
22 Róm 8,16; 2Kor 5,5; Ef 1,13; Ef 4,30;
23 Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 11,31; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Thessz 2,5; 1Tim 5,21; 2Tim 4,1;
24 1Pét 5,3;

2 *Ismét okát adja miért halasztotta el Korinthusba menetelét. Azután kéri, hogy azt a kirekesztett embert ismét vegyék be. Végül elbeszéli, hogy sok helyen milyen haszonnal prédikálta az evangéliumot.*

1 Azt tettem pedig fel magamban, hogy nem megyek közétek ismét szomorúsággal.
2 Mert ha megszomorítalak titeket, ugyan ki az aki megvidámít engem, ha nem az akit én megszomorítok?
3 És azért írtam nektek éppen azt, hogy amikor odamegyek, meg ne szomorítsanak azok akiknek örülnöm kellene, meggyőződve mindegyikőtökről, hogy az én örömöm mindnyájatoké.
4 Mert sok szorongás és szívbeli háborgás között írtam nektek sok könnyhullatással, nem hogy megszomorodjatok, hanem hogy megismerjétek az én nagy szeretetemet, amellyel szeretlek titeket.
5 Ha pedig valaki megszomorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy azt ne terheljem, titeket mindnyájatokat.
6 Elég az ilyen embernek a büntetés a többség részéről:
7 Annyira, hogy éppen ellenkezőleg, inkább ti bocsássatok meg neki és vigasztaljátok őt, hogy valahogyan a túlzott bánat meg ne emésszе az ilyet.
8 Azért kérlek titeket, hogy erősítsétek meg felé a szeretetеteket.
9 Mert azért is írtam, hogy megtudhassam a megbízhatóságotokat, hogy mindenben engedelmesek vagytok-e?
10 Akinek pedig megbocsátotok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, akinek megbocsátottam, értetek *cselekedtem* Krisztus színe előtt;
hogy meg ne csaljon minket a Sátán:
11 Mert jól ismerjük az ő szándékait.
12 Mikor pedig Troásba mentem a Krisztus evangéliuma prédikálására, és kapu nyittatott nekem az Úrban, mégsem volt nyugalmam a szellemемben, mert nem találtam Tituszt az én atyámfiát;
13 Hanem elbúcsúzva tőlük, elmentem Macedóniába.
14 Hála pedig az Istennek, aki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban; és az Ő ismeretének illatát minden helyen megjelenti általunk.
15 Mert Krisztus jó illata vagyunk Istennek, mindazok között akik üdvözülnek, és mindazok között akik elvesznek;
16 Ezeknek halál illata halálra; azoknak pedig élet illata életre. De ezekre kicsoda alkalmas?
17 Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, akik meghamisítják az Isten igéjét; hanem tisztán szólunk a Krisztusról, mint Istentől valók az Isten előtt.

6 1Kor 5,3;
11 Mt 18,18; Jn 20,23;
12 ApCsel 16,8;
14 Kol 1,27;
16 Lk 2,34;

3 *Ajánlja az ő apostoli tisztét és az új testamentumot, amely által a korinthusiak Istenhez megtértek. Egybeveti a törvényt és az ó testamentumi szolgálatot az újjal, és ennek dicsőségesebb voltát állítja.*

1 Elkezdjük-e ismét ajánlgatni magunkat? Vagy talán szükségünk van, mint némelyeknek, ajánlólevelekre hozzátok, vagy ajánlólevelekre tőletek?
2 A mi levelünk ti vagytok, beírva a

1 2Kor 5,12; 2Kor 10,8;

3 2Kor 8,22; Gal 5,10;

szívünkbe, amit ért és olvas minden ember;
3 Akikről nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem tintával, hanem az élő Isten Szellemével írva; nem kőtáblákra, hanem a szív hústábláira.
4 És ilyen bizodalmunk pedig Isten előtt a Krisztus által van.
5 Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg, a mi alkalmas voltunk az Istentől van:
6 Aki alkalmasakká tett minket arra, hogy az új szövetség szolgái legyünk, nem a betűé, hanem a Szellemé, mert a betű megöl, a Szellem pedig megelevenít.
7 Ha pedig a halálnak betűkkel kövekbe vésett szolgálata annyira dicsőséges volt, hogy Izrael fiai nem is nézhettek Mózes arcára, arca dicsősége miatt, mely mulandó volt:
8 Hogyne volna még inkább dicsőséges a szellem szolgálata?
9 Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges *volt*, sokkal inkább bővölködik dicsőséggel az igazság szolgálata!
10 Mert amely *törvény* dicsőséges volt, már egyáltalán nem dicsőséges az őt meghaladó dicsőséghez képest.
11 Mert ha dicsőséges *volt* az ami eltöröltetik, sokkal inkább dicsőséges az ami megmarad.
12 Azért mivel ilyen reménységünk van, nagy nyíltsággal szólunk;
13 És nem *úgy* mint Mózes, *aki* leplet borított az arcára, hogy ne lássák Izrael fiai annak végét ami eltöröltetik.
14 De megtompultak az ő elméik: mert ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az Ószövetség olvasásánál felfedetlenül, amely a Krisztus által vétetik el;
15 Sőt, mindmáig, amikor Mózest olvassák, lepel borul a szívükre.
16 Mihelyt pedig megtér az Úrhoz, lehull a lepel.
17 Az Úr pedig a Szellem; és ahol az Úr Szelleme van, ott a szabadság.
18 Mi pedig mindnyájan fedetlen arccal az Úr dicsőségét mint tükörben látva, ugyanarra a képmásra változunk el, dicsőségről dicsőségre, úgymint az Úr Szellemétől.

3 2Móz 24,12; 2Móz 34,1; Jer 31,33; Ezék 11,19; Ezék 36,26; Zsid 8,10;
6 2Kor 5,18; Zsid 8,6; Zsid 8,8;
7 2Móz 24,12; 2Móz 34,1; 2Móz 34,30; 5Móz 10,2;
13 2Móz 34,35; Róm 10,4;
14 Ésa 6,10; Ezék 12,2; Mt 13,11; ApCsel 28,26; Róm 11,8;
16 Mt 13,11; Róm 11,23; 1Kor 2,10;
17 Jn 4,24;
18 1Kor 13,12; 2Kor 5,7;

4 *Hogyan prédikálta az evangéliumot. Kiktől van az elrejtve. Kincs az erőtlen földi edényben. Külső és belső ember.*

1 Azért mivelhogy ilyen szolgálatban vagyunk, ahogy a kegyelmet nyertük, nem csüggedünk el;
2 Hanem lemondtunk a szégyen takargatásáról, mert nem járunk ravaszságban, és nem is hamisítjuk meg az Isten igéjét, de a nyilvánvaló igazsággal kelletjük magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt.
3 Ha mégis leplezett a mi evangéliumunk, azoknak leplezett akik elvesznek:
4 Akiknek az elméit e világ istene megvakította, *tudniillik* a hitetlenekét, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangéliumának világosságát, aki az Isten képe.
5 Mert nem magunkat prédikáljuk, hanem Krisztus Jézust, az Urat; magunkat pedig mint a ti szolgáitokat, a Jézusért.
6 Mert az Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon; *Ő az* aki fénylett a mi szívünkben, hogy a Jézus Krisztus arcán lévő Isten dicsősége ismeretének világosságát *közöljük másokkal* is.
7 Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy annak *az* erőnek nagysága Istené legyen és nem magunktól való.
8 Mindenütt nyomorgatnak, de nem szorítanak meg; kételkedünk, de nem esünk kétségbe;
9 Üldöznek, de nem *leszünk* elhagyottak; megaláznak, de nem veszünk el;
10 Mindenkor testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy Jézus élete is látható legyen a mi testünkben.
11 Mert mi akik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó hústestünkben.
12 Azért a halál bennünk munkálkodik, az élet pedig bennetek.
13 Mivelhogy pedig a hitnek bennünk is ugyanaz a szelleme van meg, ahogy írva van: Hittem és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk;
14 Tudva, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt és veletek együtt előállít.
15 Mert minden értetek *van,* hogy a ke-

2 2Kor 2,17; 2Kor 6,4;
3 2Kor 2,15; 2Thessz 2,10;
4 Ésa 6,10; Jn 12,40; Jn 14,9; Fil 2,6; Kol 1,15; Zsid 1,3;
6 1Móz 1,3; 2Pét 1,19;
7 1Kor 2,5; 2Kor 5,1;
10 Róm 8,17; Gal 6,17; Fil 3,10; 2Tim 2,11-12; 1Pét 4,13;
11 Zsolt 44,23; Mt 5,11; Róm 8,36; 1Kor 4,9; 1Kor 15,49; Kol 3,4;
13 Zsolt 116,10;
14 Róm 8,11; 1Kor 6,14;
15 2Kor 1,11;

gyelem sokasodva, sokak hálaadását bőségessé tegye az Isten dicsőségére.
16 Azért nem csüggedünk; sőt, ha a mi külső emberünk megromlik is, a belső azonban napról napra megújul.
17 Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk;
18 Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.

5 Az üdvösség bizonyos reménységéről. Az ő feladatának hűséges voltáról és az evangélium summájáról. Krisztus tisztségéről, és a mi üdvösségünkről.

1 Mert tudjuk, hogy ha ez a földi sátorházunk elbomlik, épületünk van Istentől: nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben.
2 Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtva felöltözni erre a mi mennyei házunkat;
3 Ha ugyan felöltözötten is meztelenéknek nem találtatunk!
4 Mert akik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltetve, mert nem kívánunk levetkőzni, hanem felöltözni, hogy a halandóságot elnyelje az élet.
5 Aki pedig minket erre elkészített, az Isten *az*, aki a Szellem zálogát is adta nekünk.
6 Azért mindenkor bízunk, mert tudjuk, hogy amíg ebben a testben lakunk, távol vagyunk az Úrtól.
7 (Mert hitben járunk, nem látásban);
8 Azért bizodalmunk van, és inkább szeretnénk kiköltözni ebből a testből, és elköltözni az Úrhoz.
9 Azért igyekezünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözünk, kedvesek legyünk neki.
10 Mert mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megjutalmaztasson aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.
11 Ismerve tehát az Úr félelmét, embereket térítünk, Isten előtt pedig nyilván vagyunk; remélem azonban, hogy a ti lelkiismeretetek előtt is nyilvánvalók vagyunk.
12 Mert nem ajánljuk ismét magunkat nektek, hanem alkalmat adunk nektek a velünk való dicsekedésre, hogy legyen mit felelnetek a színből, és nem szívből dicsekedőknek.
13 Ha azért bolondok vagyunk, Istenért *van az*; ha eszesek vagyunk, értetek van *az*.
14 Mert a Krisztus szerelme szorongat minket,
15 Úgy vélekedve, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor azok mind meghaltak; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak aki meghalt értük és feltámadt.
16 Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk hústest szerint; sőt, ha ismertük is Krisztust hústest szerint, de többé már nem ismerjük *hústest szerint*.
17 Azért ha valaki Krisztusban új teremtmény: a régiek elmúltak, íme újjá lett minden.
18 Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket magával a Jézus Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát;
19 Mert az Isten Krisztusban volt, aki megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítva nekik a bűneiket, és ránk bízta a békéltetés beszédét.
20 Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne titeket általunk: Krisztusban kérünk, hogy béküljetek meg az Istennel.
21 Mert azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk Őbenne.

6 Szól mégis az ő apostoli tisztségéről, és jóságos cselekedeteit és szenvedéseit beszéli. Azután inti a korinthusbelieket, hogy hitetlenekkel ne társalogjanak a bálványimádásban.

1 Mint együtt munkálkodók intünk is, hogy hiába ne vegyétek az Isten kegyelmét.
2 Mert Ő mondja: Kellemes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Íme most van a kellemes idő, íme most van az üdvösség napja.
3 Senkit semmiben meg ne botránkoztassunk, hogy a szolgálatunkat ne szidalmazzák.
4 Hanem úgy viseljük magunkat mindenben, mint Isten szolgái; sok tűrés-

17 Zsolt 30,6; Mt 5,12; Róm 8,18; 1Ján 3,2;
1 2Kor 4,7;
2 Róm 8,23;
3 Jel 3,18; Jel 16,15;
4 Róm 8,11; 1Kor 15,53;
5 Róm 8,16; 2Kor 1,22; Ef 1,13; Ef 4,30;
7 1Kor 13,12; 2Kor 3,18;
10 Zsolt 62,13; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Mt 25,32; Róm 2,6; Róm 14,10; Róm 14,12; 1Kor 3,8; Gal 6,5; Jel 2,23; Jel 22,12;
12 2Kor 3,1; 2Kor 10,8;
15 Róm 14,7; Gal 2,20; 1Thessz 5,10; 1Pét 4,2;
16 Mt 12,50; Jn 15,14; Gal 5,6; Gal 6,15; Kol 3,11;
17 Ésa 42,9; Ésa 43,18-19; Jel 21,5;
18 Kol 1,20; 1Ján 2,2; 1Ján 4,10;
19 Róm 3,24-25; Kol 1,20;
20 2Kor 3,6;
21 Ésa 53,9; Ésa 53,12; Róm 8,3; Gal 3,13; 1Pét 2,22; 1Ján 3,5;
1 1Kor 3,9; Zsid 12,15;
2 Ésa 49,8;
3 Róm 14,13; 1Kor 10,32;
4 1Kor 4,1; 2Kor 11,23;

ben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban,
5 Vereségben, tömlöcben, háborúságban, küszködésben, virrasztásban, böjtölésben,
6 Tisztaságban, tudományban, hosszútűrésben, szívességben, Szent Szellemben, tettetés nélkül való szeretetben,
7 Igazmondásban, Isten erejében; az igazság jobb és bal felől való fegyvereivel;
8 Dicsőség és gyalázat által, szidalom és dicséret által; mint hitetők, noha igazak;
9 Mint ismeretlenek, és mégis ismertek; mint meghaltak, noha íme élők; mint ostorozottak, és meg nem ölöttek;
10 Mint bánkódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, noha sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, noha mindennel bírók.
11 A mi szánk megnyílt nektek korinthusiak, a mi szívünk kitárult.
12 Nem bennünk vagytok szűkösen, hanem a szívetekben vagytok szűkösen.
13 Viszonzásul (mint gyermekeimnek szólok) tárjátok ki ti is a szíveteket.
14 Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában, mert mi köze van az igazságnak a hamissággal? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel?
15 És milyen egyezése Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez?
16 Vagy milyen egyezése Isten templomának bálványokkal? Mert ti az élő Isten temploma vagytok, ahogy az Isten mondta: Lakozom bennük és közöttük járok; és leszek nekik Istenük, és ők az én népem lesznek.
17 Ezért menjetek ki közülük és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne érintsetek; és magamhoz fogadlak titeket,
18 És Atyátok leszek nektek, és ti fiaimmá és lányaimmá lesztek, azt mondja a Mindenható Úr.

7 Minden tisztátalanságtól meg kell tisztulni. Valamennyire könnyíti az előbbi intést, és dicséri szófogadásukat.

1 Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szeretteim, tisztítsuk meg magunkat minden hústesti és szellemi tisztátalanságtól, hogy a mi megszentelésünket Isten félelmében vigyük véghez.
2 Fogadjatok be minket; senkit meg nem bántottunk, senkit meg nem rontottunk, senkit meg nem csaltunk.
3 Nem vádképpen mondom, mert az előbb mondtam, hogy a mi szívünkben vagytok, úgyhogy készek vagyunk veletek együtt halni és élni.
4 Nagy bátorságom van a hozzátok való szólásban, nagy az én dicsekedésem felőletek; telve vagyok vigasztalással, igen bőséges az én örömöm minden nyomorúságunk mellett.
5 Mert mikor Macedóniába jöttünk, nem volt semmi nyugalma a mi hústestünknek, sőt, mindenféleképpen nyomorogtunk; kívül harc, belül félelem.
6 De az Isten, aki megvigasztalja a megalázottakat, minket is megvigasztalt Titusz megérkezésével.
7 Sőt, nem csak a megérkezésével, hanem azzal a vigasztalással is, amellyel ti vigasztaltátok meg, hírül hozva nekünk a ti kívánkozásotokat, a ti kesergéseteket, a ti hozzám való ragaszkodásotokat; úgyhogy én még jobban örvendeztem.
8 Hát ha megszomorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom, noha bántam; mert látom, hogy az a levél, ha ideig-óráig is, megszomorított titeket.
9 Most örülök, nem azért hogy megszomorodtatok, hanem hogy a megtérésre szomorodtatok meg. Mert Isten szerint szomorodtatok meg, hogy miattunk semmiben kárt ne valljatok.
10 Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez; de a világ szerint való szomorúság halált szerez.
11 Mert íme ez a ti Isten szerint való megszomorodásotok milyen nagy buzgóságot keltett bennetek; sőt magatok védelmét, sőt haragot, sőt félelmet, sőt kívánkozást, sőt buzgóságot, sőt bosszúállást. Mindenképpen bebizonyítottátok, hogy tiszták vagytok ebben a dologban.
12 Ha tehát írtam is nektek, nem a sértő miatt, sem a sértett miatt; hanem hogy nyilvánvaló legyen nálatok a

9 Zsolt 118,18; Ésa 26,19; ApCsel 16,37;
13 1Kor 4,14; Gal 4,19; 1Thessz 2,11;
14 5Móz 7,2; 1Sám 5,1-2; 1Kir 8,21; 1Kor 5,9; 1Kor 10,21; Ef 5,11;
16 2Móz 29,45; 3Móz 26,11; Ezék 37,26; 1Kor 3,16; 1Kor 6,19; 1Kor 10,7; 1Kor 10,14; Ef 2,21; Zsid 3,6; 1Pét 2,5;
17 Ésa 52,11; Jel 18,4;
18 Jer 31,1;
3 2Kor 6,11-13;
4 Mt 5,12; ApCsel 5,41; Fil 2,17; Kol 1,24;
5 ApCsel 16,19; ApCsel 16,23;
6 2Kor 1,4;
10 2Sám 12,13; Mt 26,75; Lk 18,13;

mi iránttatok való buzgóságunk Isten előtt.
13 Azért megvigasztalódtunk a ti vigasztalásotokon; de sokkal inkább örültünk a Titusz örömén, hogy az ő szellemét ti mindnyájan megnyugtattátok:
14 Mert ha dicsekedtem valamit neki felőletek, nem maradtam szégyenben; de ahogy nektek mindent igazán szóltam, úgy a mi dicsekedésünk Titusz előtt is igaz volt.
15 És az ő szeretete pedig még inkább felgerjedt iránttatok, visszaemlékezve mindnyájatok engedelmességére, hogy félelemmel és rettegéssel fogadtátok őt.
16 Örülök, hogy mindenben bízhatok bennetek.

Inti őket az adakozásra, hogy küldjenek alamizsnát és segítséget a jeruzsálembeli szegényeknek, a macedóniaiak példájával. Kedves Istennek az alamizsna. Tituszt emiatt küldi a korinthusbeliekhez.

1 Tudtotokra adjuk pedig atyámfiai, Istennek azt a kegyelmét amelyet Macedónia gyülekezeteinek adott.
2 Hogy a nyomorúság sok próbája közt *is* bőséges az ő örömük, és igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett.
3 Mert bizonyság vagyok rá, erejük szerint, sőt, erejük felett önként adakoznak,
4 Sok könyörgéssel kérve minket, hogy a szentek iránti szolgálat jótéteményébe és közösségébe fogadjuk be őket.
5 És nem úgy ahogy reméltük, hanem először önmagukat adták az Úrnak, *azután* nekünk is, az Isten akarata által.
6 Hogy kértük Tituszt, hogy ahogy elkezdte, úgy végezze be nálatok is ezt a jótéteményt.
7 Azért ahogy mindenben bővölködtök, hitben, beszédben, ismeretben és minden buzgóságban és hozzánk való szeretetben, úgy ebben a jótéteményben is bővölködjetek.
8 Nem parancsként mondom, hanem hogy a mások buzgósága által a ti szeretetetek valódiságát is kipróbáljam.
9 Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus jótéteményét, hogy bár Ő gazdag volt, szegénnyé lett értetek, hogy ti az Ő szegénysége által meggazdagodjatok.
10 Tanácsot is adok ebben a dologban, mert az hasznos nektek, akik nemcsak a cselekvést, hanem az akarást is elkezdtétek tavaly óta.
11 Most hát a cselekvést is vigyétek végbe; hogy amint az akarás megvolt, úgy valósággal a cselekedet is meglegyen, abból amitek van.
12 Mert ha az akarat megvan, azszerint kedves az, amije kinek-kinek van, *és* nem aszerint amije nincs.
13 Mert nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük, nektek pedig nyomorúságotok *legyen,* hanem egyenlőség szerint; e mostani időben a ti bőségetek *kipótolja* azok fogyatkozását;
14 Hogy azok bősége is kipótolhassa a ti fogyatkozásotokat, hogy *így* egyenlőség legyen;
15 Ahogy meg van írva: aki sokat *szedett,* nem volt többje; és aki keveset szedett, nem volt kevesebbje.
16 Hála pedig az Istennek, aki ugyanazt a buzgóságot oltotta értetek a Titusz szívébe.
17 Mivelhogy a mi intésünk kedves volt neki, és nagy buzgóságában önként ment hozzátok.
18 Elküldtük pedig vele együtt azt az atyafit is, aki az összes gyülekezetekben dicséretes az evangélium prédikálásáért;
19 Nemcsak ez pedig, hanem a gyülekezetek is megválasztották, hogy útitársunk legyen e jótétemény elvételében, amivel mi szolgálunk magának az Úrnak dicsőségére, és a ti készségetekre;
20 Elkerülve, hogy senki se ócsárolhasson minket ebben az alamizsna adásban, mellyel szolgálunk;
21 Mert gondunk van a tisztességre nemcsak az Úr előtt, hanem az emberek előtt is.
22 Sőt, elküldtük velük a mi atyánkfiát is, akinek buzgóságát sok dologban sokszor kipróbáltuk; most pedig még sokkal buzgóbb az iránttatok való nagy bizalma miatt.
23 Akár Tituszról *van szó,* ő az én társam és segítségem köztetek, akár a mi atyánkfiairól, ők a gyülekezetek követei *és* a Krisztus dicsősége:
24 Azért mutassátok meg nekik sze-

4 ApCsel 11,29; Róm 15,26; 1Kor 16,2; 2Kor 9,1;
9 Lk 9,58;
11 Péld 3,28; 1Pét 4,10;
12 Mrk 12,43; Lk 21,3;
15 2Móz 16,18;
21 Róm 12,17;

reteteteket, és a rólatok való dicsekvésünk bizonyságát a gyülekezetek előtt,

9 Ismét inti őket az alamizsnára és adakozásra a szegényeknek, amely adakozást áldásnak nevez és a magvetéshez hasonlít.

1 Mert a szentek felé való szolgálatról felesleges is írnom nektek.
2 Hiszen ismerem a ti készségeteket, amivel dicsekszem felőletek a macedónoknak, hogy Akhája kész a múlt esztendő óta; és a ti buzgóságotok sokakat felindított.
3 Mindamellett elküldtem az atyafiakat, hogy a mi dicsekedésünk rólatok ebben a részben hiábavaló ne legyen; hogy ahogy mondtam, készen legyetek.
4 Hogy aztán ha a macedónok velem együtt odajönnek és készületlenül találnának titeket, valahogy szégyent ne valljunk mi, hogy ne mondjam ti, ebben a mi bátor dicsekedésünkben.
5 Szükségesnek ítéltem azért figyelmeztetni az atyafiakat, hogy előtte menjenek el hozzátok és előre készítsék el a ti előre megígért adományotokat, hogy az úgy legyen készen mint adomány, és nem mint ragadomány.
6 Azt *mondom* pedig: Aki szűken vet, szűken is arat; és aki bőven vet, bőven is arat.
7 Mindenki ahogy eltökélte szívében, nem szomorúságból vagy kénytelenségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.
8 Az Isten pedig hatalmas arra, hogy rátok árassza adakozásotok minden hasznát; hogy mindenben mindenkor teljesen elegendő legyen, minden jótéteményre bőségben legyetek,
9 Ahogy meg van írva: Osztogatott, adott a szegényeknek; az ő igazsága örökké megmarad.
10 Aki pedig magot ad a magvetőnek és kenyeret eleségül, ad és megsokasítja a ti vetéseteket és megnöveli a ti igazságotok gyümölcsét,
11 Hogy mindenben meggazdagodjatok a teljes jószívűségre, amely általunk hálaadást szerez az Istennek.
12 Mert ennek a szolgálatnak a munkája nem csak a szentek szükségét tölti be, hanem sokak hálaadásával bőséges az Isten előtt;
13 Amennyiben ennek a szolgálatnak a próbája által dicsőítik az Istent a ti Krisztus evangéliumát valló engedelmességetekért, és a ti hozzájuk és mindenekhez való adakozó jószívűségetekért.
14 Nekik pedig az értetek való könyörgésükre is van, akik könyörögnek értetek és megbecsülnek az Istennek bennetek bővölködő ajándéka miatt.
15 Az Istennek pedig *legyen* hála az Ő kimondhatatlan ajándékáért.

10 A hamis apostolok ellen, akik Pált rágalmazzák, mintha távollétében bátrabb lenne és jelen lévén alázatos és hústest szerint járna. Vitézkedésünk fegyverei. Pál nem méri magát más mértékével, hanem azzal amit Isten adott neki.

1 Én magam pedig, Pál, kérlek titeket a Krisztus szelídségére és engedékenységére, aki szemtől szemben ugyan alázatos vagyok köztetek, de távol bátor vagyok felétek;
2 Kérlek pedig, hogy amikor jelen leszek, ne kelljen bátornak lennem azzal a bátorsággal, amellyel úgy gondolom bátor lehetek némelyekkel szemben, akik úgy gondolkodnak felőlünk, mintha mi hústest szerint járnánk.
3 Mert noha hústestben járunk, de nem hústest szerint harcolunk.
4 Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem hústestiek, hanem Isten ereje által erősek az erősségek lerontására;
5 Lerontva okoskodásokat és minden magaslatot, amely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtve minden gondolatot, hogy engedelmeskedjen a Krisztusnak;
6 És készen állva megbüntetni minden engedetlenséget, miután beteljesedik a ti engedelmességetek.
7 A szem előtt valókra néztek? Ha valaki azt hiszi magáról, hogy ő a Krisztusé, viszont azt is gondolja meg önmagában, hogy ahogy ő maga a Krisztusé, úgy mi is a Krisztusé *vagyunk*.
8 Mert ha még egy kissé feljebb dicsekedem is a mi hatalmunkkal, amelyet az Úr a ti építésetekre és nem megrontásotokra adott nekünk, nem vallok szégyent;
9 Hogy ne látsszam úgy, mintha csak ijesztgetnélek a leveleim által.

1 ApCsel 11,29; Róm 15,26; 1Kor 16,2; 2Kor 8,4;
6 Péld 11,24; Gal 6,7;
7 2Móz 25,2; 2Móz 35,5; 5Móz 15,7; Róm 12,8;
9 Zsolt 112,9;
4 Jer 1,10; Ef 6,13;
8 2Kor 13,10;

10 Mert úgy mondják, a levelei ugyan súlyosak és erősek, de a jelenléte erőtlen és beszéde is silány.
11 Gondolja meg azt aki ilyen, hogy amilyenek vagyunk távol a levelek általi beszédben, éppen olyanok leszünk cselekedetben is, mikor megjelenünk.
12 Mert nem merjük magunkat azokhoz számítani vagy hasonlítani, akik magukat dicsérik; de nem bölcsek, hogy ők magukhoz mérik magukat, és magukhoz hasonlítják magukat.
13 De mi nem dicsekszünk azokkal amik nem mérettek *nekünk*, hanem aszerint a mérték szerint amit Isten mért nekünk úgy, hogy hozzátok is eljutottunk.
14 Mert nem feszítjük túl magunkat, mintha nem értünk volna el hozzátok; hiszen hozzátok is eljutottunk a Krisztus evangéliumával.
15 Nem azzal dicsekszünk amely nincs a mi mértékünkben, *tudniillik* mások munkájával; de reméljük, hogy miután hitetek megnő, általatok nagyobbá leszünk a nekünk rendelt mérték szerint bőségesen.
16 Hogy a rajtatok túl *lévőknek* is prédikáljam az evangéliumot, nem a másnak rendelt mértékkel és a késszel dicsekedve.
17 Aki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjen.
18 Mert nem az a kipróbált aki magát ajánlja, hanem az akit az Úr ajánl.

11 *Pál illő okait adja az ő dicsekedésének, mert nem alábbvaló a főbb apostoloknál, sőt azoknál többet munkálkodott és szenvedett.*

1 Bárcsak elszenvednétek tőlem egy kevés balgaságot! Sőt, szenvedjetek el engem is.
2 Mert isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfinak, hogy mint szeplőtlen szüzet állítsalak a Krisztus elé.
3 De félek, hogy amint a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, úgy a ti gondolataitok is megromlanak *és eltávolodnak* a Krisztusban lévő egyszerűségtől.
4 Mert ha valaki jön és más Jézust prédikál, akit nem prédikáltunk, vagy más szellemet vesztek, amit nem vettetek, vagy más evangéliumot *prédikál*, amit be nem fogadtatok, *azt* szépen eltűrnétek.
5 Mert én azt gondolom, hogy semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál.
6 Ha pedig avatatlan is *vagyok* a beszédben, de nem az ismeretben; de mindenben, mindenképpen nyilvánvalókká lettünk köztetek.
7 Vagy vétkeztem-e mikor megaláztam magam, hogy ti felmagasztaltassatok, hogy ingyen prédikáltam nektek az Isten evangéliumát?
8 Más gyülekezeteket fosztottam meg, azoktól vettem zsoldot, hogy nektek szolgáljak; és mikor nálatok voltam és szűkölködtem, nem voltam terhére senkinek.
9 Mert az én szükségemet kipótolták a Macedóniából jött atyafiak; és azon voltam és azon is leszek, hogy semmiben se legyek terhetekre.
10 Krisztus igazsága úgy legyen bennem, hogy ezt a dicsekedést nem rekesztik belém Akhája vidékén.
11 Miért? Hogy nem szeretlek titeket? Tudja az Isten.
12 De amit most cselekszem, cselekedni is fogom, hogy elvágjam az alkalmat az alkalomkeresők elől; hogy amivel dicsekszenek, olyanoknak találják őket, amilyenek mi is vagyunk.
13 Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, akik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat.
14 Nem is csoda, mert maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává.
15 Nem nagy dolog azért, ha a szolgái is átváltoztatják magukat az igazság szolgáivá; akiknek végük az ő cselekedeteik szerint lesz.
16 Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek; de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.
17 Amit mondok nem az Úr szerint mondom, hanem mintegy esztelenül, a dicsekvésnek ezzel a merészségével,
18 Mert sokan dicsekszenek hústest szerint, dicsekszem én is.
19 Hisz bölcsekként örömmel eltűritek az esztéleneket.
20 Mert eltűritek ha valaki leigáz titeket, ha valaki felfal, ha valaki megfog,

12 2Kor 3,1; 2Kor 5,12;
13 Ef 4,7;
17 Ésa 65,16; Jer 9,23; 1Kor 1,31;
18 Péld 27,2;
2 3Móz 21,13;
3 1Móz 3,4; Jn 8,44;
4 Gal 1,8;
7 1Kor 9,12;
9 ApCsel 20,33; 2Kor 12,13; Fil 4,15; 1Thessz 2,9; 2Thessz 3,8;
18 2Kor 10,13; 2Kor 12,5-6;

ha valaki felfuvalkodik ellenetek, ha valaki arcul ver titeket.
21 Szégyenkezve mondom, mivelhogy mi erőtlenek voltunk; de amiben merész valaki, esztelenül szólok, merész vagyok én is.
22 Héberek ők? Én is. Izraeliták? Én is. Ábrahám magva? Én is.
23 Krisztus szolgái? (bolondul szólok) én még inkább; több fáradság, több vereség, több börtön, gyakran halálos *veszedelem* által.
24 A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján.
25 Háromszor megbotoztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem;
26 Gyakori utazásban, veszedelemben folyóvizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt;
27 Fáradságban és nyomorúságban, gyakori virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakori böjtölésben, hidegben és meztelenségben.
28 Mindezeken kívül van a naponkénti zaklatásom, az összes gyülekezet gondja.
29 Kicsoda gyenge, hogy én is gyenge ne volnék? Ki botránkozik meg, hogy én is ne égnék?
30 Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.
31 Az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki mindörökké áldott, tudja hogy nem hazudok.
32 Damaszkuszban Aretás király helytartója őriztette a damaszkusziak városát, engem akarva megfogni;
33 És az ablakon át kosárban bocsátottak le a kőfalon, és megmenekültem kezei közül.

21 Fil 3,4;
22 ApCsel 22,3;
23 ApCsel 9,16; ApCsel 21,11; 1Kor 15,10; 2Kor 6,4;
24 5Móz 25,3;
25 ApCsel 14,19; ApCsel 16,22; ApCsel 27,9; ApCsel 27,41;
28 ApCsel 20,18;
29 1Kor 8,13;
31 Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 1,23; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Thessz 2,5;
32 ApCsel 9,24;

12 *Pál jelei, gyönyörködik erőtlenségében. Apostolsága bizonysága. Ingyen prédikált nekik. Inti őket, hogy ne találja őket bűnben.*

1 A dicsekvés azonban nem használ nekem; rátérek azért a látomásokra és az Úr kijelentéseire.
2 Ismerek egy embert a Krisztusban, aki tizennégy évvel ezelőtt (ha testben-e, nem tudom; ha testen kívül-e, nem tudom; az Isten tudja) elragadtatott a harmadik égig.
3 És tudom, hogy az az ember, (ha testben-e, ha testen kívül-e, nem tudom; az Isten tudja),
4 Elragadtatott a paradicsomba, és kimondhatatlan beszédeket hallott, amit embernek nem szabad kibeszélnie.
5 Az ilyennel dicsekszem; magammal pedig nem dicsekszem, hacsak nem az én gyengeségeimmel.
6 Mert ha dicsekedni akarok, nem leszek esztelen, mert igazságot mondok; de megtürtőztetem magam, hogy valaki többnek ne tartson, mint aminek lát vagy amit hall tőlem.
7 És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nekem a hústestembe, a Sátán küldötte, hogy gyötörjön engem, hogy el ne bizakodjam.
8 Ezért háromszor könyörögtem az Úrnak, hogy *ez* távozzon el tőlem;
9 És ezt mondta nekem: Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el. Nagy örömmel dicsekszem azért az én erőtlenségeimmel inkább, hogy a Krisztus ereje lakozzon énbennem.
10 Azért gyönyörködöm az erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldözésekben és szorongattatásokban Krisztusért; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős.
11 Dicsekedve esztelenné lettem; ti kényszerítettetek rá. Mert nektek kellett volna engem ajánlanotok, mert semmiben sem vagyok alábbvaló a főfő apostoloknál, noha semmi vagyok.
12 Apostolságom jelei megbizonyosodtak köztetek sok tűrésben, jelekben, csodákban és erőkben is.
13 Mert micsoda az amiben kevesebbek volnátok a többi gyülekezetnél, hacsak nem az, hogy én magam nem voltam terhetekre? Bocsássátok meg nekem ezt az igazságtalanságot!
14 Íme harmadszor is kész vagyok hozzátok menni és nem leszek terhetekre, mert nem azt keresem ami a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket

2 ApCsel 9,3; ApCsel 22,17; 1Kor 15,8;
7 Jób 2,6;
11 1Kor 15,10;
12 1Kor 9,2;
13 1Kor 9,12; 2Kor 11,9;
14 ApCsel 20,33;

gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek.
15 Én pedig nagy örömmel adakozom és adom magamat is a ti lelketekért; még ha ti, akiket én igen szeretek, kevésbé szerettek is engem.
16 De ám legyen úgy, hogy én nem voltam terhetekre; hanem álnok lévén ravaszsággal fogtalak meg titeket.
17 Vagy akiket hozzátok küldtem, azok közül valamelyik által kifosztottalak titeket?
18 Megkértem Tituszt, és vele együtt elküldtem azt az atyafit; csak nem fosztott ki titeket Titusz? Nem egy szellem szerint jártunk? Nem egy nyomon?
19 Azt hiszitek megint, hogy előttetek mentegetjük magunkat. Az Isten előtt Krisztusban szólunk; mindezt pedig szeretteim, a ti épülésetekért.
20 Mert félek, hogy ha odamegyek, nem talállak majd olyanoknak amilyeneknek szeretnélek, és engem is olyannak találtok amilyennek nem szeretnétek; nehogy versengések, irigységek, indulatoskodások, visszavonások, rágalmazások, fondorkodások, felfuvalkodások, zavargások legyenek;
21 Nem azért jövök újra, hogy megalázzon engem az én Istenem köztetek, és sokakat megsirassak azok közül, akik ezelőtt vétkeztek és nem tértek meg a tisztátalanságból, paráznaságból és bujaságból, amit elkövettek.

15 2Kor 6,12;

13 *Inti őket, hogy jobbítsák meg magukat, hogy ne kelljen meglátniuk mit tehet velük Krisztus Pál által. Ismét békességre, egyességre int.*

1 4Móz 35,30; 5Móz 17,6; 5Móz 19,5; Mt 18,16; Jn 8,17; Zsid 10,28;

1 Ezúttal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanú vallomása alapján megáll minden dolog.
2 Megmondtam, és másodszor is mondom mintha jelen lennék, távollétemben írom azoknak akik ezelőtt vétkeztek, és a többieknek mind, hogy ha ismét odamegyek nem leszek kíméletes;
3 Mert az általam szóló Krisztus bizonyságát kísértitek, aki nem erőtlen hozzátok, hanem erős bennetek.
4 Mert noha megfeszítették erőtlenségből, de él az Isten hatalmából. Mert mi is erőtlenek vagyunk benne, de vele együtt élünk az Isten erejéből nálatok.
5 Vizsgáljátok meg magatokat, hogy a hitben vagytok-e? magatokat próbáljátok meg. Vagy nem ismeritek-e magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van? Kivéve ha méltatlanok vagytok.
6 De remélem, hogy megismeritek, hogy mi nem vagyunk méltatlanok.
7 Az Istent pedig kérem, hogy semmi gonoszt ne cselekedjetek; nem hogy mi kipróbáltaknak látsszunk, hanem hogy ti a jót cselekedjétek; mi pedig mintegy méltatlanok legyünk.
8 Mert semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem az igazságért.
9 Mert örülünk, ha mi erőtlenek vagyunk, ti meg erősek vagytok; de kívánjuk is a ti tökéletesedéseteket.
10 Azért írom ezeket távollétemben, hogy jelenlétemben ne kelljen keményen viselkednem aszerint a hatalom szerint, amit az Úr adott nekem építésre és nem rontásra.
11 Végül atyámfiai, legyetek jó egészségben, épüljetek, vigasztalódjatok, egy értelemben legyetek, békességben éljetek; és a szeretet és békesség Istene veletek lesz.
12 Köszöntsétek egymást szent csókkal.
13 Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.
14 Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, és az Isten szeretete, és a Szent Szellem közössége mindnyájatokkal. Ámen.

5 1Kor 11,28; 1Kor 11,31;

10 1Kor 4,21; 2Kor 10,8;

11 Róm 12,16; Róm 12,18; Róm 15,5; 1Kor 1,10; Fil 2,2; Zsid 12,14; 1Pét 3,8;

12 Róm 16,16; 1Kor 16,20; 1Thessz 5,26; 1Pét 5,14;

PÁL APOSTOL GALATABELIEKHEZ ÍRT LEVELE

Ennek a levélnek a summája és argumentuma szinte majdnem egy a rómabeliekhez írt levél értelmével, csakhogy ez rövidebb. Ezért ezt annak kiegészítésének, vagy megrövidített másának mondhatjuk, és az olvasót oda igazíthatjuk.

1 *Pál elhívása. Csodálja, hogy a galaták olyan hamar hagyták magukat elhitetni. Átok a hamis apostolok ellen. Milyen a Pál evangéliuma és hogyan vette azt.*

1 Pál apostol (nem emberektől, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által és az Atya Isten által, aki feltámasztotta Őt a halálból);
2 És a velem lévő összes atyafiak, Galácia gyülekezeteinek:
3 Kegyelem nektek és békesség az Atya Istentől, és a mi Urunk Jézus Krisztustól,
4 Aki önmagát adta a mi bűneinkért, hogy kiszabadítson minket e jelenvaló gonosz világból, az Isten és a mi Atyánk akarata szerint.
5 Akinek dicsőség örökkön-örökké! Ámen.
6 Csodálkozom azon, hogy ilyen hamar elhagyva azt, aki titeket elhívott a Krisztus kegyelmére, más evangéliumra hajlottatok.
7 Holott nincs más; de némelyek zavarnak titeket, és el akarják ferdíteni a Krisztus evangéliumát.
8 De ha szinte mi, vagy mennyből való angyal hirdetne is nektek valamit azon kívül amit nektek hirdettünk, legyen átok.
9 Ahogy előbb mondtuk, most is ismét mondom: Ha valaki hirdet nektek valamit azon kívül amit elfogadtatok, átok legyen.
10 Mert most az embereknek győzzelek meg, vagy az Istennek? Vagy embereknek igyekszem-e kedveskedni? Bizonyára ha még embereknek igyekeznék kedvére lenni, Krisztus szolgája nem volnék.
11 Tudtotokra adom pedig atyámfiai, hogy az az evangélium amelyet én prédikáltam, nem ember szerint való;
12 Mert én sem embertől vettem azt, sem nem tanítottak arra, hanem a Jézus Krisztus kijelentése által.
13 Mert hallottátok hogyan forgolódtam egykor a zsidó vallásban, hogy én *minden* mértéken túl háborgattam az Isten egyházát, és pusztítottam azt.
14 És felülmúltam a zsidó vallásban sok nemzetembeli kortársamat, szerfelett rajongva atyai hagyományaimért.
15 De mikor tetszett az Istennek, aki elválasztott engem anyám méhétől fogva és elhívott az Ő kegyelme által,
16 Hogy kijelentse az Ő Fiát bennem, hogy hirdessem Őt a pogányok között: azonnal nem tanácskoztam hústesttel és vérrel,
17 Sem nem mentem Jeruzsálembe az előttem lévő apostolokhoz, hanem elmentem Arábiába, és ismét visszatértem Damaszkuszba.
18 Azután három esztendő múlva fölmentem Jeruzsálembe, hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.
19 Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem Jakabot, az Úr atyjafiát.
20 Amiket pedig nektek írok, íme Isten előtt *mondom,* hogy nem hazudok.
21 Azután Szíria és Cilicia tartományaiba mentem.
22 Ismeretlen voltam pedig személyesen a Júdeában lévő keresztyén gyülekezetek előtt;
23 Hanem csak hallották, hogy: Aki egykor üldözött minket, most hirdeti azt a hitet amit egykor pusztított.
24 És dicsőítették bennem az Istent.

2 *Titusz miért nem metéltetett körül. Pál a tudományát nem a többi apostoltól vette. Pál a pogányok, Péter a zsidók apostola. Pál megfeddi Pétert Antiókhiában. A megigazulás hit által van és nem a törvényből.*

1 Azután tizennégy esztendő múlva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvíve Tituszt is.
2 Fölmentem pedig kijelentés következtében, és eléjük adtam az evangéliumot amit a pogányok közt hirdetek,

1 Tit 1,4;
3 Róm 1,7; 1Kor 1,3; Ef 1,2; 1Pét 1,2;
4 Mt 20,28; Gal 2,20; Ef 5,2; Tit 2,14; Zsid 9,14;
7 ApCsel 15,1;
8 2Kor 11,4;
10 1Thessz 2,4; Jak 4,4;
11 1Kor 15,1;
12 Ef 3,3;
13 ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 22,4; ApCsel 26,9; Fil 3,6; 1Tim 1,13;
15 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2;
16 Mt 16,17; Gal 2,8; ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Ef 3,8;
20 Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; 1Thessz 2,5; 1Tim 5,21; 2Tim 4,1;
1 ApCsel 15,2;
2 ApCsel 19,21;

de külön a tekintélyeseknek, nehogy hiába fussak vagy futottam volna.
3 De még a velem lévő Tituszt sem kényszerítették a körülmetélkedésre, noha görög volt,
4 Tudniillik a belopózott hamis atyafiak miatt, akik alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a szabadságunkat amellyel bírunk a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgákká tegyenek:
5 Akiknek egy pillanatra sem adtuk meg magunkat, hogy az evangélium igazsága megmaradjon számotokra.
6 A tekintélyesektől pedig, bármilyenek voltak régen, azzal nem törődöm; Isten nem nézi az ember személyét: mert a tekintélyesek semmit sem helyeztek rám;
7 Sőt ellenkezőleg, mikor látták, hogy rám van bízva a körülmetéletlenség evangéliuma, mint Péterre a körülmetélésé;
8 (Mert aki erős volt Péterben a körülmetélkedés apostolságára, bennem is erős volt a pogányok között).
9 És elismerve a nekem adott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, akiket oszlopokul tekintenek, közösségvállalásul jobbjukat nyújtották nekem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetéltek között *prédikáljunk:*
10 Csakhogy a szegényekről megemlékezzünk; amit igyekeztem is megcselekedni.
11 Mikor pedig Péter Antiókhiába jött, szemtől szembe ellene álltam, mivel méltó volt a feddésre.
12 Mert mielőtt néhányan odajöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett; mikor pedig odajöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félve a körülmetéltek közül valóktól.
13 És vele képmutatóskodtak a többi zsidók is, annyira, hogy Barnabás is beleesett az ő képmutatásukba.
14 De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangélium igazságához képest, mindnyájuk előtt mondtam Péternek: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miért kényszeríted a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?
15 Mi, természet szerint zsidók és nem pogányok közül való bűnösök,
16 Tudva azt, hogy az ember nem igazul meg a törvény cselekedeteiből, hanem a Jézus Krisztusban való hit által; mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hit által, és nem a törvény cselekedeteiből; Mivel a törvény cselekedeteiből nem igazul meg egy hústest sem.
17 Ha pedig Krisztusban keresve a megigazulást, mi magunk is bűnösöknek találtatunk, vagy Krisztus a bűn szolgája? Távol legyen.
18 Mert ha amiket elrontottam, azokat ismét fölépítem, önmagamat teszem bűnössé.
19 Mert én a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek.
20 Krisztussal együtt megfeszíttettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; amely életet pedig most hústestben élek, az Isten Fiában való hit által élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.
21 Nem törlöm el az Isten kegyelmét; mert ha a törvény által *van* az igazság, akkor Krisztus ok nélkül halt meg.

3 *A Szent Szellemet hit által, és nem a jó cselekedetekből vesszük. A megigazulás hitből van, az Ábrahám példájából, az Isten vele tett szövetsége szerint. Mire adatott a törvény.*

1 Óh balgatag galáciabeliek, kicsoda igézett meg titeket, hogy ne engedelmeskedjetek az igazságnak, akiknek szemei előtt a Jézus Krisztus úgy íratott le, *mintha* tiköztetek feszíttetett *volna* meg?
2 Csak azt akarom megtudni tőletek: a törvény cselekedeteiből kaptátok-e a Szellemet vagy a hit hallásából?
3 Ennyire esztelenek vagytok? Amit Szellemben kezdtetek el, most hústestben fejeznétek be?
4 Ilyen sokat szenvedtetek hiába? ha ugyan hiába.
5 Azért aki a Szellemet szolgáltatja nektek és hatalmas dolgokat művel bennetek, a törvény cselekedeteiből vagy a hit hallásából *cselekszi?*
6 Ahogy Ábrahám hitt az Istennek és az tulajdoníttatott neki igazságul.
7 Értsétek meg ezért, hogy akik hitből vannak, azok az Ábrahám fiai.
8 Előre látva pedig az Írás, hogy Isten hitből fogja megigazítani a pogá-

3 ApCsel 16,3; 1Kor 9,21;
4 ApCsel 15,24;
6 5Móz 10,17; 2Krón 19,7; Jób 34,19; ApCsel 10,34; Róm 2,11; Ef 6,9; Kol 3,25; 1Pét 1,17;
8 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Gal 1,16; Ef 3,8;
10 ApCsel 11,30; ApCsel 24,17; Róm 15,25; 1Kor 16,1; 2Kor 8,1; 2Kor 9,1;
14 ApCsel 10,28;
16 ApCsel 13,38; Róm 3,20; Róm 3,28; Róm 8,3; Gal 3,11; Zsid 7,18;
19 Róm 7,4; Róm 14,7; 2Kor 5,15; 1Thessz 5,10; Zsid 9,14; 1Pét 4,2;
20 Gal 1,4; Ef 5,2; Tit 2,14;
21 Zsid 7,11;
1 Gal 5,7;
6 1Móz 15,6; Róm 4,3; Jak 2,23;
8 1Móz 12,3; 1Móz 18,18; 1Móz 22,18; 1Móz 26,4; 1Móz 49,10; ApCsel 3,25;

nyokat, már előre hirdette Ábrahámnak, hogy: Megáldatnak benned minden népek.
9 Ezért a hitből valók áldatnak meg a hívő Ábrahámmal.
10 Mert akik a törvény cselekedeteiből vannak, átok alatt vannak, mert meg van írva: Átkozott mindenki aki meg nem marad mindazokban amik megírattak a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje.
11 Hogy pedig a törvény által senki sem igazul meg Isten előtt, nyilvánvaló, mert az igaz ember hitből él.
12 A törvény pedig nincs hitből, hanem amely ember cseleksze azokat, él azok által.
13 Krisztus váltott meg minket a törvény átkától mikor átokká lett értünk, mert meg van írva: Átkozott aki fán függ:
14 Hogy az Ábrahám áldása Krisztus Jézusban legyen a pogányokon, hogy vegyük az ígért Szellemet hit által.
15 Atyámfiai! emberi módon szólok. Lám az ember megerősített testamentumát senki erőtelenné nem teszi, sem ahhoz hozzá nem ad.
16 Az ígéretek pedig Ábrahámnak adattak és az ő magvának. Nem mondja: És a magvaknak, mint sokról; hanem mint egyről. És a te magodnak, aki a Krisztus.
17 Ezt mondom pedig, hogy a kötést amit Isten először megerősített a Krisztusra nézve, a négyszázharminc esztendő után keletkezett törvény nem teszi erőtlenné, hogy az ígéretet eltörölné.
18 Mert ha a törvényből *van* az örökség, akkor többé nem ígéretből; Ábrahámnak pedig ígéret által ajándékozta azt az Isten.
19 Micsoda tehát a törvény? A bűnök miatt adatott amíg eljön az a mag, akinek az ígéret lett; angyalok által rendelve a közbenjáró kezében.
20 A közbenjáró pedig nem eggyé, az Isten pedig egy.
21 A törvény tehát az Isten ígéretei ellen van? Távol legyen! Mert ha olyan törvény adatott volna, amely képes megeleveníteni, valóban a törvényből volna a megigazulás.
22 De az Írás mindent bűn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hit által adasson a hívőknek.
23 Mielőtt pedig eljött a hit, a törvény alatt őriztettünk, egybezárva az eljövendő hit kinyilatkoztatásáig.
24 Ezért a törvény Krisztusra vezérlő mesterünk volt, hogy hit által igazuljunk meg.
25 De miután eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt.
26 Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által.
27 Mert akik a Krisztusba merítkeztetek be, Krisztust öltöztétek fel.
28 Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.
29 Ha pedig Krisztuséi vagytok, tehát az Ábrahám magva vagytok, és ígéret szerint örökösök.

4 Krisztus a törvény szolgálatát elvette és fiúságot nyert nekünk. Mik e világ erőtlen és szegény elemei, betűje. Hogyan fogadták Pált a galatabeliek. Ábrahám fiainak példája és tükre.

1 Mondom pedig, hogy ameddig az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet ura mindennek;
2 Hanem gyámok és gondviselők alatt van az atyától rendelt ideig.
3 Így mi is mikor kiskorúak voltunk, e világ elemei alá voltunk vetve szolgaként:
4 De mikor eljött az idő teljessége, Isten kibocsátotta az Ő Fiát, aki asszonytól lett, aki törvény alatt lett,
5 Hogy a törvény alatt lévőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot.
6 Minthogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta az Isten az ő Fiának Szellemét a szíveitekbe, aki ezt kiáltja: Abba, Atya!
7 Azért nem vagy többé szolga, hanem fiú; ha pedig fiú, Isten örököse is a Krisztus által.
8 De akkor amikor még nem ismertétek az Istent, azoknak szolgáltatok akik természet szerint nem istenek;
9 De most, hogy megismertétek az Istent, sőt, inkább megismert titeket az Isten, hogyan tértek vissza ismét az

10 5Móz 27,26;
11 Hab 2,4; Róm 1,17; Róm 3,20; Gal 2,16; Zsid 10,38;
12 3Móz 18,5; Ezék 20,11; Róm 10,5;
13 5Móz 21,23; Ésa 53,4; Ésa 53,10; Mrk 10,45; ApCsel 5,30; Róm 8,3-4; 2Kor 5,21;
15 Zsid 9,17;
16 Gal 3,8;
17 1Móz 15,13; 2Móz 12,40; ApCsel 7,6;
18 Róm 4,14;
19 5Móz 5,5; Jn 1,17; Jn 15,22; ApCsel 7,38; ApCsel 7,53; Róm 4,15; Róm 5,20; Róm 7,8;
22 Róm 3,9; Róm 11,32;
24 Mt 5,17; ApCsel 13,38; Róm 10,4;
26 Ésa 56,5; Jn 1,12; Róm 8,15; Gal 4,5;
27 Róm 6,3;
28 Jn 17,21; 1Kor 12,13; Kol 3,11;
29 1Móz 21,12; Róm 9,7; Zsid 11,18;
4 1Móz 49,10; Dán 9,24; Mt 5,17;
5 Jn 1,12; Gal 3,26;
6 Róm 8,15;
8 1Kor 8,4;
9 Kol 2,20;

erőtlen és gyarló elemekhez, amelyeknek újra szolgálni akartok?
10 Róm 14,5; Kol 2,16;
10 Megtartjátok a napokat és hónapokat és időket, meg az esztendőket.
11 Féltelek titeket, hogy hiába fáradoztam körülöttetek.
12 Legyetek olyanok mint én, mert én is olyan vagyok mint ti: atyámfiai kérlek titeket, semmivel sem bántottatok meg engem.
13 Tudjátok pedig, hogy hústestem erőtlenségével hirdettem nektek az evangéliumot először.
14 Mal 2,7; Mt 10,40; Jn 13,20;
14 És megkísértetve hústestemben, nem vetettetek meg, sem nem utáltatok meg engem, hanem úgy fogadtatok mint Isten angyalát, mint Krisztus Jézust.
15 Hová lett tehát a ti boldogságotok? Mert bizonyságot teszek nektek, hogy ti, ha lehetséges lett volna, szemeiteket kivájva nekem adtátok volna.
16 Azért ellenségetek lettem, mert megmondtam nektek az igazat?
17 Róm 10,2; 2Kor 11,12;
17 Igen szeretnek titeket, de nem jól; sőt inkább ki akarnak minket rekeszteni, hogy azokat szeressétek.
18 Szép dolog lelkesedni a jóban mindenkor, és nem csupán akkor ha köztetek vagyok.
19 1Kor 4,15; Fil 1,10; Jak 1,18;
19 Fiacskáim, akiket ismét fájdalommal szülök, amíg kiábrázolódik bennetek a Krisztus.
20 Szeretnék most köztetek jelen lenni és változtatni a hangomon, mert bizonytalanságban vagyok felőletek.
22 1Móz 16,2; 1Móz 16,15; 1Móz 21,2; ApCsel 7,8; Zsid 11,11;
21 Mondjátok meg nekem, akik a törvény alatt akartok lenni: nem halljátok a törvényt?
22 Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt; egyik a szolgálótól és a másik a szabadtól.
23 Jn 8,39; Róm 9,7;
23 De a szolgálótól való hústest szerint született; a szabadtól való pedig az ígéret által.
24 Ezek mást példáznak: mert azok *az asszonyok* az a két szövetség; az egyik a Sinai hegyről való, a szolgaságra szülő, ez Hágár,
25 Mert Hágár a Sinai hegy Arábiában, hasonló pedig a mostani Jeruzsálemhez, amely fiaival együtt szolgál.
26 Jel 21,2;
26 De az a magasságos Jeruzsálem szabad, ez mindnyájunk anyja,
27 Ésa 54,1;
27 Mert meg van írva: Ujjongj te meddő ki nem szülsz; vigadj és kiálts ki nem vajúdsz, mert sokkal több az elhagyottnak magzata mint akinek férje van.
28 Róm 9,7-8;
28 Mi pedig atyámfiai, Izsák szerint az ígéret gyermekei vagyunk.
29 1Móz 21,9;
29 De ahogy akkor a hústest szerint született üldözte a Szellem szerint valót, úgy most is.
30 1Móz 21,10;
30 De mit mond az Írás? Űzd ki a szolgálólányt és a fiát, mert a szolgálólány fia nem örököl a szabad nő fiával.
31 Azért atyámfiai, nem vagyunk a szolgálólány fiai, hanem a szabadéi.

5 Szabadságban állni. A körülmetélkedés kötelez a törvény megtartására. A galatabeliek hitetői ellen. A kereszténynek szabadsága. Szellem szerint járni. A hústest cselekedetei. A Szellem gyümölcsei.

1 Ésa 9,4; Jn 8,32; Róm 6,18; 1Pét 2,16;
1 Azért a szabadságban, amellyel Krisztus megszabadított minket, álljatok meg és ne kötözzétek meg ismét magatokat a szolgaság igájával.
2 ApCsel 15,1;
2 Íme, én Pál mondom nektek, hogy ha körülmetélkedtek, Krisztus semmit sem használ nektek.
3 Bizonyságot teszek pedig ismét minden embernek aki körülmetélkedik, hogy az köteles az egész törvényt megtartani.
4 Elszakadtatok a Krisztustól akik a törvény által akartok megigazulni, és a kegyelemből kiestetek.
6 Mt 12,50; Jn 15,14; 1Kor 7,19; 2Kor 5,17; Gal 6,15; Kol 3,11; 1Thessz 1,3;
5 Mert mi Szellemben, hit által várjuk az igazság reménységét.
6 Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés nem ér semmit, sem a körülmetéletlenség, hanem a szeretet által munkálkodó hit.
7 Gal 3,1;
7 Jól futottatok; kicsoda gátolt meg titeket, hogy ne engedelmeskedjetek az igazságnak?
8 Ez a hitetés nem attól van aki titeket hív.
9 1Kor 5,6;
9 Egy kis kovász az egész tésztát megkeleszti.
10 2Kor 2,3; 2Kor 8,22;
10 Bízom bennetek az Úrban, hogy nem lesztek más értelemben; de aki titeket megzavar, elveszi az ítéletet bárki legyen.
11 1Kor 1,23;
11 Én pedig atyámfiai, ha a körülmetélést mégis hirdetem, miért üldöznek még? Akkor eltöröltetett a kereszt botránya.
12 Józs 7,25; 1Kor 5,13;
12 Bárcsak kimetszenék azokat, akik titeket háborgatnak.

13 Mert ti szabadságra vagytok elhívva atyámfiai; csakhogy a szabadság ürügy ne legyen a hústestnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak.
14 Mert az egész törvény egy igében teljesedik be: Szeresd felebarátodat mint magadat.
15 Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást fel ne emésszétek.
16 Mondom pedig, Szellem szerint járjatok és a hústest kívánságát véghez ne vigyétek.
17 Mert a hústest a szellem ellen törekszik, a szellem pedig a hústest ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek amiket akartok.
18 Ha pedig a Szellem vezérel titeket, nem vagytok a törvény alatt.
19 A hústest cselekedetei pedig nyilvánvalók, amik *ezek:* házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás,
20 Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, veszekedések, lázadások, pártoskodások,
21 Irigységek, gyilkosságok, részegségek, tobzódások és ezekhez hasonlók: melyekről előre mondom nektek, ahogy már ezelőtt is mondtam, hogy akik ilyeneket cselekszenek, az Isten országának örökösei nem lesznek.
22 De a Szellem gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, kegyelmesség, jóság, hit, alázatosság, mértékletesség.
23 Az ilyenek ellen nincs törvény.
24 Akik pedig Krisztuséi, a hústestet megfeszítették indulataival és kívánságaival együtt.
25 Ha Szellem szerint élünk, Szellem szerint is járjunk.
26 Ne legyünk hiú dicsőség kívánók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők.

6 Hogyan kell a bűnösöket meginteni, az egyházi tanítókat táplálni. Miért szorgalmazzák nagyon a hamis apostolok a körülmetélkedést. Pál kívánja, hogy ezután neki kedvezzenek.

1 Atyámfiai, még ha elfogja is az embert valami botlás, ti szellemiek igazítsátok útba az olyat szelídség szellemével, ügyelve magadra, hogy meg ne kísértess te magad is.
2 Egymás terhét hordozzátok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.
3 Mert ha valaki azt véli, hogy ő valami, holott semmi, önmagát csalja meg.
4 Minden ember pedig a maga cselekedetét próbálja meg, és akkor csakis önmagára nézve lesz dicsekedése és nem másra nézve.
5 Mert mindenki a maga terhét hordozza.
6 Akit pedig az igére tanítanak, közölje minden javát tanítójával.
7 Ne tévelyegjetek, Istent nem csúfolhatják meg; mert amit vet az ember, azt is aratja.
8 Mert aki vet az ő hústestének, a hústestből arat veszedelmet; aki pedig vet a Szellemnek, a Szellemből arat örök életet.
9 A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk.
10 Ezért amíg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, különösen pedig a hitünk háznépével.
11 Látjátok milyen hosszú levelet írtam nektek a saját kezemmel!
12 Akik hústestre szépek szeretnének lenni, azok kényszerítenek titeket a körülmetélkedésre; csak azért, hogy a Krisztus keresztjéért ne üldözzék őket.
13 Mert maguk a körülmetéltek sem tartják meg a törvényt; hanem azért akarják, hogy körülmetélkedjetek, hogy a hústestetekkel dicsekedjenek.
14 Távol legyen pedig tőlem, hogy dicsekedjek, hanem csak a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, aki által megfeszíttetett nekem ez a világ, és én is ennek a világnak.
15 Mert a Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés, sem a körülmetéletlenség nem használ semmit, hanem az új teremtés.
16 És akik e szabály szerint élnek, békesség és irgalmasság *lesz* azokon, és az Isten Izraelén.
17 Ezek után senki nekem ne legyen bántásomra, mert én az Úr Jézus bélyegeit hordozom a testemben.
18 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen a ti szellemetekkel atyámfiai! Ámen.

13 1Kor 8,9; 1Pét 2,16; Júd 4;
14 3Móz 19,18; Mt 22,39; Mrk 12,31; Róm 13,8; Jak 2,8;
15 2Kor 12,20;
16 Róm 13,14; 1Pét 2,11;
17 Róm 7,15;
19 1Kor 3,3; Jak 3,14;
21 1Kor 6,10; Ef 5,5; Kol 3,6; Jel 22,15;
22 Ef 5,9;
23 1Tim 1,9;
24 Róm 6,6; Róm 13,14; Gal 2,20; 1Pét 2,11;
1 Róm 14,1; Róm 15,1; 1Kor 9,22;
2 Mt 11,29; Jn 13,14; Róm 15,1; 1Thessz 5,14;
5 Zsolt 62,13; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Róm 2,6; Róm 14,12; 1Kor 3,8; 2Kor 5,10; Jel 2,23; Jel 22,12;
6 Róm 15,27; 1Kor 9,11;
7 Lk 16,25; 1Kor 6,10;
9 2Thessz 3,13;
10 1Tim 5,8;
13 Jn 7,19;
15 Mt 12,50; Jn 15,14; 2Kor 5,16; Gal 5,6; Kol 3,11;
17 2Kor 4,10;

PÁL APOSTOL EFÉZUSBELIEKHEZ ÍRT LEVELE

Az apostol célja ezzel a levéllel az, hogy az efézusbelieket tanítsa az Isten kegyelméből való választásáról a Krisztusban, az 1. részben. A pogányok evangéliumba való hívásáról és a mi megigazulásunkról, a 2. 3. és 4. részben. Azután egyszerűen mindenkit az ő állapotában és feladatában inti a jó cselekedetekre, keresztyéni életre, de leginkább szeretetre és egységre a 4. 5. és 6. részben.

1 *Pál köszöntése után hálákat ad az Isten kegyelméért, melyet Krisztusban nyújtott és kijelentett az Ő öröktől fogva való tanácsából a zsidóknak és a pogányoknak. Pál könyörgése az efézusbeliek megvilágosításáért, hogy megismerjék a Krisztust.*

1 Pál, Jézus Krisztus apostola Isten akaratából, az Efézusban lévő szenteknek és Krisztus Jézusban hívőknek.
2 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
3 Áldott legyen az Isten, és a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden szellemi áldással a mennyekben a Krisztusban,
4 Ahogy kiválasztott minket Őbenne e világ teremtése előtt, hogy legyünk szentek és feddhetetlenek Őelőtte szeretet által,
5 Eleve elhatározva, hogy minket a maga fiaivá fogad Jézus Krisztus által az Ő akaratának jó kedve szerint,
6 Az Ő kegyelme dicsőségének magasztalására, amellyel kedvesekké tett minket abban a Szerelmesben,
7 Akiben van a mi váltságunk az Ő vére által, a bűnök bocsánata, az Ő kegyelme gazdagsága szerint.
8 Melyet nagy bőséggel közölt velünk minden bölcsességgel és értelemmel,
9 Megismertetve velünk az Ő akaratának titkát az Ő jó akarata szerint, melyet eleve elrendelt magában,
10 Az idők teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind akik a mennyekben vannak, mind akik e földön vannak;
11 Őbenne, akiben vettük is az örökséget, eleve elrendeltetve annak eleve elvégzése szerint, aki mindent az Ő akaratának tanácsából cselekszik,
12 Hogy legyünk magasztalására az Ő dicsőségének, akik előre reménykedtünk a Krisztusban:
13 Akiben ti is, miután hallottátok az igazság beszédét, az üdvösségetek evangéliumát, amelyben miután hittetek, megpecsételtettetek az ígéret Szent Szellemével,
14 Aki a mi örökségünk záloga, *Isten* tulajdon *népé*nek *teljes* megváltásáig, az Ő dicsősége magasztalására.
15 Azért én is, hallva a ti hiteteket az Úr Jézusban, és minden szentekhez való szerelmeteket,
16 Nem szűnök meg hálát adni értetek, emlékezve rátok az én könyörgéseimben;
17 Hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőség Atyja, adja nektek a bölcsesség és kijelentés Szellemét az Ő megismerésében;
18 És világosítsa meg értelmetek szemeit, hogy tudhassátok, hogy mi az Ő elhívásának a reménysége, mi az Ő öröksége dicsőségének a gazdagsága a szentekben,
19 És mi az Ő hatalmának felséges nagysága bennünk, akik hiszünk, az Ő hatalmas erejének munkája szerint,
20 Amelyet megmutatott a Krisztusban, mikor feltámasztotta Őt a halálból, és ültette Őt a maga jobbjára a mennyekben.
21 Feljebb minden fejedelemségen és hatalmasságon és erőn és uraságon és minden néven, melyet neveznek nemcsak e világon, hanem a következőben is:
22 És mindeneket az Ő lábai alá vetett, és Őt tette mindenek fölé, az egyház fejévé,
23 Mely az Ő teste, és teljessége annak aki mindeneket betölt mindenekkel.

2 *Az előbbi állapot egybevetéséből mutatja meg az Isten nagy kegyelmét és Krisztus jótéteményét. Krisztus a mi bé-*

1: Róm 1,7; 1Kor 1,2; 2Kor 1,1;
2: Gal 1,3;
3: 2Kor 1,3; 1Pét 1,3;
4: Lk 1,75; Jn 15,16; Ef 5,27; Kol 1,22; 1Tim 1,9; 2Tim 1,9; Tit 2,12;
6: Mt 3,17;
7: ApCsel 20,28; Kol 1,14; Zsid 9,12; 1Pét 1,18;
9: Róm 16,25; Ef 3,9; Kol 1,26; 2Tim 1,9; Tit 1,2; 1Pét 1,20;
10: 1Móz 49,10; Dán 9,24; Gal 4,4;
11: Róm 8,17;
13: Róm 8,15; 2Kor 1,22; 2Kor 5,5; Ef 4,30;
14: 2Móz 19,5; 5Móz 7,6; 5Móz 14,2; 5Móz 26,18; Róm 8,23; 1Pét 2,9;
16: Fil 1,3; Kol 1,3; 1Thessz 1,2; 2Thessz 1,3;
19: Kol 2,12;
20: Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Kol 3,1; Zsid 1,3; Zsid 10,12; 1Pét 3,22;
22: Zsolt 8,7; Mt 28,18; 1Kor 15,27; Zsid 2,8;
23: Róm 12,5; 1Kor 12,27; Ef 4,16; Ef 5,23;

kességünk. A pogányokból lett kersztyének polgártársai a szenteknek. Az egyház fundamentuma.

1 Róm 5,6; Kol 2,13;
2 Jn 12,31; Jn 14,30; Jn 16,11; 1Kor 6,11; Ef 6,12; Kol 3,7; Tit 3,3;
5 ApCsel 15,11; Róm 6,8; Róm 8,11; Kol 3,1; Kol 3,3; Tit 3,5;
8 Róm 3,24;
9 Róm 3,27; Kol 1,29;
10 2Kor 5,17; Ef 1,4; Ef 4,24; Tit 2,14;
12 Róm 9,4;
14 Ésa 9,6; Mik 5,5; Jn 16,33; ApCsel 10,36; Róm 5,1; Kol 1,20;
15 Kol 2,14; 5Móz 31,26;

1 Titeket is *megelevenített,* akik halottak voltatok a vétkekben és bűnökben,
2 Melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint, a szellem szerint, amely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik;
3 Amelyekben forgolódtunk egykor mi is mindnyájan, a hústestünk kívánságaiban, cselekedve a hústestnek és a gondolatoknak akaratát, és természet szerint harag fiai voltunk mint mások is:
4 De az Isten, aki gazdag irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből mellyel minket szeretett,
5 Minket, akik halottak voltunk a vétkek miatt, megelevenített a Krisztussal együtt, akinek kegyelméből tartattunk meg!
6 És együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyekben, a Krisztus Jézusban:
7 Hogy megmutassa a következő időkben az Ő kegyelmének nagy gazdagságát, az Ő hozzánk való kegyelmességéből a Krisztus Jézusban.
8 Mert kegyelemből tartattunk meg, hit által; és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez;
9 Nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjen.
10 Mert az Ő alkotása vagyunk, teremtve a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk.
11 Azért emlékezzetek meg arról, hogy egykor ti a hústestben pogányok, akiket körülmetéletleneknek neveztek a hústesten kézzel megcsinált körülmetélésből valók,
12 Hogy ti abban az időben Krisztus nélkül voltatok, Izrael társaságától idegenek, és az ígéret szövetségeitől távoliak, reménységetek nem volt, és Isten nélküliek voltatok e világon;
13 De most a Krisztus Jézusban ti, akik egykor távol voltatok, közeliekké lettetek a Krisztus vére által.
14 Mert Ő a mi békességünk, aki eggyé tette mind a két *nemzetséget,* és lerontotta a közbevetett választófalat,
15 Az ellenségeskedést, a parancsolatok tételekben való törvényét eltörölte az Ő hústestében, hogy azt a kettőt egy új emberré teremtse önmagában, békességet szerezve;
16 És megbékéltesse az Istennel mind a kettőt egy testben a keresztfa által, megölve ezen az ellenségeskedést.
17 És eljött és békességet hirdetett nektek, a távol lévőknek és a közel lévőknek.
18 Mert Őáltala van menetelünk mindkettőnknek egy Szellem által az Atyához.
19 Azért most már nem vagytok jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és az Isten családja,
20 Akik fölépíttettetek az apostolok és próféták alapkövén, amelynek szegletköve maga Jézus Krisztus,
21 Akiben az egész épület szép renddel rakatva növekedik szent templommá az Úrban;
22 Akiben ti is együtt épültök az Isten hajlékává Szellemben.

17 Ésa 57,19; Ef 3,12;
18 Jn 10,9; Jn 14,6; Róm 5,2; Ef 3,12; Zsid 10,19;
19 Gal 6,10;
20 Ésa 28,16; Mt 16,18; 1Kor 3,9-10; 1Kor 3,10; 1Pét 2,4; Jel 21,14;
21 1Kor 6,19; 2Kor 6,16; Ef 4,16;

3 *Állhatatosságra inti őket a hitben. Azután könyörög értük, hogy Isten erősítse meg a hitüket.*

1 Ezért *vagyok* én, Pál, a Krisztus foglya értetek, a pogányokért;
2 Ha hallottátok Isten kegyelmének rendelkezését, amit nekem adott a ti érdeketekben;
3 Hogy kijelentés útján ismertette meg velem azt a titkot, ahogy az előbb röviden megírtam,
4 Amelynek olvasásából megérthetitek, hogy micsoda az én értelmem a Krisztus titkáról;
5 Amely más időkben nem ismertetett meg az emberek fiaival úgy, ahogy most kijelentetett az Ő szent apostolainak és prófétáinak a Szellem által:
6 Hogy a pogányok örököstársaink, és ugyanannak a testnek tagjai, és az Ő ígéretének részesei a Krisztusban az evangélium által.
7 Amelynek szolgájává lettem az Isten kegyelmének ajándékából, amely adatott nekem az Ő hatalmának ereje szerint.
8 Nekem, minden szentek közül a legkisebbnek adatott ez a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus végéremehetetlen gazdagságát;

1 ApCsel 21,33; Ef 4,1; Fil 1,7; Fil 1,13-14; Fil 1,16; Kol 4,3; 2Tim 1,8; Fil 1,1;
2 ApCsel 13,2; Róm 1,5; Ef 3,8;
3 ApCsel 22,17; ApCsel 22,21; ApCsel 26,16-17; Róm 16,25; Gal 1,11-12;
5 ApCsel 10,28;
7 Ef 1,19; Kol 2,12;
8 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; 1Kor 15,9; Gal 1,16; Gal 2,8; 1Tim 1,15; 1Tim 2,7; 2Tim 1,11;

9 És hogy megvilágosítsam mindeneknek, hogy hogyan rendelkezett Isten a titok felől, amely el volt rejtve örök időktől fogva az Istenben, aki mindeneket teremtett a Jézus Krisztus által;
10 Azért, hogy most megismertesse a mennybeli fejedelemségekkel és hatalmasságokkal az egyház által az Isten sokféle bölcsességét,
11 Az örök elrendelés szerint, amelyet megcselekedett a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban:
12 Akiben van a mi bátorságunk és bizalommal való menetelünk *Istenhez* az Őbenne való hit által.
13 Azért kérlek, hogy ne csüggedjetek el az én értetek való nyomorúságaim miatt, amik nektek dicsőségetekre vannak.
14 Ezért meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja előtt,
15 Akiről minden nemzetséget neveznek a mennyen és földön,
16 Hogy adja meg nektek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjetek az Ő Szelleme által a belső emberben;
17 Hogy lakozzon a Krisztus a hit által a ti szívetekben;
18 A szeretetben meggyökerezve és alapot véve, hogy megérthessétek minden szentekkel együtt, mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága,
19 És megismerjétek a Krisztusnak minden ismeretet felül haladó szeretetét, hogy *így* beteljesedjetek az Isten egész teljességéig.
20 Annak pedig aki végtelen bőséggel mindent megcselekedhet, feljebb mint ahogy kérjük vagy elgondoljuk, a bennünk munkálkodó erő szerint,
21 Annak legyen dicsőség az egyházban a Krisztus Jézus által minden időben örökkön-örökké. Ámen!

4 Int jó cselekedetekre, egységre, mert arra adja Isten a különféle ajándékait, hogy épüljön a gyülekezet. Tiltja a pogányokkal való társalkodást. Új és ó ember. Intés az igazságról, hazugságról, lopásról, munkálkodásról.

1 Kérlek azért titeket én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy járjatok úgy, ahogy elhívásotokhoz illik, amellyel el lettetek hívva.
2 Teljes alázatossággal és szelídséggel, hosszútűréssel, elszenvedve egymást szeretetben,
3 Igyekezve megtartani a Szellem egységét a békesség kötelében.
4 Egy test és egy Szellem vagytok, mint ahogy elhívásotoknak is egy reménységében vagytok elhívva;
5 Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség;
6 Egy az Isten és mindeneknek Atyja, aki mindenek felett van és mindenek által és mindnyájatokban.
7 Mindegyikünknek pedig adatott a kegyelem a Krisztustól osztott ajándék mértéke szerint.
8 Ezért mondja az *Írás:* Fölmenve a magasságba foglyokat vitt fogva, és ajándékokat adott az embereknek.
9 Az pedig, hogy fölment, mit jelentene mást, mint hogy előbb le is szállt a föld alsóbb részeire?
10 Aki leszállt, ugyanaz aki fel is ment, feljebb minden egeknél, hogy mindeneket betöltsön.
11 És Ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangélistákul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul:
12 A szentek tökéletesítése céljából, a szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére:
13 Amíg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia ismeretének egységére, teljes férfiasságra, a Krisztussal beteljesedő kor mértékére:
14 Hogy többé ne legyünk gyermekek, akiket ide-oda dobál a hab és hajt a tudománynak akármi szele az emberek álnoksága által, a hitetés ravaszságának megtévesztése által;
15 Hanem az igazságot követve szeretetben, mindenestől fogva növekedjünk abban aki a fej, a Krisztusban;
16 Akiből az egész test szép renddel egyberakatva és egybeszerkesztetve az *Ő* segítségének minden kapcsaival, minden egyes tag a mérték szerinti munkásságával teljesíti a test növekedését a maga fölépítésére szeretetben.
17 Ezt mondom azért és bizonyságot teszek az Úrban, hogy ti többé ne járjatok úgy mint más pogányok is járnak, az ő elméjük hiábavalóságában,
18 Akik értelmükben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől

9 1Móz 1,3; Zsolt 33,6; Jn 1,3; Róm 16,25; Ef 1,9; Kol 1,16; Kol 1,26; 2Tim 1,10; Tit 1,2; Zsid 1,2; 1Pét 1,20;
10 1Pét 1,12;
12 Jn 10,9; Jn 14,6; Róm 5,2; Ef 2,18; Zsid 10,19;
13 Fil 1,14; Kol 1,24; 1Thessz 3,3;
16 Róm 7,22; Ef 6,10;
17 Kol 2,7;
20 Róm 4,21;
1 1Móz 17,1; 1Kor 7,20; Fil 1,27; Kol 1,10; 1Thessz 2,12;
2 Kol 1,11; Kol 3,12; 1Thessz 5,14;
4 5Móz 4,39; Mal 2,10; 1Kor 8,4; 1Kor 8,6;
7 Róm 12,6; 1Kor 12,11; 2Kor 10,13; 1Pét 4,10;
8 Zsolt 68,19;
9 Jn 3,13; Jn 6,62;
11 1Kor 12,28;
12 Róm 12,5; 1Kor 12,27; Ef 1,23; Ef 5,23; Fil 1,25; Kol 1,24;
14 Mt 11,7; 1Kor 14,20;
15 Ef 5,23; Kol 1,18;
16 Róm 12,5; 1Kor 12,27; Ef 2,21;
17 Róm 1,9; Róm 1,18; 1Pét 4,3;
18 1Thessz 4,5;

a bennük lévő tudatlanság miatt, mely az ő szívük keménysége miatt van;
19 Akik a bűnön való bánattól megszabadulva, önmagukat a bujálkodásra adták, minden tisztátalanságnak nagy nyereséggel való cselekedésére.
20 Ti pedig nem így tanultátok a Krisztust;
21 Ha ugyan Őt hallgattátok és Őáltala megtaníttattatok, ahogy az igazság a Jézusban van:
22 Hogy vetkőzzétek le a régi élet szerint való ó embert, amely megromlott a csaló gonosz kívánságok miatt;
23 És újuljatok meg a ti elmétek szelleme szerint,
24 És öltözzétek fel azt az új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségre.
25 Azért levetve a hazugságot, szóljatok igazságot, ki-ki az ő felebarátjával: mert egymásnak tagjai vagyunk.
26 Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon;
27 Se pedig az ördögnek ne adjatok helyet.
28 Aki lopott, többé ne lopjon, hanem inkább munkálkodjon, azt cselekedve a kezeivel ami jó, hogy legyen mit adnia a szűkölködőnek.
29 Semmi rothadt beszéd a szátokból ki ne jöjjön, hanem amely hasznos az építésre, hogy áldásos legyen a hallgatóknak.
30 És meg ne bántsátok az Isten Szent Szellemét, aki által megpecsételtettetek a teljes váltság napjára.
31 Minden mérgelődés és fölgerjedés és harag és lárma és káromlás legyen kivetve közületek minden gonoszsággal együtt;
32 Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedve egymásnak, ahogy az Isten is a Krisztusban megengedett nektek.

Milyen jóságos cselekedetekre kell az efézusbelieknek igyekezniük, milyen bűnöktől kell eltávozniuk. Szeretet és hűség a házasok között a Krisztus példája szerint.

5 1 Legyetek azért az Isten követői, mint szeretett gyermekek:
2 És járjatok szeretetben, ahogy a Krisztus is szeretett minket, és Önmagát adta értünk ajándékul és áldozatul az Istennek, gyönyörűséges illatozásra.
3 Paráznaságot pedig és minden tisztátalanságot vagy fösvénységet semmiképpen se nevezzenek közöttetek, ahogy szentekhez illik;
4 Sem undokságot, vagy bolond beszédet, vagy trágárságot, amik nem illenek: hanem inkább hálaadást.
5 Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának, vagy tisztátalannak, vagy fösvénynek, aki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztus és Isten országában.
6 Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel: mert ezekért jön az Isten haragja a hitetlenség fiaira.
7 Azért ne legyetek részesei ezeknek;
8 Mert régen sötétség voltatok, most pedig világosság az Úrban: mint világosság fiai úgy járjatok.
9 (Mert a Szellem gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van),
10 Megítélve, mi kedves az Úrnak.
11 És ne legyen közösségetek a sötétség gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat;
12 Mert amiket azok titokban cselekszenek, éktelen dolog csak mondani is.
13 De mindezek a világosság által megfeddetve megjelennek, mert a világosság az amely mindent kinyilatkoztat.
14 Azért mondja: Ébredj föl aki alszol és támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus.
15 Meglássátok azért, hogy óvatosan járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcsek:
16 Áron is megvegyétek az alkalmat, mert a napok gonoszok.
17 Azért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi az Úr akarata.
18 És meg ne részegedjetek a bortól amiben kicsapongás van: hanem teljesedjetek be Szent Szellemmel,
19 Beszélgetve egymás között zsoltárokban és dicséretekben és szellemi énekekben, énekelve és dicséretet mondva szívetekben az Úrnak.
20 Hálákat adva mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának.

22 Kol 3,9; Zsid 12,1; 1Pét 2,1;
24 Róm 6,4; Kol 3,10; 1Pét 4,2;
25 Zak 8,16;
26 Zsolt 4,5;
27 Jak 4,7; 1Pét 5,9;
28 ApCsel 20,35; 1Thessz 4,11; 2Thessz 3,8; 2Thessz 3,12;
29 Mt 12,36; Ef 5,3-4;
30 Lk 21,28; Róm 8,16; Róm 8,23; 2Kor 1,22; 2Kor 5,5; Ef 1,13; Ef 1,14;
31 Kol 3,8;
32 Mt 6,14; Mrk 11,25; Fil 2,1; Kol 3,12; Kol 3,13;
2 Jn 13,34; Jn 15,12; Gal 2,20; 1Thessz 4,9; Tit 2,14; Zsid 8,3; Zsid 9,14; 1Pét 3,18; 1Ján 3,23; 1Ján 4,21;
3 Mrk 7,21; Ef 4,29; Kol 3,5;
5 1Kor 6,10; Gal 5,19; Kol 3,5; Jel 22,15;
6 Jer 29,8; Mt 24,4; Mrk 13,5; Lk 21,8; Kol 2,4; Kol 2,18; 2Thessz 2,3; 1Ján 4,1;
8 1Thessz 5,4;
9 Gal 5,22;
11 Mt 18,17; 1Kor 5,8; 1Kor 10,20; 2Kor 6,14; 2Thessz 3,14;
13 Jn 3,20-21;
14 Róm 13,11; 1Thessz 5,6;
15 Kol 4,5;
16 Róm 13,11;
17 Róm 12,2; Kol 1,9; 1Thessz 4,3;
18 Péld 23,30; Ésa 5,11; Ésa 5,22; Lk 21,34;
19 Kol 3,16;
20 Kol 3,17; 1Thessz 5,18;

21 Engedelmesek *legyetek* egymásnak Isten félelmében.
22 Ti asszonyok, engedelmesek legyetek a saját férjeteknek, mint az Úrnak.
23 Mert a férj feje a feleségének, mint a Krisztus is feje az egyháznak, és ugyanő megtartója a testnek.
24 Ahogy az egyház alá van vetve a Krisztusnak, úgy az asszonyok is *engedelmesek legyenek* a férjüknek mindenben.
25 Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket ahogy a Krisztus is szerette az egyházat és Önmagát adta azért;
26 Hogy azt megszentelje, megtisztítva a víznek fürdőjével az ige által,
27 Hogy Önmaga elé állítsa dicsőségben az egyházat úgy, hogy azon ne legyen szeplő vagy ránc, vagy valami afféle; hanem szent és feddhetetlen legyen.
28 Úgy kell a férfiaknak szeretni az ő feleségüket mint a tulajdon testüket. Aki szereti a feleségét, önmagát szereti.
29 Mert soha senki az ő tulajdon hústestét nem gyűlölte, hanem táplálgatja és ápolgatja azt, ahogy az Úr is az egyházat;
30 Mert az Ő testének tagjai vagyunk, az Ő húsából és az Ő csontjaiból valók.
31 Azért elhagyja az ember atyját és anyját és ragaszkodik a feleségéhez; és lesznek ketten egy hústestté.
32 Igen nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházról szólok.
33 Hanem azért ti is egyenként, mindenki úgy szeresse az ő feleségét mint önmagát; az asszony pedig *vigyázzon,* hogy becsülettel tisztelje az ő férjét.

Gyermekek és szülők egymáshoz való viszonya, ahogy a szolgáknak és uruknak viszonya. Isten mindenféle fegyvere. Thikikust küldik Efézusba.

1 Ti gyermekek fogadjatok szót a szüleiteknek az Úrban, mert ez az igaz.
2 Tiszteld a te atyádat és anyádat (ami az első parancsolat ígérettel),
3 Hogy jól legyen dolgod és hosszú életű légy e földön.
4 Ti is atyák, ne ingereljétek haragra gyermekeiteket, hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint.
5 Ti szolgák engedelmesek legyetek a hústest szerinti uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szívetek egyszerűségében, mint a Krisztusnak;
6 Nem a szemnek szolgálva, mint akik embereknek akarnak tetszeni, hanem mint Krisztus szolgái, szívetek szerint cselekedve az Isten akaratát,
7 Jó akarattal, mint akik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek;
8 Tudva, hogy ki-ki ami jót cselekszik azt veszi az Úrtól, akár szolga legyen, akár szabad.
9 Ti is urak, ugyanazt cselekedjétek velük, elhagyva a fenyegetést; tudva, hogy a ti Uratok is mennyben van és nála nincs személyválogatás.
10 Végül, atyámfiai legyetek erősek az Úrban és az Ő hatalmas erejében.
11 Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördög minden ravaszságával szemben.
12 Mert nem vér és hústest ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, e világ sötét urai ellen, a gonoszság szellemei ellen, amik a magasságban vannak.
13 Azért vegyétek föl az Isten minden fegyverét, hogy ellenállhassatok e gonosz időben, és mindent elvégezve megállhassatok.
14 Álljatok ezért körülövezve derekatokat igazlelkűséggel, és felöltözve az igazság mellvasába,
15 És felsaruzva lábaitokat a békesség evangéliumának készségével;
16 Mindezekhez fölvéve a hit pajzsát, amivel a gonosz minden tüzes nyilát megolthatjátok;
17 Az üdvösség sisakját is fölvegyétek, és a Szellem kardját, ami az Isten beszéde:
18 Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozva minden időben a Szellem által, és ugyanebben a dologban vigyázva minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért,
19 Értem is, hogy adasson nekem szó a szám bátor megnyitására, hogy megjelentsem az evangélium titkát,
20 Amelyért követséget viselek láncok között, hogy bátran szóljak arról, ahogy szólnom kell.
21 Hogy pedig ti is megtudjátok dol-

22 1Móz 3,16; 1Kor 14,34; Kol 3,18; Tit 2,5; 1Pét 3,1;
23 Róm 12,5; 1Kor 11,3; 1Kor 12,27; Ef 1,22; Ef 1,23; Ef 4,12; Ef 4,15; Kol 1,18; Kol 1,24;
25 Gal 1,4; Ef 5,2; Kol 3,19;
26 Tit 3,5; 1Pét 3,21;
27 Kol 1,22;
30 Róm 12,5; 1Kor 12,27;
31 1Móz 2,24; Mt 19,5; Mrk 10,7; 1Kor 6,16;
1 Kol 3,20;
2 2Móz 20,12; 5Móz 5,16; 5Móz 27,16; Mt 15,4; Mrk 7,10;
4 5Móz 6,7; 5Móz 6,20; Zsolt 78,4; Péld 14,1; Péld 29,17;
5 Kol 3,22; 1Tim 6,1; Tit 2,9; 1Pét 2,18;
8 Jób 34,11; Zsolt 62,13;
9 5Móz 10,17; 2Krón 19,7; Jób 34,19; ApCsel 10,34; Róm 2,11; Gal 2,6; Kol 3,25; Kol 4,1; 1Pét 1,17;
11 Kol 3,12; 1Thessz 5,8;
12 Ef 2,2;
13 2Kor 10,4;
14 Ésa 59,17; Lk 12,35; 2Kor 6,7; 1Pét 1,13;
17 Ésa 59,17; 1Thessz 5,8; Zsid 4,12; Jel 2,16;
18 Lk 18,1; Róm 12,12; Kol 4,2; 1Thessz 5,17;
19 ApCsel 4,29; 2Thessz 3,1;
20 ApCsel 28,20; 2Kor 5,20;
21 ApCsel 20,4; Kol 4,7; Tit 3,12;

gaimat, hogy mit cselekszem, mindent
megismertet veletek Tikhikus, a szere-
tett atyafi és hű szolga az Úrban;
22 Akit éppen azért küldtem hozzátok,
hogy megismerjétek a mi dolgainkat,
és megvigasztalja a szíveteket.
23 Békesség az atyafiaknak és szeretet
a hittel együtt az Atya Istentől és az Úr
Jézus Krisztustól!
24 A kegyelem legyen mindazokkal,
akik szeretik a mi Urunk Jézus Krisz-
tust halhatatlanságra. Ámen.

PÁL APOSTOL FILIPPIBELIEKHEZ ÍRT LEVELE

Ebben a levélben Pál leginkább két részre tanít. Először dicséri a filippibelieket, hogy a hitben állhatatosan megmaradnak és a hamis tanítóktól nem hagyják magukat elhitetni. Másodszor inti őket, hogy ezután is állhatatosak legyenek a hitben és naponként növekedjenek és gyarapodjanak a szeretetben.

1 *Pál köszönete, hálaadása, könyörgése, szeretete a filippibeliekhez. A fogsága haszna, hogy leginkább a Krisztust prédikálják. Pál kívánsága, hogy mind a Krisztussal, mind e földön szeretne lenni. Intés keresztényi életre és tűrésre.*

1 Pál és Timótheus, Jézus Krisztus
szolgái, minden szenteknek a Krisztus
Jézusban, akik Filippiben vannak, a
püspökökkel és diakónusokkal együtt:
2 Kegyelem nektek és békesség Is-
tentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus
Krisztustól.
3 Hálát adok az én Istenemnek, min-
den rólatok való emlékezésemben,
4 Mindenkor minden könyörgésem-
ben, mindegyikőtökért nagy örömmel
könyörögve,
5 Mivelhogy részt vettetek az evan-
gélium ügyében az első naptól fogva
mind ez ideig;
6 Meg vagyok győződve arról, hogy
aki elkezdte bennetek a jó dolgot, el-
végzi a Jézus Krisztus napjáig:
7 Minthogy méltó, hogy ilyen értelem-
ben legyek mindegyikőtök felől, mert
szívemben hordalak titeket, mint akik
mind az én fogságomban, mind az
evangélium oltalmazásában és meg-
erősítésében mindnyájan részestársa-
im vagytok a nekem adott kegyelem-
ben.
8 Mert bizonyságom az Isten, milyen
nagyon vágyakozom mindnyájatok
után a Jézus Krisztus szerelmében.
9 És azért imádkozom, hogy a ti
szeretetetek még jobban-jobban
bővölködjön ismeretben és minden
értelemben,
10 Hogy megítélhessétek, hogy mi a
rossz és mi a jó, hogy legyetek tiszták
és botlás nélkül valók a Krisztus nap-
jáig,
11 Teljesek lévén az igazság gyümöl-
csével, melyek Jézus Krisztus által
vannak az Isten dicsőségére és ma-
gasztalására.
12 Tudtotokra akarom pedig adni
atyámfiai, hogy a rajtam esett dolgok
inkább az evangélium előmenetelére
lettek,
13 Annyira, hogy a Krisztusban híres-
sé lett az én fogságom a császár egész
udvarában és mindenki más előtt;
14 És többen az Úrban való atyafiak
közül, bízva az én fogságomban, na-
gyobb bátorsággal merik szólni az
igét.
15 Némelyek ugyan irigységből és ver-
sengésből is, de mások jóakaratból is
hirdetik a Krisztust.
16 Akik pedig versengésből prédikál-
ják a Krisztust, nem tisztán, azt gon-
dolják, hogy fogságom nyomorúságait
így megnövelik;
17 De mások szeretetből, tudva azt,
hogy én az evangélium oltalmazására
rendeltettem.
18 Mert mit *mondjak?* csakhogy min-
den módon, akár színből, akár igazán,
a Krisztust prédikálják: és én ennek
örülök, sőt, örülni is fogok.
19 Mert tudom, hogy ez nekem üdvös-
ségemre lesz a ti könyörgésetek által és
a Jézus Krisztus Szellemének támoga-
tása által,
20 Az én legkomolyabb várakozásom
és reménységem szerint, hogy sem-
miben nem szégyenülök meg, hanem

2 Róm 1,7; 1Pét 1,2;
3 Ef 1,16; Kol 1,3; 1Thessz 1,2; 2Thessz 1,3;
6 Jn 6,29; 1Thessz 1,3;
7 Ef 3,1; Ef 4,1; Kol 4,3; Kol 4,18; 2Tim 1,8;
8 Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; Gal 1,20; 1Thessz 2,5; 1Tim 5,21; 2Tim 4,1;
14 Ef 3,13; 1Thessz 3,3;
19 2Kor 1,11;
20 Róm 5,5;
22 2Tim 4,12;

nagy bátorsággal, mint mindenkor, úgy most is felmagasztaltatik Krisztus az én testemben, akár életem, akár halálom által.
21 Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.
22 De ha e hústestben való életem munkámat gyümölcsözteti: hogy melyiket válasszam, nem tudom.
23 Mert szorongattatom e kettő között, kívánva elköltözni és a Krisztussal lenni, mert ez mindennél jobb;
24 De e hústestben megmaradnom szükségesebb értetek.
25 És ebben bízva, tudom hogy megmaradok, és együtt maradok mindnyájatokkal a ti hitben való gyarapodásotokra és örömötökre;
26 Hogy bőven dicsekedhessetek velem Krisztus Jézusban, az én újabb megjelenésemmel köztetek.
27 Csakhogy a Krisztus evangéliumához méltóan viseljétek magatokat, hogy akár odamenve és látva titeket, akár távol lévén, azt halljam dolgaitok felől, hogy megálltok egy szellemben, egy akarattal viaskodva az evangélium hitéért;
28 És nem félve semmiben az ellenségektől: ami azoknak a veszedelem jele, nektek pedig az üdvösségé, és ez az Istentől *van;*
29 Mert nektek ingyen adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higgyetek benne, hanem hogy szenvedjetek is érte:
30 Ugyanolyan tusakodással amilyet nálam láttatok, és most hallotok felőlem.

27 1Móz 17,1; 1Kor 7,20; Ef 4,1; Kol 1,10; 1Thessz 2,12; 1Thessz 4,1;

2 *Egységre és alázatosságra int Krisztus példájával. Azután istenfélelemre és békességes tűrésre, jó életre. Ígéri, hogy Timóteust hozzájuk küldi, és dicséri őt. Végül Epafroditust ajánlja.*

1 Ha azért van valami intés Krisztusban, ha van a szeretetnek valami vigasztalása, ha van a Szellemnek valami közössége, ha van valami szívélyesség és könyörületesség,
2 Teljesítsétek be az én örömömet, hogy egyenlő indulattal legyetek, ugyanazzal a szeretettel, egy értelemmel és egy akarattal legyetek;
3 Semmit nem cselekedve versengésből, sem hiábavaló dicsőségből, hanem alázatosan, másokat különbeknek tartva magatoknál.
4 Ne nézze ki-ki a maga *hasznát,* hanem mindenki a másokét is.
5 Azért az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is volt,
6 Aki mikor Isten formájában volt, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy *Ő* az Istennel egyenlő,
7 Hanem megüresítette magát, szolgai formát felvéve magára, hasonló lett az emberekhez;
8 És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lett halálig, mégpedig a kereszthaláláig.
9 Azért az Isten is felmagasztalta Őt és olyan nevet ajándékozott neki, amely minden név fölött való;
10 Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és föld alatt lévőké.
11 És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére.
12 Azért szerelmeseim, ahogy mindenkor engedelmeskedtetek, nem úgy ahogy csak a jelenlétemben, hanem most sokkal inkább a távollétemben, félelemmel és rettegéssel vigyétek végbe az üdvösségeteket;
13 Mert Isten az aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a véghez vitelt az Ő jó kedvéből.
14 Mindent zúgolódások és versengések nélkül cselekedjetek;
15 Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Isten gyermekei, szeplőtlenek e gonosz és elvetemedett nemzetség között, akik között fényletek mint a csillagok e világon.
16 Az élet beszédét tartva eléjük, hogy dicsekedhessem majd a Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, sem nem munkálkodtam hiába.
17 De ha kiontatom is italáldozatként a ti hitetek áldozatánál és papi szolgálatánál, *mégis* örülök és együtt örülök mindnyájatokkal;
18 Úgy ti is örüljetek és örvendezzetek velem.
19 Remélem pedig az Úr Jézusban, hogy Timótheust rövidesen elküldöm hozzátok, hogy én is megviduljak, megértve a dolgaitokat.
20 Mert nincs velem senki hozzá ha-

2 Róm 12,16; Róm 15,5; 1Kor 1,10; Fil 3,16; 1Pét 3,8;

3 Róm 12,10; 1Pét 5,5;

4 1Kor 10,24; 1Kor 13,5;

5 Mt 11,29; Jn 13,15; 1Pét 2,21; 1Ján 2,6;

6 2Kor 4,4; Kol 1,15; Zsid 1,3;

7 Zsolt 8,6; Mt 20,28; Jn 13,14;

8 Zsid 2,9; Zsid 2,14; Zsid 2,17; Zsid 4,15; Zsid 12,2;

9 ApCsel 2,33; Zsid 1,4;

10 Ésa 45,23; Róm 14,11;

11 Jn 13,13; 1Kor 8,6; 1Kor 12,3;

13 2Kor 3,5;

14 Róm 12,17; 1Pét 2,12; 1Pét 4,9;

15 Péld 4,18; Mt 5,14;

16 2Kor 1,14; 1Thessz 2,19;

17 2Kor 7,4;

19 ApCsel 16,1; Róm 16,21; 1Thessz 3,2;

sonló indulatú, aki igazán szívén viselné dolgaitokat.
21 Mert mindenki a maga hasznát keresi, nem a Krisztus Jézusét.
22 Az ő kipróbált voltát pedig ismeritek, hogy mint atyjával a gyermek, együtt szolgált velem az evangélium ügyében.
23 Azért remélem azt, hogy tüstént elküldöm őt, mihelyt meglátom a dolgaimat;
24 Bízom pedig az Úrban, hogy én is csakhamar el fogok menni.
25 De szükségesnek tartottam, hogy Epafróditust, az én atyámfiát és munkatársamat és bajtársamat, nektek pedig követeteket és szükségemben áldozatot hozó szolgátokat, hazaküldjem hozzátok;
26 Mivelhogy vágyva vágyott mindnyájatok után, és gyötrődött amiatt, hogy meghallottátok, hogy beteg volt.
27 Mert bizony beteg volt, halálhoz közel; de az Isten könyörült rajta, nem csak rajta pedig, hanem rajtam is, hogy szomorúság ne jöjjön szomorúságomra.
28 Azért hamarabb küldtem őt haza, hogy meglátva őt ismét örüljetek, és nekem is kisebb legyen a szomorúságom.
29 Fogadjátok azért őt az Úrban teljes örömmel; és az ilyeneket becsüljétek meg:
30 Mert a Krisztus dolgáért jutott majdnem halálra, nem gondolva az életére, hogy kárpótoljon engem azért, hogy a nekem tett szolgálatotok hiányát kipótolja.

21 1Kor 10,24; 1Kor 13,5;
29 1Kor 9,14; Gal 6,6; 1Thessz 5,12; 1Tim 5,17; Zsid 13,17;

3 *Int a hamis apostolok ellen, és Krisztust teszi eléjük. A hit erejét és természetét megmondja, hogy mindent hátrahagyva igyekezzenek a Krisztus keresztjének közösségére, mely kereszt ellenségeit is megemlíti.*

1 Továbbá atyámfiai, örüljetek az Úrban. Nem restellem nektek ugyanazokat írni, nektek pedig bizonyosság.
2 Őrizkedjetek az ebektől, őrizkedjetek a gonosz munkásoktól, őrizkedjetek a megmetélkedéstől:
3 Mert mi vagyunk a körülmetélkedés, akik szellemben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a hústestben bizakodunk:
4 Jóllehet nekem van bizakodásom hústest szerint is. Ha bárki más mer hústestben bizakodni, én sokkal inkább;
5 Körülmetéltettem nyolcadnapon, Izrael nemzetségéből, Benjámin törzséből való *vagyok*, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus,
6 Buzgóság tekintetében az egyházat üldöző, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam.
7 De amelyek nekem *egykor* nyereségek voltak, azokat a Krisztusért kárnak ítéltem.
8 Sőt, azonfelül *most* is kárnak ítélek mindent az én Uram, Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt: Akiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem,
9 És találjanak Őbenne, mint akinek nincs saját igazságom a törvényből, hanem a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján:
10 Hogy megismerjem Őt és az Ő feltámadásának erejét, és az Ő szenvedéseiben való közösséget, hasonlóvá léve az Ő halálához;
11 Ha valahogy eljuthatnék a halottak feltámadására.
12 Nem *mondom,* hogy már elértem, vagy *hogy* már tökéletes volnék; hanem igyekszem, hogy el is érjem, amiért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus.
13 Atyámfiai, én önmagamról nem gondolom, hogy már elértem volna,
14 De egyet *cselekszem*: azokat amelyek a hátam mögött vannak, elfelejtve, azoknak pedig amelyek előttem vannak, nekidőlve, a cél felé igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnan felülről való elhívása jutalmára.
15 Ahányan azért tökéletesek *vagyunk*, ilyen értelemben legyünk: és ha valamiben másképpen értetek, az Isten azt is ki fogja jelenteni nektek:
16 Azonban amire eljutottunk, abban egy szabály szerint járjunk, egy értelemben legyünk.
17 Legyetek mindnyájan együtt az én követőim, atyámfiai, és figyeljetek azokra akik úgy járnak, ahogy például vagyunk nektek.

1 Fil 4,4; Jak 1,2; 1Pét 4,13;
2 Ésa 56,10;
3 5Móz 10,16; 5Móz 30,6; Jer 4,4; Jn 4,24; Róm 2,29; Kol 2,11;
4 2Kor 11,21;
5 1Móz 49,27; ApCsel 23,6; 2Kor 11,22;
6 ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 22,3-4; Gal 1,13; 1Tim 1,13;
7 Mt 13,44;
8 Ésa 53,11; Jer 9,23; Jn 17,3; Kol 2,2;
9 Róm 1,17; Róm 3,21;
10 Róm 8,17; 2Kor 4,10; 2Tim 2,11-12; 1Pét 4,13;
14 1Kor 9,24; 2Tim 4,7;
16 Róm 12,16; Róm 15,5; 1Kor 1,10; Gal 6,16; Fil 2,2; 1Pét 3,8;
17 1Kor 4,16; 1Kor 11,1; 1Thessz 1,6; 2Thessz 3,9;

18 Mert sokan járnak *másképpen,* akikről sokszor mondtam nektek, most pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztjének ellenségei;
19 Akiknek vége veszedelem, akiknek Istenük az ő hasuk, és akiknek dicsőségük az ő gyalázatukra van, akik *mindig* a földiekkel törődnek.
20 Mert mi mennyei polgárok vagyunk, ahonnan a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk;
21 Aki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez, az Ő hatalmas ereje szerint, amely által maga alá is vethet mindeneket.

4 *Állhatatosságra és egyenességre int, emellett szelídségre, könyörgésre, hálaadásra és minden tisztességes tisztaságra. Szól a jótéteményekről is, hogy az ő szükségére küldtek.*

1 Azért szerelmes atyámfiai, akik után úgy vágyakozom, én örömöm és koronám, így álljatok meg az Úrban szerelmeseim!
2 Evódiát intem, Sintikhét is intem, hogy értsenek egyet az Úrban.
3 Igen kérlek téged is, igaz szolgatársam, légy segítségül ezeknek, mint akik az evangélium dolgában együtt viaskodtak velem, Kelemennel is és a többi munkatársaimmal, akiknek nevei *fel vannak írva* az élet könyvében.
4 Örüljetek az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljetek!
5 A ti szelídlelkűségetek ismert legyen minden ember előtt. Az Úr közel!
6 Semmi miatt ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgésetekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kéréseiteket az Isten előtt.
7 És az Isten békessége, amely minden értelmet felülmúl, meg fogja őrizni a szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.
8 Továbbá, atyámfiai, amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik csak jó hírűek; ha van valami erény és ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok.
9 Amiket tanultatok is, el is fogadtatok, hallottatok is, láttatok is tőlem, azokat cselekedjétek, és a békesség Istene veletek lesz.
10 Igen örültem az Úrban, hogy végre megújultatok a felőlem való gondviselésetekben; mely dologban jóllehet aggódtatok is, de alkalmatok nem volt.
11 Nem hogy az én szűkölködésemre nézve szólnék: mert megtanultam, hogy azokban amelyekben vagyok, megelégedett legyek.
12 Tudok megaláztatni is, tudok bővölködni is; mindenütt és mindenben megtaníttattam, a jóllakással is, az éhezéssel is, a bővölködéssel is, a szűkölködéssel is.
13 Mindent megtehetek a Krisztus által, aki megerősít engem.
14 De jól tettétek, hogy nyomorúságomban részesekké lettetek.
15 Tudjátok pedig ti is, filippibeliek, hogy az evangélium *hirdetésének* kezdetén, mikor Macedóniából kimentem, egyetlen gyülekezet sem volt részes velem a kölcsönös adásban és vevésben, csak ti egyedül:
16 Mert *már* Thessalonikában is, egyszer is, másszor is küldtetek a szükségemre.
17 Nem mintha kívánnám az ajándékot; hanem a gyümölcsöt kívánom ami sokasodik a ti hasznotokra.
18 Megkaptam pedig mindent és bővölködöm; beteltem, átvéve Epafróditustól amit *küldtetek,* mint kedves jó illatot, az Istennek kellemes, tetsző áldozatot.
19 Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségeteket az Ő gazdagsága szerint dicsőségesen a Krisztus Jézusban.
20 Az Istennek pedig és a mi Atyánknak dicsőség mindörökkön-örökké. Ámen.
21 Köszöntsetek minden szentet a Krisztus Jézusban. Köszöntenek titeket az atyafiak, akik velem vannak.
22 Köszöntenek titeket minden szentek, főleg pedig a császár udvarából valók.
23 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen.

18 Róm 16,17;
19
20 1Kor 1,7; 1Thessz 1,10; Tit 2,13; Zsid 13,14;
21 1Kor 15,51; Kol 3,4; 1Ján 3,2;
1 1Thessz 2,19;
3 2Móz 32,32; Zsolt 69,29; Jel 3,5; Jel 20,12; Jel 21,27;
4 1Thessz 5,16;
5 1Kor 10,11; Zsid 10,25;
6 Zsolt 55,23; Mt 6,25; 1Tim 6,8; 1Tim 6,17; 1Pét 5,7;
7 Jn 14,27; Róm 5,1; 1Kor 2,14;
8 Róm 13,13; 1Thessz 4,3-5;
10 2Kor 11,9;
11 1Tim 6,6;
12 1Kor 4,11; 2Kor 11,27;
15 2Kor 11,9;
18 Zsid 13,16;

PÁL APOSTOL KOLOSSÉBA ÍRT LEVELE

Ennek a levélnek a summája megegyezik az efézusbeliekhez írt levél értelmével és céljával, csak itt inti is a kolossébelieket, hogy óvják meg magukat a hamis tanítóktól, akik a törvényt az evangéliummal egyesítik. Azért az olvasó azt a summát is megtekintheti.

1 *Köszöntése után hálát ad Istennek a kolossébeliek hitéért és szeretetéért, könyörgését is megjelenti értük, hogy Isten erősítse meg őket. Azután megmondja üdvösségünk megalapító okait. Utoljára pedig saját példájával is inti őket a hitben való állhatatosságra.*

1 Pál, Jézus Krisztus apostola Isten akarata által, és Timótheus atyafi.
2 A Kolosséban lévő, a Krisztusban szent és hívő atyafiaknak: kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
3 Hálát adunk az Istennek és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának, mindenkor könyörögve értetek,
4 Mivelhogy hallottuk a ti hiteteket a Krisztus Jézusban, és minden szentekhez való szeretetteteket,
5 A mennyekben nektek eltett reménységért, amelyet *már* előbb hallottatok az igazság beszédében, amely az evangélium:
6 Mely eljutott hozzátok, ahogy az egész világra is, és gyümölcsöt terem, úgy ahogy nálatok is, attól a naptól fogva melyen hallottátok és megismertétek az Isten kegyelmét valóságosan:
7 Úgy ahogy ti is tanultátok Epafrástól, a mi szerelmes szolgatársunktól, aki hű szolgája értetek a Krisztusnak,
8 Aki meg is jelentette nekünk a ti Szellemben való szeretetteteket.
9 Azért mi is, amely naptól fogva *ezeket* hallottuk, nem szűnünk meg imádkozni értetek és kérni, hogy legyetek betöltve az *Isten* akaratának értelmével, minden bölcsességgel és szellemi értelemmel,
10 Hogy járjatok méltóan az Úrhoz, minden engedelmességre, minden jó cselekedettel gyümölcsöt teremve és növekedve az Isten ismeretére;
11 Minden erővel megerősítve az Ő dicsőséges ereje által, minden kitartásra és hosszútűrésre örömmel;
12 Hálákat adva az Atyának, aki alkalmasakká tett minket a szentek örökségének elvételére a világosságban;
13 Aki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és átvitt az Ő szerelmes Fiának országába;
14 Akiben van a mi váltságunk az Ő vére által, *azaz* bűneink bocsánata;
15 Aki képe a láthatatlan Istennek, minden teremtmény előtt született;
16 Mert Őáltala teremtetett minden, ami a mennyekben van és ami a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; mindenek Őáltala és Őrá nézve teremtettek;
17 És Ő mindenek előtt van, és minden Őáltala áll fenn.
18 És Ő a feje a testnek, az egyháznak: aki a kezdet, elsőszülött a halottak közül: hogy mindenekben Ő legyen a fő;
19 Mert tetszett *az Atyának,* hogy Őbenne lakozzon az egész teljesség;
20 És hogy az Ő keresztjének vére által békességet szerezve, Őáltala békéltessen meg mindeneket magával; Őáltala mindent ami csak van, akár a földön, akár a mennyekben.
21 Titeket is, akik hajdan idegenek és ellenségek voltatok a gonosz cselekedetekben *gyönyörködő* értelmetek miatt, most mégis megbékéltetett
22 Az Ő hústestében a halál által, hogy mint szenteket, tisztákat és feddhetetleneket állítson titeket maga elé:
23 Hogyha megmaradtok a hitben erősen megalapozva, és el nem távoztok az evangélium reménységétől amit hallottatok, amit hirdettek minden teremtménynek az ég alatt, aminek én Pál, szolgájává lettem.
24 Aki most örülök az értetek való szenvedéseimben, és betöltöm ami híja van a Krisztus szenvedéseinek az én hústestemben az Ő testéért, ami az egyház;
25 Amelynek én szolgájává lettem az Isten sáfársága szerint, amely nekem

2 Róm 1,7; Gal 1,3; Ef 1,2; 1Pét 1,2;
3 Ef 1,16; Fil 1,3; 1Thessz 1,2; 2Thessz 1,3;
5 1Pét 1,4;
6 Mrk 4,8; Jn 15,16;
7 Kol 4,12; Fil 1,23;
9 1Kor 1,5; Ef 1,16;
10 1Móz 17,1; Jn 15,16; 1Kor 7,20; Ef 4,1; Fil 1,27; 1Thessz 2,12;
13 Mt 3,17; Mt 17,5; Ef 2,4; 1Thessz 2,12; 2Pét 1,17;
14 ApCsel 20,28; Ef 1,7; Zsid 9,14; 1Pét 1,19;
15 2Kor 4,4; Fil 2,6; Zsid 1,3; Jel 3,14;
16 1Móz 1,3; Zsolt 33,6; Jn 1,3; Ef 3,9; Zsid 1,2;
18 1Kor 15,20; Ef 1,22; Ef 4,15; Ef 5,23; Jel 1,5;
19 Jn 1,14; Jn 1,16; Kol 2,9;
20 Ésa 9,7; Jn 16,33; ApCsel 10,36; Róm 5,1; 2Kor 5,18; Ef 2,14; 1Ján 4,10;
22 Lk 1,75; Ef 1,4; Ef 5,27; 2Tim 1,9; Tit 2,12;
23 Jn 15,6;
24 Róm 12,5; 1Kor 12,27; 2Kor 7,4; Ef 3,13; Ef 4,12; Ef 5,23; Fil 2,17; 2Tim 2,10;

adatott köztetek, hogy beteljesedjen az
25 Isten igéje,
Róm 16,25; Ef 1,9; Ef 3,9; 2Tim 1,10; 1Pét 1,20;
26 *Tudniillik* azt a titkot, amely el volt
rejtve ősidők óta és nemzetségek óta,
most pedig megjelentetett az Ő szent-
jeinek,
26 Mt 13,11;
27 Akikkel az Isten meg akarta ismer-
tetni azt, hogy milyen nagy a pogá-
nyok között e titok dicsőségének gaz-
dagsága, az *tudniillik,* hogy a Krisztus
köztetek van, *aki* a dicsőségnek az a re-
ménysége:
27 2Kor 2,14; 1Tim 1,1;
28 Akit mi prédikálunk, intve minden
embert és tanítva minden embert min-
den bölcsességgel, hogy minden em-
bert tökéletesen állítsunk elő a Krisz-
tus Jézusban;
29 Amire igyekszem is, tusakodva
az Ő ereje szerint, amely hatalmasan
munkálkodik bennem.

2 *Krisztuson kívül mindent hiábavalónak mond, név szerint a körülmetélkedésről, ételek elhagyásáról, angyalok tiszteletéről szól. Innen azt állítja, hogy a rendelésektől Krisztus által szabadulunk meg.*

1 Mert akarom, hogy tudtotokra le-
gyen, hogy milyen nagy tusako-
dásom van értetek, és azokért akik
Laodiceában vannak, és mindazokért,
akik nem láttak engem személy szerint
e hústestben;
2 Hogy vigasztalást vegyen az ő szí-
vük, egybeköttetve a szeretetben és
az értelem meggyőződésének teljes
gazdagságára, az Isten és az Atya és a
Krisztus titkának megismerésére,
2 Ésa 53,11; Jer 9,23; Jn 17,3; Fil 3,8;
3 Akiben van a bölcsesség és ismeret
minden kincse elrejtve.
3 1Kor 1,24;
4 Ezt pedig azért mondom, hogy vala-
ki titeket rá ne szedjen hitető beszéd-
del.
4 Ef 5,6; Kol 2,18;
5 Mert jóllehet hústestben távol va-
gyok tőletek, de szellemben veletek
vagyok, örülve és látva köztetek a jó
rendet és Krisztusba vetett hitetek
erősségét.
5 1Kor 5,3; 1Kor 14,40;
6 Azért ahogy vettétek a Krisztus Jé-
zust, az Urat, *úgy* járjatok Őbenne,
7 Meggyökerezve és tovább épül-
ve Őbenne és megerősödve a hitben,
ahogy *arra* tanítottak, bővölködve ab-
ban hálaadással.
7 1Kor 1,5; Ef 3,17;
8 Vigyázzatok, hogy senki ne legyen
aki zsákmányt vetne bennetek a filo-
8 Róm 16,17; Zsid 13,9;
zófia és üres csalás által, amely embe-
rek rendelése szerint, e világ elemi ta-
nításai szerint, és nem a Krisztus sze-
rint van:
9 Mert Őbenne lakozik az istenség
egész teljessége testileg,
9 Jn 1,14; Kol 1,19;
10 És Őbenne vagytok beteljesedve,
aki feje minden fejedelemségnek és ha-
talmasságnak;
11 Akiben körül is metéltettetek kéz
nélküli körülmetéléssel, levetkőzve a
hústesti bűnök testét a Krisztus körül-
metélése által;
11 5Móz 10,16; Jer 4,4; Róm 2,29; Fil 3,3;
12 Eltemettetve Övele együtt a ke-
resztségben, amely által vele együtt fel
is támadtatok az Isten erejébe vetett hit
által, aki feltámasztotta Őt a halálból.
12 Róm 6,4; Gal 3,27; Ef 1,19; Ef 3,7;
13 És titeket, akik holtak voltatok a bű-
nökben és hústestetek körülmetélet-
lenségében, Övele együtt megelevenít-
tett, megbocsátva minden bűnötöket,
13 Ef 2,1;
14 Azáltal, hogy eltörölte a parancsola-
tokban ellenünk szóló kézírást, amely
nekünk ellenünkre volt, és azt eltette
az útból, odaszegezve azt a keresztfára;
14 5Móz 31,26; Ef 2,15;
15 Lefegyverezve a fejedelemségeket
és a hatalmasságokat, őket nyilvánо-
san mutogatta, diadalt véve rajtuk a
keresztfa által.
15 1Móz 3,15; Mt 12,29; Lk 11,22; Jn 12,31; Jn 16,11;
16 Senki azért titeket ne kárhoztasson
ételért vagy italért, vagy ünnep, vagy
újhold, vagy szombat dolgában:
16 3Móz 11,2; 3Móz 23,2; Róm 14,2; Gal 4,10;
17 Amik árnyékai az elkövetkező dol-
goknak, de a valóság a Krisztusé.
17 Zsid 8,5; Zsid 10,1;
18 Senki a pálmát el ne vegye tőletek
tetszetős alázatoskodásban és az an-
gyalok imádásában, olyanokba avat-
kozva amiket nem látott, vakmerően
felfuvalkodva az ő hústeste értelmével.
18 Jer 29,8; Mt 24,4; Ef 5,6; 2Thessz 2,3; 1Ján 4,1;
19 És nem ragaszkodva a Főhöz, aki-
ből az egész test, a kapcsok és köte-
lek által segítséget véve és egybeszer-
kesztve, növekedik az Isten növekedé-
se szerint.
20 Ezért ha meghalva a Krisztussal,
megszabadultatok e világ elemi tanítá-
saitól; miért terhelitek magatokat ef-
féle rendelésekkel, mintha e világban
élők volnátok:
20 Gal 4,9;
21 Ne fogd meg, meg se kóstold, ne is
érintsd.
22 Amik mind elvesznek a velük való
élés által, az emberek parancsolatai és
tanításai szerint?
22 Ésa 29,13; Mt 15,9; Tit 1,14;
23 Amik bölcsességnek látszanak
ugyan a maga választotta istentiszte-
23 1Tim 4,8; 1Tim 5,23;

letben és alázatoskodásban és a test gyötrésében; de haszontalanok, *mivelhogy* a hústest hizlalására valók.

3 *Intés a mennyeiek keresésére és e földi tagok megöldöklésére. Új és ó ember. Jóságos cselekedetre int. Férjeknek és feleségeknek, szülőknek és magzatoknak, szolgáknak és uraknak egymáshoz való dolgukat írja meg.*

1 Azért ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafennvalókat keressétek, ahol a Krisztus van, az Isten jobbján ülve,
2 Az odafennvalókkal törődjetek, ne a földiekkel.
3 Mert meghaltatok, és az életetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.
4 Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor majd ti is Övele együtt megjelentek dicsőségben.
5 Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fösvénységet, ami bálványimádás;
6 Melyek miatt jön az Isten haragja az engedetlenség fiaira;
7 Melyekben ti is jártatok régen, mikor azokban éltetek.
8 De most vessétek el magatoktól ti is mindezeket; haragot, fölgerjedést, gonoszságot és szátokból a káromlást és gyalázatos beszédet.
9 Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkőztétek az ó embert az ő cselekedeteivel együtt.
10 És felöltöztétek azt az új *embert,* amelynek újulása van annak képe szerinti ismeretben, aki teremtette azt:
11 Ahol nincs görög és zsidó: körülmetélkedés és körülmetéletlenség, pogány, szkíta, szolga, szabad, hanem minden és mindenekben Krisztus.
12 Öltözzétek föl azért mint az Isten választottai, szentek és szeretettek, *a* könyörületes szívet, jóságosságot, alázatosságot, szelídséget, hosszútűrést;
13 Elszenvedve egymást és kölcsönösen megbocsátva egymásnak, ha valakinek valaki ellen panasza volna; ahogy a Krisztus is megbocsátott nektek, úgy ti is;
14 Mindezek fölé pedig *öltözzétek föl* a szeretetet, amely a tökéletesség kötele.
15 És az Isten békessége uralkodjon a szívetekben, amelyre el is hívattatok egy testben; és legyetek hálásak.
16 A Krisztus beszéde lakjon bennetek gazdagon minden bölcsességben; tanítva és intve egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, szellemi énekekkel, hálával énekelve a ti szívetekben az Úrnak.
17 És mindent amit csak cselekszetek, szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézus nevében *cselekedjetek,* hálát adva az Istennek és Atyának Őáltala.
18 Ti asszonyok, engedelmeskedjetek a ti férjeteknek, ahogy illik az Úrban.
19 Ti férfiak, szeressétek a feleségeteket, és ne legyetek iránтuk keserű kedvűek.
20 Ti gyermekek, szót fogadjatok a szüleiteknek mindenben, mert ez kedves az Úrnak.
21 Ti atyák, ne bosszantsátok a gyermekeiteket, hogy kétségbe ne essenek.
22 Ti szolgák, fogadjatok szót mindenben a hústest szerinti uraitoknak, nem a szemnek szolgálva, mint akik embereknek akarnak tetszeni, hanem szívetek egyenességében, félve az Istent.
23 És valamit tesztek, szívetek szerint cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek;
24 Tudva, hogy ti az Úrtól veszitek az örökség jutalmát: mert az Úr Krisztusnak szolgáltok.
25 Aki pedig igazságtalanságot cselekszik, jutalmát veszi igazságtalanságának; és nincs személyválogatás.

4 *Urakat és szolgákat int egymáshoz való dolgukban; kíván az ő könyörgéseikbe belefoglaltatni; hogyan legyen az ő beszéde; Tikhikust miért küldte hozzájuk.*

1 Ti urak, igazsággal és egyenlőséggel legyetek a szolgáitokhoz, tudva, hogy nektek is van Uratok a mennyekben.
2 Az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázva abban hálaadással;
3 Imádkozva egyszersmind értünk is, hogy az Isten nyissa meg előttünk az ige ajtaját, hogy szólhassuk a Krisztus titkát, amelyért fogoly is vagyok;
4 Hogy nyilvánvalóvá tegyem azt úgy, ahogy nekem szólnom kell.
5 Bölcsen viseljétek magatokat a kívül

1 Ef 1,20;
3 Róm 6,2; Róm 8,24; 2Kor 5,7;
4 Fil 3,21; 1Ján 3,2;
5 Ef 4,22; Ef 5,3; Ef 5,5; 1Thessz 4,5;
6 1Kor 6,10; Gal 5,19; Ef 5,5; Jel 22,15;
7 1Kor 6,11; Ef 2,1; Tit 3,3;
8 Ef 4,22; Zsid 12,1; Jak 1,21; 1Pét 2,1;
9 Ef 4,25;
10 1Móz 1,26; 1Móz 5,1; 1Móz 9,6; Róm 6,4; 1Kor 11,7;
11 1Kor 7,21-22; 1Kor 12,13; Gal 3,28; Gal 5,6; Gal 6,15;
12 Ef 4,32; Ef 6,11; 1Thessz 1,4;
13 Mt 6,14; Mrk 11,25; Ef 4,32;
14 Jn 13,34; Jn 15,12; Ef 4,3; Ef 5,2; Kol 2,2; 1Thessz 4,9; 1Ján 4,21;
16 Ef 5,19;
17 Ef 5,20; 1Thessz 5,18;
18 1Móz 3,16; 1Kor 14,34; Ef 5,22; Tit 2,5; 1Pét 3,1;
19 Ef 5,25;
20 Ef 6,1;
22 Ef 6,5; 1Tim 6,1; Tit 2,9; 1Pét 2,18;
1 Ef 6,9;
2 Lk 18,1; Róm 12,12; Ef 6,18; 1Thessz 5,17;
3 Ef 6,19; 2Thessz 3,1;
5 Ef 5,15; Ef 5,16;

lévők irányában, a jó alkalmat áron is megváltva.
6 A ti beszédetek mindenkor kellemes *legyen,* sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogyan kell nektek kinek-kinek megfelelnetek.
7 Minden dolgaimat megismerteti veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hű szolga és szolgatárs az Úrban;
8 Akit éppen azért küldtem hozzátok, hogy megismerje a ti dolgaitokat és megvigasztalja a szíveteket,
9 Onézimussal együtt, a hű és szeretett atyafival, aki közületek való; minden itteni dolgot megismertetnek veletek.
10 Köszönt titeket Arisztárkhus, az én fogolytársam, és Márk, a Barnabás unokaöccse, (aki felől parancsokat vettetek: ha hozzátok megy, fogadjátok őt szívesen),
11 És Jézus, akit Justusnak *is* hívnak, akik a zsidók közül valók: csak ezek azok a munkatársaim az Isten országában, akik nekem vigasztalásomra voltak.
12 Köszönt titeket Epafrás, aki közületek való, Krisztus szolgája, mindenkor tusakodva értetek imádságaiban, hogy megállhassatok tökéletesen és betelve az Isten minden akaratában.
13 Mert bizonyságot teszek róla, hogy sokat fárad értetek, és azokért akik Laodiceában és Jerápolisban vannak.
14 Köszönt titeket Lukács, a szeretett orvos, és Démás.
15 Köszöntsétek az atyafiakat, akik Laodiceában vannak, és Nimfást és a gyülekezetet, amely a házában van.
16 És mikor felolvassák nálatok ezt a levelet, cselekedjétek meg, hogy a laodiceaiak gyülekezetében is felolvassák, és hogy a Laodiceából *átveendő* levelet ti is felolvassátok.
17 És mondjátok meg Arkhippusnak: Vigyázz a szolgálatra amit az Úrban vettél, hogy azt betöltsd!
18 A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval *van írva.* Emlékezzetek meg a bilincseimről! A kegyelem veletek. Ámen.

6 Mrk 9,50;
7 ApCsel 20,4; Ef 6,21; 2Tim 4,12; Tit 3,12;
9 Fil 1,10;
10 ApCsel 15,37; ApCsel 27,2; 2Tim 4,11;
12 Kol 1,7; Fil 1,23;
14 2Tim 4,10; 2Tim 4,11;
18 2Thessz 3,17; Zsid 13,3;

PÁL APOSTOL THESSALONIKÁBA ÍRT ELSŐ LEVELE

Ebben a levélben inti a thesszalonikabelieket a hitben való állhatatosságra, békességes tűrésre, keresztyéni életre és ékes cselekedetekre az 1. 2. 3. és 4. részben. A következőben tanít a Krisztus eljöveteléről, az ítélet napjáról és az utolsó időkről.

1 *Köszönet, hálaadás. Állhatatosságukat dicséri a hitben és a szeretetben. Megírja prédikálása hasznát, hogy a hitük példaként van mindenkinek.*

1 Pál, Silvánus és Timótheus a thessalonikabeliek gyülekezetének, *amely* az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban *van*: kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
2 Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, emlékezve rólatok a mi imádságainkban;
3 Szüntelenül emlegetve a ti hitetek munkáját, és a ti szeretetetek fáradozását, és a ti állhatatos reménységeteket a mi Urunk Jézus Krisztusban, az Isten előtt és a mi Atyánk előtt:
4 Tudva *azt* szeretett atyámfiai, hogy ti Istentől vagytok választva;
5 Mert a mi evangéliumunk nem csak beszédben állt nálatok, hanem *isteni* erőkben is, Szent Szellemben is, sok bizonyságban is; ahogy tudjátok, hogy milyenek voltunk köztetek, értetek.
6 És a mi követőinkké lettetek és az Úréi, befogadva az igét sokféle szorongattatás közt a Szent Szellem örömével;
7 Annyira, hogy példái voltatok minden hívőnek Macedóniában és Akhájában.
8 Mert nemcsak Macedóniában és Akhájában zendült ki tőletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek any-

1 Róm 1,7; Ef 1,2; 1Pét 1,2;
2 Ef 1,16; Fil 1,3; Kol 1,3; 2Thessz 1,3;
3 Jn 6,29;
5 1Kor 2,4; 1Kor 4,20; 1Thessz 2,1;
6 1Kor 4,16; 1Kor 11,1; Fil 3,17; 2Thessz 3,9;

nyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk.
9 Mert azok maguk hirdetik felőlünk, milyen volt a mi menetelünk hozzátok, és hogyan tértetek meg az Istenhez a bálványoktól, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok,
10 És várjátok az Ő Fiát a mennyekből, akit feltámasztott a halálból, a Jézust, aki megszabadít minket attól az eljövendő haragtól.

10 ApCsel 1,11; Fil 3,20; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;

2 *Megmondja milyen hűséggel prédikálta az evangéliumot nekik, hogy sem nyereséget, sem dicsőséget nem keresett, amit velük bizonyít, hogy ők is állhatatosan viselték az ő nyomorúságát. Mondja azt is, hogy igen kívánja látni őket.*

1 Mert magatok tudjátok, atyámfiai, hogy a mi menetelünk hozzátok nem volt hiábavaló;
2 Sőt, mikor előbb már háborúságot és bosszúságot szenvedtünk Filippiben, ahogy tudjátok, volt bátorságunk a mi Istenünkben, hogy köztetek *is* hirdessük az Isten evangéliumát sok tusakodással.
3 Mert a mi buzdításunk nem hitetésből *volt*, sem nem tisztátalanságból, sem nem álnokságból:
4 Hanem ahogy tetszettünk az Istennek, hogy ránk bízza az evangéliumot, úgy szólunk; nem úgy, hogy embereknek tetsszünk, hanem az Istennek, aki megvizsgálja a mi szívünket.
5 Mert sem hízelgő beszéddel, ahogy tudjátok, sem telhetetlenség színében nem léptünk fel soha, Isten a bizonyság;
6 Sem emberektől nem kerestünk dicsőítést, sem tőletek, sem másoktól, holott terhetekre lehettünk volna, mint Krisztus apostolai.
7 De szívélyesek voltunk köztetek, ahogy a dajka dajkálgatja a gyermekeit.
8 Így felbuzdulva irántatok, készek voltunk közölni veletek nemcsak az Isten evangéliumát, hanem a magunk lelkét is, mivelhogy szeretteinkké lettetek nekünk.
9 Emlékez*het*tek ugyanis atyámfiai a mi fáradozásunkra és bajlakodásunkra: mert éjjel-nappal munkálkodva, csakhogy senkit meg ne terheljünk közületek, prédikáltuk nektek az Isten evangéliumát.
10 Ti *vagytok* a bizonyságok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk köztetek, akik hisztek.
11 Valamint tudjátok, hogy mint atya a gyermekeit, *úgy* intettünk és vigasztaltunk egyenként mindnyájatokat.
12 És kértünk, hogy Istenhez méltóan járjatok, aki az Ő országára és dicsőségére hív minket.
13 Ezért mi is hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti az általunk hirdetett Istennek szavát befogadtátok, nem úgy fogadtátok mint emberek szavát, hanem mint Isten szavát (minthogy valósággal az *is*), aki munkálkodik is bennetek akik hisztek.
14 Mert ti, atyámfiai, követői lettetek az Isten gyülekezeteinek, amelyek Júdeában vannak a Krisztus Jézusban, mint akik ugyanazokat szenvedtétek ti is a saját honfitársaitoktól, ahogy azok is a zsidóktól,
15 Akik megölték az Úr Jézust is és a saját prófétáikat, és minket *is* üldöztek, és az Istennek nem tetszenek, és minden embernek ellenségei;
16 Akik megtiltják nekünk, hogy a pogányoknak prédikáljunk, hogy ők üdvözüljenek; hogy mindenkor betöltsék az ő bűneiket; de mindörökre utolérte őket a harag.
17 Mi pedig atyámfiai, elszakíttatunk tőletek egy kevés ideig arcra, nem szívre nézve, annál buzgóbban, nagy kívánsággal igyekeztünk szemtől szemben látni titeket.
18 Azért akartunk hozzátok menni, különösen én Pál, egyszer is, kétszer is, de megakadályozott minket a Sátán.
19 Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk vagy dicsekedésünk koronája? Vagy nem azok *lesztek-e* ti is a mi Urunk Jézus Krisztus előtt az Ő eljövetelekor?
20 Mert ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk.

1 1Thessz 1,5; 1Thessz 1,9;
2 ApCsel 16,22; ApCsel 17,2;
4 Gal 1,10;
5 Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Tim 5,21; 2Tim 4,1;
6 1Kor 9,14; 2Thessz 3,9;
9 ApCsel 18,3; ApCsel 20,34; 1Kor 4,12; 2Kor 11,9; 2Kor 12,13; 2Thessz 3,8;
12 1Móz 17,1; 1Kor 7,20; Ef 4,1; Fil 1,27; Kol 1,10;
14 ApCsel 17,5; ApCsel 17,13; 2Thessz 1,5;
15 Mt 23,37; Lk 13,34; ApCsel 7,52;
16 ApCsel 17,13;
18 Róm 1,13; Róm 15,22;
19 2Kor 1,14; Fil 2,16; Fil 4,1; 2Thessz 1,4;

3 *Pál Timótheust küldi, hogy a thesszalonikabelieket vigasztalja, és hogy hitüket megértesse, és örvendez a Timótheustól hozott jó híren. Pál hálaadása és könyörgése a thesszalonikabeliekért.*

1 Azért mivelhogy tovább már nem
tűrhettük, jónak ítéltük, hogy mi ma-
gunk Athénban maradjunk,
2 És elküldtük Timótheust, a mi
atyánkfiát és Isten szolgáját és munka-
társunkat a Krisztus evangéliumának
hirdetésében, hogy erősítsen titeket és
intsen titeket a hitetek felől;
3 Hogy senki meg ne tántorodjon
ezekben a szorongattatásokban; mert
ti magatok tudjátok, hogy mi arra ren-
deltettünk.
4 Mert amikor köztetek voltunk, előre
megmondtuk nektek, hogy nyomor-
gatásnak leszünk kitéve; ahogy meg is
történt, és tudjátok.
5 Azért én is, mivelhogy már nem tűr-
hettem tovább, elküldtem, hogy meg-
ismerjem a hiteteket, hogy nem kísér-
tett-e meg titeket valahogyan az a kí-
sértő, és nem lett-e hiábavaló a mi fá-
radságunk?
6 Most pedig, amikor Timótheus tőle-
tek megérkezett hozzánk és örömhírt
hozott nekünk a hitetekről és szeretе-
tetekről, és arról, hogy jó emlékezéssel
vagytok irántunk, mindenkor kívánva
látni minket, ahogy mi is titeket;
7 Ezért megvigasztalódtunk rátok
nézve atyámfiai, minden nyomorúsá-
gunkban és szükségünkben, a hitetek
által:
8 Mert most úgy élünk, ha ti erősen áll-
tok az Úrban.
9 Mert milyen hálával is fizethetünk az
Istennek értetek, mindazért az örömért
amellyel örvendezünk értetek a mi Is-
tenünk előtt?!
10 Éjjel-nappal nagy buzgón esedez-
ünk, hogy megláthassuk az arcotokat
és kipótolhassuk a ti hitetek hiányait.
11 Maga pedig az Isten és a mi Atyánk,
és a mi Urunk a Jézus Krisztus vezérel-
je a mi utunkat hozzátok!
12 Titeket pedig gyarapítson az Úr és
tegyen bőségesekké a szeretetben egy-
más iránt és mindenki iránt, amilye-
nek mi is vagyunk irántatok;
13 Hogy megerősítse a szíveteket
feddhetetlenségben, Isten előtt és a mi
Atyánk előtt szentségben, a mi Urunk
Jézus Krisztus eljövetelére minden
szentjeivel együtt.

*ti kesergést. A feltámadásunk rendjét éke-
sen elmondja.*

1 Továbbá pedig kérünk titeket atyám-
fiai, és intünk az Úr Jézus által, hogy
amint tőlünk tanultátok, hogyan
kell járnotok és Istennek tetszenetek:
mindinkább gyarapodjatok.
2 Mert tudjátok milyen parancsolato-
kat adtunk nektek az Úr Jézus által.
3 Mert ez az Isten akarata: a ti meg-
szentelődésetek, hogy megtartóztassá-
tok magatokat a paráznaságtól;
4 Hogy mindegyikőtök szentségben és
tisztességben tudja bírni a maga edé-
nyét,
5 Nem kívánság gerjedelmével mint a
pogányok, akik nem ismerik az Istent;
6 Hogy senki túl ne lépjen és meg ne
károsítsa valamely dologban az atyja-
fiát: mert bosszúálló az Úr mindeze-
kért, ahogy előbb is mondtuk nektek
és bizonyságot tettünk.
7 Mert nem tisztátalanságra, hanem
szentségre hívott el minket az Isten.
8 Ezért aki megveti *ezeket,* nem embert
vet meg, hanem az Istent, aki a Szent
Szellemét adta nekünk.
9 Az atyafiúi szeretetről pedig nem
szükséges írnom nektek: mert tite-
ket Isten maga tanított meg arra, hogy
egymást szeressétek;
10 Mert gyakoroljátok is azt mind-
azok az atyafiak iránt, akik egész Ma-
cedóniában vannak. Kérünk pedig ti-
teket atyámfiai, hogy még inkább gya-
rapodjatok;
11 És igyekezzetek csendes életet élni,
és a ti saját dolgaitokat tegyétek, és tu-
lajdon kezeitekkel munkálkodjatok,
ahogy rendeltük nektek;
12 Hogy a kívülvalók iránt tisztesség-
esen viselkedjetek, és semmi szükséget
ne érezzetek.
13 Nem akarom pedig atyámfiai, hogy
tudatlanságban legyetek azok felől
akik elaludtak, hogy ne bánkódjatok
mint a többiek, akiknek nincs remény-
ségük.
14 Mert ha hisszük, hogy Jézus meg-
halt és feltámadt, úgy az Isten is azo-
kat akik Jézusban elaludtak, előhozza
Övele.
15 Mert ezt mondjuk nektek az Úr sza-
vával, hogy mi élők, akik megmara-

2 ApCsel 16,1; Róm 16,21; Fil 2,19;
3 ApCsel 14,22; Ef 3,13; Fil 1,14; 2Tim 3,12;
10 Róm 1,10-11; Róm 15,23; 2Tim 1,4;
13 1Kor 1,8; 1Thessz 5,23; 2Thessz 2,17;
1 Fil 1,27; 1Thessz 2,12;
3 Róm 12,2; Ef 5,27; Fil 4,8;
5 1Kor 15,34; Ef 4,18;
7 Jn 17,19; 1Kor 1,2;
8 Lk 10,16; 1Kor 7,40;
9 3Móz 19,18; Mt 22,39; Jn 6,45; Jn 13,34; Jn 15,12; Ef 5,2; 1Pét 4,8; 1Ján 3,23;
11 ApCsel 20,34; Ef 4,28; 2Thessz 3,7; 2Thessz 3,12;
13 3Móz 19,28; 5Móz 14,1; 2Sám 12,20;
15 1Kor 15,22; 1Kor 15,51;

4 *Inti őket szent életre és egymás irán-
ti szeretetre, tiltja a hitetlenek szerin-*

dunk az Úr eljövetelére, nem előzzük meg azokat akik elaludtak.
16 Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először *azok* akik a Krisztusban meghaltak;
17 Azután mi élők akik megmaradtunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkben az Úr elé a levegőbe; és így mindenkor az Úrral leszünk.
18 Azért vigasztaljátok egymást ezekkel a beszédekkel.

5 *A Krisztus eljövetelének módjáról ír és int, hogy az Ő eljövetelére mindenkor készek legyünk, ezután egyéb intéseket tesz.*

1 Az időkről és időszakokról pedig atyámfiai, nem szükség, hogy írjak nektek;
2 Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint a tolvaj éjjel.
3 Mert amikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jön rájuk, mint a szülési fájdalom a terhes asszonyra; és semmiképpen nem menekülnek meg.
4 De ti atyámfiai, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módra lepjen meg titeket.
5 Ti mindnyájan a világosság fiai vagytok és a nappal fiai; nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé!
6 Azért ne is aludjunk mint mások, hanem vigyázzunk és legyünk józanok.
7 Mert akik alszanak, éjjel alszanak; és akik részegek, éjjel részegednek meg.
8 De mi akik nappaliak vagyunk, legyünk éberek, felöltözve a hit és szeretet mellvasát, és az üdvösség reménységének sisakját.
9 Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem az üdvösség elvételére a mi Urunk Jézus Krisztus által,
10 Aki meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alszunk, vele együtt éljünk.
11 Intsétek azért egymást, és építse egyik a másikat, ahogy cselekszitek is.
12 Kérünk pedig titeket atyámfiai, hogy becsüljétek azokat akik fáradoznak köztetek és elöljáróitok az Úrban, és intenek titeket;
13 És megkülönböztetett szeretetben tartsátok őket az ő munkájukért. Egymással békességben éljetek.
14 Kérünk pedig titeket atyámfiai, intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket, gyámolítsátok az erőtleneket, türelmesek legyetek mindenkihez.
15 Vigyázzatok, hogy senki senkinek gonoszért gonosszal ne fizessen: hanem mindenkor a jót kövessétek, úgy egymás iránt, mint mindenki iránt.
16 Mindenkor örüljetek.
17 Szüntelen imádkozzatok.
18 Mindenben hálákat adjatok, mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által hozzátok.
19 A Szellemet meg ne oltsátok.
20 A prófétálást meg ne vessétek,
21 Mindent megpróbáljatok: ami jó, azt megtartsátok!
22 Mindentől ami gonosznak látszik, őrizkedjetek!
23 Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket mindenestől; és a ti egész szellemetek, és lelketek, és testetek feddhetetlenül őriztessen meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére.
24 Hű az aki elhívott titeket, aki meg is cselekszi *azt.*
25 Atyámfiai, imádkozzatok értünk.
26 Köszöntsétek az összes atyafiakat szent csókolással.
27 Kényszerítelek titeket az Úrra, hogy ez a levél legyen felolvasva minden szent atyafi előtt.
28 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme veletek! Ámen.

16 Mt 24,31; 1Kor 15,52; 2Thessz 1,7;
2 Mt 24,43; 2Pét 3,10; Jel 3,3; Jel 16,15;
3 2Thessz 1,9;
5 Lk 16,8; Róm 13,12; Ef 5,8;
6 Lk 21,36; Róm 13,11; Róm 13,13; 1Kor 15,34; Ef 5,14;
8 Ésa 59,17; Ef 6,14;
10 Róm 14,7; 2Kor 5,15; Gal 2,20; 1Pét 4,2;
12 Róm 15,27; 1Kor 9,11; 1Kor 16,18; Gal 6,6; Fil 2,29; 1Tim 5,17; Zsid 13,7; Zsid 13,17;
15 3Móz 19,18; Péld 20,22; Péld 24,29; Mt 5,39; Róm 12,17; 1Kor 6,7; 1Pét 3,9;
16 Mt 5,12; Lk 10,20; Róm 12,12; Fil 4,4;
17 Lk 18,1; Róm 12,12; Kol 4,2;
18 Ef 5,20;
19 1Kor 14,30;
21 1Ján 4,1;
22 Fil 4,8;
23 1Kor 1,8; Fil 4,9; 1Thessz 3,13;
24 1Kor 1,9; 1Kor 10,13; 2Kor 1,18; 2Thessz 3,3;
26 Róm 16,16; 1Kor 16,20; 2Kor 13,12; 1Pét 5,14;

PÁL APOSTOL THESSALONIKÁBA ÍRT MÁSODIK LEVELE

Miután néhányan a thesszalonikabeliek közül, a Krisztus ítéletre való eljöveteléről a tudományt, melyről Pál az első levelében írt, nem igazán értették, ezért ebben a levélben feddi az ő tévelygéseiket és megmondja, hogy előbb a veszedelem fia, az Antikrisztus jelenik meg, az 1. és 2. részekben. Azután inti őket a cselekedetekre és jámbor életre, és a szófogadatlanokat kirekesztéssel fenyíti.

1 *Dicséri gyarapodásukat hitben és szeretetben, és állhatatosságukat a háborúság elszenvedésében. Inti a hívőket, hogy Krisztus eljövetelének várásával vigasztalják magukat.*

1 Pál és Silvánus és Timótheus, a thessalonikabeliek gyülekezetének, Istenben a mi Atyánkban, és az Úr Jézus Krisztusban:
2 Kegyelem nektek és békesség Istentől a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
3 Mindenkor hálaadással tartozunk értetek az Istennek, atyámfiai, ahogy méltó *is,* mert felettébb növekedik a ti hitetek, és mindnyájatokban bővölködik az egymáshoz való szeretet;
4 Annyira, hogy mi magunk dicsekszünk veletek az Isten gyülekezeteiben, a kitartásotok és hitetek felől, minden üldöztetésetek és szorongattatásotok között, amiket szenvedtek:
5 Bizonyságául az Isten igazságos ítéletének, hogy méltók legyetek az Isten országára, amelyért szenvedtek is.
6 Mert igazságos dolog ez az Isten előtt, hogy nyomorúsággal fizessen azoknak, akik titeket nyomorgatnak.
7 Nektek pedig akiket nyomorgatnak, nyugalommal velünk együtt, amikor megjelenik az Úr Jézus az égből az Ő hatalma angyalaival,
8 Tűznek lángjában, aki bosszút áll azokon, akik nem ismerik az Istent, és akik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumának.
9 Akik meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr arcától, és az Ő hatalma dicsőségétől,
10 Amikor majd eljön, hogy megdicsőüljön az Ő szentjeiben, és csodálják mindazokban, akik hisznek (mivelhogy a mi tanúbizonyságunknak hitele volt köztetek) azon a napon.
11 Amiért imádkozunk is mindenkor értetek, hogy a mi Istenünk méltóknak tartson titeket az elhívásra, és betöltse az Ő jóvoltának minden jó akaratát, és a hit cselekedeteit az Ő ereje által.
12 Hogy megdicsőüljön a mi Urunk Jézus Krisztusnak a neve bennetek, és ti *is* Őbenne, a mi Istenünknek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelméből.

2 *A Krisztus jövetele előtt megjelenik az Antikrisztus, amelynek megírja mivoltát, és könyörög a thesszalonikabeliekért.*

1 Kérünk pedig titeket atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére és a mi hozzágyülekezésünkre,
2 Hogy ne tántorítsanak el egyhamar az értelmetektől, se ne háborítsanak meg, se szellem által, se beszéd által, se nekünk *tulajdonított* levél által, mintha közel volna már a Krisztusnak az a napja.
3 Ne csaljon meg titeket senki semmiképpen: mert nem jön *az* el *addig,* amíg be nem következik előbb a hittől való szakadás, és lelepleződik a bűn embere, a veszedelem fia,
4 Aki ellenszegül és fölé emeli magát mindannak amit Istennek, vagy Istenként imádottnak mondanak, annyira, hogy maga ül be mint Isten az Isten templomába, Istenként mutogatva magát.
5 Nem emlékeztek, hogy megmondtam nektek ezeket amikor még nálatok voltam?
6 És most tudjátok mi tartja vissza, amiért *csak* a maga idejében fog az lelepleződni.
7 Mert működik ugyan már a törvény-

2 1Kor 1,3; 1Thessz 1,1; 1Pét 1,2;
3 Ef 1,16; Fil 1,3; Kol 1,3; 1Thessz 1,2;
4 1Thessz 2,19;
5 1Thessz 2,14; Júd 6;
6 Zak 2,8;
7 1Thessz 4,16;
8 Róm 2,8; 2Pét 3,7;
9 Ésa 2,19;
10 ApCsel 1,11; 1Thessz 1,10; Jel 1,7;
2 Jer 29,8; Mt 24,4; Lk 21,8; Ef 5,6; Kol 2,18; Zsid 13,9; 1Ján 4,1;
3 Mt 24,23; 1Tim 4,1; 1Ján 2,18;
4 Dán 11,36;

szegés titkos *bűne:* csakhogy annak aki *azt* még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia.
8 És akkor fog lelepleződni a törvénytaposó, akit megemészt az Úr az Ő szájának Szellemével és megsemmisít az Ő dicsőséges eljövetelével;
9 Akinek eljövetele a Sátán ereje által van, minden hatalommal és jelekkel és hazug csodákkal,
10 És a hamisság minden álnokságával azokon, akik elvesznek: mert nem fogadták be az igazság szeretetét az ő üdvösségükre.
11 És azért bocsátja rájuk Isten a tévelygés erejét, hogy higgyenek a hazugságnak;
12 Hogy kárhoztattassanak mindazok, akik nem hittek az igazságnak, hanem gyönyörködtek az igazságtalanságban.
13 Mi pedig mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek értetek atyámfiai, akiket szeret az Úr, hogy kezdettől fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre, a Szellem megszentelésében és az igazság hitében;
14 Amire elhívott titeket a mi evangéliumunk által, a mi Urunk Jézus Krisztus dicsőségének elvételére.
15 Azért atyámfiai, legyetek állhatatosak és tartsátok meg a tudományt, amelyet akár beszédünk, akár levelünk által tanultatok.
16 Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus, és az Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, és kegyelméből örök vigasztalást és jó reménységet adott,
17 Vigasztalja meg a szíveteket, és erősítsen meg titeket minden beszédben és jó cselekedetben.

3 *Az evangélium terjedéséért könyörgésre int, és feddi a rendetlenül élőket és hivalkodókat. Pál példája és köszönetei.*

1 Végül imádkozzatok értünk atyámfiai, hogy az Úr beszéde terjedjen és dicsőítsék, ahogy köztetek is.
2 És hogy meneküljünk meg az alkalmatlan és gonosz emberektől. Mert nem mindenkié a hit!
3 De hű az Úr, aki megerősít titeket és megőriz a gonosztól.
4 Bízunk is az Úrban rátok nézve, hogy megteszitek és meg is fogjátok tenni azokat, amiket parancsolunk.
5 Az Úr pedig igazgassa a szíveteket az Isten iránti szeretetre, és Krisztus békességes várására.
6 A mi Urunk Jézus Krisztus nevében pedig rendeljük nektek atyámfiai, hogy vonjátok el magatokat minden atyafitól aki rendetlenül él, és nem az utasítás szerint amit tőlünk kapott.
7 Magatok is tudjátok, hogyan kell minket követnetek: mert nem viseltük magunkat rendetlenül köztetek.
8 Sem ingyen kenyeret nem ettünk senkinél, hanem munkával és fáradsággal, éjjel-nappal dolgozva, hogy közületek senkinek se legyünk terhére.
9 Nem azért mintha nem volna szabad, hanem hogy például adjuk magunkat nektek, hogy minket kövessetek.
10 Mert amikor nálatok voltunk is, azt rendeltük nektek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyen.
11 Mert halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek közületek, akik semmit nem dolgoznak, hanem nyughatatlankodnak.
12 Az ilyeneknek azonban rendeljük és kérjük őket a mi Urunk Jézus Krisztusra, hogy csendesen munkálkodva a maguk kenyerét egyék.
13 Ti pedig atyámfiai, meg ne restüljetek a jó tettekben.
14 Ha pedig valaki nem engedelmeskedik a mi levél általi beszédünknek, azt jegyezzétek meg és ne társalogjatok vele, hogy megszégyenüljön.
15 De ne tartsátok ellenségnek, hanem intsétek mint atyafit.
16 Maga pedig a békesség Ura adjon nektek mindenkor minden tekintetben békességet. Az Úr *legyen* mindnyájatokkal!
17 A köszöntést én, Pál *írom* a saját kezemmel, ami ismertető jele minden levelemnek. Ezért írom ide is:
18 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájatokkal! Ámen.

8 Jób 4,9; Ésa 11,4;
9 5Móz 13,1-2; Jn 8,41; 2Kor 4,4; Ef 2,2; Jel 9,11; Jel 13,13;
10 2Kor 2,15; 2Kor 4,3;
11 Róm 1,24; 1Tim 4,1;
15 2Thessz 3,6;
17 1Thessz 3,13;
1 Mt 9,38; Ef 6,19; Kol 4,3;
2 Jn 6,44; Róm 15,31;
3 Jn 17,15; 1Thessz 5,24;
6 Róm 16,17; 1Kor 5,11; 2Thessz 2,15; 2Thessz 3,14; Tit 3,10;
7 1Kor 11,1; 1Thessz 1,6-7; 1Thessz 2,10;
8 ApCsel 18,3; ApCsel 20,34; 1Kor 4,12; 2Kor 11,9; 2Kor 12,13; 1Thessz 2,9;
9 1Kor 4,16; 1Kor 9,6; 1Kor 9,13; 1Kor 11,1; Fil 3,17; 1Thessz 1,6; 1Thessz 2,9;
12 Ef 4,28; 1Thessz 4,11;
13 Gal 6,9;
14 Mt 18,17; 1Kor 5,9; 2Thessz 3,6;
15 Róm 15,33; Róm 16,20; 1Kor 14,33; 2Kor 13,11; Fil 4,9; 1Thessz 5,23;
17 1Kor 16,21; Kol 4,18;

PÁL APOSTOL TIMÓTHEUSHOZ ÍRT ELSŐ LEVELE

Ez a levél különböző tanulságokat és intéseket foglal be, a szellemi tanítások és egyéb hívek szolgálatáról. Ezek mellett oltalmazza Pál az ő apostoli szolgálatát, az 1. és 2. részekben. Előhozza az evangéliumnak, vagy a keresztyéni tudománynak fő-fő ágait, a 3. részben. Végül próféciát mond a hittől való elszakadásról, amely meglesz a hamis tanítók által, a 4. részben.

1 *A haszontalan kérdéseket el kell távolítani. Kinek adatott a törvény. Akik elvetik a jó lelkiismeretet, hajótörést szenvednek a hitben vagy elvesztik a hitet, ahogy néhányan fordítják a 19. versben.*

1 Pál, Jézus Krisztus apostola a mi
1 ApCsel 9,15; Kol 1,27;
megtartó Istenünknek, és az Úr Jézus
Krisztusnak, a mi reménységünknek
rendelése szerint,
2 ApCsel 16,1; 1Kor 4,17; Gal 1,3; 1Thessz 3,2;
2 Timótheusnak, az én igaz fiamnak
a hitben: Kegyelem, irgalmasság és
békesség Istentől, a mi Atyánktól, és
Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
3 ApCsel 20,1;
3 Ahogy Macedóniába menetelemkor
kértelek téged, hogy maradj Efézusban,
hogy megmondd némelyeknek, ne tanítsanak más tudományt,
4 1Tim 4,7; 1Tim 6,4; 1Tim 6,20; 2Tim 2,16; Tit 1,14; Tit 3,9;
4 Se mesékkel és vég nélküli nemzetségtáblázatokkal ne foglalkozzanak,
amelyek inkább versengéseket támasztanak, mint épülést az Istenben,
amely hit által van.
5 Róm 13,8; Gal 5,14;
5 A parancsolat vége pedig a tiszta
szívből, jó lelkiismeretből és igaz hitből való szeretet:
6 Amelyektől némelyek eltávozva hiábavaló beszédre hajlottak:
7 Akik törvénytanítók akarva lenni,
nem értik sem amiket beszélnek, sem
amiket erősítgetnek.
8 Róm 7,12;
8 Tudjuk pedig, hogy a törvény jó, ha
valaki törvényszerűen él vele,
9 Gal 5,21;
9 Tudva azt, hogy a törvény nem az
igazért van, hanem a törvénytaposókért és engedetlenekért, az istentelenekért és bűnösökért, a latrokért és
förtelmesekért, az atya- és anyagyilkosokért, emberölőkért,
10 Paráznákért, férfifertőztetőkért, emberrablókért, hazugokért, hamisan esküvőkért, és ami egyéb csak az egészséges tudománnyal ellenkezik,
11 1Thessz 2,4; 1Tim 6,15;
11 A boldog Isten dicsőségének evangéliuma szerint, amely rám lett bízva.
12 És hálát adok annak, aki engem
megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi
Urunknak, hogy engem hűnek ítélt,
behelyezve a szolgálatba,
13 Jn 9,39; Jn 9,41; ApCsel 3,17; ApCsel 8,3; ApCsel 9,1; ApCsel 22,4; ApCsel 26,9; 1Kor 15,9; Gal 1,13;
13 Aki előbb istenkáromló, üldöző és
erőszakoskodó voltam: de könyörült
rajtam, mert tudatlanul cselekedtem
hitetlenségben;
14 Szerfelett bővölködött pedig a mi
Urunk kegyelme a Krisztus Jézusban
való hittel és szeretettel.
15 Mt 9,13; Mrk 2,17; Lk 5,32; Lk 19,10; 1Ján 3,5;
15 Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött
e világra, hogy megtartsa a bűnösöket,
akik közül én vagyok az első.
16 De azért könyörült rajtam, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg először a teljes hosszútűrését, hogy példa
legyek azoknak, akik hisznek benne az
örök életre.
17 Az örökkévaló Királynak pedig, a
halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs
Istennek tisztesség és dicsőség örökkön-örökké! Ámen.
18 Ezt a parancsolatot adom neked
fiam Timótheus, a rólad szóló korábbi
jövendölések szerint harcolj azokban,
azzal a jó harccal,
19 1Tim 3,9;
19 Megtartva a hitet és jó lelkiismeretet, melyet némelyek elvetve, a hit dolgában hajótörést szenvedtek;
20 1Tim 5,15; 2Tim 2,17; 2Tim 4,14;
20 Akik közül való Himenéus és Alexander, akiket átadtam a Sátánnak,
hogy megtanulják, hogy ne káromoljanak.

2 *Minden rendbeliért könyörögni kell. Pál a pogányok tanítója. Mi ékesítse a férjeket és feleségeket, az asszonyok hogyan üdvözüljenek.*

1 Intelek azért mindenek előtt, hogy legyenek könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberért,
2 Jer 29,7;
2 Királyokért és minden méltóságban
lévőkért, hogy csendes és nyugalmas

életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel.
3 Mert ez jó és kedves dolog a mi Megtartó Istenünk előtt,
4 Aki azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére.
5 Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus,
6 Aki önmagát adta váltságul mindenekért, mint *rendelt* tanúbizonyság a maga idejében,
7 Ami miatt rendeltettem én hirdetővé és apostollá (igazságot szólok a Krisztus által, nem hazudok), pogányok tanítójává hitben és igazságban.
8 Akarom azért, hogy a férfiak imádkozzanak minden helyen, tiszta kezeket emelve föl harag és kételkedés nélkül.
9 Hasonlóképpen az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmességgel és mértékletességgel ékesítsék magukat; nem hajfonatokkal és arannyal vagy gyöngyökkel, vagy drága öltözékkel,
10 Hanem, ahogy az istenfélelmet valló asszonyokhoz illik, jó cselekedetekkel.
11 Az asszony csendességben tanuljon teljes engedelmességgel.
12 Mert a tanítást nem engedem meg az asszonynak, sem hogy a férfin uralkodjon, hanem legyen csendességben.
13 Mert Ádám teremtetett először, azután Éva.
14 És Ádám nem lett becsapva, hanem az asszony becsapva, bűnbe esett:
15 De megtartatik a gyermekszüléskor, ha megmaradnak a hitben és szeretetben és a szent életben mértékletességgel.

4 Ezék 18,23; 2Pét 3,9;
5 Jn 17,3; Róm 3,30; Gal 3,19; Zsid 9,15;
6 Mt 20,28; Ef 1,7; Kol 1,14;
7 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Róm 1,9; Róm 9,1; Gal 1,16; Gal 2,8; Ef 3,8; 2Tim 1,11;
8 Zsolt 134,2; Jn 4,21;
9 Tit 2,3; 1Pét 3,3;
12 1Móz 3,16; 1Kor 14,34; Ef 5,24;
13 1Móz 1,27; 1Móz 2,22;
14 1Móz 3,6;

3

A lelkipásztoroknak és diakónusoknak mi a feladata. Miért írja ezeket Pál. A hit titka.

1 Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kíván, jó munkát kíván.
2 Szükséges azért, hogy a püspök feddhetetlen legyen, egy feleségű férfi, vigyázó, józan, szerény, vendégszerető, a tanításra alkalmas;
3 Nem borozó, nem verekedő, nem rútul nyereségre vágyó; hanem mértékletes, versengéstől mentes, nem pénzsóvárgó;
4 Aki a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmességben tartja minden tisztességgel;
5 (Mert ha valaki a tulajdon házát nem tudja igazgatni, hogyan visel gondot az Isten egyházára?)
6 Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodva az ördög kárhozatába essen.
7 Szükséges pedig, hogy jó bizonysága is legyen a kívül valóktól: hogy gyalázatba és az ördög tőrébe ne essen.
8 Hasonlóképpen a diakónusok tisztességesek legyenek, nem kétnyelvűek, nem sok borivásba merültek, nem rútul nyereségre vágyók;
9 Akiknél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel.
10 És ezek is először legyenek megpróbálva, azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.
11 Feleségeik hasonlóképpen tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, mindenben hűek legyenek.
12 A diakónusok egy feleségű férfiak legyenek, akik gyermekeiket és tulajdon házaikat jól igazgatják.
13 Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak és nagy bátorságot a Krisztus Jézusban való hitben.
14 Ezeket írom neked, remélve, hogy nemsokára hozzád megyek;
15 De ha késnék, hogy tudd meg, hogyan kell forgolódni az Isten házában, amely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és erőssége.
16 És minden versengés nélkül nagy az istenfélelemnek ez a titka: Isten megjelent hústestben, igazoltatott Szellemben, megláttak az angyalok, prédikáltak a pogányoknak, hittek benne e világon, felvitetett dicsőségbe.

8 ApCsel 6,3;
9 1Tim 1,19;
13 Mt 25,21;
16 Mrk 16,19; Lk 9,51; Jn 1,14; ApCsel 1,2; Ef 3,5-6;

4

Prófécia a következő időkről. Minden eledel megszenteltetett az Isten igéje és könyörgés által. Mit kell Timótheusnak tanítani.

1 A Szellem pedig nyíltan mondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, hitető szellemekre és démonok tanításaira figyelve,
2 Akik képmutatás által hazugságot szólnak, akik meg vannak bélyegezve a saját lelkiismeretükben.
3 Akik tiltják a házasságot, *sürgetik* az

1 Mt 24,23; 2Thessz 2,3; 2Tim 3,1; 2Pét 3,3; Júd 18;

eledelektől való tartózkodást, amiket Isten teremtett, hogy hálaadással vegyék a hívők, és azok akik megismerték az igazságot.
4 Mert Istennek minden teremtménye jó, és semmi sem megvetendő ha hálaadással élnek azzal,
5 Mert megszentelődik Isten igéje és könyörgés által.
6 Ezeket ha az atyafiak elé adod, Jézus Krisztusnak jó szolgája leszel, táplálkozva a hit és jó tudomány beszédeivel, amelyet követtél;
7 A szentségtelen és vénasszonyos meséket pedig távoztasd el, azonban gyakorold magad az istenfélelemben:
8 Mert a test gyakorlásának kevés haszna van; de az istenfélelem mindenre hasznos, mert megvan benne a jelenlegi és az elkövetkező élet ígérete.
9 Igaz ez a beszéd, és méltó, hogy mindenképpen elfogadjuk.
10 Mert azért fáradunk is és szenvedünk szidalmakat, mert bízunk az élő Istenben, aki minden embernek megtartója, leginkább a hívőknek.
11 Ezeket hirdesd és tanítsd.
12 Senki a te ifjúságodat meg ne vesse, hanem légy példa a hívőknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a szellemben, a hitben, a tisztaságban.
13 Amíg odamegyek, legyen gondod az olvasásra, az intésre és a tanításra.
14 Meg ne vesd a benned lévő ajándékot, amely prófétálás által adatott neked a presbitérium kézrátétele által.
15 Ezekben gyakorold magad, ezekben légy, hogy a te előrehaladásod nyilvánvaló legyen mindenki előtt.
16 Viselj gondot magadról és a tudományról; maradj meg azokban, mert ezt cselekedve megtartod mind magadat, mind a te hallgatóidat.

Hogyan kell mindenkit meginteni. Az özvegyekről és vénekről. Inti Timótheust.

5 1 Az idősebb embert ne dorgáld meg, hanem intsd mint atyádat; az ifjabbakat mint atyádfiait;
2 Az idősebb asszonyokat mint anyákat; az ifjabbakat mint nőtestvéreidet, teljes tisztasággal.
3 Az özvegyasszonyokat, akik valóban özvegyek, tiszteld.
4 Ha pedig valamely özvegyasszonynak gyermekei vagy unokái vannak, tanulják meg, hogy először a maguk háza iránt legyenek istenfélők, és adják meg szüleiknek a viszont tartozást, mert ez jó és kedves dolog Isten előtt.
5 A valóban özvegy és magára hagyott asszony pedig bízik az Istenben, és foglalatos a könyörgésekben és imádságokban éjjel és nappal.
6 A bujálkodó pedig élve meghalt.
7 És ezeket hirdesd, hogy feddhetetlenek legyenek.
8 Ha pedig valaki az övéiről és főleg az ő háznépéről nem visel gondot: a hitet megtagadta és rosszabb a hitetlennél.
9 Özvegyasszonyul hatvan éven alulit ne válasszanak; *aki* egy férfi felesége volt,
10 Akinek a jó cselekedetekről bizonysága van; ha gyermeket nevelt, ha vendéglátó volt, ha a szentek lábait mosta, ha a nyomorultakon segített, ha minden jó cselekedetben foglalatos volt.
11 A fiatalabb özvegyasszonyokat pedig utasítsd el, mert ha gerjedeznek Krisztus ellenére, férjhez akarnak menni:
12 Ezek ítélete megvan, mert az első hitet megvetették.
13 Egyszersmind pedig dologkerülők *lévén,* megtanulják a házról házra való járogatást; sőt, nemcsak dologkerülők, hanem fecsegők is és más dolgába avatkozók, olyanokat szólva amiket nem kellene.
14 Akarom ezért, hogy a fiatalabbak férjhez menjenek, gyermekeket szüljenek, háztartást vigyenek, és semmi alkalmat ne adjanak az ellenségnek a szidalmazásra.
15 Mert némelyek már elhajlottak a Sátán után.
16 Ha valamely hívő férfinak vagy nőnek özvegyei vannak, segítse azokat, és ne terheljék meg a gyülekezetet; hogy azokat segíthesse, akik valóban özvegyek.
17 A jól forgolódó presbiterek kettős tisztességre legyenek méltók, főképp akik a beszédben és tanításban fáradoznak.
18 Mert azt mondja az Írás: A nyom-

tató ökörnek ne kösd be a száját; és: Méltó a munkás a maga bérére.
19 Presbiter ellen vádat ne fogadj el, hanem két vagy három tanúbizonyságra.
20 Akik *pedig közülük* vétkesek, mindenki előtt fedd meg, hogy a többiek is elrettenjenek.
21 Kényszerítelek az Isten és az Úr Jézus Krisztus előtt, és a kiválasztott angyalok előtt, hogy ezeket tartsd meg előítélet nélkül, semmit sem cselekedve részrehajlásból.
22 A kezeidet hirtelen senkire ne tedd, és ne légy részes a más bűneiben; önmagadat tartsd meg tisztán.
23 Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésedre való tekintettel.
24 Némely emberek bűnei megjelennek az ítélet előtt, némelyeket pedig követnek.
25 Hasonlóképpen a jó cselekedetek is előbb megjelennek; és amelyek másképpen vannak, azok sem titkolhatók el.

6 *Szolgák dolga. Veszedelmes a fösvénység. Szól a gazdagokról is, Timótheust pedig elinti a hiábavaló tudománytól.*

1 Akik iga alatt vannak mint szolgák, az uraikat minden tisztességre méltóknak tekintsék, hogy Isten nevét és a tudományt ne káromolják.
2 Akiknek pedig hívő uraik vannak, *azokat* ne vessék meg, mert atyafiak; hanem annál inkább szolgáljanak, mert hívők és szeretettek, akik a jótevésben buzgólkodnak. Ezekre taníts és ints.
3 Ha valaki másképpen tanít és nem követi a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédeit és az istenfélelem szerinti tudományt,
4 Az felfuvalkodott, aki semmit sem tud, hanem vitatkozásokban és szóharcokban szenved, amelyekből irigység származik, viszálykodás, káromlások, rosszakaratú gyanúsítások,
5 Megbomlott elméjű, és az igazságtól megfosztott emberek hiábavaló torzsalkodásai, akik azt állítják, hogy nyereszkedés az istenfélelem. Azoktól akik ilyenek, eltávozz.
6 De valóban nagy nyereség az istenfélelem, megelégedéssel;
7 Mert semmit sem hoztunk a világra, világos, hogy ki sem vihetünk semmit;
8 De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.
9 Akik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértésbe meg tőrbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek, melyek az embereket veszedelembe és romlásba merítik.
10 Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme, amely után sóvárogva némelyek eltévelyedtek a hittől, és átszegezték magukat sok fájdalommal.
11 De te, óh Isten embere, ezektől menekülj, és kövesd az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességes tűrést, a szelídséget.
12 Harcold meg a hit nemes harcát, ragaszkodj az örök élethez amelyre hívattattál, és jó vallástétellel vallást tettél sok bizonyság előtt.
13 Meghagyom neked Isten előtt, aki megelevenít mindeneket, és Krisztus Jézus előtt, aki bizonyságot tett Poncius Pilátus alatt azzal a jó vallástétellel,
14 Hogy tartsd meg ezt a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenéséig,
15 Amit a maga idejében megmutat a boldog és egyedül hatalmas, a királyok Királya és az urak Ura,
16 Akié csak egyedül a halhatatlanság, és hozzáférhetetlen világosságban lakozik; akit az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat: akinek tiszteség és örökkévaló hatalom. Ámen.
17 Azoknak akik gazdagok e világon, mondd meg, hogy elméjükben fel ne fuvalkodjanak, se ne reménykedjenek a bizonytalan gazdagságban, hanem az élő Istenben, aki bőségesen megad nekünk mindent a mi táplálatásunkra;
18 Hogy jót tegyenek, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, legyenek közlékenyek,
19 Kincset gyűjtve maguknak jó alapul a jövőre, hogy elnyerjék az örök életet.
20 Óh Timótheus, őrizd meg ami rád van bízva, elfordulva a világias üres beszédektől és a hamis nevű tudomány ellenvetéseitől;
21 Amellyel némelyek kevélykedve a hit mellől eltévelyedtek. Kegyelem veled! Ámen.

19 5Móz 19,15;
21 5Móz 17,4; 5Móz 19,18; Róm 1,9; Róm 9,1; 2Kor 1,23; 2Kor 11,31; Gal 1,20; Fil 1,8; 1Thessz 2,5; 1Thessz 5,27; 1Tim 6,13;
22 ApCsel 6,6; ApCsel 8,17; ApCsel 13,3; ApCsel 19,6; 1Tim 4,14; 2Tim 1,6;
23 Zsolt 104,15;
24 Gal 5,19;
1 Ef 6,5; Kol 3,22; Tit 2,9; 1Pét 2,18;
4 1Tim 1,4; 2Tim 2,23; Tit 3,9;
5 1Kor 11,16;
6 Péld 15,16; Zsid 13,5;
7 Jób 1,21; Jób 27,19; Zsolt 49,18;
8 Zsolt 55,23; Péld 27,26; Mt 6,25; 1Pét 5,7;
9 Péld 11,28; Mt 13,22; Jak 5,1;
10 2Móz 23,8; 5Móz 16,19; Péld 15,16;
11 2Tim 2,22;
12 1Tim 1,18;
13 5Móz 32,39; 1Sám 2,6; Mt 27,11; Jn 18,37; 1Tim 5,21;
15 1Tim 1,17; Jel 17,14; Jel 19,16;
16 2Móz 33,20; 5Móz 4,12; 1Ján 4,12;
17 Mrk 4,18-19; Lk 8,14;
19 Mt 6,20; Lk 12,33; Lk 16,9;
20 1Tim 1,4; 1Tim 4,7; 2Tim 2,16; Tit 1,14; Tit 3,9;

PÁL APOSTOL TIMÓTHEUSHOZ ÍRT MÁSODIK LEVELE

Ebben a levélben Pál inti Timótheust, és az ő személyében minket is mindnyájunkat, hogy ki-ki mind az ő hivatalában hűséges és szorgalmas legyen, hogy őrizze meg magát mindenki a hamis tanítóktól.

1 *Timótheus hitét dicséri, és inti a szolgálatában való állhatatosságra, hogy az ő fogságán és némelyek elszakadásán meg ne botránkozzon. Apostolságáról dicsekedik. A nála lévők megőrzésére inti és Onesiforust tanácsolja.*

1 Pál, Jézus Krisztus apostola, Isten akarata által, az élet ígérete szerint, mely Krisztus Jézusban van,
2 Timótheusnak, az én szeretett fiamnak: kegyelem, irgalmasság, békesség az Atya Istentől és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
3 Hálát adok az Istennek, akinek szolgálok őseimtől fogva tiszta lelkiismerettel, hogy szüntelen gondolok rád könyörgéseimben éjjel és nappal,
4 Kívánva téged látni, megemlékezve a te könnyhullatásaidról, hogy örömmel teljesedjek be;
5 Eszembe jutva a benned lévő képmutatás nélküli hit, amely először a te nagyanyádban Loisban és anyádban Eunikában lakott; meg vagyok azonban győződve, hogy benned is.
6 Amiért emlékeztetlek téged, hogy gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát, amely benned van kezeim rád tétele által.
7 Mert nem a félelem szellemét adta nekünk az Isten, hanem az erő és szeretet és józanság szellemét.
8 Ne szégyelld azért a mi Urunkról a bizonyságtételt, se engem az ő foglyát, hanem légy részese az evangélium szenvedéseinek az Isten hatalma szerint.
9 Aki megtartott minket és szent hívással hívott, nem a mi cselekedeteink szerint, hanem az Ő saját végzése és kegyelme szerint, amely adatott nekünk Krisztus Jézusban örök idők előtt,
10 Megjelentetett pedig most a mi Megtartónk, Jézus Krisztus megjelenése által, aki eltörölte a halált; világosságra hozta pedig az életet és halhatatlanságot az evangélium által,
11 Amelyre nézve hirdetővé tett engem, és apostollá és pogányok tanítójává.
12 Amiért szenvedem ezeket is: de nem szégyellem, mert tudom kinek hittem és bizonyos vagyok benne, hogy Ő az én nála letett kincsemet meg tudja őrizni arra a napra.
13 Az egészséges beszédek példáját megtartsd, amiket tőlem hallottál, hitben és szeretetben, amely a Krisztus Jézusban van.
14 A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szent Szellem által.
15 Azt tudod, hogy az ázsiabeliek mind elfordultak tőlem, akik közül való Figellus és Hermogénes.
16 Az Úr legyen irgalmas az Onesiforus háznépének: mert gyakran megvidámított engem, és a bilincsemet nem szégyellte;
17 Sőt, mikor Rómában volt, buzgón keresett engem, meg is talált.
18 Az Úr engedje meg neki, hogy irgalmasságot találjon az Úrnál azon a napon. És hogy milyen nagy szolgálatot tett Efézusban, te jobban tudod.

2 *Inti Timótheust a keresztény harcban való állhatatosságra. Krisztus zsoldosa. Szántó ember. Pál evangéliuma. Erős fundamentum. Haszontalan kérdések.*

1 Te azért fiam, erősödj meg a Krisztus Jézusban lévő kegyelemben;
2 És amiket tőlem hallottál sok bizonyság által, azokat bízd hű emberekre, akik mások tanítására is alkalmasak.
3 Te azért hordozd a munka terhét, mint a Jézus Krisztus jó vitéze.
4 Senki sem keveredik bele ez élet dolgaiba aki harcol, hogy tetsszen annak aki őt harcossá választotta.
5 Ha pedig küzd is valaki, nem koro-

2 Gal 1,3; 1Tim 1,2; 1Pét 1,2;
3 ApCsel 22,3; Róm 1,9; Gal 1,14; 1Thessz 1,2; 1Thessz 3,10;
6 ApCsel 6,6; ApCsel 8,17; ApCsel 13,3; ApCsel 19,6; 1Tim 4,14; 1Tim 5,22;
7 Róm 8,15;
8 ApCsel 21,33; Róm 1,16; Ef 3,1; Ef 4,1; Kol 4,18; Filem 1,1; Filem 1,9; Filem 1,13;
9 Ef 1,3; Tit 3,4-6;
10 Ésa 25,8; Róm 16,25; Ef 1,9; Ef 3,9; Kol 1,26; Tit 1,2; Zsid 2,14; 1Pét 1,20;
11 ApCsel 9,15; ApCsel 13,2; ApCsel 22,21; Gal 1,15; Gal 2,8; Ef 3,8; 1Tim 2,7;
13 1Tim 3,14;
15 ApCsel 19,10;
16 2Tim 4,19;
2 Tit 1,5;
4 1Kor 9,25;

nézzák meg ha nem szabályszerűen küzd.
6 A földművelőnek először munkálkodnia kell, és utána részesül a gyümölcsökben.
7 Értsd meg amit mondok; azért az Úr adjon neked értelmet mindenben.
8 Emlékezz meg, hogy Jézus Krisztus feltámadt a halálból, aki a Dávid magvából való az én evangéliumom szerint:
9 Amelyért mint egy gonosztevő szenvedek egészen a fogságig; de az Isten beszéde nincs bilincsbe verve.
10 Azért mindent elszenvedek a választottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban lévő üdvösséget örök dicsőséggel együtt.
11 Igaz beszéd ez: Mert ha vele meghaltunk, vele fogunk élni is.
12 Ha tűrünk, vele együtt fogunk uralkodni is: ha megtagadjuk, Ő is megtagad minket;
13 Ha nem hiszünk, Ő hű marad: Ő nem tagadhatja meg magát.
14 Ezekre emlékeztess, bizonyságtétellel kérve *őket* az Úr színe előtt, hogy ne vitatkozzanak, amelynek semmi haszna nincs, *sőt* elfordítja a hallgatókat.
15 Igyekezz, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint olyan munkás akinek nem kell szégyellnie magát, aki helyesen hasogatja az igazság beszédét.
16 A szentségtelen üres lármákat pedig kerüld, mert mind nagyobb istentelenségre növekednek.
17 És az ő beszédük mint a rákfekély terjed; közülük való Himenéus és Filétus.
18 Akik az igazság mellől eltévelyedtek, azt mondva, hogy a feltámadás már megtörtént, és feldúlják némelyek hitét.
19 Azonban megáll az Isten erős fundamentuma, melynek pecsétje ez: Ismeri az Úr az övéit; és: Álljon el a hamisságtól mindenki, aki Krisztus nevét vallja.
20 Nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fából és cserépből valók is: és azok közül némelyek tisztességre, némelyek pedig gyalázatra valók.
21 Ha ezért valaki magát ezektől tisztán tartja, tisztességre való edény lesz, megszentelt és hasznos a gazdának, minden jó cselekedetre alkalmas.
22 Az ifjúkori kívánságokat pedig eltávoztasd; de kövesd az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal együtt, akik segítségül hívják az Urat tiszta szívből.
23 A bolond és tudatlan kérdéseket kerüld, tudva, hogy azok háborúságokat nemzenek.
24 Az Úr szolgájának pedig nem kell torzsalkodnia, hanem legyen mindenkihez nyájas, tanításra alkalmas, türelmes.
25 Aki szelíden fenyíti az ellenszegülőket, ha talán adna nekik az Isten megtérést az igazság megismerésére,
26 És felocsúdnának az ördög tőréből, akitől fogva tartatnak az ő akaratának cselekvésére.

3 *Milyenek lesznek az utolsó időben az emberek. Pál élete és szenvedése; az istentelenek napról napra gonoszabbak. Mi haszna van az Írásnak.*

1 Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban kegyetlen idők állnak be.
2 Mert lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárgók, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, tisztátalanok,
3 Szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelői,
4 Árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői.
5 Akiknél megvan az istenfélelem látszata, de megtagadják annak erejét; ezektől fordulj el.
6 Mert ezek közül valók azok, akik belopakodnak a házakba, és foglyul ejtik a bűnökkel megterhelt és sokféle kívánságoktól űzött asszonykákat,
7 Akik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha nem juthatnak el.
8 Ahogy pedig Jánnes és Jámbres ellenálltak Mózesnek, úgy ezek is ellenállnak az igazságnak; megromlott elméjű emberek, a hitre nézve megvetettek.
9 De nem mennek többre: mert esztelenségük nyilvánvaló lesz mindenek előtt, ahogy azoké is az lett.

6 1Kor 9,10;
8 2Sám 7,12; Zsolt 132,11; Ésa 11,1; Mt 1,1; ApCsel 2,30; ApCsel 13,23; Róm 1,3;
9 Ef 3,1; Ef 3,13; Ef 4,1; Fil 1,7; Kol 1,24; Kol 4,3; Kol 4,18; 2Tim 1,8;
11 Róm 6,8;
12 Mt 10,33; Mrk 8,38; Lk 9,26; Lk 12,9; Róm 8,17; 2Kor 4,10; Fil 3,10; 1Pét 4,13;
13 4Móz 23,19; Róm 3,3; Róm 9,6;
16 1Tim 1,4; 1Tim 4,7; 1Tim 6,20; Tit 1,14; Tit 3,9;
19 Jn 10,14;
20 Róm 9,21;
22 1Tim 6,11;
23 1Tim 1,4; 1Tim 6,4; Tit 3,9;
24 1Tim 3,2;
25 Gal 6,1;
1 1Tim 4,1; 2Pét 3,3; Júd 18;
5 Mt 18,17; Róm 16,17; 2Thessz 3,6; Tit 3,10; 2Ján 1,10;
6 Mt 23,14; Tit 1,11;
8 2Móz 7,11;

10 Te pedig teljesen megismerted az én tudományomat, életmódomat, szándékomat, hitemet, hosszútűrésemet, szeretetemet, türelmemet,
11 Üldöztetéseimet, szenvedéseimet, amelyek rajtam estek Antiókhiában, Ikóniumban, Listrában: milyen üldöztetéseket szenvedtem! de mindezekből megszabadított engem az Úr.
12 De mindazokat is akik istenfélően akarnak élni Krisztus Jézusban, üldözni fogják.
13 A gonosz emberek pedig és az ámítók növekednek a rosszaságban, másokat eltévelyítve és ők is eltévelyedve.
14 De te maradj meg azokban amiket tanultál és amiket rád bíztak, tudva kitől tanultad,
15 És hogy gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által.
16 A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, a fenyítésre az igazságban,
17 Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre tökéletesen felkészített.

11 Zsolt 34,20; ApCsel 13,50; ApCsel 14,2; ApCsel 14,19; 2Kor 1,10;
12 Mt 16,24; Jn 17,14; ApCsel 14,22; 1Thessz 3,3;
16 2Pét 1,20;

4 Timótheust feladatáról szorgalmasan inti. Pál halálának ideje közel van. Az igazaknak eltétetett a korona. Pált mindenki elhagyta, Isten van vele egyedül. Köszöntés.

1 Kérlek azért az Isten és az Úr Jézus Krisztus színe előtt, aki megítéli az élőket és holtakat az Ő eljövetelekor, és az Ő országában:
2 Prédikáld az igét, állj elő vele alkalmas, alkalmatlan időben: feddj, dorgálj, ints minden hosszútűréssel és tanítással.
3 Mert lesz idő, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük;
4 És az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mesékhez odafordulnak.
5 De te vigyázz mindenben, szenvedj, az evangélista munkáját cselekedd, a szolgálatodat teljesen töltsd be.
6 Mert én most már megáldoztatom, és az elköltözésem ideje közel van.
7 Azt a nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam:
8 Végezetre eltétetett nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr azon a napon, az igaz Bíró; nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is akik vágyva várják az Ő megjelenését.
9 Igyekezz hozzám jönni hamar.
10 Mert Démás elhagyott engem, ezt a jelen világot szeretve, és elment Thessalonikába; Krescens Galáciába, Titusz Dalmáciába.
11 Egyedül csak Lukács van velem. Márkot magadhoz véve hozd magaddal: mert nekem alkalmas a szolgálatra.
12 Tikhikust pedig Efézusba küldtem.
13 A felsőruhámat, melyet Troásban hagytam Kárpusnál, jöttödben hozd el, a könyveket is, főként a hártyákat.
14 Az ércműves Sándor sok bajt szerzett nekem: fizessen meg neki az Úr az ő cselekedetei szerint.
15 Tőle te is őrizkedj, mert szerfelett ellenállt a mi beszédeinknek.
16 Első védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, sőt mindnyájan elhagytak; ne legyen beszámítva nekik.
17 De az Úr mellettem állt és megerősített engem, hogy teljesen bevégezzem az igehirdetést, és hallják meg azt az összes pogányok: és megszabadultam az oroszlán szájából.
18 És megszabadít engem az Úr minden gonosz cselekedettől és megtart az Ő mennyei országára; akinek dicsőség örökkön-örökké! Ámen.
19 Köszöntsd Priszkát és Akvilát, és az Onesifórus háznépét.
20 Erástus Korinthusban maradt; Trófimust pedig Milétumban hagytam betegen.
21 Igyekezz tél előtt eljönni. Köszönt téged Eubulus és Pudens és Linus és Klaudia, és mind az atyafiak.
22 Az Úr Jézus Krisztus *legyen* a te szellemeddel. Kegyelem veletek! Ámen.

1 Jn 5,22; ApCsel 10,42; 2Kor 11,31; Gal 1,20; 1Tim 5,21;
6 2Pét 1,14;
8 1Kor 9,25; 1Pét 5,4;
10 Kol 4,14; Fil 1,24;
11 ApCsel 15,37; Kol 4,10; Kol 4,14; Fil 1,24;
12 ApCsel 20,4; Kol 4,7;
14 1Tim 1,20;
18 Mt 6,13; 1Kor 10,13; 2Kor 1,10;
19 ApCsel 18,2; Róm 16,3;

PÁL APOSTOL TITUSZHOZ ÍRT LEVELE

Ez a levél egyértelmű a Timótheusnak írt első levelével, csak hogy ez valamivel rövidebb, azért az olvasó nézze meg annak summáját.

1 *Az evangélium summája. Tituszt miért hagyta Krétán. Az igaz püspökök feladata. Egy próféta bizonysága a krétabeliekről. A zsidók hazugságai. A tisztának minden tiszta.*

1 Pál, Istennek szolgája, Jézus Krisztusnak pedig apostola, az Isten választottainak hite és az istenfélelem szerint való igazság megismerése szerint,
2 Az örök élet reménységére, melyet a hazudni nem tudó Isten megígért örök idők előtt,
3 Megjelentette pedig a maga idejében az Ő beszédét a prédikálás által, amelyet rám bízott a mi megtartó Istenünk parancsolata szerint; Titusznak, a közös hit szerint való igaz fiamnak:
4 Kegyelem, irgalmasság és békesség az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól, a mi Megtartónktól.
5 Azért hagytalak téged Krétában, hogy a hátramaradt dolgokat hozd rendbe, és rendelj városonként véneket, ahogy meghagytam neked;
6 Ha van feddhetetlen, egy feleségű férfi, akinek hívő, nem kicsapongással vádolt vagy engedetlen gyermekei vannak.
7 Mert szükséges, hogy a püspök feddhetetlen legyen mint Isten sáfára; nem öntelt, nem haragos, nem részeges, nem verekedő, nem rút nyerészkedő;
8 Hanem vendégszerető, jónak szeretője, mértékletes, igaz, szent, önmegtartóztató;
9 Aki a tudomány szerinti igaz beszédhez tartja magát, hogy inthessen az egészséges tudománnyal és meg is győzhesse az ellenkezőket.
10 Mert van sok engedetlen, hiábavaló beszédű és hitető, főképp a körülmetélkedésből valók,
11 Akiknek be kell dugni a szájukat; akik egész házakat dúlnak fel, tanítva amiket nem kellene, rút nyereségért.
12 Azt mondta valaki közülük, az ő saját prófétájuk: A krétaiak mindig hazugok, gonosz vadak, rest hasak.
13 Ez a bizonyság igaz: ezért fedd őket kímélés nélkül, hogy a hitben épek legyenek,
14 Nem figyelve zsidó mesékre, és az igazságot megvető emberek parancsára.
15 Minden tiszta a tisztáknak: de a megfertőzötteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta; hanem azoknak megfertőződött mind az elméjük, mind a lelkiismeretük.
16 Vallják, hogy az Istent ismerik, de cselekedeteikkel tagadják, mert utálatosak és hitetlenek, és minden jó cselekedetre megvetettek.

2 *Hogyan intsen minden embert és magát hogyan viselje. Isten kegyelme megjelenik minden embernek.*

1 Te pedig azokat szóld, amik az egészséges tudományhoz illenek.
2 Hogy a vén emberek józanok legyenek, tisztességesek, mértékletesek, a hitben, szeretetben, tűrésben épek.
3 Ugyanígy a vén asszonyok szentekhez illő magaviseletűek legyenek, nem rágalmazók, nem a sok borivás rabjai, jóra oktatók;
4 Hogy az ifjú asszonyokat bölcsességre tanítsák, hogy az ő férjüket és magzataikat szeressék,
5 *Legyenek* mértékletesek, tiszták, háziasak, jók, férjüknek engedelmesek, hogy az Isten beszédét ne káromolják.
6 Az ifjakat ugyanígy intsd, hogy legyenek mértékletesek:
7 Mindenben önmagadat adva példaképül a jó cselekedetekben; a tudományban romlatlanságot, méltóságot *mutatva,*
8 Egészséges, feddhetetlen beszédet: hogy az ellenfél megszégyenüljön, semmi gonoszt sem tudva rólatok mondani.
9 A szolgákat *intsd,* hogy engedelmeskedjenek az ő uraiknak, hogy mindenben kedvüket keressék, ne mondjanak ellent,
10 Nem tolvajkodva, hanem teljes jó hűséget tanúsítsanak, hogy a mi meg-

2 4Móz 23,19; Róm 16,25; Ef 1,9; Ef 3,9; Kol 1,26; 2Tim 2,13; 1Pét 1,20;
3 ApCsel 20,24; 2Kor 2,12; 2Kor 7,14; 2Kor 8,16; Gal 1,1; Gal 2,3;
4 Ef 1,2; Kol 1,2; 2Tim 1,2;
5 2Tim 2,2;
6 1Tim 3,2;
7 3Móz 10,9; Mt 24,45; 1Kor 4,1; Ef 5,18; 1Tim 3,3; 1Tim 3,15; 1Pét 5,2;
8 1Tim 3,2; 1Tim 6,11;
10 ApCsel 15,1;
11 Mt 23,14; 2Tim 3,6;
14 Ésa 29,13; Mt 15,9; Kol 2,22; 1Tim 1,4; 1Tim 4,7; 1Tim 6,20;
15 Mt 15,11; Mt 23,35; ApCsel 10,15; Róm 14,20; Róm 14,23;
3 1Tim 2,9; 1Tim 5,13; 1Pét 3,3;
5 1Móz 3,16; 1Kor 14,34; Ef 5,22; Kol 3,18; 1Pét 3,1;
7 1Tim 4,12; 1Pét 5,3;
8 1Pét 2,12; 1Pét 2,15; 1Pét 3,16;
9 Ef 6,5; Kol 3,22; 1Tim 6,1-2; 1Pét 2,18;

tartó Istenünk tudományát ékesítsék mindenben.
11 Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek,
12 Amely arra tanít minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és e világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk ezen a jelenvaló világon:
13 Várva azt a boldog reménységet és a nagy Istennek és Megtartónknak, Jézus Krisztusnak dicsőséges megjelenését;
14 Aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden hamisságtól, és tisztítson magának egy kiváló népet, jó cselekedetekre igyekezőt.
15 Ezeket szóld, és ints és feddj teljes méltósággal; meg ne vessen téged senki.

3 *Engedelmesség a fejedelmeknek. Az üdvösség egyedül Isten kegyelméből van. A törvényből versengőt, eretnek embert el kell távolítani.*

1 Emlékeztesd őket, hogy a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak vessék alá magukat, hogy engedelmeskedjenek, minden jó cselekedetre készek legyenek,
2 Senkit se szidalmazzanak, ne veszekedjenek, kedvesek legyenek, teljes szelídséget tanúsítva minden ember iránt.
3 Mert régen mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygők, különböző kívánságoknak és gyönyöröknek szolgái, gonoszságban és irigységben élők, gyűlöletesek, egymást gyűlölők voltunk.
4 De mikor a mi megtartó Istenünk jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent,
5 Nem az igazság cselekedeteiből, amelyeket mi cselekedtünk, hanem az Ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületés fürdője és a Szent Szellem megújítása által,
6 Melyet kitöltött ránk bőséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által;
7 Hogy az Ő kegyelméből megigazulva, örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint.
8 Igaz ez a beszéd, és akarom, hogy ezeket erősítsd, hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel elől járni azok, akik Istenben hívőkké lettek. Ezek jók és hasznosak az embereknek;
9 A bolond vitatkozásokat és a nemzetségekről a tudakozást, és a törvényről való civakodást és harcokat kerüld: mert haszontalanok és hiábavalók.
10 Az eretnek embert egy vagy két intés után utasítsd el;
11 Tudva, hogy az ilyen elfordult és vétkezik, önmaga is kárhoztatva magát.
12 Mikor Ártemást vagy Tikhikust hozzád küldöm, siess hozzám jönni Nikápolyba, mert elhatároztam, hogy ott töltöm a telet.
13 A törvénytudó Zénást és Apollóst gondosan indítsd útnak, hogy semmiben se legyen fogyatkozásuk.
14 Tanulják meg pedig a mieink is, hogy jó cselekedetekkel járjanak elől a szükséges hasznokra, hogy ne legyenek gyümölcstelenek.
15 Köszöntenek téged a velem lévők mindnyájan. Köszöntsd azokat, akik szeretnek minket a hitben. Kegyelem *legyen* mindnyájatokkal! Ámen.

---

12 Róm 6,12; Ef 1,4; Kol 1,22; 2Tim 1,9; 1Ján 2,16;
13 1Kor 1,7; Fil 3,20; 2Tim 4,8;
14 Gal 1,4; Gal 2,20; Ef 2,10; Ef 5,2; Zsid 9,14;
15 1Tim 4,12;
1 Róm 13,1-3; 1Pét 2,13;
2 Fil 4,5;
3 1Kor 6,11; Ef 2,1; Kol 3,7; 1Pét 4,3;
5 ApCsel 15,11; Róm 3,20; Róm 3,28; Róm 4,2; Róm 4,6; Róm 9,11; Róm 11,6; Gal 2,16; Ef 1,4; Ef 2,4; Ef 2,9; 2Tim 1,9;
6 Ezék 36,25;
9 1Tim 1,4; 1Tim 4,7; 1Tim 6,20; Tit 1,14;
10 Mt 18,17; Róm 16,17; 2Thessz 3,6; 2Tim 3,5; 2Ján 1,10;
12 ApCsel 20,4; Ef 6,21; 2Tim 4,12;
13 ApCsel 18,24; 1Kor 1,12;

PÁL APOSTOL FILEMONHOZ ÍRT LEVELE

Noha e levél argumentuma vagy summája alázatosnak látszik, de Pál az ő szokása szerint felségesen az Istenre tér. Az elszökött szolgát, Onesimust, akit Pál megnyert Krisztusnak, az urával, Filemonnal megbékélteti, neki bocsánatot kér. A lopott marha megfizetése felőli kezességet ígéri a megtért szolgáért.

1 Pál, Krisztus Jézus foglya, és Timótheus, az atyafi, Filemonnak, a mi szeretettünknek és munkatársunknak,
2 És a szeretett Appiának, és Arkhippusnak a mi harcostársunknak, és a házadban lévő gyülekezetnek:
3 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
4 Hálát adok az én Istenemnek mindenkor megemlékezve rólad az imádságaimban,
5 Mert hallom a te szeretetedet és a te hitedet, amely benned van az Úr Jézushoz és minden szentekhez,
6 Hogy a vagyonod hitből való közlése nyilvánvaló legyen, hogy megismerjék mindazt a jót, ami Krisztus Jézus által bennetek van.
7 Mert sok örömünk és vigasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szentek szívei megvidámodtak általad, atyámfia.
8 Ezért jóllehet nagy bátorságom van a Krisztusban megparancsolni neked azt, ami illendő,
9 A szeretetért inkább kérlek, ilyen lévén mint Pál, a megvénült, most pedig foglya is a Jézus Krisztusnak;
10 Könyörgök az én fiamért Onésimusért, akit fogságomban szültem,
11 Aki egykor haszontalan volt neked, most pedig mind neked, mind nekem nagyon hasznos,
12 Akit visszaküldtem; te pedig őt, azaz az én szívemet, fogadd magadhoz!
13 Őt magamnál akartam tartani, hogy helyetted szolgáljon nekem az evangéliumért *szenvedett* fogságomban;
14 De a te akaratod nélkül semmit sem akartam cselekedni, hogy a jótéteményed ne kényszerítésből, hanem szabad akaratból való legyen.
15 Mert talán azért vált meg *tőled* ideig-óráig, hogy őt mint örökkévalót kapd vissza;
16 Nem úgy most már mint szolgát, hanem szolgánál nagyobbat, *mint* szeretett atyafit, főképp nekem, mennyivel inkább pedig neked, mind hústestben, mind az Úrban.
17 Azért ha engem részestársadnak tartasz, úgy fogadd őt magadhoz mint engem.
18 Ha pedig valamit vétett ellened, vagy adós, ezt nekem ródd fel.
19 Én, Pál írtam az én kezemmel, én megfizetem: hogy *azt* ne mondjam neked, hogy te magaddal is adós vagy ezen felül nekem.
20 Bizonyára atyámfia, jótéteményt várnék tőled az Úrban: vidámítsd meg az én szívem az Úrban!
21 Bízva a te engedelmességedben, *így* írtam neked, tudva, hogy annál amit mondok, többet is fogsz cselekedni.
22 Egyúttal pedig készíts nekem szállást is, mert remélem, hogy a ti imádságaitok által nektek ajándékoztatom.
23 Köszönt téged Epafrás, az én fogolytársam a Krisztus Jézusban,
24 *Továbbá* Márk, Aristárkhus, Démás *és* Lukács, az én munkatársaim.
25 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme *legyen* a ti szellemetekkel! Ámen.

1 Ef 3,1; Ef 4,1;
2 Róm 16,5; 1Kor 16,19; Kol 4,15 Kol 4,17;
4 1Thessz 1,2; 2Thessz 1,3;
10 1Kor 4,15; Gal 4,19; Kol 4,9;
19 1Kor 16,21; Gal 6,11;
22 Fil 1,25; Zsid 13,2;
23 Kol 1,7; Kol 4,12;
24 ApCsel 12,12; ApCsel 12,25; ApCsel 15,37; ApCsel 19,29; ApCsel 20,4; ApCsel 27,2; Kol 4,10; Kol 4,14; 2Tim 4,10; 2Tim 4,11; 1Pét 5,13;

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

Ennek a levélnek summája az, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus igaz Isten és ember egy személyben, és az Ő tisztsége az, hogy Ő prófétánk, királyunk és főpapunk; amelyet a törvény szerinti áldozatok és ceremóniák példáznak; és bizony megjelent és megadatott, hogy tanítson, vezessen és megszenteljen minket.

1 *Krisztus dicsőséges személyét írja, személyében két természetét írja meg. Őt igaz Istennek és az angyaloknál feljebbvalónak bizonyítja.*

1 Miután az Isten sok rendben és sokféleképpen szólt hajdan az atyáknak a próféták által, ezekben az utolsó időkben szólt nekünk Fia által,
2 Akit mindennek az örökösévé tett, aki által e világot is teremtette,
3 Aki az Ő dicsőségének fényessége és az Ő személyének bélyege, aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget, aki önmaga által megtisztított minket bűneinktől, a Felség jobbjára ült a magasságban,
4 Annyival kiválóbb lett az angyaloknál, amennyivel méltóságosabb nevet örökölt azoknál.
5 Mert kinek mondta valaha az angyalok közül: Én Fiam vagy te, én ma szültelek téged? és ismét: Én leszek neki Atyja és ő lesz nekem Fiam?
6 Viszont mikor behozza az Ő elsőszülöttjét e világba, így szól: És imádják Őt az Isten minden angyalai.
7 És bár az angyalokról *így* szól: Aki az ő angyalait szellemekké teszi és az Ő szolgáit tűz lángjává,
8 De a Fiúról *így:* A Te trónod, óh Isten, mindörökkön-örökké. Igazság pálcája a Te országod pálcája.
9 Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot: azért felkent Téged az Isten, a Te Istened, örömnek olajával a Te társaid felett.
10 És: Te, Uram, kezdetben alapítottad a földet és a Te kezeid munkái az egek;
11 Azok elvesznek, de Te megmaradsz, és mindazok mint a ruha megavulnak.
12 És palástként összehajtod azokat és elváltoznak, Te pedig ugyanaz vagy, és a Te esztendeid el nem fogynak.
13 Melyik angyalnak mondta pedig valaha: Ülj az én jobb kezem felől, amíg a Te ellenségeidet zsámolyul vetem a Te lábaid alá?
14 Vagy nem szolgáló szellemek-e mindazok, elküldve szolgálatra azokért, akik az üdvösség örökösei lesznek?

2 *Krisztust kell teljességgel hallgatnunk, aki minden angyalnál feljebb magasztaltatott. Miért kellett neki emberré lenni és szenvedni.*

1 Azért annál is inkább szükséges nekünk a hallottakra figyelnünk, hogy valamikor el ne sodródjunk.
2 Mert ha az angyaloktól hirdetett beszéd erős volt, és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését:
3 Hogyan menekülünk meg mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel? amelyet először az Úr hirdetett, és azok akik hallották, megerősítették számunkra,
4 Velük együtt bizonyságot tett arról az Isten, jelekkel, csodákkal, és sokféle erőkkel, és a Szent Szellem kiosztása által, az Ő akarata szerint.
5 Mert nem angyaloknak vetette alá a jövendő világot, amelyről szólunk.
6 Sőt bizonyságot tett valahol valaki, *ezt* mondva: Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla, vagy az embernek fia, hogy meglátogatod őt?
7 Kisebbé tetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad Őt, és úrrá tetted kezeid munkáin,
8 Mindent lábai alá vetettél. Mert azzal, hogy neki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül: de most még nem látjuk, hogy neki minden alávettetett.
9 Azt azonban látjuk, hogy Jézus, aki egy kevés időre kisebbé lett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott

2
1Móz 1,3; Zsolt 33,6; Mt 21,38; Jn 1,3; Ef 3,9; Kol 1,16;

3
2Kor 4,4; Fil 2,6; Kol 1,15;

4
Fil 2,9;

5
2Sám 7,14; 1Krón 22,10; Zsolt 2,7; ApCsel 13,33; Zsid 5,5;

6
Zsolt 97,7;

7
Zsolt 104,4;

8
Zsolt 45,7;

10
Zsolt 102,26;

11
Ésa 51,6; 2Pét 3,7; 2Pét 3,10;

13
Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Ef 1,20; Zsid 10,12;

2
1Móz 19,17; 1Móz 19,26; 5Móz 27,26; ApCsel 7,53; Gal 3,19;

3
Mt 4,17; Mrk 1,14; Zsid 12,25;

4
Mrk 16,20; ApCsel 14,3; ApCsel 19,11;

6
Zsolt 8,5;

8
Zsolt 8,7; Mt 28,18; 1Kor 15,27; Ef 1,22;

9
ApCsel 2,33; Fil 2,7-8; Zsid 10,12;

meg, hogy az Isten kegyelméből mindenkiért megízlelje a halált.
10 Mert illendő volt, hogy akiért minden és aki által minden van, sok fiakat vezérelve dicsőségbe, az ő üdvösségük fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé.
11 Mert a megszentelő és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, ezért nem szégyelli őket atyjafiainak hívni,
12 *Ezt* mondva: Hirdetem a Te nevedet az én atyámfiainak, az egyház közepén dicséretet mondok neked.
13 És ismét: Én Őbenne bízom; és ismét: Itt vagyok én és a gyermekek, akiket az Isten nekem adott.
14 Mivel azért a gyermekek hústestből és vérből valók, Ő is hasonlóképpen részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt,
15 És megszabadítsa azokat, akik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok voltak.
16 Mert nyilván nem angyalokat karolt fel, hanem az Ábrahám magvát karolta fel.
17 Azért mindenestől fogva hasonlónak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő legyen és hű főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért.
18 Mert abban, hogy szenvedett, Ő maga is megkísértetve, segíthet azokon akik megkísértetnek.

11 ApCsel 17,26;
12 Zsolt 22,23;
13 Zsolt 18,3; Ésa 8,18;
14 Ésa 25,8; Hós 13,14; Jn 1,14; 1Kor 15,54; Fil 2,7; 2Tim 1,10;
15 Róm 8,15;
17 Fil 2,7; Zsid 4,15;
18 Zsid 4,15-16;

3 *Krisztus Mózessel egybevetve feljebb becsülendő, mint aki építőmester és a ház ura.*

1 Azért szent atyafiak, mennyei elhívás részesei, figyeljetek a mi vallásunk apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra,
2 Aki hű ahhoz aki Őt rendelte, ahogy Mózes is az Ő egész házában.
3 Mert ezt nagyobb dicsőségre tartották méltónak mint Mózest, amennyivel a ház építőjének nagyobb a tisztessége mint a háznak.
4 Mert minden házat épít valaki, de aki mindeneket elkészített, az Isten az.
5 Mózes is hű volt ugyan az Ő egész házában mint szolga, azok bizonyságára amiket azután kellett szólnia,
6 Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, akinek háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig erősen megtartjuk.
7 Azért ahogy a Szent Szellem mondja: Ma, ha az Ő szavát halljátok,
8 Meg ne keményítsétek a ti szíveteket mint a bosszantáskor, annak a kísértésnek a napján a pusztában,
9 Ahol atyáitok próbára tettek; megkísértettek engem, noha látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig.
10 Azért megharagudtam arra a nemzetségre és mondtam: mindig tévelygenek szívükben; és ők nem ismerték meg az én útjaimat.
11 Úgyhogy megesküdtem haragomban, hogy nem fognak bemenni az én nyugalmamba.
12 Vigyázzatok atyámfiai, hogy ne legyen közületek valakinek hitetlen gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon;
13 Hanem intsétek egymást mindennap, amíg mai napnak nevezik, hogy egyikőtök se keményedjen meg a bűn hitetése által:
14 Mert Krisztus részeseivé lettünk, ha ugyan az elkezdett bizalmat mindvégig erősen megtartjuk.
15 Amíg ezt mondják: Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket mint a bosszantáskor.
16 Mert néhányan mikor ezt hallották, felbosszantották: de nem mindenki aki kijött Egyiptomból Mózes által.
17 Kikre haragudott pedig meg negyven esztendeig? vajon nem azokra-e akik vétkeztek, akiknek testei elhullottak a pusztában?
18 Kiknek esküdött meg pedig, hogy nem mennek be az Ő nyugalmába, ha nem az engedetleneknek?
19 Látjuk is, hogy nem mehettek be az ő hitetlenségük miatt.

7 Zsolt 95,7; Zsid 4,7;
8 2Móz 17,2;
11 4Móz 14,21-24; 5Móz 1,34-35;
15 Zsid 3,7;
17 4Móz 14,37; Zsolt 106,26; 1Kor 10,10; Júd 5;
18 5Móz 1,34-35;

4 *Hit által megy az ember örök nyugalomba. Háromféle szombat. Isten igéjének ereje, Krisztus főpapsága, a kegyelem széke.*

1 Féljünk ezért, hogy az Ő nyugalmába való bemenetel ígéretét elhagyva, valaki közületek fogyatkozásban lévőnek ne látsszon.
2 Mert nekünk is hirdettetett az evangélium, ahogy azoknak is: de nem

1 Zsid 4,14; Zsid 6,20; Zsid 8,1; Zsid 9,11;
2 4Móz 12,7;
4 2Kor 5,1; Ef 2,10; Ef 2,21;
5 5Móz 18,15; 5Móz 18,18;
6 Róm 5,2; 1Kor 3,16; 1Kor 6,19; 2Kor 6,16; 1Pét 2,5;

használt nekik a hallott beszéd, mert nem párosították hittel azok akik hallották.

3 Zsolt 95,11;
3 Mert mi akik hiszünk, bemegyünk a nyugalomba, ahogy megmondta: Amint megesküdtem az én haragomban, nem mennek be az én nyugalmamba; jóllehet munkáit a világ megalapításától kezdve bevégezte.

4 1Móz 2,2; 2Móz 20,11; 2Móz 31,17;
4 Mert valahol a hetedik napról így szólt: És megnyugodott Isten a hetedik napon minden cselekedeteitől.
5 És ugyanabban ismét: Nem mennek be az én nyugalmamba.
6 Mivelhogy azért áll az, hogy némelyek bemennek abba, és akiknek először hirdettetett az evangélium, nem mentek be hitetlenség miatt:

7 Zsolt 95,7; Zsid 3,7;
7 Ismét határoz egy napot: Ma, szólva Dávid által annyi idő múlva, ahogy előbb mondva lett: Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveiteket.
8 Mert ha Józsué nyugalomba helyezte volna őket, nem szólna azok után más napról.
9 Azért megvan a szombatja az Isten népének.
10 Mert aki bement az Ő nyugalmába, az maga is megnyugodott a cselekedeteitől, ahogy Isten is az övéitől.
11 Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy valaki a hitetlenségnek ugyanabba a példájába ne essen.

12 Préd 12,13; Ésa 49,2; Ef 6,17;
12 Mert az Isten beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a léleknek és szellemnek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.

13 Zsolt 33,13;
13 És nincs olyan teremtmény, amely nyilvánvaló ne volna előtte, sőt mindenek meztelenek és leplezetlenek annak szemei előtt, akiről beszélünk.

14 Zsid 3,1; Zsid 6,20; Zsid 8,1; Zsid 9,11;
14 Mivelhogy azért nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken: Jézus, az Isten Fia, tartsuk meg ezt a hitvallásunkat.

15 Ésa 53,9; 2Kor 5,21; Fil 2,7; Zsid 2,18; 1Pét 2,22; 1Ján 3,5;
15 Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem aki megkísértetett mindenben hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt.

16 Róm 3,25;
16 Járuljunk azért bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségre.

5 A főpap szolgálata. Krisztus Istentől rendelt főpapunk, aki az Ő főpapi szolgálatát igazán megcselekedte.

1 Mert minden főpapot emberek közül választanak, emberekért rendelnek az Isten előtti dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért,
2 Aki képes együttérezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel, mert maga is körül van véve gyengeséggel.
3 3Móz 9,7; 3Móz 16,6; Zsid 7,26;
3 És ezért köteles, ahogy a népért, úgy önmagáért is áldozni a bűnökért.
4 2Móz 28,1; 1Krón 23,13; 2Krón 26,16;
4 És senki sem veszi magának ezt a tisztességet, hanem a*kit* Isten hív el, ahogy Áront is.
5 Így Krisztus sem maga dicsőítette meg magát azzal, hogy főpap lett, hanem az, aki így szólt hozzá: Én Fiam vagy Te, ma szültelek Téged.
5 Zsolt 2,7; ApCsel 13,33; Zsid 1,5;
6 Ahogy másutt is mondja: Te örökké való pap vagy, Melkisédek rendje szerint.
6 Zsolt 110,4; Zsid 7,17;
7 Aki az Ő hústeste napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani Őt a halálból, és meghallgattatott az Ő istenfélelméért,
7 Mt 26,39; Mt 27,46; Mt 27,50; Jn 17,1;
8 Ámbár Fiú, megtanulta azokból amiket szenvedett, az engedelmességet;
8 Fil 2,6;
9 És tökéletességre jutva, örök üdvösség szerzője lett mindazokra nézve, akik neki engedelmeskednek,
10 Nevezve az Istentől Melkisédek rendje szerint való főpapnak.
11 Akiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondanivalónk van, mivel restek lettetek a hallásra.
12 Mert bár ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, akiknek tejre van szükségetek és nem kemény eledelre.
12 1Kor 3,1-3;
13 Mert mindaz aki tejjel él, járatlan az igazság beszédében, mert kiskorú;
14 Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre.

6 A zsidók tunyaságát feddi és keményen fenyegeti őket; idejében való megjobbulásra indítja őket; jó reménységben van felőlük. Ábrahám példája. A hit vasmacskája (horgonya).

1 Azért elhagyva a kezdetét a Krisztusról való beszédnek, törekedjünk tökéletességre, nem rakosgatva le újra alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek és az Istenben való hitnek,
2 A keresztségeknek, kezek rátevésének, holtak feltámadásának és az örök ítélet tudományának.
3 És ezt tesszük, ha az Isten megengedi.
4 Mert lehetetlen dolog, hogy akik egyszer megvilágosíttattak, megízlelve a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szent Szellemnek,
5 És megízlelték az Isten jó beszédét és a jövendő világ erőit,
6 Hogy ha elesnek, ismét megújíttassanak a megtérésre, mint akik önmaguknak feszítsék meg az Isten Fiát, és meggyalázzák Őt.
7 Mert a föld, amely beissza a gyakran ráhulló esőt és hasznos füvet terem azoknak akik művelik, áldást nyer Istentől;
8 De amelyik töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, akiknek vége megégetés.
9 De felőletek szerelmeseim, ezeknél jobb és üdvösségesebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is.
10 Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzen a cselekedeteitekről és a szeretetről, melyet az Ő neve iránt tanúsítottatok, mint akik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek.
11 Kívánjuk pedig, hogy közületek mindenki ugyanazt a buzgóságot tanúsítsa a reménység bizonyossága iránt mindvégig.
12 Hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, akik hit és békességes tűrés által öröklik az ígéreteket.
13 Mert az Isten mikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem esküdhetett nagyobbra, önmagára esküdött.
14 *Ezt* mondva: Bizony megáldva megáldalak téged, és megsokasítva megsokasítalak téged.
15 És így, miután békességesen várt, megnyerte az ígéretet.
16 Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és náluk minden versengés vége megerősítésül az eskü;
17 Miért is az Isten bőségesen meg akarta mutatni az ígéret örököseinek az Ő végzése változhatatlanságát, esküvéssel lépett közbe,
18 Hogy két változhatatlan tény által, melyekre nézve lehetetlen, hogy az Isten hazudjon, erős vigasztalásunk legyen minekünk, mint akik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk lévő reménységet,
19 Mely a mi lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya, és beljebb hatol a kárpitnál,
20 Ahová útnyitóul bement értünk Jézus, aki örökkévaló főpap lett Melkisédek rendje szerint.

7 Krisztus főpapsága nagyobb a lévitákénál. Krisztus örökké főpap a Melkisédek szerint.

1 Mert ez a Melkisédek, Sálem királya, a felséges Isten papja, aki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahámmal találkozva megáldotta őt,
2 Akinek tizedet is adott Ábrahám mindenből: aki először magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békesség királya,
3 Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá téve az Isten Fiához, pap marad örökké.
4 Nézzétek meg pedig, milyen nagy ez, akinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka;
5 És bár azoknak, akik a Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsolatuk van, hogy törvény szerint tizedet szedjenek a néptől, azaz az ő atyafiaiktól, jóllehet ők is az Ábrahám ágyékából származtak;
6 De az akinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, és az ígéretek birtokosát megáldotta,
7 Pedig minden ellenmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet.
8 És itt halandó emberek szednek tize-

3 ApCsel 18,21; 1Kor 4,19; Jak 4,15;
4 Mt 12,31; Zsid 10,26; 1Ján 5,16;
10 Péld 14,31; Mt 10,42; Mt 25,40; Mrk 9,41; Jn 13,20;
14 1Móz 12,3; 1Móz 17,4; 1Móz 22,16; Zsolt 105,9; Lk 1,73;
16 2Móz 22,11;
20 Zsid 3,1; Zsid 4,14; Zsid 8,1; Zsid 9,11;
1 1Móz 14,18-19;
5 4Móz 18,21; 5Móz 18,1; Józs 14,4; 2Krón 31,5;
6 1Móz 14,20;

det, ott pedig az, akiről bizonyság van, hogy él:
9 És hogy úgy szóljak, Ábrahámnál fogva tized vetetett Lévitől is, a tizedszedőtől,
10 Mert ő még az atyja ágyékában volt, amikor Melkisédek elé ment.
11 Ha tehát a lévitai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség azután is mondani, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint?
12 Mert a papság megváltozásával szükségszerűen megváltozik a törvény is.
13 Mert akiről ezeket mondják, az más nemzetségből származott, amelyből senki sem szolgált az oltár körül;
14 Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadt, amely nemzetségre nézve semmit sem szólt Mózes a papságról.
15 És még inkább nyilvánvaló az, ha a Melkisédek hasonlósága szerint áll elő más pap,
16 Aki nem hústesti parancsolat törvénye szerint, hanem halhatatlan élet ereje szerint lett.
17 Mert ez a bizonyságtétel: Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint.
18 Mert az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erőtlen és haszontalan,
19 Mert a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet; de beáll a jobb reménység, amely által közeledünk az Istenhez.
20 És amennyiben nem eskü nélkül van, mert azok eskü nélkül lettek papokká,
21 De ez esküvel, az által, aki azt mondta neki: Megesküdött az Úr és nem bánja meg, Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint:
22 Annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus.
23 És azok jóllehet többen lettek papokká, mert a halál miatt nem maradhattak meg:
24 De ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága.
25 Ezért Ő mindenestől üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak Istenhez, mert örökké él, hogy esedezzen értük.
26 Mert ilyen főpap illetett minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, és aki az egeknél magasságosabb lett,
27 Akinek nincs szüksége, mint a főpapoknak, hogy naponta előbb a saját bűneiért vigyen áldozatot, azután a népéiért, mert ezt egyszer megcselekedte, amikor megáldozta magát.
28 Mert a törvény gyarló embereket rendel főpapokká, de a törvény után való eskü beszéde örökre megszentelt Fiút.

Krisztus és a léviták papsága közötti különbség. Krisztus mennyei szentséges helynek szolgál, azok pedig a földinek. Krisztus örökkévaló szövetség közbenjárója, azok pedig az elmúlandónak.

1 Fődolog pedig azokra nézve, amiket mondunk az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felség királyi székének jobbjára ült,
2 Mint a szenthely és az igazi sátor szolgája, amelyet az Úr szegezett fel, és nem ember.
3 Mert minden főpap ajándékok és áldozatok vitelére rendeltetett, amiért szükséges, hogy ennek is legyen amit áldozatul vigyen.
4 Mert ha e földön volna, még pap sem volna, mert vannak olyan papok, akik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal,
5 Akik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgálnak, ahogy Isten mondta Mózesnek, mikor be akarta végezni a sátort: Lásd meg, hogy mindent arra a formára csinálj, amely a hegyen mutattatott neked.
6 Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel jobb szövetség közbenjárója, amely jobb ígéretek alapján köttetett.
7 Mert ha az az első fogyatkozás nélküli lett volna, nem kerestek volna helyet a másodiknak.
8 Mert dorgálva őket, így szól: Íme, napok jönnek, ezt mondja az Úr, és az Izrael házával és Júda házával új szövetséget kötök.
9 Nem aszerint a szövetség szerint, amelyet atyáikkal kötöttem azon a napon, amikor kézen fogtam őket, hogy kivezessem Egyiptomból, mert ők nem maradtak meg abban az én szö-

11 Gal 2,21;
14 Ésa 11,1; Mt 1,3;
17 Zsolt 110,4; Zsid 5,6;
19 Jn 1,17; ApCsel 13,39; Róm 3,21; Róm 3,28; Róm 8,3; Gal 2,16;
21 Zsolt 110,4;
25 1Tim 2,5; 1Ján 2,1;
27 3Móz 9,7; 3Móz 16,6; Zsid 5,3;
1 Ef 1,20; Kol 3,1; Zsid 3,1; Zsid 4,14; Zsid 6,20; Zsid 9,11; Zsid 12,2;
3 Ef 5,2;
5 2Móz 25,40; ApCsel 7,44; Kol 2,17; Zsid 10,1;
6 2Kor 3,6;
8 Jer 31,31-34;

vetségemben, ezért én megvetettem őket, mondja az Úr.

10 Jer 31,33; Zak 8,8;
10 Ezért ez az a szövetség, melyet az Izrael házával kötök, azok *után* a napok után, mondja az Úr: Törvényemet az ő elméjükbe adom, és az ő szívükbe írom azokat, és Istenük leszek nekik és ők népem lesznek.

11 Jn 6,45; Jn 6,65; 1Ján 2,27;
11 És nem tanítja ki-ki az ő felebarátját és ki-ki az ő atyafiát, *ezt* mondva: Ismerd meg az Urat; mert mindnyájan megismernek engem, a kicsitől a nagyig.

12 Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, és az ő bűneikről és hamisságaikról meg nem emlékezem többé.

13 Mikor újról beszél, óvá tette az elsőt; ami pedig megavul és megvénül, közel van az enyészethez.

Az első sátor és papság dicsősége, amelyet a második, azaz a Krisztus papsága dicsőségre, méltóságra sokkal felülmúl.

1 Azért bizony voltak az első *szövetségnek* is istentiszteleti rendtartásai, mint szintén e világi szenthelye.

2 2Móz 26,1; 2Móz 36,1; 3Móz 24,5;
2 Mert sátor építtetett, az első, amelyben a lámpatartó *volt*, meg az asztal és a kenyerek felrakása; ezt nevezték szenthelynek.

4 2Móz 16,33; 2Móz 25,10; 2Móz 34,29; 4Móz 17,10; 1Kir 8,9; 2Krón 5,10;
3 A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet szentek szentjének neveztek,

4 Melyben az arany füstölőoltár volt és a szövetség ládája beborítva mindenfelől arannyal, ebben a mannás aranykorsó és Áron kihajtott vesszeje, meg a szövetség táblái,

5 2Móz 25,22;
5 Azon fölül pedig a dicsőség kérubjai, beárnyékolva a fedelet, amikről most nem szükséges részletesen szólni.

6 4Móz 28,3;
6 Mivel ezek pedig így voltak elrendezve, az első sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégzésére,

7 2Móz 30,10; 3Móz 16,2; 3Móz 16,34; Zsid 9,25;
7 A másodikba azonban minden évben egyszer, csak maga a főpap, vérrel, melyet magáért és a nép bűneiért áldoz.

8 Jn 14,6;
8 Azt jelentve ki ezzel a Szent Szellem, hogy még nem nyílt meg a szentély útja, mivelhogy fennáll még az első sátor.

9 Ami példázat a jelenkori időre, amikor olyan ajándékokkal és áldozatokkal áldoznak, amelyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattevőt,

10 3Móz 11,2; 4Móz 19,7;
10 Csak ételekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal — melyek hústesti rendszabályok — a megjobbulás idejéig kötelezők.

11 Zsid 3,1; Zsid 4,14; Zsid 6,20; Zsid 8,1;
11 Krisztus pedig megjelenve, mint a jövendő javak főpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül,

12 ApCsel 20,28; Ef 1,7; Kol 1,14; Zsid 10,10; 1Pét 1,19; Jel 1,5; Jel 5,9;
12 És nem bakok és tulkok vére által, hanem az Ő tulajdon vére által ment be egyszer a szentélybe, örök váltságot szerezve.

13 3Móz 16,14; 4Móz 19,4; Zsid 10,4;
13 Mert ha a bakok és a bikák vére, meg a tehén hamva, a tisztátalanokra hintve megszentelt a hústest tisztaságára:

14 Lk 1,74; Róm 6,13; Gal 1,4; Gal 2,20; Ef 5,2; Tit 2,14; 1Pét 4,2; 1Ján 1,7; Jel 1,5;
14 Mennyivel inkább a Krisztus vére, aki az örök Szellem által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek: megtisztítja a lelkiismereteteket a holt cselekedetektől, hogy az élő Istennek szolgáljatok.

15 Róm 5,6; 1Pét 3,18;
15 És ezért új szövetség közbenjárója Ő, hogy meghalva az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a hivatalosak elnyerjék az örökkévaló örökség ígéretét.

16 Mert ahol végrendelet van, szükséges, hogy a végrendelkező halála bekövetkezzen.

17 Gal 3,15;
17 Mert a végrendelet az ember halála után jogerős, mert amíg él a végrendelkező, addig nem érvényes.

18 Innen van, hogy az első *szövetség* sem szenteltetett meg vér nélkül.

19 Mert mikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vette a borjúk és a bakok vérét, vízzel és vörös gyapjúval meg izsóppal együtt, magát a könyvet is és az egész népet meghintette,

20 2Móz 24,8; Mt 26,28;
20 *Ezt* mondva: Ez annak a szövetségnek vére, amelyet Isten számotokra rendelt.

21 Majd a sátrat is és az összes istentiszteleti edényt is hasonlóképpen meghintette vérrel.

22 És csaknem mindent vérrel tisztítanak meg a törvény szerint: és vérontás nélkül nincs bűnbocsánat.

23 Azért szükséges, hogy a mennyei dolgok példái ilyenek által tisztíttas-

sanak meg, maguk a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal.
24 Mert nem kézzel csinált szentélybe ment be Krisztus, ami csak másolata az igazinak, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjen értünk.
25 Sem pedig, hogy sokszor áldozza meg magát, mint ahogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel;
26 Mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtésétől fogva; hanem most egyszer jelent meg az idők végén, hogy önmaga megáldozásával eltörölje a bűnt.
27 És ahogy elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig az ítélet;
28 Úgy Krisztus egyszer megáldoztatva, hogy sokak bűneit eltörölje, másodszor bűn nélkül jelenik meg azoknak, akik Őt várják az üdvösségükre.

10 *Az ó testamentum áldozatai elégtelenek voltak a bűn elvételére. Krisztus áldozata elégséges és tökéletes a bűn eltörlésére. Új szövetség, amiért Krisztust állhatatos hittel kell tisztelni.*

1 Minthogy a törvényben a jövendő jóknak árnyéka, nem maga a dolgok képe van meg, ennélfogva azokkal az áldozatokkal, amelyeket esztendőnként szüntelenül visznek, sohasem képes tökéletességre juttatni az odajárulókat;
2 Különben megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozóknak többé semmi bűntudatuk nem lett volna.
3 De azok esztendőnként bűnre emlékeztetnek.
4 Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.
5 Azért e világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem,
6 Égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél.
7 Akkor mondtam: Íme, itt vagyok, (a könyv fejezetében írva van rólam), hogy cselekedjem, óh Isten, a Te akaratodat.
8 Fentebb mondva, hogy áldozatot és ajándékot és égő, meg bűnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél, amelyeket a törvény szerint áldoznak,
9 Ekkor ezt mondta: Íme, itt vagyok, hogy cselekedjem a Te akaratodat, óh Isten. Eltörli az elsőt, hogy megalapítsa a másodikat,
10 Amely akarattal megszenteltettünk a Jézus Krisztus testének egyszer és mindenkorra való megáldozása által.
11 És minden pap naponta szolgálatban áll, és gyakran viszi ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem képesek eltörölni a bűnöket.
12 Ő azonban egy áldozattal áldozva a bűnökért, mindörökre az Isten jobbjára ült,
13 Várva most már, amíg lábai zsámolyául vettetnek az ellenségei.
14 Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszenteltetket.
15 Bizonyságot tesz pedig erről nekünk a Szent Szellem is, mert miután előre ezt mondta:
16 Ez az a szövetség, melyet azok *után* a napok után kötök velük, mondja az Úr: Törvényemet az ő szívükbe adom, és az ő elméjükbe írom be azokat,
17 És az ő bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem.
18 Ahol pedig bűnök bocsánata van, ott nincs többé bűnért való áldozat.
19 Mivelhogy azért atyámfiai szabadságunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által,
20 Azon az úton, amelyet Ő szentelt nekünk új és élő *út* gyanánt, a kárpit, azaz az Ő hústeste által,
21 És *mivelhogy* nagy papunk van az Isten háza felett:
22 Járuljunk hozzá igaz szívvel, a hit teljes meggyőződésével, mint akiknek tiszta a szívük a gonosz lelkiismerettől,
23 És testük meg van mosva tiszta vízzel; tartsuk meg a reménység megvallását tántoríthatatlanul, mert hű az aki ígéretet tett,
24 És ügyeljünk egymásra, hogy felbuzduljunk a szeretetre és jó cselekedetekre,
25 El nem hagyva a magunk gyülekezését, ahogy szokása némelyeknek, hanem intve *egymást:* annyival inkább, mivel látjátok, hogy az a nap közelít.
26 Mert ha szándékosan vétkezünk az

25 2Móz 30,10; 3Móz 16,2; 3Móz 16,34; Zsid 9,7;
28 Róm 5,6; Róm 5,8; 1Pét 3,18;
1 Kol 2,17; Zsid 8,5;
4 3Móz 16,14; 4Móz 19,4; Zsid 9,13;
5 Zsolt 40,7; Ésa 1,11; Jer 6,20; Ámós 5,21;
10 Zsid 9,12;
12 Zsolt 110,1; ApCsel 2,34; 1Kor 15,25; Ef 1,20; Kol 3,1; Zsid 1,13;
16 Jer 31,31-34; Róm 11,27; Zsid 8,8;
19 Jn 10,9; Jn 14,6; Róm 5,2; Ef 2,13; Ef 3,12;
22 Ezék 36,25;
26 4Móz 15,30; Mt 12,31; Zsid 6,4; 2Pét 2,20; 1Ján 5,16;

igazság megismerése után, akkor többé nincs áldozat a bűnökért,
27 Hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a tűz lángja, amely megemészti az ellenszegülőket.
28 Aki megveti a Mózes törvényét, két vagy három tanú bizonyságára irgalom nélkül meghal;
29 Gondoljátok meg, hogy mennyivel súlyosabb büntetésre méltó az, aki az Isten Fiát megtapossa, és a szövetség vérét, mellyel megszenteltetett, semmibe veszi és a kegyelem Szellemét bántalmazza?
30 Mert ismerjük azt, aki így szólt: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr. És ismét: Az Úr megítéli az ő népét.
31 Rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni.
32 Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, amelyekben miután megvilágosíttattatok, sok szenvedésteljes küzdelmet álltatok ki,
33 Mikor egyfelől gyalázásokkal és nyomorgattatásokkal nyilvánosság elé hurcoltak titeket, másfelől pedig társai lettetek azoknak, akik így jártak.
34 Mert az én fogságomban is velem együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok, magatokban tudva, hogy nektek jobb és maradandóbb vagyonotok van a mennyekben.
35 Ne dobjátok el ezért a ti bizalmatokat amelynek nagy jutalma van.
36 Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy miután az Isten akaratát cselekszitek, elvegyétek az ígéretet.
37 Mert még egy kevés, csak egy nagyon kevés idő, és aki eljövendő eljön és nem késik.
38 Az igaz pedig hit által él: És aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem.
39 De mi nem olyanok vagyunk akik meghátrálunk, hogy elvesszünk, hanem olyanok akik hiszünk a lelkünk üdvösségére.

28 4Móz 35,30; 5Móz 17,6; 5Móz 19,15; Mt 18,16; 2Kor 13,1;
30 5Móz 32,35; 5Móz 32,36; Róm 12,19;
34 Mt 5,12; ApCsel 21,33;
36 Lk 21,19;
37 Hab 2,3; Agg 2,6; 1Pét 1,7; 2Pét 3,9;
38 Hab 2,4; Róm 1,17; Gal 3,11;

11

Mi a hit, és annak cselekedeteit sok példával megmutatja.

1 A hit pedig a remélt dolgok valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.
2 Mert ezzel szereztek *jó* bizonyságot a régebbiek.
3 Hit által értjük meg, hogy e világ Isten beszéde által teremtetett, hogy ami látható, a láthatatlanból állt elő.
4 Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek mint Kain, ami által bizonyságot nyert arról, hogy igaz, bizonyságot téve az ő ajándékairól Isten, és az által még holta után is beszél.
5 Hit által vitetett fel Énokh, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert az Isten felvitte őt. Mert felvitetése előtt bizonyságot nyert arról, hogy kedves volt Istennek.
6 Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni, mert aki Isten elé járul, hinnie kell hogy Ő létezik, és megjutalmazza azokat akik Őt keresik.
7 Hit által Noé, megintve Istentől a még nem látott dolgokról, félve készítette a bárkát háza népe megtartására, amely által kárhoztatta ezt a világot, és a hitből való igazság örökösévé lett.
8 Hit által engedelmeskedett Ábrahám, mikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre amelyet örökségül fog kapni; és kiment, nem tudva hová megy.
9 Hit által lakott az ígéret földjén mint idegenben, sátorokban lakva Izsákkal és Jákobbal, ugyanannak az ígéretnek az örököstársaival.
10 Mert várta az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten.
11 Hit által nyert erőt Sára is az ő méhében a fogantatásra, és életkora ellenére szült, mert hűnek tartotta azt, aki az ígéretet tette.
12 Azért is egytől, még pedig mintegy meghalttól annyian származtak mint az ég csillagainak sokasága, és mint a tenger partján a föveny, ami megszámlálhatatlan.
13 Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéreteket, hanem távolról látva azokat, miután hittek és ragaszkodtak azokhoz, és vallást tettek arról, hogy jövevények és bujdosók a földön.
14 Mert akik így szólnak, nyíltan kijelentik, hogy ők hazát keresnek.
15 És hogyha eszükbe jutott volna az amelyből kijöttek, lett volna idejük a visszatérésre.
16 Így azonban jobb után vágyódnak,

3 1Móz 1,1; Zsolt 33,6; Jn 1,10; Róm 4,17; Ef 3,9; Kol 1,16;
4 1Móz 4,4; Mt 23,35;
5 1Móz 5,24;
7 1Móz 6,13;
8 1Móz 12,4;
11 1Móz 17,19; 1Móz 21,2; Lk 1,36;
12 1Móz 15,5; 1Móz 22,17; Róm 4,18;
13 1Móz 23,4; 1Móz 47,9; Jn 8,53;
16 2Móz 3,6; Mt 22,32; ApCsel 7,32;

tudniillik mennyei után: ezért nem szégyelli őket az Isten, hogy az ő Istenüknek nevezzék, mert várost készített nekik.

17 Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára téve, és az ő egyszülöttjét vitte áldozatul, ő, aki az ígéreteket vette,

18 Akinek meg volt mondva: Izsákban neveztetik a te magod;

19 Úgy gondolva, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani, amiért őt példaképpen vissza is nyerte.

20 Hit által áldotta meg a jövendő dolgokra nézve Izsák Jákobot és Ézsaut.

21 Hit által áldotta meg a haldokló Jákob a József fiainak mindegyikét, és botja végére hajolva imádkozott.

22 Hit által emlékezett meg élete végén József az Izrael fiainak kimeneteléről, és az ő temetéséről rendelkezett.

23 Hit által rejtegették Mózest az ő szülei, születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától.

24 Hit által tiltakozott Mózes, mikor felnövekedett, hogy a fáraó lánya fiának mondják,

25 Inkább választva az Isten népével az együtt nyomorgást, mint a bűn ideig-óráig való örömét;

26 Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartva Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.

27 Hit által hagyta el Egyiptomot, nem félve a király haragjától, mert erős szívű volt, mintha látta volna azt aki láthatatlan.

28 Hit által rendelte a páskhát és a vér kiontását, hogy az öldöklő ne érintse az elsőszülöttjeiket.

29 Hit által keltek át a Vörös tengeren, mint valami szárazföldön, amit megpróbálva az egyiptomiak, elnyelettek.

30 Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, mikor hét napon át megkerülték.

31 Hit által nem veszett el Ráháb, a parázna nő, a hitetlenekkel együtt, mikor békével befogadta a kémeket.

32 És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról;

33 Akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az oroszlánok száját betömték.

34 Kioltották a tűz erejét, megmenekültek a kard élétől, felerősödtek a gyengeségből, erősek lettek a háborúban, megfutamították az idegenek táborait.

35 Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat; másokat kínpadra vontak, visszautasítva a szabadulást, hogy becsesebb feltámadásban részesüljenek.

36 Mások pedig megcsúfolások és ostorozások próbáját állták ki, sőt még bilincseket és börtönt is;

37 Megkövezték őket, szétfűrészelték, megkísértették, kardra hányták, juhok és kecskék bőrében bujdostak, nélködöztek, nyomorogtak, gyötrődtek,

38 Akikre nem volt méltó ez a világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a föld hasadékaiban.

39 És mindezek, bár hit által jó bizonyságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet.

40 Mivel Isten felőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nélkülünk tökéletességre ne jussanak.

12

Int, hogy minden akadályt hátra hagyva Krisztust kell követni, és az atyafiúi sanyargatást békességgel tűrjék. Egyéb jóságos cselekedetekre int.

1 Azért mi is, akiket a bizonyságoknak ilyen nagy fellege vesz körül, félretéve minden terhet és a megkörnyékező bűnt, kitartással fussuk meg az elénk adott célt.

2 Nézve a hit fejedelmére és bevégzőjére Jézusra, aki az előtte lévő öröm helyett keresztet szenvedett, megvetve a gyalázatot, és az Isten királyi székének jobbjára ült.

3 Gondoljátok meg azért, hogy Ő ilyen ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjetek lelkeitekben elalélva.

4 Mert még vérig nem álltatok ellen, tusakodva a bűn ellen.

5 És elfeledkeztetek-e az intésről, amely nektek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését, se el ne lankadj ha Ő dorgál téged;

6 Mert akit szeret az Úr, megdorgálja,

17 1Móz 22,10;

18 1Móz 21,12; Róm 9,7; Gal 3,29;

20 1Móz 27,28; 1Móz 27,39;

21 1Móz 47,31; 1Móz 48,15;

22 1Móz 50,24;

23 2Móz 2,2; ApCsel 7,20;

25 Zsolt 84,11;

28 2Móz 12,21;

29 2Móz 14,22;

30 Józs 6,20;

31 Józs 2,1; Józs 6,23; Jak 2,25;

32 Bír 4,6; Bír 6,11; Bír 11,1; Bír 12,7; Bír 13,24; 1Sám 12,20; 1Sám 17,45;

33 Bír 14,6; 1Sám 17,34; Dán 6,22;

34 1Sám 20,1; 1Kir 19,3; 2Kir 6,16; Zsolt 6,9; Zsolt 42,10; Ésa 38,21; Dán 3,25;

35 1Kir 17,23; 2Kir 4,36; ApCsel 22,25;

36 Jer 20,2;

37 1Kir 21,13; 2Kir 1,8; 2Krón 24,21; Mt 3,4;

1 Róm 6,4; Róm 12,12; 1Kor 9,24; Ef 4,22; Kol 3,8; Zsid 10,36; 1Pét 2,1-2;

2 Lk 24,26; Fil 2,8-9; Zsid 1,3; Zsid 8,1; 1Pét 1,11;

4 1Kor 10,13;

5 Jób 5,17; Péld 3,11; Jel 3,19;

megostoroz pedig mindenkit, akit fiává fogad.
7 Ha a fenyítést elszenveditek, akkor veletek úgy bánik az Isten mint fiaival: mert melyik fiú az, akit meg nem fenyít az apa?
8 Ha pedig fenyítés nélkül vagytok, amelyben mindenek részesülnek, akkor fattyak vagytok és nem fiak.
9 Azután pedig, a mi hústesti apáink fenyítettek minket, és becsültük őket; vagy nem kell-e sokkal inkább engedelmeskednünk a szellemek Atyjának, hogy éljünk?
10 Mert azok kevés ideig, tetszésük szerint fenyítettek; Ő pedig a mi javunkra, hogy szentségében részesüljünk.
11 Bármilyen fenyítés pedig jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde később az igazság békességes gyümölcsével fizet azoknak, akik megedződnek általa.
12 Azért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket erősítsétek meg,
13 És lábaitokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne tévelyedjen az útról, sőt inkább meggyógyuljon.
14 Kövessétek a békességet mindenkivel, és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat:
15 Vigyázva arra, hogy az Isten kegyelmétől ne szakadjon el senki; nehogy a keserűség bármely gyökere felnövekedve megzavarjon, és ez által sokan megfertőződjenek.
16 Ne legyen senki parázna vagy istentelen mint Ézsau, aki egy ételért eladta az ő elsőszülöttségi jogát.
17 Mert tudjátok, hogy azután is, amikor örökölni akarta az áldást, megvettetett, mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt *az áldást.*
18 Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, és lángoló tűzhöz, és sűrű füsthöz, és sötétséghez, és szélvészhez,
19 És trombita harsogásához, és az *Isten* beszédének szavához, melyet akik hallottak, kérték, hogy többé ne szóljon hozzájuk;
20 Mert nem bírták ki ami meg volt parancsolva: Még ha oktalan állat ér is a hegyhez, kövezzék meg vagy nyíllal lőjék le;
21 És olyan rettenetes volt a látvány, hogy Mózes is mondta: Megijedtem és remegek.
22 Hanem a Sion hegyéhez járultatok, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez,
23 Az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyekben, és mindenek bírájához, Istenhez, és a tökéletes igazak szellemeihez,
24 És az új szövetség közbenjárójához Jézushoz, és a meghintés véréhez, amely jobbat beszél mint az Ábel vére.
25 Vigyázzatok, meg ne vessétek azt aki szól; mert ha azok nem menekültek meg, akik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól aki a mennyekből van,
26 Akinek a szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, *ezt* mondva: Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is.
27 Az a „még egyszer" pedig jelenti az állhatatlan dolgoknak, mint teremtményeknek elvetését, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg.
28 Azért a mozdíthatatlan országot felvéve, tartsuk meg a kegyelmet, amely által szolgáljunk az Istennek tetsző módon, tisztelettel és félelemmel,
29 Mert a mi Istenünk megemésztő tűz.

13 *Atyafiúi szeretetre és jótéteményre int. Tiltja a tisztátalanságot és a fösvénységet. Állhatatosságot, tűrést, hálaadást, az elöljárók felé engedelmességet parancsol. Intéseit könyörgéssel végzi.*

1 Az atyafiúi szeretet maradjon meg.
2 A vendégszeretetről el ne felejtkezzetek, mert ez által némelyek, tudtotokon kívül angyalokat vendégeltek meg.
3 Emlékezzetek meg a foglyokról mint fogolytársak, és a gyötrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok.
4 Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtlen házaság; a paráznákat pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten.
5 Fösvénység nélküli legyen a magaviseletetek; elégedjetek meg azzal amitek van, mert Ő mondta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled;

12 Ésa 35,3;
14 Mt 5,8; Róm 12,18; 2Tim 2,22;
15 5Móz 29,18; ApCsel 17,13; 2Kor 6,1; Gal 5,12;
16 1Móz 25,33; Ef 5,3; Kol 3,5; 1Thessz 4,3;
17 1Móz 27,36;
18 2Móz 19,10; 2Móz 19,16; 2Móz 20,21; 5Móz 5,22;
19 2Móz 20,19; 5Móz 5,25; 5Móz 18,16
20 2Móz 19,13;
22 Gal 4,26; Jel 3,12; Jel 21,10;
23 Lk 10,20;
24 1Móz 4,10; Zsid 10,22; Zsid 11,4; 1Pét 1,2;
25 Zsid 2,3;
26 Agg 2,6;
28 1Pét 2,5;
29 5Móz 4,24;
1 Róm 12,10; Ef 4,2; 1Pét 1,22; 1Pét 2,17; 1Pét 4,8;
2 1Móz 18,1; 1Móz 19,1; Róm 12,13; 1Pét 4,9;
3 Mt 25,36;
5 2Móz 23,8; 5Móz 16,19; 5Móz 31,6; 5Móz 31,8; Józs 1,5; 1Krón 28,20; Péld 15,16; Fil 4,11; 1Tim 6,6; 1Tim 6,8;

6 Ügyhogy bátran mondjuk: Az Úr az
én segítségem, nem félek; ember mit
árthat nekem?
7 Emlékezzetek meg az elöljáróitokról,
akik az Isten beszédét szólták nektek,
és figyelve az életük végére, kövessé-
tek hitüket.
8 Jézus Krisztus tegnap és ma és örök-
ké ugyanaz.
9 Különböző és idegen tudományok
által ne hagyjátok magatokat félre-
vezetni, mert jó dolog kegyelemmel
megerősíteni a szívet, nem ennivalók-
kal, amelyeknek semmi hasznát sem
veszik azok akik azok körül járnak.
10 Van oltárunk, amelyről nincs joguk
enni azoknak, akik a sátornak szolgál-
nak.
11 Mert amelyik állatok vérét a főpap
beviszi a szentélybe a bűnért, azok tes-
tét megégetik a táboron kívül.
12 Azért Jézus is, hogy megszentelje a
népet az Ő tulajdon vére által, a kapun
kívül szenvedett.
13 Azért menjünk ki hozzá a táboron
kívül, az Ő gyalázatát hordozva.
14 Mert itt nincs maradandó városunk,
hanem a jövendőt keressük.
15 Azért szüntelen vigyük Őáltala Is-
ten elé a dicséret áldozatát, azaz az Ő
nevéről vallást tevő ajkak gyümölcsét.
16 A jótékonyságról és az adakozásról
el ne feledkezzetek, mert ilyen áldoza-
tokban gyönyörködik az Isten.
17 Engedelmeskedjetek elöljáróitok-
nak és fogadjatok szót, mert ők vigyáz-
nak lelkeitekre mint számadók; hogy
ezt örömmel tegyék és nem bánkódva,
mert ez nektek nem használ.
18 Imádkozzatok értünk. Mert úgy va-
gyunk meggyőződve, hogy jó lelkiis-
meretünk van, igyekezve mindenek-
ben tisztességesen forgolódni.
19 Mégis arra kérlek, hogy ezt cse-
lekedjétek, hogy mihamarabb visszatér-
hessek hozzátok.
20 A békesség Istene pedig, aki kihoz-
ta a halálból a juhok nagy pásztorát,
örök szövetség vére által, a mi Urun-
kat Jézust,
21 Tegyen tökéletesekké titeket min-
den jóra, hogy cselekedjétek az Ő
akaratát, azt munkálva bennetek,
ami kedves előtte a Jézus Krisztus ál-
tal, akinek dicsőség örökkön-örökké.
Ámen.
22 Kérlek pedig titeket atyámfiai, szen-
vedjétek el ezt az intő beszédet, hiszen
röviden is írtam nektek.
23 Legyen tudtotokra, hogy a mi
atyánkfia, Timótheus kiszabadult, aki-
vel, ha hamar eljön, meglátogatlak ti-
teket.
24 Köszöntsétek minden elöljárótokat
és a szenteket mind. Köszöntenek tite-
ket az Olaszországból valók.
25 Kegyelem *legyen* mindnyájatokkal!
Ámen!

6 Zsolt 56,5; Zsolt 118,6;
7 Zsid 13,17;
9 Jer 29,8; Mt 24,4; Jn 6,27; Róm 14,17; Róm 16,17; Ef 4,14; Ef 5,6; Kol 2,16; 2Thessz 2,2; 2Tim 4,3; 1Ján 4,1;
11 2Móz 29,14; 3Móz 4,21; 3Móz 6,30; 3Móz 16,27; 4Móz 19,3;
12 Jn 19,17-18;
14 Fil 3,20;
15 Hós 14,3;
16 Fil 4,18;
17 Ezék 3,18; Ezék 33,8; Fil 2,29; 1Thessz 5,12; 1Tim 5,17;
20 Ésa 40,11; Ezék 34,23; Jn 10,11; 1Pét 5,4;
21 2Kor 3,5; Fil 2,13;

JAKAB APOSTOL LEVELE

Ebben a levélben az apostol arra tanít, hogy az ember a hitét jó cselekedetekkel, az igaz hit gyümölcseivel mutassa meg és bizonyítsa be, mert különben nincs igaz hite, hanem halott. Azután int minden jóságos cselekedetekre, állhatatosságra, a kereszt alatt békességes tűrésre, buzgó könyörgésre, nyelvekkel, az Isten ajándékaival való jó életre.

1 *Intés a tűrésre, Istentől való bölcsesség kérésére. A mulandó gazdagság, a kísértés eredete. Minden jó ajándék Istentől, onnan felülről van. A haragot ne siessük el. Isten igéjét hallgatni és megcselekedni. Istent tisztelni.*

1 Jakab, Istennek és az Úr Jézus Kriszt-
usnak szolgája, az elszórtan lévő ti-
zenkét nemzetségnek: üdvözletem.
2 Teljes örömnek tartsátok atyámfiai,
mikor különféle kísértésekbe estek,
3 Tudva, hogy a ti hitetek megpróbál-
tatása békességes tűrést szerez.
4 A békességes tűrésben pedig tökéle-
tes cselekedet legyen, hogy tökéletes-
ek és épek legyetek minden fogyatko-
zás nélkül.
5 Ha pedig valakinek közületek nincs
bölcsessége, kérje Istentől, aki minden-
kinek készségesen és szemrehányás
nélkül adja; és megadatik neki.
6 De hittel kérje, semmit sem kétel-
kedve: mert aki kétélkedik, hasonló a

1 ApCsel 8,1; 1Pét 1,1;
2 Mt 5,11; Róm 5,3; 1Pét 1,6;
3 Róm 5,3; 1Pét 1,7;
5 Péld 2,3; Jer 29,12; Mt 7,7; Mt 21,22; Mrk 11,24; Jn 16,24; 1Ján 3,22; 1Ján 5,14;

tenger habjához, amelyet a szél hajt és ide-oda hány.
7 Mert ne vélje az ilyen ember, hogy kaphat valamit az Úrtól;
8 A kétszívű, a minden útjában állhatatlan ember.
9 Dicsekedjen pedig az alázatos *sorsú* atyafi az ő nagyságával;
10 A gazdag pedig az ő alázatosságában: mert elmúlik mint a fű virága.
11 Mert felkel a nap az ő hőségével és megszárítja a füvet, és annak virága elhull és ábrázatának kedvessége elvész: így hervad el a gazdag is az ő útjaiban.
12 Boldog ember az aki a kísértésben kitart, mert miután ki van próbálva, elveszi az élet koronáját, amelyet az Úr ígért az Őt szeretőknek.
13 Senki se mondja mikor kísértetik: Az Istentől kísértetem; mert az Isten gonoszsággal nem kísérthető, Ő pedig senkit sem kísért.
14 Hanem mindenki kísértetik, mikor a tulajdon kívánsága vonja és csábítja.
15 Azután a kívánság megfoganva bűnt szül; a bűn pedig teljességre jutva halált nemz.
16 Ne tévelyegjetek szeretett atyámfiai!
17 Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről van, és a világosságok Atyjától száll alá, akinél nincs változás vagy változásnak árnyéka.
18 Az Ő akarata szült minket az igazság igéje által, hogy a teremtményeinek valamiféle első zsengéje legyünk.
19 Azért szeretett atyámfiai, legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.
20 Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja.
21 Azért elvetve minden undokságot és a gonoszság sokaságát, szelíden fogadjátok a beoltott igét, amely megtarthatja a ti lelkeiteket.
22 Az igének pedig megtartói legyetek és ne csak hallgatói, megcsalva magatokat.
23 Mert ha valaki hallgatója az igének és nem megtartója, az ilyen hasonló ahhoz az emberhez, aki tükörben nézi az ő természet szerinti arcát:
24 Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette milyen volt.
25 De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad abban, az nem feledékeny hallgató, hanem a cselekedet követője, az boldog lesz az ő cselekedetében.
26 Ha valaki istentisztelőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg az ő nyelvét, hanem megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló.
27 Tiszta és szeplő nélküli istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, *és* szeplő nélkül megtartani magát e világtól.

11 Ésa 40,6; 1Kor 7,31; Jak 4,14; 1Pét 1,24; 1Ján 2,17;
12 Jób 5,17; Mt 10,22; Mt 19,28-29; 2Tim 4,8; 1Pét 5,4; Jel 2,10;
17 Péld 2,6; Ésa 14,27; Ésa 46,10; Mal 3,6; Róm 11,29; 1Kor 4,7;
18 1Kor 4,15; Gal 4,19; 1Pét 1,23;
19 Péld 17,27; Préd 5,2;
21 Róm 13,12; Kol 3,8;
22 Mt 7,21; Lk 11,28; Róm 2,13; 1Ján 3,7;
23 Lk 6,47;
25 Mt 5,19;
26 Zsolt 34,14; Jak 3,6; 1Pét 3,10;

2 *A személyválogatás nem illik a keresztényi hithez, amit nem elég szóval megvallani, hanem azt cselekedettel kell megmutatni. A cselekedetek mutatják meg a hit igaz voltát.*

1 Atyámfiai, a mi dicsőséges Urunk Jézus Krisztusban való hitet ne elegyítsétek személyválogatással.
2 Mert ha a ti gyülekezetetekbe bemegy egy aranygyűrűs férfi fényes ruhában, és bemegy egy szegény is szennyes ruhában;
3 És rátekintetek arra akin a fényes ruha van, és azt mondjátok neki: Te ülj ide szépen; és a szegénynek ezt mondjátok: Te állj ott, vagy ülj ide az én zsámolyom mellé:
4 Vajon nem tettetek-e magatokban választást, és nem lettetek-e gonosz gondolkozású bírákká?
5 Halljátok meg szeretett atyámfiai: vajon nem az Isten választotta-e ki e világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben és örökösei az országnak, amelyet azoknak ígért akik szeretik Őt?
6 Ti pedig megvetettétek a szegényt. Vagy nem a gazdagok hatalmaskodnak-e rajtatok, és nem ők hurcolnak -e titeket a törvény elé?
7 Nem ők káromolják-e azt a szép nevet, amelyről neveznek titeket?
8 Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: Szeresd felebarátodat mint önmagadat, jól cselekszetek.
9 De ha személyválogatók vagytok, vétkeztek, elmarasztalva a törvény által mint annak megrontói.

1 3Móz 19,15; 5Móz 16,19; Péld 24,23; Mt 22,16;
5 2Móz 20,6; 1Sám 2,30; Péld 8,17; Mt 5,3; Jn 7,48; 1Kor 1,26;
8 3Móz 19,18; Mt 22,39; Mrk 12,31; Róm 13,9; Gal 5,14; Ef 5,2; 1Thessz 4,9;
10 5Móz 27,26; Mt 5,19; Gal 3,10;

10 Mert ha valaki az egész törvényt meg is tartja, de vétkezik egyben, az egész megrontásában bűnös.
11 Mert aki ezt mondta: Ne paráználkodj, ezt is mondta: Ne ölj. És ha nem paráználkodsz, de ölsz, törvényszegővé lettél.
12 Úgy szóljatok és úgy cselekedjetek, mint akiket a szabadság törvénye fog megítélni.
13 Mert az ítélet irgalmatlan az iránt aki nem cselekszik irgalmasságot; és dicsekszik az irgalmasság az ítélet ellen.
14 Mi a haszna atyámfiai, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek? Vagy megtarthatja-e őt a hit?
15 Ha pedig az atyafiak, férfiak vagy nők meztelenek és szűkölködnek mindennapi eledel nélkül,
16 És azt mondja nekik valaki közületek: Menjetek el békességgel, melegedjetek meg és lakjatok jól; de nem adjátok meg nekik amikre szüksége van a testnek; mi annak a haszna?
17 Így a hit is, ha nincsenek cselekedetei, meghalt önmagában.
18 De mondhatja valaki: Neked hited van, nekem pedig cselekedeteim vannak. Mutasd meg nekem a hitedet a te cselekedeteidből, és meg fogom neked mutatni a cselekedeteimből az én hitemet.
19 Hiszed, hogy az Isten egy. Jól teszed. A démonok is hiszik, és rettegnek.
20 Akarod-e pedig tudni te hiábavaló ember, hogy a hit cselekedetek nélkül meghalt?
21 Ábrahám, a mi atyánk, vajon nem cselekedetekből igazíttatott-e meg mikor felajánlotta Izsákot, a fiát az oltárra?
22 Látod, hogy a hit együtt munkálkodott a cselekedeteivel, és a cselekedetekből lett teljessé a hit;
23 És beteljesedett az Írás, amely ezt mondja: Hitt pedig Ábrahám az Istennek és tulajdoníttatott neki igazságul, és Isten barátjának nevezték.
24 Látjátok, hogy cselekedetekből igazul meg az ember, és nem csak hitből.
25 Ugyanígy a tisztátalan Ráháb is, nem cselekedetekből igazult-e meg amikor a követeket házába fogadta, és más úton bocsátotta ki?
26 Mert ahogy halott a test szellem nélkül, úgy halott a hit is cselekedetek nélkül.

3 Aki sokat tanít, sokról kell számot adnia. A nyelv megszelídíthetetlen. Emberi és mennyei bölcsesség.

1 Atyámfiai, ne legyetek sokan tanítók, tudva azt, hogy súlyosabb ítéletünk lesz.
2 Mert mindnyájan sok dologban vétkezünk. Ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember, képes az egész testét is megzabolázni.
3 Íme a lovak szájába zablát vetünk, hogy engedelmeskedjenek nekünk, és az egész testüket igazgatjuk.
4 Íme a hajók is, noha milyen nagyok és erős szelektől hajtatnak, de egy igen kis kormánytól oda fordulnak, ahová a kormányos szándéka akarja.
5 Így a nyelv is kicsi tag és nagy dolgokkal dicsekedik. Íme, egy kis tűz milyen nagy erdőt felgyújt!
6 A nyelv is tűz, a gonoszság összessége. Úgy van a nyelv a tagjaink között, hogy megszeplősíti az egész testet, és lángba borítja élet*ünk* folyását, *maga* is lángba borulva a gyehennától.
7 Mert minden természet, vadállatoké, madaraké, csúszómászóké és vízieké megszelídíthető és meg is szelídített az emberi természet által:
8 De a nyelvet az emberek közül senki sem szelídítheti meg; fékezhetetlen gonosz az, halálos méreggel teljes.
9 Ezzel áldjuk az Istent és Atyát, és ezzel átkozzuk az embereket, akik az Isten hasonlóságára lettek teremtve:
10 Ugyanabból a szájból jön ki áldás és átok. Atyámfiai, nem kellene ezeknek így lenni!
11 Vajon a forrás ugyanabból a nyílásból csörgedeztet-e édeset és keserűt?
12 Vagy atyámfiai, teremhet-e a fügefa olajmagvakat, vagy a szőlőtő fügét? Így egy forrás sem adhat sós és édes vizet.
13 Kicsoda köztetek bölcs és okos? Mutassa meg az ő jó életéből a cselekedeteit, bölcsesség szelídségével.
14 Ha pedig keserű irigység és civódás

van a szívetekben, ne dicsekedjetek és ne hazudjatok az igazság ellen.
15 Ez nem az a bölcsesség amely felülről jön, hanem földi, lelki és démoni.
16 Mert ahol irigység és civakodás *van,* ott háborúság és minden gonosz cselekedet *van.*
17 A bölcsesség amely felülről van, először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedelmes, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató.
18 Akik pedig a békesség szeretői, az igazság gyümölcseit békességben vetik.

4 A testi gyönyörűségek ellen, és e világ barátsága ellen. Isten ellenáll a kevélyeknek. Istennek kell engedni; felebarátainkat ne kárhoztassuk. Hiábavaló az ember minden dicsekedése és szándéka az Isten akarata nélkül.

1 Honnan vannak háborúk és harcok közöttetek? Nem onnan-e, a gerjedelmeitekből, amelyek a ti tagjaitokban hadakoznak?
2 Kívántok *valamit,* és nincs nektek: gyilkoltok és irigykedtek, és nem nyerhetitek meg; harcoltok és háborúskodtok; de nincs semmitek, mert nem kéritek.
3 Kéritek, de nem kapjátok, mert nem jól kéritek; hogy a ti gerjedelmeitekre költsétek azt.
4 Parázna férfiak és asszonyok, nem tudjátok-e, hogy e világ barátsága gyűlöletes Isten előtt? Aki azért e világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz.
5 Vagy azt gondoljátok, hogy az Írás hiába mondja: Irigységre kívánkozik a szellem amely bennünk lakik?
6 De nagyobb kegyelmet ad, ezért mondja: Az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.
7 Engedelmeskedjetek azért az Istennek, álljatok ellen az ördögnek és elfut tőletek.
8 Közeledjetek az Istenhez és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket ti bűnösök, és szenteljétek meg szíveiteket ti kétszívűek.
9 Keseregjetek, gyászoljatok és sírjatok; a ti nevetésetek gyászra forduljon, és örömötök szomorúságra.
10 Alázzátok meg magatokat az Úr előtt és felmagasztal titeket.
11 Ne szóljátok meg egymást atyámfiai. Aki megszólja atyjafiát, és aki kárhoztatja az ő atyjafiát, az a törvény ellen szól és a törvényt kárhoztatja. Ha pedig a törvényt kárhoztatod, nem megtartója, hanem bírája vagy a törvénynek.
12 Egy a törvényhozó, aki hatalmas megtartani és elveszíteni: kicsoda vagy te, hogy kárhoztatod a másikat?
13 No most már ti, akik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, és kalmárkodunk és nyerünk;
14 Akik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, ami rövid ideig látszik, azután eltűnik.
15 Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, ezt vagy azt fogjuk cselekedni.
16 Ti ellenben elbizakodottságotokban dicsekedtek: Minden ilyen dicsekedés gonosz.
17 Aki azért tudna jót cselekedni és nem cselekszi, bűne az annak.

5 Meginti a gazdagokat. Példával tanít tűrni, szenvedni. Az eskütől őrizkedni kell; a betegekért könyörögni. A könyörgés ereje; a bűnöst megtéríteni.

1 No most már ti gazdagok, jajgatva sírjatok a nyomorúságaitok miatt, amik elkövetkeznek rátok.
2 A ti gazdagságotok megrothadt és a ruháitokat moly ette meg;
3 A ti aranyotokat és ezüstötöket rozsda fogta meg, és azok rozsdája bizonyság ellenetek, és megemészti a hústeseteket mint a tűz. Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokra!
4 Íme, a ti mezőiteket learató munkások bére, amit visszatartottatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleihez.
5 Dőzsöltetek e földön és tobzódtatok; a ti szíveteket legeltettétek mint egy áldozás napján.
6 Kárhoztattátok, megöltétek az igazat; nem állt ellen nektek.
7 Legyetek azért atyámfiai béketűrők

15 1Kor 2,6-7;
16 1Kor 3,3; Gal 5,20;
1 Róm 7,23; 1Pét 2,11;
3 Mt 20,22; Róm 8,26;
4 Jn 15,9; Gal 1,10; 1Ján 2,15;
5 4Móz 11,29;
6 Péld 3,34; 1Pét 5,5;
7 Ef 4,27; 1Pét 5,9;
8 Ésa 1,15;
9 Mt 5,4;
10 Jób 22,29; Péld 29,23; Mt 23,12; Lk 14,11; Lk 18,14; 1Pét 5,6;
12 Róm 14,4;
13 Lk 12,18;
14 Ésa 40,6; 1Kor 7,31; Jak 1,10; 1Pét 1,24; 1Ján 2,17;
15 ApCsel 18,21; 1Kor 4,19; Zsid 6,3;
17 Lk 12,47;
1 Péld 11,28; Ámós 6,1; Lk 6,24; 1Tim 6,9;
3 Mt 6,19; Róm 2,5;
4 3Móz 19,13; 5Móz 24,14;
5 Jób 21,13 Lk 16,19; Lk 16,25;

az Úr eljöveteléig. Íme a szántóvető várja a föld drága gyümölcsét, béketűréssel várja azt, amíg reggeli és esti esőt kap.
8 Legyetek ti is béketűrők, *és* erősítsétek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele közeledik.
9 Ne sóhajtozzatok egymás ellen atyámfiai, hogy ne legyetek kárhoztatva: íme a Bíró az ajtó előtt áll.
10 Például vegyétek atyámfiai a szenvedésben és béketűrésben a prófétákat, akik az Úr nevében szóltak.
11 Íme boldognak mondjuk a tűrni tudókat. Jób tűrését hallottátok, és az Úrtól való végét láttátok, hogy igen irgalmas az Úr és könyörületes.
12 Mindenekelőtt pedig atyámfiai, ne esküdjetek se az égre, se a földre, se semmi más esküvéssel. Hanem legyen a ti igenetek igen, és a nem nem, hogy kárhoztatás alá ne essetek.
13 Szenved valaki köztetek? Imádkozzon. Öröme van valakinek? Dicséretet énekeljen.
14 Beteg valaki köztetek? Hívja magához a gyülekezet véneit és imádkozzanak felette, megkenve őt olajjal az Úr nevében.
15 És a hitből való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti őt. És ha bűnt követett is el, megbocsáttatik neki.
16 Valljátok meg botlásaitokat egymásnak, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaz buzgóságos könyörgése.
17 Illés ember volt, hozzánk hasonló természetű, és imádsággal kérte, hogy ne legyen eső, és nem volt eső a földön három esztendeig és hat hónapig:
18 És ismét imádkozott, és az ég esőt adott és a föld megteremte a gyümölcsét.
19 Atyámfiai, ha valaki közületek eltévelyedik az igazságtól és megtéríti őt valaki,
20 Tudja meg, hogy aki bűnöst térít meg a tévelygő útjáról, lelket ment meg a haláltól és sok bűnt elfedez.

11 3Móz 14,18; Jób 1,21-22; Zsolt 103,8; Mt 5,11;
12 Mt 5,34; 2Kor 1,17-18;
13 Ef 5,19; Kol 3,16;
14 Mrk 6,13;
17 1Kir 17,1; Lk 4,25;
18 1Kir 18,45;
19 Mt 18,15;
20 Péld 10,12; 1Pét 4,8;

PÉTER APOSTOL ELSŐ LEVELE

Két kiemelkedő részből áll az apostolnak ez az első levele, mert először tanít a Krisztust megismerni, a 2. részben, és hogy az ember a Krisztusban való hitben állhatatosan maradjon meg még a kereszt alatt is és a nyomorúságokban is, az 1. részben és tovább. Aztán int keresztényi életre és istenfélelemre, megtanít hogyan kell kinek-kinek az ő rendjében viselnie magát, a 2. 3. 4. és 5. részekben.

1 *Isten kegyelme a Krisztusban, amelyet hittel veszünk el és reménységgel bír, amelyről jövendöltek a próféták. Intések szent életre, atyafiúi szeretetre. Isten igéje megmarad mindörökké.*

1 Péter, Jézus Krisztus apostola, a Pontusban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek,
2 Akik ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Szellem megszentelésére, az engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre: kegyelem és békesség nektek bőségesen.
3 Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az Ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által,
4 Múlhatatlan, szeplőtlen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyekben van fenntartva számunkra,
5 Akiket Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre, amely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen.
6 Amelyben örvendeztek, noha most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között,
7 Hogy a ti hitetek próbája, ami sokkal becsesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranynál, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtassón a Jézus Krisztus megjelenésekor;
8 Akit noha nem láttatok, szerettek; akit most nem láttok, de hisztek *ben-*

1 Jak 1,1;
2 Róm 1,7; 1Kor 1,3; Gal 1,3; Ef 1,2; Zsid 12,24; 2Pét 1,2; Júd 2;
3 Róm 6,23; 1Kor 15,20; 2Kor 1,3; Ef 1,3; Jak 1,18;
4 Kol 1,5; 2Tim 1,12;
6 Zak 13,9; Róm 5,3; Zsid 10,36; Jak 1,2; 1Pét 5,10;
7 Ésa 48,10; 1Kor 3,13; Jak 1,3; 1Pét 4,12;
8 Jn 20,29;

ne, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek:
9 Elérve hitetek célját, a lélek üdvösségét.
10 Amely üdvösségről tudakoztak és nyomoztak a próféták, akik a rátok következő kegyelemről jövendöltek:
11 Nyomozva, hogy melyik vagy milyen időre jelentette *azt* ki a Krisztus bennük lévő Szelleme, aki eleve bizonyságot tett a Krisztus szenvedéseiről és az azok utáni dicsőségről.
12 Akiknek megjelentetett, hogy nem maguknak, hanem nekünk szolgáltak azokkal, amelyeket most hirdettek nektek azok, akik prédikálták nektek az evangéliumot a mennyekből küldött Szent Szellem által; amikbe angyalok vágyakoznak betekinteni.
13 Azért felövezve elmétek derekait, mint józanok, tökéletesen reménykedjetek abban a kegyelemben, amelyet a Jézus Krisztus hoz nektek amikor megjelenik.
14 Mint engedelmes gyermekek, ne szabjátok magatokat a korábbi kívánságaitokhoz, amelyek tudatlanságotok alatt voltak bennetek;
15 Hanem ahogy szent az, aki elhívott titeket, legyetek ti is szentek teljes életetekben;
16 Mert meg van írva: Szentek legyetek, mert én szent vagyok.
17 És ha Atyának hívjátok Őt, aki személyválogatás nélkül ítél, kinek-kinek cselekedete szerint, félelemmel töltsétek jövevénységetek idejét:
18 Tudva, hogy nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon vagytok megváltva az atyáitok hagyományaiból örökölt hiábavaló életetekből;
19 Hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtlen bárányén, a Krisztusén:
20 Aki jóllehet a világ alapjainak letétele előtt el volt rendelve, de megjelent értetek az idők végén,
21 Akik általa hisztek Istenben, aki feltámasztotta Őt a halálból és dicsőséget adott neki; hogy a ti hitetek és reménységetek Istenben legyen.
22 A lelkeiteket megtisztítva, a Szellem által engedelmeskedve az igazságnak, képmutatás nélküli atyafiúi szeretettel egymást tiszta szívből buzgón szeressétek;
23 Mivelhogy újonnan születtetek, nem romlandó magból hanem romolhatatlanból, az Isten igéje által, amely él és megmarad örökké.
24 Mert minden hústest olyan mint a fű, és az ember minden dicsősége olyan mint a fű virága. Megszárad a fű, és virága elhull:
25 De az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, amelyet nektek hirdettek.

Intés a Krisztus ismeretében való növekedésre, aki az üdvösség köve. A pogányok királyi papsága. Hogy kell a pogányok között élni. Engedelmeskedni a felsőbbségnek. Jó lelkiismerettel szenvedni Krisztus példájára.

2 **1** Levetve azért minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irigykedést, és minden rágalmazást.
2 Mint most született csecsemők, az Isten beszédének tiszta tejét kívánjátok, hogy azon növekedjetek;
3 Mert megízleltétek, hogy kegyelmes az Úr.
4 Akihez járulva, mint élő, az emberektől ugyan megvetett, de Istennél választott, drága kőhöz,
5 Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel szellemi házzá, szent papsággá, hogy szellemi áldozatokkal áldozzatok, amelyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által.
6 Ezért is van meg az Írásban: íme szegletkövet teszek Sionban, amely kiválasztott, drága, és aki hisz abban, meg nem szégyenül.
7 Nektek akik hisztek, tisztességetekre van; a hitetleneknek pedig: A kő amelyet az építők megvetettek, az lett a szeglet fejévé és megütközés kövévé és botránkozás kősziklájává;
8 Akik hitetlenek lévén, megütköznek az igében, amire rendeltettek is.
9 Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, és olyan nép amelyet Isten sajátjának tart, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket;
10 Akik hajdan nem nép *voltatok,* most pedig Isten népe *vagytok;* akik nem kegyelmezettek *voltatok,* most pedig kegyelmezettek *vagytok.*
11 Szeretteim, kérlek titeket mint jö-

10 1Móz 49,10; Dán 2,44; Agg 2,7; Zak 6,12;
11 Zsolt 22,7; Ésa 53,3; Dán 9,26;
12 ApCsel 2,4; Ef 3,10;
13 Lk 12,35; Ef 6,14;
15 Lk 1,75; 1Thessz 4,7;
16 3Móz 11,44-45; 3Móz 19,2; 3Móz 20,7;
17 5Móz 10,17; 2Krón 19,7; Jób 34,19; ApCsel 10,34; Róm 2,11; Gal 2,6; Ef 6,9; Kol 3,25;
18 1Kor 6,20; 1Kor 7,23;
19 ApCsel 20,28; Zsid 9,12; Jel 1,5;
20 Róm 16,25; Ef 1,9; Ef 3,9; Kol 1,26; 2Tim 1,9; Tit 1,2;
21 ApCsel 2,33; Fil 2,9;
22 Róm 12,10; Ef 4,3; Zsid 13,1; 1Pét 2,17;
23 Jak 1,18; 1Ján 3,9;
24 Ésa 40,6; 1Kor 7,31; Jak 1,10; Jak 4,14; 1Ján 2,17;
1 Mt 18,3; Róm 6,4; 1Kor 14,20; Ef 4,23; Kol 3,8; Zsid 12,1;
3 Zsolt 34,9;
4 Ef 2,20;
5 Ésa 61,6; Hós 14,3; Róm 12,1; 1Kor 3,9; Zsid 3,6; Zsid 12,28; Jel 1,6; Jel 5,10;
6 Ésa 28,16; Mrk 12,10; Jn 7,38;
7 Zsolt 118,22; Ésa 8,14; Mt 21,42; ApCsel 4,11; Róm 9,33;
9 2Móz 19,5; 5Móz 7,6; 5Móz 14,2; 5Móz 26,18; Ef 1,14; Jel 1,6; Jel 5,10;
10 Hós 1,10; Hós 2,22; Róm 9,26;
11 Róm 13,14; Gal 5,16;

vevényeket és idegeneket, tartóztassátok meg magatokat a hústesti kívánságoktól, amelyek a lélek ellen vitézkednek;
12 Magatokat a pogányok közt tisztességesen viselve, hogy amiben rágalmaznak titeket mint gonosztevőket, a jó cselekedetekből amiket látnak, dicsőítsék Istent a meglátogatás napján.
13 Engedelmeskedjetek azért minden emberi rendelésnek az Úrért: akár királynak, úgymint feljebbvalónak;
14 Akár helytartóknak, úgymint akiket ő küld a gonosztevők megbüntetésére, a jól cselekvőknek pedig dicséretére.
15 Mert úgy van az Isten akarata, hogy jót cselekedve elnémítsátok az ostoba emberek tudatlanságát;
16 Mint szabadok, és nem mint akiknél a szabadság a gonoszság leple, hanem mint Isten szolgái.
17 Mindenkit tiszteljetek; az atyafiságot szeressétek; az Istent féljétek; a királyt tiszteljétek.
18 A szolgák teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is.
19 Mert az kedves dolog, ha valaki Istenről való meggyőződéséért tűr keserűségeket, méltatlanul szenvedve.
20 Mert micsoda dicsőség az, ha a ti bűnötökért szenveditek az arcul csapást? de ha jót cselekedve és *mégis* szenvedve tűrtök, ez kedves Istennél.
21 Mert erre vagytok elhívva. Mert Krisztus is szenvedett értetek, példát hagyva nektek, hogy az Ő nyomdokait kövessétek:
22 Aki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott:
23 Aki mikor szidalmazták, viszont nem szidalmazott, mikor szenvedett, nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre:
24 Aki a mi bűneinket hordozta az Ő testében a fán, hogy a bűnöknek meghalva, az igazságnak éljünk: akinek sebeivel gyógyultatok meg.
25 Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.

Az asszonyok engedelmességéről és ékességéről. A férfiak tisztjéről; minden jó cselekedetről. Tűrésről a kereszt alatt Krisztus példájával. Az özönvíztől való megszabadulás példája a keresztség.

1 Hasonlóképpen, az asszonyok engedelmeskedjenek a saját férjüknek, hogy ha némelyek nem engedelmeskednének is az igének, az ő feleségük magaviselete által ige nélkül is megnyeressenek;
2 Látva a ti félelemben való feddhetetlen életeteket.
3 Akiknek ékessége ne legyen külső, hajuk fonogatásából és arany felrakásából, vagy öltözékek felvevéséből való;
4 Hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes szellem romolhatatlanságával, ami igen becses az Isten előtt.
5 Mert így ékesítették magukat hajdan a szent asszonyok is, akik Istenben reménykedtek, engedelmeskedve saját férjüknek.
6 Ahogy Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának nevezve őt, akinek gyermekei lettetek, ha jót cselekszetek, és nem féltek semmi rettegéstől.
7 A férfiak hasonlóképpen lakjanak együtt *feleségükkel* értelmesen, az asszonynak mint gyengébb edénynek tisztességet téve, mint akik örökös társaik az élet kegyelmében; hogy a ti imádságaitok meg ne hiúsuljanak.
8 Végül mindnyájan *legyetek* egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyelmesek:
9 Nem fizetve gonosszal a gonoszért, vagy szidalommal a szidalomért; sőt, ellenkezőleg, áldást mondva, tudva, hogy arra vagytok elhívva, hogy áldást örököljetek,
10 Mert aki szeretni akarja az életet, és jó napokat látni, tiltsa meg az ő nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot:
11 Forduljon el a gonosztól és cselekedjen jót; keresse a békességet és kövesse azt.
12 Mert az Úr szemei az igazakon *vannak,* és az Ő fülei azok könyörgésein; az Úr arca pedig azok ellen, akik gonoszt cselekszenek.
13 És kicsoda bántalmaz titeket ha a jónak követői lesztek?
14 De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok *vagytok;* tőlük való félelem-

12 Mt 5,16; Lk 1,68; Lk 19,44; Róm 12,17; 2Kor 8,21; Fil 2,15; Tit 2,8; 1Pét 3,16;
13 Róm 13,1; Tit 3,1;
15 Tit 2,8;
16 Jn 8,32; Róm 6,18; Gal 5,1;
17 Mt 22,21; Róm 12,10; Ef 4,3; Zsid 13,1; 1Pét 1,22; 1Pét 5,5;
18 Ef 6,5; Kol 3,22; 1Tim 6,1; Tit 2,9;
19 Mt 5,10;
20 1Pét 3,14; 1Pét 4,14;
21 Jn 13,15; Fil 2,5; 1Ján 2,6;
22 Ésa 53,9; 2Kor 5,21; 1Ján 3,5;
23 Mt 27,39; Jn 8,48-49;
24 Ésa 53,4; Mt 8,17; Róm 6,11;
25 Ésa 53,6; Ezék 34,6; Lk 15,4;

1 1Móz 3,16; 1Kor 14,34; Ef 5,22; Kol 3,18; Tit 2,5;
3 1Tim 2,9; Tit 2,3;
6 1Móz 18,12;
7 1Kor 7,3; Ef 5,25; Kol 3,19;
8 Róm 12,16; Róm 15,5; 1Kor 1,10; Fil 2,2; Fil 3,16;
9 3Móz 19,18; Péld 20,22; Péld 24,29; Mt 5,39; Mt 25,34; Róm 12,17; 1Kor 6,7; 1Thessz 5,15; 1Tim 4,8;
10 Zsolt 34,13; Jak 1,26;
11 Zsolt 37,27; Ésa 1,16; 3Ján 1,11;
14 Ésa 8,12; Jer 1,8; Mt 5,10; 1Pét 2,20; 1Pét 4,14;

től pedig ne féljetek, se zavarba ne essetek;
15 Hanem az Úr Istent szenteljétek meg a szívetekben. Mindig készek *legyetek* megfelelni mindenkinek szelídséggel és félelemmel, aki számot kér tőletek a bennetek lévő reménységről.
16 Jó lelkiismerettel legyetek, hogy amiben rágalmaznak titeket mint gonosztevőket, megszégyenüljenek akik gyalázzák a ti Krisztusban való jó életeteket.
17 Mert jobb ha jó cselekedetekért szenvedtek, ha így akarja az Isten akarata, hogy nem gonosz cselekedetekért.
18 Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen; megölve ugyan hústest szerint, de megelevenítvetve szellem szerint;
19 Amelyben elmenve, a tömlöcben lévő szellemeknek is prédikált,
20 Akik egykor engedetlenek voltak, mikor egyszer várt az Isten hosszútűrése a Noé napjaiban, a bárka készítésekor, amelyben kevés, azaz nyolc lélek tartatott meg víz által;
21 Ami minket is megtart most képmás gyanánt mint keresztség, ami nem a hústest szennyének lemosása, hanem jó lelkiismeret keresése Isten iránt, a Jézus Krisztus feltámadása által;
22 Aki felment a mennybe és Isten jobbján van; akinek alávettettek az angyalok, hatalmasságok és erők.

15 Jób 1,21; Zsolt 119,46; ApCsel 4,8;
16 Tit 2,8; 1Pét 2,12; 1Pét 2,15;
18 Róm 5,6; Zsid 9,15; Zsid 9,28;
19 2Pét 2,4; Júd 6;
20 1Móz 6,2; 1Móz 6,5; 1Móz 6,14; 1Móz 8,18; Mt 24,37; Lk 17,26; Róm 2,4; 2Pét 2,5;
21 Ef 5,26;
22 Ef 1,20;

4 *A hústest kívánsága ellen, vigyázni és könyörögni. Isten ajándékainak sáfárai. Békességes tűrés a nyomorúságokban, amiket mint keresztények szenvednek.*

1 Minthogy azért Krisztus hústestben szenvedett értünk, fegyverkezzetek fel ti is azzal a gondolattal, hogy aki hústestben szenvedett, megszűnt a bűntől,
2 Hogy többé ne emberek kívánságai, hanem Isten akarata szerint éljétek a hústestben hátralévő időt.
3 Mert elég nekünk, hogy életünk elfolyt idejében a pogányok akaratát cselekedtük, járva bujálkodásokban, kívánságokban, részegségekben, tobzódásokban, torkosságokban és undok bálványimádásokban.
4 Ami miatt idegenkednek tőletek és káromolnak, mivelhogy nem futtok velük együtt a kicsapongásnak ugyanabba az áradatába.
5 Akik számot adnak majd annak, aki kész megítélni élőket és holtakat.
6 Mert azért prédikálták az evangéliumot a holtaknak is, hogy meg legyenek ítélve emberek szerint hústestben, de éljenek Isten szerint szellemben.
7 Mindennek a vége pedig közel van. Azért legyetek józanok és vigyázzatok, hogy imádkozhassatok.
8 Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre, mert a szeretet sok vétket elfedez.
9 *Legyetek* egymáshoz vendégszeretők zúgolódás nélkül.
10 Ahogy minden ember vette a kegyelmi ajándékot, *úgy* sáfárkodjatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle ajándékának jó sáfárai;
11 Ha valaki szól, mint Isten igéjét *szólja:* ha valaki szolgál, mintegy azzal az erővel *szolgáljon,* amelyet Isten ad: hogy mindenben dicsőítsék az Istent a Jézus Krisztus által, akinek dicsőség és hatalom örökkön-örökké. Ámen.
12 Szeretteim, ne rémüljetek meg attól a tűztől, amely megpróbáltatásra támadt köztetek, mintha valami idegen dolog történne veletek;
13 Sőt, mivel részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljetek, hogy az Ő dicsősége megjelenésekor is vigadozva örvendezhessetek.
14 Boldogok *vagytok* ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket, mert megnyugszik rajtatok a dicsőség és az Isten Szelleme, *akit* azok káromolnak ugyan, de ti dicsőítitek Őt.
15 Mert senki se szenvedjen közületek mint gyilkos, vagy tolvaj, vagy gonosztevő, vagy mint más dolgába avatkozó:
16 Ha pedig mint keresztyén *szenved,* ne szégyellje, sőt dicsőítse azért az Istent.
17 Mert *itt* az ideje, hogy elkezdődjön az ítélet az Isten házán: ha pedig először rajtunk *kezdődik,* mi lesz azoknak a vége, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliumának?

1 Róm 6,7; Zsid 12,1;
2 Róm 14,7; 2Kor 5,15; Gal 2,20; Ef 4,24; 1Thessz 5,10; Zsid 9,14;
3 Ezék 44,6; ApCsel 17,30; Ef 4,17;
6 Jn 5,25;
7 Lk 21,34; 1Ján 2,18;
8 Péld 10,12;
9 Róm 12,13; Fil 2,14; Zsid 13,2;
10 Péld 3,28; Róm 12,6; 2Kor 8,11;
11 Jer 23,22;
12 Jer 48,10; 1Kor 3,13; 1Ján 1,7;
14 Mt 5,10; 1Pét 2,20; 1Pét 3,14;
17 Jer 25,29; Ezék 9,6; Lk 10,12; Lk 23,31;

18 Péld 11,31;

18 És ha az igaz *is* alig maradhat meg,
hová lesz az istentelen és bűnös?
19 Azért akik az Isten akaratából szenvednek, ajánlják *neki* lelküket, mint hű
Teremtőnek, jót cselekedve.

5 Hogyan legeltessék a pásztorok Krisztus nyáját. Az ifjak engedelmeskedjenek a véneknek. Az ördögnek ellen kell állni. Könyörgés, és köszöntések.

2 ApCsel 20,28; 1Tim 3,3; Tit 1,7;
3 2Kor 1,24; Fil 3,17; 1Tim 4,12; Tit 2,7;
4 Ésa 40,11; Ezék 34,23; Jn 10,11; 1Kor 9,25; 2Tim 4,8; Zsid 13,20; Jak 1,12; 1Pét 1,4; 1Pét 2,25;
5 Péld 3,34; Róm 12,10; Fil 2,3; Jak 4,6;

1 A köztetek lévő presbitereket kérem én, a presbitertárs, és a Krisztus szenvedéseinek tanúja, és a megjelenendő dicsőség részese;
2 Legeltessétek az Isten köztetek lévő nyáját, gondot viselve arra, nem kényszerítésből, hanem örömest; sem nem rút nyereszkedésből, hanem készséges indulattal;
3 Sem nem úgy, hogy uralkodjatok az *Úr* örökségén, hanem mint példaképei a nyájnak.
4 És mikor megjelenik a Főpásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koronáját.
5 Hasonlóképpen ti ifjabbak engedelmeskedjetek a véneknek: mindnyájan pedig egymásnak engedelmeskedve, öltsétek fel az alázatosságot: mert az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.
6 Alázzátok meg tehát magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket a maga idejében.
7 Minden gondotokat Őrá vessétek, mert neki gondja van rátok.
8 Józanok legyetek, vigyázzatok, mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresve kit nyeljen el:
9 Akinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyátokfiain ugyanazok a szenvedések telnek be.
10 A minden kegyelemnek Istene pedig, aki az Ő örök dicsőségére hívott el minket a Krisztus Jézusban, titeket, akik rövid ideig szenvedtetek, Ő maga tegyen tökéletesekké, erősekké, szilárdakká és állhatatosokká,
11 Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.
12 Silvánus által, aki mint gondolom hű atyátokfia, röviden írtam, intve és bizonyságot téve, hogy az az Isten igaz kegyelme, amelyben álltok.
13 Köszönt titeket a *veletek* együtt választott babiloni *gyülekezet* és Márk, az én fiam.
14 Köszöntsétek egymást szeretet csókjával. Békesség mindnyájatoknak, akik Krisztus Jézusban vagytok. Ámen.

6 Jób 22,29; Péld 29,23; Mt 23,12; Lk 14,11; Jak 4,10;
7 Zsolt 55,23; Mt 6,25; Lk 12,22; 1Kor 9,9; Fil 4,6; 1Tim 6,8; Zsid 13,5;
8 Jób 1,7; Lk 22,31; 1Thessz 5,6; 1Pét 1,13; 1Pét 4,7;
9 Ef 4,27; Ef 6,11-13; Jak 4,7;
10 1Kor 1,9; Zsid 10,37; 1Pét 1,6;
14 Róm 16,16; 1Kor 16,20; 2Kor 13,12; 1Thessz 5,26;

PÉTER APOSTOL MÁSODIK LEVELE

Ebben a második levélben az apostol először arra tanít, hogy csak az Isten igéjét tartsa az ember igaz tudománynak, az 1. részben, ellenben őrizze meg magát a hamis tudománytól és emberi szerzeményektől, a 2. részben. Másodszor int, hogy minden ember istenfélelemmel való keresztényi életben legyen elfoglalva, elmondva okait, amik a jó életre indítanak minket, amely okok közül egyik: a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetele az utolsó ítéletre.

1 Int, hogy a hit jó cselekedetekkel legyenékesítve és ki-ki erősítse az elhívását, amiért inti is őket olyan gyakran, hogy figyeljenek az ő tudományára. A próféták bizonyságai. Az Írás Istentől adatott.

1 Simon Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola, azoknak, akik velünk egyenlő drága hitet nyertek a mi Istenünk és megtartó Jézus Krisztusunk igazsága által:
2 Kegyelem és békesség bővölködjön rajtatok, Isten és a mi Urunk Jézus ismerete által.
3 Ahogy az Ő isteni ereje mindennel megajándékozott minket, ami az életre és isteni szolgálatra való, annak megismerése által, aki hívott minket a dicsőségre és jó cselekedetre;
4 Amelyek által igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni természet ré-

2 Jn 17,3;
4 Ésa 56,5; Jn 1,12; Róm 8,15; Gal 3,26;

szeseivé legyetek, kimenekülve a romlottságból, amely a kívánság által van e világon.
5 Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítva, a hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt,
6 A tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig Isten tiszteletét,
7 Az Isten tisztelete mellé pedig atyafiakhoz hajló szívet, az atyafiakhoz hajló szív mellé pedig szeretetet.
8 Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem tesznek titeket hiábavalókká, sem gyümölcstelenekké a mi Urunk Jézus Krisztus ismeretére nézve.
9 Mert akiben ezek nincsenek meg, az vak, rövidlátó, elfelejtkezve arról, hogy a régi bűneiből meg lett tisztítva.
10 Azért atyámfiai, igyekezzetek inkább az elhívásotokat és kiválasztásotokat erőssé tenni, mert ha ezeket cselekszitek, nem botlotok meg soha.
11 Mert így gazdagon adatik majd nektek a bemenetel a mi Urunknak és Megtartónknak, a Jézus Krisztusnak örök országába.
12 Azért nem mulasztom el, hogy mindenkor emlékeztesselek titeket ezekre, bár tudjátok *ezeket* és erősek vagytok a jelenvaló igazságban.
13 Méltónak vélem pedig, amíg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által felébresszelek titeket;
14 Mint aki tudom, hogy hamar letesszem sátoromat, ahogy a mi Urunk Jézus Krisztus megjelentette nekem.
15 De azon igyekszem, hogy ti az én halálom után mindenkor megemlékezhessetek ezekről.
16 Mert nem mesterkélt meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét, hanem mint akik szemtanúi voltunk az Ő méltóságának.
17 Mert amikor az Atya Istentől azt a tisztességet és dicsőséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsőség ilyen szózata szólt: Ez az én szeretett Fiam, akiben én megnyugodtam:
18 Ezt a mennyből jövő szózatot mi hallottuk, mikor együtt voltunk vele a szent hegyen.
19 És igen biztos nálunk a prófétai beszéd *is,* amelyre jól teszitek ha figyeltek, mint sötét helyen világító lámpásra, amíg a nap megvilágosodik és hajnalcsillag kel fel szívetekben;
20 Megtanulva először azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból.
21 Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó, hanem a Szent Szellemtől indíttatva szóltak az Isten szent emberei.

2 Ahogy azelőtt, ezután is lesznek hamis próféták, akikről úgy beszél ahogy vannak, akiket Isten megbüntet: az elesett angyalok, az özönvízzel elveszett világ, Szodoma és Gomora példája szerint.

1 Voltak pedig hamis próféták is a nép között, ahogy köztetek is lesznek hamis tanítók, akik veszedelmes eretnekségeket fognak becsempészni, és az Urat, aki megvásárolta őket, megtagadva, önmagukra hirtelen veszedelmet hoznak.
2 És sokan fogják követni azok romlottságát, akik miatt az igazság útját káromolni fogják.
3 És a telhetetlenség miatt költött beszédekkel kalmárkodnak belőletek; akiknek a kárhoztatása már régtől fogva készen van, és romlásuk nem szunnyad.
4 Mert ha nem kedvezett az Isten a bűnbe esett angyaloknak, hanem mélységbe taszítva, a sötétség láncaira adta oda őket, hogy fenntartassanak az ítéletre;
5 És *ha* a régi világnak sem kedvezett, hanem Noét, a nyolcadik *embe*rt, az igazság hirdetőjét megőrizte, özönvízzel borítva el az istentelenek világát;
6 És *ha* Szodoma és Gomora városait elhamvasztotta, végromlásra kárhoztatta, például téve azoknak, akik istentelenkedni fognak;
7 És *ha* megszabadította az igaz Lótot, aki az istentelenek fajtalanságban való forgolódása miatt elfáradt;
8 (Mert az az igaz, azok között lakva, a gonosz cselekedeteket látva és hallva, napról napra gyötörte az ő igaz lelkét):
9 Meg tudja szabadítani az Úr az istenfélőket a kísértésekből, a hamisa-

8 Tit 3,14;
9 Ésa 59,10; Sof 1,17;
13 2Pét 3,1;
14 Jn 21,18-19; 2Tim 4,6;
16 Mt 17,1; Jn 1,14; 1Kor 1,17; 1Kor 2,1; 1Kor 2,4; 1Kor 4,20; 1Ján 1,1;
17 Mt 3,17; Mt 17,5; Mrk 1,11; Mrk 9,7; Lk 3,22; Lk 9,35; Kol 1,13;
19 2Kor 4,6; Jel 22,16;
21 2Tim 3,16;
1 5Móz 13,1; Mt 24,11; ApCsel 20,29; 1Tim 4,1; 2Tim 3,1;
3 Júd 4;
4 Júd 6; Jel 20,3;
5 1Móz 7,23; 1Pét 3,20;
6 1Móz 19,24; 5Móz 29,23; Ésa 13,19; Jer 50,40; Ezék 16,49; Hós 11,8; Ámós 4,11; Júd 7;
7 1Móz 19,7-8;
8 Jób 19,2; Zsolt 119,158; Hab 1,3;
9 1Kor 10,13;

kat pedig az ítéletet napjára fenntartani a büntetésre.
10 Főként pedig azokat, akik a hústestet követve tisztátalan kívánságban járnak és a hatalmasságot megvetik. Vakmerők, maguknak kedveskedők, akik nem rettegnek a méltóságokat káromolni:
11 Holott az angyalok, akik erőben és hatalomban nagyobbak, nem szólnak azok ellen az Úr előtt káromló ítéletet.
12 De ezek mint oktalan természeti állatok, amelyek megfogásra és elpusztításra valók, azokat káromolva amiket nem ismernek, a maguk romlottságában fognak elpusztulni,
13 Megkapva hamisságuk díját, mint akik gyönyörűségnek tartják a naponkénti tobzódást; undokságok és fertelmek, akik kéjelegnek az ő csalásukban mikor együtt lakmároznak veletek;
14 Szemeik tele paráznasággal, és akik nem tudnak megtérni a bűnből; elhitetik az állhatatlan lelkeket, szívük gyakorlott a telhetetlenségben, átok gyermekei;
15 Akik elhagyva az egyenes utat, eltévelyedtek, követve Bálámnak, Bosor fiának útját, aki a gonoszság díját kedvelte.
16 De megfeddetett az ő törvénytelenségéért: egy igavonó néma állat emberi szóval szólva megakadályozta a próféta esztelenségét.
17 Ezek víztelen kútfők, széltől hányatott fellegek, akiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.
18 Mert hiábavalóság kevély *szavait* szólva, hústesti kívánsággal, bujálkodással elhitetik azokat, akik valóban elszakadtak a tévelygésben élőktől,
19 Szabadságot ígérve azoknak, holott ők maguk a romlottság szolgái, mert akit valaki legyőzött, az annak szolgájává lett.
20 Mert ha az Úrnak, a megtartó Jézus Krisztusnak megismerése által a világ fertelmeit elkerülték, de ezekbe ismét belekeveredve legyőzetnek, az ő utolsó állapotuk gonoszabbá lett az elsőnél.
21 Mert jobb lett volna rájuk nézve, ha meg sem ismerték volna az igazság útját, minthogy megismerve *azt*, elpártoljanak a nekik adott szent parancsolattól.
22 De betelt rajtuk az igaz példabeszéd *szava:* Az eb visszatért a saját okádására, és a megmosódott disznó a sár fertőjébe.

12 Jer 12,3; Júd 10;
15 4Móz 22,7; 4Móz 22,21; Júd 11;
16 4Móz 22,28;
17 Júd 12;
19 Jn 8,34; Róm 6,16;
20 Mt 12,45; Zsid 6,4-6; Zsid 10,26;
22 Péld 26,11;

3 *A Krisztus eljövetelének csúfolói ellen szól, amely mint régen az özönvíz, meglesz, és leírja milyen lesz az. Ezért az ember készüljön arra szent tisztasággal.*

1 Ez most már második levélírásom nektek szeretteim, amellyel a ti tiszta gondolkodásotokat emlékeztetés által serkentem;
2 Hogy megemlékezzetek a szent prófétáktól ezelőtt mondott beszédekről, és a mi tudományunkról, akik az Úrnak és Megtartónak apostolai vagyunk:
3 Tudva először azt, hogy az utolsó időben csúfolódók támadnak, akik saját kívánságaik szerint járnak,
4 És ezt mondják: Hol van az Ő eljövetelének ígérete? Mert mióta az atyák elhunytak, minden úgy maradt a teremtés kezdetétől fogva.
5 Mert készakarva nem tudják azt, hogy az egek régtől fogva az Isten beszéde által vannak, és a föld is, amely vízből és vízben áll;
6 Amelyek által az akkori világ vízzel elborítva elveszett:
7 A mostani egeket és a földet ugyanaz a szó kímélte meg a tűznek tartva fenn az ítéletre, és az istentelen emberek pusztulásának napjára.
8 Ez az egy azonban ne legyen elrejtve előttetek szeretteim, hogy egy nap az Úrnál olyan mint ezer esztendő, és ezer esztendő mint egy nap.
9 Nem késik el az ígérettel az Úr, mint némelyek késedelemnek tartják, hanem hosszan tűr értünk, nem akarva, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson.
10 Az Úr napja pedig úgy jön majd el, mint éjjeli tolvaj, amikor az egek ropogva elmúlnak, az éltető elemek pedig a hőség miatt megolvadnak, és e föld és a rajta lévő dolgok is megégnek.
11 Mivelhogy azért mindezek felbomlanak; milyeneknek kell lennetek nektek szent életben és Isten tiszteletében,
12 Akik várjátok és siettetitek az Isten napjának eljövetelét, amelyben az egek

1 2Pét 1,13;
3 1Tim 4,1; 2Tim 3,1; Júd 18;
4 Ezék 12,22;
5 1Móz 1,9; Zsolt 24,2;
6 1Móz 7,10; 1Móz 7,21;
7 Zsolt 102,27; Ésa 51,6; Sof 1,18; 2Thessz 1,8; Zsid 1,11; 2Pét 3,10;
8 Zsolt 90,4;
9 Ésa 30,18; Ezék 18,32; Ezék 33,11; Hab 2,3; Róm 2,4; 1Tim 2,4; 1Pét 3,20; 2Pét 3,15;
10 Mt 24,43-44; 1Thessz 5,2; Jel 3,3; Jel 16,15;
12 Zsolt 50,3; 2Thessz 1,8;

tűzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak!
13 De új eget és új földet várunk az Ő ígérete szerint, amelyekben igazság lakozik.
14 Azért szeretteim, mivel ezeket várjátok, igyekezzetek, hogy szeplő nélkül és hiba nélkül valóknak találjon titeket békességben.
15 És a mi Urunk hosszútűrését üdvösségnek tartsátok; ahogy a mi szeretett atyánkfia, Pál is írt nektek a neki adott bölcsesség szerint,
16 Szinte minden levelében is, amikor ezekről beszél azokban; amelyekben vannak némely nehezen érthető dolgok, amiket a tudatlanok és állhatatlanok elcsavarnak, mint más írásokat is, a maguk vesztére.
17 Ti azért szeretteim előre tudva *ezt*, őrizkedjetek, hogy az istentelenek tévelygéseitől elsodorva, a saját erősségetekből ki ne essetek;
18 Hanem növekedjetek a kegyelemben és a mi Urunk és megtartó Jézus Krisztusunk ismeretében. Neki *legyen* dicsőség, mind most és mind örökkönörökké. Ámen.

13 Ésa 65,17; Ésa 66,22; Jel 21,1;
16 Róm 8,19; 1Kor 15,24; 1Thessz 4,15;
17 Mt 24,24-25; Kol 2,8;

JÁNOS APOSTOL ELSŐ LEVELE

János apostol szándéka ebben a levélben az, hogy tanítson arra, hogy mindenki akik Krisztus által Isten fiaivá lettek, ne a sötétben hanem a világosságban járjanak, azaz, hogy minden bűnt és tisztátalanságot eltávolítsanak. Ez ellen pedig szent, igaz és tiszta élettel foglalják el magukat és az Istennek és felebarátaiknak ezt mutassák meg. Ezt a tudományt állítja levelében mindvégig és megmutatja bizonyos erősítő okait, amelyek minket e megmutatott tudományokra felgerjesszenek, intsenek és igazgassanak.

1

Az élet igéjéről és az azzal való közösségről. A világosságban járóknak van közük Istennel. A bűn megvallása és megbocsátása.

1 Aki kezdettől fogva volt, akit hallottunk, akit szemeinkkel láttunk, akire néztünk, és akit kezeinkkel érintettünk, az élet Igéjéről.
2 (És az élet megjelent, és láttuk és tanúbizonyságot teszünk róla és hirdetjük nektek azt az örök életet, amely az Atyánál volt és megjelent nekünk;)
3 Amit hallottunk és láttunk, hirdetjük nektek, hogy nektek is közösségetek legyen velünk, és pedig a mi közösségünk az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal.
4 És ezeket azért írjuk nektek, hogy a ti örömötök teljes legyen.
5 És ez az az üzenet, amelyet tőle hallottunk és hirdetünk nektek, hogy az Isten világosság és nincs benne semmi sötétség.
6 Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele és sötétségben járunk: hazudunk és nem az igazságot cselekedjük.
7 Ha pedig a világosságban járunk, ahogy Ő maga a világosságban van: közösségünk van vele, és Jézus Krisztusnak, az Ő Fiának vére tisztít meg minket minden bűntől.
8 Ha azt mondjuk, hogy nincs bennünk bűn, magunkat csaljuk meg és nincs igazság bennünk.
9 Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól.
10 Ha azt mondjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá tesszük Őt és az Ő igéje nincs bennünk.

1 Lk 24,39; Jn 1,1; Jn 1,14; Jn 20,27; 2Pét 1,16;
5 Jn 1,9; Jn 8,12; Jn 9,5; Jn 12,35-36;
7 Zsid 9,14; 1Pét 1,19; Jel 1,5;
8 1Kir 8,46; 2Krón 6,36; Jób 9,2; Zsolt 143,2; Péld 20,9; Préd 7,20;
9 Zsolt 32,5; Péld 28,13;

2

Krisztus a mi szószólónk. Istent ismerni, és az Ő parancsolatát megtartani. Új és ó parancsolat. Az ördögöt legyőzni. E világot nem szeretni. Utolsó idők. Antikrisztus. Örök élet. Kenet.

1 Fiacskáim, ezeket azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.
2 És Ő engesztelő áldozat a mi bűneinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világéért is.
3 És arról tudjuk meg, hogy ismerjük Őt, ha az Ő parancsolatait megtartjuk.
4 Aki ezt mondja: Ismerem Őt, és az Ő

1 1Tim 2,5; Zsid 7,25;
2 Jn 4,42; Róm 3,25; 2Kor 5,18; Kol 1,20; 1Ján 4,10; 1Ján 4,14;
4 1Ján 4,20;

parancsolatait nem tartja meg, hazug az és az igazság nincs meg abban.

5 Jn 13,35;
5 Aki pedig megtartja az Ő beszédét, abban valósággal teljessé lett az Isten szeretete. Erről tudjuk meg, hogy benne vagyunk;

6 Jn 13,15; 1Pét 2,21;
6 Aki azt mondja, hogy benne lakozik, annak úgy kell járnia, ahogy Ő járt.

7 2Ján 1,5;
7 Atyámfiai, nem új parancsolatot írok nektek, hanem régi parancsolatot, amely előttetek volt kezdettől fogva; a régi parancsolat az ige, amelyet kezdettől fogva hallottatok.

8 Jn 13,34; Jn 15,12;
8 Viszont új parancsolatot írok nektek, ami igaz Őbenne és bennetek, mert a sötétség elmúlt és az igaz világosság már fénylik.

9 Aki azt mondja, hogy ő a világosságban van és gyűlöli az atyjafiát, az még mindig a sötétségben van.

10 Jn 12,35; 1Ján 3,14;
10 Aki szereti az atyjafiát, a világosságban marad és nincs benne semmi botránkozásra való.

11 Aki pedig gyűlöli az ő atyjafiát, a sötétségben van és a sötétségben jár és nem tudja hová megy, mert a sötétség megvakította a szemeit.

12 Lk 24,47; ApCsel 4,12; ApCsel 13,38;
12 Írok nektek fiacskák, mert a ti bűneitek meg lettek bocsátva az Ő nevéért.

13 Írok nektek atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írok nektek ifjak, mert legyőztétek a gonoszt. Írok nektek gyermekek, mert megismertétek az Atyát.

14 Írtam nektek atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írtam nektek ifjak, mert erősek vagytok és az Isten beszéde lakozik bennetek, és legyőztétek a gonoszt.

15 Róm 12,2; Gal 1,10; Jak 4,4;
15 Ne szeressétek ezt a világot, se azokat amik ebben a világban vannak. Ha valaki szereti ezt a világot, abban nincs meg az Atya szeretete.

17 Zsolt 90,10; Ésa 40,6; 1Kor 7,31; Jak 1,10; Jak 4,14; 1Pét 1,24;
16 Mert mindaz ami ebben a világban van, a hústest kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérkedése, nem az Atyától van, hanem e világból.

17 És ez a világ elmúlik, és annak kívánsága is, de aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.

18 Mt 24,5; 2Thessz 2,3;
18 Gyermekek, itt az utolsó idő; és ahogy hallottátok, hogy az antikrisztus eljön, így most sok antikrisztus támadt, ahonnan tudjuk, hogy itt az utolsó idő.

19 Zsolt 41,10; ApCsel 20,30; 1Kor 11,19;
19 Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók, mert ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna; de hogy nyilvánvalóvá legyen felőlük, hogy nem mindnyájan közülünk valók.

20 Zsolt 45,8; Zsolt 133,2; 2Kor 1,21; Zsid 1,9;
20 De nektek kenetetek van a Szenttől és mindent tudtok.

21 Nem azért írtam nektek, mintha nem ismernétek az igazságot, hanem mert ismeritek azt és hogy egy hazugság sincs az igazságból.

22 Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy a Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, aki tagadja az Atyát és a Fiút.

23 Lk 12,9; 2Tim 2,12;
23 Senkiben sincs meg az Atya, aki tagadja a Fiút. Aki vallást tesz a Fiúról, abban az Atya is megvan.

24 Amit azért ti kezdettől fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha bennetek marad az, amit kezdettől fogva hallottatok, ti is a Fiúban és az Atyában maradtok.

25 És ez az ígéret amelyet Ő ígért nekünk: az örök élet.

26 Ezeket írtam nektek azokról, akik elhitetnek titeket.

27 Jer 31,34; Zsid 8,11;
27 És az a kenet amelyet kaptatok tőle, bennetek marad és *így* nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; hanem ahogy az a kenet megtanít titeket mindenre, mely igaz és nem hazug, és ahogy tanított titeket, abban maradjatok.

28 Mrk 8,38; 1Ján 3,2;
28 És most, fiacskáim, maradjatok Őbenne; hogy mikor megjelenik, bizalmunk legyen és meg ne szégyenüljünk előtte az Ő eljövetelekor.

29 Ha tudjátok, hogy Ő igaz, tudjátok, hogy aki az igazságot cselekszi, az mind tőle született.

3 Az Isten fiai nem tesznek bűnt. A bűn és a bűnösök az ördögtől vannak. Atya-fiúi szeretet. A keresztényi tudomány summája.

1 Jn 1,12;
1 Lássátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveznek! Ez a világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte meg Őt.

2 Ésa 56,5; Mt 5,12; Jn 1,12; Róm 8,15; Róm 8,17; 2Kor 4,17; Gal 3,26; Gal 4,6; Fil 3,21; Kol 3,4;
2 Szeretteim, most Isten fiai vagyunk és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy mikor Ő megjelenik, hasonlókká leszünk Őhozzá; mert meg fogjuk Őt látni, ahogy van.

3 És akiben megvan ez a reménység Óbenne, az mind megtisztítja magát, ahogy Ő is tiszta.

4 Valaki bűnt cselekszik, az a törvényt is megrontja; a bűn pedig a törvény megrontása.

5 És tudjátok, hogy Ő azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye; és Őbenne nincs bűn.

6 Aki Őbenne marad, nem vétkezik; aki vétkezik, nem látta Őt, meg sem ismerte Őt.

7 Fiacskáim! senki el ne hitessen benneteket: aki az igazságot cselekszi, igaz az, ahogy Ő is igaz:

8 Aki bűnt cselekszik, az ördögtől van, mert az ördög kezdettől fogva bűnözik. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.

9 Senki sem cselekszik bűnt, aki az Istentől született, mert benne marad annak magva, és nem cselekedhet bűnt, mivelhogy Istentől született.

10 Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: aki nem cselekszik igazságot, nincs Istentől, és az *sem,* aki nem szereti az atyjafiát.

11 Mert ez az üzenet, amelyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást;

12 Nem úgy mint Kain, *aki* a gonosztól volt, és megölte a testvérét. És miért ölte meg azt? Mert az ő cselekedetei gonoszok voltak, a testvéréi pedig igazak.

13 Ne csodálkozzatok atyámfiai ha gyűlöl titeket a világ!

14 Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait. Aki nem szereti az atyjafiát, a halálban marad.

15 Aki gyűlöli az atyjafiát, az gyilkos: és tudjátok, hogy egy gyilkosnak sincs örök élete, ami megmaradhatna benne.

16 Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az életét adta értünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni az életünket a mi atyánkfiaiért.

17 Akinek pedig van miből élnie ezen a világon, és elnézi, hogy az atyjafia szükségben van, és elzárja attól a szívét, hogyan marad meg abban az Isten szeretete?

18 Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel, hanem cselekedettel és valósággal.

19 És erről ismerjük meg, hogy mi az igazságból vagyunk, és így bátorítjuk előtte a mi szíveinket.

20 Mert ha vádol minket a szívünk, nagyobb az Isten a mi szívünknél, és mindent tud.

21 Szeretteim, ha a szívünk nem vádol minket, bizalmunk van az Istenhez;

22 És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk a parancsolatait és azokat cselekedjük amik kedvesek előtte.

23 Ez pedig az Ő parancsolata, hogy higgyünk az Ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, ahogy megparancsolta nekünk.

24 És aki megtartja a parancsolatait, az Óbenne lakozik és Ő is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk lakozik, abból a Szellemből, amelyet nekünk adott.

4 A szellemeket meg kell próbálni, hogy Istentől vannak-e. Az antikrisztus szelleme a világból való. Egymást kell szeretni, mert Isten szeretett minket. Krisztus Isten fia, a világ üdvözítője. Semmi félelem nincs a tökéletes szeretetben.

1 Szeretteim, ne higgyetek minden szellemnek, hanem próbáljátok meg a szellemeket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött ki a világba.

2 Erről ismerjétek meg az Isten Szellemét: Amelyik szellem vallja, hogy a Jézus Krisztus a hústestben eljött, az Istentől van;

3 És amelyik szellem nem vallja, hogy a Jézus Krisztus a hústestben eljött, nincs az Istentől: és az az antikrisztus *szelleme,* akiről hallottátok, hogy eljön, és most már e világban van.

4 Ti az Istentől vagytok fiacskáim, és legyőztétek azokat, mert nagyobb az aki bennetek van, mint az aki ebben a világban van.

5 Ők ebből a világból valók, ezért e világ szerint beszélnek, és ez a világ hallgat rájuk.

6 Mi az Istentől vagyunk: aki ismeri az Istent, hallgat ránk, aki nincs az Istentől, nem hallgat ránk. Erről ismerjük

4 1Ján 5,17;
5 Ésa 53,9; Ésa 53,12; 2Kor 5,21; 1Tim 1,15; 1Pét 2,22;
7 1Ján 2,29;
9 1Pét 1,23; 1Ján 5,18;
11 Jn 13,34; Jn 15,12; 1Ján 3,23;
12 1Móz 4,8; Zsid 11,4;
13 Jn 15,18;
14 1Ján 2,10;
15 Mt 5,21; Gal 5,21;
16 Jn 15,13; Ef 5,2;
17 5Móz 15,7; Lk 3,11; Jak 2,15;
22 Jer 29,12; Mt 7,8; Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 16,24; Jak 1,5; 1Ján 5,14;
23 3Móz 19,18; Mt 22,39; Jn 6,29; Jn 13,34; Jn 15,12; Jn 17,3; Ef 5,2; 1Thessz 4,9; 1Pét 4,8; 1Ján 4,21;
24 Jn 14,23; Jn 15,10; 1Ján 4,12;
1 1Kir 22,22; Jer 29,8; Mt 7,15-16; Mt 24,4; Mt 24,5; Mt 24,24; 1Kor 14,29; Ef 5,6; Kol 2,18; 1Thessz 5,21; 2Pét 2,1; 2Ján 1,7;
3 2Thessz 2,7; 1Ján 2,18; 1Ján 2,22;
6 Jn 8,47; Jn 10,27; 1Kor 2,12-14;

meg az igazság szellemét és a tévelygés szellemét.
7 Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet az Istentől van; és mindaz aki szeret, az Istentől született és ismeri az Istent.
8 Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet.
9 Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az Isten elküldte az Ő egyszülött Fiát erre a világra, hogy éljünk általa.
10 Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy Ő szeretett minket és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért.
11 Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást.
12 Az Istent soha senki nem látta: Ha szeretjük egymást, az Isten bennünk lakozik és az Ő szeretete teljessé lett bennünk:
13 Erről ismerjük meg, hogy benne lakozunk és Ő mibennünk, hogy az Ő Szelleméből adott nekünk.
14 És mi láttuk és bizonyságot teszünk, hogy az Atya elküldte a Fiút e világ üdvözítőjéül.
15 Aki vallja, hogy Jézus az Isten Fia, az Isten lakozik abban, és ő *is* az Istenben.
16 És mi megismertük és elhittük az Isten iránt való szeretetét. Az Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten *is* őbenne.
17 Ezzel teljesedett be a szeretet közöttünk, hogy az ítélet napján bizodalmunk legyen, mert ahogy Ő van, úgy vagyunk mi is ebben a világban.
18 A szeretetben nincs félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrelemmel jár: aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.
19 Mi szeretjük Őt, mert Ő előbb szeretett minket!
20 Ha azt mondja valaki, hogy: Szeretem az Istent, és gyűlöli a maga atyjafiát, hazug az: mert aki nem szereti a maga atyjafiát akit látott, hogyan szeretheti az Istent, akit nem látott?
21 Az a parancsolatunk van tőle, hogy aki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.

9 Jn 3,16; Róm 5,8;
10 Róm 3,24; Róm 3,25; 2Kor 5,19; Kol 1,19; 1Ján 2,2;
12 2Móz 33,20; 5Móz 4,12; Jn 1,18; 1Tim 1,17; 1Tim 6,16; 1Ján 3,24;
20 1Ján 2,4;
21 3Móz 19,18; Mt 22,39; Jn 13,34; Jn 15,12; Ef 5,2; 1Thessz 4,9; 1Pét 4,8; 1Ján 3,23;

5 Hit által vagyunk Isten fiai. Legyőzzük ezt a világot. Krisztus bizonysága vér és víz által. Három bizonyság a mennyben, három e földön. Halálos és nem halálos bűn. Bálványok eltávolítása.

5 1 Mindenki aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus: Istentől született; és mindenki aki szereti a szülőt, azt is szereti aki attól született.
2 Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük és az Ő parancsolatait megtartjuk.
3 Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az Ő parancsolatait; és az Ő parancsolatai pedig nem nehezek.
4 Mert mindaz ami az Istentől született, legyőzi ezt a világot; és az a győzelem amely legyőzte ezt a világot, a mi hitünk.
5 Ki az aki legyőzi ezt a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?!
6 Ez az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus; nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által. És a Szellem az, aki bizonyságot tesz, mert a Szellem az igazság.
7 Mert hárman vannak, akik bizonyságot tesznek a mennyben, az Atya, az Ige és a Szent Szellem: és ez a három egy.
8 És hárman vannak, akik bizonyságot tesznek e földön, a Szellem, a víz és a vér; és ez a három *is* egy.
9 Ha elfogadjuk az emberek bizonyságtételét, az Isten bizonyságtétele nagyobb, mert ez az Isten bizonyságtétele, amellyel bizonyságot tett az Ő Fiáról.
10 Aki hisz az Isten Fiában, bizonyságtétele van önmagában. Aki nem hisz az Istennek, hazuggá tette Őt, mert nem hitt abban a bizonyságtételben, amellyel bizonyságot tett Isten az Ő Fiáról.
11 És ez az a bizonyságtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten: és ez az élet az Ő Fiában van.
12 Akié a Fiú, azé az élet: akiben nincs az Isten Fia, az élet sincs abban.
13 Ezeket írtam nektek, akik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok, hogy örök életetek van, és hogy higgyetek az Isten Fiának nevében.

1 Jn 1,12;
3 Mt 11,29-30; Jn 14,15; Jn 15,10;
4 Jn 16,33;
5 1Kor 15,57; 1Ján 4,15;
9 Jn 5,37;
10 Jn 3,36; Róm 8,16; Gal 4,6;
11 Jn 1,4;
13 Jn 20,31;
14 Jer 29,12; Mt 7,8; Mt 21,22; Mrk 11,24; Lk 11,9; Jn 14,13; Jn 15,7; Jn 16,24; Jak 1,5; 1Ján 3,22;

14 És ez a bizodalmunk Őbenne van, hogy ha kérünk valamit az Ő akarata szerint, meghallgat minket:
15 És ha tudjuk, hogy meghallgat bennünket, akármit kérünk, tudjuk hogy megvannak a kéréseink amelyeket kértünk tőle.
16 Ha valaki látja, hogy az atyjafia vétkezik, *de* nem halálos bűnt, könyörögjön és *az Isten* életet ad annak, aki nem halálos bűnnel vétkezik. Van halálos bűn; nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön.
17 Minden igazságtalanság bűn, de van nem halálos bűn.
18 Tudjuk, hogy valaki Istentől született, nem vétkezik, hanem aki Istentől született megőrzi magát és a gonosz nem érinti őt.
19 Tudjuk, hogy mi Istentől vagyunk, és hogy az egész világ a gonoszságban vesztegel.
20 De mi tudjuk, hogy az Isten Fia eljött és értelmet adott nekünk arra, hogy megismerjük azt aki igaz, és *hogy* mi az igazban, az Ő Fiában, a Jézus Krisztusban vagyunk. Ez az igaz Isten és az örök élet.
21 Fiacskáim, óvjátok meg magatokat a bálványoktól. Ámen!

16 4Móz 15,30; 1Sám 2,25; Mt 12,31; Mrk 3,29; Lk 12,10; Zsid 6,4-6; Zsid 10,26; Pét 2,20;
17 1Ján 3,4;
18 Jn 3,2-5; Jak 1,18; 1Pét 1,23; 1Ján 3,9;
20 Ésa 9,6; Ésa 44,6; Ésa 54,5; Lk 24,45; Jn 20,28; Róm 9,5; 1Tim 3,16;

JÁNOS APOSTOL MÁSODIK LEVELE

Ebben a második levélben János dicsér egy tisztelt asszonyt, aki a fiait Isten félelmében nevelte fel, hogy a tisztaságban járjanak, és egyúttal állhatatosságra inti őket a hitben és igaz életben. Ismét inti őket, hogy óvják meg magukat azoktól, akik nem ismerik a Krisztust és az Ő tudományát megvetik.

1 A presbiter a kiválasztott asszonynak és az ő gyermekeinek, akiket én igazán szeretek, és nem csak én, hanem mindenki, aki megismerte az igazságot.
2 Az igazságért, amely megmarad bennünk és velünk lesz mindörökké:
3 Kegyelem, irgalom, békesség legyen veletek az Atya Istentől, és az Úr Jézus Krisztustól, az Atya Fiától igazsággal és szeretettel.
4 Felettébb örültem, hogy olyanokat találtam gyermekeid között, akik igazán járnak, ahogy parancsolatot vettünk az Atyától.
5 És most kérlek téged asszonyom, nem mintha új parancsolatot írnék neked, hanem amelyet kezdettől fogva vettünk, hogy szeressük egymást!
6 És ez a szeretet, hogy járjunk az Ő parancsolatai szerint. Ez a parancsolat, ahogy kezdettől fogva hallottátok, úgy járjatok abban.
7 Mert sok hitető jött a világra, akik nem vallják, hogy a Jézus Krisztus hústestben eljött. Ez a hitető és az Antikrisztus.
8 Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük amit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk.
9 Aki félrelép és nem marad meg a Krisztus tudományában, annak egynek sincs Istene. Aki megmarad a Krisztus tudományában, mind az Atya, mind a Fiú az övé.
10 Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt viszi, azt ne fogadjátok be házatokba, és azt semmiképpen ne köszöntsétek;
11 Mert aki köszönti azt, részes annak gonosz cselekedeteiben.
12 Sok írni valóm volna nektek, de nem akartam papirossal és tintával, hanem remélem, hogy elmegyek hozzátok és szemtől szembe beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.
13 Köszöntenek téged a te kiválasztott nőtestvéred gyermekei. Ámen.

5 Jn 13,34; Jn 15,12; Ef 5,2; 1Thessz 4,9;
6 Jn 15,10;
7 Mt 24,24; 1Ján 4,1;
10 Róm 16,17;

JÁNOS APOSTOL HARMADIK LEVELE

Ebben a levélben feddi János a felfuvalkodott Diotrefes kevélységét, és dicséri Gájust, hogy az Isten igéjében szolgáló atyafiakat nagy szeretettel fogadta és megbecsülte. Megmondja, hogy akik jót cselekednek azok Istentől vannak, akik pedig nem cselekszenek jót, azoknak nincs semmi köze Istennel.

1 A presbiter a szeretett Gájusnak, akit én igazán szeretek.
2 Szeretett *barátom,* kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod és légy egészséges, ahogy jó dolga van a lelkednek.
3 Mert felettébb örültem, amikor atyafiak jöttek és bizonyságot tettek az igazságodról, úgy ahogy te az igazságban jársz.
4 Nincs annál nagyobb örömöm, mint mikor hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.
5 Szeretett *barátom,* hűen cselekszel mindenben, amit az atyafiakért, és pedig a jövevényekért teszel,
6 Akik bizonyságot tettek a szeretetedről a gyülekezet előtt; akiket ha Istenhez méltóan bocsátasz útjukra, jó dolgod lesz.
7 Mert az Ő nevéért mentek ki, akik semmit sem fogadtak el a pogányoktól;
8 Nekünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazságnak.
9 Írtam a gyülekezetnek, de Diotrefesz, aki elsőséget kíván közöttük, nem fogad el minket.
10 Ezért ha odamegyek, felemlítem a dolgait, amelyeket cselekszik, gonosz szavakkal csácsogva ellenünk; sőt nem elégedett meg ezzel, maga sem fogadja be az atyafiakat, és akik ezt akarnák, azokat is akadályozza és a gyülekezetből kiveti.
11 Szeretett *barátom,* ne kövesd a gonoszt, hanem a jót. Aki jót cselekszik az Istentől van, aki pedig gonoszt cselekszik, nem látta az Istent.
12 Demeter mellett mindenki bizonyságot tett, maga az igazság is; de mi is bizonyságot teszünk, és tudjátok, hogy a mi bizonyságtételünk igaz.
13 Sok írni valóm volna, de nem akarok tintával és tollal írni neked,
14 Hanem remélem, hogy csakhamar meglátlak téged és szemtől szembe beszélhetünk.
15 Békesség neked! Köszöntenek téged a te barátaid. Köszöntsd a barátainkat név szerint.

6 ApCsel 21,5; 1Kor 16,11; Tit 3,13;

11 Zsolt 37,27; Ésa 1,16; 1Pét 3,11; 1Ján 3,6;

13 2Ján 1,12;

JÚDÁS APOSTOL LEVELE

Ez a levél egy értelmű a Péter második levelével, főként annak harmadik részével. Ezért annak a levélnek egy kivonatának vagy rövid summájának mondhatjuk.

1 Júdás, Jézus Krisztus szolgája, Jakabnak pedig atyafia, az elhívottaknak, akik az Atya Istentől megszenteltek és Jézus Krisztustól megtartottak és elhívottak:
2 Irgalom, békesség és szeretet adassék nektek bőségesen!
3 Szeretteim, mivelhogy minden igyekezettel azon vagyok, hogy írjak nektek a közös üdvösségről, kénytelen voltam intőleg írni nektek, hogy tusakodjatok a hitért, amely egyszer a szenteknek adatott.
4 Mert belopóztak valami emberek, akik régen előre beírattak erre az ítéletre, akik istentelenek, akik a mi Istenünk kegyelmét bujálkodásra fordítják, és az egyedüli Urat és Istent, a mi Urunk Jézus Krisztust megtagadják.
5 Emlékeztetni akarlak továbbá titeket, mint akik egyszer *már* tudjátok, hogy az Úr, amikor a népet Egyiptom földjéből kiszabadította, viszont azokat akik nem hittek, elvesztette.
6 És az angyalokat is, akik nem tartották meg az ő eredetüket, hanem el-

4 1Pét 2,8; 2Pét 2,1; 2Pét 2,3;

5 4Móz 14,29; 4Móz 26,64-65; Zsolt 106,26; 1Kor 10,5; Zsid 3,17;

6 2Kor 5,2; 2Pét 2,4;

hagyták az ő lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartja.

7 Ahogy Szodoma és Gomora és a körülöttük lévő városok *is,* amelyek azokhoz hasonlóan paráználkodtak és idegen hústest után jártak, például vannak *előttünk,* örök tűz büntetését szenvedve.

8 Hasonlóképpen ezek is álomba merülve a hústestet megfertőzik, a hatalmasságot megvetik, és a méltóságokat káromolják.

9 Pedig Mihály arkangyal, mikor az ördöggel vitatkozva Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem azt mondta: Dorgáljon meg téged az Úr!

10 Ezek pedig azokat káromolják, amiket nem ismernek; amiket pedig természet szerint ismernek, mint az oktalan állatok, azok által megrontják magukat.

11 Jaj nekik! mert a Kain útján indultak el, és a Bálám tévelygéseivel bérért szakadtak ki, és a Kóré ellenkezésével vesztek el.

12 Ezek szennyfoltok a ti szeretetvendégségeiteken, mikor minden félelem nélkül veletek lakmároznak magukat hizlalva; víztelen, szelektől hányt-vetett fellegek, elhervadt, gyümölcstelen, kétszer meghalt és tőből kiszaggatott fák;

13 Jaj nekik! mert a tenger megvadult habjai, akik a maguk rútságát tajtékozzák; tévelygő csillagok, akiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.

14 Ezekről is prófétált pedig Énokh, aki Ádámtól fogva a hetedik volt, *ezt* mondva: íme eljött az Úr az Ő sok ezer szentjével,

15 Hogy ítéletet tartson mindenek felett, és meggyőzze azokat, akik azok közül istentelenek, istentelenségük minden cselekedetéért, amelyekkel istentelenkedtek, és minden kemény beszédért, amelyet az istentelen bűnösök szóltak Őellene.

16 Ezek zúgolódók, panaszkodók, a maguk kívánságai szerint járók; akiknek szája kevélységet szól, akik haszonlesésből személyimádók.

17 Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek meg azokról a beszédekről, amelyeket a mi Urunk Jézus Krisztus apostolai előre megmondtak.

18 Mert azt mondták nektek, hogy az utolsó időben lesznek csúfolódók, akik az ő istentelen kívánságaik szerint járnak.

19 Ezek azok, akik különszakadnak, lelkiek, akikben nincs *Szent* Szellem.

20 Ti pedig szeretteim, épülve a ti szentséges hitetekben, imádkozva Szent Szellem által,

21 Tartsátok meg magatokat Isten szeretetében, várva a mi Urunk Jézus Krisztus irgalmát az örök életre.

22 És könyörüljetek némelyeken, megkülönböztetve őket.

23 Másokat pedig rettentéssel mentsetek meg, kiragadva őket a tűzből, és utálva még a ruhát is, amelyet a hústest beszennyezett.

24 Annak pedig aki titeket a bűntől megőrizhet, és az Ő dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel,

25 Az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mindörökké! Ámen.

7 1Móz 19,24; 5Móz 29,23; Ésa 13,19; Jer 50,40; Ezék 16,49; Hós 11,8; Ámós 4,11; Lk 17,29; 2Pét 2,6;

9 Dán 10,13; Dán 12,1; Zak 3,2; 2Pét 2,11; Jel 12,7;

10 2Pét 2,12;

11 1Móz 4,8; 4Móz 16,1; 4Móz 22,7; 4Móz 22,21; 2Pét 2,15; 1Ján 3,12;

12 2Pét 2,13; 2Pét 2,17;

13 Ésa 57,20;

14 1Móz 5,18; Dán 7,10; ApCsel 1,11; 1Thessz 1,10; 2Thessz 1,10; Jel 1,7;

15 Mt 12,36;

16 2Pét 2,18;

18 ApCsel 20,29; 1Tim 4,1; 2Tim 3,1; 2Tim 4,3; 2Pét 2,1; 2Pét 3,3;

25 Zsolt 147,5; Róm 16,27; 1Tim 1,17;

JÁNOS JELENÉSEK KÖNYVE

János mennyei jelenésében vagy látásában megírja az egyház, azaz a hívők gyülekezete vagy Isten népe állapotát, attól az időtől fogva, amelyben János ezt a könyvet írta (tudniillik a Domitiánus császár birodalmának vége felé, azaz Krisztus születése után a 96. esztendőben) egészen a Krisztus eljöveteléig az utolsó ítéletre; vagy e világ végéig. És ez a leírás látásokba van foglalva, azaz isteni jelenésekbe, amikre János az ő szellemében elragadtatott úgy, hogy ő belsőleg képeket látott, és szózatokat, zúgásokat és beszédeket hallott; ezeknek a megjelenéseknek és képeknek magyarázatai és értelme akkor neki, mint szellemben elragadtatottnak, megjelentetett és megmutattatott az angyal által; hogy tudniillik az ördögtől és az istentelen világtól keményen háborgatva és nyomorgatva lesznek, de az ínségekben és öldöklésekben is megtartatnak, és végül a mennybe, az örökkévaló örömre és dicsőségre felvitetnek. Az istentelenek egy részét pedig ezen a világon iszonyú büntetésekkel és ostorozásokkal látogatja meg az Isten; a világ másik részét a pokolbeli örök kínra és gyalázatra veti. Hét látás van megírva egymás után:

1. Hét arany lámpatartóról és hét csillagról, az 1. 2. és 3. részekben.
2. Hét pecséttel bezárt könyvről, a 4. 5. és 6. részekben.
3. Hét trombitáló angyalról, a 8. 9. 10. és 11. részekben.
4. Egy szülő asszonyról és a sárkányról, a 12. 13. és 14. részekben.
5. Hét aranypoharat tartó angyalról, a 15. és 16. részekben.
6. Egy hétfejű állaton ülő nagy paráznáról, a 17. 18. 19. és 20 részekben.
7. Egy mennyei városról, a 21. és 22. részekben.

1 *János, Isten rendeléséből ír az ázsiai hét gyülekezetnek, hogy ki a Krisztus és hogyan jelent meg Jánosnak. A hét csillag és a hét lámpatartó titka.*

1 Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki az Isten, hogy megmutassa a szolgáinak, amelyeknek hamar meg kell lenniük. Ő pedig elküldve *azt* az Ő angyala által, megjelentette az Ő szolgájának Jánosnak,
2 Aki bizonyságot tett az Isten Igéjéről és Jézus Krisztus bizonyságtételéről, mindenről amit látott.
3 Boldog aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálás beszédeit, és megtartják azokat amelyek meg vannak írva abban, mert az idő közel van.
4 János, a hét gyülekezetnek amely Ázsiában van: Kegyelem nektek és békesség attól, aki van, aki volt és aki eljövendő; és a hét szellemtől, aki az Ő királyi széke előtt van,
5 És a Jézus Krisztustól, aki a hű tanúbizonyság, a halottak közül az elsőszülött, és a föld királyainak fejedelme. Annak, aki minket szeretett és megmosott bennünket a mi bűneinkből az Ő vére által,
6 És tett minket királyokká és papokká az Istennek és az Ő Atyjának; neki legyen dicsőség és hatalom mindörökkön-örökké! Ámen.
7 Íme eljön a felhőkkel, és minden szem meglátja Őt, még akik Őt átszegezték is, és jajgatással sírnak Őelőtte e föld minden nemzetségei. Úgy van. Ámen.
8 Én vagyok az Alfa és az Omega, kezdet és vég, ezt mondja az Úr, aki van és aki volt és aki eljövendő, a Mindenható.
9 Én János, aki nektek atyátokfia is vagyok, és társatok a szenvedésben és az uralkodásban és a Jézus Krisztus türelmében, a szigeten voltam amelyet Páthmosnak neveznek, az Isten beszédéért és a Jézus Krisztus bizonyságtételéért.
10 Szellemben elragadtattam az Úr napján, és a hátam mögött nagy szót hallottam, mint egy trombitáét,
11 Amely ezt mondta: Én vagyok az Alfa és az Omega, az Első és Utolsó; és: Amit látsz, írd meg könyvben és küldd el a hét gyülekezetnek amely Ázsiában van, Efézusban, Szmirnában, Pergámumban, Thiatirában, Szárdiszban, Filadelfiában és Laodiceában.
12 Megfordultam azért, hogy lássam a szót amely velem beszélt; megfordulva pedig hét arany lámpatartót láttam;

3 Jel 22,7; Jel 22,10;
4 2Móz 3,14; Jel 1,8; Jel 3,1; Jel 4,5; Jel 4,8; Jel 11,17; Jel 16,5;
5 Ésa 55,4; ApCsel 20,28; 1Kor 15,20; Kol 1,18; Zsid 9,12; Zsid 9,14; 1Pét 1,19; 1Ján 1,7; Jel 3,14; Jel 5,9;
6 Róm 12,1; 1Pét 2,5; 1Pét 2,9; Jel 5,10;
7 Dán 7,13; Zak 12,10; Mt 24,30; Mt 25,31; Jn 19,37; ApCsel 1,11; 1Thessz 1,10; 2Thessz 1,10; Júd 14;
8 Ésa 41,4; Ésa 44,6; Jel 21,6; Jel 22,13;
10 Jel 4,2;

13 Ezék 1,27; Dán 7,13; Jel 14,14; Jel 15,6;

14 Dán 7,9; Jel 19,12;

15 Jel 14,2;

16 Ésa 49,2; Ef 6,17; Zsid 4,12; Jel 2,16; Jel 19,15;

17 Ésa 41,4; Ésa 44,6; Ésa 48,12;

18 Jób 12,14; Ésa 22,22; Róm 6,9; Jel 3,7; Jel 20,1;

20 Mal 2,7;

13 És a hét lámpatartó között hasonlót az ember Fiához, bokáig érő ruhába öltözve, és mellénél aranyövvel körülövezve.
14 Az Ő feje pedig és a haja fehér mint a fehér gyapjú, mint a hó, és az Ő szemei olyanok mint a tűzláng,
15 És az Ő lábai hasonlók az izzó fényű érchez, mintha kemencében tüzesedtek volna meg, és az Ő szava pedig olyan mint a sok vizek zúgása.
16 Az Ő jobb kezében pedig hét csillag volt, és az Ő szájából kétélű éles kard jött ki, és az Ő arca mint a nap *amikor* fénylik az ő erejében.
17 Mikor pedig láttam Őt, leestem a lábaihoz mint egy halott. És rám tette a jobb kezét, *ezt* mondva nekem: Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó,
18 És aki él, pedig halott voltam, és íme élek örökkön-örökké, Ámen; és nálam vannak a pokol és a halál kulcsai.
19 Írd meg amiket láttál, és amik vannak, és amik ezek után lesznek:
20 A hét csillag titkát, amelyet láttál az én jobb kezemben, és a hét arany lámpatartót. A hét csillag a hét gyülekezet angyala, és amely hét lámpatartót láttál, az hét gyülekezet.

2 *Inti az efézusbeli, szmirnabeli, pergamunbeli és a thatírabeli gyülekezetet egynéhány fogyatkozásuk miatt, és dicséri ami azok egyházi szolgálataiban dicséretes. Int, főleg a hamis apostolok ellen, a nikolaiták ellen, a bálámiták ellen és a Jezabel tudománya ellen, ami a paráználkodás és a bálványoknak való áldozás.*

1 Az efézusbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezeket mondja az, aki az Ő jobb kezében tartja a hét csillagot, aki a hét arany lámpatartó között jár:
2 Tudom a te cselekedeteidet, és a fáradságodat és tűrésedet, és hogy a gonoszokat el nem szenvedheted, és megkísértetted azokat akik apostoloknak mondják magukat, holott nem azok, és hazugoknak találtad őket;
3 És megterheltettél és elhordoztad, és az én nevemért munkálkodtál és nem fáradtál el.
4 De *mondás*om van ellened, mert az első szeretetedet elhagytad.
5 Emlékezz meg azért honnan estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteket cselekedd; de ha nem teszed, hamar eljövök ellened, és a te lámpatartódat kivetem helyéből ha meg nem térsz.
6 De az megvan benned, hogy a nikolaiták cselekedeteit gyűlölöd, amelyeket én is gyűlölök. **6** Jel 2,15;
7 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek. A győztesnek enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomának közepén van. **7** 1Móz 2,9; Jel 22,2;
8 A szmirnabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Első és Utolsó, aki halott volt és él: **8** Ésa 41,4; Ésa 44,6; Jel 1,17;
9 Tudom a te cselekedeteidet, és nyomorúságodat és szegénységedet (de gazdag vagy), és azok káromlását, akik azt mondják, hogy ők zsidók, és nem azok, hanem a Sátán zsinagógája.
10 Semmit ne félj azoktól amiket szenvedned kell: Íme a Sátán néhányat közületek a tömlöcbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok; és tíz napig nyomorúságotok lesz. Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.
11 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek. Aki győz, annak nem árt a második halál. **11** Mt 13,9;
12 A pergámumbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezt mondja az, akinél a kétélű éles kard van: **12** Jel 1,16; Jel 2,16;
13 Tudom a te dolgaidat, és hogy hol laksz; ahol a Sátán széke van; és az én nevemet megtartod, és az én hitemet nem tagadtad meg, még akkor sem, amikor az én hű mártíromat, Antipást megölték köztetek, ahol a Sátán lakik.
14 De van valami kevés *panasz*om ellened, mert vannak ott nálad, akik a Bálám tudományát tartják, aki Bálákot tanította, hogyan vessen botránykövet Izrael fiai elé, hogy egyenek a bálványáldozatokból és paráználkodjanak. **14** 4Móz 22,23; 4Móz 24,14; 4Móz 25,1; 4Móz 31,16;
15 Így vannak nálad is olyanok, akik a nikolaiták tudományát tartják, amit gyűlölök.
16 Térj meg: ha pedig nem, hamar ellened megyek és vívok azok ellen számnak kardjával. **16** Ésa 49,2; Ef 6,17; Zsid 4,12; Jel 1,16;
17 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek. A győztesnek enni adok az elrejtett mannából, és annak fehér kövecskét adok, és a kövecskén új írott nevet, amelyet senki nem tud, hanem *csak* az aki azt elveszi.
18 A thiatirabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Is- **18** Jel 1,14-15;

ten Fia, akinek szemei olyanok mint a tűzláng, és akinek lábai olyanok mint az izzó fényű érc:
19 Tudom a te dolgaidat, és szeretetedet, és szolgálatodat, és hitedet, és tűrésedet, és a cselekedeteidet, az utolsókat is, amelyek többek az elsőknél.
20 De van valami kevés *panasz*om ellened, mert megengeded annak az aszszonynak, Jézabelnek, aki magát prófétának mondja, hogy tanítson és elhitesse az én szolgáimat, hogy paráználkodjanak és a bálványáldozatokból egyenek.
21 És adtam neki időt, hogy megtérjen a paráználkodásából, de nem tért meg.
22 Íme ágyba vetem őt, és azokat akik vele paráználkodnak, nagy nyomorúságba, ha nem térnek meg az ő cselekedeteikből.
23 És a fiait megölöm halállal; és a gyülekezetek mind megtudják, hogy én vagyok a vesék és szívek vizsgálója; és mindegyikőtöknek megfizetek a cselekedeteitek szerint.
24 Nektek pedig azt mondom, és a többi thiatirabelieknek, akiknél nincs ez a tudomány, és akik nem ismerik a Sátán mélységeit, ahogy ők nevezik; nem vetek rátok más terhet,
25 Hanem ami nálatok van, azt tartsátok meg addig, amíg eljövök.
26 És aki győz, és aki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányokon;
27 És uralkodik rajtuk vasvesszővel, és mint a fazekas edényei úgy széttöretnek; ahogy én is vettem az én Atyámtól:
28 És a hajnalcsillagot adom annak.
29 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek.

3 *Mit írjon a gyülekezetekben szolgálóknak, Szárdiszba, Filadelfiába és Laodiceába.*

1 A szárdiszbeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az, akinél az Isten hét Szelleme és a hét csillag van: Tudom a te dolgaidat, hogy az a neved hogy élsz, pedig halott vagy.
2 Vigyázz és erősítsd meg azokat akik megmaradtak és akik halófélben vannak, mert nem találtam a cselekedeteidet Isten előtt tökéleteseknek.
3 Megemlékezz azért *azokról* amelyeket vettél és hallottál, és tartsd meg, és térj meg. Hogyha nem vigyázol, elmegyek hozzád mint a tolvaj, és nem fogod tudni melyik órában megyek hozzád.
4 De van Szárdiszban egy kevés név, akik nem fertőzték meg a ruháikat, ezért fehér ruhákban járnak velem, mert méltók *arra.*
5 Aki győz, azt fehér ruhákba öltöztetik, és nem törlöm ki annak nevét az élet könyvéből, hanem vallást teszek annak nevéről az én Atyám előtt és az Ő angyalai előtt.
6 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek.
7 A filadelfiabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja a Szent és Igaz, akinél a Dávid kulcsa van, aki megnyitja és senki be nem zárja, és bezárja és senki meg nem nyitja:
8 Tudom a te dolgaidat; íme adtam eléd egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat: mert van egy kis erőd, és megtartottad az én beszédemet, meg sem tagadtad az én nevemet.
9 Íme adok a Sátán zsinagógájából, azok közül akik zsidóknak mondják magukat és nem azok, hanem hazudnak: íme azt teszem, hogy azok eljöjjenek és leboruljanak a lábaid előtt, és megtudják, hogy én szerettelek téged.
10 Mivel megtartottad az én béketűrésre *intő* beszédemet, ezért én is megszabadítalak téged a kísértés idejéből, amely az egész világra eljön, hogy megpróbálja e föld lakosait.
11 Íme hamar eljövök: tartsd meg azt ami nálad van, hogy senki el ne vegye a koronádat.
12 Aki győz, azt oszloppá teszem az én Istenem templomában, és többé nem jön ki onnan; és felírom rá az én Istenem nevét, és az én Istenem városának nevét, az új Jeruzsálemét, amely a mennyből száll alá az én Istenemtől, és az én új nevemet.
13 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek.
14 A laodiceabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyság, az Isten teremtésének kezdete:
15 Tudom a te dolgaidat, hogy te sem

20 1Kir 16,31; 2Kir 9,7;
23 1Sám 16,7; 1Krón 28,9; 1Krón 29,17; Zsolt 7,10; Zsolt 62,13; Jer 11,20; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; ApCsel 1,24; Róm 2,6; Róm 14,12; 2Kor 5,10; Gal 6,5; Jel 20,12;
25 Jel 3,11;
26 Zsolt 2,8;
1 Jel 1,4; Jel 1,16;
3 Mt 24,43; 1Thessz 5,2; 2Pét 3,10; Jel 3,19; Jel 16,15;
5 2Móz 32,32; Zsolt 69,29; Mt 10,32; Lk 12,8; Fil 4,3; Jel 20,12; Jel 21,27;
7 Jób 12,14; Ésa 22,22; Jel 1,18; Jel 3,14;
9 Jel 2,9;
11 Jel 2,25;
12 1Kir 7,21; Jel 21,2; Jel 21,10; Jel 22,4;
14 Kol 1,15; Jel 1,5-6;

hideg nem vagy, sem forró; bárcsak hideg volnál, vagy forró.
16 Ezért mivel langyos vagy, sem hideg, sem forró: kiköplek téged az én számból.
17 Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod, hogy te nyomorult és nyavalyás és szegény és vak és meztelen vagy.
18 Azt tanácsolom neked, hogy végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdag légy; és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen és ne látsszon ki a te meztelenséged rútsága; és szemgyógyító írral kend meg a szemeidet, hogy lásd.
19 Akiket én szeretek megfeddem és megfenyítem: azért légy buzgóságos és térj meg.
20 Íme az ajtó előtt állok és zörgetek: ha valaki meghallja az én szavamat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő énvelem.
21 Aki győz, annak megadom, hogy az én királyi székembe üljön velem; ahogy én is győztem, és az én Atyámmal ülök az Ő királyi székében.
22 Akinek van füle, hallja mit mond a Szellem a gyülekezeteknek.

18 2Kor 5,3; Jel 7,13; Jel 16,15; Jel 19,8;
19 Jób 5,17; Péld 3,12; Zsid 12,5;
21 Mt 19,28; 1Kor 6,2;

4 *A királyi székben ülőről, a huszonnégy vénről, a hét tűzlámpásról és a négy szellemi lényről.*

1 Ezek után láttam, és íme egy megnyílt ajtó a mennyben, és az első szó, amelyet hallottam mint egy trombitának szavát, amely velem szólt, ezt mondta: Gyere fel ide, és megmutatom neked amiknek meg kell lenni ezután.
2 És azonnal elragadtattam Szellemben: és íme egy királyi szék letéve a mennyben, és a királyi székben ült *valaki*;
3 És aki ült, ránézésre hasonló a jáspis és sárdius kőhöz; és a királyi szék körül szivárvány, látszatra a smaragdhoz hasonló.
4 És a királyi szék körül huszonnégy szék, és a székekben huszonnégy fehér ruhába öltözött Vént láttam ülni, és a fejükön aranykoronák.
5 A királyi székből pedig villámlások és mennydörgések és szózatok jöttek ki. És hét tűzlámpás ég a királyi szék előtt, aki az Isten hét szelleme;
6 És a királyi szék előtt üvegtenger, hasonló a kristályhoz; és a királyi szék közepén és a királyi szék körül négy élőlény, szemekkel teljesek elől és hátul.
7 És az első élőlény hasonló az oroszlánhoz, és a második élőlény hasonló a borjúhoz, és a harmadik élőlénynek olyan *az* arca mint egy embernek, és a negyedik élőlény hasonló a repülő sashoz.
8 És a négy élőlény, amelyek közül mindegyiknek hat-hat szárnya van körös-körül, és belül teljes szemekkel; és meg nem szűnnek nappal és éjjel ezt mondani: Szent, szent, szent az Úr, a Mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő,
9 És mikor az élőlények dicsőséget, tisztességet és hálát adnak annak aki a királyi székben ül, az örökkön-örökké élőnek,
10 Leborul a huszonnégy Vén az előtt aki a királyi székben ül, és imádja azt aki örökkön-örökké él, és a koronáikat a királyi szék elé teszik, *ezt* mondva:
11 Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt, mert Te teremtettél mindent, és a Te akaratodért vannak és teremtettek.

6 Jel 15,2;
8 Ésa 6,3; Jel 1,4; Jel 1,8; Jel 11,17; Jel 16,5;
11 Jel 5,12;

5 *A bepecsételt könyvről, melyet senki sem méltó megnyitni csak a Bárány, a Közbenjáró. Akinek a négy élőlény, a vének és minden angyal, és mind a mennyen és földön és föld alatt teremtett állat tisztességet tesz.*

1 És láttam annak jobb kezében, aki a királyi székben ült, egy könyvet, amely be volt írva belül és kívül, és hét pecséttel volt bepecsételve.
2 És láttam egy erős angyalt, aki nagy szóval kiáltott: Ki volna méltó arra, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak pecsétjeit?
3 És senki, sem mennyen, sem földön, sem föld alatt, nem tudta a könyvet felnyitni, sem ránézni.
4 Én azért igen sírtam, hogy senkit sem találtak méltónak a könyv felnyitására és elolvasására, a belenézésre sem:
5 És egy a Vének közül mondta nekem: Ne sírj, íme győzött a Júda nem-

1 Ezék 2,10;
3 Fil 2,10; Jel 5,13;
5 1Móz 49,9-10; Ésa 11,10; Róm 15,12; Jel 22,16;

zetségéből való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétjét.

6 Zak 3,9; Zak 4,10; Jel 4,5;

6 És láttam, és íme a királyi szék között és a négy élőlény között és a Vének között mint egy megölt Bárányt állni, hét szarva és hét szeme van, amely az Isten hét Szelleme, amelyet elküldött az egész földre.

7 És eljött és elvette a könyvet a királyi székben ülő jobb kezéből.

8 Zsolt 141,2; Jel 14,2;

8 És mikor elvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy Vén leborult a Bárány előtt, mindegyiknél hárfák és aranypoharak voltak, jóillatokkal tele, amik a szentek imádságai.

9 ApCsel 20,28; Ef 1,7; Kol 1,14; Zsid 9,12; Zsid 10,10; 1Pét 1,19; 1Ján 1,7; Jel 4,11; Jel 14,3;

9 És új éneket énekeltek, *ezt* mondva: Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecsétjeit, mert megöltek, és megváltottál minket Istennek a Te véred által, minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből,

10 2Móz 19,6; 1Pét 2,5; 1Pét 2,9; Jel 1,6;

10 És a mi Istenünknek királyokká és papokká tettél minket, és uralkodunk a földön.

11 Dán 7,10; Zsid 12,22;

11 És láttam, és hallottam a királyi szék, az élőlények, és a Vének körül sok angyal szavát; és számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer volt;

12 Jel 4,11;

12 Nagy szóval ezt mondva: Méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen erőt és gazdagságot és bölcsességet és hatalmat és tisztességet és dicsőséget és áldást.

13 Sőt, minden teremtmény amely van a mennyben és a földön, és a föld alatt és a tengerben, és minden ami ezekben van, hallom, hogy ezt mondja: A királyi székben ülőnek és a Báránynak áldás és tisztesség és dicsőség és hatalom örökkön-örökké.

14 És a négy élőlény ezt mondta: Ámen. És a huszonnégy Vén leborult és imádta az örökkön-örökké élőt.

6 A könyv pecsétjeinek felszakítása. A négy ló. A megöltek lelkei, földindulások, csillaghullások, a hatodik pecsét felszakítása. A harag napja.

1 És láttam, mikor a Bárány a pecsétekből az elsőt felnyitotta, és hallottam, hogy a négy élőlény közül egy mondja, mintegy mennydörgés szavával: Gyere és lásd.

2 Jel 19,11;

2 És láttam, és íme egy fehér ló, és a rajta ülőnél íj volt; és koronát adtak neki; és kijött mint győztes, és hogy győzzön.

3 És mikor felnyitotta a második pecsétet, hallottam, hogy a második élőlény ezt mondja: Gyere és lásd.

4 És előjött egy másik, vörös ló, és aki azon ült, megadatott annak, hogy elvegye a békességet a földről, hogy *az emberek* egymást öljék; és adtak annak egy nagy kardot.

5 És mikor felnyitotta a harmadik pecsétet, hallottam, hogy a harmadik élőlény mondja: Gyere és lásd. Láttam azért, és íme egy fekete ló; és annak aki azon ült, egy mérleg volt kezében.

6 Jel 9,4;

6 És hallottam a négy élőlény közt szózatot, amely ezt mondja: A búza mércéje egy dénár, és az árpa három mércéje egy dénár; de a bort és az olajat ne bántsd.

7 És mikor felnyitotta a negyedik pecsétet, hallottam a negyedik élőlény szavát, amely ezt mondja: Gyere és lásd.

8 És láttam, és íme egy fakó színű ló; és aki rajta ült, annak a neve halál, és a pokol követte azt; és adatott azoknak hatalom a föld negyedrészén, hogy öljenek fegyverrel és éhséggel és halállal, és a föld fenevadai által.

9 Jel 19,10; Jel 20,4;

9 És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, láttam az oltár alatt azoknak a lelkeit, akiket megöltek az Isten szaváért és a bizonyságtételért, amelyet megtartottak.

10 És nagy szóval kiáltottak, *ezt* mondva: Uram, aki szent és igaz *vagy*, meddig nem ítélsz még és nem állsz boszszút a mi vérünkért azokon akik a földön laknak?

11 Akkor azoknak egyenként fehér ruhákat adtak; és mondták nekik, hogy még egy kevés ideig nyugodjanak, amíg beteljesedik mind az *ő* szolgatársaik*nak*, mind az ő atyjukfiai*nak száma*, akiknek meg kell öletniük, ahogyan őket is *megölték*.

12 ApCsel 2,20;

12 Azután láttam, mikor a hatodik pecsétet felnyitotta, és íme nagy földindulás lett, és a nap fekete lett mint a szőrzsák, és a hold egészen olyan lett mint a vér;

13 És az ég csillagai a földre hullottak, ahogy a fügefa hullatja éretlen gyümölcseit mikor nagy szél rázza.

14 És az ég eltakarodott, mint mikor a papírtekercset összegöngyölítik; és minden hegy és sziget elmozdult a helyéből.
15 És a föld királyai, és a fejedelmek, és a gazdagok, és a vezérek, és a hatalmasak, és minden szolga, és minden szabad, elrejtették magukat a barlangokba és a hegyek kőszikláiba;
16 És mondták a hegyeknek és a kőszikláknak: Essetek ránk és rejtsetek el minket annak színe elől aki a királyi székben ül, és a Bárány haragjától:
17 Mert eljött az Ő haragjának a nagy napja; és ki állhat meg?

16 Ésa 2,19; Hós 10,8; Lk 23,30; Jel 9,6;

7 *Az elpecsételésről és számtalan nép gyűjtéséről, minden nemzet és nyelv közül, és kik lesznek azok.*

1 Ezek után láttam négy angyalt állni a föld négy szegletén, a föld négy szelét tartva, hogy ne fújjon szél a földre, se a tengerre, se semmi élőfára.
2 És láttam másik angyalt feljönni napkelet felől, akinek kezében az élő Isten pecsétje volt; és nagy fennszóval kiáltott a négy angyalnak, akinek meg volt adva, hogy ártson a földnek és a tengernek,
3 Ezt mondva: Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak, addig amíg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgáit az ő homlokukon.
4 És hallottam a megpecsételtek számát: Százegynegyvennégyezer, az Izrael fiainak minden nemzetségéből elpecsételve.
5 A Júda nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Rúben nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Gád nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;
6 Az Áser nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Nafthali nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Manassé nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;
7 A Simeon nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Lévi nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; az Issakhár nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;
8 A Zebulon nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a József nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Benjámin nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt.

3 Ezék 9,4; Jel 9,4;

4 Jel 14,1;

9 Azután láttam, és íme egy nagy sokaság, amelyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetből és ágazatból, és népből és nyelvből; és a királyi szék előtt és a Bárány előtt álltak, fehér ruhákba öltözve, és a kezeikben pálmaágak;
10 És nagy szóval kiáltottak, *ezt* mondva: Az üdvösség a mi Istenünktől van, aki a királyi székben ül, és a Báránytól!
11 Az angyalok pedig mindnyájan a királyi szék, a Vének és a négy élőlény körül álltak, és a királyi szék előtt arccal leborultak és imádták az Istent,
12 Ezt mondva: Ámen! áldás és dicsőség és bölcsesség és hálaadás és tisztesség és hatalom és erő a mi Istenünknek mindörökkön-örökké! Ámen.
13 Akkor megszólított egy a Vének közül, és mondta nekem: Ezek akik a fehér ruhákba vannak öltözve, kik és honnan jöttek?
14 És mondtam neki: Uram, te tudod. És mondta nekem: Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták a ruháikat, és megfehérítették ruháikat a Bárány vérében.
15 Ezért vannak az Isten királyi széke előtt, és szolgálnak neki éjjel és nappal az Ő templomában, és aki a királyi székben ül, velük lakik.
16 Nem éheznek többé, sem nem szomjaznak többé, sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség:
17 Mert a Bárány, aki a királyi szék közepében van, legelteti őket és a vizek élő forrásaira viszi őket; és Isten eltöröl a szemeikről minden könnyet.

16 Zsolt 121,6; Ésa 49,10;

17 Zsolt 23,1-2; Ésa 25,8; Jel 21,4;

8 *Hét angyal, akiknél hét trombita van. A szentek könyörgése. A négy angyal trombitál. Jaj a harmadik után.*

1 És mikor felnyitotta a hetedik pecsétet, nagy csendesség lett a mennyben mintegy fél óráig.
2 És láttam azt a hét angyalt, akik az Isten előtt állnak; és hét trombitát adtak nekik.
3 És jött egy másik angyal is, és megállt az oltárnál, kezében aranytömjénezővel: és adatott annak sok jóillat, hogy tegye minden szentek könyörgéseihez

3 Jel 5,8;

az aranyoltárra, amely a királyi szék előtt volt.
4 Zsolt 141,2;
4 És felment a jóillat füstje a szentek könyörgéseivel az angyal kezéből az Isten elé.
5 Azután vette az angyal a tömjénezőt és megtöltötte azt az oltár tüzével, és levetette a földre: és lettek mennydörgések és szózatok és villámlások és földindulás.
6 És a hét angyal, akinél a hét trombita volt, készült a trombitáláshoz.
7 Azért az első angyal trombitált, és lett jégeső és tűz, vérrel kevert, és vettetett a földre: és megégett az élőfák harmadrésze, és minden zöldellő fű megégett.
8 A második angyal is trombitált, és mint egy tűzzel égő nagy hegy vettetett a tengerbe: és a tenger harmadrésze vérré lett;
9 És meghalt a tengerben lévő teremtmények harmadrésze, amelyekben élet volt; és a hajók harmadrésze elveszett.
10 A harmadik angyal is trombitált, és leesett az égről egy nagy csillag, égve mint egy fáklya: és esett a folyóvizek harmadrészére és a vizek forrásaira;
11 A csillag neve pedig üröm: azért a folyóvizek harmadrésze ürömmé változott, és sok ember meghalt a vizektől, mivel keserűkké lettek.
12 A negyedik angyal is trombitált, és megveretett a nap harmadrésze, és a hold harmadrésze, és a csillagok harmadrésze: hogy meghomályosodjon azok harmadrésze, és a nappal harmadrészében ne legyen fény, és az éjszaka hasonlóképpen.
13 És láttam és hallottam az ég közepén egy angyalt repülni, aki ezt mondta nagy szóval: Jaj, jaj, jaj a föld lakosainak a három angyal trombitájának szavai miatt, akik még azután trombitálnak.

9

A mélység kútja. Sáskák a kútból. Négy angyal eloldása, akik megölik e világ harmadrészét, és a többiek mégsem térnek meg.

1 Lk 8,31; Jel 17,8;
1 És mikor az ötödik angyal is trombitált, láttam, hogy egy csillag esett le az égről a földre, és adatott annak a mélység kútjának kulcsa.
2 Megnyitotta azért a mélység kútját, és füst jött fel a kútból, mint egy nagy kemence füstje; és meghomályosodott a nap és a levegőég a kút füstje miatt.
3 A füstből pedig sáskák jöttek ki a földre; és olyan hatalom adatott azoknak, amilyen hatalmuk van a föld skorpióinak.
4 És megmondták nekik, hogy a föld füvét ne bántsák, se semmi zöldellőt, se semmi élőfát, hanem csak azokat az embereket, akiknek a homlokán nincs az Isten pecsétje. 4 Ezék 9,4; Jel 6,6; Jel 7,3;
5 És adatott azoknak, hogy meg ne öljék őket, hanem hogy kínozzák őket öt hónapig; és azoknak kínzása olyan mint a skorpió *marása miatti* gyötrelem, mikor megmarja az embert.
6 Azért azokban a napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt; és kívánnának meghalni, de a halál elmegy előlük. 6 Ésa 2,19; Jer 8,3; Hós 10,8; Lk 23,30; Jel 6,16;
7 A sáskák formája pedig hasonló a viadalhoz felkészített lovakhoz; és a fejükön mintegy aranyhoz hasonló koronák, és az arcaik olyanok mint az emberek arca. 7 2Móz 10,4;
8 És hajuk olyan mint az asszonyok haja, és fogaik olyanok mint az oroszlánoknak.
9 És olyan mellvértjeik voltak mint a vas mellvértek, és szárnyaik zúgása mint a viadalra száguldó sok lovas szekér zúgása.
10 És skorpiókhoz hasonló farkuk volt, és az ő fullánkjuk a farkukban van; és azoknak hatalmuk *van*, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig.
11 Királyukul pedig a mélység angyala volt felettük, akinek a neve zsidóul Abaddon, görögül pedig Apollion, *azaz Pusztító* a neve. 11 Jel 9,1;
12 Az első jaj elmúlt, íme ezután még két jaj következik. 12 Jel 8,13;
13 A hatodik angyal is trombitált, és hallottam egy szózatot az aranyoltár négy szarvától, amely az Isten előtt van,
14 *Ezt* mondva a hatodik angyalnak, akinél a trombita volt: Oldd el azt a négy angyalt, akik a nagy folyóvíznél, az Eufrátesznél vannak megkötve. 14 Jel 7,1;
15 Eloldatott azért a négy angyal, aki el volt készítve az órára és napra és hónapra és esztendőre, hogy megölje az emberek harmadrészét.

16 És a lovas seregek száma két tízezerszer tízezer, mert hallottam a számukat.
17 És így láttam a lovakat látásban, és a rajtuk ülőknek tűzből és jácintból és kénkőből való mellvértjeik vannak, és a lovak feje mint az oroszlánok feje, és szájukból tűz és füst és kénkő jött ki.
18 E háromtól öletett meg az emberek harmadrésze, a tűztől és a füsttől és a kénkőtől, amely azok szájából jött ki.
19 Mert az ő hatalmuk a szájukban van és a farkukban, mert az ő farkuk a kígyókhoz hasonlók, amelyeknek fejeik vannak, és azokkal ártanak.
20 A többi ember pedig, akik nem haltak meg e csapásokban, nem tért meg kezei csinálmányaitól, hogy ne imádnák a démonokat és az arany- és ezüst- és érc- és kő- és fabálványokat, amelyek sem nem látnak, nem hallanak, nem járnak;
21 És nem tértek meg gyilkosságaikból, sem varázslásaikból, sem parázsnálkodásaikból, sem lopásaikból.

20 Zsolt 115,4-7; Zsolt 135,15;

10

Egy erős angyal kihirdeti a mennyből az Antikrisztus országának végét. Megeteti Jánossal a nyitott könyvet, hogy ismét prófétáljon.

1 És láttam egy másik erős angyalt leszállni a mennyből, felhőbe öltözve, és a feje fölött szivárvány; és az arca olyan mint a nap, és a lábai mint a tűzoszlopok;
2 És a kezében egy nyitott könyvecske volt; és jobb lábát a tengerre, bal lábát pedig a földre tette;
3 És nagy szóval kiáltott, mint amikor az oroszlán ordít; és mikor kiáltott, megszólalt a hét mennydörgés is.
4 És mikor a hét mennydörgés megszólalt, le akartam írni, és az égből szózatot hallottam, amely ezt mondta nekem: Pecsételd be amiket a hét mennydörgés szólt, és azokat meg ne írd.
5 És az angyal, akit láttam állni a tengeren és a földön, felemelte a kezét az égre,
6 És megesküdött arra, aki örökkönörökké él, aki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem lesz:
7 Hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, amikor trombitálni kezd, akkor végbe megy az Isten titka, ahogy megmondta a szolgáinak, a prófétáknak.
8 És a szózat amelyet az égből hallottam, ismét szólt nekem, és mondta: Menj el és vedd el azt a nyitott könyvecskét, *amely* a tengeren és a földön álló angyal kezében *van*.
9 Elmentem azért az angyalhoz, ezt mondva neki: Add nekem a könyvecskét. És mondta nekem: Vedd el és edd meg, és megkeseríti a te gyomrodat, de a szádban édes lesz mint a méz.
10 Elvettem azért a könyvecskét az angyal kezéből és megettem azt; és a számban olyan édes volt mint a méz, de mikor megettem azt, megkeseredett a gyomrom.
11 És mondta nekem: Ismét prófétálnod kell neked sok nép, nemzet, nyelv és király előtt.

1 Mt 17,2; Jel 1,15;
4 Dán 8,26; Dán 12,4;
5 Dán 12,7;
6 Jel 11,15;
9 Ezék 3,1;

11

János megméri a templomot. Krisztus két bizonyságát megöli az Antikrisztus, de azok ismét feltámadnak. A hetedik angyal trombitál. Isten temploma megnyílik.

1 És vesszőhöz hasonló nádszálat adtak nekem, és angyal állt mellém és mondta: Kelj fel és mérd meg az Isten templomát és az oltárt, és azokat akik imádkoznak abban.
2 De a tornácot, ami a templomon kívül van, hagyd ki és azt meg ne mérd, mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapossák negyvenkét hónapig.
3 És az én két tanúbizonyságomnak adom, akik gyászruhákba öltözve prófétálnak ezerkétszázhatvan napig.
4 Ezek az a két olajfa és a két lámpatartó, amelyek a föld Istene előtt állnak.
5 És ha valaki ártani akar nekik, tűz származik a szájukból, amely megöli az ellenségeiket, mert ha valaki ártani akar nekik, így kell annak megöletni.
6 Ezeknek van hatalmuk arra, hogy bezárják az eget, hogy az ő prófétálásuk idején ne legyen eső; és hatalmuk van a vizeken, hogy azokat vérré változtassák; és megverjék a földet akármi csapással, ahányszor akarják.
7 És mikor elvégzik az ő bizonyságtételüket, a mélységből feljövő fenevad

1 Ezék 40,3-49; Ezék 41,1-26; Ezék 42,1-20; Ezék 43,1-27;
2 Jel 13,5;
4 Zak 4,3; Zak 4,14;
6 2Móz 7,1-25; 2Móz 8,1-32; 2Móz 9,1-35; 2Móz 10,1-29; 2Móz 12,1-51; 1Kir 17,1;
7 Dán 7,21; Jel 13,7; Jel 13,11;

hadakozik ellenük, és legyőzi őket és megöli őket.
8 Jel 17,2; Jel 17,5; Jel 18,10;
8 És az ő holttesteik *fekszenek* annak a nagy városnak az utcáin, amit szellem szerint Szodomának és Egyiptomnak hívnak, ahol a mi Urunkat is megfeszítették.
9 És a népek és ágazatok, és nyelvek és nemzetek közül valók látják azok holttestét három és fél nap, és azok holttestét nem engedik sírba tenni.
10 És a föld lakosai örülnek és örvendeznek rajtuk, és ajándékokat küldenek egymásnak, mert ez a két próféta gyötörte a föld lakosait.
11 De három és fél nap múlva élet szelleme adatik Istentől beléjük, és lábaikra felállnak, és nagy félelem száll azokra, akik nézték őket.
12 És nagy szózatot hallottak az égből, amely ezt mondja nekik: Gyertek fel ide. És felhőben felmentek az égbe, és látták őket az ő ellenségeik.
13 És abban az órában nagy földindulás lett és a város tizedrésze elesett, és meghalt a földindulásban hétezer ember, és a többiek megrémültek és a menny Istenének adtak dicsőséget.
14 Jel 8,13; Jel 9,12; Jel 15,1;
14 A második jaj elmúlt, íme a harmadik jaj hamar eljön.
15 A hetedik angyal is trombitált, és nagy szózatok lettek a mennyben, amelyek ezt mondták: E világ országai a mi Urunkéi és az Ő Krisztusáéi lettek, aki örökkön-örökké uralkodik.
16 És a huszonnégy Vén, aki az Isten előtt ül az ő székeiben, az arcára esett és imádta az Istent,
17 Jel 1,4; Jel 1,8; Jel 4,8; Jel 16,5;
17 Ezt mondva: Hálát adunk neked Uram, mindenható Isten, aki vagy és aki voltál és aki eljövendő vagy, mert a Te nagy hatalmadat kezedhez vetted, és a Te uralkodásodat elkezdted.
18 És megharagudtak a pogányok, és eljött a Te haragod és a halottak ideje, hogy meg legyenek ítélve, és jutalmat adj a Te szolgáidnak, a prófétáknak és a szenteknek, és akik félik a Te nevedet, kicsiknek és nagyoknak; és elpusztítsd azokat, akik a földet pusztítják.
19 Jel 15,5;
19 És megnyílt az Isten temploma a mennyben, és meglátszott az Ő szövetségének ládája az Ő templomában; és lettek villámlások és szózatok és mennydörgések, és földindulás és nagy kőeső.

12 Napba és holdba öltözött asszony, aki hit által fogadja és szüli Krisztust. Viaskodik fiaival a sárkány ellen és az ahhoz tartozók ellen és győznek a Bárány vére által. A sárkány a földre vettetik és kergeti az asszonyt és annak maradékát.

1 És látszott nagy jel az égben: egy asszony felöltözve a napba, és lábai alatt a hold, és az ő fejében tizenkét csillagból korona;
2 Aki terhes volt, és akarva szülni, kiáltott, és kínlódott a szülésben.
3 Látszott pedig más jel is az égben, és íme egy nagy vörös sárkány, hét fejjel és tíz szarvval, és az ő fejeiben hét korona;
4 Aki a farka után vonszolta az ég csillagainak harmadrészét, és a földre vetette azokat; és állt az a sárkány a szülő asszony elé, hogy mikor szül, annak fiát megegye.
5 És szült fiúmagzatot, aki vasvesszővel legeltet minden nemzetet; és annak fia Istenhez és az Ő királyi székéhez ragadtatott.
5 Zsolt 2,9; Jel 2,27;
6 Az asszony pedig elfutott a pusztába, ahol Istentől készített helye van, hogy ott táplálják őt ezerkétszázhatvan napig.
6 Jel 11,3;
7 És az égben viaskodás lett: Mihály és az ő angyalai viaskodtak a sárkánnyal, és a sárkány is viaskodott és az ő angyalai,
8 De nem vehettek diadalt, és az ő helyük sem találtatott többé a mennyben.
8 Dán 2,35;
9 És vettetett a nagy sárkány, az a régi kígyó, akit ördögnek és Sátánnak neveznek, aki elhiteti az egész föld kerekségét, vettetett a földre, és az ő angyalai *is* levettetnek vele.
9 Lk 10,18; Jel 20,2;
10 És nagy szózatot hallottam az égben, amely ezt mondta: Most lett meg az üdvösség és az erő, és a mi Istenünknek országa, és az Ő Krisztusának hatalma, mert a mi atyánkfiainak vádlója levettetett, aki vádolta őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt.
11 És ők legyőzték azt a Bárány vére által, és a bizonyságtételük beszéde által, és az életüket nem kímélték mindhalálig.

12 Zsolt 96,11; Ésa 49,13; Jel 8,13;

14 Dán 12,7; Jel 12,6;

12 Azért örüljetek egek és akik azokban laktok. Jaj a föld és a tenger lakosainak, mert leszállt hozzátok az ördög, nagy haraggal teljes, mint aki tudja, hogy kevés ideje van.
13 Mikor azért látta a sárkány, hogy ő levettetett a földre, kergetni kezdte az asszonyt, aki a fiút szülte.
14 De adatott az asszonynak két nagy sasszárny, hogy a kígyó elől elrepüljön a pusztába az ő helyére, hogy táplálják ott ideig, időkig, és az idő feléig.
15 És a kígyó vizet bocsátott a szájából az asszony után, mint egy folyó vizet, hogy azt a folyóvízzel elragadtassa.
16 De segítségül lett a föld az asszonynak, és megnyitotta a föld az ő száját és elnyelte a folyóvizet, amelyet a sárkány az ő szájából bocsátott.
17 Megharagudott azért a sárkány az asszonyra és elment, hogy hadakozzon másokkal, az ő magvából valókkal, az Isten parancsolatainak megőrzőivel, és akiknél a Jézus Krisztus bizonyságtétele volt;
18 És a tenger fövenyére állt.

13 *Megírja a sokfejű fenevadat, aki e világ nagy részét bálványozásra hajtja, és akit egy másik fenevad feljőve megerősít.*

1 Jel 12,3; Jel 17,3;

1 És láttam egy fenevadat feljönni a tengerből, amelynek hét feje és tíz szarva volt, és az ő szarvain tíz korona, és az ő fejein a káromlás neve.
2 És ez a fenevad, amelyet láttam, hasonló volt a párduchoz, és a lábai mint a medvéé, és a szája mint az oroszlán szája, és a sárkány adta az ő erejét annak, és az ő székét, és nagy hatalmat.
3 És láttam, hogy egy az ő fejei közül mintegy halálos sebbel megsebesült, de az ő halálos sebe meggyógyult, és csodálva az egész föld *követte* a fenevadat.

4 Jel 11,7; Jel 17,8;

4 És imádták a sárkányt, aki a hatalmat adta a fenevadnak; és imádták a fenevadat, ezt mondva: Kicsoda hasonló e fenevadhoz? kicsoda viaskodhat vele?

5 Dán 7,8; Dán 7,11; Dán 7,25; Dán 11,36; Jel 11,2;

5 És adatott neki nagy dolgokat és káromlásokat szóló száj; és adatott neki hatalom, hogy cselekedjen negyvenkét hónapig.
6 Azért káromlásra nyitotta meg az ő száját Isten ellen, hogy szidalmazza az Ő nevét és az Ő sátrát, és azokat akik a mennyben laknak.

7 Dán 7,21; Jel 11,7;

7 Az is adatott neki, hogy a szentek ellen hadakozzon és legyőzze őket, és hatalom adatott neki minden nemzetségen, nyelven és népen.

8 2Móz 32,33; Fil 4,3; Jel 3,5; Jel 17,8; Jel 20,12; Jel 21,27;

8 Azért imádják őt a föld minden lakosai, akiknek a neve nincs beírva a Bárány életének könyvébe, aki megöletett e világ alapítása óta.
9 Ha valakinek van füle, hallja!

10 1Móz 9,6; Mt 26,52; Jel 14,12;

10 Ha valaki fogságba visz *mást, ő is* fogságba megy; ha valaki fegyverrel öl, fegyverrel kell annak megöletni. Itt van a szentek békességes tűrése és hite.

11 Jel 11,7;

11 Azután láttam más fenevadat feljönni a földből, akinek két szarva volt, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szólt mint a sárkány;

12 Jel 13,3; Jel 19,20;

12 És az előbbi fenevad minden hatalmasságát cselekszi előtte; és azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják az első fenevadat, akinek halálos sebe meggyógyult;

13 2Thessz 2,9; Jel 16,14;

13 És nagy jeleket tesz annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre az emberek láttára.

14 5Móz 13,1; Mt 24,24; Jel 16,14; Jel 19,20;

14 És elhiteti a föld lakosait a jelekkel, amelyeket adtak neki, hogy cselekedje a fenevad előtt; azt mondva a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képét, akit karddal megsebesítettek, de megelevenedett.

15 Jel 19,20;

15 És megadatott neki az a hatalom, hogy a fenevad képébe szellemet adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt tegye, hogy mindazokat, akik nem imádják a fenevad képét, megöljék.

16 Jel 19,20;

16 Azt is teszi mindenkivel, kicsikkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgákkal, hogy az ő jobb kezükre vagy az ő homlokukra bélyeget tegyenek;

17 Jel 14,11;

17 És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson *semmit,* hanem csak akin a fenevad bélyege van, vagy a fenevad neve, vagy nevének száma.

18 Jel 17,9;

18 Itt van a bölcsesség. Akinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát, mert emberi szám *az*: és annak száma hatszázhatvanhat.

14 *Mialatt a fenevad dühösködik e világon, Krisztus az Ő híveivel áll a Sion hegyén, amely megmozdíthatatlan,*

azért ők győznek. Istent mindenkor félni kell, leginkább amikor látszanak az ítéletei. Babilon eleste. A fenevadat és annak képét imádják. Boldogok akik az Úrban meghaltak. Aratás és szüret.

1 Jel 7,4;
1 És láttam, és íme egy Bárány állt Sion hegyén, és vele százegyvennégyezren, akiknek homlokára volt írva az Ő Atyjának neve.

2 Jel 1,15; Jel 5,8;
2 És szózatot hallottam az égből, mint sok vizek zúgását, és mint nagy mennydörgés szavát; és hárfások szavát hallottam, akik a hárfájukkal hárfáztak;

3 Jel 5,9;
3 És énekeltek, mintegy új éneket a királyi szék előtt, és a négy élőlény előtt és a Vének előtt, és senki sem tanulhatta meg azt az éneket csak a százegyvennégyezer, akiket áron vettek meg a földről.

4 2Kor 11,2;
4 Ezek azok, akik asszonyokkal nem fertőzték meg magukat: mert szüzek. Ezek azok, akik követik a Bárányt, valahová megy. Ezeket áron vették meg az emberek közül Isten és a Bárány zsengéiül.

5 Sof 3,13; Ef 5,27;
5 És az ő szájukban nem találtatott álnokság: mert az Isten királyi széke előtt feddhetetlenek.

7 1Móz 1,1; Zsolt 33,6; Zsolt 124,8; Zsolt 146,6; ApCsel 14,15; ApCsel 17,24;
6 És láttam másik angyalt az ég közepén repülni, akinél az örökkévaló evangélium volt, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangéliumot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek,

7 Ezt mondva nagy szóval: Féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget, mert eljött az Ő ítéletének órája; és imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait.

8 Ésa 21,9; Jer 51,8; Jel 16,19; Jel 17,5; Jel 18,2; Jel 18,10; Jel 18,21;
8 És másik angyal követte azt, *ezt* mondva: Leomlott, leomlott Babilon, a nagy város! mert az ő paráznaságának haragborából adott inni minden pogány népnek.

9 És harmadik angyal *is* követte azokat, *ezt* mondva nagy szóval: Ha valaki imádja a fenevadat és annak képét, és bélyegét felveszi vagy homlokára vagy kezére,

10 Jel 16,19; Jel 18,6; Jel 19,20; Jel 20,10;
10 Az is iszik az Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az Ő haragja poharába: és kínozzák tűzzel és kénkővel a szent angyalok előtt és a Bárány előtt;

11 És az ő kínlódásuk füstje felmegy örökkön-örökké; és nem lesz nyugalmuk éjjel és nappal, akik imádják a fenevadat és annak képét, és ha valaki az ő nevének bélyegét felveszi.

11 Jel 19,3;

12 Itt van a szentek békességes tűrése, itt vannak azok, akik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét!

12 Jel 13,10;

13 És hallottam az égből szózatot amely ezt mondja nekem: Írd meg: Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony azt mondja a Szellem, mert megnyugszanak az ő fáradságuktól, és cselekedeteik követik őket.

14 Ezék 1,26; Dán 7,13; Jel 1,13;
14 És láttam, és íme egy fényes felhő; és a felhőn az ember Fiához hasonló ült, a fején aranykorona, és a kezében éles sarló.

15 Jóel 3,13; Mt 13,39;
15 És másik angyal jött ki a templomból nagy szóval kiáltva annak, aki a felhőn ült: Indítsd a sarlódat és arass, mert eljött a te órád, hogy arass, mert a föld aratnivalója megszáradt.

16 Aki azért a felhőn ült, ledobta a sarlóját a földre, és learattatott a föld.

17 És másik angyal jött ki a mennyben lévő templomból, és annál is éles sarló volt.

18 Másik angyal is jött ki az oltártól, akinek hatalma volt a tűzön, és kiáltott nagy szóval annak, akinél az éles sarló volt, ezt mondva: Indítsd a te éles sarlódat és szedd meg a föld szőlőit, mert megértek annak szőlői.

19 Jel 19,15;
19 Ledobta azért az angyal az ő éles sarlóját a földre, és megszedte a föld szőlőit, és az Isten haragjának nagy szőlőprésébe vetette.

20 Ésa 63,3;
20 És megtaposták a szőlőprést a városon kívül, és vér jött ki a szőlőprésből a lovak zablájáig, ezerhatszáz futamatnyira.

15

Az utolsó hét csapásról. A válaszottak diadala és éneke. Isten haragjának hét pohara. Isten ítéletei el vannak rejtve addig, amíg meg nem jelenti.

1 Jel 11,14;
1 És láttam *a* mennyben másik nagy és csodálatos jelet: hét angyalt, akinél a hét utolsó csapás volt, mert azok által teljesedett be az Isten haragja.

2 Jel 4,6;
2 És láttam mintegy üvegtengert tűzzel keveredve, és azokat akik diadalmasok a fenevadon és az ő képén, és

bélyegén és az ő nevének számán, láttam állni az üvegtenger mellett, akiknek kezében az Isten hárfái voltak.
3 És énekelték Mózesnek, az Isten szolgájának énekét, és a Bárány énekét, ezt mondva: Nagyok és csodálatosak a Te dolgaid, mindenható Úr Isten; igazságosak és igazak a Te útjaid, óh szentek Királya!
4 Ki ne félne téged, Uram! és *ki* ne dicsőítené a Te nevedet? mert csak egyedül vagy szent. Mert eljönnek mind a pogányok és lehajolnak előtted, mert a Te ítéleteid nyilvánvalókká lettek.
5 És ezek után láttam, és íme megnyílt a mennyben a bizonyságtétel sátrának temploma,
6 És kijött a templomból a hét angyal, akiknél a hét csapás volt, tiszta és fehér gyolcsba öltözve, és mellüknél aranyövekkel körülövezve.
7 És egy a négy élőlény közül adott a hét angyalnak hét aranypoharat, amely az örökkön-örökké élő Isten haragjával volt teljes.
8 És a templom megtelt füsttel az Isten dicsősége és ereje miatt, és senki sem mehetett be a templomba, amíg a hét angyal hét csapása be nem végződik.

3 2Móz 15,1; Zsolt 111,2; Zsolt 139,14; Zsolt 145,17;
4 Jer 10,7;
5 Jel 11,19;
6 Jel 1,13;
8 2Móz 40,34; 1Kir 8,10; Ésa 6,4;

16 *A hét angyal kitölti a harag hét poharát, amely után nagy csapások következnek.*

1 És nagy szózatot hallottam a templomból, amely a hét angyalnak *ezt* mondta: Menjetek el és töltsétek ki a földre az Isten haragjának hét poharát.
2 Elment azért az első, és kitöltötte a poharát a földre: és gonosz és ártalmas fekély támadt azokon az embereken, akiken a fenevad bélyege volt, és akik imádták annak képét.
3 A másik angyal is kitöltötte a poharát a tengerbe: és olyanná lett mint a halott vére, és minden élő lélek meghalt a tengerben.
4 A harmadik angyal is kitöltötte a poharát a folyóvizekbe és a vizek forrásaiba: és vérré lett.
5 És hallottam, hogy a vizek angyala ezt mondta: Igaz vagy Uram, aki vagy és aki voltál, Te Szent, hogy ezeket ítélted;
6 Mert szentek és próféták vérét ontották: vért adtál nekik inni, mert méltók arra.
7 És hallottam, hogy más az oltárról ezt mondta: Jól van Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak a Te ítéleteid.
8 A negyedik angyal is kitöltötte a poharát a napra: és adatott annak, hogy tűzzel gyötörje az embereket.
9 És nagy hőséggel szenvedtek az emberek, és az Isten nevét káromolták, akinek hatalma volt ezeken a csapásokon; és nem tértek meg, hogy dicsőséget adjanak neki.
10 Az ötödik angyal is kitöltötte a poharát a fenevad székére: és az ő országa sötét lett, és rágták a nyelvüket a kín miatt,
11 És káromolták a menny Istenét a kínjaik és fekélyeik miatt, és nem tértek meg a cselekedeteikből.
12 A hatodik angyal is kitöltötte a poharát a nagy folyóvízre, az Eufráteszre: és kiszáradt annak vize, hogy a napkelet felől jövő királyoknak út készüljön.
13 És láttam a sárkány szájából és a fenevad szájából és a hamis próféta szájából három tisztátalan szellemet kijönni, a békákhoz hasonlókat;
14 Mert démoni szellemek azok, akik jeleket tesznek, akik elmennek a föld és az egész világ királyaihoz, hogy egybegyűjtsék azokat a mindenható Isten nagy napjának viadalára.
15 (Íme eljövök mint a tolvaj. Boldog, aki vigyáz és őrzi a ruháit, hogy meztelenül ne járjon, és meg ne lássák a rútságát.)
16 Egybegyűjtötték azért őket a helyre, amit zsidóul Armageddonnak neveznek.
17 A hetedik angyal is kitöltötte a poharát a levegőégre: és nagy szózat jött ki a mennyei templomból a királyi széktől, amely ezt mondta: Meglett!
18 És zendülések és mennydörgések és villámlások lettek; és nagy földindulás lett, amilyen soha nem volt mióta az emberek a földön vannak, ilyen földindulás, ilyen nagy.
19 És a nagy város három részre szakadt, és a pogányok városai elestek; és a nagy Babilonról megemlékezett az Isten, hogy adjon annak inni az Ő haragja dühének poharából.

7 Jel 15,3;
9 Jel 16,11; Jel 16,21;
14 2Thessz 2,9; Jel 13,13; Jel 17,14; Jel 19,19; Jel 19,20; Jel 20,8;
15 Mt 24,43; Lk 12,39; 1Thessz 5,2; 2Pét 3,10; Jel 3,3; Jel 3,18;
17 Jel 21,6;
18 Jel 4,5; Jel 8,5;
19 Jer 25,15; Jel 14,8; Jel 14,10; Jel 18,5;

20 És minden sziget elmúlt, és hegyeket nem találtak többé.
21 És nagy jégeső, mint egy-egy talentum, szállt az égből az emberekre; és káromolták az Istent az emberek a jégeső csapásáért, mert annak csapása igen nagy volt.

21 Jel 11,19; Jel 16,9; Jel 16,11;

17

Megírják a nagy parázna és a fenevad kárhoztatásait, akin ül, annak fejei és szarvai.

1 És jött egy a hét angyal közül, akinél a hét pohár volt, és szólt velem, ezt mondva nekem: Gyere és megmutatom neked a nagy parázna kárhoztatását, aki a sok vízen ül;
2 Akivel paráználkodtak a föld királyai, és az ő paráznasága borával megrészegedtek a föld lakosai.
3 És elvitt engem szellemben egy pusztába, és egy asszonyt láttam ülni egy vörös fenevadon, amely káromlás neveivel volt teljes, aminek hét feje és tíz szarva volt.
4 Az asszony pedig bíborba és skarlátba öltözött, és arannyal és drágakővel és gyöngyökkel volt ékesítve, akinek kezében egy aranypohár volt, ami tele volt az ő utálatosságaival és paráznasága tisztátalanságával,
5 És a homlokára egy név volt írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld utálatosságainak anyja.
6 És láttam, hogy az asszony részeg volt a szentek vérétől és a Jézus mártírjainak vérétől; és nagy csodálkozással csodálkoztam mikor láttam őt.
7 És mondta nekem az angyal: Miért csodálkozol? Én megmondom neked ennek az asszonynak a titkát és a fenevadét ami őt hordozza, aminek hét feje és tíz szarva van.
8 A fenevad amit láttál, volt és nincs; és a mélységből jön fel és megy a pusztulásra. És a föld lakosai csodálják, (akiknek neve nincs beírva az élet könyvébe e világ alapítása óta) látva a fenevadat, ami volt és nincs, noha van.
9 Itt az elme, amelyben bölcsesség van. A hét fő a hét hegy, amin az asszony ül;
10 Király is hét van; öt elesett, és az egyik van, a másik még nem jött el, és mikor eljön, kevés *ideig* kell annak megmaradni.

2 Jel 18,3;
3 Jel 13,1; Jel 17,8;
4 Jel 18,16;
5 2Thessz 2,7;
6 Jel 18,24;
8 2Móz 32,32; Fil 4,3; Jel 13,8;
9 Jel 13,1; Jel 13,18;

11 A fenevad pedig, ami volt és nincs, az maga a nyolcadik, és a hét közül van, és a pusztulásra megy.
12 A tíz szarv pedig amit láttál, tíz király, olyanok, akik még nem kaptak birodalmat, de hatalmat kapnak mint királyok egy órában a fenevaddal.
13 Ezeknek egy a szándékuk: erejüket és hatalmukat is a fenevadnak adják.
14 Ezek a Bárány ellen viaskodnak, és a Bárány legyőzi őket, mert Ő uraknak Ura és királyoknak Királya, és a vele lévő hivatalosak és választottak és hívek.
15 És mondta nekem: A vizek amelyeket láttál, ahol a parázna ül, népek azok és sokaságok és nemzetek és nyelvek.
16 És a tíz szarv amit láttál a fenevadon, ezek meggyűlölik a paráznát, és kifosztják és meztelenné teszik, és eszik annak húsát, és tűzzel égetik meg őt.
17 Mert az Isten adta azok szívébe, hogy az ő szándékát cselekedjék, és egy szándékon legyenek, és birodalmukat a fenevadnak adják, amíg betelnek az Isten beszédei.
18 És az asszony amit láttál, az a nagy város, aminek királysága van a föld királyain.

12 Dán 7,20; Jel 13,1;
14 1Tim 6,15; Jel 16,14; Jel 19,16;
15 Ésa 8,7;
16 Jel 18,8;
18 Jel 16,19;

18

Babilon leomlása, és azon jajgat minden király és kalmár. A szentek és próféták nagy öröme.

1 És ezek után láttam másik angyalt leszállni a mennyből, akinek nagy hatalma van; és a föld fénylett annak dicsőségétől.
2 És kiáltott *teljes* erejéből, nagy szóval *ezt* mondta: Leomlott, leomlott a nagy Babilon és démonok lakhelyévé lett, minden tisztátalan szellem tömlöcévé, és minden tisztátalan és gyűlöletes madár tömlöcévé.
3 Mert az ő paráznasága haragjának borából ivott minden nép, és a föld királyai vele paráználkodtak, és a föld kalmárjai meggazdagodtak az ő bőséges gazdagságából.
4 És másik szózatot hallottam a mennyből, ezt mondva: Fussatok ki belőle én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok az ő csapásaiból,

2 Ésa 13,21; Ésa 21,9; Ésa 34,11; Ésa 34,14; Jer 50,39; Jer 51,8; Jel 14,8;
3 Jel 14,8; Jel 17,2;
4 1Móz 19,12; Ésa 48,20; Ésa 52,11; Jer 51,6; Jer 51,45; 2Kor 6,17;

5 Jel 16,19;
6 Jel 14,10;
7 Ésa 47,8;
8 2Thessz 2,8; Jel 17,16;
9 Jel 17,2; Jel 18,3; Jel 18,18;
10 Ésa 21,9; Jer 51,1; Jel 14,8;
13 Ezék 27,13;
16 Jel 17,4;
18 Ésa 34,10; Jel 13,4; Jel 18,9;
20 Jel 19,2;
21 Jer 51,64;
22 Jer 25,10; Ezék 26,13;
23 Jer 7,34; Jer 16,9; Jer 25,10;
24 Jel 17,6;
2 5Móz 32,43; Jel 15,3; Jel 16,7; Jel 18,20;
3 Ésa 34,10; Jel 14,11; Jel 18,18;

5 Mert az ő bűnei az égig hatottak, és megemlékezett az Isten a gonoszságairól.
6 Úgy fizessetek neki, ahogy ő fizetett nektek, és kétszer kettőzzétek meg neki az ő cselekedetei szerint; amely pohárból itatott, ugyanabból kétszerannyit töltsetek neki.
7 Amennyire dicsőítette magát és tobzódott, annyi kínnal és gyásszal fizessetek neki, mert ezt mondja a szívében: Úgy ülök mint királyné asszony, és nem vagyok özvegy, és semmi gyászt nem látok.
8 Ezért egy nap jönnek rá az ő csapásai: a halál, a gyász és az éhség; és tűzzel égetik meg, mert erős az Úr Isten, aki megbünteti őt.
9 És siratják őt és jajgatnak rajta a föld királyai, akik vele paráználkodtak és tobzódtak, mikor égésének füstjét látják,
10 Nagyon távol állva az ő kínjától való félelem miatt, *ezt* mondva: Jaj! jaj! te nagy város, Babilon, te hatalmas város, hogy egy órában jött el az ítéleted!
11 A föld kalmárjai is siratják és gyászolják őt, mert az ő áruikat most már nem veszi senki;
12 Aranyat és ezüstöt, és drágakövet és gyöngyöt, és gyolcsot és bíbort, és selyem- és skarlátcikkeket; és minden thinfát és minden elefántcsontedényt, és drága fából és rézből és vasból és márványkőből *csinált* minden edényt;
13 És fahéjat és illatszereket, és kenetet és tömjént, és bort és olajat, és zsemlelisztet és gabonát, és barmokat és juhokat, és lovakat és kocsikat, és rabokat és emberek lelkeit.
14 És a gyümölcs amit a te lelked kívánt, eltávozott tőled, és minden ami ínyes és pompás, eltávozott tőled, és többé azokat meg nem találod.
15 Ezek árusai, akik meggazdagodtak tőle, távol állnak az ő kínjától való félelem miatt, sírva és jajgatva,
16 És ezt mondva: Jaj! jaj! a nagy város, ami gyolcsba és bíborba és skarlátba öltözött, és arannyal, drágakövekkel és gyöngyökkel volt ékesítve; hogy elpusztult egy órában annyi gazdagság!
17 És minden hajósmester és a hajókon lévők mind, a sokaság és az evezősök, és valakik a tengeren kereskednek, távol állnak.
18 És kiáltanak, látva az ő égése füstjét, és ezt mondták: Mi hasonló ehhez a nagy városhoz?
19 És port hányva a fejükre, sírva kiáltanak és jajgatva, és ezt mondva: Jaj! jaj! az a nagy város, amiben mindenki meggazdagodott, akinek hajói voltak a tengeren annak drágaságaiból, hogy elpusztult egy órában!
20 Örülj ezen menny és ti szent apostolok és próféták, mert értetek büntette meg őt az Isten ítélete.
21 És egy erős angyal felvett egy nagy malomkőhöz hasonló követ és a tengerbe vetette, ezt mondva: Ilyen nagy sebességgel vettetik el Babilon, az a nagy város, és többé nem találják meg.
22 És hárfások és muzsikások, és síposok és trombitások szava nem hallatszik benned többé; és semmi mesterség mesterét nem találják benned többé; és malom zúgása sem hallatszik többé benned;
23 És szövétnek világossága nem fénylik többé benned; és vőlegény és menyasszony szava sem hallatszik többé benned, mert kalmárjaid voltak a föld fejedelmei; mert bűvöléseidtől a népek mind eltévelyedtek.
24 És abban próféták és szentek vérét találták, és mindeneknek akiket megöltek a földön.

19

Éneklés és öröm a mennyben a nagy parázna büntetése miatt. A bárány menyegzője. Nem kell az angyalokat imádni. Megírja a fehér lovon ülőt; az Antikrisztust és a rá hallgatók hadát, akik a lovon ülő ellen vannak, és akik az örökké égő tüzes tóba vettetnek.

1 És ezek után nagy sokaság nagy szavát hallottam az égben, ezt mondva: Halleluja! Üdvösség és dicsőség, tisztesség és hatalom a mi Urunknak Istenünknek!
2 Mert igazak és igazságosak az Ő ítéletei, és azt a nagy paráznát, amely megrontotta a földet az ő paráznaságával, elítélte, és szolgái vérét megboszszulta annak kezén.
3 És másodszor is mondták: Halleluja! és: Annak füstje felmegy örökkön-örökké.
4 És leborult a huszonnégy Vén és a négy élőlény és imádta az Istent, aki a

királyi székben ül, *ezt* mondva: Ámen! Halleluja!
5 És a királyi széktől szózat jött ki, ezt mondva: Dicsérjétek a mi Istenünket mindnyájan, ti szolgái, akik félitek Őt, kicsik és nagyok!
6 És mintegy nagy sokaság szavát hallottam, és mintegy sok vizek zúgását, és mintegy erős mennydörgések szavát, *ezt* mondva: Halleluja! mert uralkodik a mi mindenható Urunk Istenünk.
7 Örüljünk és örvendezzünk, és adjunk dicsőséget neki, mert eljött a Bárány menyegzője, és az Ő felesége elkészítette magát.
8 És adatott annak, hogy felöltözzön tiszta és ragyogó fehér gyolcsba, mert a fehér gyolcs a szentek megigazulása.
9 És mondta nekem: Írd meg: Boldogok azok, akik a Bárány menyegzőjének vacsorájára hivatalosak. És mondta nekem: Az Istennek ezek a beszédei igazak.
10 És leborultam annak lábai előtt, hogy imádjam őt, de mondta nekem: Vigyázz, ezt ne tedd; szolgatársad vagyok neked és a te atyádfiainak, akiknél a Jézus bizonyságtétele van; Istent imádd, mert a Jézusról való bizonyságtétel a prófétaság szelleme.
11 És láttam, hogy megnyílt az ég, és íme egy fehér ló volt, és aki azon ült, Hűnek és Igaznak hívják, és igazságosan ítél és hadakozik.
12 És az Ő szemei olyanok mint a tűzláng, és a fején sok korona, az Ő neve fel volt írva, amit senki nem tud, csak Ő maga.
13 És vérrel megfestett ruhába volt öltözve, és az Ő nevét Isten Igéjének nevezték.
14 És mennyei seregek követték Őt fehér lovakon, fehér és tiszta gyolcsba öltözve.
15 És az Ő szájából éles kard jött ki, hogy azzal verje a pogányokat; és Ő fogja azokat vasvesszővel legeltetni; és Ő nyomja a mindenható Isten haragja hevének szőlőprését.
16 És a ruhájára és tomporára oda volt írva az Ő neve: Királyoknak Királya, és Uraknak Ura.
17 És láttam egy angyalt állni a napban, és kiáltott nagy szóval, *ezt* mondva minden madárnak, amelyek az ég közepén repdesnek: Gyertek el, és gyűljetek egybe a nagy Isten vacsorájára;
18 Hogy egyétek a királyok húsát és vezérek húsát, a hatalmasok húsát és lovaknak és a rajtuk ülőknek húsát, és mindenki húsát, szabadokét és szolgákét, kicsikét és nagyokét.
19 És láttam, hogy a fenevad és a föld királyai és az ő seregeik egybegyűltek, hogy hadakozzanak az ellen aki a lovon ül, és az Ő serege ellen.
20 És megfogták a fenevadat, és vele együtt a hamis prófétát, aki a csodákat tette előtte, amikkel elhitette azokat akik a fenevad bélyegét felvették, és akik imádták annak képét: ők ketten elevenen a kénkővel égő tüzes tóba vettettek;
21 És a többiek pedig megölettek a lovon ülő kardjával, amely az Ő szájából jött ki; és minden madár megelégedett azok húsával.

6 Jel 11,17;
7 Mt 22,2; Lk 14,16;
9 Jel 21,5;
10 ApCsel 10,26; ApCsel 14,15; Jel 22,8-9;
11 Jel 3,14;
12 Jel 1,14;
13 Ésa 63,3; Jn 1,1; 1Ján 1,1;
14 Mt 28,3; Jel 4,4; Jel 7,9;
15 Zsolt 2,9; Ésa 63,3; Jel 1,16; Jel 2,16; Jel 2,27; Jel 14,19-20; Jel 19,21;
16 1Tim 6,15; Jel 17,14;
17 Jer 12,9; Ezék 39,17;
20 5Móz 13,1; Dán 7,11; Mt 24,24; Jel 13,12-13; Jel 13,15; Jel 13,16; Jel 14,10; Jel 16,14; Jel 20,10;

20

Az ördögöt megkötözik. Krisztusnak és az Ő mártírjainak országlása ezer esztendeig. Az első feltámadás. Góg és Magóg az ördöggel együtt a tüzes tóba vettetnek. A halottak közönséges feltámadása és az ítélet.

1 És láttam egy angyalt leszállni a mennyből, akinél a mélység kulcsa volt, és egy nagy lánc a kezében.
2 És megfogta a sárkányt, azt a régi kígyót, aki az ördög és Sátán, és megkötözte azt ezer esztendőre,
3 És a mélységbe vetette őt, és bezárta azt, és bepecsételte felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, amíg betelik az ezer esztendő; azután el kell oldozni őt egy kevés időre.
4 És székeket láttam, és leülnek azokra, és adatott nekik ítélettétel; és *láttam* azoknak lelkeit, akiknek fejét vették a Jézus bizonyságtételéért és az Isten szaváért, és akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét sem a homlokukra sem a kezeikre; és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.
5 A többi halott pedig nem elevenedik meg, amíg be nem telik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás.
6 Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban, mert ezeken nincs hatalma a második halálnak, hanem

1 Jel 1,18;
2 2Pét 2,4; Jel 12,9;
3 Jel 16,14; Jel 16,16; Jel 20,8;
4 1Kor 6,2; Jel 6,9; Jel 13,12; Jel 13,15; Jel 13,16;
6 Ésa 61,6; 1Pét 2,9; Jel 1,6; Jel 5,10;

az Isten és a Krisztus papjai lesznek, és uralkodnak vele ezer esztendeig.
7 És amikor eltelik az ezer esztendő, a Sátánt eloldják az ő fogságából.
8 És kimegy, hogy elhitesse a föld négy szegletén lévő népeket, a Gógot és a Magógot, hogy egybegyűjtse őket háborúra, akik száma mint a tenger fövenye.
9 És feljöttek a föld szélességére, és körülvették a szentek táborát és a szeretett várost, de Istentől a mennyből tűz szállt alá és megemésztette azokat.
10 És az ördög, aki elhitette őket, a tűz és kénkő tavába vettetett, ahol a fenevad és a hamis próféta van, és kínozzák éjjel és nappal örökkön-örökké.
11 És láttam egy nagy fehér királyi széket, és a rajta ülőt, akinek tekintete elől eltűnt a föld és az ég, melyeknek nem találtak helyet.
12 És láttam a halottakat, nagyokat és kicsiket, az Isten előtt állni, és megnyitották a könyveket; majd egy másik könyvet is megnyitottak, amely az élet *könyve;* és megítélték a halottakat azokból, amik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.
13 És a tenger kiadta a halottakat, akik benne voltak; és a halál és a pokol is kiadta a halottakat, akik náluk voltak; és megítélték mindnyájukat az ő cselekedeteik szerint.
14 A pokol pedig és halál a tűznek tavába vettetett. Ez a második halál, a tűznek tava.
15 És valakit nem találtak beírva az élet könyvében, a tűznek tavába vettetett.

8 Ezék 38,2; Ezék 39,1; Jel 16,14;
10 Dán 7,11; Jel 14,10; Jel 19,20;
12 2Móz 32,32; Zsolt 62,13; Zsolt 69,29; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Róm 2,6; Róm 14,12; 2Kor 5,10; Gal 6,5; Fil 4,3; Jel 2,23; Jel 3,5; Jel 21,27;

21

Új ég és új föld. Mennyei Jeruzsálem (amely az örök élet példája), annak falai, kapui, alapja, temploma és a város lámpása.

1 Ezután új eget és új földet láttam, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger nem volt többé.
2 És én János, láttam a szent várost, az új Jeruzsálemet, amely az Istentől szállt alá a mennyből, elkészítve mint egy férje számára felékesített menyasszony.
3 És nagy szózatot hallottam a mennyből, amely ezt mondja: Íme az Isten sátra az emberekkel van és velük lakozik, és ők az Ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, az ő Istenük.
4 És az Isten eltöröl a szemeikről minden könnyet; és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem semmi fájdalom nem lesz többé: mert az elsők elmúltak.
5 És mondta az, aki a királyi széken ül: Íme mindent újjá teszek. És mondta nekem: Írd meg, mert ezek a beszédek hűek és igazak.
6 És mondta nekem: Meglett. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adok az élet vizének forrásából ingyen.
7 Aki győz, örökségül nyer mindent, és annak Istene leszek, és nekem ő fiam lesz.
8 A gyáváknak pedig és hitetleneknek, és utálatosoknak, és gyilkosoknak, és paráznáknak, és bűbájosoknak, és bálványimádóknak és minden hazugnak része a tűzzel és kénkővel égő tóban *lesz,* ami a második halál.
9 És hozzám jött egy a hét angyal közül, akinél a hét utolsó csapással telt hét pohár volt, és szólt nekem, *ezt* mondva: Gyere megmutatom neked a menyasszonyt, a Bárány feleségét.
10 És elvitt engem szellemben egy nagy és magas hegyre, és megmutatta nekem azt a nagy várost, a szent Jeruzsálemet, amely Istentől szállt alá a mennyből.
11 Benne volt az Isten dicsősége; és annak világossága hasonló volt a legdrágább kőhöz, mint a jáspis kő amely fénylik mint a kristály;
12 Nagy és magas kőfala volt és tizenkét kapuja, és a kapukon tizenkét angyal, és felírott nevek, amelyek az Izrael fiai tizenkét törzsének *neve:*
13 Napkeletről három kapu; északról három kapu; délről három kapu; napnyugatról három kapu.
14 És a város kőfalának tizenkét alapja volt, és azokon a Bárány tizenkét apostolának neve.
15 Aki pedig velem beszélt, annál egy aranyvessző volt, hogy megmérje a várost és annak kapuit és kőfalát.
16 És a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi mint a szélessége. És megmérte a várost a vesszővel tizenkétezer futamatnyira, annak hosszúsága és szélessége és magassága egyenlő.

1 Ésa 65,17; Ésa 66,22; 2Pét 3,13;
2 Jel 3,12; Jel 21,10;
3 Ezék 43,7;
4 Ésa 25,8; Jel 7,17;
5 Ésa 43,19; 2Kor 5,17; Jel 19,9;
6 Ésa 41,4; Ésa 44,6; Ésa 55,1; Jel 1,8; Jel 16,17; Jel 22,13;
7 Zak 8,8; Zsid 8,10;
8 Jel 20,14-15; Jel 22,15;
9 Jel 15,6-7;
10 Zsid 12,22; Jel 1,10; Jel 21,2;
14 Ef 2,20;
15 Ezék 40,3; Zak 2,1;

17 És megmérte annak kőfalát százнegyvennégy singre, ember mértékével, mely az angyalé.
18 És kőfalának rakása jáspisból volt; a város pedig tiszta arany, tiszta üveghez hasonló.
19 És a város kőfalának alapjai ékesítve voltak mindenféle drágakövekkel. Az első alap jáspis; a második zafír; a harmadik kalcedon; a negyedik smaragd;
20 Az ötödik sárdonix; a hatodik sárdius; a hetedik krizolitus; a nyolcadik berillus; a kilencedik topáz; a tizedik krisopráz; a tizenegyedik jácint; a tizenkettedik amethist.
21 A tizenkét kapu pedig tizenkét gyöngy; minden egyes kapu egy-egy gyöngyből volt; és a város utcája tiszta arany, olyan mint az átlátszó üveg.
22 És templomot nem láttam abban: mert a mindenható Úr Isten annak temploma, és a Bárány.
23 És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne, mert az Isten dicsősége megvilágosította azt, és annak szövétneke a Bárány.
24 És a pogányok közül akik megtartatnak, annak világosságában járnak; és a föld királyai az ő dicsőségüket és tisztességüket abba viszik.
25 És annak kapuit nem zárják be nappal, mert ott éjszaka nem lesz;
26 És a pogányok dicsőségét és tisztességét abba viszik.
27 És nem megy be abba semmi tisztátalan, sem aki utálatosságot cselekszik vagy hazugságot szól, hanem akik be vannak írva a Bárány életének könyvébe.

23 Ésa 60,19; Zak 14,7; Jel 22,5;
24 Ésa 60,3; 1Pét 4,18;
25 Ésa 60,11; Jel 22,5;
27 2Móz 32,32; Zsolt 69,29; Fil 4,3; Jel 3,5; Jel 20,12;

22 *Élő folyóvíz. Az élet fája és annak gyümölcse. Sem éj, sem nap nem lesz a városban. A prófécia elvégzése és megerősítése.*

1 És megmutatta nekem az élet vizének tiszta folyóját, amely ragyogó volt mint a kristály, amely az Isten és a Bárány királyi székétől jön ki.
2 Az utcája közepén pedig a folyóvíz két felén az élet fája, amely tizenkét gyümölcsöt terem, minden hónapban meghozva gyümölcsét; és a fa levelei a pogányok gyógyítására valók.
3 És semmi elátkozott nem lesz többé, hanem az Isten és a Bárány királyi széke lesz benne, és az Ő szolgái szolgálnak neki;
4 És látják az Ő arcát, és az Ő neve homlokukon *lesz.*
5 És ott nem lesz éjszaka, és nem lesz szükségük szövétnekre, sem a napfényre, mert az Úr Isten világosítja meg őket, és uralkodnak örökkön-örökké.
6 És mondta nekem: Ezek a beszédek hűek és igazak: és az Úr, a szent próféták Istene bocsátotta el az Ő angyalát, hogy megmutassa az Ő szolgáinak *azokat,* amiknek hamar meg kell lenniük.
7 Íme eljövök hamar. Boldog aki megtartja e könyv prófétálásának beszédeit.
8 És én János, ezeket hallottam és láttam: és mikor hallottam és láttam, leborultam az angyal lábai előtt, hogy imádjam őt, aki ezeket megmutatta nekem.
9 Az pedig mondta nekem: Vigyázz, ne *tedd,* mert szolgatársad vagyok neked, és atyádfiainak a prófétáknak, és azoknak akik megtartják e könyv beszédeit. Az Istent imádd.
10 Azután mondta nekem: Be ne pecsételd e könyv prófétálásának beszédeit: mert az idő közel van.
11 Aki igazságtalan, legyen igazságtalan ezután is; és aki förtelmes, legyen förtelmes ezután is; és aki igaz, legyen igaz ezután is; és aki szent, legyen szent ezután is.
12 És íme hamar eljövök, és az én jutalmam velem *van,* hogy megfizessek mindenkinek, ahogy az ő cselekedete lesz.
13 Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, az első és utolsó.
14 Boldogok akik megtartják az Ő parancsolatait, hogy joguk legyen az élet fájához, és bemehessenek a kapukon a városba.
15 De kinn *maradnak* az ebek és a bűbájosok, a paráznák, a gyilkosok, a bálványimádók és mind, aki szereti és cselekszi a hazugságot.
16 Én Jézus küldtem az én angyalomat, hogy ezekről bizonyságot tegyen nektek a gyülekezetekben. Én vagyok a Dávid gyökere és ága, a fényes és hajnali csillag.
17 És a Szellem és a menyasszony ezt

1 Ezék 47,1; Zak 14,8;
2 Jel 2,7;
4 Jel 3,12;
5 Ésa 60,19; Zak 14,7; Jel 21,23; Jel 21,25;
6 Jel 1,1; Jel 19,9; Jel 21,5;
7 Jel 1,3;
9 ApCsel 10,26; ApCsel 14,15; Jel 19,10;
10 Dán 8,26; Dán 12,4; Jel 1,3;
12 Zsolt 62,13; Jer 17,10; Jer 32,19; Mt 16,27; Róm 2,6; Róm 14,12; 1Kor 3,8; 2Kor 5,10; Gal 6,5; Jel 2,23;
13 Ésa 41,4; Ésa 44,6; Ésa 48,12; Jel 1,8; Jel 21,6;
15 1Kor 6,10; Ef 5,5; Kol 3,5-6;
16 Ésa 11,10; Róm 15,12; 2Pét 1,1; Jel 1,1; Jel 5,5;

mondják: Jöjj! És aki hallja, ezt mondja: Jöjj! És aki szomjazik, jöjjön el; és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen.
18 Bizonyságot teszek pedig mindenkinek, aki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: Ha valaki ezekhez hozzátesz, arra Isten az ebben a könyvben megírt csapásokat veti;
19 És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten eltörli annak részét az élet könyvéből, és a szent városból, és azokból amik e könyvben meg vannak írva.
20 Ezt mondja, aki ezekről bizonyságot tesz: Bizony hamar eljövök. Ámen. Bizony jöjj, Uram Jézus!
21 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme *legyen* mindnyájan veletek. Ámen.

17 Ésa 55,1; Jn 7,37;

19 5Móz 4,2; 5Móz 12,32; Péld 30,6; Jel 13,8; Jel 17,8;

FÜGGELÉK

NEHÁNY ZSIDÓ, GÖRÖG ÉS LATIN IGÉNEK, ÉS MÁS IDEGEN NYELVŰ NEVEKNEK MAGYARÁZATA
(VÁRADI BIBLIA 1661)

A

Aaron, Hegy vagy hegybéli
Abba, Atya
Abarim, Átmenetel vagy átmenők
Abdemelech, Király szolgája
Abderago, Világosság szolgája
Abdiás, Úr szolgája
Abdon, Szolga
Ábel, Siralom, ismét, város
Ábel, (he betűvel) hiábavalóság, Ádám fia
Abia, az Úr atyja
Abiathár, Tisztességes atya, fő atya
Abigail, Vigasság atyja
Abimelech, Királyi atya
Abinádáb, Jókedvű atya
Abiság, az Atya tudatlansága, vagy hozzá fogadó atya
Abner, az Atya szövétneke, lámpása
Abra, Szolgáló leány
Abrám, Felséges atya, magasságos atya
Abrahám, Sokaság atyja, sok népek atyja
Absalon, Békesség atyja
Akan, Nyomorúság, szorgalmas
Accaron, Meddőség, gyümölcstelenség
Acháb, az Atyja bátyja
Achája, Fájdalom vagy bánat
Acház, Megfogó vagy tartó
Achimelek, Király bátyám vagy király bátyja
Ádám, Ember, földi vagy vörös agyag
Ado, Úr, fundamentum
Adonai, Úr, Egy az Isten nevei közül
Adoniás, Úr vagy uralkodó
Adria, Gonosz
Aegyptus, (zsid. Miszraim) Szorongatások vagy nyomorgatások,
Aeneás, Eneás, Dicséretes
Agabus, Sáska
Agág, Házfedél, eresz.
Agár, Idegen leányzó vagy asszony
Aggeus, Ékes, kedves, kellemetes
Ahod, Dicsérő
Alexander, Segítő férfi, erős férfisegítő
Alexandria, (zsid. No) nyers vagy bosszantás, (görög) Erős fejedelem
Alleluja, Dicsérjétek az Urat
Alpheus, Ezredes, az Ezernek hadnagya
Amalek, Zaklató, bosszantó
Amam, Anya, félelmek
Aman, Megháborító
Amana, Hit vagy igazság
Amasai, (alef betűvel) Erős, vastag
Amasai, (ajin betűvel) a Nép ajándéka
Amálek, Király
Amen, Legyen, úgy legyen, meglegyen
Aminadab, Kész kedvű nép
Ammon, ő népe
Ammon, Hűséges, igazmondó
Amorrhai, Keserűek, visszafogók, pártütők
Amos, (alef betűvel) Erős, Esaiás atyja
Amos, (ajin betűvel) Terheltetett
Amphipolisz, Erős város
Amplias, Öreg ember
Amri, (alef betűvel) Keserű vagy szőlő
Amri, (ajin betűvel) Egy marok vagy uraság
Anania, Úr felhője
Anathot, Feleletek vagy Éneklések
András, Erős férfi
Anna, Kellemetes, kegyes, írgalmas
Antikrisztus, Krisztussal ellenkező
Antiochia, Szekérért, kocsi helyett
Antippas, Minden ellen való
Antipater, Atya ellen való
Aphrica, (zsid. Pul) Ecet, romlás
Aphrica, (zsid. Put) Temérdek, kövér
Apostol, Küldött, küldetett, követ
Apelles, Bőr nélkül való, bőrtelen
Apollonis, Elveszett, megveszett
Apollonius, Elvesztő
Aqvila, Sas, saskeselyű
Arabes, Estiek, északiak
Arabes, (zsid. Sába) Megtérés, fordulás
Arám, Magasság, felség
Ararat, Rettegés átka

Arba, más néven Hebron, Négyek helye
Archippus, Lovászmester
Aeropagita, a Mars templomában igazságos ítéletet tévő férfiak voltak Athénban
Aeropagus, a Mars templomáról elnevezett hely Athénban, ahol az Aeropagita bírák törvényt ültek
Argob, Hant, göröngy, darab föld
Armenia, (zsid.Ararat) Rettegés átka
Arnon, Vigadó, tomboló
Arphaxad, Gyógyító, orvosló
Artaxerxes, Világosság vagy átok
Artemis, Tökéletes vagy teljes
Asaph, Összegyűjtő, egybeszedő
Aser, (samech betűvel) Megköttetett, kötözött, Gád fia
Aser, (schin betűvel) Boldogság, Jakob fia
Assverus, Fejedelem és fő
Assur, Leselkedő, incselkedő vagy boldog
Astaroth, Nyájak, csordák vagy gazdagságok
Asyncritus, Összehasonlítatlan
Athalia, az Úr ideje
Athenae, Isteni jókedv, rakás nélkül való, nyalábtalan, kévék nélkül való
Attalia, Öreg bíró, tápláló, éltető
Ava, Hamisság, gonoszság
Axa, Ékesített, felszépített
Azariás, Úr fejedelme
Azor, Megsegítő
Azous, (zsid. Asdod) Feldúlás, kifosztás, elkóborlás

B

Baál, Bálvány, Uralkodó
Baálim, Bálványok, uralkodók
Bábel, (he betűvel) Elegyítés, összezavarás, egybezavarodás
Bala, Megavult, megaggult, felháboríttatott,
Bala, (ajin betűvel a végén) Elnyelő, elrontó, város
Bálám, Nép régisége
Bálák, Elrontó
Banajás, Úrfi
Barak, Villámlás
Barachias, Úr dicsérő, Urat áldó
Barjona, Galam fia
Barnabás, Vigasztalás fia
Barzillai, Vas erejű, vasember
Barthimeus, Vak fiú, Thimeus fia
Bartholomeus, Víz függesztő fia
Báruch, Áldott
Basau, Kövér, temérdek
Barthuel, Isteni fiúság
Batus, Híg dolog mértéke
Beel-phegor, Hasadék bálványa
Beel-zebub, Legyek bálványa, ammoniták bálványa
Béera, Kút, Esőfogó verem
Behemoth, Nagylábú barom, pokolbéli ördög
Bel, Régi babiloni bálvány
Bela, Elnyelő, elrontó
Beliál, Elfordult, iga nélkül való
Ben-ennom, Gazdagság fia
Benjámin, Jobb kéz fia
Ben-oni, Fájdalom fia
Bera, Kút, verem
Bersabe, Esküvés kútja
Beth-abara, Átmenés háza
Beth-ania, Engedelem vagy nyomorúság háza
Beth-aven, Hiábavalóság háza
Beth-dagon, Gabona háza
Beth-el, Isten háza
Bether, Elosztás
Beth-lehem, Kenyér háza
Beth-phage, Völgyek szája háza
Beth-phogor, Hasadék háza, rész háza
Beth-sabe, Esküvés leánya, háza, város
Beth-saida, Gabona háza, búza háza
Beth-sames, Nap háza
Bethul, Szűz leány
Bezek, Villámlás
Boanerges, Mennydörgés fiai
Booz, Erősségben
Bosor, Erősség
Bosra, Erősség

C

Caaht, Egybegyűjtés
Cades, Szentség
Cain, Bírás, valakinek birtokában való
Caleb, Mint a szív, vagy eb
Cana, Buzgó indulat
Caesar, Anyja hasából kimetszett
Capernaum, Szép föld, Víg udvarhely
Capharnaum, Megbánás mezeje
Cappadocia, Nád ország
Cappadoces, Tekék, labdák
Cariath-járim, Erdők városa
Cariath-sepher, Könyv városa, Betűk városa
Carpus, Gyümölcs
Carmel, Körülmetélés ismerete vagy Körülmetélt bárány
Cedár, Feketeség, szomorúság
Cedes, Szentség

Cedron, Megtekintett, szomorú
Cephas, Kő, kőszál
Cetura, Gyökerekkel, aromákkal füstölgő
Chaldea, (zsid. Chasdim) Mint az ördögök
Cham, Meleg, melegség
Chanaan, Kalmár, árus ember
Cherub, mint a mester, vagy mint gyermekek
Chios, Nyilván, nyitva, nyilt
Christus, Kenetett, Megkenetett
Chus, Szaracén
Cicilia, Teke, fordított
Cin, Bírás, megvétel
Cinosh, Siralmak
Cis, Kimény, zsup, szalmatekercs
Clemens, Kelemen, kegyelmes, szelíd
Cleophas, Dicsőség, minden dicsőség
Coelesyria, Horgas, görbe Szíria
Colossenses, Halálra büntettetnek
Corban, Corbana, Ajándék, ajánlás, felajánlás
Core, (heth betűvel a végén) Kopasz, kopaszság,
Core, (alef betűvel a végén) a Királyt hívva
Cornelius, Szarui erős, szaru ember
Corozaim, Itt elrejtett
Cozbi, Hazug
Creta, Húsos ország, hússal bőséges
Cripus, Fodor
Cyprus, Szép
Cyrene, Én falam
Cyrus, mint Szegény, fiú örökös

D

Dagon, Gabona, búza
Dalila, Szegénység
Dalmatia, Hiányos szín
Damaicus, Vér nedvessége
Damascus, Gyulladás, égés hasonlósága
Dan, Ítélő, ítéletei
Daniel, Isten ítélete
Darius, Megkereső
Dathan, Szokás, rendtartás
David, Szerelmes
Debora, Méh, ige, beszéd
Demas, Por
Demetrius, Demeter, sütő ember, Néprettentő
Decretum, Végzés, rendelés, parancsolat
Dina, Ítélet vagy ítélő
Dionysius, Istentől csepegtetett
Diophretes, Jupitertől táplált
Doeg, Szorgalmas
Dor, Születés, nemzés, szülés

E

Ebal, Régi romlás, kőrakás
Ecclesiastes, Prédikátor
Eden, Gyönyörűség, kedves öröm
Edom, Vörös, pozsgás
Eglon, Borjú
Elcana, Buzgó indulatú Isten
Eleazar, Isten fejedelme
Elchanan, Isten kegyelme vagy irgalma
Eliacin, Isten feltámadása
Elias, Úr Isten
Eliezer, Isten segítsége
Elimelech, Király én Istenem
Elnathan, Isten adta
Emmanuel, Isten velünk
Emmaus, Tanács rettentő, tanácstól félő
Enak (Anák), Óriás, iszonyúság, nyaklánc
Enoch, (vagy Henoch) Felszenteltetett
Enos, Ember vagy férfi
Epenetus, Dicséretes
Ephraim, Gyümölcshozó, növekedő
Ephrata, Bő termés, gyümölcsös
Ephron, Por, föld pora
Epicutus, Társak segítője
Esaias, Úr segítsége, üdvössége
Esau, Tevő, művelő, cselekvő
Esdrás, Segítő, Pitvar, palota
Esther, Elrejtett, titkolt
Etham, Ő ereje, erőssége
Eva, (vagy Heva) Élő, élők anyja
Eubulus, Jó tanácsú, eszes
Eunice, Jó diadal
Evodia, Jó illat
Ezechias, Úr erőssége
Ezriel, Isten segítsége

F

Felix, Jó szerencsés
Festus, Tisztes, Uraságos
Fortunatus, Szerencsés

G

Gabaa, Halott
Gabriel, Isteni férfi, Isten férfia
Gad, Szerencsés, felövezett, felkészült
Galaad, Rakás bizonyság
Galatae, Szoptatók, tejjel szoptatók
Galatia, Tejes ország
Galgal, Kerek, forgás
Galilea, Forgó, forgatható, eltekinthető
Gazer, Elmetszés
Gedeon, Megtörő, elmorzsoló
Gehenna, Szomorúság völgye

Gelboe, Előfordulása a megkeresésnek
Gersom, Jövevény ott
Gerson, Számkivetése
Gihon, Mély, kimenetel
Góg, Ház fedél
Goliath, Átmenés, átköltözés
Gomor, Mértékegység
Gomorrha, Pártütőnek

H

Habakuk, Tusakodó, viaskodó, bajnokló
Hallejuja, Dicsérjétek az Urat
Hananias, Úr kegyelme
Haram, Elrontatott
Hebal, Régiség rakása, régi rakás
Heber, (heth betűvel) Társ, részes
Heber, (ajin betűvel) Alulmenés
Hebron, Társaság
Heli, Áldozás, felajánlás
Heliopolis, (zsid.On) Fájdalom
Henoth, Ajánlott, szenteltetett valakinek
Hermes, Szóló, őrálló
Hermogenes, Orátorrá, szólóvá született
Hermon, Elrontás
Herodion, Országló éneklője
Hesron, Vigasság nyila
Heva, Élő, eleven
Hierapolis, Szent város
Hilpania, Drága fenék, díszes völgy
Holosernes, Erős hadnagy
Hor, Hegy
Horeb, Pusztaság, puszta
Horma, Elrontás, pusztítás
Hur, Szabadság
Hus, Tanács
Hymeneus, Mennyegzői vers

I,J

Jabel, Elfolyó, lefolyó
Jabes (schin betűvel a végén) Szárazság, aszúság
Jákob, Lábat vető, lábbal elejtő
Jahel, Felmenő, őzecske
Jahiel, Él az Isten
Jairites, Megvilágosított
Jamin, Jobb kéz, jobbkezes, jobb kézről
Japhet, Kiszélesített
Jason, Gyógyító, orvosló
Javan, Elragadó
Iconium, Oszlopos képek, kép oszlopok
Ilumea, Vörös földi
Jebus, Megtaposás
Jeconias, az Úr elkészítése
Jehu, Maga lévén, ő lévén
Jehus, (schin betűvel) Molytól megrágott,
Jehus, (zade betűvel) Tanácsoló,
Jemini, Jobbkéz, jobb kezű
Jephte, Megnyitó
Jerameel, Úr irgalma
Jeremias, Úr magassága
Jerico, Hold, holnap, hónap
Jerobaal, Bálványrontó, bálvány ostromló
Jeroboam, Néppel vívó, nép sokasága
Jarusalem, Békesség látása
Jesse, Lévő, való, álló
Jesbok, Üres
Jesus, Üdvözítő
Jethro, Magasságos, Fő
Jezoniás, Őr hallgatása
Jesrahel, Isten magva
lilycum, Víg ország, öröm országa (Rom.15.)
India, (zsid.Hodu) Dicséretes tisztesség
Joab, Atyaság, Atyás
Joachaz, az Úr megfogása
Joachin, Úr készítése
Joachim, Úr feltámadása
Joas, Úr tüze
Job, Szomorkodó, Bánkódó, nyögő
Joel, Akaró, elkezdő
Johannes, Kedves, kellemes, irgalmas, kegyes
Jonas, Galamb, holnap
Jonadab, Örömest való, kész kedvű
Jonathan, Úr ajándéka
Jorám, Magas
Jordanis, Ítélet folyóvize
Josaphat, Ítélő Úr
Joseph, Öregbítés, öregbülés
Josias, Úr tüze
Josue, Üdvözítő Úr
Isaac, Nevetés
Isai, Én férfim
Isaias, Úr üdvösségének embere
Iskariotes, Öldöklés embere
Ismael, Istennek meghallgatása
Izrael, Istennél erősebb, Istenen hatalmat vevő
Issachar, Jutalom, bér
Ithamar, Pálmafa szigete
Ithuria, Megőriztetett
Jubileus, Kürt, trombita
Julia, Ifjacska, fiatalka
Julius, Pihés, gyapjas, szőrös
Justus, Igaz

L

Laban, Fehér

Lamekh, Szegény, alázatos
Lacedaemon, Ördög tava
Laodicea, Népítélet, népítéletű
Lapidoth, Villámlások
Lazarus, Isten segítsége
Lechi, Ail-Kapiza
Leci, Törvény
Levi, Egybefoglalt, összekapcsolt
Leviathan, Egybefoglalás, társaság
Lia, Munkálkodó, Fáradságos
Libanus, Fehérlő, tömjén
Libya, Tenger szive, Esőtelen, eső nélkül való
Linus, Háló
Lithostronos, Kővel hintetett, padlózott
Loth, Egybekötött,
Lucifer, Fényhozó, Naphozó
Lucius, Csuka

M

Maacha, Elkopott, törődött
Maasias, Úr dolga, Úr cselekedetei
Maceda, Égés, gyulladás
Median, Ítélet, Perlő
Magdalena, Nagyságos, nagy cselekedetű
Malachias, Én követem
Malaleel, Isten dicsérő
Malchus, Király
Manahem, Vigasztaló
Manasses, Elfelejtett, elfelejtés
Manue, Nyugalom
Mara, Keserű
Marcus, Kovácsoló pöröly, csiszári tisztító
Mardochai, Keserű töredelem
Maria, Magasztaltatott, Keserű töredelem
Martha, Felindító, Ingerlő
Massa, Teher
Maspha, Vigyázó torony, őrállóhely
Mathusael, Halálának kívánója
Mathaeus, Ajándékoztatott
Melchias, Úr, király
Melchi-sedech, Igazság királya
Melite, Méz folyás
Mesollam, Békességes
Mercurius, Kalmárkodásnak, követségnek patrónusa
Mesopotamia, Folyóvizek közti tartomány
Micha, Szegény
Michael, Kicsoda mint Isten?
Micheas, Kicsoda olyan mint Isten?
Michol, Kicsoda minden?
Miphiboseth, Szájbeli gyalázat
Misael, Kikivántatott?
Misphet, Ítélet
Moab, Atyáról
Moria, Keserűség
Moses, Kivonatott, ti. a vízből
Myra, Mirnás ország
Mysia, Gonosz, latorságos

N

Naaman, Szép
Nabal, Bolond
Nabo vagy Noboth, Szólás vagy prófétálás
Nabuchodonozor, Ítélet siralma
Nachor, Rekedt, Száraz, aszott
Nadab, Örömest való, kész kedvű
Nahasson, Kígyó
Nahum, Vigasztaló
Naim, Szép
Nathan, Adatott, Ajándékoztatott
Nathanel, Isten ajándéka
Nazaraei, Elválasztattak, Szenteltettek
Nazareth, Elválasztatott, szenteltetett vagy őriztetett vagy virágos
Nehemias, Vigasztalás
Nemrod, Visszavonó
Nephtali, Összehasonlítás, egybevetés
Nereus, Lámpás, szövétnek
Nikodemus, Népgyőző
Nimrod, Visszavonó, Tusakodó
Ninive, Szép
Nicolaus, Népgyőző
Nicopolis, Diadalmas város
Niger, Fekete, (Ap.Csel.13,1)
Noe, Szünet, megnyugvás
Noema, Ékes, szép
Nymphas, Vőlegény, (Kol.4,15)

O

Obadias, Úr szolgája
Obed, Szolga, megtartó
Obededom, Ember szolgája, vagy Érc szolgáltató
Ochozias, Megfogás, megragadás
Odollam, Bizonyság nekik
Og, Hamu alatt sült kenyér, Hamvas pogácsa
Olympas, Mennyei (Róm.16,15)
Onam, Fájdalom, Bánat
Onesimus, Hasznos
Ophai, Ököl, marok
Oreb, Holló
Osee, Idvezítő
Oza, Erősség, Erő
Ozias, Úr erőssége
Oziel, Isten erei

P

Palesthina, Meghintetett, Hamu alatt
Pamphilia, Szerelmetes
Paradisus, Kert
Parmenes, Megmaradó
Patrobás, Atyai
Paulus, Pál, Kicsiny, kevés
Pergamus, Magas, magas vár
Persia, Erős ország
Phanuel, Istent látó
Pharao, Elhintő, elhányó, elszélesztő
Phares, Elosztás
Phares, (schin betűvel a végén) Lovag
Pharisaei, Eloszlottak, elválaszt
Phase, Átmenetel
Phasga, Halom
Philisztea, Hamuval hintetett
Phinees, Bizodalom orcája
Porticus, Tornác, Fedett járóhely, sétáló héjazat alja
Presbyter, Vénebb, öregebb, élemetesebb
Prisea, Régi, vén, agg, ó
Priscilla, Régi, ó
Probatica, Juhi, juh-állás
Propheta, Jövendőmondó
Protelytus, Jövevény, idegen
Psalmus, Ének, Dicséret, imádság
Pudens, Szemérmes (1Tim.4.)

Q

Qvartus, Negyed, negyedik, (Róm.19,26)
Qvintus, Ötöd, ötödik,

R

Raab, Kevély, Erős
Rabba, Sok, nagy, öreg
Rachel, Juh
Raguel, Isten pásztora
Rahab, Széles, kiszélesített
Rama, Magas, felséges
Ramath, Magasságok
Ramesses v. Raemses, Örömmel mennydörgés
Raphael, Isten orvossága
Raphaim, Óriások, Orvosok
Rebeka, Hízlalt
Rebla, Reblata, Vetekedés, hangosan veszekedik, visszavonás
Rechab, Kocsis, szekeres vagy négykerekű szekér
Remmon, Pomagránát
Remphan, Bizonyos, Álhatatos
Respha, Kinyújtás
Roboam, Nép kiterjesztője
Rode, Rhode, Rózsa, Liliom
Roma, Erő, erős, magas
Rufus, Vörös, tűzvörös
Ruma, Magas
Ruth, Megelégedett

S

Saaph, Gondoló
Saba, (schin betűvel) Megfordulás, fogság, rabság
Saba, (samech betűvel) Körülmenés,körüljárás
Sabaoth, Seregek, Tábori seregek
Sabatha, Körüljárás
Sabbathum, Nyugalom, megszűnés
Sadducei, Igazak, Szakadást csinálók
Sadok, Igaz
Sale, Küldés
Salem, Békesség
Salmanasar, Kötött békesség
Salmon v. **Salomon**, Békesség
Salomith, Békesség
Salphaad, Rettegés árnyéka
Samaria, Őrizet, Adamás kő, gyémánt, Demánt
Samthracia, Fövenyes, homokos
Samson, Ő napja
Samuel, Istentől tétetett vagy az ő neve Isten
Sanctum Sanctorum, legszentségesebb hely
Saphan, Sündisznó, tövises disznó vagy ürge neme
Saphad, Ítélő
Sara, (he betűvel a végén) Úr asszony
Sara, (heth betűvel a végén) Illat, illatozó
Sarai, Én asszonyom
Sarephta, Szűz, Falatocskának szűz volta
Saron, Térhely, egyenes
Satan, Ellenkező
Saul, Kéretett, ajánlott
Saul, (zsid. Sual) Róka
Schibboleth, Kalászos búza fő
Sedekias, Isten igaza
Segor, Kicsiny
Sehon, Kigyomlálás
Sela, Eloldó
Seleucia, Megrázott
Sellum, Békességes, maradó
Sem, Néz, hír tétetett
Semei, Én nevem
Sennacherib, Elrontás csipke bokra
Seon, Szózat, hang
Sepharuaim, Könyvek, írók

Sephora, Szép vagy kürt
Sephora, Madár, veréb
Seth, Tétetett
Setim, Kiterjesztések
Siba, Hadsereg, tábor, vitézség
Sibboleth, Teher
Sicera, Részegség
Sichem, Váll
Siclus, Pénz neme, pénz, garas
Sibor, Fekete, zavaros Nilus folyóvize
Siloe, Küldött, küldő
Silvanus, Erdei, hallgató
Simeon, Halló, meghallgató
Simon, Engedő, szófogadó
Sin, (samesh) betűvel Csipkebokor,
Sin, (zade betűvel) Fegyver, pajzs
Sion, Rakás, zörgés
Sisara, Fecskét látó, lovat látó
Sodoma, Ő titkok, Ő meszek
Somer, Őrző, tövis, Alamás
Sopater, Atya üdvössége, megtartója
Sophim, Ítélők, bírák
Sorec, Szőlő, szőlőtő, szőlővessző
Sosipater, Atya üdvözítője, megtartója
Stephanus, Korona vagy megkoronázott
Sulamitis, Békességes, tökéletes
Sunamitis, Alvó, hiábavaló alvás
Susana, Liliom vagy rózsa, vigasság

T

Tabor, Választás, tisztaság
Tarsus, Szárnyas, tollas
Thaddeus, Dicsérő, megvalló
Thamar, Pálmafa, pálmadió
Thare, Illatozó, lehelő, lélekzetet vevő
Tharsis, Öröm megnézése
Thau, Jel, jegy, (Ezék.9,4,6)
Thecua, Reménység, kötelecske
Theophilus, Isten szerető (Lk.1,3)
Theraphim, Képek, bálványok
Thessalonica, Második győzedelem
Thomas, Mélység, kettős
Thophet, Dob, elhitetés, elcsalás
Timaeus, Vak, vakság
Timotheus, Isten tisztessége, Istennél kedves
Titus, Tisztességes, tisztelendő
Tobias, Jó úr, úrnak jóvolta
Tubalcain, Világi jóság, világi birtok
Tychicus, Szerencsés, történet szerint való
Tyrii, (zsid.Sorim) Nyomorúságok

V,U

Vasti, Ivó, Köppentő, ismét: nyálas fonal
Ur, Tűz, Világ vagy Világosság
Urbanus, Orbán, Tisztességes, Városi
Uriás, Úr tűze, Úr világossága
Uriel, Isten tűze, Isten világossága

Z

Zabad vagy Zabdi, Jegyruha, jegyruhával ajándékozott
Zabulon, Hajlék, Lakhely
Zaccheus, Tiszta, Tündöklő, Szép
Zacharias, Úr emlékezete, vagy Úr férfi
Zambri, Éneklő, vagy Szőlővessző
Zara, Fel-támadat, Nap-támadat
Zebedeus, Jegyruha, Jegyruhával megajándékozott
Zorobabel, Idegen a szégyentől, az összezavarodástól

adamás(kő)	– adamás görögül: megszelídíthetetlen; adamáskő: gyémánt
boglár	– vmi értékes foglalata
grádics	– lépcső, fok
míglen	– míg; amíg
mígnem	– addig, amíg valami meg nem történik
nárdus	– levendula
ösztövér	– sovány
ösztövérség	– soványság
pádimentum	– padlózat
pártázat	– szegély, korlát
pártos	– lázadó
penitencia	– bűnbánat
sing	– könyök
sittim-fa	– akácfa
spikinárd	– (2Móz 30,34) Levendulafaj, mely a szagostól abban különbözik, hogy füzére rövid, tömött, leveles. Egész neve spikinárd levendula.
szövétnek	–lámpás vagy valamilyen mesterséges fényforrás; Értelmező szótár szerint: kezdetleges fáklya
visszált	– sodrott, fonott, „visszálni”= közbeszőni (pl.2Móz.36. fejezet)

AZ ÚJSZÖVETSÉG GÖRÖG SZÖVEGEINEK VARIÁNSAI, ÉS AZ EBBŐL ADÓDÓ KÜLÖNBSÉGEK

avagy

Két Biblia – két vallás,
más evangélium, más Krisztus

Idézet Heltai Gáspár 1550-es bibliafordításának előszavából:

> *„Ennek felette azon igyekeztünk, hogy minden igét, a magyarban is tulajdon és szinte azon dolog jegyző igéjével jelentessük ki. Mert amely tolmácsoló vagy írásfordító ezt nem míveli, nagy kárt tesz a keresztyéneknek, megfosztván őket az írásnak igaz és Szent Lélek szerint való értelmétől. Nem néztük ez okáért e munkában azt, mi volna kedves az embereknél, hanem amit néznünk kellett: tudniillik az igaz tolmácsolásnak és az írásmagyarázónak igaz tisztét. Ezért nem is gondolunk vele, ha lesznek olyanok, akik e mi munkánkat nem kedvelik."*

A reformáció korának bibliafordításai a Fogadott Szöveg, vagyis a Textus Receptus görög szövegén alapultak, a mai Bibliák fordításai pedig a szinte kivétel nélkül az úgynevezett Kritikus Szövegen, más néven a Nestle-Aland féle tudományosan összeállított görög szövegen alapulnak. A Kritikus Szöveg körülbelül annyival kevesebb szót tartalmaz a Textus Receptushoz képest, mint Péter apostol komplett első és második levele. 8000 eltérés van a két szöveg között! Aki egy modern Bibliát olvas, az egy sokkal rövidebb Bibliát olvas. Hogy ez miért van így, arról még beszélni fogunk.

Kevesen tudják, hogy valójában csak kétféle Biblia van forgalomban, és ezek alapjaikban különböznek egymástól. Mivel ez a téma hatalmas és igen szerteágazó, ezért itt most csak röviden, a teljesség igénye nélkül mutatjuk be, reményeink szerint mindenki számára érthető formában. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy amikor kiválasztjuk azt a Bibliát amit olvasni szeretnénk, akkor nem különböző fordítások között válogatunk igazán, hanem két teljesen más alapokon nyugvó csoport között választunk.

Ebben a témában mindenkinek „oldalt" kell választania. Igyekszünk bemutatni miért nem helyes, amikor úgy választunk bibliát, és olyan szempontokat veszünk figyelembe, mint például „az tetszik jobban", „azt könnyebben olvasom", „az népszerűbb", „azt többen olvassák", „azt olvassa a pásztorom is". A Biblia tartalmazza hitünk alapjait. Azért hiszünk Jézus Istenségében, mert a Biblia ezt mondja róla. Azért hiszünk abban, hogy egy szűztől született, mert a Biblia azt mondja. Azért hiszünk abban, hogy Isten a Jézusban való hit által eltörölte a bűneinket, mert a Biblia azt mondja. Azért hiszünk abban, hogy a vére mosott meg minket a bűneinkből, mert a Biblia azt mondja. De mi van akkor, ha a Biblia egyszer csak nem mondja ezeket? Vagy mi van akkor, ha az egyik Biblia mondja, a másik pedig nem? Mi van akkor, ha a hitünk alapjairól beszélgetünk és az egyik Biblia nem azt mondja, mint a másik?
Isten egy Bibliát adott az embernek, egyfajta szöveggel. Ha egy szerzője van a Bibliának, mármint a mindenható Isten, akkor nem lehet, hogy ellentmondásba keveredjen önmagával. De mi van akkor, amikor különböző fordítású Bibliákban például ezeket olvassuk:

*Kiben van a mi váltságunk **az Ő vére által**, bűneinknek bocsánata;*
(Kol 1,14 – 1908-as Károli Biblia)
akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata.
(Kol 1,14 – más modern fordítások)

*És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy **a Krisztus, az élő Istennek Fia**.*
(Jn 6,69 – 1908-as Károli Biblia)
És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje."
(Jn 6,69 – más modern fordítások)

Akkor látjuk, hogy két teljesen különböző szöveg van a Bibliákban, és nem csak arról szólnak az újabb fordítások, hogy mai magyar nyelven érthetőbbé tegyék a szöveget. Be kell látnunk, hogy nem lehet mindkettő helyes. Vagy bizonyságot tett Péter arról, hogy Jézus „a Krisztus, az élő Istennek Fia", vagy „csak" annyit mondott, hogy ő „Izrael Szentje".

Mi van, ha nem tudunk egyértelmű választ kapni az életünk, az üdvösségünk, a hitünk kérdéseire? Akkor mire alapozzuk a hitünket? Ha nincs egyértelmű válasz a kérdéseinkre, akkor mire alapul a hitünk?

Ma nincs a birtokunkban egyetlen eredeti kézirat sem, amelyet valamelyik apostol írt volna. Sőt, az azokról készült közvetlen másolat sincs a birtokunkban, hanem csak a másolatok másolatai. Több egyház, illetve gyülekezet hitvallása kijelenti, hogy abban hisznek, hogy csak az eredeti kéziratok voltak Istentől ihletettek.

Valóban csak az autográf (eredetileg megírt) kéziratok az ihletettek?

Van ma egy olyan elméleti irányzat, amely azt mondja, hogy csak az eredeti kéziratok voltak ihletettek, és sem a másolatok, sem a fordítások nem ihletettek. Ezt idegen szóval úgy mondják, hogy csak az autográf kéziratok voltak ihletettek, a másolatok és a fordítások már nem. Ha ez igaz lenne, akkor nagyon nagy bajban lenne az emberiség, mert akkor ma már tényleg nem tudhatnánk, hogy Isten valóban mit is mondott, és nem bízhatnánk meg egy írásban sem. De mit mond maga az írás?

> *Mikor pedig kihozták azok a pénzt, amely az ÚR házában gyűlt össze: megtalálta Hilkia pap az ÚR törvénykönyvét, amelyet Mózes által adott. Hilkia pedig szólt, és mondta Sáfánnak, az íródeáknak: Megtaláltam a törvénykönyvet az ÚR házában. És Hilkia a könyvet Sáfánnak adta.* (2Krón 34,14-15)

Izrael annyira elhagyta az Úr követését, hogy senki sem gondolt már a mózesi törvényekre, ezért nem gondozták a törvénykönyvet sem. Jósiás idejében, amikor megtalálták a törvénykönyvet, akkor az a törvény leírása után 852 évvel történt. Egy példányt találtak belőle. Nagy valószínűséggel ez már nem az eredeti kézirat volt, amelyet Mózes írt le, hanem annak egy másolata. Erről a másolatról készültek utána további másolatok, amelyek eljutottak hozzánk is. Érdemes megfigyelni, hogy Jósiás és Izrael nem vonta kétségbe a másolat hitelességét, és elkezdtek aszerint élni, ami meg volt írva. És lám, Isten velük volt, pedig „csak egy másolat" alapján kezdtek el az írás szerint élni.

De a probléma ugyanúgy fennáll az Újszövetség idején is, hiszen Pál ezt mondja Timótheusnak:

> *És hogy gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által.* (2Tim 3,15)

Pál bizonyosan tudta, hogy Timótheus nem az eredeti, Mózes által írt írásokat forgatta, és mégis, tudomást sem vesz a másolások tényéről, hanem teljes meggyőződéssel mondja Timótheusnak, hogy azok az írások, amelyeket gyermekségétől fogva olvasott, azok Isten beszédei, és azok bölccsé teszik őt.

Pálnak ehhez a kijelentéséhez még hozzá kell számítanunk, hogy a Szent Szellem ihlette azt amit írt. Tehát a Szent Szellem is megerősítette Pál kijelentését az írásokról, amik köztudottan másolatok voltak. Ráadásul Timótheus nem is Izrael földjén élt, és mégis megismerhette Istent a másolt írásokból. Az tény, hogy az eredeti szerzők kapták az ihletet, de amikor az ihletett szöveget másolták, akkor annak ihletett tartalma rákerült a másolatra is. A másolat maga valóban nem ihletett, de a szöveg, amit leírtak, az maga az ih-

letett szöveg volt. A Biblia maga mond ellent annak az elméletnek, hogy csak az eredeti kéziratok lehetnek ihletettek, mert a szöveg tartalma hordozza az ihletést. Úgyhogy aki azt állítja, hogy csak az eredeti kéziratok az ihletettek, akkor azt mondja, hogy csak és kizárólag az az egyetlen, eredetileg használt papirusz vagy más anyag az ihletett – amelyre például Ésaiás leírta Isten szavát, de az arról készült másolatok már nem ihletettek, hiába tartalmazzák ugyanazt a szöveget, mint az eredeti kézirat.

Lehet bízni a másolatokban?

A tudományosan (Kritikus Szöveg alapján) összeállított újszövetségi görög szöveg kialakításánál egy tollvonással kizárták azt a több mint 5000 kéziratot, amelyet szerte a világban sokszorosítottak, és egészen a modern korig használtak a görögül beszélő területeken. Kizárták az egyházatyák kommentárjaiból az igehivatkozásokat, amelyek már olyan korai időponttól léteznek, mint Kr.u.150. Valamint kizárták az első fordításokat is, arra hivatkozva, hogy azok nem az eredeti nyelven íródtak. Hogy ez miért fontos, arra rögtön rátérünk. Egyedül a kéziratok korára alapozzák a szövegek hitelességének mértékét, azt mondják, hogy minél régebbi, annál biztosabb hogy jó. Ez a megközelítés azonban semmilyen garanciát nem ad arra, hogy a régi kézirat valóban egy hiteles másolata az eredetinek, illetve azt sem zárja ki, hogy szándékosan más szöveget tartalmaz a kézirat, amelyre szintén számos példa van. Arra hivatkoznak, hogy a később keletkezett másolatok pontatlanok, és tele vannak olyan betoldásokkal, amelyek nem voltak részei az eredeti írásoknak.

A másolatokról el kell mondanunk néhány nagyon fontos dolgot. Az Újszövetség kéziratainak másolása során sohasem létezett központi irányítás, szabadon elérhető szöveg volt, azt mindenki szabadon másolhatta, ezért a másolatok helyétől csillagszerűen terjedtek el, és így lettek sok nyelvre lefordítva. A másolatoknál láthatók az egyedi különbségek, amelyek a függetlenségüket mutatják, és vannak a másolatok másolatai, amelyeket arról lehet felismerni, hogy az elődjük egyedi jegyeit hordozzák. Ezért ha a másolatoknak ugyanaz a szövege, akkor az azt mutatja, hogy nincsenek hamisítva. Ha a mai kritikusok által előnyben részesített rövid szövegből indulnánk ki, mint például a Vatikáni kódex, akkor hogyan lenne lehetséges az, hogy a világ különböző pontjain készült másolatok ugyanazokat a betoldásokat mutatnák? A közös megegyezés szóba sem jöhet, hiszen a különböző kolostorokban lévő másolók nem ismerték egymást. Valós példaként legyen megemlítve egy kolostor Jeruzsálem környékén, egy Görögországban az Athos hegyen, és egy Konstantinápolyban, a mai Törökország területén. Mindezeknek a másolatoknak gyakorlatilag ugyanaz a szövege. A másolóknak az volt a feladata, hogy úgy másoljanak, hogy nem hagynak ki semmit és nem adnak a szöveghez semmit.
Ha a Westcott-Hort és Nestle-Aland féle elmélet igaz lenne, akkor az egész újszövetségi hagyomány egy katasztrófa lenne, mert akkor csak egy-két olyan kézirat lenne, amely megőrizte az eredeti szöveget, és a mai liberális teológusokra lenne szükség, hogy a hamisítatlan szöveget összeszerkesszék. A többi másoló munkája pedig, vagyis a másolatok 99,99%-a (vagyis több ezer kézirat) csak feldolgozott hozzáadás lenne, más szóval hamisítvány. Ez a fajta hamisítás csak egy központi összehangolással lett volna lehetséges, mivel szinte minden másolatnak ugyanaz a szövege. Ez a tény gyakorlatilag lehetetlenné teszi az elméletet a hozzáadott szövegekről. Ezért gyanús, ha emiatt romlottságra hivatkozva elvetik szinte az összes kéziratot, és kiválasztanak néhány olyat, amelyet minőségileg magasabb színvonalúnak jelentenek ki. A több mint 5300 elutasított kézirat bizonyítékával szemben 46 elfogadott kézirat áll, élükön a Vatikáni és Sinai kódexekkel, amelyekben főként alexandriai kéziratokra helyezik az alapokat, elutasítva az elsöprő többség bizonyítékát.

Ez a módszer már azért is tarthatatlan, mert a Vatikáni kódex is felismerhetően sok hibát tartalmaz, nem beszélve a Sinai kódexről, amely a valaha legtöbbet javított kódex, a maga több mint 14.000 javításával. A Vatikáni és a Sinai kódex között nagyon sok bal-

jós hasonlóság van, amely bizonyítja, hogy egymástól nem nagy távolságra, ugyanarról a romlott eredetiről másolhatták őket. Maga Tischendorf azt bizonygatja, hogy a két kódex néhány részét ugyanaz a másoló írta, mégis minden oldalon eltérnek egymástól, ahogyan nagyban különböznek a Fogadott Szövegtől, a Textus Receptustól is. A Textus Receptushoz képest a Vatikáni kódex csak az evangéliumokból kihagy legalább 2877 szót, hozzáad 536 másikat, kicserél 935-öt, áthelyez 2098-at, és módosít 1132-t: összesen 7578 változtatást tartalmaz. A Sinai kódex sem különb, mert elhagy 3455 szót, hozzáad 839-et, kicserél 1114-et, áthelyez 2299-et, módosít 1265-öt: összesen 8972 változtatást tartalmaz. De nem szabad elfelejtenünk, hogy ezek az elhagyások, módosítások, kicserélések, áthelyezések egyáltalán nem ugyanazok a két kódexben! Könnyebb két olyan egymást követő verset találni, amelyek eltérnek egymástól, mint két olyat, amelyek teljesen megegyeznek. És ez a két kódex képezi a modern Bibliák alapszövegének oszlopát.

Az, hogy az egyiptomi száraz klíma miatt fennmaradhattak a régi kéziratok, még semmi bizonyítékot nem ad a szövegek minőségére. Fontos alapelv, hogy nem a kéziratok koráról van szó, hanem a szövegek koráról és minőségéről, bár a szöveget tartalmazó papirusz korából is sok következtetést le lehet vonni.

De a „következetességi módszer" miatt, amelyet a Nestle-Aland verzió kiadói védenek, ma már olyan is előfordul, hogy a szöveg olyan olvasatokat is tartalmaz, amelyeknek nincs kézirati bizonyítéka. Ez végül a „meg van írva" elv végét jelenti. De a kritikus szöveget gondozó bizottságnak, a Nestle-Aland szöveg kiadóinak ma már nem is érdeke, hogy kézirati bizonyítékot is felmutassanak, hanem az a céljuk, hogy legyen egy általuk preferált kiindulási szöveg, mert állításuk szerint az eredeti szöveget ma már nem lehet rekonstruálni.

De hasonló „lyukak" vannak abban a gondolatmenetben is, ahogy az egyházatyák idézeteit és a korai fordításokat is kizárják. Ugyanis, hogyan lehetne lefordítani a szöveget úgy, hogy pont azt fordítják bele a szövegbe, ami nem létezett, és csak valahol, a világ másik részén valaki hozzáírta egyszer a szöveghez. Ha ez történt volna, akkor hogyan lehetséges, hogy egy pár évszázaddal későbbi kéziratban pedig nincs benne, de a világ más részein mindenhol egyformán ugyanazzal a „hibával" másolták tovább. Akkor az egyiptomi részen honnan vették azt a kéziratot, amelyben nem volt benne, ha sehol máshol nem létezett kézirat azok nélkül a változtatások nélkül?

Ugyanígy, hogyan idézhették az egyházatyák a szöveget a világ több pontján ugyanazokkal a betoldásokkal, már kr.u.150-ben? Például Justin Martyr, aki kr.u.151-ben már hivatkozik Márk evangéliumának a végére, az Úr mennybemenetelével kapcsolatban. Ez azért érdekes, mert a Márk evangéliumának utolsó szakaszát ma már a bibliakutatók megkérdőjelezik, hogy egyáltalán része volt az eredeti szövegnek, és nem tartalmazza sem a Vatikáni, sem a Sinai kódex. Vagy Iréniusz, aki kr.u.180-ban idézi Márk evangéliumának végét. De érdekes, hogy ezeket a bizonyítékokat nem veszik figyelembe a megállapításaiknál, és ez a hozzáállás jellemző az egész Újszövetséggel kapcsolatban.

Itt válik ketté a világ a Biblia szövegének megítélésében. Akik ma elfogadják a tudományos álláspontot, akkor azok jó esetben abban hisznek, hogy Isten egyszer megadta a beszédét, de azt az ember nem tudta megőrizni, és most szükségünk van a tudósokra, akik összeállítják nekünk a szerintük legvalószínűbb változatot. Így az ő Istenképükbe nem fér bele a mindenható Isten, aki azt mondta, hogy megőrzi az igéjét (Mt.24,35), és akkor azt kell hinnünk, hogy majdnem kétezer évig senki sem olvasta rendesen az Újszövetséget, és csak most, a 19.század végétől van rá lehetősége a modern embernek azt olvasni a maga teljességében, hála a modern kori tudósoknak. Bár szerintük még most sem lehetünk benne biztosak, hogy pontosan olvassuk-e az igét, mert ha előkerül egy régebbi lelet, akkor az hatással lehet az egész szövegre. El akarják hitetni velünk, hogy nem tudhatjuk, hogy Isten pontosan mit mondott. Egyáltalán a hitünk alapjai-

ban kell kételkednünk, ugyanis az általuk szerkesztett Bibliában sem lehetünk biztosak, mert ezek után mi a bizonyíték arra, hogy Jézus valóban az Isten Fia, és valóban meghalt és feltámadt az írásoknak megfelelően (1Kor.15,3-4)? De mely írásoknak?

Ha nem a kéziratok többségén alapuló Bibliát olvasunk, mint például a Károli Biblia (1908-ig), akkor szembe kell néznünk a korábbi állításokkal, és úgy vesszük kézbe a Bibliát, amelyet olyanok állítottak össze, akik nem hiszik, hogy az évezredeken keresztül másolt szövegek hitelesek, és ezt sajnos ki is lehet olvasni az általuk szerkesztett Bibliákból.

Több tendencia tetten érhető ezeknél a különbségeknél. Az egyik ilyen tendencia, hogy hangsúlyozzák Jézus emberi születését, és megpróbálják őt is teremtményként szerepeltetni. De ez nem csak az Újszövetségben látható, hanem az Ószövetségben is előbukkan. Amikor Heródes megkérdezi, hogy hogyan szól a prófécia, a megszületendő Messiásról, akkor az az ige valósággal Isten Fiának a megszületését prófétálja meg. De nézzük csak meg, hogy ezt hogyan írják a mai Bibliák:

> *Te pedig, efrátai Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen.* ***Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba***. (Mik 5,2 - Revideált Új Fordítás 2005)

> *Ezt mondja az Örökkévaló: „Efráta Betlehemben! Bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei közül, mégis benned születik meg Izráel Fejedelme, kinek* ***származása az idők kezdetére nyúlik vissza, az őskor napjaiba****!"* (Mik 5,2 - Egyszerű Fordítás 2015)

> *De te, Efrata Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója,* ***származása az ősidőkre, a régmúlt időkre nyúlik vissza***. (Mik 5,2 - Káldi Neovulgata 1997)

> *De te, (Betlehem) Efrata, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled születik majd nekem, aki uralkodni fog Izrael felett.* ***Származása az ősidőkre, a régmúlt időkre nyúlik vissza***. (Mik 5,2 - Katolikus (SztI) 2003)

De hogyan is van ez a vers egy reformáció korabeli szövegből fordítva:

> *De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled származik nekem, aki uralkodó az Izraelen;* ***akinek kijövetelei eleitől fogva, öröktől fogva vannak***. (Mik 5,2 - Váradi-Károli Biblia)

A mai Bibliákban, már összecseng az, hogy nem az egyszülött Fiú jelenti ki az Atyát (Jn.1,18), és Jézus nem öröktől fogva van, hanem az idők kezdetétől származtatják Jézust, mint egy teremtményt. De azért változott meg az 1Tim.3,16 is, hogy ne az legyen benne, hogy „Isten megjelent testben", hanem az, hogy „aki megjelent testben". Még nem húzták át, hogy Jézus Isten és egy az Atyával, de a mai Bibliákban egyre halványul Jézus Istensége.

Kérdezzük meg magunkat: Még mindig azt tudjuk mondani, hogy ugyanazt tanítják a mai Bibliák?

De hogyan is nyertük el a megváltást a bűneinkből ha Jézus valóban csak teremtmény lett volna? Nézzük mit mondanak a mai Bibliák:

Benne nyertük el a megváltást, bűneink bocsánatát. (Kol 1,14 - Katolikus (SztI) 2003)
Benne van a mi megváltásunk, a bűnök bocsánata. (Kol 1,14 - KNB 1997)
Benne van a mi váltságunk, bűneink bocsánata, (Kol 1,14 - ÚRK 2011)
akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata. (Kol 1,14 - RÚF 2005)

Mert a Fiú által szabadultunk meg, és kaptunk a bűneinkre bocsánatot. (Kol 1,14 - EFO 2015)

Ezek szerint, nem volt szerepe Jézus kiontott vérének. De mit mond a kéziratok túlnyomó többsége?

Kiben van a mi váltságunk ***az Ő vére által****, bűneinknek bocsánata;* (Kol 1,14 - Károli Bibliák 1590-1908-ig)

Hiszen erről beszél más helyen is az ige, hogy Jézus kiontott vére szerzett nekünk megtisztulást (Zsid.9,14; 1Jn.1,7). Még mindig azt tudjuk mondani, hogy ugyanazt a vallást képviselik a mai Bibliák?

Sorolhatnánk azokat a részeket, amelyek a kéziratok túlnyomó többségében benne vannak, és elég külső bizonyíték is van, hogy azok nem késői betoldások, ahogyan a mai tudósok állítják. Viszont az a vallás, amely felé ezek az új Bibliák visznek minket, azok már nem az öröktől fogva való, és Istentől született Jézust hirdetik, hanem egy teremtményt, aki meghalt; és ha a feltámadását sem erősítik meg azok a Bibliák, akkor bajban vagyunk, mert azt mondja az ige, hogy ha nem támadt fel, akkor mi még a bűneinkben vagyunk (1Kor.15,17).

De ha őket hallgatjuk, akkor egyébként sem tudhatjuk, hogy mit mondott pontosan Isten, mert sok tudós verejtékes munkájára van szükség, hogy legalább közelítsünk a tényleges szöveghez, mert Isten nem őrizte meg azt számunkra. És még egy lényegi kérdés: ők honnan tudják, hogy mit tartalmaz a tényleges szöveg, amihez közelíteni akarnak? Mihez képest jó vagy nem jó a szöveg amivel dolgoznak? És akkor még nem is beszéltünk a fordítások problémáiról.

Látjuk már, hogy a mai Bibliák egy másik Jézust, egy másik Istent, és egy másik evangéliumot hirdetnek? Akkor pedig nem ugyanazt a vallást képviselik, amit mi keresztségnek hívunk. Az, hogy melyik Bibliát olvassuk, ma már nem csak „kényelmi" szempont, hanem igenis a hitünk alapjait érintő kérdés. Ha elveszik tőlünk azt a meggyőződést, hogy Isten ihlette az igét, akkor a hitünk alapjait veszik el tőlünk.

Hadd álljon itt egy hosszabb idézet Spurgeon-től, akit talán nem kell bemutatni. Ő kortársa volt az első revideált Westcott-Hort-féle Újszövetség megjelenésének, és pár hónapon belül elvetette, mert olyan igehelyek hiányoztak belőle, ami alapján ezt a fajta megközelítési módot nem tudta elfogadni. De hallgassuk meg, hogy élete végén hogyan beszél a Bibliákról, és a benne lévő igazságról.

> *„Az első, a fegyverzetünk, az ihletett Ige. Egyszóval, a harcunkban meg kell tartanunk a Szellem kardjának régi fegyverét. Csodáltuk is a régi evangélium szentséges eredményeit. Annyira hozzászoktunk már, hogy gyakran nem is látjuk, hogy sohasem veszti el a vonzerejét. Az új rend könyveit olvasva, bár kézzelfogható hamisság nem tűnik fel, észreveszed, hogy egy csavart adtak neked, és a szellem hangja is halkabb lett; ezért légy óvatos. Olyan emberekkel harcolunk, akik feladták az engesztelő áldozatot, elutasítják az Ige ihletettségét, és szégyenfoltokat dobnak a hitből való megigazulásra…….Isten igazsága szemben az emberek kitalációjával. [...]*
>
> *Majdnem teljes fejezeteket vágtak ki a Bibliából; azt mondták, hogy néhány könyvet meg sem kellett volna írni. A szóbeli ihletés a legnagyobb butaság volt, és sohasem szabad tolerálni. A legnagyobb fájdalommal említjük ezeket az eseteket, de még vannak néhányan, akik határozottan elutasítják, hogy páran eltértek a hittől, vagy csak olyan kevesen vannak, hogy az említésre sem méltó. […] De az elhagyásaik a legszomorúbb eredményt produkálják. Nem hagyhatod el az igazságnak csak a leg-*

sötétebb és legkomolyabb részét anélkül, hogy minden más igazság erejét meg ne gyengítenéd. Testvérek, ne hagyjatok ki semmit. A gonoszság, amivel hozzáadunk, vagy elveszünk az Úr Igéjéből, talán fel sem tűnik a mi időnkben, de ha eljön és aratni kezd egy másik generációban, akkor mi is ugyanolyan bűnösök leszünk. […] Nincs kétségem, hogy bizonyos igazságok elhagyásai komoly hibákhoz vezettek. Emlékezz, hogy egyszer számot kell adnod, és az a számadás nem lesz örömteli, ha Isten igazságaival hamis játékot játszottál. Hogyan fogsz elszámolni „azon a napon", ha hozzátettél, vagy elvettél Isten Igéjéből?
[...]
Aki hibát lát az Írásokban, azt gondolhatja magáról, hogy megváltoztathatja a Seregek Urának beszédét; de mi, akik hiszünk Istenben, és elfogadunk minden szót amit mond, és nem teszünk ilyen merész kísérletet. A saját szavaink olyanok, mint a papírgalacsin, ha összehasonlítjuk az Ige puskagolyójával. Minden dolog végkövetkeztetése az Ige. Nincs több érv azután, amikor azt találjuk, hogy „meg van írva". Az, hogy „Így szól az Úr", véget vet a vitatkozásnak. […] Ennek az „igazságnak, az egész igazságnak, és semmi másnak, mint az igazságnak" kell lennie, vagy egyáltalán semminek. Sohasem fogjuk megkísérelni megmenteni az igazság felét azzal, hogy bármelyik részét elvessük. Kiállunk mindegyik mellett, vagy egyik mellett sem. Teljes Bibliánk lesz, vagy nem lesz Bibliánk. A Szellem kardjával meg kell tartanunk az egész igazságot úgy, mint a sajátunkat, és nem szabad elfogadnunk egy kis részét, mint Isten ellenségeinek a felajánlását. Isten igazságát úgy tartjuk meg, mint Isten igazságát. Isten velünk van, és nem szűnünk meg azt dicsőíteni, hanem a végsőkig ragaszkodni fogunk a teljes kinyilatkoztatott igazsághoz." (mindhárom idézet részlet: C.H.Spurgeon – „Final Manifesto"-jából, amelyet tanítványainak tartott 1891 áprilisában.)

A protestáns és a katolikus bibliák újra összefonódnak

A nagy nyilvánosság előtt a reformáció kora leplezte le a katolikus Bibliát. Egy katolikus tudós, Desiderius Erasmus (vagy Rotterdami Erasmus) 1516-ban kiadta a saját latin fordítású Újszövetségét, amely mellé odatette azt a görög szöveget is, amelyről fordított. Ezek a görög kéziratok egy nagyon más szöveget tartalmaztak, mint amit a kor latin Bibliája tartalmazott, a Vulgata. A katolikus egyház folyamatosan eltiltotta az emberektől a Bibliát, nem támogatta a Biblia olvasását a hétköznapi emberek számára (a laikusoknak), mert azt mondták, hogy azt csak tanult, egyházi embereknek szabad; az ige magyarázata pedig kizárólag papi privilégium. Emiatt azonban nem is derült ki a nyilvánosság számára, hogy az addig elzárva tartott, Vulgata alapú katolikus Biblia tulajdonképpen mit is tartalmaz. Erasmus könyvének nyomán azonban mindenki láthatta, hogy az mennyire eltér attól a szövegtől, amelyet Isten eredetileg az emberek kezébe adott.

A nagy reformátorok ezért teljesen elutasították a katolikus Bibliát, és az eredeti nyelven írt szövegekhez fordultak, hogy abból készítsenek fordításokat. Károli is megemlíti a Vizsolyi Biblia előszavában, hogy a latin Biblia mennyi elhagyást, betoldást és a pápaság igényeinek megfelelő változtatást tartalmaz.

A Vulgata

A Vulgata, vagyis a katolikus egyház Bibliája, pápai megbízásra Jeromos keze alatt készült el.

„A Vulgata latin nyelvű Biblia-fordítás, az i. sz. 5. század elején készült, Szent Jeromos (347–420) munkája. Valójában nem új fordítás a szónak abban az értelmében, hogy Jeromos maga készített volna új bibliaszöveget, sokkal inkább a Vetus Latina-hagyomány (VL) különféle anyagait dolgozta össze, korrigálta, írta át. Felhasználta a Septuaginta megoldásait, és külön a munka kedvéért megtanult héberül is. [...]I.

Damáz pápától 382-ben kapott megbízást a latin nyelvű fordításra. Az evangéliumokat 383-ban már be is fejezte. Az Ószövetséget a héber és arámi nyelvekből fordította és állandóan összehasonlította a görög Septuaginta-fordítással is. Ez a munkája mintegy húsz évig tartott." (Katolikus lexikon)

Bár nem új fordítást készített, de így is sok helyen változtatott a korábbi szövegen, és ami biztos, hogy az Újszövetségben átdolgozta az evangéliumokat, de nem biztos, hogy a többi részt is átdolgozta volna, illetve azon mennyit változtatott. Az Ószövetség revíziójához felhasználta a Septuagintát is, és több helyen eltért a héber szövegtől a Septuaginta javára. A Zsoltárok, és az apokrif könyvek a Septuaginta szerint kerültek bele a Vulgata-ba. A valódi Septuaginta, igen messze áll a mai közhiedelemben elfoglalt státuszától. Már a reformáció korában többen is hangot adtak annak, hogy ha valaha létezett is egy Krisztus előtti fordítás, amelyet zsidó rabbik készítettek, akkor az a középkor idejére már teljesen elveszett. Amit ma Septuagintának nevezünk, az valójában Origenész munkája, aki Kr.u. 200 körül készítette. Origenész pedig olyan szélsőséges nézeteket vallott, amelyek közel állnak a gnosztikus, a mai ezoterikus, spiritualista, de még a Jehova tanúi nézeteihez is. A Septuagintából nincs egyetlen példány sem, amely megelőzné Krisztus korát, ezért sem állhat meg az a nézet, hogy a diaszpórában lévő zsidóság és az apostolok is ezt olvasták volna, mert akkor a leletek gazdagságával kellene rendelkeznünk; de néhány fennmaradt görög fordítástöredéken kívül nincs semmi, amit annak lehetne nevezni. A ma legrégebbinek tartott Septuaginta kódexek, a Vatikáni kódex és a Sinai kódex.

Attól fogva, hogy Jeromos elkészítette a Vulgata-t, sokan módosítottak rajta az évszázadok alatt. De annak ellenére, hogy milyen állapotban volt a hozzáadások, elhagyások és változtatások miatt, a reformáció válaszaként az 1546-os Tridenti zsinat mégis a Vulgatát nevezte meg az egyedül hiteles Bibliának. Azután a katolikus egyház módszeresen ellene ment minden más szövegen alapuló fordításnak, egészen a II. Vatikáni zsinat idejéig, amikoris engedélyt adtak az eredeti héber és görög nyelvű szövegek újrafordítására.
De még a tridenti zsinat után is, V.Sixtus pápa sok változtatással adta ki 1589-ben a Vulgata-t, amelyet azután maga az egyház tiltott be 1590-ben, és több mint háromezer változtatással adta ki újra VIII. Kelemen pápa.

Összegzésül elmondhatjuk, hogy a katolikus Biblia az évszázadok alatt nem volt tekintettel az eredeti nyelveken íródott szövegekre, és sok esetben önkényes változtatásokkal (elhagyásokkal, betoldásokkal és változtatásokkal) átírták a Biblia szövegét, sokszor azért, hogy egyezzen a katolikus tanokkal. Ez a latin Biblia nagy egyezőséget mutat a Vatikáni kódex-szel, amely az Origenész féle Septuaginta ma fennmaradt egyik legrégebbinek tartott példánya. Bár a Vatikáni kódex eredetéről és koráról igen keveset tudni, mert először csak 1475-ben lett megemlítve a vatikáni könyvtár leltárában.

A protestánsok átvették a katolikus Bibliát

Amikor az anglikán egyház megbízta Westcott és Hort professzorokat, hogy revideálják az akkori hivatalos angol nyelvű Bibliát, akkor ők túllépve a megbízatásukon, a görög nyelvű szöveget is megváltoztatták. Munkájuk oszlopa a Vatikáni és a Sinai kódex volt. A Vatikáni kódexről ezt mondták:

„Ez a legfőbb hatalmasság a kéziratok között, a Westcott és Hort Görög Új Szövetséghez" (Westcott-Hort Revideált Új Szövetség 1881, Előszó - xxvi.oldal)

Ezért a bizánci többségi kéziratokkal szemben, túlnyomórészt az általuk átírt kéziratok szövegét helyezték át az ő Újszövetségükbe. Westcott és Hort életét nézve, kimondhatjuk, hogy nem voltak a hit igaz emberei, és bár protestáns egyházi emberek voltak, még a katolicizmus felé is hajlottak. Nem csoda tehát, hogy a Bibliájuk is elhajolt a ka-

tolikus Biblia irányába. Ezzel visszaírtak a görög szövegbe olyan katolikus tantételeket, amelyek addig nem szerepeltek egyetlen protestáns Bibliában sem. A teljesség igénye nélkül csak néhány helyet megemlítve, így került vissza a cselekedetekből való megigazulás (pl. Jn.3,36; Róm.11,6; Jel.19,8), a gyónás (Jak.5,16), gyermekkeresztség igazolása (az ApCsel 8,37 kivételével), Mária felmagasztalása (Lk.1,28), Mária szüzességének hangsúlyozása (Mt 1,25 megváltoztatásával).

Westcott és Hort munkája 1881-ből nem merült feledésbe, hanem a Nestle-Aland féle szöveggondozó bizottság is az ő munkájukat vette alapul, és azt csak ott változtatták, ahol szükségét érezték. Azzal, hogy a tudósok az eredeti szövegeket a Vatikánban őrzött görög nyelvű kódexhez igazították, tulajdonképpen azt tették, hogy amely eltéréseket a reformáció korában feltártak és lelepleztek, azokat ismét visszatették a szövegbe, de most már nem a fordítást igazították az kéziratokhoz, hanem a görög és héber szöveget igazították a fordításhoz, amelyet a katolikus egyház bocsátott a rendelkezésükre.

A Nestle-Aland féle szöveg 28. kiadásának szövegkritikai munkáiban részt vett Stephen Pisano, a Pápai Biblia Intézet munkatársa, a Szentszék egyeteméről, Olaszországból. Az 50-es években pedig Carlo Maria Martini jezsuita szerzetes volt a tagja a szövegkritikai bizottságnak. Az ő jelenlétük már a II. vatikáni zsinat következménye, amely után Róma nyitott az együttműködésre és az ökumenizmusra.

Azt kevesen tudják, hogy Kurt és Barbara Aland 1984 és 1992 között teljesen revideálta és frissítette az 1906-os Nestle Latin Újszövetséget, és ugyanezen a néven újra kiadta. A szöveg egy reprintje a Nova-Vulgata Újszövetségének, amelyhez a szövegkritikai bizottság hozzáadott különböző olvasatbeli variációkat a korábbi kiadásokból. A szöveget úgy formálták, hogy megegyezzen a Novum Testamentum Graece-vel. Ennek azért van nagy hordereje, mert a katolikus egyházon belül a latin nyelvű Nova-Vulgata a hivatalos Biblia. Tehát a katolikus „alap" Biblia Újszövetsége most már megegyezik a protestáns Újszövetséggel! Ezek a változtatások a régi katolikus Biblia irányába vitték el a szöveget, de még a Nestle-Aland féle szöveget is; és nem a katolikus Bibliát közelítették a protestánsok által használt szövegekhez.
A protestáns hittudománytól mindeddig teljesen elzárkózott katolikus egyház a protestánsoktól vette át a saját latin Bibliáját, de ezt csak azért tette meg, mert a protestánsok már a katolikus Bibliát használták! Micsoda csavar!

A Nova-Vulgata jelentősége

Egészen a legújabb korig a katolikus egyház kitartott a Vulgata mellett (vagyis a Biblia latin fordítása mellett), mint az egyetlen általuk elfogadott Biblia. A Tridenti zsinat határozatait a pápai bulla 1564-ben erősítette meg, és ez a zsinat kimondta, hogy a Vulgata a katolikus egyház hivatalos Bibliája, mely magában foglalja az apokrif írásokat is. Ez a zsinat meghatározta a katolikus egyház tanítását és működését is egészen az első vatikáni zsinatig, vagyis háromszáz évig. Teljesen elutasították a protestáns Bibliákat, és üldözték is azokat, mivel azok több helyen ellentmondtak a katolikus Bibliának és a benne lévő tanoknak. Egészen a 20.századig tartotta a pozícióját a latin Vulgata a katolikus egyházban.

Azonban XII. Pius pápa 1943 Szeptember 30-án kiadta a pápai enciklikáját, a „Divino afflante Spiritu"-t, vagyis a „Szent Szellem által inspirálva" címűt. Ebben felhív új bibliafordítások készítésére, amelyek Jeromos latin Vulgatája helyett az eredeti nyelvekről készültek. Jeromos Vulgata-ja volt addig az alapja a nemzeti nyelvekre fordított katolikus Bibliáknak, így nálunk a Káldi György féle fordításnak is.

A második Vatikáni zsinat határozott a latin Zsoltárok revíziójáról, összhangban a modern szövegekkel és nyelvészeti tanulmányokkal úgy, hogy mindeközben tartsa meg és finomítsa a keresztény latin stílust. 1965-ben VI. Pál pápa felállított egy bizottságot, hogy

revideálja a Vulgata többi részét, követve ugyanazokat az irányelveket. A latin Zsoltárok 1969-ben lett kiadva, az Újszövetség 1971-ben, és az egész Nova-Vulgata először egy kötetben 1979-ben. Mindezek az alapszövegek összhangba lettek hozva a modern kritikai görög, héber és arámi szövegekkel, és 1979-ben II. János Pál Scripturarum Thesaurus apostoli alkotmányában hivatalossá tette az egyházban az új Nova-Vulgatát.

Kurt és Barbara Aland latin szövegének köszönhetően, a pápai beleegyezéssel megerősítve, ma már ugyanaz a katolikus latin Neo-Vulgata, mint a protestáns héber Ószövetség és görög Újszövetség. És ahogyan láttuk, mindkettőnek a Leningrádi Kódex és a Vatikáni kódex adja az alapját. Ezért aki egy mai, modern protestáns fordítást olvas, az is a katolikus Bibliát forgatja. Minél frissebb a kiadás, annál közelebb van a szövege a tridenti zsinat által elfogadott katolikus Bibliához.

Mit jelent ez igazából?

Tulajdonképpen a reformáció végét. A reformáció kezdetén ugyanis nagy visszhangja volt annak a ténynek, hogy a katolikus Biblia sok olyan változtatást tartalmaz, amely nincs benne az eredeti nyelveken írt kéziratokban, és ezek a változtatások visszanyúlnak egészen 384-ig, amikor Jeromos elkészítette az első verziót. De most a katolikus egyház, kihasználva az ökumenizmust, a protestáns tudósokkal együtt készített egy olyan protestáns szöveget, amely megegyezik a tridenti zsinat által elfogadott katolikus Bibliával, és ahhoz már bátran hozzáigazították a hivatalos katolikus Bibliát is.

Ahogyan láttuk, a katolikus Biblia alapja az eretnek filozófiát valló Origenész Septuagintája, amely a Vatikáni kódexben maradt ránk; erre az alapra helyezte a munkáját Westcott és Hort, és készítette el az új protestáns görög Újszövetséget. A régi katolikus Biblia szövege él tovább ma is minden egyes protestáns Bibliában, és minél frissebb kritikai görög szövegen alapul egy fordítás, annál közelebb áll a régi, reformátorok által elutasított katolikus Bibliához. Valójában mindaz semmivé vált amiért a reformátorok harcoltak, olykor még az életüket is adva a Biblia tisztaságáért.

Amit nem ért el évszázadok alatt a katolikus egyház erőszakkal, azt elérte a „tudománnyal". A protestáns tudósok közreműködésével eltörölte az igaz protestáns Bibliát, és visszaadta az emberek kezébe azt a régi katolikus Bibliát, amelyet reformer elődeik elvetettek. Ezzel együtt eltűnnek mindazok a protestáns hittételek is, amelyeket a hiteles forrásból származó kéziratok tartalmaztak, és megmarad a régi katolikus hitrendszert alátámasztó sokszorosan átírt Biblia. Ha nem egy reformáció korabeli héber és görög szövegen alapuló Bibliát olvasunk, akkor egy megrontott alapokon álló katolikus Bibliát olvasunk, bárki is fordította vagy adta ki. Csak kétféle Biblia létezik!

Néhány szó a fordításokról

Mióta Bábelnél Isten összezavarta a népek nyelveit, azóta szükség van a fordításokra. A nemzetközi kapcsolatokban mindenütt jelen van a fordítás. Minden nemzetközi szerződést le szoktak fordítani a résztvevő országok nyelvére, hogy mindenki pontosan érthesse a megállapodás szövegét. Így értesülünk például az Európai Unió rendeleteiről is, amelyeket minden tagállam nyelvére lefordítanak, hogy minden tagország állampolgára a saját nyelvén olvashassa azt.

Ez pedig felveti a fordítások kérdését. Egy fordítás sem olyan fontos, mint Isten szavának a fordítása, mert mindenkinek pontosan kell tudnia, hogy mit mondott Isten. Sokan az életünket tesszük arra, hogy mit mondott Isten, és aszerint élünk, amit Ő mondott. Hogy úgy mondjam, ez élet halál kérdése, mert végül mindenkinek meg kell állnia Isten előtt, hogy megítélje az életét, és ennek következményeként dől el, hogy örök élet, vagy örök kárhozat lesz a sorsa (ApCsel.17,31; Jel.20,12).

Van jó fordítás? Vagy jobban mondva, lehet egy fordítás ihletett? Ma sajnos több olyan irányzat van a fordítások kérdéskörében, amelyek igencsak megosztják a mai fordítókat, és az általuk készített fordítások minőségét is. Egy biztos, hogy Isten évezredek alatt adta oda az embernek a kinyilatkoztatását (Mózestől Jánosig kb. 2000 év telt el), és miután ezt „lezárta", azóta nem emelt egy ilyen üzenetet sem a Bibliában található írások szintjére.

Hadd kezdjem egy idézettel, Nemeskürty Istvántól, amelyet kifejezetten a bibliafordítások kapcsán állít:

> *„A fordítás tehát: változtatás. (Erősebb kifejezéssel: hamisítás) De mindenképpen eltérés az eredetitől."* (Nemeskürty István: Magyar Bibliafordítások, Szépirodalmi könyvkiadó, 1990 – 12.oldal)

Nemeskürty nincs egyedül a véleményével, mármint azzal, hogy többen azt állítják, hogy nincs tökéletes fordítás. Hívjuk segítségül a Bibliát, hogy megláthassuk, hogy ezt az igen erős kijelentést valóban kimondhatjuk-e.

Dániel könyve két nyelven íródott, arámi és héber nyelven. Sőt, van benne egy fejezet, amit nem is Dániel írt, hanem maga Nabukodonozor.

> *Én Nabukodonozor békében voltam a házamban, és virágzó a palotámban*.(Dán 4,1)

Szóval a 4. fejezetet Nabukodonozor arámi nyelven írta, majd ezt később lefordították héber nyelvre. De Eszter könyvében a 3,12 és a 8,9 versek is pont arról szólnak, hogy Ahasvérus perzsa király ír a birodalmában lévő minden nyelvnek és népnek a saját nyelvén, és lepecsételték a király pecsétjével, vagyis elfogadta hiteles fordításnak. De Ezsdrás könyvében is találunk fordítást, amely nem héberül írt levelek fordítása (Ezsd.4,11, Ezsd.5,6), de mégis úgy olvassuk, mint Isten igéjének szerves részét.

De ne maradjunk meg az Ószövetségnél, hanem nézzük meg, hogy van-e fordítás az Újszövetségben.

> *Kilenc óra körül pedig nagy fennszóval kiáltott Jézus, mondva: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engem?* (Mt 27,46)

Nem más, mint Jézus szavai vannak lefordítva görögre. De az evangéliumokban szereplő zsidó közösség sem görögül beszélt egymás között, hanem héberül. A mai bibliakutatók, vagy Nemeskürty álláspontja szerint a Szent Szellem nem tudta tökéletesen lefordítani azt, amit Jézus mondott, és nincs tökéletes fordítás. Ezzel azonban Isten mindenhatóságát kérdőjelezik meg, és pedig azok, akik kezünkbe adják a Bibliát.

Ugye már sejtjük, hogy az ő álláspontjuk nem tartható. De ott van Pál beszéde is, amely szintén görögül lett leírva, de az írásból egyértelműen kiderül, hogy héberül mondta el (ApCsel.22,2). De Jézus a főpapi imáját sem görögül mondta el, és mégis görögül lett leírva, ahogyan az összes ószövetségi igevers hivatkozás is görögül lett leírva és nem a héber eredetiben.

Ha azt mondanánk ki, hogy nincs tökéletes fordítás, akkor azt mondanánk ki, hogy a tökéletes, mindenható és mindentudó Isten sem képes lefordítani egy szöveget az egyik nyelvről egy másikra. Kétségbe vonjuk, hogy az az Isten, aki egy szempillantásban megalkotta az összes nyelvet (1Móz 11,7), ne tudna egyik nyelvről a másikra pontosan fordítani. Ez pedig egyenes megkérdőjelezése Isten istenségének.

A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, a fenyítésre, az igazságban, (2Tim 3,16)

Megtanulva először azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Szellemtől indíttatva szóltak az Istennek szent emberei. (2Pt 1,20-21)

Egyértelműen kijelenti a Szent Szellem, hogy minden írás ihletett. Nem lehet azt mondani, hogy Dániel könyvének negyedik fejezete nem ihletett, mert fordítás, vagy ugyanígy nem ihletett Pál beszédének leírása, mert nem héberül lett leírva.

Az eredeti kéziratok ma már nincsenek meg, ezért hinnünk kell, hogy az Úr megőrizte számunkra az Ő beszédét, hogy az emberek minden korban üdvösséget nyerhessenek abból (Zsid.11,6). Isten Szent Szelleme ihletést ad (Jób.32,8), és az üzenetét pontosan átadja. De a világi életben is ez a normális, hogy a kormányrendeleteket úgy olvashatjuk, ahogyan azt hivatalosan kiadták. Ha nem őriznék meg az eredeti szövegét, akkor nem lehetne irányítani az országot.

Ahogyan magából a Bibliából láttuk, Isten tud ihletet adni a fordításokhoz, és hogy úgy mondjam, Ő is „több nyelven beszél". Hiszen az arámi írást, vagy Pál héber beszédét is lefordította Isten Szent Szelleme, és egy másik nyelven adja tudtunkra. De hit nélkül az sem megy, hogy elhiggyük neki, hogy ha odaadta a Fiát értünk, akkor megőrzi a beszédeit is, hogy eljuthassunk az igazság megismerésére, és átmenjünk a halálból az életre.

Mivelhogy sokan kezdték rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, amelyek minálunk beteljesedtek, Amint nekünk előnkbe adták, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgái voltak az igének: Tetszett énnekem is, ki eleitől fogva mindeneknek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak neked, jó Theofilus, Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, amelyekre taníttattál.
(Lk 1,1-4)

Lukács leírja mindazt, aminek a végére járt, hogy Theofilus bizonyos lehessen mindazokban, amikre megtanították! Ezért lett megírva a Biblia, hogy bizonyosak lehessünk Isten felől. Aki Isten beszédével foglalkozott, az mind különös gonddal tette azt az évezredek alatt, mert tudta, hogy az élet beszéde van a kezében, ezért is őrizték meg, hogy mit mondott az Úr. Bizony sokszor még az életük árán is őrizték. De mindeközben mindig voltak olyan irányzatok, amelyek megpróbálták elferdíteni az írásokat, ahogyan először a gnosztikusok a 3. században, vagy a 19. században a német racionalisták, vagy éppen Westcott és Hort. A Biblia esetében azonban egyértelműen látszik az írásoknak az a vonala, amelyet Isten megőrzött. Még akkor is, ha manapság éppen ez a legtámadottabb vonala a kéziratoknak.

Igen, az eredeti kéziratok elvesztek. Ezért hitből kell megközelítenünk a Bibliát is, hogy a mindenható Isten megőrizte azt a másolatokon keresztül úgy, ahogy eredetileg elmondta. Sajnos ma már azok a bibliatudósok is, akik konzervatívnak tekinthetők, már egy igen liberális álláspontot képviselnek, és már nem beszélnek „eredeti" szövegről, hanem kiinduló szövegről (Ausganstext). Már nem hiszik el, hogy Isten sok-sok másolatban megőrizte a beszédét az évezredek során, bár állításaik túlnyomórészt feltételezéseken alapulnak.

De nem csak a másolatok, hanem a fordítások is ihletettek, ha a fordítókat a Szent Szellem vezeti. Akik Biblia fordításra adják magukat, azoknak ma már arra is figyelniük kell, hogy milyen forrásból származó szöveget fordítanak, mert ha a forrás nem tiszta, akkor a végeredmény sem lehet tiszta. Ezért hiába tartják szép fordításnak például Káldi György Bibliáját, az nem lehet jó, mert nem jó alapokról indul. Ugyanígy nem lehet jó

az Egyszerű Fordítás, hiába mai a nyelvezete, de a fordítás alapját képező szöveg nem helyes.
Nézzünk egy példát:

A Károli hagyományokon álló Bibliák szerint:

*Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozván vele, monda néki: Hiszel-é te **az Isten Fiában**?* (Jn 9,35 – 1908-as Károli Biblia)
*Meghallotta Jézus, hogy kivetették azt; és találkozva vele, mondta neki: Hiszel-e te **az Isten Fiában**?* (Jn 9,35 - Váradi-Károli Biblia)

A modern, kritikus szövegeken alapuló Bibliák szerint:

*Meghallotta Jézus, hogy kidobták, és amint rátalált, megkérdezte tőle: Hiszel-e az **Emberfiában**?* (Jn 9,35 – Revideált Károli Biblia 2011)

*Jézus megtudta, hogy a vallási vezetők kitiltották ezt az embert a zsinagógából. Ezután találkozott vele, és megkérdezte tőle: „Hiszel-e az **Emberfiában**?"* (Jn 9,35 – Egyszerű Fordítás 2015)

*Jézus meghallotta, hogy kidobták, és amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: »Hiszel-e az **Emberfiában**?«* (Jn 9,35 – Káldi Neovulgata 1997)

*Jézus meghallotta, hogy kidobták, s amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: „Hiszel az **Emberfiában**?"* (Jn 9,35 - Katolikus - Szent Istvántársulat 2003)

*Jézus meghallotta, hogy kivetették, s amikor rátalált, megszólította: „Hiszel az **ember Fiában**?"* (Jn 9,35 - Csia Lajos 1978)

*Meghallotta Jézus, hogy kidobták őt és megtalálta őt, (ezt) mondta: te hiszel az **Emberfiában**?* (Jn 9,35 - Vida Sándor 1971)

*Meghallotta Jézus, hogy kiközösítették, és amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: „Hiszel te az **Emberfiában**?"* (Jn 9,35 – Revideált Új Fordítás MBTA 2005)

Ez az igerész egyben:

Meghallotta Jézus, hogy kivetették azt; és találkozva vele, mondta neki: Hiszel-e te az Isten Fiában? Felelt az és mondta: Ki az, Uram, hogy higgyek benne? Mondta pedig neki Jézus: Láttad is őt, és aki beszél veled, az az. Az pedig mondta: Hiszek, Uram. És imádta Őt. (Jn 9,35-38 – Váradi-Károli Biblia)

Sokszor felvetik a kérdést, hogy Jézus mondta-e magáról, hogy Ő Isten. Igen, mondta. Az egyik példáját itt találjuk, a Jn.9,35-ben. Már amelyik Biblia még mondja. A legújabb, tudományosan összeállított szövegeken alapuló Bibliák már nem mondják, ahogyan sok más fontos dolgot sem mondanak. Ahogyan látjuk, a mai magyar nyelvű kiadások elenyésző része tartalmazza Jézus Istenségét. A ma kapható Bibliák közül már csak az 1908-as Károli Biblia, a Krisztus Szeretete Egyház kiadása, és a Patmos kiadó kiadása (amely lényegében a változatlan 1908-as Károli kiadás), tartotta meg a Károli változatot.

De mindezeken a különbségeken felül, még ott vannak a Biblia különböző korokban elvégzett egyes revíziói is, amelyeken ott van a revíziót végzők hitbeli meggyőződésének a nyoma is. Ezért kellett hozzányúlnunk az 1908-as kiadású Károli Bibliához is, mert több olyan változtatást tartalmaz, amelyek már a kor liberális befolyásáról tesznek bizonyságot, és olyan irányban változtatták meg a szöveget, amely kárára volt, és nem az előnyére.

Csak ismételni tudom, hogy nem mindegy, hogy melyik Bibliát olvassuk, mert nem egyformák, és nem csak nyelvi különbségek vannak. Hitből kell a fordítások felé is közelíteni, és igenis vannak olyan fordítások, amelyekben részt vesz a Szent Szellem, és van olyan, amelyekben nem vesz részt. Az igazság előttünk van, csak meg kell találnunk. Nem szabad elhinnünk valamit csak azért, mert egy vagy több tudós mondja, mindent meg kell próbálnunk, és ami jó, azt kell megtartanunk (1Th.5,21). Sokan azzal érvelnek, hogy például az EFO-ra térnek meg, és azokból is meg lehet ismerni Jézust. Ez igaz, mert a megtéréshez elég egy pár ige, tíz, talán húsz. De ha valaki elindul a hit útján, akkor többre van szüksége, hogy növekedhessen az igazságban. És itt már igencsak kiütköznek a különbségek. Az új fordítások elvágják az olvasóikat a teljes igazságtól, és a kijelentések teljességétől.

Végül legyen itt egy idézet 1550-ből Heltai Gáspártól, fordításának előszavából, amely elmondja a fordítók szempontjából a Szent Szellem vezetését:

> *„[...] Másodszor ezért voltunk ennyien együtt e munkában, mert nem csak a köz deák Bibliát követtük a magyarul fordításban: Miért hogy a köz deák biblia hellyel-hellyel a görög Bibliából igen homályosan íratott: Egynéhány helyen pedig el is távozott az igaz értelemtől: hanem főképpen követtük a zsidó Bibliát, miért hogy az ő Törvénybeli könyveik legelőször zsidóul írattatak: De úgy követtük a zsidó bibliát, hogy előttünk volt a köz deák is, előttünk volt a többi deák Biblia is, előttünk az egyéb nyelven valók is. Meg olvasván ez okáért egyikünk az egyiket, másikunk a másikat, harmadikunk a harmadikat, negyedikünk a negyediket, követtük az igazabb és az írás szerint való értelmet. Mert sok hely van a Szent Bibliában, hol az igéknek sokféle jegyzésüket, avagy a beszédnek rövid voltáért a magyarázatban különböznek mind a zsidó, mind a keresztyén doktorok.*
> *Továbbá értsd meg ezt is, hogy noha főképpen a zsidó Bibliát követtük: de azért a zsidó szónak módjától sok helyen eltávoztunk, követve az igaz értelembe, a magyar nyelvnek járását. Sok helyen viszont, a zsidó szólásnak írását követtük, ott ahol ismertük, hogy az igékbe elrejtett titkok vannak. Sok helyen a zsidó igét tartottuk, ahol vagy tulajdonnév volt, vagy olyan állatnak neve, mely nálunk nincsen: miképpen minemű öltözeteknek neve: de azért az efféle igéket ugyanott kívül a szélen megmagyaráztuk.*
>
> *Ennek felette azon igyekeztünk, hogy minden igét, a magyarban is tulajdon és szinte azon dolog jegyző igéjével jelentessük ki. Mert amely tolmácsoló vagy írásfordító ezt nem míveli, nagy kárt tesz a keresztyéneknek, megfosztván őket az írásnak igaz és Szent Lélek szerint való értelmétől. Nem néztük ez okáért e munkában azt, mi volna kedves az embereknél, hanem amit néznünk kellett: tudniillik az igaz tolmácsolásnak és az írásmagyarázónak igaz tisztét. Ezért nem is gondolunk vele, ha lesznek olyanok, akik e mi munkánkat nem kedvelik. [...]*
>
> *De ezért, mert jól értjük ezt, hogy ki e mi munkánkat meg akarná jobbítani, annak nem csak a grammatikát kell tudni, nem csak zsidóul és görögül kell érteni: De ezek felett a keresztyéni tudományban tudósnak és bölcsnek kell lenni: Mert nem jár a Szentlélek mindenütt a grammatika után, miképpen nékik vélik: hanem a grammatikának kell a Szentlélek értelme után járni. Mert ha a Szentírásba valami együtt homályosan vagyon, másutt ugyanazon dolog nyilvánvalóbban vagyon megírván. Ezért kell az Írást nem annyira a grammatikából, mennyire az Írásból magyarázni, miképpen Szent Ágoston is mondja és vallja.*"

Mi is osztjuk Heltai véleményét abban, hogy hatalmas kárt okoz az, aki a Biblia üzenetét adja tovább, és nem a szavait. Ezért helytelen a dinamikus megfelelés szerinti fordítási módszer, amely a fordító által megértett üzenetet adja át az olvasónak, és nem a szöveg formai visszaadására törekszik. A mai fordítások közül az Egyszerű Fordítás követi ezt a módszert a leginkább. Az Egyszerű Fordítás hátoldalán mondja a szöveg, hogy „Is-

ten üzenetét tartod a kezedben", ezért ők már nem Isten szavait adják tovább, hanem az általuk megértett üzenetet, és ezzel megfosztanak másokat attól, hogy az Isten szavaiból a Szent Szellem más kijelentéseket is adjon azon kívül, mint amit a fordító megértett. Lekorlátozzák a Ige kijelentését a maguk megértésére, az emberire, és ezt az üzenetet adják tovább. Már nem is beszélve a modern görög alapszöveget követő sok elhagyásról, amely hiányzik a szövegből.

Összegzésül

Ezzel a rövid összeállítással igyekeztünk bemutatni, hogy valójában nem jó és kevésbé jó, illetve modernebb vagy régebbi nyelvezetű Bibliák között válogatunk, hanem két teljesen különálló szellemiséggel készült bibliacsoport közül választunk. Kis kutatással mindenki utánajárhat az állításainknak, és megbizonyosodhat róla, hogy mi az igazság. De ha valaki egyszerre több bibliát vesz a kezébe, és elkezdi összehasonlítani a verseket, akkor már meg fogja látni, hogy miről beszélünk. Sok helyen a lábjegyzetek is árulkodnak, amikor a modern Bibliákban azt olvassuk, hogy „a legtöbb kéziratban ez a vers nem található", akkor már tudhatjuk, hogy ennek éppen az ellenkezője az igaz, csak a kéziratok túlnyomó többségét, amely tartalmazza azt az igeverset, éppen nem vették figyelembe. Emlékezzünk, hogy a mai Bibliák alapjául szolgáló 46 kézirat áll szemben a régi Bibliák több mint 5300 kéziratával szemben!

Hogy melyik Bibliát olvassuk, az bennünk végül egy kérdésben fog összegződni. A kényelem, vagy a tudományosság a fontosabb, vagy az igazság? Melyiket választom? Egy olyan Bibliát veszek a kezembe, amelyet olyan tudósok állítottak össze, akik nem hittek Istenben, és a módszerük is megkérdőjelezhető, vagy egy olyat, amelyet a hívők által alkotott egyház gondosan megőrzött az évszázadok során. Inkább egy olyan Bibliát olvasok, amit kényelmes olvasni, de az igazságnak csak egy része van benne, vagy inkább egy olyat, amiben a teljes igazság benne van. Nem sok Biblia van, hanem csak két változat!

Ez a mai helyzetkép a Szentírás körül. A Károli Biblia töretlen vonala 1590-től 1908-ig tartott. Azóta nem készült belőle olyan kiadás, amely hűséges maradt volna a régi héber és görög alapszövegekhez. A Protestáns Média Alapítvány kiadása bár a Revideált Károli nevet viseli, de az Újszövetségben már ők is a mai tudományos szöveget, a Nestle-Aland szöveget vették alapul, és sok mindent elhagytak a szövegből. Ezért az a kiadás már nem is igazán nevezhető Károli Bibliának.

Ezért kellett egy olyan Károli Biblia, amely visszanyúl a reformáció korának nem csak a szövegéhez, hanem a szellemiségéhez is. Nyelvezetét megújítva, de nem modernizálva. Ezt tartja kezében az olvasó.

Váradi-Károli Biblia
varadikaroli.hu

ISBN: 978-963-12-7611-4